

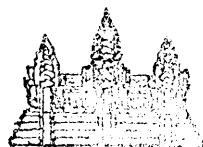

ព្រះ
ព្រះបិណ្ឌបាលី
និង

សេចក្តីប្រែប្រួលនាសាខ្មែរ
សុត្តន្តបិណ្ឌ
ខុទ្ទកនិកាយ បេរិយាយ
បេរិយាយ

សិទ្ធិការក

៥៧

ពុទ្ធសាសនាបណ្ឌិត្យ ភ្នំពេញ

ឆ.ស ២៥០២

ប្រែគាថាយ សត្វកន្តិបាតោ

(២២៥) អលង្កតា សុវសនា មាលការី វិគ្គសិតា
អល្លត្តកតតា ថានា ថាទុក្ខាយុ វេសិកា
ថាទុក្ខា ឡុហិត្យាន បុរោ បញ្ចលីកតា
សា បំ សន្តោន មុទុនា មិត្តបុព្វម^(១) ភាសថ
យុវសិ ត្វិ បព្វជិតោ តិដ្ឋាហិ មម សាសនេ
កុញ្ញ មាទុសកេ កាមេ អហំ វិត្តំ ទិនាមិ តេ ។
សត្វន្តេ បដិដាធាមិ អត្ថំ វា តេ ហរាមហំ^(២) ។
យនា ជីវ្ហា កវិស្សម ឧកោ ទណ្ឌបរាយនា
ឧកោបំ បព្វជិស្សម ឧកយត្ត កដក្កហោ ។
តញ្ច ទិស្វាន អាយត្តិ វេសិកំ បញ្ចលីកតិ
អលង្កតំ សុវសនំ មច្ចុទាសិវ ឡុត្តិ
តតោ មេ មនសិកាហេ យោជិតោ ឧទបជ្ជថ
។ បេ^(៣) ។

សុត្តន្តបិដក បិដក ។

(២២៦) បរេ អម្ពានីកាវមេ វិនសន្តាមិ កន្តិយោ
សម្បុលំ តល្លំ អព្វយុ តត្ថ កន្តោ ឈិយាយតិ ។

១ ម. បិដក្ខន្ធី អណ្តលិ ។ ២ ម. ហរាមតំ ។ ៣ បក្កកន្តិបាតោ ទន្ធិញ្ច ។

បើកាហិ សត្វកនិបាត

(២២៥) ស្រីផ្កាមាស តាក់តែង ស្ងៀកពាក់ល្អ ទ្រទ្រង់កម្រងផ្កា ស្អិតស្អាត
ហើយ មានជើងស្រឡាបដោយទឹកល័័ង្គ ពាក់ស្បែកជើង លុះដោះ
ស្បែកជើងចេញហើយ ក៏ធ្វើអញ្ជូលចំពោះមុខ ស្រីផ្កាមាសនោះ
និយាយនូវពាក្យជាប្រធាននៃមិត្ត^(១) នឹងខ្ញុំ ដោយសំដីដ៏ទន់ភ័យព្រោះថា
លោកនៅកំឡោះហើយបួស លោកចូរបិតនៅក្នុងពាក្យប្រដៅរបស់
ខ្ញុំ លោកចូរបរិភោគកាមងាររបស់មនុស្សចុះ ខ្ញុំនឹងឲ្យសម្បត្តិដ៏ពេញ
ចិត្តដល់លោក ។ ខ្ញុំប្តេជ្ញាពាក្យពិតដល់លោក ឬនឹងនាំភ្លើងដល់
លោក^(២) ។ កាលណាយើងទាំងពីរនាក់ ជាមនុស្សចាស់កាន់ឈើ
ច្រត់ហើយ យើងនឹងបួសទាំងពីរនាក់ នឹងកាន់យកនូវជ័យជំនះក្នុង
លោកទាំងពីរ ។ ខ្ញុំបានឃើញស្រីផ្កាមាសនោះ មកធ្វើអញ្ជូល
តាក់តែង ស្ងៀកពាក់ល្អដូចជាជាប់អន្ទាក់មច្ចុ លំដាប់នោះ ខ្ញុំក៏
បានធ្វើទុកក្នុងចិត្តដោយទុបាយនៃបញ្ញា ។

។ (៣) ។
បេ ។

សុន្ទរលម្អឫត្ថោ ។

(២២៦) ព្រះភិក្ខុយន្តោ នៅក្នុងអម្ពាដកាម ដ៏ប្រសើរ
ក្បែរដង់ព្រៃ បានដកតណ្ហា ព្រមទាំងបួស ចោលអស់
ហើយ ជាអ្នកប្រសើរ ចំរើនឈាន ក្នុងភាពមនោរម្យ ។

១ ពាក្យប្រែបង់ ។ ២ ស្បែកជើងភ្លើង ។ ៣ ឆ្លើយមើលក្នុងបុគ្គលនិបាត ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ថេរីគាថា

រមន្តេតេ មុនិផ្កេហិ វីណាហិ បណាវេហិ ច
អហញ្ច រុក្ខមូលស្មី រតោ ពុទ្ធស្ស សាសនេ ។
ពុទ្ធា ច មេ វំ ទិដ្ឋា សោ ច លត្តេមេ មេ វិរោ
គណ្ណាហិ សព្វលោកស្ស ទិច្ចំ កាយភតាសត្ថំ ។
យេ មំ រូបេន ទាមីសុ យេ ច យោសេន អន្ធក្ខ^(១)
ធន្តរាភវស្វបេតា ន មំ ជានន្តិតេ ជនា ។
អជ្ឈតញ្ច ន ជាតាតិ តហិទ្ធា ច ន បស្សតិ
សមត្តាវរណា ពាលោ ស វេ យោសេន វុយ្យតិ ។
អជ្ឈតញ្ច ន ជាតាតិ តហិទ្ធា ច វិបស្សតិ^(២)
តហិទ្ធានលទស្សវី សោមិ យោសេន វុយ្យតិ ។
អជ្ឈតញ្ច បជាតាតិ តហិទ្ធា ច វិបស្សតិ
អនាវរណទស្សវី ន សោ យោសេន វុយ្យតិ ។

លក្ខណ្ឌពោ ថេរី ។

[២២៧] ឯកបុត្តោ អហំ អាសី មិយោ មាតុ មិយោ មិត្ត
តហ្វហិ វិតចរិយាហិ លទ្ធា អាយាចនាហិ ច ។

១ ម. អន្ធក្ខ ។ ២ ម. ន បស្សតិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ថេរីយាន

ជនពួកខ្លះ គ្រេកអរដោយសម្ភារ ដោយពំណា ដោយស្រូវដ៏យក់
 ក៏មាន ចំណែកខ្ញុំនៅទៀបគល់ឈើ គ្រេកអរតែក្នុងពុទ្ធសាសនា ។
 មួយទៀត ព្រះពុទ្ធច្រង់ប្រទានពរដល់ខ្ញុំ ។ បាននូវពរនោះ ខ្ញុំកាន់
 យកនូវកាយគតាសតិ ជាទិព្វ ដើម្បីលោកទាំងអស់ ។ ពួកជនណា
 មើលឆ្ងាយខ្ញុំដោយរូបក្តី ពួកជនណា តាមខ្ញុំទៅដោយសំឡេងក្តី^(៦)
 ពួកជនទាំងនោះសុទ្ធតែលុះអំណាចនៃធនូរក្ត មិនស្គាល់ខ្ញុំទេ ។
 បុគ្គលណា មិនដឹងធម៌ខាងក្នុង ទាំងមិនឃើញធម៌ខាងក្រៅ បុគ្គល
 នោះឯង ជាមនុស្សពាល មានធម៌ជាគ្រឿងរំលឹកជុំវិញ តែងត្រូវ
 សំឡេងនាំបន្ទាត់ទៅ ។ បុគ្គលណាមិនដឹងធម៌ខាងក្នុង ប៉ុន្តែឃើញ
 ច្បាស់នូវធម៌ខាងក្រៅ បុគ្គលនោះឈ្មោះថា ឃើញផលខាងក្រៅ
 ក៏ត្រូវសំឡេងបន្ទាត់ទៅដែរ ។ បុគ្គលណាដឹងច្បាស់នូវធម៌ខាងក្នុង
 ទាំងឃើញច្បាស់នូវធម៌ខាងក្រៅ បុគ្គលនោះឈ្មោះថាជាអ្នកឃើញ
 ធម៌ដែលគ្មានអ្វីរំលឹក តែងមិនត្រូវសំឡេងបន្ទាត់ទៅឡើយ ។

លក្ខណៈត្នោត ។

(២២៧) ខ្ញុំជាកូនប្រុសតែមួយ ជាទីស្រឡាញ់ របស់មាតា ជាទី
 ស្រឡាញ់ របស់បិតា ដែលមាតាបិតា បានហើយ ដោយ
 ការប្រព្រឹត្តិភ័ក្ត ដ៏ច្រើនផង ដោយការបន់ស្រន់ផង ។

១ ឃោសនា ។

ចេតនាបាយ សព្វកន្លងពេល

តេ ច មំ អនុកម្ពាយ អត្តតាមា ហិតេសិនោ
 ឧកោ បិតា ច មាតា ច ពុទ្ធស្ស ឧបនាមយំ ។
 កីច្ឆាលោកោ អយំ បុត្តោ សុខុមាលោ សុខេត្តោ
 ឥមំ ទណម តេ នាថ ជិនស្ស បរិចារកំ ។
 សត្តា ច មំ បដិគ្គយ អាណន្តំ ឯតនព្រា
 បព្វាដេហិ ឥមំ ឧប្បំ ហេស្សត្យជាតិយោ អយំ ។
 បព្វាដេត្វាន មំ សត្តា វិហារំ ចារិសំ ជិនោ
 អនោត្តតស្មី សុរិយស្មី តតោ ចិត្តំ វិមុត្តំ មេ ។
 តតោ សត្តា ធិរដ្ឋតា បដិសល្លាធុដ្ឋិតោ
 ឯហិ កុដ្ឋាតិ មំ អាហា សា មេ អាស្សបសម្បទា ។
 ជាតិយា សត្តវស្សេន លទ្ធា មេ ឧបសម្បទា
 តស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា អហោ ធម្មសុធម្មតាតិ ។

ភោគោ ថេរោ ។

(២២៨) ទិស្វា ចាសាទនាយាយំ តត្ថមន្តំ ធុត្ថមំ
 តត្ថ នំ ឧបសង្កម វិជ្ជស្សំ បរិសុត្ថមំ ។

ថេរីកាថា សត្តកនិបាត

ឯមាតានីធិបិតាទាំងពីរនោះ ជាអ្នកប្រាថ្នាសេចក្តីចំរើន ស្វែងរក
 ប្រយោជន៍ ទើបនាំខ្ញុំទៅថ្វាយព្រះពុទ្ធ ព្រោះសេចក្តីអនុគ្រោះ
 (ដោយពាក្យថា) កូននេះធ្លាប់សុខ ចំរើនដោយសេចក្តីសុខ ខ្ញុំ
 ព្រះអង្គបានដោយលំបាក បពិត្រព្រះលោកនាថ យើងខ្ញុំសូមថ្វាយ
 កូននេះ ឲ្យជាអ្នកចំរើនព្រះអង្គ អ្នកទ្រង់ឈ្នះមារ ។ ទើបព្រះសាស្តា
 ទទួលខ្ញុំ ហើយត្រាស់ពាក្យនេះនឹងព្រះអាទន្ទថា អ្នកចូរបំបួសកុមារ
 នេះឲ្យឆាប់ កុមារនេះនឹងបានជាបុរសអាជានេយ្យ ។ លុះព្រះសាស្តា
 អ្នកឈ្នះមារ ទ្រង់ឲ្យបំបួសខ្ញុំរួចហើយ ក៏ស្តេចចូលទៅកាន់វិហារ
 នាកាលព្រះអាទិត្យមិនទាន់លិច លំដាប់នោះ ចិត្តរបស់ខ្ញុំក៏ផុតចាក
 អាសវៈ ។ គតីនោះមក ព្រះសាស្តាទ្រង់ចេញចាកទីសម្ងំ លះបង់
 ហើយត្រាស់នឹងខ្ញុំថា ម្ចាស់កង្កែប អ្នកចូរមក ព្រះវត្តនោះបានជា
 ទបសម្បទារបស់ខ្ញុំ ។ ខ្ញុំបានទបសម្បទា ក្នុងអាយុ ៧ ឆ្នាំ អំពី
 កំណើត ខ្ញុំបានសម្រេចវិជ្ជា ៣ ហើយ ឧ! ព្រះធម៌ល្អណាស់តើ ។

ភទ្ទត្ថេរី ។

(២២៨) ខ្ញុំបានឃើញព្រះសាស្តា ព្រះអង្គទុក្ខមជ្ឈដន ដែលកំពុង
 ចង្រ្កម ឆ្លង់ម្លប់ប្រាសាទគីគន្ធកុដិ ក៏បានចូលទៅគាល់ព្រះសាស្តា
 នោះក្នុងទីនោះ ហើយថ្វាយបង្គំបូកព្រះអង្គ ជាបុរសដ៏ទុក្ខម ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស បើរោចិ

ឯកំសំ ចំរំ កត្វា សង្ឃត្វា^(១) តាលាយោ
 អនុចង្កំមស្សំ វិជំ សព្វសត្វានមុត្តមំ ។
 តតោ បញ្ញោ អាប្បច្ចំ មំ បញ្ញាជំ កោវិទោ វិទូ
 អច្ចម្ពំ ច អភីតោ ច ព្យាកាសី សត្វោ អហំ ។
 វិស្សជ្ជិតេសុ បញ្ញេសុ អនុមោទិ តថាគតោ
 ភិក្ខុសង្ឃំ វិលោកេត្វា ឥមមន្តំ អភាសថ ។
 លាភា អង្គមគណំ យេសាយំ បរិកុញ្ញតិ
 ចំរំ បិណ្ឌាចាតញ្ច បច្ចយំ សយនាសជំ ។
 បច្ចដ្ឋានញ្ច សាមីចី តេសំ លាភាតិ ចាត្រា ។
 អជ្ជតត្តំ មំ សោចាក ទស្សនាយោបសង្កម
 ឯសាចេវតេសោចាក ភវតុ ឧបសម្បទា ។
 ជាតិយា សត្តវស្សោហំ លទ្ធាន ឧបសម្បទំ
 ជាវេមិ អន្តមំ ទេហំ អហោ ធម្មសុធម្មតាតិ ។
 សោធកោ ថេរោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ថេរីកថា

ខ្ញុំធ្វើនូវចីវរ ឆៀងស្មាមាត់ ហើយផ្គុំដៃ បានដើរចង្រ្កមតាមព្រះពុទ្ធ
 ព្រះអង្គប្រាសចាកធូលីភិក្ខុគៈ កុត្តមជាតិសព្វសត្វ ។ លំដាប់នោះ
 ព្រះសាស្តាព្រះអង្គទ្រង់ឈ្លាសវៃ ជ្រាបនូវប្រស្នា បានសួរប្រស្នា
 ចំពោះខ្ញុំ ។ ក៏មិនភក់ស្អុត មិនភក់ភ័យ បានឆ្លើយប្រស្នាថ្វាយព្រះ
 សាស្តា ។ កាលដែលខ្ញុំឆ្លើយប្រស្នាចប់ហើយ ព្រះភថាគតក៏ទ្រង់
 អនុមោទនា ហើយទ្រង់ទតមើលភិក្ខុសង្ឃ បានត្រាស់សេចក្តីនេះ
 ថា ។ សោបុកៈនេះ ប្រើប្រាស់បច្ច័យ គឺចីវរ បិណ្ឌ បាត
 ទីដេកនិងទីអង្គុយរបស់ពួកអ្នកដែនអង្គៈមគធៈណា ពួកជនអ្នកដែន
 អង្គៈមគធៈនោះ ហៅពេញជាមានលាភ ។ មួយទៀត ព្រះសាស្តា
 ត្រាស់នូវការក្រោកទទួល និងការប្រព្រឹត្តិសមគួរ ថាជាលាភរបស់
 ពួកជនអ្នកដែនអង្គៈមគធៈនោះ ។ (ព្រះសាស្តាត្រាស់ថា) ម្ចាស់
 សោបុកៈ តាំងពីថ្ងៃនេះជាដើមទៅ អ្នកចូរមកចូបនឹងភថាគតចុះ
 ម្ចាស់សោបុកៈ ការដោះស្រាយប្រស្នានេះឯង ចូរជាឧបសម្ព័ន្ធ
 របស់អ្នកចុះ ។ ខ្ញុំមានអាយុ ៧ ឆ្នាំ អំពីកំណើត ក៏បាន
 ឧបសម្ព័ន្ធទ្រទ្រង់ពងកាយជាទីបំផុត ឧ ! ព្រះធម្មល្អណាស់តើ ។

វេរពាយ សត្វកនិយោ

(២២៩) សរ ហត្ថហំ ភញ្ញត្ថា កត្វាន កុដិមង្គសំ
 តេន មេ សរកង្កោតិ ជាមិ សម្មតយោ អហំ ។
 ន មយ្ហំ កប្បតេ អជ្ជំ សរ ហត្ថហំ ភញ្ញត្ថំ
 សំកាបនា នោ បញ្ញត្តា តោតមេន យសស្សីនា ។
 សកលំ សមត្ថំ រោកំ សរកង្កោ នាទ្ទសំ បុព្វ
 សោយំ រោតោ ទិដ្ឋា វច នករនាតិទេវស្ស ។
 យេនេវ មក្កេន កតោ វិបស្សី
 យេនេវ មក្កេន សិទ្ធិ ច វេស្សក្ខ
 កកុស្កកោនាគមនោ ច កស្សនោ
 តេនញ្ចសេន អគមាសំ តោតមោ ។
 វីតតណ្ហា អនាទាទា សត្ត ពុទ្ធា ខយោគនា
 យេហយំ ទេសិតោ ធម្មោ ធម្មត្ថតេហំ តាទិហំ
 ចត្តាវិ អវយសទ្ធានិ អនុកម្មាយ ចាលំនិ
 ទុក្ខំ សមុទយោ មត្តោ និរោតោ ទុក្ខសង្ខយោ ។

ថេរពាថា សត្តកនិបាត

(២២៩) ខ្ញុំ (កាលនៅជាតាបស) បានច្រូតស្បូវដោយដៃឯងធ្វើកុដិសម្រាប់
 នៅព្រោះហេតុនោះ បានជាឈ្មោះរបស់ខ្ញុំថា សរកង្គ ដោយសម្មតិ។
 ការច្រូតស្បូវដោយដៃ មិនគួរដល់ខ្ញុំក្នុងថ្ងៃនេះទេ ព្រោះសិក្ខាបទ
 ទាំងឡាយ ព្រះគោតមដ៏មានយសបានបញ្ញត្តហើយដល់យើង ។
 ខ្ញុំឈ្មោះសរកង្គ មិនបានឃើញរោគ ដែលពេញពោរទាំងអស់ ក្នុង
 កាលមុន រោគនោះដែលសរកង្គអ្នកធ្វើតាមឧវាទ នៃព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ
 ជាទេវតាដ៏ប្រសើរ បានឃើញហើយ ។

ព្រះវិបស្សីទ្រង់យាងទៅហើយ តាមផ្លូវណា ព្រះសិទ្ធិ ព្រះ
 វេស្សន្ត ព្រះកកុសន្ទៈ ព្រះគោនាគមនៈនឹងព្រះកស្សបៈទ្រង់
 យាងទៅតាមផ្លូវណា ព្រះគោតមទ្រង់យាងទៅតាមផ្លូវនោះដែរ ។
 ព្រះពុទ្ធទាំងឡាយ៧ព្រះអង្គ ប្រាសចាកគណ្ណា មិនមានសេចក្តីប្រកាន់
 យាងចុះកាន់ព្រះទីពឹង ព្រះអង្គមានធម្មកាយកើតហើយ ប្រកបដោយ
 តាទិគុណ ទ្រង់សិរីដ៏ឆ្លាស់មិននឹកអរិយសច្ចៈ ៤ បានដល់ទុក្ខ សមុទ័យ
 ចក្ខុ និរោធ ជាទីអស់នៅនៃទុក្ខ ដើម្បីអនុគ្រោះដល់ពួកសត្វ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស បេរោថា

យស្មី ជីវិតតេ ទុក្ខំ សំសារស្មី អនន្តកំ
 កេនា វេមស្ស កាយស្ស ជីវិតស្ស ច សង្ខយា
 អនោ បុព្វតោ ធនំ សុរិមត្ថោ ម្ហិ សព្វជីវិតំ ។
 សរាង្គោ បេរោ ។

ឧទ្ទិសំ

សុន្ទរសមុទ្ទោ បេរោ បេរោ លក្ខណ្ឌកន្ទិយោ
 កន្ទោ បេរោ ច សោចាកោ សរាង្គោ មហាវសំ
 សត្តកេ បញ្ចកា បេរោ តាថាយោ បញ្ចតិសត្តិ ។

សុត្តន្តបិដកេ ទីដ្ឋិតោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ថេរគាថា

ទុក្ខកង្ខសង្សារមិនមានទីបំផុត ប្រព្រឹត្តទៅក្នុងកាយណា អំពី
ការបែកធ្លាយនៃកាយនេះក្តី ការអស់ទៅនៃជីវិតក្តី ភពថ្មី
ដទៃទៀតមិនមាន ខ្ញុំផុតស្រឡះហើយចាកកិលេសទាំងអស់។

សរេន្ទ្រេរ ។

ឱទ្ធាន

ព្រះថេរៈ ៥ អង្គ គឺសុទ្ធិសមុទត្ថេរ ១ លកុណាកក្ខិយត្ថេរ ១
ភទ្ទត្ថេរ ១ សោបាកត្ថេរ ១ សរកង្គមហាវសី ១ ពោល
ទូរគាថា ៣៥ កង្ខសត្តកនិបាត ។

ចប់ សព្វកនិបាត ។

បើកាយ អង្គកន្តិបុត្រ

(២៣០) កម្ម តហុកំ ន ការយេ

បរិវេន្តយ្យ ជនំ ន ឧយ្យមេ

សោ ឧស្សុកោ រសាទុតិទ្វោ

អត្ថំ វិញ្ញាតំ យោ សុខាធិវាហោ ។

បដ្ឋោតំ ហំ នំ អវេទយំ

យាយំ វន្តនប្បជនា កុលេស្យ

សុខុមំ សល្លំ ទុរុត្តហំ

សក្ការោ កាបុរិសេន ទុដ្ឋិហោ ។

ន បរស្សុបណ័នាយ កម្មំ មក្ខស្ស ចាបកំ^(១)

អត្ថនា តំ ន សេវេយ្យ កម្មតន្ត ហំ មាតិយា ។

ន បរេ វេចនា ចោរោ ន បរេ វេចនា មុនំ

អត្ថានត្ថា^(២) យថា វេទំ ទេវាបិ នំ តថា វិទូ ។

បរេ ច ន វិជានន្តំ មយមេត្ថ យមាម្ហ សេ

យេ ច តត្ថ វិជានន្តំ តតោ សម្មន្តំ មេធាតា ។

ជីវិតេវាបិ សប្បញ្ញោ អបិ វិត្តបរិត្តយា

បញ្ញាយ ច អលាភេន វិត្តវាបិ នំ ជីវិតំ ។

បើកថា អដ្ឋកថាបាត

(២៣០) បព្វជិតមិនគប្បីធ្វើនូវកម្មច្រើនទេ គប្បីលះបង់ជន (បាបមិត្ត)

មិនគប្បីខ្វល់ខ្វាយ (ដើម្បីលាភទេ) ព្រោះបព្វជិតអ្នកខ្វល់ខ្វាយ

ជាប់ចិត្តក្នុងសេវាមែនលះបង់ប្រយោជន៍ ដែលនាំមកនូវសេចក្តី

សុខ ។ ការថ្វាយបង្គំនឹងការបូជាណា ក្នុងត្រកូលទាំងឡាយ

ពួកព្រះអរិយៈ ដឹងច្បាស់នូវការថ្វាយបង្គំ នឹងការបូជានោះ ថា

ដូចជាក្រំ ទាំងដឹងថាជាសេដ្ឋីនោះ គេកម្រជកបាន ជាគ្រឿង

សក្ការៈ ដែលបុរសពាក្រក់ លះបង់បានដោយកម្រ ។

បុគ្គលមិនគប្បីសេពនូវអំពើពាក្រក់ដោយខ្លួនឯង ព្រោះបំពេញ(ទុក្ខ)

ដល់សត្វដទៃ (ទាំងមិនញ៉ាំងបុគ្គលដទៃឲ្យសេពនូវអំពើពាក្រក់នោះ)

ព្រោះថាសត្វទាំងឡាយ មានកម្មជាដៅពង្ស ។ បុគ្គលជាចោរ ព្រោះ

ពាក្យអ្នកដទៃក៏ទេ បុគ្គលជាអ្នកប្រាជ្ញ ព្រោះពាក្យអ្នកដទៃក៏ទេ បុគ្គល

ដឹងខ្លួនឯង យ៉ាងណា សូម្បីពួកទេវតាក៏ដឹងបុគ្គលនោះដូច្នោះដែរ ។

ពួកជនផ្ដេសផ្ដាស មែនមិនដឹងច្បាស់ថា យើងទាំងឡាយនឹងលំបាក

ក្នុងលោកនេះ តែពួកជនណា ដឹងច្បាស់ក្នុងដំណើរនោះ ការដំណោះ

តែងស្ងប់រម្ងាប់ទៅ អំពីសំណាគ់ពួកជននោះ ។ បុគ្គលប្រកបដោយ

បញ្ញា បើទុកជាអស់សម្បត្តិរលីងឆេង ក៏ឈ្មោះថារស់នៅ ឯបុគ្គល

មានសម្បត្តិ ឈ្មោះថា មិនរស់នៅ ព្រោះការមិនបាននូវបញ្ញា ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស បេរោថា

សត្វំ សុណាតិ សោតេន សត្វំ បស្សតិ ចត្តមា
 ន ច ទិដ្ឋិ សុតិ ជីវេ សត្វំ ឧជ្ឈត្តមហាតិ ។

ចត្តមស្សយថា អន្តោ សោតវា ពជីវេ យថា
 បញ្ចាស្សយថា មុតោ ពលវា ឧត្តលោកេ

អថ អត្ថេ សម្មប្បន្នេ សយេថ មតសាយិកាន្តិ។

មហាក្សយតោ បេរោ ។

[២៣០] អក្កោធលោ អនុបដាហិ អមាយោ វិត្តបេសុណោ

ស វេ តាទិសកោ ភិក្ខុ វរំ បេច្ច ន សោតតិ។

អក្កោធលោ អនុបដាហិ អមាយោ វិត្តបេសុណោ

កុត្តន្ទារោ សនា ភិក្ខុ វរំ បេច្ច ន សោតតិ ។

អក្កោធលោ អនុបដាហិ អមាយោ វិត្តបេសុណោ

កល្យាណសីលោ យោ ភិក្ខុ វរំ បេច្ច ន សោតតិ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ថេរគាថា

បុគ្គលវេមន៍ស្តាប់នូវសំឡេងទាំងអស់បាន ដោយសារត្រចៀក
 បុគ្គលមានចក្ខុវេមន៍ឃើញរូបគ្រប់យ៉ាង ចំណែកអ្នកប្រាជ្ញមិនគួរ
 លះចោល (ឬប្រកាន់) នូវការម្នាក់ទាំងពួងដែលខ្លួនឃើញហើយ
 ឮហើយឡើយ ។ បុគ្គលអ្នកមានភ្នែក គប្បីធ្វើដូចជាខ្វាក់ បុគ្គល
 អ្នកមានត្រចៀក គប្បីធ្វើដូចជាថ្មី បុគ្គលអ្នកមានបញ្ញា គប្បីធ្វើដូច
 ជាគ បុគ្គលអ្នកមានកំឡាំង គប្បីធ្វើដូចជាអ្នកឡោយកំឡាំង តែកាល
 បើហេតុ (មិនគួរធ្វើ) កើតឡើងហើយ ត្រូវដេកដូចជាដេកស្លាប់ ។

មហាកញ្ញាយនត្ថេរ ។

(២៣១) ភិក្ខុណា គ្មានសេចក្តីក្រោធ មិនចង់សេចក្តីក្រោធទុក មិនមាន
 មាយា ប្រាសចាកសេចក្តីញ្ញះញង់ ភិក្ខុមានសភាពដូច្នោះនោះឯង
 វេមន៍មិនសោយសោកក្នុងខាងមុខ ដោយសេចក្តីប្រតិបត្តិយ៉ាង
 នេះ ។ ភិក្ខុណា គ្មានសេចក្តីក្រោធ មិនចង់សេចក្តីក្រោធទុក
 មិនមានមាយា ប្រាសចាកសេចក្តីញ្ញះញង់ មានទ្វាររក្សាហើយ
 គ្រប់កាល ភិក្ខុនោះ វេមន៍មិនសោយសោកក្នុងខាងមុខ ដោយ
 សេចក្តីប្រតិបត្តិយ៉ាងនេះ ។ ភិក្ខុណា គ្មានសេចក្តីក្រោធ មិនចង់
 សេចក្តីក្រោធទុក មិនមានមាយា ប្រាសចាកសេចក្តីញ្ញះញង់
 មានសីលល្អ ភិក្ខុនោះ វេមន៍មិនសោយសោកក្នុងខាងមុខ
 ដោយសេចក្តីប្រតិបត្តិយ៉ាងនេះ ។

បើពាយ អង្គនិពា

អត្ថោនោ អនុបនាហំ អមាយោ វត្ថុបេសុណោ

កល្យាណមិត្តោ យោ ភិក្ខុ ឃី បេច្ឆ ន សោចតិ ។

អត្ថោនោ អនុបនាហំ អមាយោ វត្ថុបេសុណោ

កល្យាណបញ្ញោ យោ ភិក្ខុ ឃី បេច្ឆ ន សោចតិ ។

យស្ស សទ្ធា តថាគតេ អចលា សុបតិដ្ឋិតា

សីលញ្ច យស្ស កល្យាណំ អរិយគន្ធិ បសិស័តិ

សង្ឃេ បសានោ យស្សត្ថំ ឧជ្ឈតញ្ច ទស្សនំ

អនុលំនោតិ តំ អាហុ អមោយន្តស្ស ឃីតំ ។

តស្មា សទ្ធា សីលញ្ច បសានំ ធម្មទស្សនំ

អនុយោចេ មេធាវី សរំ ពុទ្ធាន សាសនន្តិ ។

សិរីព្រា បើពា ។

(២៣២) យថា បវមមន្តត្ថំ សត្តារមកុតោ អយំ

តតោ មេ អហុ សីលេតោ បស្សិតា បរិសុត្ថមំ ។

សរំ ហត្ថហំ ចានេហំ យោ បណាមេយ្យ អាគតំ

បើគាថា អន្តរាគមន៍

ភិក្ខុណា គ្មានសេចក្តីក្រោធ មិនចង់សេចក្តីក្រោធទុក មិនមានមាយា
 ប្រាសចាកសេចក្តីញ្ញៀត មានមិត្តល្អ ភិក្ខុនោះ រមែងមិនសោក
 ស្តាយ ក្នុងកាលខាងមុខ ដោយសេចក្តីប្រតិបត្តិយ៉ាងនេះ ។ ភិក្ខុណា
 គ្មានសេចក្តីក្រោធ មិនចង់សេចក្តីក្រោធទុក មិនមានមាយា ប្រាស
 ចាកសេចក្តីញ្ញៀត មានបញ្ញាល្អ ភិក្ខុនោះ រមែងមិនសោក
 ស្តាយ ក្នុងកាលខាងមុខ ដោយសេចក្តីប្រតិបត្តិយ៉ាងនេះ ។ បុគ្គល
 ណា មានសទ្ធាមិនញាប់ញ័រ បានដកលំអិតក្នុងព្រះតថាគតផង
 បុគ្គលណា មានសីលល្អ ជាទីត្រេកអរនៃព្រះអរិយៈ ដែលព្រះ
 អរិយៈសរសើរហើយផង បុគ្គលណា មានសេចក្តីជ្រះថ្លា ក្នុង
 សង្ឃ័យផង បុគ្គលណា មានការយល់ឃើញត្រង់ផង អ្នកប្រាជ្ញ
 ទាំងឡាយ ហៅបុគ្គលនោះថាជាអ្នកមិនខ្វះ ដ៏រិតរបស់បុគ្គល
 នោះ មិនមែនជាមោឃៈទេ ។ ព្រោះហេតុនោះ មេធាវីបុគ្គល កាល
 រលឹកនូវពាក្យប្រដៅ របស់ព្រះពុទ្ធទាំងឡាយ គួរប្រកបរឿយៗនូវ
 សទ្ធាផង សីលផង សេចក្តីជ្រះថ្លាផង ការយល់ធម៌ផង ។

សិរិមិត្តន្តេ ។

(២៣៦) កាលណា ខ្ញុំឃើញព្រះសាស្តា ព្រះអង្គគ្មានក៏យំអំពីទីណាជាដម្បង
 ក្នុងកាលនោះ សេចក្តីសង្វេគក៏មានដល់ខ្ញុំ ព្រោះឃើញព្រះសាស្តា
 ជាទុក្ខមហុស ។ អ្នកណា បានសិរិដែលមក(រកខ្លួន)ដោយដៃឬជើង

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ថេរោថា

ឯតាទិសំ សោ សត្តារំ អារាធន្តា វិរាជយេ ។
 តទាហំ បុត្តនារា ធនធន្តា ធនធន្តា ធនធន្តា
 តេសមស្សនំ នេនេត្តា បព្វជី អនតារយំ ។
 សិក្ខាសាជីវសម្មន្តោ ឥន្ទ្រយេសុ សុសំវតោ
 ធនស្សមាធា សម្មន្តំ វិហាសី អមរាជិតោ ។
 តតោ មេ បណ្ឌិតំ អាសំ ចេតសោ អភិបត្តិតោ
 ធន ធនិសំនេ មុហុតម្ប តណ្ហាសល្លោ អន្ធិហតោ ។
 តស្ស មេវំ វិហារតោ បស្ស វិរិយបរក្កមំ
 តស្ស វិជ្ជា អនុប្បត្តា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។
 បុព្វេនិវាសំ ជាតាមិ ទិព្វចក្ខុំ វិសោធនំ
 អរហា ធនុត្តរោយោមិ វិប្បមុត្តោ និរុបនំ ។
 តតោ រត្យា វិសេនេ សុរិយស្សត្ថមនំ បតិ
 សព្វំ តណ្ហំ វិសោសេត្តា បល្លង្កេន ឧបាសិទ្ធិ ។
 មហាបុគ្គលោ ថេរោ ។

ឧទ្ទិសំ

មហាគត្វាយនោ ថេរោ សិរមិត្តោ មហាបណ្ឌិតោ
 តាយា^(១) អដ្ឋនិបាតម្បិ តាថាយោ ចតុស្ថិតិ ។

អដ្ឋកនិបាតោ និព្វតោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ថេរគាថា

អ្នកនោះ ឈ្មោះថា ញ៉ាំងព្រះសាស្តាបែបនេះឲ្យត្រេកអរ ហើយឲ្យ
 ប្រាសចាកសេចក្តីត្រេកអរវិញ ។ ក្នុងកាលនោះខ្ញុំលះចោលកូន
 នឹងប្រពន្ធផង ទ្រព្យនឹងស្រូវផង គោរសក៏នឹងពុកចង្កា ហើយ
 ចូលទៅកាន់ផ្នួស ។ ខ្ញុំបរិច្ចាធដោយសិទ្ធិនឹងសាជីវៈ សង្រួមទូរ
 ឥន្ទ្រិយទាំងឡាយ ជាអ្នកមិនចាលចាញ់កិលេស តែនឹងមស្សាវ
 ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធសម្រាន្តនៅ ។ ខណៈនោះ សេចក្តីតាំងចិត្ត ខ្ញុំបាន
 តម្កល់ហើយថា កាលបើខ្ញុំមិនទាន់ដកសាវត្ថណ្ឌបានទេ ខ្ញុំមិន
 អង្គុយសូម្បីមួយរំពេច ។ អ្នកចូរមើលសេចក្តីព្យាយាម នឹងការ
 ប្រឹងប្រែងរបស់ខ្ញុំនោះ យ៉ាងនេះ វិញ ។ ខ្ញុំបានសម្រេចហើយ ពុទ្ធ-
 សាសនាខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។ ខ្ញុំដឹងនូវបុព្វេនិវាស ទិព្វចក្ខុខ្ញុំក៏បាន
 ជម្រះហើយ ខ្ញុំជាព្រះអរហន្ត គួរទទួលនូវទុក្ខិណាទាន មានចិត្ត
 រួចស្រឡះហើយ មិនមានទុបធ័ ។ លំដាប់នោះ ក្នុងកាលពត្រី
 អស់ទៅ ព្រះអាទិត្យក៏រះឡើង ខ្ញុំបានធ្វើតណ្ហាទាំងអស់ឲ្យរឹងស្អាត
 ហើយអង្គុយដោយភ័ន្ទ ។

មហាបន្តកថា ។

ឱទ្ធានិ

ព្រះថេរៈ ហេ អង្គី គឺមហាកថាយន្តរ ១ សិរីមិត្តរត្តរ ១ មហា-
 បន្តកថា ១ បានសំដែងតាមទាំងឡាយ ២២ ក្នុងអដ្ឋកថាបាត ។
 ចប់ អដ្ឋកថាបាត ។

ប្រែកថា ឆក្កនិប្បត្តិ

(២៣៣) យទា ទុក្ខំ ជរាមរណំ បណ្ឌិតោ

អនុស្សយត្ថ សតា បុត្តជនា

ទុក្ខំ បញ្ចាយ សតោ ឈាយតិ

តតោ រតី បរមតំ ន វិន្ទតិ ។

យទា ទុក្ខស្សាវហំ វិសត្ថតិ

បបញ្ចសង្ឃជទុក្ខាធិវហំ

តណ្ហំ បហត្ថាន សតោ ឈាយតិ

តតោ រតី បរមតំ ន វិន្ទតិ ។

យទា សំ ទ្វេចតុរ្យតាមិជំ

មគ្គតមំ សព្វកិលេសសោធនំ

បញ្ចាយ ដុស្តិ៍^(១) សតោ ឈាយតិ

តតោ រតី បរមតំ ន វិន្ទតិ ។

យទា អសោកំ វិរជំ អសង្ខតំ

សង្ខំ បទំ សព្វកិលេសសោធនំ

ភាវេតិ សញ្ញាជនពន្ធន្និជំ

តតោ រតី បរមតំ ន វិន្ទតិ ។

ប្រែកថា ឆក្កនិបាត

[២៣៣] ពួកបុគ្គល មិនដឹងថា ជរាមរណៈជាទុក្ខ ហើយជាប់ចំពាក់

ក្នុងទុក្ខបានក្នុងណា អ្នកប្រាជ្ញមានស្មារតី បានកំណត់ដឹង
 (នូវទុក្ខបានក្នុងនោះ) ថាជាទុក្ខ ហើយចំរើនឈាន ក្នុងកាលណា
 កាលនោះ រមែងមិនបាននូវសេចក្តីត្រេកអរលើសលុបជាងឈាន
 នោះឡើយ ។ បណ្ឌិតលុះលះចង់នូវតណ្ហា ដែលនាំមកនូវ
 សេចក្តីទុក្ខ ជាធម្មជាតិផ្សាយទៅក្នុងអារម្មណ៍ផ្សេងៗ នាំមកនូវ
 កិលេសជាគ្រឿងនាំសត្វឲ្យយឺតយូរ នឹងសេចក្តីទុក្ខដូចជាឃ្លាប
 មានស្មារតីចំរើនឈាន ក្នុងកាលណា កាលនោះរមែងមិនបាន
 នូវសេចក្តីត្រេកអរលើសលុបជាងឈាននោះឡើយ ។ បុគ្គល
 ពាល់ត្រូវមគ្គដ៏ឧត្តមប្រកបដោយអង្គ៤ពីរដង ដ៏ក្សេម ជាគ្រឿង
 ជម្រះនូវកិលេសទាំងអស់ ដោយបញ្ញា ជាអ្នកមានស្មារតី ចំរើន
 ឈាន ក្នុងកាលណា កាលនោះ រមែងមិនបាននូវសេចក្តីត្រេក-
 អរដ៏ក្រៃលែងជាងឈាននោះឡើយ ។ បុគ្គលចំរើននូវសន្តបទ
 ដែលឥតមានសោក ប្រាសចាកផុលគឺកិលេស ឥតមានបច្ច័យ
 តាក់តែង ជាគ្រឿងជម្រះនូវកិលេសទាំងអស់ ផ្តាច់នូវចំណងគឺ
 សញ្ញាជនៈ ក្នុងកាលណា កាលនោះ រមែងមិនបាននូវសេចក្តី
 ត្រេកអរដ៏ក្រៃលែង ជាងការចំរើននូវសន្តបទនោះឡើយ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស បេរគាថា

យទា នកេ កន្លតំ មេយេន្ទ្រភិ
 ជាវកុលា វិហាជ្ជបថេ សមន្តតោ
 ភិក្ខុ ច បញ្ញាតតោវ ឈាយតិ
 តតោ វតី បរមតរំ ន វិន្ទតិ ។

យទា ននីនំ កុសុមាតុលាជំ
 វិចិត្តវណ្ណេយ្យដិសកានំ
 តិវេ និស្សោ សុមោវេ ឈាយតិ
 តតោ វតី បរមតរំ ន វិន្ទតិ ។

យទា និស្សី^(១) វហិតម្ហំ កាននេ
 នេវេ តទ្បន្ទម្ហំ នន្ទំ ជាបិលោ
 ភិក្ខុ ច បញ្ញាតតោវ ឈាយតិ
 តតោ វតី បរមតរំ ន វិន្ទតិ ។

យទា វិតក្កេ ឧបរន្ទិយត្ថលោ
 នគន្ធរេ នគរិវំ សមស្សិតោ
 វិតទ្ករោ វិតតទិលោវ ឈាយតិ
 តតោ វតី បរមតរំ ន វិន្ទតិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ថេរគាថា

ផ្កុំឈានក្នុងភាសាស ទទឹកភ្លៀងពាសពេញ ដោយដុំវិញ ពូជ
 ភាសាសក្នុងកាលណា កាលនោះ ភិក្ខុចូលទៅនៅក្នុងញកក្ក
 ចំរើនឈាន រមែងមិនបាននូវសេចក្តីត្រេកអរជាងឈាននោះ
 ឡើយ ។ ភិក្ខុអង្គុយក្បែរភ្នំស្ទឹងទាំងឡាយ ដំរើរជាស
 ដោយផ្កា មានផ្កាលើក្នុងព្រៃធំវិចិត្រជាគ្រឿងប្រដាប់ មាន
 ចិត្តល្អ ចំរើនឈាន ក្នុងកាលណា កាលនោះ រមែងមិនបាន
 នូវសេចក្តីត្រេកអរដ៏លើសលុបជាងឈាននោះឡើយ ។ កាល
 បើភ្លៀងធ្លាក់ចុះក្នុងព្រៃស្ងាត់ ពេលយប់ ពួកសត្វមានចង្អុម
 បន្ទីឡើង ចំណែកភិក្ខុចូលទៅកាន់ញកក្កហើយចំរើនឈាន
 ក្នុងកាលណា កាលនោះ រមែងមិនបាននូវសេចក្តីត្រេកអរ
 ដ៏លើសលុបជាងឈាននោះឡើយ ។ ភិក្ខុពាស្រ័យនូវចន្លោះ
 ក្នុងកណ្តាលនៃក្នុង បិទនូវវិតក្កៈទាំងឡាយរបស់ខ្លួន ប្រាស
 ចាកសេចក្តីខ្វល់ ប្រាសចាកសេចក្តីរំភ័យនៃចិត្ត ហើយ
 ចំរើនឈាន ក្នុងកាលណា កាលនោះ រមែងមិនបាននូវ
 សេចក្តីត្រេកអរដ៏លើសលុបជាងឈាននោះឡើយ ។

បើតាម ឧបនិយាយ

យនា សុទ្ធ មល់ខ្ពស់សោតនាសនោ

និរត្តលោ និព្វនដោ វិសលោ

សព្វាសវេ ព្យង្គិកតោ ឈាយតិ

តតោ វតី បរមតរំ ន វិទូតិ ។

ភូតោ បើក ។

ឧទ្ទានំ

ភូតោ តថ ឧសោដេវោ ឯកោ ខត្តវិសាលាវ

នវត្ថម្ភំ និពាតម្ភំ តាថាយោ វិ ឥ មា នវតិ ។

ឧបនិយាយ និព្វនោ ។

បើគាថា នរិកនិបាត

(ភក្ក) ជាអ្នកមានលេចក្តីស្រឡាញ់ ជាអ្នកធ្វើសេចក្តីរឹងត្អឹងជាមន្ទិល
នឹងសេចក្តីសោកឡើវិនាស ជាអ្នកគ្មានសន្ទុះទារតីអវិជ្ជា គ្មាន
តណ្ហា ប្រាសចាកសរតី ពតាទិក្ខុលេស ធ្វើនូវអាសវៈទាំងអស់
ឡើវិនាស ចំរើនឈាន ក្នុងកាលណា កាលនោះ រមែងមិន
បាននូវសេចក្តីត្រេកអរដ៏ល្អសល្អ ជាងឈាននោះឡើយ ។

ភូតត្ថេរ ។

ឱទ្វាជ

ព្រះភូតត្ថេរ តែមួយអង្គឯង ដូចជាកុយរមាស ជាអ្នកឃើញពិត
បានសំដែងគាថា ៩ ដែលមកក្នុងនវកនិបាត ។

ចប់ នរិកនិបាត ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស បេរគាថា

បេរគាថាយ ទសកនិបាតោ

(២៣២) អម្ព័រិយោនាទិ ធុមា កធន្តោ

ដលេសិលោ ធននំ វិប្បហាយ

តេ អម្ព័រិមន្តោវ បកាសយន្តិ

សមយោ មហារិ កត្តី រសានំ ។

ធុមាទិ ធុល្លាទិ មនោរមាទិ

សមន្តតោ សព្វទិសា បវន្តិ

បត្តិ បហាយ ដលេមាសសានា ^(១)

កាលោ វតោ បត្តមនាយ វិ ។

នេវតិសីតំ ន បនាតិធុល្លា

សខា ធុតុ អន្ធនិយា កធន្តោ

បស្សន្តិ តំ សាគិយា កោឡិយា ប

បន្ទាម្ព័រិ រោហិណិយំ វរន្តំ ។ ^(២)

អាសាយ កសតេ ទេត្តិ តំវិ អាសាយ វិប្បតិ

អាសាយ វិណិជ្ជា យន្តិ សម្ពុទ្ធំ ធនហារកា ។

យាយ អាសាយ វិជ្ជាវិ សា មេ អាសា វិបត្តតុ ។ ^(៣)

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ បេរិយាយ

បេរិយាយ ទូលកនិបាត

(២៣៤) បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ឥឡូវនេះ ពួកឈឺមានពណ៌ដូច
 រងឹតភ្លើង ដិតផ្លែហើយ ដម្រះស្វិតចាស់ចោល ឈឺទាំងនោះ
 រុំរៀង ដូចជាអណ្តាតភ្លើង បពិត្រព្រះអង្គមានព្យាយាមធំ
 កាលនេះ ជាកាលគួរបានចំណែកធម្មរសហើយ ។ ឈឺ
 ទាំងឡាយ ជាទីរករាយនៃចិត្ត មានផ្លែ ផ្សាយភ្លិនសព្វទិស
 ដោយជុំវិញ ដម្រះស្វិតចាស់ចោល ប្រុងនឹងចេញផ្លែថ្មីទៀត
 បពិត្រព្រះអង្គមានព្យាយាម កាលនេះជាកាលគួរដើម្បីចេញ
 ទៅអំពីទីនេះ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន រដូវដែលមិនត្រជាក់
 ពេក មិនក្តៅពេក វស្សាស្រួល គួររង់ទៅកាន់ផ្លូវឆ្ងាយបាន
 ពួកសក្យៈ នឹងពួកគោឡិយៈ សូមជួបព្រះអង្គ ដែលមាន
 ព្រះភក្ត្របែរត្រឡប់មកខាងក្រោយ កំពុងឆ្លងស្ទឹងពេហិណី ។
 អ្នកស្រឡាតស្រឡា ដោយសេចក្តីប្រាថ្នា ក៏ព្រោះតូច ដោយសេចក្តី
 ប្រាថ្នា ពួកឈ្នួញ អ្នករងទ្រព្យឆ្លងសមុទ្រ ដោយសេចក្តីប្រាថ្នា ។
 ខ្ញុំព្រះអង្គ បិតានៅ ដោយសេចក្តីប្រាថ្នាណា សេចក្តីប្រាថ្នា របស់
 ខ្ញុំព្រះអង្គនោះ សូមឱ្យសម្រេច ។

បើកាយ ទសកនិបាតោ

បុនប្បន្នោ វបន្តំ តំជំ
 បុនប្បន្នំ វស្សតំ ទេវវាជា
 បុនប្បន្នំ ខេត្តំ កសន្តំ កស្សកា
 បុនប្បន្នំ ធិញ្ញមុបេន្តំ វជ្ជំ ។
 បុនប្បន្នំ យាចនកា ចរន្តំ
 បុនប្បន្នំ ទានបតិ ទទន្តំ
 បុនប្បន្នំ ទានបតិ ទទត្វា
 បុនប្បន្នំ សត្តមុបេន្តំ ហំជំ ។
 ជំរោ^(១) ហរេ សត្តយុតិ បនេតិ^(២)
 យស្មី កុលេ ជាយតិ ភ្ជុបញ្ញោ
 មញ្ញាមហំ សត្តតិ ទេវទេវោ
 តយា ហំ ជាតោ មុនំ សច្ចុនាមោ ។
 សុទ្ធោទនោ នាម បិតា មហេសីនោ
 ពុទ្ធស្ស មាតា បន មាយា មហេសី^(៣)
 យា^(៤) ពោជិសត្តំ បរិហរិយ កុត្តិនា
 កាយស្ស ភេទា តិទិវស្មី មោទតិ ។

១ ទ. ម. វិរោ ។ ២ បុរេតិ សោធនីតិ អន្តិកបាយំ ។

៣ ទ. មាយាមា ។ ម. មាយាមាមា ។ ៤ ម. យាតិ នត្ថិ ។

បើគាថា ទសានិយាត

អ្នកស្រឡាត់ឡាយ ព្រោះពូជរឿយៗ^(១) ទៅរាង បង្ករក្ស័ន្ធ
 ក៏រឿយៗ ពួកអ្នកស្រឡាត់ ក៏រឿយៗ ពួកអ្នកស្រឡាត់នោះនាំ
 ស្រូវចូលទៅកាន់ដែនក៏រឿយៗ ។ ពួកស្រូវស្រាច់ស្រមរឿយៗ
 អ្នកម្ចាស់ទាន តែងឲ្យក៏រឿយៗ ពួកម្ចាស់ទានលុះឲ្យរឿយៗ
 ហើយតែងទៅកាន់ឋានឈ្នួលក៏រឿយៗ ដែរ ។ អ្នកប្រាជ្ញមាន
 បញ្ញាដូចដែនដី កើតក្នុងត្រកូលណា រមែងញ៉ាំងគូនៃ
 បុរស៧ជួរ ក្នុងត្រកូលនោះឲ្យក្អាត ឲ្យព្រះអង្គសំគាល់ថា
 (ព្រះមានព្រះភារៈ) ជាទេវតាប្រសើរជាងទេវតា អាច
 (ធ្វើសត្វដទៃឲ្យស្អាតបាន) ព្រោះអ្នកប្រាជ្ញមានព្រះនាមដ៏
 ពិត កើតហើយអំពីព្រះអង្គ ។ ព្រះបាទសុទ្ធាទនៈជា
 បិតារបស់ព្រះពុទ្ធព្រះអង្គស្វែងរកខ្យល់ដ៏ធំ ឯព្រះមហេសី
 ព្រះនាមមាយា ជាពុទ្ធពរតា ដែលរក្សាព្រះរោងសត្វ
 ដោយផ្ទៃ លុះវិលយកមក ទៅក្រេកអរក្នុងតុល្យភាពទៅលោក ។

១ បាលីថា “បុត្តញ្ញនំ” ព្រែក ឡើយ, ញាញ, ឥណ្ឌីយ, ញឹកញាប់,
 ប្លែកប្លែង”។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ថេរពាថា

សា គោតមី កាលកតា ឥតោ ចុតា

ទិព្វេហិ កាមេហិ សមដ្ឋិតតា

សា មោទតិ កាមគុណេហិ បញ្ចហិ

បរិវារិតា ទេវគុណេហិ តេហិ ។

ពុទ្ធស្ស បុត្តោមិ អសយ្យសាហិនោ

អន្តីរសស្សប្បដ័មស្ស តាទិនោ

បិតុ បិតា មយ្ហំ តុរិសំ សក្ក

ធម្មេន មេ^(១) គោតម អយ្យកោសីតិ ។

កាប្បាយី ថេរោ ។

[២៣៥] បុរោ បច្ឆតោ វាបិ អបរោ ចេ ន វិជ្ជតិ

អតីរំ វេសុ កវតិ ឯកស្សវសតោ វនេ ។

ហន្ត ឯកោ កមិស្សមិ^(២) អរញ្ញំ ពុទ្ធវណ្ឌិតំ

វេសំ ឯកវិហារិស្ស បហិតតស្ស ភិក្ខុនោ ។

យោភិលតីការំ រម្មំ មត្តកុញ្ញរសេវិតំ

ឯកោ អត្តវសី ឱច្ចំ បរិសិស្សមិ កាណនំ ។

សុប្បតេ សីតវនេ សីតលេ ភិក្ខុន្តរេ

តត្ថានំ បរិសិញ្ញត្តា ចដ្ឋមិស្សមិ ឯកកោ ។

១ ម. ពេ ។ ២ ម. វរិស្សមិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ បេរិយាយ

ព្រះនាងទេវីនោះ ជាគោតមគោត្រ លុះទិវង្គតប្បុរសចាកលោក
នេះទៅ បានស្តាប់ស្តល់ដោយកាមជាទិព្វទាំងឡាយ ព្រះនាង
ទ្រង់រីករាយ ដោយកាមគុណទាំង៥ មានពពួកទេវតាទាំង
នោះចោមពោមហើយ ។ ខ្ញុំព្រះអង្គជាបុត្រនៃព្រះពុទ្ធ ព្រះអង្គ
មិនមានបុគ្គលដទៃគ្របសង្កត់បាន ព្រះនាមអង្គីរសៈ មិនមាន
បុគ្គលដទៃប្រៀបបាន ប្រកបដោយតាទិគុណ បពិត្រព្រះអង្គ
ជាសក្យៈ ព្រះអង្គជាបិតានៃបិតារបស់ខ្ញុំព្រះអង្គ បពិត្រព្រះ
គោតម ព្រះអង្គជាជីតា របស់ខ្ញុំព្រះអង្គ ដោយធម៌ ។

កាឡទាយត្ថេរ ។

(២៣៥) បើបុគ្គលដទៃ មិនមានអំពីមុខក្តី ក្រោយក្តី សេចក្តីសប្បាយ
ក្រៃពេក រឺមែនមានដល់បុគ្គលម្នាក់ឯងនៅក្នុងព្រៃ ។ បើដូច្នោះ
អាត្មាអញតែម្នាក់ឯង នឹងទៅកាន់ព្រៃ ដែលព្រះពុទ្ធទ្រង់សរសើរ
ហើយ ជាទីសប្បាយរបស់ភិក្ខុអ្នកមានចិត្តបញ្ចូលទៅកាន់ព្រះនិព្វាន
ជាអ្នកនៅតែម្នាក់ឯង ។ អាត្មាអញតែម្នាក់ឯង ជាអ្នកស្ងាត់ក្នុង
ប្រយោជន៍ នឹងចូលយ៉ាងឆាប់ទៅកាន់ព្រៃ ជាទីធ្វើឲ្យកើតបតិដល់
យោគាវចរ ជាទីរីករាយ ដែលដ៏ចុះប្រេង សេពគប់ហើយ ។
អាត្មាអញ ម្នាក់ឯង នឹងស្រោចស្រប់ខ្លួន ហើយចង្រ្រម ក្នុង
ព្រៃគ្រជាក់ មានជ្រកស្កុះស្កាយ ក្បែរជ្រោះភ្នំ ដ៏គ្រជាក់ ។

ឯកាគតិយោ អនុគតិយោ	រមណីយេ មហាវនេ
តនាហំ វិហរិស្សមិ	តតតតិច្ឆោ អនាសវេ ។
ឯវមេ តតតតាមស្ស	អនិច្ចយោ សមិជ្ឈតុ
សាធិយិស្សមហំ យេវ	នាពោអពាស្ស ការកោ ។
ឯស តន្តាមិ សន្តាហំ	បរិសិស្សមិ កាននំ
ន តតោ និគ្ខមិស្សមិ	អប្បត្តោ អាសវត្ថុយំ ។
មាលុតេ ឧបវាយនេ	សីតេ សុភតិក្ខន្ធតេ
អវិជ្ជំ នាលយិស្សមិ	និសិន្នោ នកម្មទ្ធនំ ។
វនេ កុសុមសញ្ញនេ	បញ្ចាវេ ទ្ធនំ សីតលេ
វិមត្តិសុខេន សុខិតោ	វិមស្សមិ តិវិច្ឆុវេ ។
សោហំ បរិមណាសន្តិវេក្ខ	នន្តោ បណ្ណាសោ យថា
សញ្ញាបរិមិត្តិណោ	នត្ថិនានំ បុនត្ថវេតិ ។

ឯកវិហរិយោ ថេរោ ។

[២៣៦] អនាគតំ យោ បដិច្ចកុ មស្សតិ

បរិចញ្ច អត្ថំ អបរិចញ្ច តំ ដូរិ

វិទ្យុសីលោ តស្ស ហិតេសីលោ វ

វិទ្យុន កស្សន្តំ សមេត្តមាណា ។

ថេរពាហិ ទសានិយា

អង្គាលណា អាត្មាអញនឹងទៅជាបុគ្គលម្នាក់ឯង មិនមានបុគ្គលជាគំរប់ពីរ
 មានសោធន៍សក្ខីភូមិហើយ ជាអ្នកមិនមានកាសវៈ នៅក្នុងព្រៃធំ ដែល
 គួររីករាយ ។ សូមសេចក្តីប៉ិនប៉ងរបស់អាត្មាអញ ដែលប្រាថ្នាដើម្បី
 ធ្វើសេចក្តីព្យាយាមយ៉ាងនេះ បានសម្រេច អាត្មាអញនឹងធ្វើឲ្យសម្រេច
 (ព្រោះថា)អ្នកដទៃ ធ្វើដូចអ្នកដទៃពុំបានទេ ។ ឥឡូវនេះ អាត្មាអញ
 នោះនឹងចង់គ្រោះទុក្ខព្យាយាម ហើយចូលទៅកាន់ព្រៃ បើអាត្មាអញ
 មិនទាន់សម្រេចនូវធម៌ជាគ្រឿងអស់កាសវៈទេ នឹងមិនចេញពីព្រៃនោះ
 ឡើយ ។ កាលបើខ្យល់គ្រជាក់ មានកូនក្រអូបបក់ផ្សាយទៅ អាត្មាអញ
 នឹងអង្គុយលើកំពូលភ្នំ ហើយទំលាយអវិជ្ជាឲ្យបាន ។ អាត្មាអញទទួល
 សេចក្តីសុខ ដោយវិមុត្តិសុខក្នុងព្រៃ មានផ្កាដេរដាស ក្បែរញូក
 ក្នុងគ្រជាក់ រួចហើយនឹងក្រេកអរ ក្នុងក្រុងរាជគ្រឹះ មានភ្នំព័ទ្ធជុំវិញ
 ដូចគ្រាលគោ ។ អាត្មាអញនោះ មានគម្រិតគ្រប់គ្រាន់ ដូចព្រះចន្ទ្រក្នុង
 ថ្ងៃ ខែ កើត អស់កាសវៈទាំងពួងហើយ ឥឡូវនេះ ភពប្តីមិនមានទេ ។

ឯកវិហារិយត្ថេរ ។

(២៣៦) បុគ្គលណា ពិចារណាយើញ នូវកិច្ចជាប្រយោជន៍នឹង
 មិនជាប្រយោជន៍ទាំងពីរនោះ ដែលមិនទាន់មកដល់ទុកជាមុន
 ដន់ទាំងឡាយ ជាសត្រូវក្តី ជាអ្នកស្វែងរកប្រយោជន៍ក្តី កាល
 គយគន់មើល វិមន៍មិនឃើញ នូវវេទនាសនៃបុគ្គលនោះឡើយ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស ថេរគាថា

អាណាចានស្សតំ យស្ស បរិបុណ្ណា សុភារិតា

អនុបុព្វំ បរិច្ចតា យថា ពុទ្ធន ទេសិតា

សោមំលោកំ បកាសេតំ អញ្ចា មុត្តោវ ចន្ទិមា ។

ឌុំនាតំ វេត មេ ចិត្តំ អប្បមាណំ សុភារិតំ

និពុទ្ធិំ បត្តហិតញ្ច សញ្ញា ឌុំកាសតេ ទិសា ។

ជីវិតេវាបិ សប្បញ្ញោ អបិ វិត្តបរិត្តយា

បញ្ញាយ ច អលាភេន វិត្តវាបិ ន ជីវិតំ ។

បញ្ញា សុត្តវិនិច្ឆ័យំ បញ្ញា តិក្ខុសិលោកវឌ្ឍនំ

បញ្ញាសហិតោនកេសេន អបិទុក្ខេស្តុស្តុទានិវិន្ទិតំ។

នាយំ អជ្ឈតនោ ធម្មោ នច្ឆេវោ នបិ អត្តតោ

យត្ថ ជាយេថ មីយេថ តត្ថ កី វិយ អត្តតំ ។

អនន្តរំ ហំ ជាតស្ស ជីវិតា មរណំ ធម្មំ

ជាតា ជាតា មរណំ ធម្មំ ឃី ធម្មា ហំ ចាណំនោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ បេរិយាយ

អាតាបានស្សតិ ដែលព្រះយោគាវចរណា បានចំរើនល្អគ្រប់គ្រាន់
ហើយ បានសម្បូរហើយ តាមលំដាប់ ដូចព្រះពុទ្ធច្រង់សំដែងមក
ព្រះយោគាវចរនោះ រមែងញ៉ាំងលោកនេះ ឲ្យភ្លឺច្បាស់ ដូច
ព្រះចន្ទផុតចាកពពក ។ ឱ ចិត្តរបស់អញ ស រកប្រមាណ
មិនបាន អាត្មាអញ បានអប់រំល្អហើយផង បានផងជានិច្ច
ផង ញ៉ាំងទិសទាំងពួងឲ្យភ្លឺផង ។ បុគ្គលប្រកបដោយប្រាជ្ញា
បើទុកជាអស់ទ្រព្យរលើង ក៏ឈ្មោះថា រស់នៅ ឯបុគ្គលអ្នក
មានទ្រព្យ មិនឈ្មោះថារស់នៅ ព្រោះតិរិយាមិនបាននូវប្រាជ្ញា ។
ប្រាជ្ញាជាគ្រឿងវិនិច្ឆ័យនូវសុត្តៈ ប្រាជ្ញា ជាគ្រឿងញ៉ាំងកិត្តិសត្វ
នឹងសេចក្តីសសើរឲ្យចំរើន នរោជនប្រកបដោយប្រាជ្ញា រមែង
បាននូវសេចក្តីសុខ សូម្បីក្នុងសភាវៈដែលជាទុក្ខ ។ ធម៌នេះមិន
មែនជាធម៌ទើបនឹងមាន ក្នុងថ្ងៃនេះទេ ជាធម៌មិនអស្ចារ្យ មិន
មែនជាធម៌ចម្លែកទេ សត្វកើតស្លាប់ ក្នុងលោកណា ហេតុតិបត្ថប
ក៏មិនចម្លែក ក្នុងលោកនោះ ។ សេចក្តីពិតថា បន្ទាប់អំពី
ការកើតមក មានសេចក្តីស្លាប់ចាកជីវិត ជាធម្មជាតិទៀងទាត់
សត្វទាំងឡាយ ដែលកើតហើយ។ រមែងស្លាប់ ក្នុងលោកនេះ
ព្រោះថា សត្វទាំងឡាយ មានសភាពយ៉ាងនេះឯង ។

បើគេប្រើ ទស្សនវិស័យ

ន ហេតុនិកាយ មតិស្ស ហោត

យំ ដំរីត្រូវ បរទោសានំ

មតិម្ហី វណ្ណំ ន យសោ ន សោត្យំ ^(១)

ន វណ្ណំតិ សមណាប្រាហ្មណេហិ ។

ចត្តិ ស្សី ឧបហន្តិ វណ្ណំ ^(២)

និហយ្យតិ វណ្ណាលំ មតិ ^(៣) ច

អាណន្តិនោ តស្ស និសា ភវន្តិ

ហិតេសំនោ ចស្ស ^(៤) ទុត្តិ ភវន្តិ ។

តស្មា ហិ នឆ្នេយ្យ តុលេ វសន្តេ

មេធាវិនោ ចេវ តហ្មស្សតេ ច

យេសំ ហិ បញ្ចាវិកវេន តត្ថំ

តវន្តិ ធាវាយ នធិវ បុណ្ណំ ។

មហាភ្នំតោ បើរោ ។

[២៣៧] ឧត្តា មយ្ហំ តតិ អាសំ បរិក្ខតោ បុរេ អហំ

ភាតា ច មិ បណ្ណាមេសំ តច្ឆនានិ តុរំ យំ ។

សោហំ បណ្ណាមិតោ សន្តោ សន្និបាមស្សកោដ្ឋតោ ^(៥)

ទុម្មនោ តត អដ្ឋាសំ សាសនស្មំ អបេត្តាវ ។

១ ឱ.ម. លោក្យ ។ ២ ម. ពេទ ។ ៣ ម. មហិ ច ។ ៤ ឱ. តាស្ស ។ ម. តស្ស ។ ៥ ម. បរិក្ខតោ ។

ថេរវាថា ទសកនិបាត

សេចក្តីសោកស្តាយណា របស់បុរសបុគ្គល ទាំងឡាយដទៃ
 ដើម្បីជីវិត សេចក្តីសោកស្តាយនេះ មិនមែនដើម្បីប្រយោជន៍
 ដល់សត្វដែលស្លាប់ទៅហើយទេ ការយំចំពោះសត្វ ដែលស្លាប់
 ហើយ មិនមែនជាយស មិនមែនជាការល្អទេ សមណព្រាហ្មណ៍
 ទាំងឡាយ មិនសរសើរការយំឡើយ ។ ការយំ វែមង្វេងបៀតបៀននូវ
 ចក្ខុនឹងសរីរៈ(របស់បុគ្គលអ្នកយំ) ពណ៌សម្បុរក្តី កំឡាំងក្តី ប្រាជ្ញាក្តី
 នៃអ្នកយំវែមង្វេង សាបសូន្យ ពួកសត្រូវរបស់បុគ្គលអ្នកយំនោះ ក៏មាន
 សេចក្តីត្រេកអរ ពួកបុគ្គលអ្នកស្វែងរកប្រយោជន៍ ឲ្យបុគ្គលអ្នកយំ
 នោះបាននូវសេចក្តីទុក្ខ ។ ព្រោះហេតុនោះ ពួកជនធ្ងន់នូវកិច្ច
 (របស់ខ្លួន) ដោយកំឡាំងប្រាជ្ញា របស់អ្នកប្រាជ្ញាទាំងឡាយណា
 ដូចពួកជនធ្ងន់នូវទន្ធមានទឹកពេញដោយទឹក បុគ្គលគប្បីប្រាជ្ញា
 នូវអ្នកប្រាជ្ញ ជាពហុស្សតនោះ ឲ្យនៅក្នុងត្រកូល (របស់ខ្លួន) ។
 មហាកប្បិន្ទេរ ។

(២៣៧) ញាណគតិ របស់អាត្មាអញទន់ខ្សោយ ក្នុងកាលមុន អាត្មា
 អញ ភ្លេចភ្លាំងស្មារតី ថែមទាំងបង្កប្រុស ក៏បណ្តេញអាត្មាអញថា
 ឥឡូវនេះ អ្នកចូរទៅផ្ទះចុះ ។ អាត្មាអញនោះ ត្រូវបង្កបណ្តេញ
 ហើយក៏ភូតចិត្ត តែនៅមានអាឡោះកាល័យ ក្នុងសាសនា
 ក៏ឈរនៅជិតក្បែរទ្វារ នៃអារាម របស់សង្ឃនោះ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ថេរគាថា

កតតា តត្ថ រាគត្ថ	សីសំ មយ្ហំ បរាមសិ
តាហាយំ មំ តហេត្វាន	សង្ឃារមំ មវេសយិ ។
អនុគម្បាយ មេ សត្វា	ចាទាសិ ចាទបុញ្ញនី
ឯតំ សុទ្ធិំ អធិដ្ឋហិ	ឯកមន្តំ ស្វដិដ្ឋិតំ ។
តស្សហំ វិចង្គំ សុត្វា	វិហាសី សាសនេ រតោ
សមាសំ បដិចាទេសី	ឧត្តមត្ថស្ស បតិយា ។
បុព្វេនិវាសំ ជាតមិ	ទិព្វចក្កំ វិសោធនំ
តិស្សេ វិជ្ជា អនុប្បត្តា	កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។
សហស្សក្ខត្តំ អត្តានំ	និម្មិតត្វាន បន្តកោ
និសីទិ អម្ពវនេ រម្មេ	យាវ កាលប្បវេទនំ ។
តតោ មេ សត្វា ចាហាសិ	ទ្វិតំ កាលប្បវេទកំ
បវេទិតមិ កាលម្ហិ	វេហាសានុបស្ស័មី ។
វិជ្ជិត្វា សត្តនោ ចាទេ	ឯកមន្តំ និសីទហំ
និសីទ្គំ មំ វិជ្ជិត្វាន	អថ សត្វា បដិក្កហិ ។
អាយាតោ សព្វលោកស្ស	អាហុតីនំ បដិក្កហោ
បុត្តា កតតំ មនុស្សានំ	បដិក្កហិត្ត ទក្ខិណានិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ថេរីគាថា

ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់យាងមកក្នុងទីនោះ បានស្តាប់អង្គុលក្បាល
 របស់អាត្មាអញ ហើយក៏ចាប់អាត្មាអញត្រង់ដើមដៃ ឲ្យចូលទៅកាន់
 អារាមនៃសង្ឃ ។ ព្រះសាស្តាទ្រង់ប្រទាននូវសំពត់សម្រាប់ដូតជើង
 ដោយសេចក្តីអនុគ្រោះដល់អាត្មាអញថា អ្នកចូរអធិដ្ឋាននូវសំពត់
 ស្អាតនេះ ធ្វើឲ្យជាសំពត់ដែលខ្លួនអធិដ្ឋានហើយ ក្នុងទីដ៏សមគួរ
 ចុះ ។ លុះអាត្មាអញបានស្តាប់ព្រះបន្ទូល របស់ព្រះមានព្រះភាគ
 នោះហើយ ក៏ត្រេកអររឹងសាសនា បានញ៉ាំងសមាធិឲ្យសម្រេច
 ដើម្បីបាននូវប្រយោជន៍ដ៏ទុក្ខម អាត្មាអញដឹងនូវបុព្វេនិវាស ទិព្វចក្ខុ
 អាត្មាអញបានជម្រះហើយ ត្រៃវិជ្ជា អាត្មាអញបានដល់ដោយលំដាប់
 ហើយ ព្រះពុទ្ធសាសនា អាត្មាអញបានធ្វើហើយ ។ បន្តិកក៏ក្នុងម្នាក់ខ្លួន
 ជាមួយពាន់ ហើយអង្គុយក្នុងអម្ពន៍ជាទិវិករាយ ដរាបដល់ការប្រាប់
 នូវភក្តកាល ។ លំដាប់នោះ ព្រះសាស្តាទ្រង់ប្រើទូតឲ្យទៅប្រាប់ភក្ត-
 កាលដល់អាត្មាអញ កាលទូតមកប្រាប់ភក្តកាល អាត្មាអញក៏មក
 តាមអាគាស ។ អាត្មាអញថ្វាយបង្គំព្រះបាទនៃព្រះសាស្តា រួចហើយ
 អង្គុយក្នុងទីសមគួរ គ្រានោះ ព្រះសាស្តាទ្រង់ជ្រាបថា អាត្មាអញ
 អង្គុយហើយ ទើបបានទ្រង់ទទួល (ទត្ថិណាទក) ។ ព្រះអង្គជាទី
 បូជារបស់សត្វលោក ជាបដិគ្គាហកៈរបស់បុគ្គលអ្នកបូជាទាំងឡាយ
 ជាបុព្វារក្ខតរបស់មនុស្សទាំងឡាយ ទ្រង់ទទួលនូវទត្ថិណាទក ។

(២៣៨) នាងាតុលមលសម្បុណ្ណោ មហាឧត្តារសម្បវេ

ចន្ទនីកំ បរិបត្តំ មហាឧត្តារ មហាវណោ

បុព្វបរិសម្បុណ្ណោ តូចតូច ជិតាធិត្ថោ

អាចោបត្តរណ៍ កាយោ សនា សន្នតិ បូតិកំ ។

សង្កតត្តារសម្បុណ្ណោ^(១) មិសលេបនលេបិតោ

ចម្ពតត្តារសម្បុណ្ណោ បូតិកាយោ ជិតត្ថោ

អដ្ឋសង្កតត្តោ ជយជិតោ ឧត្តរសម្បុណ្ណោ

នេតេសំ សង្កតត្តោ កាយោ វិសយបដិ ។

ធូរវិសយោតោ មរណសម្បុណ្ណោ មច្ឆរវិសយោ សង្កតត្តោ

វិសយោ ធូរវិសយោ យេនកាយោ វិសយោ ។

អវិជ្ជាយា ជិតត្ថោ កាយោ ចតុត្ថោ ជិតត្ថោ

ឱយសំសិទ្ធិនោ កាយោ អនុសយជាលមោត្ថោ

បព្វបរិសោ យុត្តោ វិសយោ សមប្បិតោ

តណ្ហាមូលនាធូរវិសយោ មោហាធូរវិសយោ

ឯវាយំ វិសយោ កាយោ ធូរវិសយោ យុត្តោ ។

សម្បុណ្ណោ ច វិសយោ ធូរវិសយោ វិសយោ ។

១ ម. សង្កតត្តារសម្បុណ្ណោ ។

(២៣៨) កាយដ៏ពេញដោយមន្ទិល មានចំណែកផ្សេងៗ កើតក្នុងរណ្តៅ
 លាមកធំ គឺផ្ទៃមាតា ដូចប្រាំចាស់ដែលគាប់អ្នក ឬដូចបួសធំ ដ៏ច្បា
 ធំ ជាតាយដ៏ពេញដោយខ្លះនឹងឈាម ពេញព្រៀបក្នុងរណ្តៅលាមក
 ជាទីហូរចេញនៃទឹក រមែងហូរចេញទូរវត្តមិនស្អាត សព្វៗ កាល ។
 កាយដែលចង់ភ្ជាប់ដោយសរសៃធំ ៦៦ លាបដោយគ្រឿងលាប
 គឺសាច់ ប្រដាប់ដោយការវិធីស្បែក ជាតាយស្អុយ រកប្រយោជន៍
 គ្មាន តភ្ជាប់គ្នាដោយពងឆ្អឹង បង់ស្រាក់ដោយចេសគឺសរសៃ សម្រេច
 ឥរិយាបថបាន ព្រោះប្រជុំនៃការមិនតែមួយ ។ កាយមាន
 ដំណើរទៅកេសេចក្តីល្ងាប់ដ៏ទៀងទាត់ (បិតនៅ) ក្នុងសំណាក់នៃ
 ចក្ខុរាជ ឯនរជនដែលទំលាក់ចោលខ្លូរកាយ ក្នុងលោកនេះ ហើយ
 ទៅតាមយថាភូមិ ។ កាយត្រូវអវិជ្ជាដោតក្រងហើយ ត្រូវគ្រឿង
 ចាក់ស្រែះ យ៉ាងចាក់ស្រែះហើយ កាយក៏លិចពុះក្នុងឧយៈ ត្រូវ
 បណ្តាញនៃអនុសយៈ គ្របសង្កត់ហើយ ប្រកបក្នុងនិវរណៈ ៥
 ពេញដោយធម្មាវិគត្តៈ ដាច់ដោយមូលនៃភព គឺតណ្ហា ត្រូវដំបូល
 គឺមាហៈបិទបាំងហើយ កាយខ្លះ រមែងប្រព្រឹត្តទៅដូចពោល
 មកនេះ អន្តោលទៅតាមយន្តគីរម្ម ។ ធម្មតាសម្បត្តិ តែង
 មានវិបត្តិជាទីបំផុត ក្នុងរកតាមរឿងៗ រមែងវិនាសទៅវិញ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស បើកថា

យេមំ កាយំ មមាយន្តំ អន្ធពាលា បុដ្ឋជ្ជនា

វិទ្យេន្តំ កដសី យោវំ អាទិយន្តំ បុនព្វំ ។

យេមំ កាយំ វិវិដ្ឋេន្តំ ក្វេលត្ថំ បដ្ឋតិ

កវម្ភលំ វិវិត្តាន បរិនិព្វិស្សន្ត្យនាសវាតិ ។

កញ្ញោ បើក ។

(២៣៧) វិវិត្តំ អប្បនិក្ខេបំ វាលមិគនិសេវិតំ

សេវេ សេនាសនំ ភិក្ខុ បដិសល្លាទការណា ។

សង្ការបុញ្ញា អាហត្វា សុសាធា វិនិយាហិ ច

តតោ សង្ឃដីតំ តត្វា លូទំ ជារយ្យ ចីវរំ ។

និទំ មនំ កវត្តាន សបទានំ កុលា កុលំ

មិល្លា កាយ ចរេ ភិក្ខុ កុត្តទ្វារេ សុសិវតោ ។

លូទេនមិ ច សនស្សេ ធាញ្ចំ បត្តេ វសំ ពហំ

វសេសុ អនុតិទ្ធស្ស ឈានេ ន វេតី មនោ ។

អប្បិទ្ធោ ចេវ សន្តោ បរិវត្តោ វសេ មុនិ

អសំសន្តោ កហិ វុត្តហិ អនា កហិ ច្ចុកយំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ថេរោទិ

ពួកជនណា ជាអន្តរាលបុថុជ្ជន កប់កាន់កាយនេះ ពួកជននោះ
 វេទន៍ញ៉ាំងសង្សារដ៏ពន្លឺក្បឿងចំរើន តែងកាន់យកនូវភពថ្មីទៀត ។
 ពួកជនណា រៀបរង់នូវកាយនេះ ដូចបុគ្គលរៀបរង់នូវអាសិរាសិស
 ដែលប្រឡាក់ដោយលាមក ពួកជននោះ វេទន៍ខ្ចាក់ចោលនូវអវិជ្ជា
 នឹងតណ្ហាដែលជាមូលនៃភព ជាអ្នកមិនមានអាសវៈ នឹងបរិនិព្វាន ។

កប្បញ្ញេ ។

(២៣៩) ភិក្ខុគប្បីសេពនូវសេនាសនៈស្ងាត់ ដែលមានសំឡេងគំកកន៍តិច
 ដែលម្រឹគសាហាវអាស្រ័យនៅហើយ ព្រោះហេតុនៃការពួនសម្លៀក ។
 ភិក្ខុគប្បីនាំមក (នូវកំណាត់សំពត់) អំពីគំនរនៃសម្រាម ឬព្រៃ
 សួសាន ឬចន្លោះនៃថ្នល់ ធ្វើជាសង្សារដ៏ ដោយកំណាត់សំពត់ដែល
 ខ្លួននាំមកនោះ ហើយទ្រទ្រង់នូវចំរើនសៅហ្មង ។ ភិក្ខុគប្បីធ្វើចិត្ត
 ទៀតប គ្រប់គ្រងនូវទ្វារ សង្រួមដោយប្រពៃ ហើយគ្រាប់ទៅ
 កាន់ផ្ទះជាលំដាប់ គឺបេញអំពីត្រកូល ១ ទៅកាន់ត្រកូល ១ ដើម្បី
 បិណ្ឌបាត ។ ម្យ៉ាងទៀត ភិក្ខុត្រូវសន្តោស ដោយវត្ថុសៅហ្មង
 មិនគប្បីប្រាថ្នានូវរសឯទៀតឲ្យច្រើនទេ ចិត្តរបស់ភិក្ខុអ្នកជាប់ញ៉ាម
 ក្នុងរសទាំងឡាយ វេទន៍មិនត្រេកអរក្នុងឈាន ។ មុនគប្បីជា
 អ្នកមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ជាអ្នកសន្តោស ជាអ្នកស្ងប់ស្ងាត់
 នៅមិនប្រឡូកប្រឡំ ដោយបុគ្គលពីរពួក គឺគ្រហស្ថនឹងបព្វជិត ។

យថា ជន្មោ ច ម្យតោ ច អត្តានំ ទស្សយេ តថា
 ឆាតិវេលំ បកាសេ យ្យ សង្ឃម ជ្ឈម្ហំ បណ្ឌិតោ ។
 ន សោ ឧបវេទេ កក្កំ ឧបយានំ វិវដ្តយេ
 សំរុតោ ចាតិមោក្ខស្មំ មត្តញ្ច ចស្ស ភោជនេ ។
 សុត្តហំ តនំ មិត្តស្ស ចិត្តស្ស ប្បាទកោវិទោ
 សមចំ អនុយុញ្ជេយ្យ កាលេន ច វិបស្សនំ ។
 វិយសាតត្ថសម្បជ្ជោ យុត្តយោតោ សទា សិយា
 ន ច អប្បត្តា ធុត្តនំ^(១) វិស្សាសំ ឯយ្យ បណ្ឌិតោ
 ឯវំ វិហារមាទស្ស សុទ្ធិកាមស្ស ភិក្ខុនោ
 ឯយ្យន្តំ អាសវំ សព្វេ ឯព្វតិញ្ចាធិកច្ឆតិវតិ ។

ឧបសេនោ វង្គត្តបុត្តោ បើកោ ។

(២២០) វិជានេយ្យសកំ អត្តំ អវលោកេយ្យាថ ចាវចនំ
 យញ្ចេត្ត អស្ស បដិវបំ សាមញ្ញំ អជ្ឈបកតស្ស ។
 មិត្តំ ឥនេវ កល្យាណំ សិក្ខាវិបុលំ សមាទានំ

បើរោង ទេសកន្តិកា

មនុស្សល្បីល្បើ នឹងមនុស្សគ យ៉ាងណា បណ្ឌិតគប្បីសំដែងខ្លួន
 យ៉ាងនោះ មិនគប្បីពោលឲ្យហួសប្រមាណ ក្នុងកណ្តាលសង្ឃ ។
 បណ្ឌិតនោះ មិនគប្បីតិះដៀលបុគ្គលណាមួយ គប្បីរៀបរង់រៀបការ
 បៀតបៀនផង សង្រួមក្នុងបាដិមោក្ខផង ដឹងប្រមាណក្នុងកោដន
 ផង ។ បណ្ឌិតគប្បីជាអ្នកឃ្លាសវៃ ក្នុងការកើតឡើងនៃចិត្ត
 ដែលមាននិមិត្តកំណត់ល្អហើយ គប្បីប្រកបរឿយៗ នូវសម្រេចនឹង
 វិបស្សនាតាមកាលគួរ គប្បីជាអ្នកបរិច្ចាធដោយព្យាយាម ប្រព្រឹត្ត
 ទៅរឿយៗ ប្រកបក្នុងធម៌ដ៏គួរ សព្វៗ កាល បើមិនទាន់ដល់នូវព្រះ
 និព្វានជាបំផុតនៃទុក្ខក្នុងវិជ្ជា កុំកាលដល់នូវសេចក្តីទុកចិត្ត
 ឡើយ ។ កាលភិតប្រាថ្នានូវសេចក្តីបរិសុទ្ធ សម្រាប់ទៅយ៉ាងនេះ
 គាសវៈទាំងពួងវិមជ្ឈកសំទៅ ក្នុងនោះចែងដល់នូវការលេចទុក្ខ ។

ឧបសេសវិន័យប្រាជ្ញា ។

(២៤០) បុរសគប្បីដឹងច្បាស់នូវប្រយោជន៍របស់ខ្លួន គប្បីមើលមើលនូវ
 ពាក្យជាប្រធាន គឺសាសនា មួយទៀត កំពើណា របស់កុលបុត្រអ្នក
 ចូលកាន់ផ្ទះជាសមណភាព ជាអំពើមានសភាពដ៏សមគួរ ក្នុងសាសនា
 នេះ (បុគ្គលគប្បីមើលមើលនូវអំពើនោះផង) ។ ក្នុងសាសនានេះ (ការ
 សេពគប់) នូវកល្យាណមិត្ត ១ ការបោសចាននូវសិទ្ធិដ៏ធំមួយ ១

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស បិរោតិកា

សុស្សសា ច គរុនំ ឯតំ សមណស្ស បដិវចំ ។

តុទ្ធសុ សតារតា ធម្មេ អបចិត្តំ យថាភូតំ

សង្ឃេ ច កត្តិកាកោ ឯតំ សមណស្ស បដិវចំ ។

អាចារតោ ច វេ យុតោ អាជីវោ សោជិតោ អតារយោ

ចិត្តស្ស ច សណ្ឋាបនំ ឯតំ សមណស្ស បដិវចំ ។

ចារិត្តំ អថ វារិត្តំ វិហារចមីយំ មសាធនិយំ

អធិចិត្តេ ច អាយោតោ ឯតំ សមណស្ស បដិវចំ ។

អារព្វកានិ សេវាសនានិ បន្ទានិ អប្បសន្ទានិ

ភជិតក្ខតានិ មុទិណ ឯតំ សមណស្ស បដិវចំ ។

សីលញ្ច ពាហុសចញ្ច ធម្មានំ ចារិយោ យថាភូតំ

សទ្ធានំ អភិសមយោ ឯតំ សមណស្ស បដិវចំ ។

ការវយ្យ ច អនិក្ខន្ធិ អនត្តសញ្ញា អស្មកសញ្ញាញ

លោកម្មិ ច អនកិរតិ ឯតំ សមណស្ស បដិវចំ ។

ការវយ្យ ច ពោជ្ឈន្តេ វត្ថុចាទានិ វត្ថុយពលានំ

អដ្ឋង្គបក្កមវិយំ ឯតំ សមណស្ស បដិវចំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ បើរតាថា

ការប្រុងស្តាប់ (ទូរឡាង) នៃគ្រូតាំងឡាយ ១ តាំង ៣ យ៉ាងនេះ ជា
 អំពើសមគួរដល់សមណៈ ។ សេចក្តីការពារក្នុងព្រះពុទ្ធតាំងឡាយ ១
 ការកោតក្រែងក្នុងព្រះធម៌គួរតាមពិត ១ ការកោតក្រែងក្នុងព្រះសង្ឃ ១
 តាំង ៣ យ៉ាងនេះ ជាអំពើសមគួរដល់សមណៈ ។ ភិក្ខុប្រកបក្នុង
 អាហារនឹងគោចរៈ ១ មានការដឹះដំបូរសុទ្ធដែលអ្នកប្រាជ្ញមិនគប្បីតិះ
 ដៀលបាន ១ ការតំកល់ចិត្តទុកដោយប្រពៃ ១ តាំង ៣ យ៉ាង
 នេះ ជាអំពើសមគួរដល់សមណៈ ។ ចារិតសីល ឬព័រតសីល ១
 សម្បជញ្ញៈដែលអាស្រ័យនឹងវិធានបឋមជាទីនាំមកនូវសេចក្តីជ្រះថ្លា ១
 ការប្រកបរឿយ ១ ក្នុងអធិចិត្ត ១ តាំង ៣ យ៉ាងនេះ ជាអំពើសមគួរ
 ដល់សមណៈ ។ សេនាសនៈតាំងនៅក្នុងព្រៃស្ងាត់ មានសំឡេងតិច
 ដែលអ្នកប្រាជ្ញគប្បីគប់រក នេះជាទីសមគួរដល់សមណៈ ។ សីល ១
 គាត់ជាពហុស្លូត ១ ការពិចារណានូវធម៌តាំងឡាយ គួរតាមពិត ១
 ការស្រាវជ្រាវនូវសច្ចៈតាំងឡាយ ១ តាំង ២ យ៉ាងនេះ ជាអំពើសមគួរ
 ដល់សមណៈ ។ ភិក្ខុគប្បីចំរើននូវអនិច្ចសញ្ញាផង អនត្តសញ្ញាផង
 គសុគសញ្ញាផង អនករិតិសញ្ញាក្នុងលោកនេះផង តាំង ២ យ៉ាងនេះ
 ជាអំពើសមគួរដល់សមណៈ ។ ភិក្ខុគប្បីចំរើន នូវពោជ្ឈង្គតាំងឡាយ
 ផង ឥទ្ធិបាទតាំងឡាយផង ព្រួយនឹងពលៈតាំងឡាយផង អរិយមគ្គ
 បានសង្កេត ៨ ផង តាំង ៥ យ៉ាងនេះ ជាអំពើសមគួរដល់សមណៈ ។

បើពាក្យ ទសានិយោ

តណ្ហាបដិហោយ្យ មុនី សម្មលកេ អាសវេ បដាលោយ្យ
វិហារោយ្យ វិប្បមុត្តោ ឯតំ សមណាស្ស បដិវត្តំ ។

ពោធិមោ បើពោ ។

ឧទ្ទិសំ

កាឡុណយី ច សោ ថេរោ ឯកវិហារី ច កប្បំនោ
ត្វឡបន្តកោ កប្បោ ច ឧបសេនោ ច តោតមោ
សត្តិមេ ទសកេ ថេរោ តាថាយោ ចេត្ត សត្តតិ ។

ទសានិយោ និដ្ឋិតោ ។

ថេរភាពា ទេសកនិបាត

មុនិគប្បីលះបង់នូវតណ្ហា គប្បីទំលុះទំលាយនូវភាសវៈទាំងឡាយ
ព្រមទាំងបួសគល់ គប្បីជាអ្នករួចស្រឡះ (ចាកកិលេសទាំងពួង)
ហើយសម្រេចសម្រាន្តនៅ នេះជាអំពើដ៏សមគួរដល់សមណៈ ។

ពោធិបន្ថេរ ។

ឧទ្ទាស

ព្រះថេរៈទាំងឡាយ ៧ អង្គនេះគឺ កាឡទាយត្ថេរ ១ ឯកវិហា-
រត្ថេរ ១ មហាកប្បិនត្ថេរ ១ ចូឡបន្តកត្ថេរ ១ កប្បត្ថេរ ១ ឧបសេន-
វង្សបត្តត្ថេរ ១ គោតមត្ថេរ ១ (បានពោល) នូវភាពាទាំងឡាយ
៧០ ក្នុងទេសកនិបាតនេះ ។

ចប់ ទេសកនិបាត ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស បេរគាថា

បេរគាថាយ ឯកាទសកនិព្វតោ

(២៤០) ក៏ន្តរត្តោ វនេ តាត ខុដ្ឋហោនោ ចារុសេ
 វេរោ រមណីយា តេ បរិវេកោ ហិ ឈាយនំ ។
 យថា អព្ពានំ វេរោ វតោ នុនតិ ចារុសេ
 សញ្ញា មេ អភិក្ករនំ វិវេកេ ច និសញ្ញតា ។
 អបណ្ណោ វេ អណ្ណាសម្ពោ ស្មីវិកាយ និកេតចារិកោ
 ខុប្បា ធម្មតោ មេ សតិ សន្តោហស្មី វិវាទនិស្ស័ត ។
 យញ្ច អពោ ន រក្ខនំ យោ ច អពោ ន រក្ខតិ
 សវេ ភិក្ខុ សុខំ សេតិ កាមេសុ អនបេក្ខវា ។
 អន្នោទិកា បុប្ផសីលា តោណាដ្ឋលមិតាយុតា
 អមសេ វាលសញ្ញា តេ សេលា រមយន្តមំ ។
 វស្មីតិ មេ អរោហសុ កន្ធមាសុ តុហាសុ ច
 សេនាសនេសុ បនេសុ វាលមិតនិសេវិតេ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ បើរោជា

បើរោជា ឯកាទសកនិបាត

(២២១) ម្ចាស់សាមណេរ ប្រយោជន៍អ្វីដល់អ្នក (ដែលនៅ)ក្នុងព្រៃក្នុង
 ឈ្មោះទុដ្ឋហានៈ (មិនជាទីសប្បាយ) ក្នុងរដូវភ្លៀង ខ្យល់ឈ្មោះ
 វេម្ពៈ(ខ្យល់ព្យុស)ជាទីរំលាយដល់អ្នកចម្រើន ព្រោះថាសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់
 រមែងមានដល់បុគ្គលទាំងឡាយអ្នកមានឈាន ។ ខ្យល់ឈ្មោះ
 វេម្ពៈ រមែងបក់ជាកំទូរពពកទាំងឡាយ ក្នុងរដូវភ្លៀង យ៉ាងណា
 សញ្ញារបស់ខ្ញុំ ដែលប្រកបដោយរំលឹក ក៏រមែងរាយមាយ យ៉ាងនោះ
 ដែរ ។ សត្វដែលកើតអំពីពង មានសម្បុរខ្មៅ(ក្អែក)ត្រាច់ទៅកាន់
 លំនៅក្នុងទីស្នូសាន ក៏ញ៉ាំងសត្វនៃខ្ញុំដែលអាស្រ័យនូវការប្រាស
 ចាកគម្រកក្នុងពងកាយឲ្យកើតឡើង ។ ជនទាំងឡាយដទៃ មិន
 រក្សានូវភិក្ខុណា ភិក្ខុណា មិនរក្សានូវជនទាំងឡាយដទៃ ភិក្ខុនោះ
 ជាអ្នកមិនមានសេចក្តីការព្រោះពាលយក្នុងការមនោសញ្ចេតនា រមែងដេក
 ជាសុខ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ មានទឹកថ្លា មានថ្មក្រាស់ ប្រកប
 ដោយសត្វបានកន្ទុយដូចគ្នា មានទឹកដេរដេរដោយសាររាយ រមែង
 ញ៉ាំងអាត្មាឲ្យរំលាយ ។ អាត្មាក៏ធ្លាប់នៅក្នុងព្រៃទាំងឡាយផង ក្នុង
 ប្រភពទាំងឡាយផង ក្នុងគុហាទាំងឡាយផង ក្នុងសេនាសនៈទាំង
 ឡាយដ៏ស្ងាត់ផង ក្នុងព្រៃដែលសត្វម្រឹកសាហាវអាស្រ័យនៅផង ។

បើកាយ ឯកាសកនិបាតោ

តមេ ហត្ថានុ វជ្ជនុ ទុក្ខំ បច្ច្យានុ ចាណំ នោ
 សង្កប្បំ នាភិជា នាមិ អនរិយំ នោស សំហំតំ ។
 បរិច្ឆេណា មយា សត្តា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ
 ឌុហំតោ កុកោ កាហេ កវំនេត្តំ សម្មហតា ។
 យស្សត្ថាយ បព្វជិតោ អតារស្មា អនតារិយំ
 សោមេ អត្ថោ អនុប្បត្តោ សព្វសំយោជនក្ខយោ ។
 នាភិនន្ទាមិ មរណំ នាភិនន្ទាមិ ជីវិតំ
 កាលញ្ច បដិកត្តាមិ និព្វិសំ កតកោយថា ។
 នាភិនន្ទាមិ មរណំ នាភិនន្ទាមិ ជីវិតំ
 កាលញ្ច បដិកត្តាមិ សម្មជា នោ បតិស្សតោតិ ។
 សង្កិច្ចោ បើកោ ។

ឧទ្ធរិ

សង្កិច្ចត្ថោ ឯកោវ កតតិច្ឆោ អនាសរោ
 ឯកានុសនិចាតម្ហិ តាថា ឯកានុសេវ តាតិ ។

ឯកាសកនិបាតោ និដ្ឋិតោ ។

ថេរីយា ឯកាទសកនិបាត

អាត្មាមិនធ្លាប់ដឹងនូវសេចក្តីត្រិះរិះ មិនប្រសើរ ប្រកបដោយទោស
 យ៉ាងនេះថា ពួកសត្វទាំងនេះ ចូលំបាក ចូរស្លាប់ ចូរដល់នូវ
 សេចក្តីទុក្ខ (ដូច្នេះឡើយ) ។ ព្រះសាស្តា អាត្មាបានបម្រើហើយ
 ព្រះពុទ្ធសាសនា អាត្មាបានធ្វើហើយ ការដ៏ធ្ងន់ គឺខ្លួន អាត្មា
 បានដាក់ចុះហើយ តណ្ហាជាគ្រឿងនាំទៅកាន់ភព អាត្មាបាន
 ដកចោលហើយ ។ បព្វជិតចេញចាកផ្ទះ ចូលកាន់ផ្នួស ដើម្បី
 ប្រយោជន៍ណា ប្រយោជន៍ជាគ្រឿងអស់ទៅនៃសំយោជនៈទាំងពួង
 នោះ អាត្មាបានដល់ហើយ ។ អាត្មាមិនត្រេកអរនឹងសេចក្តីស្លាប់
 មិនត្រេកអរនឹងការរស់នៅ អាត្មារង់ចាំតែកាលនឹងបរិនិព្វាន ដូច
 ជាអ្នកស៊ីឈ្នួល ទទួលតែអស់ថ្ងៃ ។ អាត្មាមិនត្រេកអរនឹងសេចក្តី
 ស្លាប់ មិនត្រេកអរនឹងការរស់នៅ អាត្មាជាអ្នកដឹងខ្លួន មានស្មារតី
 តាំងមាំ រង់ចាំតែកាលនឹងបរិនិព្វាន ។

សន្តិច្ឆន្ទេ ។

ឧទ្ទាស

អំពីសន្តិច្ឆន្ទេ តែមួយអង្គឯង លោកមានកិច្ចធ្វើស្រេចហើយ
 មិនមានអាសវៈ ពោលនូវគាថា ១១ នោះ ក្នុងឯកាទសកនិបាត ។
 ចប់ ឯកាទសកនិបាត ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ថេរគាថា

ប្រើគាថាយ ព្យាសកនិព្វតោ

[២២២] សីលមេរិទ្ធ សីត្រេថ អស្មី លោកេ សុសីត្វតំ

សីលំ ហំ សព្វសម្បត្តិ ឧបនាមេតិ សេរីតំ ។

សីលំ រត្តេយ្យ មេធាវី បត្តយានោ តយោ សុខ

បសំសំ វិត្តលាភញ្ច បេត្ត សត្តេ បមោទនំ ។

សីលវា ហំ ពហូ មិត្តេ សព្វាមេធាជិត្តតំ

ឧស្ស័លោ បន មិត្តេហំ ជិសតេ ចាបមាថរំ ។

អវលាញ្ច អតត្តញ្ច ឧស្ស័លោ លភតេ នរោ

វល្លំ តិត្ត បសំសញ្ច សនា លភតិ សីលវា ។

អាទិ សីលំ បតិជ្ជា ច កល្យាណានញ្ច មាតុតិ

បម្បំ សព្វធម្មានំ តស្មា សីលំ វិសោធយេ ។

វេលា ច សិវំ សីលំ ចិត្តស្ស អភិហាសនំ ^(១)

តិត្តញ្ច សព្វពុទ្ធានំ តស្មា សីលំ វិសោធយេ ។

សីលំ ពលំ អប្បជិមំ សីលំ អាវុធម្មតិមំ

សីលំ អាភរណំ សេដ្ឋំ សីលំ កេវលមព្វតំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ បេរិកាថា

បេរិកាថា ទ្វាទសកកិបាត

(២២២) បុគ្គលគប្បីសិក្សាឲ្យសីល ឲ្យជាសីលដែលខ្លួនសិក្សាល្អហើយ
 ក្នុងលោកនេះ ព្រោះថា សីលដែលបុគ្គលសេពហើយ វាមិនបង្កើន
 មកនូវសម្បត្តិទាំងពួង ។ ជនអ្នកមានប្រាជ្ញា កាលចង់បាននូវសេចក្តី
 សុខរាយ យ៉ាង គឺសេចក្តីសរសើរ ១ ការបាននូវសេចក្តីត្រេកអរ ១
 ការលះលោកនេះទៅហើយ រីករាយក្នុងឋានសួគ៌ ១ គប្បីរក្សានូវ
 សីល ។ តិគណាស បុគ្គលអ្នកមានសីល វាមិនបាននូវមិត្តទាំង
 ឡាយច្រើន ដោយការសង្គ្រម ចំណែកបុគ្គលទ្រុស្តសីល កាល
 ប្រព្រឹត្តការក្រក់ វាមិនឃ្លាតចាកមិត្តទាំងឡាយ ។ ជនទ្រុស្តសីល
 វាមិនបាននូវទោសផង នូវដំណេះដំនៀលផង ឯជនអ្នកមានសីល
 វាមិនបាននូវគុណផង នូវកិត្តិសព្ទផង នូវសេចក្តីសរសើរផង សព្វ
 កាល ។ សីលជាធាតុដើម ជាទីតាំង ជាលំនែកល្យាណធម៌នឹងជា
 ប្រធាននៃធម៌ទាំងពួង ព្រោះហេតុនោះ បុគ្គលគប្បីជម្រះសីល។សីល
 ជាច្រាំង ជាទំនប់ ជាគ្រឿងញ៉ាំងចិត្តឲ្យរីករាយ តាំងជាកំរងរបស់
 ព្រះពុទ្ធប្រាជ្ញាព្រះវេទី ព្រោះហេតុនោះ បុគ្គលគប្បីជម្រះនូវសីល ។
 សីល ១០ ឡើងវិញឲ្យបង្កើនឡើង សីលជាអវុធានុគ្គហ សីល
 ជាគ្រឿងធាតុធាតុប្រាសិវ សីលជាគ្រឿងគ្រោះយ៉ាងអស្ចារ្យ ។

បើកថាយ ព្រះសក្កិយោ

សីលំ សេតុ មហេសត្ថោ សីលំ កន្តោ អនុត្តរោ
 សីលំ វិលេចនំ សេដ្ឋំ យេន វាតំ ទិសោ ទិសំ ។
 សីលំ សុម្ពលមេវុត្តំ សីលំ ចារ្យេយ្យមុត្តមំ
 សីលំ សេដ្ឋោ អតិវាហោ យេន វាតំ ទិសោ ទិសំ ។
 ឥនេវ និទ្ទំ លកតំ បេច្ឆាទាយេ ច ទុម្ពនោ
 សព្វត្ថ ទុម្ពនោ ពាលោ សីលេសុ អសមាហិតោ ។
 ឥនេវ កត្តំ លកតំ បេច្ឆ សត្តេ ច សុមនោ
 សព្វត្ថ សុមនោ ជីវេ សីលេសុ សុសមាហិតោ ។
 សីលមេវ ឥន អក្ខំ បញ្ចវា បន ឧត្តមោ
 មនុស្សសុ ច ទេវេសុ សីលបញ្ចវា ធម្មតោ ជយន្តិ ។
 សីលវត្ថោ ។

(២២៣) និចេត្តុលម្ពិជិតោហំ ទលំនោ អប្បគោជនោ
 ហំនំ កម្មំ មមំ អាសី អហោសី បុប្ផធម្មតោ ។
 ជិតុត្ថិតោ មនុស្សានំ បរិត្តិតោ ច វិមិត្តិតោ
 និចំ មនំ កតិកានំ វិនិស្សំ ពហុកំ ជនំ ។
 អថទុសាសី សមុទ្ធំ កិត្តុសង្ឃបរិត្តិតំ
 បរិសន្តំ មហាវីរំ មកុដានំ បរិត្តិតំ ។

ថេរតាថា ទ្វាទសកនិបាត

សីល ជាស្ថានមានសក្តិធំ សីលជាគ្រឿងក្រអូបដ៏ប្រសើរ សីលជា
 គ្រឿងលាបដ៏ប្រសើរ តែងបក់ទៅ សព្វៗទិស ។ សីលជាកញ្ចប់
 បាយដ៏ប្រសើរ សីលជាស្បៀងដ៏ទុក្ខម សីលជាកំហន់ដ៏ប្រសើរ
 សម្រាប់ទៅកាន់ទិសទាំងពួង ។ បុគ្គលពាល មានចិត្តអាក្រក់
 ក្នុងទីទាំងពួង មិនតាំងមាំក្នុងសីលទាំងឡាយ រមែងបាននូវសេចក្តី
 និន្ទាក្នុងលោកនេះផង លុះលះលោកនេះទៅហើយ រមែងមានចិត្ត
 ជាទុក្ខក្នុងអបាយផង ។ អ្នកប្រាជ្ញ មានចិត្តល្អ ក្នុងទីទាំងពួង
 តាំងមាំក្នុងសីលទាំងឡាយ រមែងបាន នូវកិត្តិសព្វ ក្នុងលោកនេះ
 ផង លុះលះលោកនេះទៅ រមែងមានចិត្តរីករាយក្នុងឋានសួគ៌ផង ។
 សីលជាកំពូលក្នុងលោកនេះ ចំណែកបុគ្គលមានប្រាជ្ញាក៏ទុក្ខមដែរ
 ដយ័ជនៈក្នុងមនុស្សលោកនឹងទៅលោក ព្រោះសីលនឹងបញ្ច ។
 សីលវត្ថុ ។

(២៤៣) ខ្ញុំកើតក្នុងត្រកូលទា ជាអ្នកក្រីក្រ មានភោជនតិច ការងារ
 របស់ខ្ញុំ ក៏ថោកទាប ខ្ញុំជាអ្នកចាក់ចោល នូវផ្កាគឺឈាមក ។
 មនុស្សទាំងឡាយស្អប់ខ្ពើម មើលឆ័យ បន្ទុះបង្កាប់ខ្ញុំ ។ បាន
 ធ្វើកិត្តិឲ្យទាប សំពះនូវជនជាច្រើន ។ គ្រានោះ ខ្ញុំបានឃើញ
 នូវព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធមានភិក្ខុសង្ឃវៃហាមហើយ ព្រះអង្គមានព្យាយាម
 ធំ កំពុងយាងចូលទៅ កាន់បូរីដ៏ទុក្ខម របស់ជនអ្នកមគធៈ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស ថេរពាថា

ធិត្ថុប្បត្វាន ព្យាកង្គី វដ្តតំ ឌុបសង្កម្ម
 មមេវ អនុកម្មយ អដ្ឋាសិ បុរសុត្ថមោ ។
 វដ្តត្វា សត្តនោ ចារេ ឯកមន្តំ បិសោ តនា
 បព្វន្តំ អហមាយាចី សព្វសត្តានមុត្តមំ ។
 តតោ កាកុណីកោ សត្តា សព្វលោកានុកម្មកោ
 ឯហិ កិត្តុតិមំ អាហ សា មេ អាស្វបសម្មនា ។
 សោហំ ឯកោ អញ្ញស្មី វិហារន្តោ អតន្តតោ
 អកាសី សត្តុ វចនំ យថា មំ ឌុវនំ ជិនោ ។
 រត្តយា បឋមំ យាមំ បុព្វជាតិមនុស្សំ
 រត្តយា មជ្ឈិមំ យាមំ ទិព្វតក្កំ វិសោធយេ^(១)
 រត្តយា បន្តិមេ យាមេ តមោត្តន្តំ បនាលយេ ។
 តតោ រត្យា វិសនេ សុរិយស្សត្ថមនំ បតិ
 វន្តោ ព្រហ្ម ច អាត្មន្តា មំ នមស្មីសុ បញ្ចលំ
 នមោ តេ បុរសាជញ្ញា នមោ តេ បុរសុត្ថម
 យស្សតេ អាសវា ជីណា ទត្ថិណាយ្យាសំ មាវស ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ថេរីគាថា

ខ្ញុំក៏ដាក់នូវអវម្រកចូលទៅដើម្បីថ្វាយបង្គំ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជាបុរសដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ ទ្រង់បិតនៅដើម្បីអនុគ្រោះខ្ញុំ ។ ខ្ញុំថ្វាយបង្គំព្រះបាទទាំងគូរបស់ព្រះសាស្តា ហើយបិតនៅក្នុងទីសមគួរ គ្រានោះ ខ្ញុំសូមបញ្ជូននឹងព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ព្រះអង្គទុក្ខម ជាងសព្វសត្វទាំងឡាយ ។ លំដាប់នោះ ព្រះសាស្តាព្រះអង្គប្រកបដោយសេចក្តីករុណា ទ្រង់អនុគ្រោះដល់លោកទាំងមូល ត្រាស់ហៅខ្ញុំថា អ្នកចូលមកជាភិក្ខុចុះ ដូច្នេះព្រះវរាហនោះ ជាទុបសម្បទារបស់ខ្ញុំ ។ ព្រះជំនស្រី ទ្រង់ឡានខ្ញុំយ៉ាងណា ខ្ញុំនោះជាបុគ្គលម្នាក់ឯង នៅក្នុងព្រៃ មិនខ្ជិលច្រអូសក៏បានធ្វើតាមព្រះពុទ្ធដីកា នៃព្រះសាស្តាយ៉ាងនោះ ។ ខ្ញុំរលឹកឃើញនូវបុព្វជាតិ ក្នុងបឋមយាមនៃរាត្រី ជម្រះនូវទិព្វចក្ខុ ក្នុងមជ្ឈិមយាមនៃរាត្រី បានទំលាយនូវគំនរនៃនង្គឹត គឺអវិជ្ជា ក្នុងបច្ច័មយាមនៃរាត្រី ។ លំដាប់នោះ កាលដែលរាត្រីអស់ទៅ ព្រះអាទិត្យជិតរះឡើង ព្រះឥន្ទ្រនឹងព្រះព្រហ្ម មកផ្គងអញ្ញាល័នមស្ការចំពោះខ្ញុំថា បពិត្រលោកជាបុរសអាជានេយ្យ ខ្ញុំសូមថ្វាយបង្គំចំពោះលោក បពិត្រលោកជាបុរសដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ ខ្ញុំសូមថ្វាយបង្គំចំពោះលោក បពិត្រលោកនិទិក អាសវៈទាំងឡាយរបស់លោកណាអស់ហើយ លោកនោះជាទុក្ខណេយ្យបុគ្គល ។

បើកថាយ ទ្វេសកនិបាតោ

តតោ ទិស្វាន មំ សត្តា នេវសង្ឃប្បត្តតំ
 សំតំ ចាតុក្កវត្តាន ឥមមន្តំ អភាសថ
 តមេន ព្រហ្មចរិយេន សញ្ញមេន ទមេន ច
 ឯតេន ព្រហ្មណោហោតំ ឯតំ ព្រហ្មណមុត្តមន្តំ^(១) ។
 សុខីតោ បើកោ ។

ឧទ្ទិសំ

សីលវា ច សុដីតោ ច ថេរា ទ្វេតេ មហិទ្ធិកា
 ទ្វាទសម្ពំ និចាតម្ពំ តាថាយោ ចតុវិសត្តតំ ។
 ទ្វេសកនិបាតោ និដ្ឋិតោ ។

១ អដ្ឋកថាយំ ព្រហ្មណមុត្តមន្តំ ទិស្សតិ ឥទំ យុត្តករំ ។

បើកថា ទ្វាសកនិបាត

លំដាប់នោះ ព្រះសាស្តាទ្រង់ទតឃើញខ្ញុំ ដែលមានពួកទេវតា
 ហែហមទ្រង់ក៏ធ្វើនូវការញញឹមឲ្យប្រាកដ ហើយទ្រង់ត្រាស់សេចក្តី
 នេះថា បុគ្គលឈ្មោះថាព្រាហ្មណ៍ ព្រោះឆមិ៤ ប្រការនេះ គឺតបៈ ១
 ព្រហ្មចរិយៈ ១ សញ្ញាមៈ ១ ទមៈ ១ នេះជាព្រាហ្មណវត្ថុដ៏ឧត្តម ។
 សុនិព្វេរ ។

ឧទាស

ព្រះថេរៈទាំងឡាយពីរអង្គនេះ គឺសីលវត្ថុរ ១ សុនិព្វេរ ១ សុទ្ធ
 តែមានវិទ្ធិច្រើន បានពោលនូវគាថា ២២ ក្នុងទ្វាសកនិបាត ។
 ចប់ ទ្វាសកនិបាត ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ថេរគាថា

ប្រែគាថាយ តេរសកនិបាតោ

(១២២) យាហុ រដ្ឋេសមុត្តរដ្ឋោ រញ្ជោ អន្តស្ស បត្តត្ថ

ស្វាដ្ឋ ធម្មេស្ថ^(១) ឧត្តរដ្ឋោ សោណោ ធុត្តស្ស ចារត្ថ។

បញ្ច និរដ្ឋេ បញ្ច ជេហា បញ្ច ចុត្តរិ ភាវយេ

បញ្ចសម្ពាតិកោ ភិក្ខុ ឡិយតិណ្ណាតិ វុច្ឆតិ ។

ឧដ្ឋឡស្ស បមត្តស្ស ពាហិរាសស្ស ភិក្ខុនោ

សីលំសមាធិ បញ្ចា ច ចារិច្ចរំ ន កច្ឆតិ ។

យញ្ញំ កិច្ចំ តទបរិទ្ធំ អតិច្ចំ បន កយិរតិ

ឧដ្ឋឡានំ បមត្តានំ តេសំ វុឡ្យន្តិ អាសវា ។

យេសញ្ច សុសមាទ្វា និច្ចំ កាយតតា សតិ

អតិច្ចន្តេ ន សេវន្តិ កិច្ចេ សាតច្ចការិយោ

សតានំ សម្បជានានំ អត្ថំ កច្ឆន្តិ អាសវា ។

ឧដ្ឋមត្តមិ អក្ខាតេ កច្ឆថ មា និវត្តថ

អត្តនា ហោទយត្ថានំ និព្វានមភិហារយេ ។

១ ប. សុដ្ឋ ធម្មេស្ថ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ថេរគាថា

បើគាថា តេរសកនិបាត

(២២២) ព្រះសាណៈណា ជាអ្នកប្រសើរ ល្បីក្នុងដែនអង្គៈ ព្រះសាណៈ

នោះ ជាអ្នកប្រសើរ ក្នុងធម៌ទាំងឡាយ បានដល់នូវក្រើយនៃទុក្ខ
 ក្នុងថ្ងៃនេះ ។ ភិក្ខុកាន់នូវសំយោជនៈ (ខាងក្រោម) ៥ ផង លះបង់
 នូវសំយោជនៈ (ខាងលើ) ៥ ផង ចំរើននូវឥន្ទ្រិយ៥ តទៅទៀតផង
 ជាអ្នកកន្លងនូវធម៌ជាគ្រឿងជាប់ចំពាក់ ៥ យ៉ាងផង ទើបហៅថាអ្នក
 ធ្ងន់នូវអន្ទង់បាន ។ សីល សមាធិ នឹងបញ្ញា នៃភិក្ខុអ្នកមានមានះដូច
 បបូរ ជាអ្នកប្រមាទ មានសេចក្តីប្រាថ្នាខាងក្រៅ រមែងមិនដល់នូវ
 ការពេញលេញឡើយ ។ ព្រោះថា អំពើណាដែលត្រូវធ្វើ អំពើ
 នោះ ពួកភិក្ខុណាបោះបង់ចោល ត្រឡប់ធ្វើអំពើដែលមិនត្រូវធ្វើវិញ
 អាសវៈទាំងឡាយ នៃពួកភិក្ខុទាំងនោះ ដែលជាអ្នកមានមានះដូច
 បបូរ ជាអ្នកប្រមាទ រមែងចំរើនឡើង ។ លុះតែកាយគតាសតិ ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយណា ប្រាសពួកជាទីច្នៃ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ ជាអ្នកមាន
 កិរិយាធ្វើរឿយ ។ ក្នុងអំពើដែលត្រូវធ្វើ មិនសេពនូវអំពើដែលមិន
 ត្រូវធ្វើ អាសវៈទាំងឡាយ នៃភិក្ខុទាំងឡាយបានស្មារតី ជាអ្នកដឹង
 ខ្លួន រមែងដល់នូវសេចក្តីវិនាសទៅ ។ ផ្លូវគ្រង់ព្រះសាស្តាបានប្រាប់
 ហើយ អ្នកទាំងឡាយចូរដើរទៅចុះ កុំត្រឡប់វិញឡើយ កុលបុត្រ
 នប្បវេសរឿនខ្លួនដោយខ្លួនឯង នប្បវិ(នាខ្លួន) ទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ។

បើកថាវិយ គេសក់ឃ្លាត

អន្តរាម្មិ វិយម្មិ	សត្វា លោកេ អនុត្តរោ
វិលោមម្មិ ករិត្តាន	ធម្មិ ទេសេសិ ចក្ខុមា។
តស្សប្បា វិច្ឆិ តស្ស	វិហាសិ សាសនេ វតា
សមម្មិ បដិច្ចាទេសិ	ឧត្តមត្ថស្ស បតិយោ
តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា	តតំ តុទ្ធស្ស សាសនំ។
ទេត្តម្មេ អនិម្មត្ថស្ស	បរិវេកញ្ច ចេតសោ
អន្សាបដ្ឋាធម្មត្ថស្ស	ឧចានានក្ខយស្ស ច
តន្ត្រា ត្ថយាធម្មត្ថស្ស	អសម្មាហញ្ច ចេតសោ
វិស្សា អាយតនុប្បាទំ	សម្មា វិច្ឆិ វិមុត្តតិ ។
តស្ស សម្មា វិមុត្តស្ស	សន្តិច្ឆត្ថស្ស ភិក្ខុនោ
តតស្ស បដិច្ចយោ នត្ថិ	តារាណីយំ ន វិជ្ជតិ ។
សេលោយថា វិគយនោ	វិគេន ន សម្មតិ
វិវិទ្ធា វសា សន្តា	តន្ត្រា វស្សា ច តេវលា
វជ្ជា ធម្មា អនិជ្ជា ច	នប្បវេទន្តិ តាទិដោ

ថេរគាថា គោរសកនិបាត

កាលខ្ញុំប្រាសសេចក្តីព្យាយាម យ៉ាងនឹងរឹង ព្រះសាស្តា ជាបុគ្គល
 ប្រសើរក្នុងលោក ព្រះអង្គមានចក្ខុ ទ្រង់បានសំដែងធម៌ ធ្វើនូវ
 សេចក្តីរួបរមាដោយពិណ ។ ខ្ញុំបានស្តាប់ព្រះពុទ្ធដីកានៃព្រះមានព្រះ
 ភាគនោះ ក៏ត្រេកអរក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនា បានញ្ញាំងសមថៈឲ្យសំរេច
 ដើម្បីបាននូវប្រយោជន៍ដ៏ឧត្តម វិជ្ជាទាំង៣ ខ្ញុំបានដល់ហើយដោយ
 លំដាប់ ព្រះពុទ្ធសាសនា ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។ ព្រោះឃើញនូវ
 សេចក្តីស្ងាត់របស់ចិត្ត ដែលបង្កើនទៅ ក្នុងការចេញចាកតាមផង
 នូវការមិនឆ្លើងព្រមរបស់ចិត្ត ដែលបង្កើនទៅ ក្នុងការមិនព្យាបាទ
 ទាំងបង្កើនទៅ ក្នុងការអស់ទៅនៃឥណ្ឌា ព្រោះការអស់ទៅនៃទុប្បា-
 នានផង នូវការកើតឡើងនៃអាយតនៈផង ចិត្តក៏រួចស្រឡះដោយ
 ប្រពៃ ។ កាលភិក្ខុនោះ មានចិត្តរួចដោយប្រពៃ មានចិត្តស្ងប់រម្ងាប់
 ហើយ ការសន្សំកុសល ឬអកុសល ដែលធ្វើរួចហើយ មិនមានទេ
 ភិក្ខុដែលត្រូវធ្វើ ក៏មិនមាន ។ ក្នុងតាន់មួយដុំ មិនរំភើបដោយ
 ខ្យល់ យ៉ាងណា រូប រស សំឡេង ក្លិន សម្ផស្ស ទាំង
 អស់នេះ ទាំងពួកធម្មារម្មណ៍ ដែលគួរប្រាថ្នា នឹងមិនគួរប្រាថ្នា
 ក៏ញ្ញាំងចិត្តភិក្ខុ ជាតាទិបុគ្គល ឲ្យញាប់ញ័រមិនបាន យ៉ាងនោះដែរ

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស បើរតាថា

វិ^០តំ ចិ^០ត្តំ វិសា^០ភា^០តំ វ័យ ព្វាស្សា ធម្មស្សីតំ ។
 ១

សោណោ កោឡ្យវិសោ ថេរោ ។

ឧទ្ទា^០នំ

សោណោ កោឡ្យវិសោ ថេរោ ឯកោយេវ មហិទ្ធិកោ

តេសម្មំ ធិបាតម្មំ តាថាយោ ចេត្តតេសាតិ ។

តេសកនិបាតោ និដ្ឋិតោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ថេរគាថា

ចិត្តដែលតាំងនៅនឹង តាំងប្រាសចាកសំយោជនៈ រមែងឃើញ

ច្បាស់ នូវការសូន្យទៅនៃការម្នាញ់នោះ ។

សោណកោឡិវិសត្ថេរ ។

ឱទ្យានិ

ព្រះសោណកោឡិវិសត្ថេរ តែម្នាក់ឯង ជាអ្នកមានប្ញទ្ធិច្រើន

ពោលនូវគាថា ១៣ ដែលមកក្នុងតេរសកន៍បាតនេះ ។

ចប់ តេរសកន៍បាត ។

ប្រែកថាបិយ បុទ្ធសកនិបាតោ

(២២៥) យទា អហំ បព្វជិតោ	អតារស្មា អនតារយំ
នាគិជានាមិ សង្កប្បំ	អនរិយំ នោសសំហិតំ ។
ឥមេ ហពានន វជ្ជន	ទុក្ខំ បប្បានុ ចាណំនោ
សង្កប្បំ នាគិជានាមិ	ឥមស្មី ទីយមន្តរេ ។
មេត្តញ្ច អភិជានាមិ	អប្បមាណំ សុភារិតំ
អនុប្បព្វំ បរិចិត្តំ	យថា ពុទ្ធន ទេសិតំ ។
សព្វមិត្តោ សព្វសខោ	សព្វគ្រតានុកម្មកោ
មេត្ត ចិត្តញ្ច ភារេមិ	អព្យាបជ្ឈរោតោ សទា ។
អសំហំ អសីកុប្បំ	ចិត្តំ អាមោទយាមហំ
ព្រហ្មវិហារំ ភារេមិ	អកាបុរិសសេវិតំ ។
អវិតត្តំ សមាបន្នោ	សម្មាសម្ពុទ្ធសាវកោ
អរិយេន តុណ្ហិភារេន	ឧបេតោ ហោតិ តាវទេ ។
យថាបិ បព្វតោ សេលោ	អចលោ សុប្បតិដ្ឋិតោ
ឃំ មោហត្តយា ភិក្ខុ	បព្វតោវ ន វេជតិ ។
អនុដ្ឋណស្ស ចោសស្ស	និព្វំ សុចិតវេសិនោ
វាលត្ថមត្តំ ចាបស្ស	អព្រាមត្តំ វ ទាយតិ ។

ប្រែភាសា បុរាណសាស្ត្រ

(២២៥) ខ្ញុំចេញចាកផ្ទះចូលកាន់ផ្ទះ ក្នុងកាលណា កាលណោះ ខ្ញុំមិន
 ដែលនឹកនូវសេចក្តីត្រិះរិះមិនប្រសើរ ដែលប្រកបដោយទោសទេ ។
 ក្នុងចន្លោះកាលដ៏វែងនេះ ខ្ញុំមិនដែលនឹកនូវសេចក្តីត្រិះរិះថា ពួកសត្វ
 ទាំងនេះចូរលំបាកចុះ ចូរស្លាប់ចុះ ចូរដល់នូវសេចក្តីទុក្ខចុះ ដូច្នេះទេ ។
 ប៉ុន្តែខ្ញុំធ្លាប់នឹកនូវមេត្តាករុណាមិនបាន ដែលបានចំរើនល្អហើយ
 បានសន្សំហើយ តាមលំដាប់ ដូចព្រះពុទ្ធទ្រង់សំដែងហើយ ។ ខ្ញុំមាន
 សត្វទាំងពួងជាមិត្ត មានសត្វទាំងពួងជាសំឡាញ់ ជាអ្នកអនុគ្រោះ
 ដល់សត្វទាំងពួង បានចំរើននូវមេត្តាចិត្ត ត្រេកអរក្នុងការមិនបៀត
 បៀនសត្វកាល ។ ខ្ញុំត្រេកអរចំពោះចិត្តដែលមិនដឹកនាំ មិនកម្រើក
 ខ្ញុំចំរើនព្រហ្មវិហារធម៌ ដែលព្រះអរិយៈជាបុរសមិនថោកទាបគប់រក
 ហើយ ។ សាវ័ករបស់ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ដល់នូវឈានមិនមានវិតក្កៈ
 រឺមិនជាអ្នកប្រកបដោយតុណ្ហភាពដ៏ប្រសើរ ក្នុងឧទ្ទានុនោះ ។ ក៏ប៉ុន្តែ
 មិនកំរើក តាំងនៅស៊ប់ យ៉ាងណាមិញ ក៏កុំរមែងមិនញាប់ញ័រដូចជា
 ក្តីព្រោះអស់ទៅនៃមោហៈ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ សម្បុរសមិនមានទី
 ទួលគឺកិលេស អ្នកស្វែងរកនូវសេចក្តីស្អាតជានិច្ច ទុកជាមានបាប
 បន្តិចបន្តួច ប៉ុន្តែបង្កើតរោមកន្ទុយសត្វ ក៏ប្រាកដដូចជាប៉ុនមេឃ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស ថេរីយោ

នក្ខំ យថា បច្ចុទ្ធិ កុត្តំ សន្តរោហិរំ
 ឃីរំ តោបេថ អត្តានំ ខណោ វេ មា ឧបច្ចតា ។
 នាភិន្ទន្ទាមិ មរណំ នាភិន្ទន្ទាមិ ជីវិតំ
 កាលញ្ច បដិកេដ្ឋាមិ និព្វិសំ ភតតោ យថា ។
 នាភិន្ទន្ទាមិ មរណំ នាភិន្ទន្ទាមិ ជីវិតំ
 កាលញ្ច បដិកេដ្ឋាមិ សម្បជានោ បតិស្សតោ ។
 បរិនិល្លោ មយោ សត្តា កុត្តំ ពុទ្ធស្សសាសនំ
 ឌីហិតោ តុរោ ភារោ កវនេត្តិ សម្មហតា ។
 យស្ស ចត្តាយ បព្វជិតោ អតារស្មា អនតារិយំ
 សោមេ អត្តោ អនុប្បត្តោ សព្វសំយោជនត្វយោ ។
 សម្បទេថវ្យមាទេន ឯសា មេ អនុសាសនំ
 ហន្តាហំ បរិនិព្វិស្សំ វិប្បមុត្តោមិ សព្វជិតំ ។

វេរោ ថេរោ ។

(២២៦) យថាបិ កន្ថោ អាជញ្ញោ ចូរេ យុត្តោ ចុរស្សហោ

មជិតោ អតិការេន សិយុត្តំ នាតវត្តតំ

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ បេរិយាយ

នគរជាទីបំផុតនៃដែន ដែលគេគ្រប់គ្រងហើយ ទាំងខាងក្នុងខាង
 ក្រៅ យ៉ាងណាមិញ អ្នកទាំងឡាយ ចូរគ្រប់គ្រងខ្លួនយ៉ាងនោះ
 ណាៈកុំកន្លង នូវអ្នកទាំងឡាយឡើយ ។ ខ្ញុំមិនត្រេកអរនឹង
 សេចក្តីស្លាប់ ខ្ញុំមិនត្រេកអរនឹងការរស់នៅទេ ខ្ញុំរើចាំតែកាល
 (បរិនិព្វាន) ប៉ុណ្ណោះ ដូចអ្នកស៊ីឈ្នួល ទន្ទឹមតែអស់ថ្ងៃ ។ ខ្ញុំមិន
 ត្រេកអរនឹងសេចក្តីស្លាប់ ខ្ញុំមិនត្រេកអរនឹងការរស់នៅ ខ្ញុំជាអ្នកដឹង
 ខ្លួន មានស្មារតីតាំងមាំ រើចាំតែកាល (បរិនិព្វាន) ប៉ុណ្ណោះ ។ ព្រះ
 សាស្ត្រាខ្ញុំបានបម្រើហើយ ព្រះពុទ្ធសាសនាខ្ញុំបានធ្វើហើយ ការធ្ងន់
 ខ្ញុំបានដាក់ចុះហើយ តណ្ហាគ្រឿងនាំសត្វទៅកាន់ភព ខ្ញុំបានដក
 ចោលហើយ ។ ខ្ញុំចេញចាកផ្ទះ ចូលកាន់ផ្នួស ដើម្បីប្រយោជន៍
 ណា ប្រយោជន៍គឺការអស់ទៅនៃសំយោជនៈទាំងពួងនោះ ខ្ញុំបាន
 ដល់ហើយ ។ អ្នកទាំងឡាយ ចូរឱ្យដល់ព្រម ដោយសេចក្តីមិន
 ប្រមាទចុះ នេះជាពាក្យប្រៀនប្រដៅរបស់ខ្ញុំ ឈ្លើយចុះ ខ្ញុំនឹង
 បរិនិព្វាន ខ្ញុំជាអ្នកមានចិត្តរួចស្រឡះហើយចាកកិលេសទាំងពួង ។

អរិយន្ត ។

(២២៦) គោត្តជាទេយ្យដ៏ចំរើន ដែលបុគ្គលទីមហើយក្នុងនីម ជាសត្វ
 នាំទៅនូវផុរៈ ទុកជាម្ចាស់ញ៉ាញ៉ាដោយការដំលើសលុបក៏ដោយ
 ក៏មិនរលាស់ចោល នូវនីមដែលម្ចាស់ទីមឡើយ យ៉ាងណាមិញ

បើជាយាយ ឬទូលក្សិណគេ

ឯវ៉ា បញ្ចាយ យេ ត្រីតា សុខ្យោ វ៉ាវនា យេថា

ន បរ អត្ថមញ្ញន្ត្រី អរិយធម្មោ ចាណ៍នំ ។

កាលេ កាលវស្សតា កក្កវស្ស កតា

នរា ឧត្ត្រំ និក្ខន្ត្រី (១) តេ ច សោចន្ត្រី មាណវំ ។

ឧទ្ទតា សុខធម្មេន ឧត្តធម្មេន វេនតា

ឧយេន តាណា ហត្ថាន្ត្រី យេវា ភ្នំ អនុស្សំនោ ។

យេ ច ឧត្ត្រ សុខមី ច មជ្ឈេ សិព្វនិបប្ផក្ខ (២)

វិតា តេ វន្តធីនោវ ន តេ ឧទ្ទតធីនតា ។

ន ហោវ ណគេ នាណគេ នាយសេ ន ច ត្រីតាយា

ន និណ្ឌយេ បលីសាយេ ន តេ ឧត្ត្រ សុខមី ច

សុខ្យតេ ន វិប្បន្ត្រី ឧទ្ទត្ត្រី តោត្តរេ

បើជាថា ចុះសកម្មភាព

បុគ្គលទាំងឡាយណា ត្រូវហើយដោយប្រាជ្ញា ដូចជាសមុទ្រដែល
ត្រូវហើយដោយទឹក បុគ្គលទាំងឡាយនោះ រមែងមិនមើលងាយ
នូវពួកជនដទៃ ដូចជាបុគ្គលមានធម៌វិប្បស័យ មិនមើលងាយនូវ
សត្វទាំងឡាយ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ មាណពទាំងឡាយ អ្នកលុះ
នូវអំណាចនៃកាល (លោកធម៌ មានលោកជាដើម) ក្នុងកាល (ដែល
បរិបូណ៌ដោយលោកធម៌ មានលោកជាដើម) លុះអំណាចនៃសេចក្តី
ចំរើន នឹងសេចក្តីវិនាស រមែងដល់នូវសេចក្តីទុក្ខ មាណព
ទាំងឡាយនោះ រមែងសោកសៅ ។ បុគ្គលពាលទាំងឡាយ
ជាអ្នកមិនឃើញតាមពិត ប្រាសច្រើន ដោយហេតុនៃសេចក្តីសុខ
ច្រាមចុះដោយហេតុនៃសេចក្តីទុក្ខ រមែងលំបាក ដោយហេតុទាំង
ពីរ ។ ចំណែកបុគ្គលទាំងឡាយណា បានកន្លងនូវតណ្ហាជាគ្រឿង
ចាក់ស្រែះ ព្រោះសុខទុក្ខ នឹងឧបេក្ខា បុគ្គលទាំងឡាយនោះឈ្មោះ
ថាតាំងនៅនឹង ដូចជាសសរខៀន មិនប្រាសច្រើន ទាំងមិនច្រាម
ចុះ ។ អ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយមិនបានជាប់ចំពាក់ក្នុងលាភ មិនជាប់
ចំពាក់ក្នុងអលាភ មិនជាប់ចំពាក់ ក្នុងអយស មិនជាប់ចំពាក់ក្នុង
ភិក្ខុយស មិនជាប់ចំពាក់ក្នុងនិន្ទា នឹងសេចក្តីសរសើរ មិនជាប់
ចំពាក់ក្នុងទុក្ខ នឹងសុខ អ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយនោះ មិនជាប់ចំពាក់
ក្នុងទីទាំងឡាយ ដូចជាដំណកនៃទឹក ដែលមិនជាប់នឹងស្លឹកឈូក
។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស វេរោតថា

សព្វន្ត សុខិតា ជីវា^(១) សព្វន្ត អបរាជិតា ។

ធម្មេន ច អលាភោ យោ យោ ច លាភោ អធម្មតោ

អលាភោ ធម្មតោ សេយ្យោ យញ្ចេ លាភោ អធម្មតោ ។

យសោ ច អប្បតុទ្ធិនំ វិញ្ញាណំ អយសោ ច យោ

អយសោ ច សេយ្យោ វិញ្ញាណំ ន យសោ អប្បតុទ្ធិនំ ។

ធុរ្មេនេហំ បសំសា ច វិញ្ញាហំ ភវហា ច យា

ភវហា សេយ្យោ វិញ្ញាហំ យញ្ចេ ពាលប្បសំសនា ។

សុខញ្ច កាមមយំតំ ទុក្ខញ្ច បវិវេតិយំ

បវិវេតិយំ ទុក្ខំ សេយ្យោ យញ្ចេ កាមមយំ សុខំ ។

ជីវិតញ្ច អធម្មេន ធម្មេន មរណញ្ច យំ

មរណំ ធម្មតំ សេយ្យោ យញ្ចេ ជីវេ អធម្មតំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ថេរីយាន

បានសេចក្តីសុខក្នុងទីទាំងពួង មិនចាលចាញ់ក្នុងទីទាំងពួង ។ ការ
មិនមានលាភ (ប្រកប) ដោយធម៌ណា ហើយនឹងលាភមិនប្រកប
ដោយធម៌ណា ការមិនមានលាភដែលប្រកបដោយធម៌នោះប្រសើរ
ឯលាភមិនប្រកបដោយធម៌ ពុំប្រសើរឡើយ ។ យសរបស់បុគ្គល
មិនមានប្រាជ្ញាទាំងឡាយណា នឹងការមិនមានយស របស់អ្នកប្រាជ្ញា
ទាំងឡាយណា ការមិនមានយស របស់អ្នកប្រាជ្ញាទាំងឡាយនោះ
ប្រសើរ ឯយសរបស់អ្នកមិនមានប្រាជ្ញាទាំងឡាយ ពុំប្រសើរ
ឡើយ ។ ការសរសើរ អំពីបុគ្គលមិនមានបញ្ញាទាំងឡាយណា
នឹងសេចក្តីតិះដៀល អំពីបុគ្គលមានបញ្ញាទាំងឡាយណា សេចក្តី
តិះដៀល អំពីបុគ្គលមានបញ្ញាទាំងឡាយនោះ ប្រសើរ ឯការ
សរសើរ របស់បុគ្គលពាល ពុំប្រសើរឡើយ ។ សេចក្តី
សុខកើតឡើង ព្រោះអាស្រ័យតាម នឹងសេចក្តីទុក្ខកើតឡើង អំពី
សេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ សេចក្តីទុក្ខដែលកើតអំពីសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ប្រសើរ
ឯសេចក្តីសុខ ដែលកើតអំពីតាម ពុំប្រសើរឡើយ ។
ការរស់នៅមិន(ប្រកប) ដោយធម៌ណា នឹងសេចក្តីស្ងប់ប្រកប
ដោយធម៌ណា សេចក្តីស្ងប់ប្រកប ដោយធម៌នោះ ប្រសើរ
ឯបុគ្គលរស់នៅមិនប្រកបដោយធម៌ ពុំប្រសើរសោះឡើយ ។

ថេរគាថាយ បុទុសកនិបាតោ

គាមកោធបឃ៍ធា យេ សន្តចិត្តា ភវកវេ
 ចរន្តិ លោកេ អសីតា នត្តិ តេសិ បិយាបិយំ ។
 ភាវយិត្វាន ពោជ្ឈន្តេ ឥន្ទ្រិយានិ ពលានិ ច
 បប្បយ្យ បរមំ សន្តិ បរិនិព្វន្តិ អនាសវត្ថំ ។

ពោទត្តោ ថេរោ ។

ឧទ្ទាស្គ

វេរតោ ចេរតោ ធនតោ ថេរោ ទ្វេតេ មហិទ្ធិកា
 បុទុសម្មិ និបាតម្មិ តាថាយោ អដ្ឋវិសត្ថតិ ។

បុទុសកនិបាតោ ឥន្ទ្រិតោ

បើកថា បុគ្គលកម្មធាតុ

បុគ្គលទាំងឡាយ ណា មានកាមនឹងសេចក្តីគ្រោធលះបង់ហើយ មាន
ចិត្តស្ងប់រម្ងាប់ហើយ រមែងត្រាប់ទៅ ក្នុងភពតូចនឹងភពធំ មិន
អាស្រ័យនឹងលោក (មានខន្ធលោកជាដើម) សេចក្តីស្រឡាញ់ឬ
មិនស្រឡាញ់ របស់ជនទាំងឡាយនោះ មិនមានសារឡើយ ។
បុគ្គលទាំងឡាយ បានចំរើនពោជ្ឈង្គទាំងឡាយផង ឥន្ទ្រិយ
ទាំងឡាយផង ពលៈទាំងឡាយផង រមែងដល់រូបសេចក្តីស្ងប់ យ៉ាង
ក្រៃលែង ជាអ្នកមិនមានអាសវៈ នឹងបរិទិព្វាន ។

ពោទុត្តរ ។

ឧទាស

ព្រះបេរោតអង្គនេះ គឺវេត ១ គោទុត្ត ១ ជាអ្នកមានវិទ្យាច្រើន
បានពោលនូវគាថា ៤៨ ដែលមកក្នុងបុគ្គលកម្មធាតុ ។

ចប់ បុគ្គលកម្មធាតុ

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស បេរោចា

បេរោគាហិយ សោឡសកនិបាតោ

(២៤៧) ឯស ភិយេន្ធ បសីទាមិ សុត្វា ធម្មំ មហាវសំ

វិរាតោ ទេសិតោ ធម្មោ អនុទាទាយ សទ្ធិសោ ។

តហ្វុដិ លោកេ ចិត្រាដិ អស្មី បបរិមណ្ឌលេ ^(១)

មថេន្តិ មញ្ញេ សង្កប្បំ សុភំ រាគ្គបសិហិតំ ។

រជេទុទាតិ វិរតេន យថា មេយោ បសាមយេ

ឯវំ សម្មន្តិ សង្កប្បា យទា បញ្ញាយ បស្សតិ ។

សទ្ធិ សទ្ធិរា អនិច្ចាតិ យទា បញ្ញាយ បស្សតិ

អថ និព្វិន្ទតិ ទុក្ខេ ឯស មត្តោ វិសុទ្ធិយា ។

សទ្ធិ សទ្ធិរា ទុក្ខាតិ យទា បញ្ញាយ បស្សតិ

អថ និព្វិន្ទតិ ទុក្ខេ ឯស មត្តោ វិសុទ្ធិយា ។

សទ្ធិ ធម្មា អនត្តាតិ យទា បញ្ញាយ បស្សតិ

អថ និព្វិន្ទតិ ទុក្ខេ ឯស មត្តោ វិសុទ្ធិយា ។

តុទ្ធានុតុទ្ធាយោ បេរោ កោណ្ឌោញោ តិព្វនិក្ខមោ ^(២)

បហិ ធម្មាតិមរណោ ព្រហ្មចរិយស្ស កេវលី ។

១ ខ បុប្ផិមណ្ឌលេ ។ ២ ខ. និព្វិន្ទមោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ បើរាជា

បើរាជា សោឡុសកនិបាត

(២៤៧) ខ្ញុំនេះបានស្តាប់ធម៌មានរសច្រើន ជ្រះថ្លាក្រលែង វិវាធម៌ដែល
 លោកសំដែងហើយ មិនកាន់យក (ធម៌ណាមួយ) ដោយប្រការ
 ទាំងពួង ។ ការម្នាក់ទៀតទ្បាយច្រើន ដ៏វិចិត្រក្នុងលោក លើមណ្ឌល
 នៃផែនដីនេះ ទំនងជាញ៉ាំញីនូវសេចក្តីត្រិះរិះថា ល្អ ដែលប្រកប
 ដោយរតនៈ ។ អរិយសាវ័ក ពិចារណាឃើញ ដោយប្រាជ្ញា
 ក្នុងកាលណា សេចក្តីត្រិះរិះទាំងឡាយ ក៏ស្ងប់រង្វាប់ក្នុងកាលណោះ
 ដូចជាក្បួនរង្វាប់នូវឆ្នូល ដែលហុយឡើងដោយខ្យល់ ។ អរិយ-
 សាវ័ក ពិចារណាឃើញដោយប្រាជ្ញាថា សង្ខារទាំងពួង មិនទៀង
 ក្នុងកាលណា រមែងនឿយណាយក្នុងសេចក្តីទុក្ខ ក្នុងកាលណោះ
 នេះជាផ្លូវនៃសេចក្តីបរិសុទ្ធ ។ អរិយសាវ័ក ពិចារណាឃើញដោយ
 ប្រាជ្ញាថា សង្ខារទាំងពួង ជាទុក្ខ ក្នុងកាលណា រមែងនឿយណាយ
 ក្នុងទុក្ខ ក្នុងកាលណោះ នេះជាផ្លូវនៃសេចក្តីបរិសុទ្ធ ។ អរិយសាវ័ក
 ពិចារណាឃើញ ដោយប្រាជ្ញាថា ធម៌ទាំងពួង មិនមែនជា
 របស់ខ្លួន ក្នុងកាលណា រមែងនឿយណាយក្នុងទុក្ខ ក្នុងកាល
 ណោះ នេះជាផ្លូវនៃសេចក្តីបរិសុទ្ធ ។ ព្រះថេរៈឈ្មោះកោណ្ឌញ្ញ
 ត្រាស់ដឹងតាមព្រះពុទ្ធ ដែលមានសេចក្តីរាយការដ៏ក្លៀវក្លា មាន
 ជាតិនឹងមរណៈលះបង់ហើយ បរិច្ចេកដោយព្រហ្មចរិយធម៌ ។

ឡើយ វាសនា ជន្មា ទីលោ បព្វតោ ឧប្បទានំ យោ

[illegible]

၆၁
 ၆၂
 ၆၃
 ၆၄
 ၆၅
 ၆၆
 ၆၇
 ၆၈
 ၆၉
 ၇၀
 ၇၁
 ၇၂
 ၇၃
 ၇၄
 ၇၅
 ၇၆
 ၇၇
 ၇၈
 ၇၉
 ၈၀
 ၈၁
 ၈၂
 ၈၃
 ၈၄
 ၈၅
 ၈၆
 ၈၇
 ၈၈
 ၈၉
 ၉၀
 ၉၁
 ၉၂
 ၉၃
 ၉၄
 ၉၅
 ၉၆
 ၉၇
 ၉၈
 ၉၉
 ၁၀၀

ឧបត្ថម្ភ ឧបលោក កិត្តិយស ម៉ែត្រ អាកម្ម ចាបតេ

ស្រីស្រីទី១ មហាយស្រី ឌុមយា បដិក្ខដ្ឋតោ ។

[illegible]

កល្យាណវិគោ មេធាវី ឧត្តរស្ស្រជនភោសិយា។

កាលាប័ត្រស្រីស្រីស្រី ក្រសែ ធម៌ស្រីស្រីស្រី

[illegible]

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99 100 101 102 103 104 105 106 107 108 109 110 111 112 113 114 115 116 117 118 119 120 121 122 123 124 125 126 127 128 129 130 131 132 133 134 135 136 137 138 139 140 141 142 143 144 145 146 147 148 149 150 151 152 153 154 155 156 157 158 159 160 161 162 163 164 165 166 167 168 169 170 171 172 173 174 175 176 177 178 179 180 181 182 183 184 185 186 187 188 189 190 191 192 193 194 195 196 197 198 199 200 201 202 203 204 205 206 207 208 209 210 211 212 213 214 215 216 217 218 219 220 221 222 223 224 225 226 227 228 229 230 231 232 233 234 235 236 237 238 239 240 241 242 243 244 245 246 247 248 249 250 251 252 253 254 255 256 257 258 259 260 261 262 263 264 265 266 267 268 269 270 271 272 273 274 275 276 277 278 279 280 281 282 283 284 285 286 287 288 289 290 291 292 293 294 295 296 297 298 299 300 301 302 303 304 305 306 307 308 309 310 311 312 313 314 315 316 317 318 319 320 321 322 323 324 325 326 327 328 329 330 331 332 333 334 335 336 337 338 339 340 341 342 343 344 345 346 347 348 349 350 351 352 353 354 355 356 357 358 359 360 361 362 363 364 365 366 367 368 369 370 371 372 373 374 375 376 377 378 379 380 381 382 383 384 385 386 387 388 389 390 391 392 393 394 395 396 397 398 399 400 401 402 403 404 405 406 407 408 409 410 411 412 413 414 415 416 417 418 419 420 421 422 423 424 425 426 427 428 429 430 431 432 433 434 435 436 437 438 439 440 441 442 443 444 445 446 447 448 449 450 451 452 453 454 455 456 457 458 459 460 461 462 463 464 465 466 467 468 469 470 471 472 473 474 475 476 477 478 479 480 481 482 483 484 485 486 487 488 489 490 491 492 493 494 495 496 497 498 499 500 501 502 503 504 505 506 507 508 509 510 511 512 513 514 515 516 517 518 519 520 521 522 523 524 525 526 527 528 529 530 531 532 533 534 535 536 537 538 539 540 541 542 543 544 545 546 547 548 549 550 551 552 553 554 555 556 557 558 559 560 561 562 563 564 565 566 567 568 569 570 571 572 573 574 575 576 577 578 579 580 581 582 583 584 585 586 587 588 589 590 591 592 593 594 595 596 597 598 599 600 601 602 603 604 605 606 607 608 609 610 611 612 613 614 615 616 617 618 619 620 621 622 623 624 625 626 627 628 629 630 631 632 633 634 635 636 637 638 639 640 641 642 643 644 645 646 647 648 649 650 651 652 653 654 655 656 657 658 659 660 661 662 663 664 665 666 667 668 669 670 671 672 673 674 675 676 677 678 679 680 681 682 683 684 685 686 687 688 689 690 691 692 693 694 695 696 697 698 699 700 701 702 703 704 705 706 707 708 709 710 711 712 713 714 715 716 717 718 719 720 721 722 723 724 725 726 727 728 729 730 731 732 733 734 735 736 737 738 739 740 741 742 743 744 745 746 747 748 749 750 751 752 753 754 755 756 757 758 759 760 761 762 763 764 765 766 767 768 769 770 771 772 773 774 775 776 777 778 779 780 781 782 783 784 785 786 787 788 789 790 791 792 793 794 795 796 797 798 799 800 801 802 803 804 805 806 807 808 809 810 811 812 813 814 815 816 817 818 819 820 821 822 823 824 825 826 827 828 829 830 831 832 833 834 835 836 837 838 839 840 841 842 843 844 845 846 847 848 849 850 851 852 853 854 855 856 857 858 859 860 861 862 863 864 865 866 867 868 869 870 871 872 873 874 875 876 877 878 879 880 881 882 883 884 885 886 887 888 889 890 891 892 893 894 895 896 897 898 899 900 901 902 903 904 905 906 907 908 909 910 911 912 913 914 915 916 917 918 919 920 921 922 923 924 925 926 927 928 929 930 931 932 933 934 935 936 937 938 939 940 941 942 943 944 945 946 947 948 949 950 951 952 953 954 955 956 957 958 959 960 961 962 963 964 965 966 967 968 969 970 971 972 973 974 975 976 977 978 979 980 981 982 983 984 985 986 987 988 989 990 991 992 993 994 995 996 997 998 999 1000 1001 1002 1003 1004 1005 1006 1007 1008 1009 1010 1011 1012 1013 1014 1015 1016 1017 1018 1019 1020 1021 1022 1023 1024 1025 1026 1027 1028 1029 1030 1031 1032 1033 1034 1035 1036 1037 1038 1039 1040

[Faint handwritten notes at the bottom of the page]

1000

អាករដ៏ថ្លៃថ្នូរ មិនស្មើ អាករដ៏ថ្លៃថ្នូរ មិនស្មើ

កាល ព្យា វិជ កន្លា ម ធីត ភត កេរ យ ពា ។

ឆ្នាំ ១៩៧៥	មេសា	ឆ្នាំ ១៩៧៥	សីហា

កាលៈទេសៈ បដិភាសា មិ សម្បជានោ បតិស្សនោ ។

វិទ្យាសាស្ត្រ ប្រយោជន៍ កសិកម្ម ព្រៃឈើ សាសន៍

បើពេញ ពេញសកម្មភាព

អន្ទាត់គឺឈ្មោះ ចិត្តវិន័យសង្ខារ មោហៈដូចគ្នា ដែលទំលាយបាន
 ដោយកម្រិត ព្រះអញ គោត្តមនោះ បានកាន់ខ្សែចិត្តវិន័យសង្ខារ
 ខ្សែអន្ទាត់គឺឈ្មោះ ផង ខ្សែវិន័យមោហៈដែលបុគ្គលបំបែកបានដោយកម្រ
 ផង បានគូសទៅដល់ក្រើយ ជាអ្នកមានឈាន រួចចាកចំណងនៃ
 មារ ។ ក៏អ្នកមានចិត្តរាយមាយ ឃ្លើងឃ្លើង អាស្រ័យនឹងពួកបាប
 មិត្ត រមែងត្រូវរលកគឺទុក្ខនៃសេចក្តីគ្រោធរម្ម ហើយលិច
 ចុះក្នុងអន្ធនធំ ។ ឯក៏មានប្រាជ្ញា មានចិត្តមិនរាយមាយ មិនឃ្លើង
 ឃ្លើង មានប្រាជ្ញាល្អិត សង្រួមឥន្ទ្រិយល្អ មានកល្យាណមិត្ត
 តែងធ្វើនូវបែបផុតនៃទុក្ខបាន ។ ជនអ្នកមានរាយវៈប្រាកដស្មើ
 ដោយថ្វីនៃវិល្លុ ស្តម រមែងរាងដោយសរសៃ ជាអ្នកដឹងប្រហារ
 ក្នុងបាយនឹងទឹក មានចិត្តមិនញោច ត្រូវបោចនឹងឫសទាំងឡាយ
 ទាំងហើយ ក្នុងព្រៃតូចនឹងព្រៃធំ ជាអ្នកមានស្មារតី គង់អត់ច្រាំនៅ
 ក្នុងព្រៃនោះបាន ដូចដំរីជ័យស្រី (អត់ច្រាំ) ក្នុងប្រធាននៃ
 សង្រ្គាម ។ ខ្ញុំមិនត្រេកអរនឹងសេចក្តីស្លាប់ មិនត្រេកអរនឹង
 ការរស់នៅ ខ្ញុំរំពំលៃកាល (បរិនិព្វាន) ដូចអ្នកធ្វើការឈ្នួល
 ទន្ទឹងតែអស់ថ្ងៃ ។ ខ្ញុំមិនត្រេកអរនឹងសេចក្តីស្លាប់ មិនត្រេកអរនឹង
 ការរស់នៅ ខ្ញុំជាអ្នកដឹងខ្លួន មានស្មារតី រំពំលៃបរិនិព្វានកាល ។
 ព្រះសាស្តាខ្ញុំបានបម្រើហើយ ព្រះពុទ្ធសាសនាខ្ញុំបានធ្វើហើយ

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស ថេរគាថា

ឡីហ៍តោ គុកោ កាវោ កវនេត្តិ សម្មហតា ។

យស្ស ចត្តាយ បព្វជិតោ អតារស្មា អនតារិយំ

សោ មេ អត្តោ អនុប្បត្តោ តីមេ សុទ្ធិហារិយាតិ^(១) ។

អញ្ញោលោកោ ថេរោ ។

(២៤៨) មនុស្សភូតំ សម្ពុទ្ធិ អត្តទំ ឥមាហិតំ

និយមាទំ ព្រហ្មបថេ ចិត្តស្ស្របសមេ វតំ

យំ មនុស្សា នមស្សន្តិ សព្វធម្មាន ចារុកំ

ទេវាបិ នំ នមស្សន្តិ ឥតិ មេ អរហតោ សុតំ

សព្វសំយោជនាតតំ វេតា និព្វានមាតតំ

កាមេហំ នេត្តម្បតំ មត្តំ សេលាវ កញ្ចំ

ស វេ អច្ចុន្តិ^(២) ចាតោ ហិមវវញ្ញោ សិល្បច្ចយេ

សព្វេសំ នាគនាមាទំ សច្ចនាមោ អនុត្តរោ

នាតំ វេ តិត្តយស្សមិ ន ហិ វាគុកំ ករោតិ សោ ។

១ ឧ. សុទ្ធិហារិយាតិ ។ ២ ឧ. អច្ចុន្តិ ។ ម. អច្ចុន្តិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ បេរិយាយ

ការដ៏ធ្ងន់ ខ្ញុំបានដាក់ចុះហើយ គណ្ណាជាគ្រឿងនាំទៅកាន់ភព
ខ្ញុំដកចោលហើយ ។ កុលបុត្រអ្នកចេញចាកផ្ទះ ចូលកាន់ផ្ទះ
ដើម្បីប្រយោជន៍ណា ប្រយោជន៍នោះ ខ្ញុំបានដល់ហើយ ខ្ញុំមាន
ប្រយោជន៍អ្វី ដោយសុទ្ធិវិហារិក ។

អញ្ញោកោណ្ឌញ្ញត្ថេ ។

(៤៤៨) មនុស្សទាំងឡាយ តែងនមស្ការ នូវព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ដែលទ្រង់មានព្រះ
ជាតិជាមនុស្ស ទ្រង់បានបង្ខំក្រពះអង្គត្រឹមត្រូវឥតមានឆ្គង មានព្រះ
ទ័យខ្ជាប់ខ្ជួន ទ្រង់ប្រព្រឹត្តកងគន្លងដ៏ប្រសើរ ទ្រង់ចេញព្រះទ័យ
ចំពោះឈានជាគ្រឿងស្ងប់ចិត្ត ព្រះអង្គបានដល់នូវត្រើយនៃធម៌ទាំង
ពួង ទ្រង់ឆ្លងរំលងនូវសំយោជនៈទាំងពួងហើយ ទ្រង់(ចេញផុត)ចាក
ព្រៃគឺកលេស សេចមកដល់ព្រះនិព្វានហើយ ទ្រង់ចេញព្រះទ័យក្នុង
ការចេញចាកតាមទាំងឡាយ ដូចមាសចេញផុតចាកធាតុថ្មហើយ
ទោះបីពួកទេវតាក៏នមស្ការព្រះអង្គដែរ ពាក្យដូច្នេះនេះ ខ្ញុំព្រះអង្គបាន
ស្តាប់ (ក្នុងសំណាក់) នៃព្រះអរហន្ត ឯព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធទ្រង់ព្រះនាមថា
នាគនោះឯង ព្រះអង្គរុំរៀងក្រៃពេក ដូចក្នុងហិមពាន្តដែលរុំរៀង
កន្លងនូវពួកក្នុងទៀត ព្រះអង្គមានព្រះនាមពិតប្រាកដ ប្រសើរបំផុត
ជាងជនទាំងពួង ដែលមាននាមថា នាគដែរ ខ្ញុំនឹងថ្លែងនូវពុទ្ធនាគ
ដល់អ្នកទាំងឡាយ ព្រះពុទ្ធនាគនោះ មិនធ្វើនូវអំពើអាក្រក់ឡើយ ។

បើកាយ សោធន៍សកម្មភាព

សោត្តំ អរិហិសា ច ចានា នាគស្សតេ ធុរេ ។

សត្វ ច សម្បជញ្ញញ្ច ចរណា នាគស្សតេ បរេ ។

សទ្ធាហត្ថោ មហានតោ ឧបេក្ខាសេតទន្តរំ ។

សត្វ ភិក្ខុ សិរោ បញ្ញា វិមិសា ធម្មចិន្តនា

ធម្មត្ថន្តិ សមាវសោ វិវេកោ តស្សវលធិ ។

សោ ឈាយ អស្សសរតោ អជ្ឈតំ សុសមាហិតោ

កុច្ឆំ សមាហិតោ នាតោ វិតោ នាតោ សមាហិតោ

សយំ សមាហិតោ នាតោ វិសិទ្ធាបិ សមាហិតោ

សត្វត្ថំ សុវិតោ នាតោ ឯសា នាគស្សសម្បទា ។

កុញ្ញតិ អនុវដ្ឋានំ សាវដ្ឋានំ ន កុញ្ញតិ

យាសំ អន្ធាទំ លទ្ធា សង្ខតំ បរិវដ្ឋយំ

សំយោជនំ អណ្ណំ ថ្វលំ សត្វំ នេត្វាន តន្តំ

យេន យេនេវ កុញ្ញតិ អនុបេក្ខាវ កុញ្ញតិ ។

យថាបិ ឧទកេ ជាតំ បុណ្ណវីតំ បរិវដ្ឋតិ

នោបលិប្បតិ តោយេន សុតិកន្តំ បនោរមិ

ថេរីកាថា សោឡសកនិយាត

សោរច្ចៈ នឹងអវិហឹសា ទាំងពីរនោះ ជាបុទា(ខាងមុខ)របស់ព្រះពុទ្ធ-
 នាគ ។ សត្វ នឹងសប្បជញ្ញៈទាំងពីរនោះ ជាបុទាខាងក្រោយរបស់
 ព្រះពុទ្ធនាគ ។ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជាមហានាគ ទ្រង់មានសត្វជាប្រមោយ
 មានទេវេន្ទ្រជាភ្នកស ។ ព្រះពុទ្ធនាគនោះ មានសត្វជា ក បញ្ញាជា
 សិប្រទេស គំនិតសម្រាប់គិតតូចចិត្ត ជាចុងប្រមោយ ធម៌ជាដៃ
 សម្រាប់ដាក់នូវគ្រឿងចំអិត រីករាយកន្ទុយ ។ ព្រះពុទ្ធនាគនោះ
 មានឈាន ទ្រង់រីករាយចំពោះខ្យល់ដកដង្ហើម គឺព្រះនិព្វាន មាន
 ព្រះវិញ្ញាណទាំងបី ព្រះពុទ្ធនាគ កាលបើទ្រង់ស្តេចយាត្រា ក៏
 មានព្រះវិញ្ញាណខាងមុខ ព្រះពុទ្ធនាគទ្រង់បិត ក៏មានព្រះវិញ្ញាណខាងមុខ
 ព្រះពុទ្ធនាគទ្រង់ផ្គុំ ក៏មានព្រះវិញ្ញាណខាងមុខ ទ្រង់គង់ ក៏មានព្រះវិញ្ញាណ
 ខាងមុខ ព្រះពុទ្ធនាគទ្រង់សង្រួបរក្សាទារទាំងអស់ នេះជាសម្បត្តិ
 របស់ព្រះពុទ្ធនាគ ។ ព្រះពុទ្ធនាគ ទ្រង់សោយតែភោជនដែលឥត
 ចោប មិនសោយនូវភោជន ដែលប្រគបដោយចោស (កាលបើ)
 ទ្រង់បាននូវចង្កេះ នឹងគ្រឿងស្ងៀកដណ្តប់ 'ទ្រង់រៀននូវការ
 សន្សំទុក ទ្រង់កាត់នូវសំយោជនៈ ដែលជាចំណងតូចចិត្តទាំងអស់
 ហើយទ្រង់យាងទៅណា ។ ក៏ស្តេចទៅដោយឥតមានព្រះវិញ្ញាណ
 ព្រះឡានរាល់យ ។ ឈ្មួតស ផ្ទុះចំរើនឡើងក្នុងទឹក មិនជាប់
 ប្រឡាក់ដោយទឹក មានភ្លើងក្រអូប ជាទំរករាយចិត្ត យាងណាមិញ

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស បើរោថា

តថេវេ ច លោកេ ជាតោ គុទ្ធោ លោកេ វិហរតិ
 នោបលំប្បតិ លោកេន តោយេន បទុមំ យថា ។
 មហាគុដិ បជ្ឈលំតោ អនាហារោបសម្មតិ
 អត្ថាវេសុ ច សន្តេសុ ជិត្យតោតិ បរុទ្ធតិ ។
 អត្ថស្សយំ វិញ្ញាបនំ ឧបមា វិញ្ញាបិ ទេសិតា
 វិញ្ញាស្សនំ មហាធាតា ធាតុំ ធាតេន ទេសិតំ
 វីតរាតោ វីតនោសោ វីតមោហោ អនាសរោ
 សរីរំ វិជហំ ធាតោ បរិនិព្វិស្សត្យធាសរោតិ ។

ឧបាយំ បើរោ ។

តត្រ្យាណំ ភវិតិ

កោណ្ឌញ្ញោ ច ឧបាយំ ច បើរោ ទ្វេតេ មហិទ្ធិកា
 សោឡសម្មំ និបាតម្មំ តាថាយោ ទ្វេច តីស ចាតិ ។

សោឡសកនិបាតោ និម្ពិតោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ បេរិយាយ

ព្រះពុទ្ធ ទ្រង់កើតក្នុងលោក គង់នៅក្នុងលោក មិនប្រឡាក់
ដោយលោក ដូចជាឈូក មិនជាប់ប្រឡាក់ដោយទឹកដូច្នោះឯង ។
គំនរភ្លើងធំ ដែលឆេះសន្លោ មិនមានចំណី រមែងរលត់ បើទុកជា
រង្វើកទាំងឡាយ មាននៅ ក៏គេនិយាយថា ភ្លើងរលត់ហើយ ។
ពាក្យទូបមន្តនេះ ជាគ្រឿងបញ្ជាក់នូវសេចក្តី ដែលពួកវិញ្ញាណ
បានសំដែងហើយ មហានាគ គឺព្រះវិណាស្រពទាំងឡាយ គង់
ដឹងច្បាស់ នូវព្រះពុទ្ធនាគ ដែលខ្ញុំជាតាសំដែងរួចមកហើយនេះ
ថា ព្រះពុទ្ធនាគ ទ្រង់ប្រាសចាករាគៈ ខោសៈ មោហៈហើយ អស់
អាសវៈហើយ លះបង់សីវរៈ មិនមានអាសវៈ នឹងបរិនិព្វាន ។

ឧទ្ទាយិក្ខេ ។

ឧទ្ទាន មានក្នុងសោឡសកនិបាតនោះ

ព្រះថេរីពិអង្គ អ្នកមានប្លន្ទិច្រើននោះ គឺ ព្រះកោណ្ឌញ្ញ ១
ព្រះឧទ្ទាយិក្ខេ ពោលនូវតាថា ៣២ ក្នុងសោឡសកនិបាត ។
ចប់ សោឡសកនិបាត ។

បើកាយ វិសតិណិបាតោ

[២៤៩] យញ្ញត្ថំ វា ធនត្ថំ វា យេ ហនាម មយំ បុរេ

អវសេសំ ភយំ ហោតិ វេទន្តំ វិលមន្តំ ច ។

តស្ស តេ នត្ថំ ភិកត្ថំ ភិយ្យោ វណ្ណោ បសិនតិ

តស្មា ន បរិនេវេសិ ឯវុមេ មហត្ថយេ ។

នត្ថំ ចេតសីតំ ធិត្ថំ អនេមេត្តតស្ស តាមណិ

អភិក្កន្ធា ភយោ សវេ ជីណាសីយោ ជនស្ស វេ ។

ជីណាយេ ភវនេត្ថិយោ ជិដ្ឋេ ធម្មេ យថាតថា^(១)

ន ភយំ មរណោ ហោតិ ការិនិត្តបនេ យថា ។

សុច្ឆណំ ព្រហ្មចរិយំមេ មត្តោ ចាបិ សុភាវិតោ

មរណោ មេ ភយំ នត្ថំ រោតានម័វ សន្និយេ ។

សុច្ឆណំ ព្រហ្មចរិយំមេ មត្តោ ចាបិ សុភាវិតោ

ជិវស្សនា ភវា ធិដ្ឋា វិហំ វិជ្ជាន ធិត្ថំ ។

បើកថា វិសត្តិនិបាត

(២២៩) (ចោរកោលថា) ក្នុងកាលមុន យើងខ្ញុំទាំងឡាយ សម្លាប់សត្វពួក
 ណា ដើម្បីយ័ញ្ញ ឬដើម្បីទ្រព្យ ភ័យភ័យក៏មាន (ដល់សត្វពួក
 នោះ) ឥតមានសេសសល់ សត្វទាំងនោះ រមែងញាប់ញ័រផង
 សោកសៅផង ។ សេចក្តីភិតភ័យនៃលោកមិនមាន ទាំងសម្បុរ
 (មុខលោក) ក៏ស្រស់បស់ក្រៃពេក ហេតុអ្វីក៏លោកមិនខ្សឹកខ្សួល
 ព្រោះភ័យធំ មានលក្ខណៈយ៉ាងនេះ ។

(ព្រះអធិប្បត្តិកោលថា) ម្ចាស់ចោរជាធំ សេចក្តីទុក្ខប្រព្រឹត្តទៅ
 ក្នុងចិត្ត នៃបុគ្គលអ្នកមិនមានសេចក្តីអាឡោះកាលយ៍ មិនមានទេ
 បុគ្គលអ្នកមានសំយោជនៈអស់ហើយ បានកន្លងផុតនូវភ័យទាំងពួង ។
 កាលបើគណ្តា ជាគ្រឿងនាំសត្វទៅកាន់កាតក្នុងបច្ចុប្បន្នអស់ហើយ
 ដោយហេតុណាមួយ ភ័យចំពោះសេចក្តីស្លាប់ ក៏មិនមានឡើយ
 ដូចការមិនមានភ័យ ក្នុងកិរិយាដាក់ចុះនូវភារៈចេញ (អំពីក្បាល) ។
 ព្រហ្មចរិយធម៌ អាត្មាបានសន្សំល្អហើយ ទាំងមគ្គ អាត្មាក៏បាន
 ចំរើនល្អហើយ ភ័យចំពោះសេចក្តីស្លាប់ នៃអាត្មា មិនមានទេ
 ដូចការមិនមានភ័យ ក្នុងកិរិយាអស់ ៧ នៃរោគទាំងឡាយ ។ ព្រហ្ម-
 ចរិយធម៌ អាត្មាបានសន្សំល្អហើយ ទាំងមគ្គ អាត្មាក៏បានចំរើន
 ល្អហើយ គឺទាំងឡាយដែលមិនមានសេចក្តីត្រេកអរ អាត្មាក៏បាន
 រលីញហើយ ដូចច្បងបង្កើតនូវភ័យ ហើយខ្លាចចោលវិញ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស បិដកេ

ចារត្ថ អនុបាទានោ កតតក្កោ អនាសវេ
 តុដ្ឋោ អាយុត្ថយាហោតិ មុត្តោ អាយាតនា យថា។
 ឧត្តមំ ធម្មតំ បត្តោ សព្វលោកេ អនត្តិកោ
 អាទិត្តាវ យវា មុត្តោ មរណស្មីន សោចតិ ។
 យទិត្ថំ សង្កតំ កតំ ករេ ច យត្ថ លត្តតិ
 សព្វំ អនិស្សំ ឯតំ ឥទំ វុត្តំ^(១) មហោសិនា ។
 យោ តំ តថា បដាណតិ យថា ពុទ្ធន ទេសិតំ
 ន កល្យាណតិ ករំ កតំ សុតត្ថំ អយោគុដ្ឋិ ។
 ន មេ ហោតិ អហោសិនំ ករិស្សនំ ន ហោតិ មេ
 សង្ខារា វិករិស្សនំ តត្ថ កា បរិនេវនា ។
 សុទ្ធិំ ធម្មសមុប្បាទំ សុទ្ធិំ សង្ខារសន្តតិ
 បស្សនិស្សំ យថាគ្គតំ ច កយំ ហោតិ តាមណី។
 តិណកដ្ឋសមំ លោកំ យទា បញ្ចាយ បស្សតិ

១ ឧ. ម. ពិច្ច វុត្តំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ បេរោថា

បុគ្គលអ្នកដល់នូវត្រើយ គឺព្រះនិព្វាន មិនមានសេចក្តីប្រកាន់ មាន
សោឡសកិច្ចធ្វើហើយ មិនមានអាសវៈ រមែងជាអ្នកត្រេកអរ ក្នុង
ភរិយាអស់ទៅនៃអាយុ ដូចបុគ្គលរួចហើយចាកការសម្លាប់ ។

បុគ្គលបានដល់នូវធម៌ដ៏ឧត្តម ជាអ្នកមិនត្រូវការ ក្នុងលោក
ទាំងអស់ រមែងមិនសោកសៅ ព្រោះសេចក្តីស្លាប់ ដូចបុគ្គល
ស្ទុះផុតចាកផ្ទះដែលភ្លើងឆេះ ។ ការជួបជុំដោយសត្វនឹងសត្វ
ឯណាមួយក្តី ការកើតមានក្នុងពួកសត្វឯណា ទាំងអស់នេះ មិន
មែនជាធំឡើយ ពាក្យនេះព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ អ្នកស្វែងរកនូវគុណធំ
បានសំដែងហើយ ។ បុគ្គលណា បានដឹងច្បាស់នូវព្រះពុទ្ធដ៏កា
តាមដែលព្រះពុទ្ធទ្រង់សំដែងហើយនោះ បុគ្គលនោះមិនប្រកាន់នូវ
ភពនីមួយឡើយ ដូចបុរសមិនកាន់ដុំដែកដែលក្តៅសព្វ ។ អាត្មាមិន
មានសេចក្តីត្រិះរិះថាខ្លួនអញបានមានហើយទេ អាត្មាមិនមានគិត
ថា ខ្លួនអញនឹងមានតទៅទេ (ព្រោះថា) សត្វរាំទាំងឡាយ ទៀងតែ
វិនាសទៅវិញ ហេតុនោះសេចក្តីខ្សឹកខ្សួលក្នុងសត្វរាំទាំងនោះដូច
ម្តេចកើត ។ ម្នាលចោរជាធំ បុគ្គលដែលឃើញច្បាស់តាមសេចក្តី
ពិត នូវការប្រព្រឹត្តកើតនៃធម៌ដ៏បរិសុទ្ធ នឹងដំណានៃសត្វរាំ ដ៏បរិសុទ្ធ
ក៏យមិនមានឡើយ ។ បុគ្គលដែលឃើញច្បាស់ ដោយបញ្ញា នូវ
លោក ប្រាកដស្មើដោយស្មៅ នឹងកំណត់ឈើ ក្នុងកាលណា

បេតិកភណ្ឌ វិសេសបិដក

មមត្ថំ សោ អស្ថំនំ ធនំ មេតំ ន សោចតំ ។

ឧត្តណ្ហាមិ សវ័រេន ភវេនម្ហំ អនត្ថកោ

សោយំ ភិជ្ជិស្សតិ កាយោ អញោ ច ន ភវិស្សតិ ។

យំ វេ តត្ថំ សវ័រេន តំ គារោជ យទិច្ឆថ

ន មេតប្បច្ចយា តត្ថំ ទោសោបេមំ ច ហោហិតំ ។

តស្សំ តំ វេចនំ សុត្វា អត្ថំ លោមហំសនំ

សត្វានំ ធនំត្ថិបិត្វាន មាណវំ ឯតទព្រុំ

តី ភទន្តេ កវ័ត្វាន កោ វំ អាចរិយោ តវំ

តស្សំ សាសនមាគម្មំ លត្ថតេ តំ អសោគតា ។

សព្វញ្ញំ សព្វទស្សនី ជីវោ អាចរិយោ មម

មហា កាវុណ្ឌកោ សត្វា សព្វលោកតិកត្ថកោ ។

តេជោយំ ទេសិកោ ធម្មោ ឧបេកាមំ អនុត្តរោ

តស្សំ សាសនមាគម្មំ លត្ថតេ តំ អសោគតា ។

បើជាថា វិសតិធិបាត

ក្នុងកាលនោះ ឬគ្រួលនោះ ក៏មិនបានឡើយសេចក្តីប្រកាន់ ថារបស់
អញ រមែងមិនសោកសៅថា ភ័យមិនមានដល់អាត្មាឡើយ ។
អាត្មាជុំញាត្រាន់នឹងសរីរៈ ជាអ្នកមិនត្រូវការដោយគត ព្រោះថា
កាយនេះនឹងបែកផ្ទុយទៅ ទាំងកាយដទៃទៀត ក៏នឹងមិនមានដែរ ។
កិច្ចណាដោយសរីរៈមានដល់ពួកអ្នក ពួកអ្នក ប្រាថ្នាឡើយកិច្ចណា ចូរ
ធ្វើនូវកិច្ចនោះចុះ សេចក្តីទោមនស្សក្តី សេចក្តីស្រឡាញ់ក្តី នៃ
អាត្មានឹងមិនមានក្នុងអំពើទាំងនោះ ព្រោះបង្ខំនៃកិច្ចនោះ ។

ពួកចោរ បានស្តាប់ពាក្យនៃព្រះអធិប្បត្តន្តរនោះ ជាពាក្យចម្លែក
អស្ចារ្យ គួរឲ្យព្រឺរោម ហើយក៏ទម្លាក់ចោល នូវគ្រឿងសាស្ត្រាទាំង
ឡាយ បានពោលពាក្យនេះថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន លោកបាន
ធ្វើតបោកម្តងម្តង ឬអ្នកណាជាអាចារ្យរបស់លោក សេចក្តីមិន
សោកសៅ លោកបានព្រោះអាស្រ័យពាក្យប្រដៅ របស់អ្នកណា ។

ព្រះថេរៈឆ្លើយថា ព្រះជិនស្រីព្រះអង្គជាសព្វញ្ញ ទ្រង់ឃើញ
នូវធម៌ទាំងពួង ជាសាស្ត្រប្រកបដោយគុណាដ៏ធំ ទ្រង់រក្សានូវសត្វ-
លោកទាំងអស់ ជាអាចារ្យរបស់អាត្មា ។ ព្រះធម៌នេះ ជាធម៌
ដល់នូវកិរិយាអស់ទៅនៃកិលេស ជាធម៌ដ៏ប្រសើរ ព្រះជិនស្រី
នោះបានសម្តែងហើយ សេចក្តីមិនសោកសៅ ដែលអាត្មាបាន
ព្រោះអាស្រ័យនូវធម៌ជាពាក្យប្រដៅរបស់ព្រះជិនស្រីនោះ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ថេរពាថា

សុត្វានំ ចោរា ឥសីនោ សុភាសិនំ
 និក្ខិប្បំ សុត្វានំ ច អារាជានំ ច
 តម្លា ច កម្មា វិមីសុ ឯកេ
 ឯកេ ច បព្វជ្ជមហេចយីសុ ។
 តេ បព្វជិត្វា សុភតស្ស សាសនេ
 កាវេត្វា ពោជ្ឈន្តតលានិ បណ្ឌិតា
 ឧទត្តចិត្តា សុមនា កត្តជ្រៃយា
 ដុសីសុ និព្វានបទំ អសង្ខតន្តំ ។

អធិប្បត្តោ ថេរោ ។

(២៥០) សមណស្ស អហំ ចិត្តា ចារាសរិយស្ស កិត្តនោ
 ឯកកស្ស និសិន្នស្ស បរិវត្តស្ស ឈាយិនោ
 តិរិយាទុប្បត្តំ បុរិសោ តី វត្តំ តី សមាចារំ
 អត្តនោ តិរិយាការិស្ស ន ច តិញ្ចំ វិហាវេយេ ។
 ឥន្ទ្រិយានំ មទុស្សានំ ហិតាយ អហិតាយ ច
 អរត្តិតានំ អហិតាយ រត្តិតានំ ហិតាយ ច ។
 ឥន្ទ្រិយានេវ សារត្តំ ឥន្ទ្រិយានំ ច តោបយំ
 អត្តនោ តិរិយាការិស្ស ន ច តិញ្ចំ វិហាវេយេ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ បេរិយាយ

ចោរទាំងឡាយ បានស្តាប់នូវសុភាសិតនៃឥសី (អធិប្បត្ត-
 ភោគ) ក៏ទម្លាក់ចោល នូវគ្រឿងសាស្ត្រាទាំងឡាយផង នូវអាវុធ
 ទាំងឡាយផង ពួកខ្លះក៏វៀរចាកចោរកម្មនោះ ពួកខ្លះក៏ពេញ
 ចិត្តនឹងបញ្ចេញ ។ ចោរទាំងនោះក៏ចូលទៅឬសក្កសាសនា
 នៃព្រះសុគត ចំរើននូវពោជ្ឈង្គ នឹងពលៈទាំងឡាយ ជា
 បណ្ឌិតមានចិត្តខ្ពស់ឡើង មានចិត្តល្អ មានឥន្ទ្រិយចំរើន
 ហើយ ក៏បានពាល់ត្រូវនូវនិព្វានបទ ជាអសង្ខតធម៌ ។

អធិប្បត្តភោគ ។

(២៥០) ភិក្ខុឈ្មោះបាពសរិយៈ ជាសមណៈ អង្គុយតែម្នាក់ឯង ជាអ្នក
 ស្ងប់ស្ងាត់ ចំរើនឈាន មានគំនិតថា បុរសគប្បីប្រតិបត្តិដោយ
 លំដាប់ ដូចម្តេច គប្បីប្រព្រឹត្តនូវវត្ថុ ដូចម្តេច នូវសមាចារៈ
 ដូចម្តេច ទើបឈ្មោះថាជាអ្នកធ្វើនូវកិច្ចរបស់ខ្លួន ទាំងមិនបៀតបៀន
 នូវអ្វីណាមួយ ។ ឥន្ទ្រិយទាំងឡាយ របស់ពួកមនុស្សមាន
 ដើម្បីជាប្រយោជន៍ផង មិនជាប្រយោជន៍ផង ឥន្ទ្រិយទាំងឡាយ
 ដែលគេមិនរក្សា ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ ដែលគេរក្សា
 ហើយ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីជាប្រយោជន៍ ។ បុគ្គលកាលរក្សានូវឥន្ទ្រិយ
 ទាំងឡាយផង គ្រប់គ្រងនូវឥន្ទ្រិយទាំងឡាយផង ឈ្មោះថាជា
 អ្នកធ្វើនូវកិច្ចរបស់ខ្លួន ទាំងមិនបៀតបៀន នូវអ្វីណាមួយ ។

ថេរពាថាយ វិសគំនិពាគោ

ចក្ខុជ្រុយញោ រូបេស្ស កង្ខន្តំ អនិវាវយំ

អនាដិជនវទស្សវី សោ ទុក្ខា ន ហិ មុត្តតំ ។

សោតិជ្រុយញោ សន្នេស្ស កង្ខន្តំ អនិវាវយំ

អនាដិជនវទស្សវី សោ ទុក្ខា ន ហិ មុត្តតំ ។

អនិស្សវណាទស្សវី តន្ថេ ចេ បដិសេវតិ

ន សោ មុត្តតំ ទុក្ខមា តន្ថេស្ស អនិមុត្តតោ ។

អម្ពលមជ្ឈតញ្ច តិក្ខកក្កមទស្សវី

រសតណ្ហាយ កងតោ ហទយំ នាវតុជ្ឈតំ ។

សុភានយប្បដិក្កណាជិ^(១) ដោដ្ឋញ្ចនិ អនុស្សវំ

រតោ វាតាជិតរណំ វិជំ វិជ្ជតេ ទុក្ខំ ។

មនញោតេហិ ធម្មេហិ យោ ន សក្កោតិ វត្ថុតំ

តតោ ន ទុក្ខមន្វេតិ សព្វសោតេហិ បញ្ចហិ ។

បុព្វលោហិតសម្បណំ ពហុស្ស តុណ្ហបស្ស ច

នវីរកតំ វក្ខំ សមុត្តមិវ ចត្តតំ ។

១ សុភាស្សប្បដិក្កណាជិតិ យុត្តតំ ។

ថេរតាថា វិសតិធិបាត

បើបុគ្គលណា មិនឃាត់នូវចក្ខុន្ទ្រិយ ដែលប្រព្រឹត្តទៅ ក្នុងរូប
 ទាំងឡាយ ជាអ្នកមិនឃើញនូវទោសទេ បុគ្គលនោះ មិនរួចចាក
 ទុក្ខឡើយ ។ មួយទៀត បុគ្គលណា មិនឃាត់នូវសាត្រ្តិយ
 ដែលប្រព្រឹត្តទៅ ក្នុងសំឡេងទាំងឡាយ ជាអ្នកមិនឃើញនូវ
 ទោសទេ បុគ្គលនោះ មិនរួចចាកទុក្ខឡើយ ។ បើបុគ្គលណា មិន
 ឃើញនូវការរលាស់ចេញ ជាអ្នកជ្រប់នៅក្នុងក្លិនទាំងឡាយ ហើយ
 សេពចំពោះនូវក្លិនទាំងឡាយ បុគ្គលនោះ មិនរួចចាកទុក្ខទេ ។
 បុគ្គលណា លើកឡើយ ។ នូវសេដ្ឋន៍នឹងចំណែកនៃរសផ្អែមផង នូវ
 ចំណែកនៃរសល្ងង់ផង ជាអ្នកជាប់នៅក្នុងរសតណ្ហា បុគ្គលនោះ
 រមែងមិនដឹងច្បាស់នូវបេះដូងនៃសាសនា ។ បុគ្គល កាលលើក
 ឡើយ ។ នូវដោដ្ឋព្វទាំងឡាយ ដែលស្អាត មិនគួរភ្លេច ជាអ្នក
 ត្រេកអរ (ក្នុងផ្សព្វនោះ) រមែងបាននូវសេចក្តីទុក្ខផ្សេងៗ ដែលមាន
 រាគៈជាហេតុ ។ បុគ្គលណា មិនអាចរក្សានូវចិត្ត ដោយធម៌ទាំងឡាយ
 នេះ ព្រោះហេតុតែមិនបានរក្សានោះឯង ទុក្ខរមែងជាប់តាមបុគ្គល
 នោះដោយវិទ្យាទាំងពួង មានប្រមាណ ៥ គឺការម្នាក់ទាំង ៥ ។ សំរិះ
 នេះ ពេញដោយខ្លះនឹងឈាមផង ពេញដោយសាកសព ដ៏ច្រើន
 ផង ដូចសត្រូវដែលបុគ្គលមានព្យាយាមធ្វើឲ្យរលីង វិចិត្រហើយ ។

កុដ្យកំ មជ្ជស្សាទំ បិយនិពន្ធនំ ទុក្ខំ
 ខុវំ មជ្ជនាលំភិ ឧល្លាសំ ឆាវតុជ្ឈតំ ។
 ឥត្ថរបេ ឥត្ថរសេ ដោដ្ឋព្វេបិច ឥត្ថយា
 ឥត្ថកន្ធស្ម សារត្តោ វិជំ វិន្ទតេ ទុក្ខំ ។
 ឥត្ថសោតានិ សព្វានិ សន្នន្តិ បញ្ច បញ្ចសុ
 តេសមាវណំ កាតុំ យោ សក្កោតិ វិយវា
 សោ អត្តវា សោ ធម្មដ្ឋោ សោ ធាត្វោ សោ វិចក្ខុណោ
 ករយ្យរមមាធា ហិ កិច្ចំ ធម្មត្ថសំហិតំ ។
 អថោ សំនិទតិ សញ្ញត្តិ^(១) វជ្ជេ កិច្ចំ និរត្តកំ
 ន តំ កិច្ចន្តិ មញ្ញត្តា អប្បមត្តោ វិចក្ខុណោ ។
 យញ្ច អត្ថន សញ្ញត្តិ យា ច ធម្មតតា រតិ
 តំ សមាទាយ វត្ថេថ ស ហិ វេ ឧត្តមា រតិ ។
 ឧត្តាវចេហុចាយេហិ បរេសមគិដ្ឋីកសាតិ

ហត្ថា វជិត្វា អថ សោចយិត្វា

អាលោបតិ សាហសា យោ បរេសំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ថេរីយាន

បុគ្គលរមែងមិនដឹងនូវសេចក្តីទុក្ខ ក្តៅក្រហាយ តែមានសេដ្ឋីមធ្យោញ្ចតិ-
សា ដែលមានសេចក្តីស្រឡាញ់ជាចំណង ដូចកាំបិតរោរដែលគេលាប
ប្រលាក់ដោយទឹកឃ្មុំ ។ បុគ្គលអ្នកត្រេកអរក្រៃពេក ក្នុងរូបស្រ្តីផង
ក្នុងសន្តិសុខផង ក្នុងការប៉ះពាល់នូវកាយនៃស្រ្តីផង ក្នុងភូមិនៃស្រ្តីផង
រមែងបាននូវសេចក្តីទុក្ខផ្សេងៗ ។ ខ្សែនៃឥណ្ឌាទាំង៥ របស់ស្រ្តីទាំង
អស់រមែងហូរទៅក្នុងទ្វារនៃបុរសទាំង៥ដែរ បុគ្គលណាមានការព្យាយាម
អាចធ្វើនូវការបិទទ្វារនៃខ្សែឥណ្ឌាទាំងនោះ(មិនឲ្យកើតឡើងបាន)បុគ្គល
នោះឈ្មោះថាជាអ្នកមានប្រយោជន៍ជាអ្នកបិតនៅក្នុងធម៌ ជាអ្នកឈ្លាស
វៃ ជាអ្នកមានបញ្ញាជាគ្រឿងពិចារណា បុគ្គលនោះគប្បីត្រេកអរធ្វើនូវ
កិច្ចប្រកបដោយធម៌នឹងអត្ត ។ ម្យ៉ាងទៀត កិច្ចដែលប្រកបដោយសេចក្តី
ត្រេកអរ រមែងលិចចុះ បុគ្គលគប្បីរៀននូវកិច្ចដែលមិនមានប្រយោជន៍អ្នក
ប្រាជ្ញ មិនមានសេចក្តីប្រមាទ តែងសំគាល់នូវកិច្ចនោះថាជាអំពើមិនគួរ
ធ្វើ ។ ម្តងទៀត កិច្ចណាប្រកបដោយប្រយោជន៍ក្តី សេចក្តីត្រេកអរណា
ប្រព្រឹត្តទៅក្នុងធម៌ក្តី បុគ្គលគប្បីប្រព្រឹត្តកាន់យកនូវប្រយោជន៍នឹងសេចក្តី
ត្រេកអរនោះ ព្រោះថា សេចក្តីត្រេកអរនោះជាគុណជាតិដ៏ទុក្ខម ។
បុគ្គលណាសម្លាប់វាយឬធ្វើឲ្យអ្នកដទៃសោកសៅ ហើយប្លន់ដណ្តើម
(យកទ្រព្យ)នៃពួកជនដទៃដោយការកំហែង បុគ្គលនោះរមែងនាំទៅ
នូវទ្រព្យជាប់របស់ពួកជនដទៃ ដោយទុក្ខទាំងនត្តចំណង់បាន ។

បើកាយ វិសគិណ្ឌពោ

តន្ត្រីន្តោ អាណិយោ អាណិ និហន្តិ តលវា យថា

សង្ក្រាយានិស្ស័យេហេវ និហន្តិ កុសលា តថា ។

សម្ពុំ វិរិយំ សមាធិញ្ច សតិបញ្ញញ្ច ការិយំ

បញ្ច បញ្ចហិ ហន្តាន អនីយោ យាតិព្រាហ្មណោ។

សោ អត្តវា សោ ជម្ពុជ្ជោ កត្វា វាក្យានុសាសនំ

សព្វេន សព្វំ ពុទ្ធស្ស សោ នវេ សុខមេធាតតិ។

បរាសរិយោ បើកោ ។

(២៥០) ចិរវត្តំ វតាតាបិ ធម្មំ អនុវិច្ឆយំ

សមំ ចិត្តស្ស បាលត្តំ បុព្វំ សមណាព្រាហ្មណោ

កោសោចារតតោលោកេ កោ បត្តោ អមតោតនំ

កស្ស ធម្មំ បដិច្ចាមិ បរមត្តវិជាននំ ។

អន្តោវង្គតតោ អាសី មច្ឆោវ យសមាមិសំ

តន្ត្រោ មហិន្ទាទាសេន វេបចិត្យាសុរោ យថា ។

ថេរគាថា វិសតិធិបាត

ជនអ្នកមានកំឡាំង កាលចាំងឈើ រមែងនាំចេញនូវដែកគោល
 ដោយដែកគោល យ៉ាងណាមិញ ពួកជនអ្នកឈ្លាស រមែងរម្ងាប់នូវ
 ឥន្ទ្រិយចាំងឡាយ ដោយឥន្ទ្រិយចាំងឡាយ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។
 បុគ្គលណាចំរើននូវសត្វ រឺរឺយៈ សមាធិ សតិ នឹង បញ្ញា សម្លាប់នូវ
 ឥន្ទ្រិយ ៥ (មានចក្ខុន្ទ្រិយជាដើម) ដោយឥន្ទ្រិយ ៥ បុគ្គលនោះ
 ឈ្មោះថាព្រាហ្មណ៍ ជាអ្នកមិនមានទុក្ខ ប្រព្រឹត្តទៅ ។ បុគ្គលណា
 ធ្វើតាមពាក្យប្រៀនប្រដៅ របស់ព្រះពុទ្ធ ដោយសព្វគ្រប់ បុគ្គលនោះ
 ឈ្មោះថាជាអ្នកមានប្រយោជន៍ ជាអ្នកតាំងនៅក្នុងធម៌ នរោជន
 នោះ តែងដល់នូវសេចក្តីសុខ ។

បារាសរិយត្ថេរ ។

(២៥១) ខ្ញុំមានព្យាយាមជាគ្រឿងដុតកំដៅនូវកិលេស កាលតិរកនូវធម៌អស់
 កាលមានពត្រីដ៏យូរណាស់ តែមិនបាននូវការស្ងប់រម្ងាប់នៃចិត្ត ទើប
 សួរនូវសមណព្រាហ្មណ៍ ចាំងឡាយថា បុគ្គលណាសោតដែលបាន
 ដល់នូវត្រើយក្នុងលោក អ្នកណាដែលបានដល់នូវព្រះនិព្វានឈ្មោះ
 អមតៈខ្ញុំនឹងប្រតិបត្តិនូវធម៌ ជាគ្រឿងដ៏ឆ្ងល់ស្ងំនូវប្រយោជន៍ដ៏ឧត្តម
 របស់សមណព្រាហ្មណ៍ ណា ។ ខ្ញុំលុះក្នុងកិលេសជាគ្រឿងរៀបរាង
 ក្នុងដួចត្រីស្រីនយ ឬដួចអសុរ ឈ្មោះរេបចិត្ត ជាបំបាំងព្រះឥន្ទ្រ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ថេរគាថា

អញ្ចាមិ នំ ន មញ្ចាមិ អស្មា លោកបរិទ្ធកា
 កោមេ ពន្ធម្បញ្ចំ លោកេ សម្មោធិ វេទយេស្សតិ ។
 សមណំ ព្រាហ្មណំ វា កំ អាទិស្សន្តំ បកដ្ឋណំ
 កស្ស ធម្មំ បដិច្ឆាមិ ជនមច្ចុបវហានំ ។
 វិចិត្តក្ខត្តា កម្មត្ថិតិ សារម្មពលសញ្ញាតិ
 កោធិប្បត្តមនត្ថន្តំ អភិជប្បបដាវណំ
 តណ្ហាធនុសមដ្ឋានំ ទ្វេ ច បន្ទាសាយុតិ
 បស្ស ឱរសិកំ ពាលំ កេត្វាន យទិ^(១) តដ្ឋតិ ។
 អនុទិដ្ឋនំ អប្បហានំ សត្តប្បសរតេជិតិ
 តេន វិទ្យោ បវេជាមិ បត្តិ មាលុតេរិតិ ។
 អជ្ឈតិ មេ សមដ្ឋាយ ទិប្បំ បច្ឆេតិ មាមកំ^(២)
 ធនស្សាយតនី កាយោ យត្ថ សរតិ សព្វទា ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ បេរិយាយ

ខ្ញុំឮដកអន្ទាក់គឺកិលេសនោះ តែមិនច្នៃចាកសេចក្តីសោកនឹងការ
 ខ្វឹកខ្វួលនេះទេ អ្នកណាអាចស្រាយនូវចំណងនៃខ្ញុំក្នុងលោក រួចប្រាប់
 នូវធម៌ជាគ្រឿងត្រាស់ដឹងដល់ខ្ញុំបាន ។ ខ្ញុំ(គប្បីបាន)នូវសមណៈបូ
 ព្រាហ្មណ៍ណា ដែលអាចប្រាប់ធម៌ជាគ្រឿងកំចាត់បង់កិលេសបាន
 ខ្ញុំនឹងទទួលនូវធម៌ជាគ្រឿងបន្យាត់បង់នូវជញ្ជីននឹងមច្ចុ អំពីសំណាក់នៃ
 បុគ្គលណា ។ (សរគីទិដ្ឋិណា) ដែលមាននិស្ស័យជាប់ក្នុងទ្រូង អាច
 ទំលាយយ៉ាងខ្លាំង ហើយបិតនៅក្នុងហ្វូង អ្នកចូរមើលនូវសរគី
 ទិដ្ឋិនោះ ដែលធ្លាក់ចុះក្នុងសេចក្តីសង្ស័យនឹងសេចក្តីឆ្លើងឆ្ងល់ ប្រ-
 កបដោយកម្លាំងនៃសេចក្តីប្រណាំងប្រជែង មានសេចក្តីរឹងអ្នកនៃចិត្ត
 ដែលផ្សំដោយសេចក្តីគ្រោធ មានតណ្ហាជាគ្រឿងទំលាយ កើតព្រម
 អំពីធនតណ្ហា មានប្រភេទ១៥ ពីរដង^(១) ។ ការដែលមិនបានលះបង់
 នូវទិដ្ឋិបន្ទាប់បន្សំទាំងឡាយ ត្រូវសរគីសេចក្តីត្រិះរិះខុសឱ្យក្លាហាន
 ហើយ អាត្មាអញរឿងថាត្រូវសរគីទិដ្ឋិនោះមុតហើយ រមែងញាប់
 ញាវដូចស្លឹកឈើ ដែលត្រូវខ្យល់បក់ដូច្នោះ ។ កាយប្រកបដោយ
 ផស្សៈយតនៈ៦ តាំងឡើងក្នុងសន្តាន របស់អាត្មាអញ ហើយក៏ដុត
 យ៉ាងឆាប់ នូវអត្តភាព ដែលគេរាប់ថាជារបស់នៃខ្លួន (កាយនោះ)
 កើតឡើងក្នុងភពណា ក៏ប្រព្រឹត្តទៅក្នុងភពនោះ សព្វកាល ។

១ ប្រភេទ ១៥ ពីរដង តិសក្កាយទិដ្ឋិ ២០ មិច្ឆាទិដ្ឋិ ១០ (អដ្ឋកថា) ។

ថេរភាពិយ វិសតិធិបាតោ

តំ ន បស្ស័យំ តេតិច្ឆំ យោ មេ តំ សល្លម្ពទ្ទេរ

នាពារជ្ជេន សត្តេន នាពោន វិចិត្តិច្ឆតំ ។

កោ មេ អសត្តោ អវណោ សល្លមព្ពន្ធភបស្ស័យំ

អហំសំ សព្វតត្ថានំ សល្លំ មេ ឧទ្ធចិស្សតិ ។

ធម្មប្បតិហំសោ សោដ្ឋោ វិសោនាសបវាហកោ

តម្ពីរេ បតិវត្តស្ស មេ ថេរំ ចាណីវ ទស្សយេ ។

វហទេហមស្មំ ឌីតាឡោ អហារិយេរជមន្តិកេ

មាយាឧស្ស័យ្យសារម្ពុ- ដីនមិទ្ធិមបត្តដេ ។

ឧទ្ធចមេយថដ៏តំ សំយោជនវណាហតំ

វហា វហនំ កុទ្ធិដ្ឋំ សន្តប្បា វតនិស្សតា ។

សវនំ សព្វនំ សោតា លតា ឌិត្តជ្ជំ តិដ្ឋតិ

តេសោតេកោ និវរយ្យ តំ លតំកោ ហំនេច្ឆតិ ។

បើគេថា វិសិទ្ធិបាត

អាត្មាអញ រកមិនឃើញនូវពេទ្យ ដែលគប្បីដកឡើងនូវសរ គឺ
 សេចក្តីសង្ស័យនោះ របស់អាត្មាអញដោយដង្កាប់សម្រាប់ដកផ្សេងៗ
 ឬដោយកាំបិត មិនមែនដោយមន្តដទៃឡើយ ។ បុគ្គលណាហ្ន៎មិន
 មានកាំបិត (កាត់) នូវសរ មិនឲ្យមានដំបៅដល់អាត្មាអញ មិន
 បានបៀតបៀននូវខ្លួនទាំងមូល ហើយដកនូវសរគឺកិលេស ដែល
 អាស្រ័យនូវហ្វូងយរបស់អាត្មាអញបាន ។ ព្រោះថា កាលបើអាត្មា
 អញធ្លាក់ចុះក្នុងសង្សារដ៏ជ្រៅហើយ (បុគ្គលណា) គប្បីបង្ហាញនូវដៃ
 ដែលញ៉ាំងអាត្មាអញឲ្យដល់ទីគោក គឺព្រះនិព្វានបាន បុគ្គលនោះ
 ឈ្មោះថាជាដំហេតុធម៌ ជាអ្នកប្រសើរ ជាអ្នកបន្ទាត់បង់នូវពិស
 គឺចោសៈ ។ អាត្មាអញជាអ្នកលិចចុះក្នុងអន្ទង់គឺសង្សារវដ្ត មាន
 ធូលី គឺកិលេសនៅខាងក្នុង ដែលគេមិនអាចនឹងនាំចេញបាន ជាទី
 ផ្សាយទៅដោយមាយា ដោយសេចក្តីច្រណែន ដោយការប្រណាំង
 ប្រជែងនឹងមិនមិច្ឆៈ ។ សេចក្តីត្រិះរិះទាំងឡាយ ដែលអាស្រ័យនូវ
 រកៈ ប្រាកដស្មើដោយទឹកដែលហូរទៅ តែងបន្ទាត់ទៅនូវបុគ្គលអ្នក
 មានទិដ្ឋភាពក្រក់ ដែលមានទុក្ខច្នះជាមេឃគ្រហឹម មានសំយោជនៈ
 ជាក្រឡឹង ។ ខ្សែតណ្ហា រមែងហូរទៅក្នុងការម្នាក់ទាំងពួង តណ្ហា
 ដូចជាវល្លិ រមែងដុះបែកខ្លែង តើបុគ្គលណា យាត់នូវខ្សែតណ្ហា
 នោះបាន ចុះបុគ្គលណា កាត់ផ្តាច់ នូវតណ្ហា ដូចជាវល្លិនោះបាន ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស បើរាជី

វេលំ កកោថេ កុដ្ឋន្តេ សោតានំ សុដ្ឋិវរណំ

មា តេ មនោមយោ សោតោ វុត្តិវេ សហសា លុវេ។

ឯវំ មេ កយជាតស្ស អចារា ចារមេសតោ

តាលោក បញ្ចវុជោ សត្វា ឥសិសង្ខន្ធសេវិតោ

សោចាលំ សុកតំ សុទ្ធំ ធម្មសារមយំ នុដ្ឋំ

ចាទាសំ វុយ្យមាទស្ស មា ភាយីតំ ច មព្រវី។

សតិបដ្ឋានចាសានំ អារុយ្យ បច្ចវេត្តិសំ

យន្តំ បុត្រេ អមញ្ញាស្សំ សក្កាយាភិវត្តំ បជំ។

យទា ច មគ្គមនុត្តិ ឆារាយ អភិវុទ្ធិនំ

អនិច្ចាយ អត្តានំ តត្ថមនុត្តមតមំ ។

សល្លំ អត្តសមដ្ឋានំ ភវនេត្តបការិតំ

ឯតេសំ អប្បវត្តាយ នេសេសំ មគ្គមត្តមំ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ថេរីយាន

បពិត្រអ្នកទាំងឡាយដ៏ចម្រើន អ្នកទាំងឡាយចូរធ្វើនូវទំនប់ជាគ្រឿង
 ទប់នូវខ្សែតណ្ហាទាំងឡាយ ខ្សែតណ្ហាដែលសម្រេចអំពីចិត្ត កុំឱ្យ
 ញ៉ាំងអ្នកឱ្យវិនាសដោយរហ័ស ដូចជាខ្សែទឹក (ច្រស់) នូវដើមឈើ
 (ឱ្យរលំ) ដូច្នោះឡើយ ។ កាលអាត្មាអញមានភ័យភ័យភ័យ កំពុង
 ស្វែងរកត្រើយខាងនាយគឺព្រះនិព្វានចាកត្រើយខាងអាយត៍សង្សារ-
 វដ្តយ៉ាងនេះ ព្រះសាស្តាមានបញ្ញាជាអរុដ ជាទីពឹងនៃសត្វលោក
 ព្រះអង្គត្រូវពួកនៃបុគ្គលអ្នកស្វែងរកនូវគុណ សេពគប់ហើយ ទ្រង់
 ប្រទាន (ដល់ខ្ញុំ) នូវដណ្តើរគីរិបស្សនា ដែលទេសនាញាណធ្វើឡើង
 ហើយ ជាដណ្តើរដ៏ស្អាត សម្រេចអំពីធម៌មានខ្លឹមដ៏មាំ កាលខ្ញុំកំពុង
 ត្រូវជំនន់ធំគួបទៅ ព្រះអង្គក៏បានត្រាស់ថា អ្នកកុំភ័យឡើយ ។ ខ្ញុំបាន
 ឡើងកាន់ប្រាសាទ គឺសតិប្បដ្ឋាន ហើយក្រឡេកមើល ក៏សំគាល់នូវ
 សត្វ ដែលត្រេកអរក្នុងសក្កាយក្នុងកាលមុន ។ អាត្មាអញបានឃើញ
 នូវផ្លូវគីរិបស្សនា ជាទីឡើងកាន់ទឹក គឺអរិយមគ្គ ក្នុងកាលណា កាល
 រោះអាត្មាអញមិនបានតាំងចិត្ត ក៏បានឃើញនូវអរិយមគ្គដ៏ទុត្តម ជា
 កំពង់(នៃនិព្វាន)។ សរ គឺទីដ្ឋាននេះជាដើម ដែលមានខ្លួនជាសម្បជ្ជាន
 មានតណ្ហាជាគ្រឿងនាំសត្វទៅកាន់កំពង់ដៃនៃភ័យ ព្រះសាស្តាទ្រង់
 សំដែងមគ្គដ៏ទុត្តមដើម្បីមិនឱ្យប្រព្រឹត្តទៅនៃបាបធម៌ទាំងឡាយនុ៎ះ ។

បើកាយ វិសិដ្ឋនា

និយមន្ត្រី ធម្មបទ

ចិត្តបទ ធម្មបទ

ពុទ្ធា មេ ចាន្ទី កណ្តិ

វិសិដ្ឋនា បទ ធម្មបទ ។

ពេលកន្លង(១) បើកាយ ។

[២៥២] បស្ស ចិត្តកតំ ចិត្ត

អរកាយំ សម្មាសម្ពុតំ

អាត្មំ តហ្មស្ត្រប្បំ

យស្ស នត្ថំ ធម្មំ បិទំ ។

បស្ស ចិត្តកតំ រូបំ

មណីនា កុណ្ឌលេន ច

អដ្ឋតទេន ធម្មំ

សហ វត្ថុហិ សោភតំ ។

អល្លត្តកកតា ចានា

ម្យំ ចណ្ឌកម្មត្ថំ

អលំ ពាលស្សមោហាយ

នោ ច ចារកវេសិនោ ។

អដ្ឋា បទកតា កេសា

នេត្តា អញ្ញមមត្ថំ

អលំ ពាលស្សមោហាយ

នោ ច ចារកវេសិនោ ។

បើកថា វិសិទ្ធិបាត

ព្រះពុទ្ធបន្ទូលបង្គំនូវទោសៈជាតិស ទ្រង់បន្ទោបង្គំនូវកិលេស ជា
គ្រឿងចាក់ស្រះ របស់អញ ដែលត្រាំនៅក្នុងចិត្ត អស់ព្រឹត្តិវិធី
ដែលតាំងសិប្បហើយក្នុងសន្តាន អស់កាលជ័យរ ។

ពេលពានិស្ស ។

(២៥២) អ្នកចូរមើលនូវអត្តភាព ដែលធ្វើឲ្យវិចិត្រ ជាទីប្រជុំនៃដំបៅដែល
តាំងឡើងព្រមហើយ (ដោយឆ្អឹង ៣០០កំណាត់) ជាអត្តភាពក្តៅ
ក្រហាយ ដែលជនពាលត្រិះរិះដោយច្រើន ជាអត្តភាពមិនទៀងទាត់
បិតថេរ ។ អ្នកចូរមើលនូវរូប ដែលធ្វើឲ្យវិចិត្រដោយកែវមណី នឹង
កណ្តាល ដែលឆ្អឹងនឹងស្បែករូបរត់ហើយ (រូបនោះ) រមែងល្អដោយ
សារសំពត់ទាំងឡាយ ។ ដើម្បីទាំងឡាយលាបដោយល័ង្កស្រស់
មុខលាបដោយគ្រឿងលំអិត អាចញ៉ាំងជនពាលឲ្យរំភ្លើង តែមិនអាច
ញ៉ាំងបុគ្គលអ្នកស្វែងរកនូវត្រើយគឺព្រះនិព្វានឲ្យរំភ្លើងបានទេ ។ សក់
ទាំងឡាយដែលគេរចនាដូចជាក្រឡាចតុរង្គ ក្នុងទាំងឡាយលាប
ដោយថ្នាំសម្រាប់បន្តក់ក្នុង អាចញ៉ាំងជនពាលឲ្យរំភ្លើង តែមិនអាច
ញ៉ាំងបុគ្គលអ្នកស្វែងរកនូវត្រើយគឺព្រះនិព្វានឲ្យរំភ្លើងបានឡើយ ។
កាយស្អុយដែលគេតាក់តែងហើយ ដូចជានាឡិសម្រាប់ដាក់ថ្នាំបន្តក់
ដែលគេវិចិត្រហើយថ្មីៗ អាចញ៉ាំងជនពាលឲ្យរំភ្លើង តែមិនអាច
ញ៉ាំងបុគ្គលអ្នកស្វែងរកនូវត្រើយគឺព្រះនិព្វានឲ្យរំភ្លើងបានឡើយ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស បេរិយាយ

អញ្ជូនៗ នវា ចិត្តា បូតិកាយោ អលង្កតោ
 អលំ ពាលស្សមោហាយ នោ ច ចារតវេសិនោ ។
 ឌុំធម៌ មិត្តភេ ចាសំ ជាសាទា វាត្យំ មិតោ
 ភុត្តា ឯវាបំ តច្ឆាម កន្លង្គេ មិត្តកន្លង្គេ ។
 ធិន្ទា ចាសា មិត្តស្ស ជាសាទា វាត្យំ មិតោ
 ភុត្តា ឯវាបំ តច្ឆាម សោចន្តេ មិត្តលុទ្ធកេ ។

បស្សមី លោកេ សធនេ មនុស្សេ

លទ្ធាន វិត្តំ ន ទទន្តិ មោហា ។

លទ្ធា ធនំ សន្និធយំ តរោន្តិ

ភិយ្យោ ច កាមេ អភិបត្តយន្តិ ។

រាជា បសយ្យប្បវរី វិជេត្តា

សសាគរន្តិ មហិមាវសន្តោ

ឌុំ សមុទ្ធស្ស អតិក្ករោ

ចារំ សមុទ្ធស្ស បត្តយេថ ។

រាជា ច អញ្ច ច តហ្វ មនុស្សា

អតិក្កណា មរណំ ឌុបេន្តិ

ឡោវ ហត្ថាន ជហន្តិ ធម៌

កាមេហិ លោកេ ឬ ន ហតិ ភិក្ខុ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ថេរីយាន

ព្រានម្រឹគជាកំនូរអន្ទាក់ ម្រឹគក៏មិនបានប៉ះពាល់នូវអន្ទាក់ ហើយស៊ី
នូវចំណី កាលដែលព្រានម្រឹគកំពុងកន្ទក់កន្ទេញ (ក៏បោលចេញទៅ
យ៉ាងណាមិញ) ពួកយើងក៏ដើរចេញទៅ (យ៉ាងនោះដែរ) ។

អន្ទាក់របស់ព្រានម្រឹគជាចំហើយ ម្រឹគក៏មិនប៉ះពាល់នូវអន្ទាក់ ហើយ
ស៊ីនូវចំណី កាលព្រានម្រឹគកំពុងសោកស្តាយ (ក៏បោលចេញទៅ
យ៉ាងណាមិញ) ពួកយើងក៏ដើរចេញទៅ (យ៉ាងនោះដែរ) ។

ភាគ បានឃើញនូវមនុស្សទាំងឡាយ បរិបូណ៌ដោយទ្រព្យ
សម្បត្តិក្នុងលោក (ពួកមនុស្សទាំងនោះ) លុះបានទ្រព្យគាប់
ចិត្តហើយ មិនឲ្យ (ដល់បុគ្គលណាមួយឡើយ) ព្រោះតែ
សេចក្តីវង្វេង ។ ពួកមនុស្សបានទ្រព្យហើយ ក៏ធ្វើនូវការសន្សំ
ទុក ទាំងប្រាថ្នាក្នុងតាមដំណើរសលុប ។ ព្រះរាជាឈ្នះនូវដែនដី
ដែលព្រះអង្គរឹបដាន់បានហើយ នៅគ្រប់គ្រងដែនដី មាន
សាគរជាទីបំផុត មានសភាពមិនឆ្អែតនឹងត្រើយសមុទ្រខាង
កាយ ក៏ប្រាថ្នានូវត្រើយសមុទ្រខាងនាយ ។ ព្រះរាជាក្តី ពួក
មនុស្សដទៃច្រើននាក់ក្តីមិនទាន់ប្រាសចាកតណ្ហា រមែងរស់នៅ
សេចក្តីស្លាប់ គឺថាជាអ្នកមានសេចក្តីខ្វះខាត លះបង់រាងកាយ
ព្រោះថាសេចក្តីឆ្អែតដោយតាមទាំងឡាយ ក្នុងលោកមិនមាន។

ថេរពាយ វិសតិវិបាកោ

កន្លង់ នំ ញាតិ បតិវិយ កេសេ
 អហោ វតា នោ អមរតិ ចាហុ
 វត្ថុន នំ ចារុតិ នំហរិត្តា
 ចិត្តំ សមោជាយ តតោ ធម្មា ។
 សោ ឡាយតិ សូលេហិ តុដ្ឋមាណោ
 ឯកេន វត្ថុន^(១) បហាយ កោតេ
 ន មិយ្យមាណស្ស កវន្តំ តាណា
 ញាតិ ច មិត្តា អថ វា សហាយា ។
 ទាយាធិកា តស្ស ធនំ ហរន្តំ
 សត្តោ បន កច្ចតិ យេន កម្មំ
 ន មិយ្យមាណំ ធនមទ្វេតិ តតញ្ចំ
 បុតា ច ទារា ច ធនញ្ច វន្តំ ។
 ន ដិយមាយិំ លកតេ ធនេន
 ន ចាចិ វត្ថុន ជំ វិហន្តំ
 អស្សញ្ញំ នំ ដិវតមាហុ ជំរា
 អសស្សនំ វិបរណាមធម្មំ ។
 អទ្ធា ធូលីទ្ធា ច ដុសន្តិ ធម្មំ

ថេរភាពា វិសតិធិបាត

ពួកញាតិ វិសាយសក់កន្ទក់កន្ទេញ ចំពោះបុគ្គលដែលស្លាប់
 ហើយនោះ ទាំងបាននិយាយថា ធ្វើម្តេចហ្ន៎ ញាតិរបស់យើង
 ទាំងឡាយ កុំស្លាប់វិញ ក៏នាំខ្លួននោះដែលរំដោយសំពត់
 ទៅកាន់ជើងថ្កូវ ប្រជុំគ្នាជុំតក់ទីនោះ ។ បុគ្គលដែលស្លាប់
 នោះ ត្រូវអ្នកដុតចាក់ដោយឈើស្ងួតដុត បុគ្គលនោះលះ
 បង់នូវកោតៈទាំងឡាយ មានតែសំពត់មួយស្លាប់ទៅ ញាតិ
 ទាំងឡាយក្តី មិត្តទាំងឡាយក្តី ឬសំឡាញ់ទាំងឡាយក្តី
 ជាទីពឹងមិនមានទេ ។ ពួកទាយាទ (អ្នកត្រូវទទួលមតិក)
 រមែងនាំទៅនូវទ្រព្យរបស់សត្វដែលស្លាប់នោះ ចំណែកសត្វ
 ដែលស្លាប់នោះ ក៏ទៅតាមយថាភម្ម ទ្រព្យតិចតួច កូនប្រពន្ធ
 មាសប្រាក់ នឹងដែន ក៏មិនមែនជាប់តាមសត្វដែលស្លាប់នោះ
 ទេ ។ បុគ្គលមិនមែនបាននូវអាយុវែង ដោយសារទ្រព្យទេ
 ទាំងមិនមែនកំចាត់បង់នូវជរាដោយសារទ្រព្យបានទេ ព្រោះថា
 អ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយបានគោលនូវជីវិតនោះថា តិច មិនទៀង
 មានការប្រែប្រួលទៅជាធម្មតា ។ ជនទាំងឡាយ អ្នកស្អុក
 ស្អម នឹងអ្នកទាល់ក្រ រមែងប៉ះពាល់នូវផស្សៈ(មិនជាទីប្រថ្នា)

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស ថេរោទិ

ពាលោ ច ជីវេ ច តថេវ ដុដ្ឋោ
 ពាលោ ហិ ពាល្យា វជិតោវ សេតិ
 ជីវេ ច ន វេតិ ដស្សដុដ្ឋោ ។
 តស្មា ហិ បញ្ចាវ ធនេន សេយ្យោ
 យាយ វោសានមិធានិកុច្ឆតិ
 អព្យោសិតត្ថា ហិ ភវកវេស្យ
 ទាទានិ កម្មានិ កកេន្តិ មោហា ។
 ឧបេតិ កត្តញ្ច បរញ្ច លោកិ
 សំសារមាបជ្ជំ បរម្បរាយ
 តស្សប្បបញ្ចោ អភិសន្នហន្តោ
 ឧបេតិ កត្តញ្ច បរញ្ច លោកិ ។
 ចោរោ យថា សន្និមុទេ កហិតោ
 សកម្មនា ហញ្ញតិ ទាបដម្មោ
 វិំ បជា បេត្ត បរម្មំ លោកេ
 សកម្មនា ហញ្ញតិ ទាបដម្មោ ។
 កាមា ហិ ចិត្រា មជ្ជរា មនោរមា
 វិប្បបេន មថេន្តិ ចិត្តំ

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ថេរីយានិក

បុគ្គលពាលនឹងអ្នកប្រាជ្ញ រមែងប៉ះពាល់ដូចគ្នា ប៉ុន្តែបុគ្គលពាល
 បើមានសេចក្តីទុក្ខបៀតបៀនហើយ រមែងដេក (សោកស្តាយ)
 ព្រោះការវះខ្លួនពាល ឯអ្នកប្រាជ្ញ បើទុកជាប៉ះពាល់នូវផស្សៈ
 ក៏មិនបានញាប់ញ័រ ។ ព្រោះហេតុនោះ បុគ្គលបាននូវព្រះនិព្វាន
 ជាទីបំផុតនៃកង ក្នុងលោកនេះ ដោយបញ្ញាណ បញ្ញានោះ
 ជាធម្មជាតិប្រសើរជាងទ្រព្យ ដ្បិតបុគ្គលទាំងឡាយមិនទាន់បាន
 សម្រេចប្រយោជន៍ រមែងធ្វើនូវបាបកម្មទាំងឡាយ ក្នុងពាក្យក្លិប
 នឹងភពធំ ព្រោះតែមោហៈ ។ បុគ្គលណា (បានធ្វើបាបកម្ម)
 ក៏ដល់នូវការអន្ទោលទៅមក រមែងចូលទៅកាន់គភ៌នឹងបរលោក
 បុគ្គលអ្នកអប្បប្រាជ្ញ (ឯទៀត) កាលបើជឿបុគ្គលអ្នកធ្វើបាបកម្ម
 នោះ ក៏ទៅកាន់គភ៌នឹងបរលោក ។ ចោរអ្នកមានធម៌ដ៏លាមក
 ដែលគេចាប់បានត្រង់មុខដំណ (១) (នៃផ្ទះ) រមែងក្តៅក្រហាយ
 ដោយកម្មរបស់ខ្លួន យ៉ាងណាមិញ សត្វអ្នកមានធម៌ដ៏លាមក
 លុះស្លាប់ទៅ រមែងក្តៅក្រហាយ ក្នុងលោកខាងមុខ ដោយកម្ម
 របស់ខ្លួន ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ កាមទាំងឡាយដ៏វិចិត្រ មានរស
 ឆ្ងាញ់ ជាទីរីករាយនៃចិត្ត តែងញ៉ាំងចិត្តដោយសភាពផ្សេង ។

១ គេចាប់បានត្រង់នៃដំណឹងដែលខ្លួនបោះបង្អាក់នោះ ។

ថេរភាពយ វិសតិធិតោ

អាទីនំ កាមគុណោ សុ ទិស្វា

តស្មា អហំ បព្វជិតោម្ហិ រាជ ។

ធុមប្បណាដំ បតន្តិ មាណវា

ទិហរា ច វុឡុក ត សវ័រកេនា

ឯតម្បំ ទិស្វា បព្វជិតោម្ហិ រាជ

អបណ្ណកំ សាមញ្ញមេវ សេយ្យោ ។

សទ្ធាយាហំ បព្វជិតោ ឱបេតោ ជិនសាសនេ

អវុដ្ឋា មយ្ហំ បព្វដ្ឋា អនណោ គុញ្ញាមិ កោជនំ ។

កាមេ អាទិត្តតោ ទិស្វា ជាត្យទានំ សត្តតោ

តព្វេ វេក្កន្តិតោ ធុត្ថំ ជិវយេសុ មហាព្ពយំ ។

ឯតមាទីនំ ទិស្វា សំវេតំ អលកំ តទា

សោហំ វិទ្យោ តទា សន្តោ សម្បត្តោ អាសវត្ថយំ ។

មរិចិណោ មយា សត្តា កតំ ពុទ្ធិស្ស សាសនំ

ឱហិតោ គុកោ ភារោ ភវនេត្តិ សម្មហតា ។

ថេរោថា វិសតិមំបាត

បតិគ្រមហារាជ ហេតុនោះ អាត្មាកាតឃើញទោសក្នុងកាម-
គុណទាំងឡាយ ទើបចេញទៅបួស ។ សត្វទាំងឡាយ
នោះក្នុងភ្នំ ចាស់ភ្នំ តែងបែកធ្លាយនូវសរីរៈ ដូចជាផ្លែឈើ
ជ្រុះ (ចាកដើម) បតិគ្រមហារាជ អាត្មាកាតបានឃើញនូវ
របស់មិនទៀងនេះឯង បានជាចេញបួស កាតជាសមណៈ
មិនស្ងប់ស្ងួត ជារបស់ប្រសើរលើសលុប ។

អាត្មាកាតបួសដោយសទ្ធា បានប្រកបសេចក្តីប្រតិបត្តិ ក្នុងសាសនា
នៃព្រះជិនស្រី បព្វជន របស់អាត្មាកាត មិនមានទោស អាត្មាកាត
បរិភោគភោជន មិនមានបំណុលទេ ។ អាត្មាកាតឃើញនូវកាម
ទាំងឡាយ ហាក់ដូចជាភ្លើងឆេះសព្វហើយ ឃើញនូវជាតិរូប
ហាក់ដូចជាគ្រឿងស្រក្តៅរួច ឃើញហេតុនាំមកនូវទុក្ខ តាំងតែអំពី
ការចុះចាប់បដិសន្ធិក្នុងភិក្ខុ ឃើញនូវភ័យធំ ក្នុងនរកទាំងឡាយ ។
អាត្មាកាតឃើញនូវទោសនេះឯង ក៏បាននូវសេចក្តីសំរេត ក្នុងកាល
នោះ អាត្មាកាតហ្នឹងឯង ជាអ្នកត្រូវសម្មតហើយ ក្នុងកាលនោះ
(ឥឡូវនេះ) បានដល់ហើយនូវការអស់ទៅនៃអាសវៈ ។ ព្រះសាស្តា
អាត្មាកាតបានបម្រើហើយ ព្រះពុទ្ធសាសនា អាត្មាកាតក៏បាន
ធ្វើហើយ ការដ៏ធ្ងន់ អាត្មាកាតបានដាក់ចុះហើយ តណ្ហាជា
គ្រឿងនាំសត្វទៅកាន់ភព អាត្មាកាត បានដកចោលហើយ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស ថេរីគាថា

យស្ស ចត្វាយ បព្វជិតោ អភារស្មា អនតារិយំ

សោមេអត្ថោ អនុប្បត្តោ សព្វសំយោជនត្វយោតិ។

រដ្ឋិពាលោ ថេរី ។

(២៥៣) រូបំ ទិស្វា សតិ មជ្ជា ចិយនិមិត្តំ មនសិករោតោ

សារត្តចិត្តោ វេទេតិ តញ្ច អជ្ឈេស តិដ្ឋតិ ។

តស្ស វឡ្យន្តំ វេទនា អនេកា រូបសម្ភវា

អភិជ្ឈា ច វិហេសា ច ចិត្តមស្ស បហព្វាតិ

ឯវមាចិនតោ ទុក្ខំ អារា ធិព្វាន វុច្ចតិ ។

សទ្ធិ សុត្វា សតិ មជ្ជា ចិយនិមិត្តំ មនសិករោតោ

សារត្តចិត្តោ វេទេតិ តញ្ច អជ្ឈេស តិដ្ឋតិ ។

តស្ស វឡ្យន្តំ វេទនា អនេកា សទ្ធិសម្ភវា

អភិជ្ឈា ច វិហេសា ច ចិត្តមស្ស បហព្វាតិ

ឯវមាចិនតោ ទុក្ខំ អារា ធិព្វាន វុច្ចតិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ថេរីយាន

កុលបុត្របានចេញចាកផ្ទះ ចូលមកកាន់ផ្ទះ ដើម្បីប្រយោជន៍ណា
ប្រយោជន៍នោះ គឺការអស់ទៅនៃសំយោជនៈទាំងពួង អាត្មាកាត
បានដល់ហើយ ។

រដ្ឋបាលឆ្នេរ ។

(២៥៣) បុគ្គលកាលឃើញរូបហើយ ធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវនិមិត្តជាទីស្រឡាញ់
ស្មារតី រមែងភ្នាំងភ្នាត់ បុគ្គលនោះរមែងមានចិត្តត្រេកអរ ទទួលយក
លេបយកនូវការម្សឺនោះ ។ វេទនាទាំងឡាយជាច្រើន មានរូប
ជាដៃនកើត រមែងចំរើនដល់បុគ្គលនោះ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ រមែង
ចង្អៀតចង្អៀល ព្រោះអភិជ្ឈា (ការសំឡឹងរំពៃ)ផង ព្រោះវិហសា
(ការបៀតបៀន)ផង កាលបុគ្គល សន្សំយ៉ាងនេះ ទុក្ខ (រមែង
ប្រព្រឹត្តទៅ) បុគ្គលនោះ លោកពោលថា ឆ្ងាយអំពីព្រះនិព្វាន ។
បុគ្គលកាលឮសំឡេងហើយ ធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវនិមិត្តជាទីស្រឡាញ់
ស្មារតី រមែងភ្នាំងភ្នាត់ បុគ្គលនោះ រមែងមានចិត្តត្រេកអរ
ទទួលយក លេបយកនូវការម្សឺនោះ ។ វេទនាទាំងឡាយ
ជាច្រើន មានសំឡេងជាដៃនកើត រមែងចំរើនដល់បុគ្គលនោះ
ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ រមែងចង្អៀតចង្អៀល ព្រោះអភិជ្ឈាផង ព្រោះ
វិហសាផង បុគ្គលកាលសន្សំយ៉ាងនេះ ទុក្ខ (រមែងប្រព្រឹត្តទៅ)
បុគ្គលនោះ លោកពោលថា ឆ្ងាយអំពីព្រះនិព្វាន ។

ថេរគាថាយ វិសតិវិបាកោ

កន្ទំ យត្វា សតិ មុដ្ឋា	បិយេនិមិត្តំ មនសិករោតោ
សារត្តចិត្តោ វេទេតិ	តញ្ច អជ្ឈេស តិដ្ឋតិ ។
តស្ស វឡន្តំ វេទនា	អនេកា កន្ទសម្ពា
អភិជ្ឈា ច វិហសា ច	ចិត្តមស្សបហញ្ញតិ
ឯវមាចនតោ ទុក្ខំ	អារា ធិញ្ញា វុច្ឆតិ ។
រសំ កោត្វា សតិ មុដ្ឋា	បិយេនិមិត្តំ មនសិករោតោ
សារត្តចិត្តោ វេទេតិ	តញ្ច អជ្ឈេស តិដ្ឋតិ ។
តស្ស វឡន្តំ វេទនា	អនេកា រសសម្ពា
អភិជ្ឈា ច វិហសា ច	ចិត្តមស្សបហញ្ញតិ
ឯវមាចនតោ ទុក្ខំ	អារា ធិញ្ញា វុច្ឆតិ ។
ធស្សំធស្សំ សតិ មុដ្ឋា	បិយេនិមិត្តំ មនសិករោតោ
សារត្តចិត្តោ វេទេតិ	តញ្ច អជ្ឈេស តិដ្ឋតិ ។
តស្ស វឡន្តំ វេទនា	អនេកា ធស្សសម្ពា
អភិជ្ឈា ច វិហសា ច	ចិត្តមស្សបហញ្ញតិ
ឯវមាចនតោ ទុក្ខំ	អារា ធិញ្ញា វុច្ឆតិ ។

បើគេថា វិសតិធិបាត

បុគ្គលកាលធ្វើក្នុងហើយ ធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវនិមិត្តជាទីស្រឡាញ់ ស្មារតី
 រមែងភ្ញាំងភ្ញាត់ បុគ្គលនោះ រមែងមានចិត្តត្រេកអរ ទទួលយក
 លេបយកនូវការម្នាស់នោះ ។ វេទនាទាំងឡាយជាច្រើន មានក្នុង
 ជាដៃនកើត រមែងចំរើនដល់បុគ្គលនោះ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ
 រមែងចង្អៀតចង្អល់ ព្រោះអភិជ្ឈាផង ព្រោះវិហសាផង បុគ្គល
 កាលសន្សំយ៉ាងនេះ ទុក្ខ (រមែងប្រព្រឹត្តទៅ) បុគ្គលនោះ លោក
 ពោលថា ឆ្ងាយអំពីព្រះនិព្វាន ។ បុគ្គលកាលបរិភោគរសហើយ
 ធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវនិមិត្តជាទីស្រឡាញ់ ស្មារតី រមែងភ្ញាំងភ្ញាត់ បុគ្គល
 នោះ រមែងមានចិត្តត្រេកអរ ទទួលយក នឹងលេបយកនូវការម្នាស់
 នោះ ។ វេទនាទាំងឡាយជាច្រើន មានរសជាដៃនកើត រមែង
 ចំរើនដល់បុគ្គលនោះ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ រមែងចង្អៀតចង្អល់
 ព្រោះអភិជ្ឈាផង ព្រោះវិហសាផង បុគ្គលកាលសន្សំយ៉ាងនេះ
 ទុក្ខ (រមែងប្រព្រឹត្តទៅ) បុគ្គលនោះ លោកពោលថា ឆ្ងាយអំពីព្រះនិ-
 ព្វាន ។ បុគ្គលកាលបរិភោគរសហើយ ធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវនិមិត្តជា
 ទីស្រឡាញ់ ស្មារតីរមែងភ្ញាំងភ្ញាត់ បុគ្គលនោះ រមែងមានចិត្តត្រេក-
 អរទទួលយក លេបយកនូវការម្នាស់នោះ ។ វេទនាទាំងឡាយជា
 ច្រើន មានសង្ខារជាដៃនកើត រមែងចំរើនដល់បុគ្គលនោះ ចិត្តរបស់
 បុគ្គលនោះ រមែងចង្អៀតចង្អល់ ព្រោះអភិជ្ឈាផង ព្រោះវិហសាផង

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស បេរិយាយិ

ធម្មំ ញត្វា សតិ មុជ្ជា មីយនិមិត្តំ មនសិករោតោ

សារត្តចិត្តោ វេទេតិ តញ្ច អន្លោស តិដ្ឋតិ ។

តស្ស វឌ្ឍនំ វេទនា អនេកា ធម្មសម្ភវា

អភិជ្ឈា ច វិហេសា ច ចិត្តមស្សបហញ្ញតិ

ឯវមាចិណតោ ទុក្ខំ អារា និព្វាន វុច្ចតិ ។

ន សោ វជ្ជតិ រូបេសុ រូបំ ទិស្វា បតិស្សតោ

វិត្តចិត្តោ វេទេតិ តញ្ច ជា^(១)ន្លោស តិដ្ឋតិ ។

យថាស្ស បស្សតោ រូបំ សេវតោ វាចំ វេទនំ

ទិយ្យតិ នោបទិយ្យតិ ឯវំ សោ ចរតិ សតោ

ឯវំ អបចិណតោ ទុក្ខំ សន្តិកេ និព្វាន វុច្ចតិ ។

ន សោ វជ្ជតិ សន្តេសុ សន្តំ សុត្វា បតិស្សតោ

វិត្តចិត្តោ វេទេតិ តញ្ច ជា^(២)ន្លោស តិដ្ឋតិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ថេរីគោដ្ឋ

បុគ្គលកាលសន្សំយ៉ាងនេះ ទុក្ខ(រមែងប្រព្រឹត្តទៅ) បុគ្គលនោះលោក
 ពោលថា ឆ្ងាយអំពីព្រះនិព្វាន ។ បុគ្គលកាលដឹងនូវធម្មារម្មណ៍^(១) ហើយ
 ធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវមិត្តជាទីស្រឡាញ់ ស្មារតីរមែងភ្នាំងភ្នាត់ បុគ្គល
 នោះ រមែងមានចិត្តត្រេកអរទទួលយក លេបយកការម្នាក់នោះ ។
 វេទនាទាំងឡាយជាច្រើន មានធម្មារម្មណ៍ជាដៃនកើត រមែងចំរើន
 ដល់បុគ្គលនោះ ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ រមែងចង្អៀតចង្អៀល ព្រោះ
 អភិជ្ឈាផង ព្រោះវិហេសាផង បុគ្គលកាលសន្សំយ៉ាងនេះ ទុក្ខ(រមែង
 ប្រព្រឹត្តទៅ) បុគ្គលនោះលោកពោលថា ឆ្ងាយអំពីព្រះនិព្វាន ។
 បុគ្គលនោះឃើញរូបហើយ មានស្មារតីខ្ជាប់ខ្ជួន មិនត្រេកអរក្នុងរូប
 ទាំងឡាយ រមែងមានចិត្តប្រាសចាកតម្រេក គ្រាន់តែទទួលដឹងតែ
 មិនលេបយកនូវការម្នាក់នោះ ។ បុគ្គលនោះកាលឃើញរូប ទទួល
 វេទនា (កិលេសវដ្តៈ) រមែងអស់ទៅ មិនចំរើនឡើងដោយប្រការណា
 បុគ្គលនោះ ជាអ្នកមានស្មារតី ប្រព្រឹត្តទៅដោយប្រការនោះ បុគ្គល
 កាលមិនសន្សំយ៉ាងនេះ ទុក្ខ(រមែងមិនប្រព្រឹត្តទៅ) បុគ្គលនោះលោក
 ពោលថា ជិតព្រះនិព្វាន ។ បុគ្គលនោះ ឮសំឡេង មានស្មារតីខ្ជាប់
 ខ្ជួន រមែងមិនត្រេកអរ ក្នុងសំឡេងទាំងឡាយ រមែងមានចិត្តប្រាស
 ចាកតម្រេក គ្រាន់តែទទួលដឹង មិនលេបយកនូវការម្នាក់នោះ ។

១ ពាក្យថាធម្មារម្មណ៍នេះ សំដៅយកចិត្តដែលប្រកបដោយតម្រេក ។ អដ្ឋកថា ។

បើកថាយ វិសតិវិញ្ញាណ

យថាស្សសុណតោ សន្និ សេវតោ វាចំ វេទនំ

ឱយ្យតិ នោបចិយ្យតិ ឯវំ សោ ចរតី សតោ

ឯវំ អបចនតោ ទុក្ខំ សន្និកេន និព្វាន វុច្ចតិ ។

ន សោ វជ្ជតិ តន្តេសុ តន្តំ យត្វា បតិស្សតោ

វិត្តចិត្តោ វេទេតិ តញ្ច ធារ្យោស តិដ្ឋតិ ។

យថាស្សយាយតោ កន្ធិ សេវតោ វាចំ វេទនំ

ឱយ្យតិ នោបចិយ្យតិ ឯវំ សោ ចរតី សតោ

ឯវំ អបចនតោ ទុក្ខំ សន្និកេន និព្វាន វុច្ចតិ ។

ន សោ វជ្ជតិ វសេសុ វសំ ភោត្វា បតិស្សតោ

វិត្តចិត្តោ វេទេតិ តញ្ច ធារ្យោស តិដ្ឋតិ ។

យថាស្សសាយតោ វសំ សេវតោ វាចំ វេទនំ

ឱយ្យតិ នោបចិយ្យតិ ឯវំ សោ ចរតី សតោ

ឯវំ អបចនតោ ទុក្ខំ សន្និកេន និព្វាន វុច្ចតិ ។

ថេរពាថា វិសតិវិធាត

បុគ្គលនោះ កាលឮនូវសំឡេង ទទួលវេទនា (កិលេសវដ្តៈ) វេមង្គ
 អស់ទៅ មិនចំរើនឡើង ដោយប្រការណា បុគ្គលនោះ ជាអ្នកមាន
 ស្មារតីប្រព្រឹត្តដោយប្រការនោះ បុគ្គលកាលមិនសន្សំយ៉ាងនេះ ទុក្ខ
 (វេមង្គមិនប្រព្រឹត្តទៅ) បុគ្គលនោះ លោកពោលថា ជិតព្រះនិព្វាន ។
 បុគ្គលធំក្លិនហើយ មានស្មារតីខាប់ខ្ចួន មិនត្រេកអរ ក្នុងក្លិន
 ទាំងឡាយ វេមង្គមានចិត្តប្រាសចាកតម្រេក គ្រាន់តែទទួលដឹង តែ
 មិនលេបយកនូវអារម្មណ៍នោះ ។ បុគ្គលនោះ កាលធំក្លិន ទទួល
 វេទនា (កិលេសវដ្តៈ) វេមង្គអស់ទៅ មិនចំរើនឡើង ដោយ
 ប្រការណា បុគ្គលនោះ ជាអ្នកមានស្មារតី ប្រព្រឹត្តដោយ
 ប្រការនោះ បុគ្គលកាលមិនសន្សំយ៉ាងនេះ ទុក្ខ (វេមង្គមិនប្រព្រឹត្ត
 ទៅ) បុគ្គលនោះ លោកពោលថា ជិតព្រះនិព្វាន ។ បុគ្គលនោះ
 បរិភោគ នូវរសហើយ មានស្មារតីខាប់ខ្ចួន មិនត្រេកអរក្នុងរស
 ទាំងឡាយ វេមង្គមានចិត្តប្រាសចាកតម្រេក គ្រាន់តែទទួលដឹង
 តែមិនលេបយក នូវអារម្មណ៍នោះ ។ បុគ្គលនោះ កាលភូក្ស
 នូវរស ទទួលវេទនា (កិលេសវដ្តៈ) វេមង្គអស់ទៅ មិនចំរើន
 ឡើង ដោយប្រការណា បុគ្គលនោះ ជាអ្នកមានស្មារតី ប្រព្រឹត្ត
 ទៅដោយប្រការនោះ បុគ្គលកាលមិនសន្សំយ៉ាងនេះ ទុក្ខ (វេមង្គ
 មិនប្រព្រឹត្តទៅ) បុគ្គលនោះ លោកពោលថា ជិតព្រះនិព្វាន ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស បេរោថា

ន សោ រដ្ឋតិ ជស្សេស្ស ជស្សំ ដុស្ស បតិស្សតោ
 វិភុតតោ វេទេតិ តញ្ច ជាជ្ឈេស តិដ្ឋតិ ។
 យថាស្ស ដុសតោ ជស្សំ សេវតោ វាចិ វេទនំ
 ទិយ្យតិ នោបចិយ្យតិ ឯវំ សោ ចរតិ សតោ
 ឯវំ អបចនតោ ទុក្ខំ សន្តិកេ និព្វាន វុត្ថតិ ។
 ន សោ រដ្ឋតិ ជម្មេស្ស ជម្មំ ញត្វា បតិស្សតោ
 វិភុតតោ វេទេតិ តញ្ច ជាជ្ឈេស តិដ្ឋតិ ។
 យថាស្ស វិជានតោ ជម្មំ សេវតោ វាចិ វេទនំ
 ទិយ្យតិ នោបចិយ្យតិ ឯវំ សោ ចរតិ សតោ
 ឯវំ អបចនតោ ទុក្ខំ សន្តិកេ និព្វាន វុត្ថតិ ។
 មាណុស្សេតោ បេរោ ។

(៦)
 [២២២] បរិបុណ្ណោ កាយោ សុត្តន្តិ សុដាតោ ចារុទស្សនោ

សុវណ្ណវណ្ណសិ ភគវា សុសុត្តន្តនាមេសិ វិយវា ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ បេរគោថា

បុគ្គលនោះ ប៉ះពាល់នូវផស្សៈហើយ មានស្មារតីខ្ជាប់ខ្ជួន មិនត្រេកអរ ក្នុងផស្សៈទាំងឡាយ រមែងមានចិត្តប្រាសចាកតម្រេក គ្រាន់តែទទួលជ័ង តែមិនលេបយកនូវការម្នាក់នោះ ។ បុគ្គលនោះ កាលប៉ះពាល់នូវផស្សៈ ទទួលវេទនា (កិលេសវដ្តៈ) រមែងអស់ទៅ មិនចំរើនឡើង ដោយប្រការណា បុគ្គលនោះ ជាអ្នកមានស្មារតីប្រព្រឹត្ត ដោយប្រការនោះ បុគ្គលកាលមិនសន្សំយ៉ាងនេះ ទុក (រមែងមិនប្រព្រឹត្តទៅ) បុគ្គលនោះលោកពោលថា ជិតព្រះនិព្វាន ។

បុគ្គលនោះ ដឹងនូវធម្មារម្មណ៍ មានស្មារតីខ្ជាប់ខ្ជួន មិនត្រេកអរក្នុងធម្មារម្មណ៍ទាំងឡាយ រមែងមានចិត្តប្រាសចាកតម្រេក គ្រាន់តែទទួលជ័ង តែមិនលេបយកនូវការម្នាក់នោះ ។ បុគ្គលនោះ កាលដឹងច្បាស់នូវធម្មារម្មណ៍ ទទួលវេទនា (កិលេសវដ្តៈ) រមែងអស់ទៅ មិនចំរើនឡើង ដោយប្រការណា បុគ្គលនោះជាអ្នកមានស្មារតីប្រព្រឹត្តទៅដោយប្រការនោះ បុគ្គលកាលមិនសន្សំយ៉ាងនេះ ទុក (រមែងមិនប្រព្រឹត្តទៅ) បុគ្គលនោះ លោកពោលថា ជិតព្រះនិព្វាន ។

មាលុត្ថុប្បត្តេ ។

(២៥២) បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ ព្រះអង្គមានព្រះកាយដ៏បរិបូណ៌ ជាទីគាប់ចិត្តក្រលែង មានព្រះជាតិដ៏ល្អ មានព្រះនេត្រដ៏ល្អ មានសម្បុរដូចជាសម្បុរវ៉ែនមាស មានព្រះទាហ៍ដ៏សក្សស ទ្រង់មានព្យាយាម ។

បើកាយ វិសតិដ៏ពេញ

ឆរស្ប ហ៍ សុដ្ឋាតស្ប យេ ករ្និ វិយ ឆ្លាតា
 សាឡេ តេ តេ កាយ ស្មី មហាបុរិស លក្ខណា ។
 បសុដ្ឋនេត្តោ សុប្បោ ព្រហ្មា^(១) ឱដ្ឋ បតាបវា^(២)
 មជ្ឈេ សមណសង្ឃស្ប អាទិច្ឆោវ វិរោចសិ ។
 កល្យាណធិស្បនោ កិក្ខុ កក្កាធិសង្ឃកត្តនោ
 តេ តេ សមណភារេន ឃី ឱត្តមវណ្ណិនោ ។
 រាជា អរហនិ ករិក្ខុ ចត្តវត្តិ រថេសកោ
 ចាត្រុតោ វិជិតាវី ជម្ពុសណ្ឌាស្ប វេស្សរោ ។
 ទត្តិយា កោដិរាជានោ អនុយន្តា ករ្និ តេ
 រាជានិរាជា មនុជ្ជិនោ រជ្ជំ កាយហិ តោតម ។
 រាជាបាមស្មី សេលាតិ (កត្តរា) ធម្មរាជា អនុត្តរោ
 ធម្មេន ចត្តំ វត្តេមិ ចត្តំ អប្បជិត្តិយំ ។
 សម្បត្តោ បដិដានាសិ (វេតិ សេលោ ព្រាហ្មណោ)
 ធម្មរាជា អនុត្តរោ
 ធម្មេន ចត្តំ វត្តេមិ វេតិ កាយសិ តោតម ។

លើកទី១ វិសិទ្ធិបាត

ព្យញ្ជនៈណា របស់ជនមានជាតិល្អ ព្យញ្ជនៈ (នឹងអនុព្យញ្ជនៈ) ទាំង
 របស់នោះ ជាមហាបុរិសលក្ខណៈ មានក្នុងព្រះកាយ របស់ព្រះអង្គ ។
 ព្រះអង្គមានព្រះនេត្រថ្លា មានព្រះភក្ត្រល្អ មានទំហំនឹងកំពស់
 សមស្រួល មានព្រះកាយត្រង់ មានស្បែងរឿង ក្នុងកណ្តាលនៃ
 ពួកសមណៈ ដូចព្រះអាទិត្យ ។ បពិត្រភិក្ខុ ព្រះអង្គមានរូបល្អ
 គួរជាទីរមិលមើល មានស្បែកដ៏ភ្លឺថ្លាដូចមាស ព្រះអង្គមានសម្បុរ
 ដ៏ទុក្ខមយ៉ាងនេះ តើមានប្រយោជន៍អ្វីដោយសមណភាព ។ ព្រះអង្គ
 គួរបានជាស្តេចចក្រពត្រ ដូចគោតមសក្កន្ធរថ ជាធំ (លើផែនដី)
 មានសមុទ្រទាំងបួនជាទីបំផុត មានជ័យជំនះ ជាឥស្សរៈរបស់
 អ្នកធម្មទ្ធិប ។ បពិត្រព្រះគោតម ពួកក្សត្រិយ៍ជាស្តេចចំណុះ
 តែងចុះចូលនឹងព្រះអង្គ សូមព្រះអង្គសោយរាជ្យ ជារាជាធិរាជ
 ដ៏ធំជាងពួកមនុស្សចុះ ។

(ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា) ម្ចាស់សេលៈ គឺថាគត ជាធម្មរាជ
 ជាស្តេចប្រសើរ អាចញ៉ាំងចក្រឲ្យប្រព្រឹត្តទៅតាមធម៌ ជាចក្រ
 ដែលអ្នកណាមួយមិនអាចឲ្យប្រព្រឹត្តទៅបាន ។

(សេលព្រាហ្មណ៍ក្រាបទូលថា) បពិត្រព្រះគោតម ព្រះអង្គទ្រង់
 ប្តេជ្ញាថា ព្រះអង្គជាអ្នកត្រាស់ដឹង ទ្រង់ត្រាស់ថា គឺថាគតជាធម្មរាជ
 ជាស្តេច ប្រសើរ អាចញ៉ាំងចក្រឲ្យប្រព្រឹត្តទៅតាមធម៌បាន ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស បើរោង

កោ នុ សេនាបតិ កោតោ សាវកោ សុត្តន្តរិយោ

កោ ឥមំ អនុវត្តតិ ធម្មចក្កំ បវត្តតិ ។

មយា បវត្តតិ ចក្កំ (សេនាបតិ ភគវា) ធម្មចក្កមនុត្តរំ

សាវបុត្តានុវត្តតិ អនុជានោ តថាភតំ ។

អភិញ្ញាយំ អភិញ្ញាតំ ភាវេនព្វញ្ច ភាវិតំ

បហាតត្ថំ បហំនំ មេ តស្មា តុទ្ទោស្មំ ព្រាហ្មណ៍ ។

វិនយស្ស មយំ កង្ខំ អនិម្មច្ចស្ស ព្រាហ្មណ

ទុល្លភំ ឧស្សនំ ហោតិ សម្ពុទ្ធានំ អភិឈ្លាសោ ។

យេសំវេទុល្លភោលោកេ ចាតុភារោ អភិឈ្លាសោ

សោហំព្រាហ្មណ តុទ្ទោស្មំ សល្លកត្តោ អនុត្តរោ

ព្រហ្មក្ខតោ អតីតុលោ មារសេនប្បមទ្ធានោ

សព្វាមិត្ត វសីកត្វា មោទាមិ អតុតោភយោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ថេរវគ្គ

ចុះភិក្ខុណា ជាសេនាបតីរបស់ព្រះអង្គ ជាសាវ័កប្រព្រឹត្តតាមព្រះ
សាស្តា ភិក្ខុណា ញ៉ាំងធម្មចក្កនេះ ដែលព្រះអង្គឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ
ហើយ ឲ្យប្រព្រឹត្តទៅបាន ។

(ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់សេនាបតីៈ) ភិក្ខុសាវ័ក ជា
អនុជាត របស់តថាគត ញ៉ាំងធម្មចក្កដ៏ប្រសើរ ដែលតថាគត
ឲ្យប្រព្រឹត្តទៅហើយ ឲ្យប្រព្រឹត្តទៅបាន ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍
ទុក្ខសច្ចដែលគួរជឿច្បាស់ តថាគតបានជឿច្បាស់ហើយ មគ្គសច្ច
ដែលគួរចំរើន តថាគតបានចំរើនហើយ សមុទយសច្ច ដែលគួរ
លះ តថាគតក៏បានលះហើយ ព្រោះហេតុនោះ ទើបតថាគត
ជាព្រះពុទ្ធ ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ អ្នកចូរកំចាត់បង់នូវសេចក្តីសង្ស័យ
ក្នុងតថាគតចេញ អ្នកចូរជឿស៊ីបចុះ (ព្រោះថា) ការចូរប្រទះ
នឹងព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធាំណឡាយរឿយ ។ ជាការរកបានក្រ ។ ម្ចាស់
ព្រាហ្មណ៍ ការកើតប្រាកដឡើងរឿយ ។ នៃព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធណា
ដែលរកបានដោយក្រក្នុងលោក តថាគតនោះជាព្រះពុទ្ធ ដូចពេទ្យវះ
ជាបុគ្គលប្រសើរបំផុត មានសភាពដូចព្រាហ្ម មានតម្លៃដ៏លើស
លុប ជាអ្នកញ៉ាំងនូវមារនឹងសេនាវនៃមារ ធ្វើនូវបញ្ចមិត្តទាំងអស់
ឲ្យនៅក្នុងអំណាច ហើយរីករាយ ឥតមានភ័យអំពីទីណាឡើយ ។

ថេរពាយ វិសតិវិញ្ញាណ

ឥទ្ធិ កោដ្ឋោ និសាមេថ យថា ភាសនិ ចត្តមា
 សល្លកត្តោ មហាវិហោ សីហោវ ននតិ វនេ ។
 ព្រហ្មត្ថំ អតតុលំ មារសេនប្បមទ្ធិនំ
 កោនិស្វា នប្បសីនេយ្យ អបិ កណ្ណាភិជាតិកោ ។
 យោ មំ ឥន្ទតិ អន្ទេតុ យោ វា និព្វតិ តន្តេតុ
 ឥណហំ បព្វជិស្សមិ វេបញ្ញាស្ស សន្និកេ ។
 ឯតញ្ចេ រុចតិ កោតោ សម្មាសម្ពុទ្ធសាសនំ
 មយម្បិ បព្វជិស្សម វេបញ្ញាស្ស សន្និកេ ។
 ព្រហ្មណា តិសតា ឥមេ យាចន្តិ បញ្ចលីកតា
 ព្រហ្មចរិយំ ចរិស្សម កកវា តវ សន្និកេ ។
 ស្វាត្ថាតំ ព្រហ្មចរិយំ (សេលាតិ កកវា)
 សន្និដ្ឋិតមកាលីកំ
 យត្ថ អមោយា បព្វជ្ជា អប្បមត្តប្បសិទ្ធិតោ ។

ថេរគាថា វិសតិធិបាត

(សេលព្រាហ្មណ៍ពោលថា) ម្ចាស់អ្នកទាំងឡាយដ៏ចម្រើន អ្នកទាំងឡាយ ចូរផ្សំស្តុះបន្ទូលពាក្យតាមដែលព្រះមានព្រះភាគ ព្រះអង្គមានចក្ខុ សំដែងនេះចុះ ដ្បិតព្រះមានព្រះភាគ ដូចជាពេទ្យវះ ជាមហាវិរបុរស បន្ទីសីហនាដូចជាសត្វសីហៈក្នុងព្រៃ ។ ទោះបីនរណាជា កណ្តាកំដាតិ (អ្នកមានជាតិខ្មៅ) បានឃើញព្រះមានព្រះភាគ ព្រះអង្គមានសភាពដូចជាព្រាហ្ម មានតម្លៃដ៏លើសលុប ទ្រង់ញ៉ាំញីនូវ មារនិងសេនាទៃមារហើយ តើនឹងមិនជ្រះថ្លាដូចម្តេចបាន ។ បុគ្គល ណាចង់មក ចូរតាមយើងមក បុគ្គល ណាមិនចង់ទេ ចូរទៅវិញចុះ ខ្ញុំ នឹងបួសក្នុងសំណាក់ព្រះពុទ្ធ ព្រះអង្គមានប្រាជ្ញាដ៏ប្រសើរ ក្នុងទីនេះ។

(ពួកមាណពោលថា) បើលោកពេញចិត្តនឹងសាសនាព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធនេះ ពួកយើងក៏នឹងបួសក្នុងសំណាក់ព្រះពុទ្ធ មានប្រាជ្ញា ដ៏ប្រសើរដែរ ។ ពួកព្រាហ្មណ៍ទាំង ៣០០ នេះ ក៏ផ្គង់អញ្ញាលី សុំផ្គុសថា បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ ពួកយើង សូមប្រព្រឹត្ត ព្រហ្មចរិយធម៌ ក្នុងសំណាក់ព្រះអង្គ ។

ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់សេលៈ ព្រហ្មចរិយធម៌ គឺថាគតសំដែងទុកប្រពៃហើយ ជាធម៌ដែលគួរឃើញដាក់ដោយខ្លួន ឯង ជាធម៌ឲ្យផលមិនរង់ចាំកាល បញ្ចូលរស់បុគ្គលអ្នកមិនប្រមាទ ជាអ្នកសិក្សា ក្នុងព្រហ្មចរិយធម៌នោះ មិនឥតអំពើឡើយ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស បើរាជា

យំនំ សុរណាហាគម្ភំ ឥតោ អដ្ឋមិ ចក្កម
 សុត្តរត្ថេន ភក្កវា ទន្ធម្ម តវ សាសនេ ។
 តុំ ពុទ្ធា តុំ សត្វា តុំ មារភិក្ខុ មុនិ
 តុំ អនុសយេ ធម្មា តិណ្ណា តារសិមិ បដិ ។
 ឧបដ្ឋិតេ សមតិក្កន្តា សាសវា តេ បដាលិតា
 សំយោវ អនុបាទានោ បហ័នកយកេរវេ ។
 ភិក្ខុវេ តិសតា ឥមេ តិដ្ឋន្តំ បញ្ចលីកតា
 ចានេ វិ បសារេហិ ឆាតា វុទ្ធនំ សុត្តនោតិ ។
 សេលោ ថេរេ ។

(២៥៥) យាតិ មេ ហត្ថិកវាយ សុខុមា វត្តា បដាលិតា
 សាលីនំ ឌុទិនោ កុត្តោ សុច្ឆិមស្វបសេចនោ ។
 សោដ្ឋកុទ្ធា សាតតិកោ ឧញ្ញាបត្តាតតេ រតោ
 ឈាយតិ អនុបាទានោ កុត្តោតោជាយ កុទ្ធិយោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ថេរីយាន

(សេលព្រាហ្មណ៍ក្រាបទូលថា) បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ មានចក្ខុ
 ពួកខ្ញុំព្រះអង្គ បានដល់នូវទីពឹងណា ក្នុងថ្ងៃទី ៨ អំពីថ្ងៃនេះទៅ
 (ពួកខ្ញុំព្រះអង្គ) ជាបុគ្គលបានទទួលខ្លួន ក្នុងសាសនារបស់ព្រះអង្គ
 ដោយទីពឹងនោះ អស់ ៧ រាត្រី ។ ព្រះអង្គជាព្រះពុទ្ធ ព្រះអង្គជា
 សាស្តា ព្រះអង្គជាមុនី គ្របសង្កត់នូវមារ ព្រះអង្គបានកាត់បង់នូវ
 អនុស័យ គួងរួចហើយទើបចម្លងពពួកសត្វនេះ ។ ព្រះអង្គបានកន្លង
 នូវឧបសគ្គទាំងឡាយហើយ ព្រះអង្គបានទំលាយនូវកិលេសព្រមទាំង
 អាសវៈហើយ ព្រះអង្គជាបុគ្គលមិនមានសេចក្តីប្រកាន់ បានលះបង់
 នូវភ័យដ៏ពន្លឺក ដូចជាសត្វស៊ីហៈ ។ ពួកភិក្ខុទាំង ៣០០ នេះ
 ឈរផ្គងអញ្ជាលីថា បពិត្រព្រះវិបុលស សូមព្រះអង្គលាតនូវព្រះបាទ
 ទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុជាទាត សូមថ្វាយបង្គំនូវព្រះបាទនៃព្រះសាស្តា ។

សេលន្តេរ ។

(២៥៥) ខ្ញុំព្រះអង្គយាត្រាដោយ-កដំរី ធ្លាប់ស្ងៀកដណ្តប់សំពត់សាច់មដ្ឋ
 បរិភោគបាយអង្ករនៃស្រូវសាលី លាយដោយសាច់ដ៏ស្អាត ។
 ថ្ងៃនេះ ព្រះភិក្ខុយៈ ជាបុត្រនៃសាក្យនិឈ្មោះគោធានោះ ជាអ្នកចំរើន
 ដោយគុណ ព្យាយាមជាប់មិនដាច់ ត្រេកអរចំពោះអាហារដែលមក
 ដល់បាតដោយការស្វែងរក មិនមានសេចក្តីប្រកាន់ ចំរើនឈាន ។

បើតាមយ វីសនិធិតោ

បិស្សុត្ថុល្លំ សាវត្ថិកោ ខុណ្ឌបត្តាគតោ រតោ
 ឈាយតិ អនុចានោ បុត្តោតោជាយ ភន្តិយោ។
 បិណ្ឌាចារិ សាវត្ថិកោ
 តេជវីរំ សាវត្ថិកោ
 សបទានចារិ សាវត្ថិកោ
 ឯកាសនិ សាវត្ថិកោ
 បត្តបិណ្ឌំ សាវត្ថិកោ
 ខលុបត្តាភត្ថំ សាវត្ថិកោ
 អារាម្យកោ សាវត្ថិកោ
 រុក្ខមូលកោ សាវត្ថិកោ
 អញ្ញោកាសំ សាវត្ថិកោ
 សោសានិកោ សាវត្ថិកោ
 យថាសន្តតិកោ សាវត្ថិកោ
 ធនេសន្តិកោ សាវត្ថិកោ
 អប្បប្បោ សាវត្ថិកោ
 សន្តិដ្ឋោ សាវត្ថិកោ
 បរិវិតោ សាវត្ថិកោ
 អសិសដ្ឋោ សាវត្ថិកោ

ថេរីតាថា វិសិទ្ធិនិពាត

- ព្រះភិក្ខុយៈ ជាបុត្រនៃសាក្យនិយ្យោគោតម ជាអ្នកសមាទានបិសុក្ខ-
 លិក្ខត្តត្ថ ព្យាយាមជាប់មិនដាច់ ត្រេកអរចំពោះអាហារដែលមក
 ដល់បាត្រដោយការស្វែងរក មិនមានសេចក្តីប្រកាន់ ចំរើនឈានៗ
 ជាអ្នកសមាទាន ចិណ្ឌ ប្រាតិក្ខត្ថ ព្យាយាមជាប់មិនដាច់
 ជាអ្នកសមាទាន តេជវិក្ខត្ថ ព្យាយាមជាប់មិនដាច់
 ជាអ្នកសមាទាន សមទានជាវិក្ខត្ថ ព្យាយាមជាប់មិនដាច់ . .
 ជាអ្នកសមាទាន ឯកាសនិក្ខត្ថ ព្យាយាមជាប់មិនដាច់
 ជាអ្នកសមាទាន បត្តបិណ្ឌិក្ខត្ថ ព្យាយាមជាប់មិនដាច់
 ជាអ្នកសមាទាន ទុក្ខប្រាតិក្ខត្ថ ព្យាយាមជាប់មិនដាច់ . . .
 ជាអ្នកសមាទាន ពារោក្ខត្ថ ព្យាយាមជាប់មិនដាច់
 ជាអ្នកសមាទាន កុម្មបិណ្ឌិក្ខត្ថ ព្យាយាមជាប់មិនដាច់
 ជាអ្នកសមាទាន អញ្ចោតាសិក្ខត្ថ ព្យាយាមជាប់មិនដាច់ . . .
 ជាអ្នកសមាទាន ឈោសានិក្ខត្ថ ព្យាយាមជាប់មិនដាច់
 ជាអ្នកសមាទាន យេវាសន្តិក្ខត្ថ ព្យាយាមជាប់មិនដាច់ . . .
 ជាអ្នកសមាទាន ឆេសន្តិក្ខត្ថ ព្យាយាមជាប់មិនដាច់
 ជាអ្នកប្រាថ្នាតិច ព្យាយាមជាប់មិនដាច់
 ជាអ្នកសន្តោស ព្យាយាមជាប់មិនដាច់
 ជាអ្នកស្ងាត់ ព្យាយាមជាប់មិនដាច់
 ជាអ្នកមិនច្រឡំ (ដោយស្អក) ព្យាយាមជាប់មិនដាច់

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស បេរិយាយ

អារទ្ធវិយោ សាតត៍កោ ឧញ្ញាបត្តាតតេ រតោ
 ឈាយតិ អនុចាណោ បុត្តោ តោនាយ ភទ្ទិយោ។
 ហិត្វា សតបលំ កំសំ សោវណ្ណំ សតរាជិកំ
 អត្តហិ មត្តកាបត្តំ វេទំ ទុតិយាភិសេចធំ ។
 ឧត្ថេ មណ្ឌលំចាតារេ ទិឡ្យមង្គាលកោដ្ឋកេ
 រត្នតោ ខត្តហិត្តហិ ឧត្តសំ វិហរី បុរេ ។
 សោជ្ឈ ភទ្ទោ អនុត្រាសំ បហំនកយកេរវោ
 ឈាយតិ វេនមោកយ្ហ បុត្តោ តោនាយ ភទ្ទិយោ។
 សីលត្ថុទ្ធេ បតិដ្ឋាយ សតិ បញ្ចញ្ច ការវយំ
 ចាបុណី អនុបុព្វេន សត្វសិយោជនត្វយន្តំ ។

ភទ្ទិយោ កាលំគោនាយ បុត្តោ បេរិយោ ។

[២៥២] ភទ្ទំ វេនសំ សមណា បិតោម្ហិ

មមញ្ច ព្រូសំ បិតមង្គតោតិ
 បុត្តាមិ តំ សមណា បិតបត្តិ
 កស្មា បិតោ តិ អហមង្គតោមិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ថេរីយាន

ព្រះភទ្ទិយៈជាបុត្រនៃសាក្យនិរោធានោះ ព្យាយាមជាប់មិនដាច់
 ជាអ្នកមានព្យាយាមមុតមាំ ព្យាយាមជាប់មិនដាច់ ត្រេកអរចំពោះ
 បិណ្ឌបាតដែលមកដល់បាត ដោយការស្វែងរក មិនមានសេចក្តី
 ប្រកាន់ ចំរើនឈាន ។ ខ្ញុំព្រះអង្គលះបង់នូវកាដន៍ មានទម្ងន់ជា
 ច្រើនបលៈ ជាវិការនៃមាស មានក្បាច់ដ៏ច្រើនស្រទាប់ ហើយកាន់
 យកនូវបាតដ៏នេះ ចាត់ជាវិការអភិសេកទី ២ ។ ក្នុងកាលមុន ខ្ញុំព្រះ
 អង្គ មានពួកជនដែលកាន់ព្រះខាន់រក្សាហើយ ក្នុងទីខ្ពស់ មានកំពែងដ៏
 មូល មានបីមន្ទីរក្បែរយ៉ាងមាំ គង់នៅរន្ធត់ ។ ថ្ងៃនេះព្រះភទ្ទិយៈ
 ដ៏ចំរើន ជាបុត្រនៃសាក្យនិរោធានោះ មិនមានសេចក្តីភក់
 ស្លុត បានលះបង់នូវភ័យដ៏ពន្លឺក ចូលកាន់ព្រៃ ចំរើនឈាន ។
 ខ្ញុំព្រះអង្គបានតម្កល់ខ្លួនក្នុងសីលក្ខន្ធ ចំរើននូវសតិ នឹងបញ្ញា ក៏បាន
 ដល់នូវការអស់ទៅនៃសំយោជនៈទាំងពួង តាមលំដាប់ ។

ព្រះភទ្ទិយៈធ្វើ ជាបុត្រនៃសាក្យនិរោធានោះ កាលពោធិ ។

(២៥៦) បពិត្រព្រះសមណៈ ព្រះអង្គកំពុងស្តេចយាង តែពោលថា
 តថាគតឈប់ ទាំងពោលចំពោះខ្ញុំដែលឈប់ ថាជាបុគ្គលមិន
 គាន់ឈប់ដូច្នេះវិញ បពិត្រព្រះសមណៈ ខ្ញុំសូមសួរសេចក្តីនេះ
 នឹងព្រះអង្គ ព្រោះហេតុអ្វី បានជាព្រះអង្គ ឈ្មោះថាឈប់
 ខ្ញុំព្រះអង្គឈ្មោះថាមិនឈប់ ។

បើកថាយ វិសតិធិពោ

បិតោ អហំ អន្ទ័លំមាល សត្វនា

សព្វេស្មុ ភូតេស្មុ និធាយ ទណ្ឌំ

តុវញ្ច ចាលោស្មុ អសញ្ញតោសិ

តស្មា បិតោហំ តុវមដ្ឋិតោសិ ។

និរស្សំ វត មេ មហិតោ មហេសិ

មហាវនំ សមណោ បត្តទានិ

សោហំ ចនីស្សមិ សហស្សនាមិ

សុត្វាន កាមិ តវ ធម្មយុត្តំ ។

វត្ថេវ ចោរោ អសិទ្ធាវុត្តោ

សោត្តោ បទានេ នរកេ អន្ធកាសិ

អវុទ្ធិ ចោរោ សុតតស្ស ចានេ

តត្ថេវ បព្វជ្ជមយាទិ តុទ្ធិ ។

តុទ្ធា ច ចោ កាវណីកោ មហេសិ

យោ សត្វា លោកស្ស សនេវតស្ស

តមេហិ ភិក្ខុតំ តទា អរោច

វសេវ តស្ស អហំ ភក្ខុភារោ ។

ថេរពាថា វិសតិវិបាក

(ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា) ម្ចាស់អង្គលិមាល គឺថាគត
 ឈ្មោះថា ឈប់ ព្រោះដាក់បង្ខំនូវអាជ្ញា ចំពោះពួកសត្វទាំង
 ពួងគ្រប់កាលហើយ ចំណែកខាងអ្នក ជាបុគ្គលមិនសង្រួម
 ក្នុងពួកសត្វ ព្រោះហេតុនោះ គឺថាគតទើបឈ្មោះថា ឈប់
 ឯអ្នកឈ្មោះថា មិនឈប់ទេ ។

(អង្គលិមាលចោរពោលថា)យូរណាស់មកហើយ ព្រះសម-
 ណៈអ្នកស្វែងរកនូវគុណដ៏ធំដែលគេបូជា ទើបតែនឹងយាងមក
 កាន់ព្រៃធំ (ដើម្បីអនុគ្រោះ) ដល់ខ្ញុំព្រះអង្គ ខ្ញុំព្រះអង្គនោះនឹង
 លះបង្ខំនូវបាបដ៏ច្រើន ព្រោះបានស្តាប់ព្រះគាថាដែលប្រកប
 ដោយធម៌របស់ព្រះអង្គ ។ អង្គលិមាលចោរពោលដូច្នេះហើយ
 ក៏ទំលាក់ចោលនូវដាវនឹងអាវុធ ៧ ក្នុងត្រពាំង ក្នុងជ្រោះ ក្នុង
 រណ្តៅ អង្គលិមាលចោរ បានថ្វាយបង្គំនូវព្រះបាទទាំងឡាយ
 នៃព្រះសុគត ហើយសុំផ្លូវនឹងព្រះពុទ្ធ ក្នុងទីនោះឯង ។

ព្រះមានព្រះភាគអង្គណា ជាព្រះពុទ្ធប្រកបដោយករុណា
 ទ្រង់ស្វែងរកនូវគុណដ៏ធំ ជាសាស្ត្រានៃមនុស្សលោក ព្រម
 ទាំងទេវលោក ព្រះមានព្រះភាគអង្គនោះ ទ្រង់បានត្រាស់នឹង
 អង្គលិមាលចោរ ក្នុងកាលនោះថា អ្នកចូរមកជាភិក្ខុចុះ ភិក្ខុ-
 ភាពខ្ពង់ខ្ពស់ ក៏សម្រេចដល់អង្គលិមាលចោរនោះ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស បេរោថា

យោ ច បុព្វេ បមជ្ជិតា បច្ឆា សោ នប្បមជ្ជិតំ
 សោមំ លោកំ បកាសេតំ អញ្ចា មុត្តោវ ចង្គំមា ។
 យស្ស នាបំ កតំ កម្មំ កុសលេន បីយិតំ
 សោមំ លោកំ បកាសេតំ អញ្ចា មុត្តោវ ចង្គំមា ។
 យោ ហវេទហារោ ភិក្ខុ យុញ្ញតំ ពុទ្ធសាសនេ
 សោមំ លោកំ បកាសេតំ អញ្ចា មុត្តោវ ចង្គំមា ។

ទិសា ហំ មេ ធម្មកថំ សុណានុ

ទិសា ហំ មេ យុញ្ញនុ ពុទ្ធសាសនេ ច

ទិសា ហំ មេ តេ មនុស្សេ ភជនុ

យេ ធម្មមេវាទបយន្តំ សន្តោ ។

ទិសា ហំ មេ ខន្តិវាទានំ អវិរោធប្បសំសំនំ

សុណានុ ធម្មំ កាលេន តញ្ចា អនុវិជ្ជយន្តំ ។

ន ហំ ជាតុ សោ មមំ ហីសេ អញ្ចំ វា បន កញ្ចំ នំ

បប្បយ្យ បរមំ សន្តំ រក្ខេយ្យ តសថាវរេ ។

ឧទកំ ហំ នយន្តំ នេត្តិកា

ឧសុការា នមយន្តំ តេជនំ

នារំ នមយន្តំ តព្វកា

អត្តានំ នមយន្តំ បណ្ឌិតា ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ថេរីយាន

(ព្រះអង្គលីមាលត្ថេរ ពោលថា) បុគ្គលណា ប្រមាទក្នុងកាលមុន
 ហើយមិនប្រមាទក្នុងកាលខាងក្រោយ បុគ្គលនោះ រមែងញ៉ាំងលោក
 នេះឲ្យរុងរឿង ដូចព្រះចន្ទ្រផុតស្រឡះចាកពពក ។ បុគ្គលណា
 បានធ្វើអំពើបាប ហើយបិទ (អំពើបាបនោះ) ដោយកុសល បុគ្គល
 នោះ រមែងញ៉ាំងលោកនេះឲ្យរុងរឿង ដូចព្រះចន្ទ្រផុតស្រឡះចាក
 ពពក ។ ភិក្ខុណា នៅក្មេង តែខ្សោចក្នុងពុទ្ធសាសនា ភិក្ខុនោះ
 រមែងញ៉ាំងលោកនេះឲ្យរុងរឿង ដូចព្រះចន្ទ្រផុតស្រឡះចាកពពក ។

សូមពួកជនជាសត្រូវនឹងយើង ស្តាប់នូវធម្មកថា សូមពួក
 ជនជាសត្រូវនឹងយើង ខ្សោចក្នុងពុទ្ធសាសនាចុះ ពួកមនុស្ស
 ណា ដែលជាសប្បុរស តែងដឹកនាំក្នុងមេត្រីម្យ៉ាង សូមពួក
 ជនជាសត្រូវនឹងយើង គប្បកន្សែមនុស្សទាំងនោះចុះ ។
 សូមពួកជនជាសត្រូវនឹងយើង ស្តាប់ធម្មបទសព្វកសប្បុរស ដែលជា
 អ្នកពោលនូវខន្តី ជាអ្នកសរសើរនូវសេចក្តីមិនក្រោធ ពាមកាលគួរផង
 ចូរធ្វើតាមនូវធម៌នោះផង ។ បើជននោះ មិនបៀតបៀនយើង
 ឬសត្វដទៃណាមួយទេ ជននោះគប្បីដល់នូវសេចក្តីស្ងប់យ៉ាងទុក្ខម
 គប្បីរក្សានូវជនដែលមានចិត្តតក់ស្លុត មិនមានចិត្តហ៊ាន ។

ពួកអ្នកបង្កើត តែងបង្កើត ពួកជាងប្រាជ្ញ តែងពន្យល់
 ពួកជាងចំរើន តែងចំរើនពន្យល់ ពួកអ្នកប្រាជ្ញ តែងទទួលខ្លួន ។

បើកថាបាយ វិសតិភិបាកោ

ទិណ្ឌោនេកេ ទិមយុត្តិ អង្គសេហិ កសាហិ ច

អទិណ្ឌោន អសត្តេន អហិ ទិណ្ឌោម្ហិ តាដិណ ។

អហិសកោតិ មេ ធាមិ ហិសកស្ស បុរេ សតោ

អជ្ជាហិ សត្វនាមោម្ហិ ន និ ហិសាមិ កក្កំ និ ។

ចោរោ អហិ បុរេ អាសី អង្គលិមាលោតិ វិស្សតោ

វុយ្យោនោ មហោយេន តុទ្ធំ សរណាមាគមិ ។

លោហិតថាណិ បុរេ អាសី អង្គលិមាលោតិ វិស្សតោ

សរណាគមនំ បស្ស កវិនេតិ សម្មហតា ។

តាដិសំ កក្កំ កត្វាន តហិ ទុក្កតិកាមនំ

ដុដ្ឋោ កក្កំថាកេន អនណោ កុញ្ញមិ កោដនំ ។

បមាទិមនុយុត្តិ ពាលា ទុម្មេធិនោ ជនា

អប្បមាទញ្ច មេធាវី ធនំ សេដ្ឋីវ រត្នតិ ។

មា បមាទិមនុយុត្តេ មា កាមាតិសន្តិ

អប្បមត្តោ ហិ ឈាយនោ បប្បោតិ បរមិ សុខំ ។

ថេរកាថា វិសតិធិធាត

ជនពួកខ្លះ តែងទូន្មាន (នូវសត្វពាហនៈមានដំរីជាដើម) ដោយ
 ដង្ហើម កង្ហើរ និងរំពាត់ផ្ដៅ ព្រះមានព្រះកាត ជាតាទិបុគ្គល ទ្រង់
 ទូន្មានខ្ញុំ ដោយមិនបាច់ប្រើដង្ហើម និងគ្រឿងសាស្ត្រាទេ ។ ក្នុង
 កាលមុន ខ្ញុំជាអ្នកបៀតបៀនគេ តែមាននាមថា អហីសកៈ^(១)
 ក្នុងថ្ងៃនេះ ខ្ញុំមាននាមត្រូវតាមដំណើរពិតហើយ ព្រោះខ្ញុំមិន
 បៀតបៀនជនណាមួយឡើយ ។ ក្នុងកាលមុន ខ្ញុំជាចោរ ល្បីឈ្មោះ
 ថា អន្តរិមាល ដែលជំនន់ធំក្នុងចំណោមហើយ (ឥឡូវ) ខ្ញុំបានដល់
 នូវព្រះពុទ្ធជាទីពឹងហើយ ។ ក្នុងកាលមុន ខ្ញុំជាអ្នកមានដៃច្រឡោត
 ឈាម ល្បីឈ្មោះថា អន្តរិមាល អ្នកចូរមើលនូវដំណើរមកកាន់
 សរណៈ (របស់ខ្ញុំ) ចុះ ខ្ញុំបានដកនូវតណ្ហា ដែលនាំទៅកាន់ភព
 ហើយ ។ ខ្ញុំបានធ្វើកម្ម ដែលជាដំណើរទៅកាន់ទុគ្គតិបែបនោះ
 ជាច្រើន ត្រូវផលនៃកម្មប៉ះពាល់ (ឥឡូវ) ជាអ្នកមិនមានបំណុល
 បរិភោគនូវកោដន ។ ពួកជនពាលឥតប្រាជ្ញា តែងប្រកបរឿយ ។
 នូវសេចក្ដីប្រមាទ ចំណែកអ្នកប្រាជ្ញ តែងរក្សាទុកនូវសេចក្ដី
 មិនប្រមាទ ដូចគេរក្សាទ្រព្យយ៉ាងប្រសើរ ។ អ្នកទាំងឡាយ
 កុំប្រកបរឿយ ។ នូវសេចក្ដីប្រមាទ កុំធ្វើនូវសេចក្ដីស្មោះស្អាត
 ដោយតម្រេក ក្នុងតាមឡើយ ដ្បិតថា បុគ្គលអ្នកមិនប្រមាទ
 ប្រឹងចំរើនឈាន រមែងបាននូវសេចក្ដីសុខ យ៉ាងក្រៃលែង ។

១ អ្នកមិនបៀតបៀនគេ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស បេរោថា

ស្វាគតំ នាបគតំ នេតំ ទុម្ពន្តិតំ មម
 សំរិកតេសុ ធម្មេសុ យំ សេដ្ឋំ តទុច្ចាគមំ ។
 ស្វាគតំ នាបគតំ នេតំ ទុម្ពន្តិតំ មម
 តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។
 អរោ រក្ខមលេ វា បព្វតេសុ តុហាសុ វា
 តត្ថ តត្ថេ អដ្ឋាសី ឧត្តមនសោ តទា ។
 សុខំ សយាមិ ហយាមិ សុខំ កប្បមិ ជីវិតំ
 អហត្ថទាសោ មារស្ស អហោ សត្តានុកម្មតោ ។
 ព្រហ្មជន្មោ បុរេ អាសី ឧទិន្នោ ឧកតោ អហំ
 សោដ្ឋ បុត្តោ សុគតស្ស ធម្មរាជស្ស សត្តនោ ។
 វិភតិល្ខោ អនាទាណោ កុត្តទ្វារោ សុសំរុតោ
 អយម្បលំ វិជិត្វាន (១) បត្តោ មេ អាសវត្តយោ ។
 បរិចិល្ខោ មយា សត្តា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ
 ឧហិតោ ឆុកោ ភារោ កវិនេត្តិ សម្មហតាតិ ។

អន្តរិមាលោ បេរោ ។

១ ខ. វិចិត្រាន ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ថេរីយាន

ដំណើរមករបស់ខ្ញុំ ជាដំណើរល្អ មិនមែនជាដំណើរប្រាសចាក
 (ប្រយោជន៍) គំនិតរបស់ខ្ញុំនេះ មិនមែនជាគំនិតខុសទេ ព្រោះខ្ញុំបាន
 សម្រេចធម៌ដ៏ប្រសើរបំផុត ក្នុងពួកធម៌ ដែលព្រះមានព្រះភាគចែកទុក
 ដោយប្រពៃ ។ ដំណើរមករបស់ខ្ញុំ ជាដំណើរល្អ មិនមែនជាដំណើរ
 ប្រាសចាក (ប្រយោជន៍) គំនិតរបស់ខ្ញុំនេះ មិនមែនជាគំនិតខុសទេ
 វិជ្ជា ៣ ខ្ញុំបានសម្រេចហើយ ពុទ្ធសាសនាខ្ញុំក៏បានធ្វើហើយ ។
 (ក្នុងកាលមុន) ខ្ញុំបិតក្នុងទីទាំងឡាយនោះ ។ គឺ ព្រៃក្តី ម្លប់ឈើក្តី ភ្នំក្តី
 គុហាក្តី ខ្ញុំក៏មានចិត្តតក់ស្លុត ក្នុងកាលនោះ ។ ឥឡូវនេះ ខ្ញុំដេក
 ជាសុខ ឈរជាសុខ ចិញ្ចឹមជីវិតជាសុខ ជាបុគ្គលមិននៅក្នុងអន្ទាក់
 ដែររបស់មារ ឡ! ព្រះសាស្តា ទ្រង់អនុគ្រោះខ្ញុំ ។ ក្នុងកាលមុន ខ្ញុំបាន
 កើតជាព្រាហ្មណ៍ មានត្រកូលខ្ពស់ទាំងពីរខាង គឺខាងមាតានឹងខាង
 បិតា ថ្ងៃនេះ ខ្ញុំបានជាបុគ្គលនៃព្រះសុត្ត ជាសាស្តា ធម្មរាជ ។ ខ្ញុំជា
 បុគ្គលប្រាសចាកតណ្ហា មិនមានសេចក្តីប្រកាន់ បានគ្រប់គ្រងទ្វារ
 សង្រួមដោយប្រពៃហើយ ការអស់ទៅនៃភាសវៈ ខ្ញុំបានដល់ហើយ
 ព្រោះបានសម្លាប់ឫសគល់នៃទុក្ខ ។ ព្រះសាស្តា ខ្ញុំបានប្រណិប័ត្ត
 ហើយ ពុទ្ធសាសនា ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ការដ៏ធំនេះ ខ្ញុំបានដាក់
 ចោលហើយ តណ្ហាជាគ្រឿងនាំទៅកាន់ភព ខ្ញុំក៏ដកចោលហើយ ។

[២៥៧] បហាយ មាតាបិតារោ ភតិដ៏ញាតិភាគរោ

បញ្ច កាមគុណា ហិត្តា អនុរុទ្ធោ ឈាយតិ ។

សមេតោ នច្ចត្តតេហិ សម្មតាឡប្បពោធនោ

ន តេន សុទ្ធិមជ្ឈកមា មារស្ស វិសយេ រតោ ។

ឯតញ្ច សមតិក្កម រតោ ពុទ្ធស្ស សាសនេ

សព្វោយំ សមតិក្កម អនុរុទ្ធោ ឈាយតិ ។

រូបា សទ្ធា រសា តទ្ធា ដោជ្ជញ្ច ច មនោរមា

ឯតេ ច សមតិក្កម អនុរុទ្ធោ ឈាយតិ ។

បិណ្ឌាចាតបតិក្កនោ ឯកោ អនុតិយោ មុនិ

ឯសតិ បិសុក្ខលាជំ អនុរុទ្ធោ អនាសវេ ។

វិចិជំ អត្តហិ ជោវិ រជយី ជារយី មុនិ

បិសុក្ខលាជំ មតិមា អនុរុទ្ធោ អនាសវេ ។

មហិច្ឆោ ច អសន្តដ្ឋោ សំសដ្ឋោ យោ ច ឧទ្ធតោ

តស្ស ធម្មា ឥមេ ហោន្តិ ចាបកា សន្តិលេសិកា។

សតោ ច ហោតិ អប្បច្ឆោ សន្តដ្ឋោ អវិយាតវា

បរិវេករតោ វិតោ និព្វមានុវិយោ

ថេរភាព វិសតិធិធាត

(២៥៧) អនុរដ្ឋ បានលះបង់នូវមាតា បិតា បងប្អូនស្រី ញាតិ នឹងបងប្អូន
 ប្រុសទាំងឡាយ លះបង់នូវកាមគុណ ៥ ហើយចំរើននូវឈាន ។
 (ក្នុងកាលមុន) អនុរដ្ឋ ជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយរាំ នឹងចម្រៀង ភ្ញាក់
 រលឹកដោយគ្រឿងប្រគំ ជាអ្នកត្រេកអរតែក្នុងវិស័យរបស់មារ ក៏មិន
 បានដល់នូវសេចក្តីបរិសុទ្ធ ដោយហេតុនោះ ។ (ឥឡូវនេះ) អនុរដ្ឋ
 បានកន្លងនូវវិស័យរបស់មារ⁺ហើយ ត្រេកអរក្នុងសាសនារបស់ព្រះ
 ពុទ្ធ បានឆ្លងផុតនូវឧយៈទាំងពួង ចំរើនឈាន ។ អនុរដ្ឋ បានកន្លង
 នូវរូប សំឡេង ក្លិន រស ផ្សព្វ ជាវិគាបចិត្តទាំង⁺នេះ ចំរើនឈាន ។
 អនុរដ្ឋ ជាបុគ្គលម្នាក់ឯង មិនមានតណ្ហាជាតំរប់ពីរ ជាអ្នកប្រាជ្ញ
 មិនមានភាសវៈ គ្រឡប់អំពីបិណ្ឌបាត ស្វែងរកនូវចីវរបង្សក្សលទាំង
 ឡាយ ។ អនុរដ្ឋ ជាអ្នកប្រាជ្ញ មានយោបល់ មិនមានភាសវៈ រើស
 កាន់យក គក់លាង ជ្រលក់ ប្រើប្រាស់ នូវចីវរបង្សក្សលទាំងឡាយ ។
 បុគ្គលណា មានសេចក្តីប្រាថ្នាច្រើន មិនមានសន្តោស ជាអ្នកច្រឡំ
 ដោយពួក មានចិត្តរាយមាយ ធម៌ដ៏លាមក ជាគ្រឿងសៅហ្មងទាំង
 នេះ តែងកើតមានដល់បុគ្គលនោះ ។ បុគ្គលណា ជាអ្នកមានស្មារតី
 មានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ជាអ្នកសន្តោស មិនមានចិត្តចង្អៀតចង្អល់
 ត្រេកអរក្នុងទីស្ងាត់ ជាអ្នកស្ងាត់ មានការព្យាយាមតឹងតែងជាទីចូ

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស បើរាហិ

តស្ស ធម្មា ឥមេ ហោន្តិ កុសលា ពោធិបត្តិកា
 អនាសវេ ច សោ ហោតិ ឥត វុត្តំ មហេសីនា ។
 មម សុដ្ឋប្បមញ្ញាយ សត្តា លោកេ អនុត្តរោ
 មនោមយេន កាយេន ឥទ្ធិយា ឧបសង្កមិ ។
 យទា មេ អហ្ម សុដ្ឋប្បោ តតោ ឧត្តរំ ទេសយំ
 និប្បបញ្ចរតោ ពុទ្ធា និប្បបញ្ចមទេសយំ ។
 តស្ស ហំ ធម្មមញ្ញាយ វិហាសី សាសនេ រតោ
 តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។
 បញ្ចបញ្ញាស វស្សានិ យតោ នេសង្ឃិកោ អហំ
 បញ្ចវិសតិ វស្សានិ យតោ មិទ្ធិ សម្មហតំ ។
 នាហុ អស្សាសបស្សាសា វិតចិត្តស្ស តាទិដោ
 អនេដោ សន្តិមារត្ត ចក្កមា បរិនិព្វតោ ។
 អសល្លំនេន ចិត្តេន វេទនំ អជ្ឈវាសយំ
 បដ្ឋោតស្សេវ និព្វានំ វិមោក្ខោ ចេតសោ អហ្ម ។
 ឯតេ បច្ឆិមកាទានិ មុនីនោ ជស្សបញ្ចមា

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ថេរីយាន

ធម៌ជាកុសល ជាចំណែកនៃការត្រាស់ដឹងទាំងនេះ តែងកើតមាន
 ដល់បុគ្គលនោះ ព្រះពុទ្ធជាមហេសី ទ្រង់ត្រាស់ថា បុគ្គលនោះ ជា
 អ្នកមិនមានកាសវៈ ។ ព្រះសាស្តាជាបុគ្គលប្រសើរក្នុងលោក ទ្រង់
 ប្រាប់នូវសេចក្តីត្រិះរិះរបស់ខ្ញុំ ក៏យាងមកដោយបួន ដោយព្រះកាយ
 ដែលសម្រេចអំពីចិត្ត ។ ខ្ញុំមានសេចក្តីត្រិះរិះ ក្នុងកាលណា
 ព្រះសាស្តាទ្រង់បានសំដែងនូវធម៌ (មហាបុរិសវិតក្កៈ) ដ៏លើសលុប
 ក្នុងកាលនោះ ព្រះពុទ្ធ ទ្រង់ត្រេកអរក្នុងធម៌ដែលមិនមានដំណើរ
 យឺតយូរ សំដែងនូវធម៌ ដែលមិនមានដំណើរយឺតយូរ ។ ខ្ញុំដឹងនូវ
 ធម្មទេសនា របស់ព្រះសាស្តានោះហើយ ត្រេកអរក្នុងសាសនា
 វិជ្ជា ៣ ខ្ញុំបានសម្រេចហើយ ពុទ្ធសាសនា ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។
 ខ្ញុំបានសមាទាន នេសជ្ជក្នុងធុត្តក្នុងអស់៥៥ឆ្នាំ ខ្ញុំបានដករំលើងនូវ
 កិរិយាលោកន័យអស់៦៥ឆ្នាំ ហើយ ។ ព្រះពុទ្ធ ព្រះអង្គជាបុគ្គលហ្នឹង
 ដឹងមានព្រះទ័យខាប់ខ្លួន មិនមានឲ្យលំអស្សាសបស្សាសៈហើយ
 ព្រះពុទ្ធ មានចក្ខុ មិនមានកិលេសជាគ្រឿងញាប់ញ័រ ទ្រង់ប្រាព្វ
 នូវសេចក្តីស្ងប់ បរិនិព្វានហើយ ។ ព្រះពុទ្ធ ទ្រង់អត់សង្កត់នូវ
 វេទនាដោយព្រះទ័យមិនឃ្លាញ ការផុតស្រឡះនៃចិត្ត(របស់ព្រះអង្គ)
 ដូចជាកិរិយាលេតនៃប្រទីប ។ សភាវៈមានផស្សៈជាតំរប់ ៥ របស់
 ព្រះពុទ្ធ ជាអ្នកប្រាជ្ញ⁺ មានក្នុងទីបំផុត ក្នុងកាលឥឡូវនេះហើយ

បើកថាយ វិសតិធិបាតោ

នាពោ ធម្មា កវិស្សនំ សម្មទ្ធេ បរិជិត្តេ ។
 នត្ថិនានំ បុណ្យសោ ទេវកាយស្មី ជាលិដ្ឋ
 វិត្តិណោ ជាតិសំសារោ នត្ថិនានំ បុណ្យោ ។

យស្ស មហាត្ថេ សហស្សនា លោកោ

សិរិទិសោ សព្វហ្មកប្បោ

វសី ឥទ្ធិគុណោ ធុត្ថបទានោ

កាលេ បស្សតិ ទេវតា ស ភិក្ខុ ។

អន្ធការោ បុរោ អាសី ទលំដ្ឋោ យាសហារកោ

សមណំ បដិទានេសី ឧបវិជ្ជំ យសស្សនំ ។

សោម្មិសក្យកុលេ ជាតោ អនុរោទិតិ មំ វិទ្ធិ

ឧបេតោ នត្ថតិភេហំ សម្មតាឡប្បពោធជោ ។

អបដ្ឋសាសី សម្មទ្ធិ សត្តារំ អកុតោភយំ

តស្មី ចិត្តំ បសាទេតា បព្វជី អនតារិយំ ។

បុព្វេនិវាសំ ជាធម៌ យត្ថ មេ វសីតិ បុរោ

តាវតិសេសុ ទេវេសុ អដ្ឋាសី សក្កជាតិយា ។

សត្តត្ថត្ថំ បដិស្សនោ អហំ រដ្ឋមការយំ

ចាតុរោ វិជិតារី ជម្ពុស ឆ្នាស្ស ឥស្សរោ

ថេរតាថា វិសតិនិបាត

នាកាលព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធគ្រង់បរិព្វានហើយ ធម៌ដទៃ គឺចិត្ត នឹងចេតសិក
មិនមានទៀតទេ ។ ម្នាលទេវតា ឈ្មោះជាលិនី ឥឡូវនេះ
(អាត្មា) មិនមានការអាស្រ័យនៅក្នុងពួកទេវតាទៀតឡើយ ជាតិ-
សង្សារ របស់អាត្មាក៏អស់ហើយ ឥឡូវនេះ ក៏ពង្សមិនមានទេ ។

ភិក្ខុណា អាចដឹងច្បាស់នូវលោក មានចំណែកមួយពាន់ ព្រម
ទាំងព្រហ្មលោក ក្នុងមួយរំពេចបាន ភិក្ខុនោះជាអ្នកស្មាត់ក្នុងវិជ្ជា-
គុណ ក្នុងចូតូបបាតព្វាណ រមែងឃើញពួកទេវតាក្នុងកាលគួរ ។
ក្នុងកាលមុន ខ្ញុំបានកើតជាបុរសកំសត់ ឈ្មោះអន្ទការៈ ជាអ្នក
ធ្វើការឈ្នួល ដើម្បីអាហារ បានផ្គត់ផ្គង់សមណៈ (ព្រះបច្ចេកពុទ្ធ)
ឈ្មោះឧបរិដ្ឋៈ ជាអ្នកមានយស ។ ពួកជនអ្នកចេះដឹង តែងស្គាល់
ខ្ញុំថា ខ្ញុំនោះឈ្មោះអន្ទរុទ្ធ កើតក្នុងសត្យត្រកូល ជាអ្នកបរិបូណ៌
ដោយរាំប៉ាន់ចំរៀង ភ្ញាក់រំលឹកដោយគ្រឿងប្រគំ ។ ខ្ញុំបាន
ឃើញព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ជាសាស្តា មិនមានភ័យអំពីទំណា ក៏ញ៉ាំងចិត្ត
ឲ្យជ្រះថ្លាក្នុងព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធនោះ ហើយចូលទៅកាន់ផ្នួស ។ ខ្ញុំដឹងនូវ
បុព្វេនិវាស ដែលជាលំនៅរបស់អាត្មា ធ្លាប់នៅក្នុងកាលមុន ក្នុង
ទេវលោក ឈ្មោះតាវត្តិន្ទ បានបិតនៅក្នុងជាតិជាសក្កៈ(ព្រះឥន្ទ្រ)។
អាត្មាបានជាធំក្នុងមនុស្ស សោយរាជ្យអស់ ៧ ជាតិ ជាធំលើផែនដី
មានសមុទ្រទាំងបួនជាទីបំផុត មានជ័យជំនះ ជាឥស្សរៈក្នុងជម្ពូប

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ថេរោថា

អនិច្ចោន អសត្វន ធម្មន អនុសាសយី ។

ឥតោ សត្វ ឥតោ សត្វ សំសារាទំ ចតុទ្ទស

និវាសមភិដានិស្សំ ទេវលោកេ វិរោតា តទា ។

បញ្ចង្គិកេ សមាធិម្ហិ សន្តេ ឯកោទិការិរេ

បដិប្បស្សន្តិលទ្ធិម្ហិ ទិព្វចក្ខុំ វិសុជ្ឈិ មេ ។

ចុត្តបទាតំ ជាធម៌ សត្វានំ អាតតី តតី

ឥត្តការិញ្ញាតាការំ ឈានេ បញ្ចង្គិកេ វិរោតា ។

បរិច្ឆេណា មយា សត្វា ។ បេ។ ភវនេត្តិ សម្មហតា ។

វដ្ឋិនំ វេទ្យវតាមេ អហំ ដីវិតសង្ខយា

ហេដ្ឋតោ វេទ្យុត្តស្មី ទិញាយំស្សំ អជាសវេតិ។

អនុព្វោ ថេរោ ។

[២៥៨] សមណស្ស អហំ ចិន្តា បុច្ឆិតមិ មហាវនេ

ឯតាត្តស្ស ទិសិន្ធស្ស បរិវិត្តស្ស ឈាយំនោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ថេរីយាន

ប្រៀនប្រដៅ (ប្រជាជន) ដោយធម៌ មិនប្រើដង្ហែងនឹងគ្រឿង
 សាស្ត្រា ។ កាលនោះ ខ្ញុំបានបិតនៅក្នុងទេវលោក ដឹងច្បាស់នូវខន្ធ
 ដែលធ្លាប់ស្រីយនៅក្នុងកាលមុន អស់ ១៤ សង្សារវដ្ត(១៤ជាតិ)
 គឺខាងទេវលោកនេះ ៧ ជាតិ ខាងមនុស្សលោកនេះ ៧ ជាតិ ។
 កាលសមាធិប្រកបដោយអង្គ ៥ ខ្ញុំបានចំរើនឲ្យមានការម្នាក់ម្នាក់
 មួយហើយ ខ្ញុំក៏បានសេចក្តីស្ងប់រម្ងាប់ ទិព្វចក្ខុរបស់ខ្ញុំ ក៏បរិសុទ្ធ ។
 ខ្ញុំលុះបានបិតនៅក្នុងឈានប្រកបដោយអង្គ ៥ ហើយ ក៏ដឹងនូវការ
 ច្បាស់នឹងការកើតធីដំណើរមក នឹងដំណើរទៅ (ព្រមទាំង) ការកើត
 ឡើងយ៉ាងនេះនឹងការប្រែប្រួលទៅ យ៉ាងដទៃ របស់សត្វទាំង
 ឡាយ ។ ព្រះសាស្តាខ្ញុំបានចំរើនហើយ ។ បេ ។ ឥណ្ឌាជា
 គ្រឿងនាំទៅកាន់ភព ខ្ញុំបានដកចោលហើយ ។ ខ្ញុំជាបុគ្គលមិន
 មានភាសវៈ លុះអស់ជីវិត ខ្ញុំនឹងនិព្វានក្រោមគុម្ពបុស្ស ក្នុងវេទន្ត
 គ្រាម របស់ពួកជនអ្នកនៅ ក្នុងដែនវដ្ត ។

អនុវត្តន្តោ ។

(២៥៨) ចិត្តារបស់សមណៈ អ្នកមានការម្នាក់ម្នាក់មួយអង្គយកក្នុងច្រវែង
 មានផ្ការីក ជាអ្នកមានសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ មានឈានបានកើតមានហើយ។

១ សមាធិប្រកបដោយអង្គ ៥ គឺ បីតិវិធីនិរោធិកា ការឱ្យយទៅនៃបីតិវិធី ចេរោនិរោធិកា
 ការឱ្យយទៅនៃចិត្ត ១ អាណាបដិវិធីនិរោធិកា ការឱ្យយទៅនៃចិត្ត ១ បរិវេទនា
 ការពិចារណាស្តាវ១ និមិត្ត ការប្រកបដោយនិមិត្ត មានបរិកម្មជាតិមិត្ត ។ អនុវត្តន្តោ ។

បេតិកភណ្ឌ វិសត្តិបិដក

អញ្ញា លោកនាថម្មំ តិដ្ឋន្តេ បរិស្សតមេ
 វរិយំ អាសិ ភិក្ខុនំ អញ្ញា ទានំ ទិស្សតេ ។
 ស័តវាតបរិត្តាណំ បរិកោបននាទនំ
 មត្តដ្ឋយំ អកុញ្ញសុ សន្មជា ឥតវត្ថុ ។
 បណ្ឌិតំ យទិ វា ល្ងទំ អប្បំ វា យទិ វា តហំ
 យាបនត្ថំ អកុញ្ញសុ អតិទ្វា នាធម្មត្ថិតា ។
 ជីវិតានំ បរិក្ខារេ ភេសន្តេ អថ បច្ចុយេ
 ធាន្យំ ឧស្សកា អាសុំ យថា តេ អាសវត្ថុយេ ។
 អរោ រក្ខមលេសុ កណ្ណសុ កុហសុ ច
 វិគេមនុព្រហ្មណ្ឌ វិហឹសុ តប្បរាយនា ។
 ធិនិវិជ្ជា សុភរា មុទ្ធ អត្ថទ្ធិមានសា
 អព្យាសេកា អមុខរា អត្ថចិញ្ចវសានុតា ។
 តតោ មាសាទិកំ អាសិ ភតំ ភតំ ទិសេវិតំ
 សិទ្ធិន្តា តេលោការ អហោសិ វរិយាបថោ ។
 សក្កាសវបរិត្តិណា មហាយាយំ មហាហិតា
 ធិត្ថតាទានំ តេ ថេរា បរិត្តាទានំ តាទិសា ។

ថេរពាថា វិសតិសិបាត

កាលដែលព្រះលោកនាថ ជាទុក្ខមហុស មានព្រះជន្មនៅឡើយ ការ
 ប្រព្រឹត្តិរបស់ពួកភិក្ខុ មានដោយឡែក ឥឡូវនេះ (ការប្រព្រឹត្តិ) ក៏
 ប្រាកដដោយឡែក ។ ពួកភិក្ខុជាអ្នកសន្តោសក្នុងបច្ច័យតាមមានតាម
 បាន បានប្រើប្រាស់ខ្សែចង្កៃ គ្រាន់តែជាគ្រឿងការពារខ្សែត្រជាក់នឹង
 ខ្យល់ គ្រាន់តែជាគ្រឿងបិទបាំងខ្សែក្តីខ្មាស ។ ពួកភិក្ខុជាអ្នកមិន
 ជាប់មិនជ្រប់ បានបរិភោគរបស់ថ្ងៃថ្នាំក្តី សៅហ្មងក្តី តិចក្តី ច្រើន
 ក្តី ដើម្បីញ៉ាំងអត្តភាពឲ្យប្រព្រឹត្តទៅប៉ុណ្ណោះ ។ ពួកភិក្ខុ មិនបានខ្វល់
 ខ្វាយក្នុងភេសជ្ជៈបច្ច័យ ជាបរិក្ខារនៃជីវិតខ្លាំងពេក ដូចជាខ្វល់ខ្វាយ
 ក្នុងធម៌ជាទីអស់នៃអាសវៈទេ ។ ពួកភិក្ខុចម្រើនឡើយ ។ នូវវិវេកធម៌
 ប្រព្រឹត្តឈមទៅរកវិវេកនៅក្នុងព្រៃ ទៀបគល់នៃឈើក្នុងជ្រោះ នឹង
 ក្នុងគុហាទាំងឡាយ ។ ពួកភិក្ខុជាអ្នកប្រព្រឹត្តបន្ទាបខ្លួន តាំងមាំ
 (ក្នុងសាសនា) ជាអ្នកចិញ្ចឹមជីវិត ជាអ្នកមានចិត្តទន់ មានចិត្តមិនរឹង
 តឹង មិនច្របូកច្របល់ដោយកិលេស មិនមានមាត់រឹង ជាអ្នកល្អក្នុង
 អំណាចនៃការគិតរកប្រយោជន៍(ខ្លួននឹងអ្នកដទៃ) ។ ព្រោះហេតុនោះ
 ដំណើរទៅនឹងការបរិភោគ ការសេព (របស់ពួកភិក្ខុ) គួរជាច្រើនថ្ងៃ
 ទាំងមានឥរិយាបថ ដូចគ្នានៃប្រេងដ៏ស្មើគ្នា ។ ព្រះថេរពាថាទាំងនោះ
 មានអាសវៈទាំងបួនអស់ហើយ មានឈានច្រើន មានប្រយោជន៍
 ច្រើនឥឡូវនេះ បរិនិព្វានហើយ ឥឡូវនេះពួកភិក្ខុបែបនោះមានតិច ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស ថេរីកថា

តុស្សលាទញ្ច ធម្មានំ	បញ្ចាយ ធម៌ បរិក្ខុយា
សត្វាការវុបេតំ	លុជ្ជតេ ជីនសាសនំ ។
មាបកាទញ្ច ធម្មានំ	តិលេសាទញ្ច យោ ឱតុ
ឱបដ្ឋិតា វិវេកាយ	យេ ធម៌សុទ្ធម្មសេសកា។
តេ តិលេសា បរិឡា	អាវិសន្តំ តហិ ជនំ
តេ ឡន្តំ មញ្ញេ ពាលេហិ	ឧម្មតេហិវ រត្តសា ។
តិលេសេហាភិក្ខុតា តេ	តេន តេន វិជារិតា
នរា តិលេសវត្ថុសុ	សយំតាហោវេយោសិតេ។
បរិក្ខដ្ឋិតា សុទ្ធម៌	អញ្ញាមញ្ញាហិ ភណ្ឌេ
ជិដ្ឋិតតានិ អន្ធនា	ឥទំសេយ្យេតំ មញ្ញេ ។
ធនញ្ច បុត្តភិយញ្ច	ធម្មយត្វាន ជិត្តតា
កេជ្ជតិក្ខុហេតុបិ	អតិច្ឆានំ និសេវេ

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ថេរីយាន

សាសនានៃព្រះជិនស្រី ប្រកបដោយអាការង្គប្រសើរគ្រប់យ៉ាង រមែង
 សាបសូន្យទៅ ព្រោះការអស់ទៅនៃកុសលធម៌ផង នៃបញ្ញាផង ។
 កាលជាវដ្តនៃធូបធម៌ នឹងកិលេស (កំពុងប្រព្រឹត្តទៅ) ពួកភិក្ខុ
 ណាខ្លះខ្លាំង ដើម្បីរំលឹក ពួកភិក្ខុនោះ ឈ្មោះថា មានព្រះសង្ឃ
 សល់នៅ^(១) ។ កិលេសទាំងនោះកាលចំរើនឡើង រមែងជ្រៀតជ្រែក
 នូវជនជាច្រើនទំនងហាក់ប្រឡែងលេងនឹងពួកជនពាលដូចពួកអារក្ស
 ទឹក ប្រឡែងលេងនឹងមនុស្សឆ្កួត ។ ពួកជនទាំងនោះ លុះត្រូវ
 កិលេសគ្របសង្កត់ហើយ តែងស្ទុះទៅតាមបំណែកនៃកិច្ចនោះ ។
 ព្រោះកិលេសវត្ថុទាំងឡាយ ក្នុងកាលជាទីចាប់យក ដោយខ្លួនឯង
 ដែលពួកកិលេសយោសនាហើយ ។ ពួកជននោះលះចង់នូវព្រះ
 សង្ឃ ហើយឈ្មោះប្រកែកគ្នានឹងគ្នា លុះក្នុងអំណាចទិដ្ឋ សំគាល់
 ថា វត្ថុនេះប្រសើរបំផុត ដូច្នេះ ។ ពួកជន ដែលលះចង់ នូវ
 ទ្រព្យ នឹងកូនប្រពន្ធ ហើយចេញទៅ (អំពីផ្ទះ) រមែងសេពនូវអំពើ
 ដែលមិនគួរធ្វើ ព្រោះហេតុ សូម្បីត្រឹមតែចង្អាតមួយវែក ។

១ កាលនូវដែលពួកពុទ្ធិនិក្ខិប កំពុងសង្ស័យដោយធម៌នៃកិលេស គោះបិក្ខុពួកខ្លះ
 ប្រកបព្យាយាម ក្នុងវិធីនៃកម្មដ្ឋាន ដោយសេចក្តីប្រតិបត្តិយ៉ាងព្រឹត្តិ ក៏ដូចជាទំនង
 ញ៉ាំងសេចក្តីប្រតិបត្តិឲ្យសម្រេចបានដោយងាយ ព្រោះព្រះសង្ឃដែលរស់នៅក្រៅ
 អំពីសេចក្តីប្រតិបត្តិនោះជាច្រើន ដោយធម៌នៃកិលេសពូលប្រៀងប្រែក្លាយផ្សេងៗ ។

ថេរាថាយ វិសតិធិពោ

ឧទិវាដេហាតំ កុត្វា	សយន្តត្តានសេយ្យកា
កតំ វត្ថុន្តំ ^(១) បដិទុក្ខា	យា កថា សត្តត្ថហិតា ។
សទ្ធការុក្កសិប្បានំ ^(២)	ចិត្តំ កត្វាន សិក្ខេវ
អរូបសន្តា អដ្ឋង្គតំ	សាមញ្ញត្ថោតិ អច្ឆតិ ។
មត្តតំ តេលច្ចុល្លាញ	ឧទិកាសនកោជនំ
តិហិនំ ឧបនាមេន្តំ	អាកម្មន្តា ពហុត្ថំ ។
ទន្ធចោលំ កបិដ្ឋញ	បុប្ផខាទនិយានំ ច
បិណ្ឌាចារេ ច សម្បន្ន	អម្ពេ អាមលកានំ ច
គេហវ្យេស្មយថាវេជ្ជា	តិច្ឆាតិវេ យថា តិហិ
កណិកាវ វិភូសាយំ	វស្សេវ ខត្តិយា យថា
លេគតិកា វត្ថុនិកា	ត្រដសត្តិ អវាដ្ឋកា ^(៣)
តហ្មហិ បរិកល្យេហិ	អាមិសំ បរិកុត្តេវ ។
លេសក ប្ប បរិយាយេ	បរិកល្យេនុជារិកា
ដិវិកត្តា ឧទាយេន	សម្ពុទ្ធិនំ ពហំ ធនំ ។

១ ឱ. កថា វិទ្យុន្តិ ម. ។ កថា វិទ្យុន្តិ ។ ២ សព្វកុណិកសិក្ខានិច្ចិ ពហោ។
 ៣ ម. វេបាដិកា ។

ថេរីកាថា វិសតិធិបាត

(ពួកភិក្ខុនោះ) បរិភោគពហារពេញពោះ ហើយដេកផ្សា ភ្ញាក់
ឡើងហើយក៏នាំគ្នានិយាយពាក្យដែលព្រះសាស្តាទ្រង់តិះដៀល ។
ពួកភិក្ខុហាត់ធ្វើយ៉ាងផ្អែកផ្អង់ នូវសិល្បៈដូចជាងទាំងពួង មិនម្យាប
នូវសន្តានចិត្តខាងក្នុង គុណវិសេស គឺប្រយោជន៍ នៃសមណធម៌
(របស់ពួកភិក្ខុនោះ) ក៏អាក់ខាន ។ ពួកភិក្ខុ កាលប្រាថ្នានូវចិត្តប្រសើរ
ច្រើនលើសលុប រមែងបង្កើននូវដ៏ស្ម័គ្រ ប្រេង គ្រឿងលំអិត ទឹក
អាសនៈ នឹងកោដន ដល់ពួកគ្រហស្ថ ។ ឲ្យ នូវឈើស្នួន ផ្លែឆ្ន័ង
ផ្កាឈើ វត្ថុសម្រាប់ទំពាស្សី ចិល្ចាបាតដ៏ល្អៗ ផ្លែស្វាយ នឹងផ្លែ
កន្ទួតព្រៃទាំងឡាយ ខ្វល់ខ្វាយក្នុងភេសជ្ជៈ ដូចពួកពេទ្យ ខ្វល់
ខ្វាយក្នុងកិច្ចតូច-ធំ (នៃជម្ងឺ) ដូចពួកគ្រហស្ថប្រកបក្នុងការស្ម័គ្រ
ស្មាង ដូចស្រីពេស្យា ឬដូចពួកក្សត្រយ៍ ខ្វល់ខ្វាយក្នុងឥស្សរភាព
ជាអ្នកបោកប្រាសបញ្ឆោត ធ្វើជាសាក្សីរឿច ជាអ្នកកោងកាច
បរិភោគអាមិសៈ ដោយអាការជាមិច្ឆាជីវៈច្រើនយ៉ាង ។ ពួកភិក្ខុជា
អ្នករវៃរវេម (ដោយបាបធម៌) ក្នុងលេសដ៏គួរ ក្នុងរូបិយភាពសក្តិ
ត្រូវការចិញ្ចឹមជីវិត ប្រមូលមកនូវទ្រព្យដ៏ច្រើន ដោយឧបាយ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស បើរតាថា

ឧបជ្ឈបេន្នំ បរិសំ	កម្មតោ នោ ច ជម្មតោ
ជម្មំ បរិសំ ទេសេន្នំ	លាភតោ នោ ច អត្ថតោ ។
សង្ឃលាភស្ស កណ្ណន្នំ	សង្ឃតោ បរិពាហិកា
បរលាភោ បដិវត្តា	អហិកាវ ន លង្ករ ។
នាទុយុត្តា តថា ឯកេ	មណ្ឌា សង្ឃដិចារុតា
សម្ពាវនំ យេវីន្នំ	លាភសក្ការម្មន្នតា ។
ឯវំ នាទប្បយាតម្ហិ	ននាទំ សុត្ថរំ តថា
អដ្ឋសិទ្ធិ វា ធីសិទ្ធិ	ដ្ឋសិទ្ធិ វា នុត្តត្ថំ ។
យថា កណ្ណកដ្ឋានម្ហិ	ចរយ្យ អនុចាហនោ
សតី ឧបជ្ឈបេត្វាន	ឯវំ តាមេ មនី ចរ ។
សវត្ថា បុព្វកេ យោកី	តេសំ វត្ថមនុស្សំ
កិញ្ញាបិ បន្តិមោ កាលោ	ដុសេយ្យ អមតំ បទំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ បេរិកាថា

ពួកភិក្ខុញ្ញាតិបរិស័ទ ឲ្យផ្គត់ផ្គង់ ព្រោះការងារ មិនមែនព្រោះធម៌
 សំដែងធម៌ដល់ជនដទៃ ព្រោះតែលាភ មិនសំដែងព្រោះ(ប្រាថ្នា)
 ប្រយោជន៍(សាធារណៈ)។ ពួកភិក្ខុឈ្មោះប្រវែកកព្រោះតែសង្ឃលាភ
 ជាខាងក្រៅអំពីសង្ឃ ចិញ្ចឹមជីវិតដោយ លាភរបស់ជនដទៃ ជាបុគ្គល
 មិនខ្មាសអៀន ។ មួយទៀត ភិក្ខុពួកខ្លះ ជាអ្នកមិនប្រកប(សមណធម៌)
 ជាបុគ្គលមានក្បាលត្រងោល ដណ្តប់សង្ឃដិ ជាអ្នកល្មោភដោយ
 លាភសក្ការៈ ប្រាថ្នាតែសេចក្តីសរសើរ ។ កាលបើ កិលេសធម៌
 ប្រព្រឹត្តទៅដោយប្រការផ្សេងៗ យ៉ាងនេះ ឥឡូវនេះ ភិក្ខុមិនអាច
 នឹងប៉ះពាល់នូវគុណវិសេសដែលមិនទាន់បានប៉ះពាល់ ឬមិនអាចនឹង
 រក្សានូវគុណវិសេសដែលបានប៉ះពាល់ដូច្នេះបានឡើយ ។ ជនមិន
 មានស្បែកជើង ត្រាច់ទៅក្នុងទីមានបន្ទាយ៉ាងណា អ្នកប្រាជ្ញគួរប្រុង
 ស្មារតី ត្រាច់ទៅក្នុងស្រុកយ៉ាងនោះ ។ យោគី កាលរលឹកឃើញពួក
 លោកអ្នកមានព្យាយាម ក្នុងកាលពីដើម រលឹកឃើញនូវវត្ថុប្រតិបត្តិ
 របស់ពួកលោកទាំងនោះ ទោះបីកាលជាខាងក្រោយ(អំពីកាលដែល
 ព្រះសាស្តាគង់នៅ) ក៏ដោយ គង់បានប៉ះពាល់នូវផ្លូវអមតៈ ។

ថេរតាថាយ វីសគំនិបាតោ

ឥទំ វត្ថុ សាលវិនេ សមណោ ភាវិត្តិដ្ឋិយោ
 ព្រាហ្មណោ បរិនិព្វាយិ ឥសិ វិណាប្បនត្តរោតិ ។
 ពារសរិយោ^(១) ថេរោ ។

ឧទ្ធានំ

អធិប្បត្តោ ពារសរិយោ តេលុកានិ វដ្ឋទាលោ
 មាលុដ្ឋ្យសេលោ ច កុទ្ធិយោ អដ្ឋលិ ទិព្វចក្កកោ ។
 ពារសរិយោ ច ទិសេតេ វីសម្មិ សុបរិកិច្ចតា
 តាថាយោ ទ្វេសតា ហោន្តិ បញ្ចតា ធម្មិសឧត្តរិន្តិ ។

វីសគំនិបាតោ និដ្ឋិតោ ។

១ ឧ. ពារបរិយោ ។ ម. ពារបរិយោ ។

ថេរីកាថា វីសតិធិបាត

សមណៈ បានចំរើននូវឥន្ទ្រិយ ជាអ្នកបណ្តុះចោលនូវបាប ជាអ្នក
ស្វែងរកនូវគុណ មានកតថ្មីអស់ហើយ លុះពេលយ៉ាងនេះ
ហើយ ក៏បរិនិព្វាន ក្នុងសាលវ័ន ។

បារាសរិយត្ថេរ ។

ឱទ្យាន

ព្រះថេរៈ ១០ នេះ គឺអធិប្បត្តត្ថេរ១ បារាសរិយត្ថេរ ១ តេលុកានិ-
ត្ថេរ ១ វជ្ជបាលត្ថេរ ១ មាលន្ទ្របុត្តត្ថេរ ១ សេលត្ថេរ ១ ភិទ្ធិយត្ថេរ ១
អន្ទុលីមាលត្ថេរ ១ អនុរុទ្ធត្ថេរ មានទិព្វចក្ខុ ១ បារាសរិយត្ថេរ ១
បានសំដែងតាម ២០០ លើស ២៥ ដែលមកក្នុងវីសតិធិបាត ។

ចប់ វីសតិធិបាត ។

បើរតាហិយ តិសនិប្បតោ

(២៥៩) ឆាសាទិកេ ពហុ ទិស្វា	ភាវិតត្ថេ សុសំរុតេ
ឥសិ បណ្ណាសតោត្ថោ	អប្បន្នំ បុស្សស្សយំ ។
កី ធិន្ទា កិមធិប្បាយា	កិមាកប្បា ភវិស្សរេ
អនាគតម្ហំ កាលម្ហំ	តំមេ អក្ខាហំ បុច្ឆិតោ ។
សុណោហំ វចនំ មយ្ហំ	ឥសិ បណ្ណាស្សយំ
សក្កច្ចំ ឧបដាវេហំ	អាទិត្យស្សៈ ឡាតតំ ។
កោធនា ឧបដាហំ ច	មក្ខំ ជម្ពំ សហំ ពហុ
ឥស្សតី ឆាធាវាធា ច	ភវិស្សន្តំ អនាគតេ ។
អញ្ញាតមាទិវោ ធម្មេ	គម្ពរេ តិរតោចរា
លហុកា អគ្គ ធម្មេ	អតាមតាមតារាវំ ។
ពហុ អាទិនវា លោកេ	ឧប្បន្និស្សន្យនាគតេ
សុទេសិតំ ឥមំ ធម្មំ	កិលិសិស្សន្តំ ទុម្ពតំ ។
គុណាហំ នាបិ សង្ឃម្ហំ	វេហារន្តា ^(១) វិសារនា
ពលវន្តោ ភវិស្សន្តំ	មុទរា អស្សតាវិនោ ។

១ ឱ. ម. វេហារន្តំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ បេរិកាថា

បេរិកាថា តិសនិបាត

(២៥៩) ឥសីឈ្មោះបណ្ឌិតសោត្រ ឃើញពួកភិក្ខុជាច្រើន ដែលគួរនាំមក
នូវសេចក្តីជ្រះថ្លា មានចិត្តអបរិហើយ សង្រួមល្អហើយ ក៏បានសួរ
នូវព្រះថេរៈឈ្មោះបុស្សៈថា ។ ពួកភិក្ខុនឹងមានប្រាជ្ញាដូចម្តេច មាន
បំណងដូចម្តេច មានអាកប្បកិរិយា ដូចម្តេច ក្នុងកាលអនាគត
លោកដែលខ្ញុំសួរហើយ សូមប្រាប់នូវដំណើរនោះឲ្យបាន ។

(ព្រះបុស្សត្រូវពោលថា) ម្ចាស់ឥសីឈ្មោះបណ្ឌិតសោត្រ អ្នកចូរស្តាប់
ពាក្យអាត្មា ចូរចាំទុកដោយគោរព អាត្មានឹងប្រាប់នូវកាលជាអនា-
គត ។ ពួកភិក្ខុច្រើនរូប ជាបុគ្គលមានសេចក្តីក្រោធ ចង់សេចក្តីក្រោធ
ទុក ជាអ្នកលុបគុណគេ ជាបុគ្គលរើស ជាអ្នកបោកប្រាស ជាអ្នក
ប្រណែន ជាអ្នកមានវារៈផ្សេងៗគ្នា នឹងមានក្នុងអនាគត ។ ភិក្ខុមាន
សេចក្តីប្រកាន់ថាខ្លួន ដឹងធម៌ដ៏ជ្រាលជ្រៅ មានការម្នាក់ក្នុងគ្រឹះ
(ខាងអាយុអំពីធម៌នោះ) មានចិត្តស្រាល មិនធូនក្នុងព្រះសង្ឃម្នាក់ រឺមែន
ជាអ្នកមិនមានសេចក្តីគោរពត្រាស់នឹងគ្នា ។ ទោសទាំងឡាយជាច្រើន
នឹងកើតឡើងក្នុងលោក ក្នុងកាលជាអនាគត គឺពួកភិក្ខុអប្បប្រាជ្ញា នឹង
ញ៉ាំងធម៌ ដែលព្រះមានព្រះភាគសំដែងហើយដោយប្រពៃនេះ ឲ្យ
សៅហ្មង ។ ពួកភិក្ខុហាបសូន្យចាកគុណ កាលចរចាក្នុងសង្ឃ នឹងជា
អ្នកក្ស័រក្សា មានកំឡាំង មានមាត់រឹង តែជាអ្នកមិនមានការចេះដឹង ។

ថេរពាថាយ តិសនិពាគោ

កុណាវន្តោបិ សង្ឃមិ	វេហាវន្តា យថត្ថតោ
ធុត្ថលា តេ ភវិស្សន្តិ	ហិរិមនា អនត្ថកា ។
រជតំ ជាត្រូបញ្ច	ខេត្តំ វត្តំ អដេឡកំ
នាសំនាសញ្ច ធុរេន្តា	សាទិយិស្សន្យនាគតេ ។
ឧដ្ឋានសញ្ញា ពាលា	សីលេសុ អសមាហិតា
ឧដ្ឋាន វិចិស្សន្តិ	កលហាភិរតា មិតា
ឧទ្ធតា ច ភវិស្សន្តិ	ដិលចិវរោរតា
កុហា ថទ្ធា លនា សិទ្ធិ	ចិស្សន្យិយា វិយ ។
តេល បណ្ណោហិតេសេហិ	ចបលា អញ្ញនត្ថកា
រថិយាយ ភវិស្សន្តិ	នន្តវណ្ណាកចារតា ។
អដេត្ថនំ វិមុត្តេហិ	សុរត្តំ អរហន្ធជំ
ជិត្តិស្សន្តិ កាសាវំ	ឌុនាតេសុ សមុច្ឆតា ។
លាភកាមា ភវិស្សន្តិ	កុសីតា ហិរិយា
កិច្ចន្តា វេលបត្តានិ	តាមន្តេសុ វិសិស្សរេ ។
យេ យេ លាភំ លភិស្សន្តិ	មិន្នាជីវតា សនា
តេ តេ ច អនុសិក្ខន្តា	ភវិស្សន្តិ ^(១) អសញ្ញតា ។

ថេរពាថា ទីសនិទាត

ឯពួកភិក្ខុមានគុណ មានហិរិ មិនមានសេចក្តីត្រូវការ (របស់អ្វី) កាល
ពេលពាក្យក្នុងសង្ឃតាមសេចក្តីពិត នឹងជាអ្នកមានកំឡាំងថយ ។
ក្នុងអនាគតកាល ពួកភិក្ខុដែលឥតប្រាជ្ញា នឹងត្រេកត្រអាលចំពោះ
ប្រាក់មាស ស្រែ ចម្ការ ព័ទ្ធជៀម ខ្ញុំស្រី នឹងខ្ញុំប្រុស ។ ពួកភិក្ខុពាល
ជាអ្នកសំគាល់ ក្នុងការលើកទោស មិនតាំងមាំក្នុងសីលទាំងឡាយ
ជាអ្នកក្រអឺតក្រអោង ត្រេកត្រអាលក្នុងជំលោះ នឹងគ្រាច់ទៅផ្សេងៗ
ដូចម្រឹត មួយទៀត នឹងមានពួកភិក្ខុជាអ្នករាយមាយស្វៀកដណ្តប់ចំរើរ
មានពណ៌ខៀវ ជាមនុស្សកុហក ជាបុគ្គលរឹងត្អឹង ជាអ្នកចរចារស
រាយ មានគិលេសដូចស្មៃ នឹងប្រព្រឹត្តដូចព្រះអរិយៈ ។ ពួកភិក្ខុដែល
មានសក់រលើបដោយច្រើន ជាអ្នកឃ្លេងឃ្លោង មានភ្នែកលាបថ្នាំ
ដណ្តប់សំពត់មានសម្បុរដូចភ្នំនឹងដើរតាមច្រក ។ ភិក្ខុពាលទាំង
នោះនឹងឆ្លើមឆ្លំបំពេញកាសាវៈ ដែលពួកព្រះអរិយៈ មានចិត្តផុតស្រឡះ
មិនឆ្លើម ជាសំពត់ជ្រលក់ត្រឹមត្រូវ ជាទង់ជ័យនៃព្រះអរិយៈ ហើយជា
អ្នកជ្រប់នៅតែក្នុងសំពត់មានពណ៌ស ។ នឹងមានពួកភិក្ខុជាអ្នកប្រាថ្នា
លាភ ជាបុគ្គលខ្ជិល មានព្យាយាមទន់ ទាំងជាបុគ្គលធុញទ្រាន់
នឹងព្រៃធំៗ ទាំងឡាយ ហើយទៅតែក្នុងសេនាសនៈជិតៗ ស្រុក ។
ពួកភិក្ខុណា ។ ត្រេកអរក្នុងមិច្ឆាជីវៈ នឹងបានលាភគ្រប់កាលទាំងពួង
ពួកភិក្ខុដែលសិក្សាតាមភិក្ខុទាំងនោះ ។ ក៏នឹងទៅជាអ្នកមិនសង្រួម ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ប៉ៃតាថា

យេយេ អលាភិដោ លាភំ ន តេ បុដ្ឋា ភវិស្សរេ
 សុបេសលេចិ តេ ធីរេ សេវិស្សនំ ន តេ តទា។
 មិលក្កាជនំ វត្តំ ករហន្តា សកំ ធីជំ
 តត្ថយានំ ធីជំ កេចិ ធាវស្សន្យ្រទាតកំ ។
 អតារវេ ច កាសាវេ តទា តេសំ ភវិស្សតិ
 បដិសង្ខា ច កាសាវេ ភិក្ខុនំ ន ភវិស្សតិ ។
 អភិក្ខុតស្ស ទុក្ខេន សល្យវិទូស្ស វប្បតោ
 បដិសង្ខា មហាយោរា ទាតស្សាសិ អចិន្តិយា ។
 ធន្តោ ហិ តទា ទិស្វា សុវត្ថំ អរហន្ធជំ
 តាវនេវ ភណ្ឌំ តាថា តនោ អត្តោបសញ្ញតា ។
 អនិក្កសាវេ កាសាវំ យោ វត្តំ បរិទិហេស្សតិ
 អបេតោ ធម្មសង្ខេន ន សោ កាសាវមរហតិ ។
 យោ ច វត្តកសាវស្ស សីលេសុ សុសមាហិតោ
 ឧបេតោ ធម្មសង្ខេន ស វេ កាសាវមរហតិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ថេរីយាន

ពួកភិក្ខុណា ។ ជាអ្នកមិនបានលាភ ពួកភិក្ខុទាំងនោះ នឹងមិនមានគេ
 បូជា ពួកភិក្ខុទាំងនោះ នឹងមិនគប្បីរកទូរអ្នកប្រាជ្ញដែលមានសីលជាទី
 ស្រឡាញ់ ក្នុងកាលនោះ ។ ពួកភិក្ខុខ្លះ នឹងតិះដៀលនូវសំពត់កាសាវៈ
 ជាទង់ជ័យរបស់ខ្លួន ហើយទៅស្វៀកដណ្តប់សំពត់ ជាទង់ជ័យ
 ពួកតិរិយ ដែលជ្រលក់ដោយមរក្សី ក៏មាន ជាសំពត់ស ក៏មាន ។
 សេចក្តីមិនគោរពក្នុងសំពត់កាសាវៈ នៃពួកភិក្ខុទាំងនោះ នឹងមាន
 ក្នុងកាលនោះ ទាំងការពិចារណាក្នុងសំពត់កាសាវៈនៃពួកភិក្ខុ ក៏នឹង
 មិនមានដែរ ។ ដំរីដ៏ប្រសើរ កាលត្រូវសេចក្តីទុក្ខគ្របសង្កត់ ត្រូវ
 សរសុត ញ័រកាយចំប្រប់ ក៏មានការគិតពិចារណា ដំរីទាំងក្រៃលែង ជា
 គំនិតដែលមិនធ្លាប់គិតមក ។ ព្រោះថា គ្រានោះ ដំរីឆ្មុន បានឃើញ
 សំពត់កាសាវៈ ជាទង់ជ័យព្រះអរហន្ត ដែលជ្រលក់យ៉ាងល្អ ហើយ
 បានពោលនូវគាថាទាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយប្រយោជន៍ ក្នុង
 ខណៈនោះឯង ។ បុគ្គលណា មិនទាន់ប្រាសចាកទឹកចត់ គឺវាតា-
 ទិក្ខុលេស ជាអ្នកប្រាសចាកទមៈនឹងសច្ចៈ ស្វៀកដណ្តប់នូវសំពត់
 កាសាវៈ បុគ្គលនោះ មិនគួរ(ស្វៀកដណ្តប់) នូវសំពត់កាសាវៈ
 ឡើយ ។ លុះតែបុគ្គលណា បានខ្ចាក់ចោលនូវទឹកចត់ គឺវាតាទិក្ខុ-
 លេស តាំងម៉ាលក្ខណ៍សីលទាំងឡាយ ប្រកបដោយទមៈ នឹងសច្ចៈ
 បុគ្គលនោះឯង ទើបគួរ(ស្វៀកដណ្តប់) នូវសំពត់កាសាវៈ ។

វិបដ្ឋសីលោ ឧម្មេជោ ចាកដោ កាមការិយោ

វិព្ពន្ធិតោ ធិស្សតោ ន សោ កាសាវមរហតិ ។

យោ ច សីលេន សម្មដ្ឋោ វីតរតោ សមាហិតោ

ឌុំធាតមនសង្កប្បោ ស វេ កាសាវមរហតិ ។

ឌុំទូតោ ឌុំដ្ឋន្ទោ ពាលោ សីលំ យស្ស ន វិជ្ជតិ

ឌុំធាតកំ អរហតិ កាសាវំ កំ កវិស្សតិ ។

ភិក្ខុ ច ភិក្ខុនីយោ ច ឌុំដ្ឋតោ អនាធិក

តាធិនំ មេត្តចិត្តានំ ធិត្ថណ្ឌិស្សន្យោ ភតេ ។

សិក្ខាបេន្តាបិ ថេរេហិ ពាលា ចីវរោណំ

ន សុណិស្សន្តិ ឧម្មេជោ ចាកដោ កាមការិយា ។

តេតថា សិក្ខិតា ពាលា អញ្ញាមញ្ញំ អតារវា

ធានិយិស្សន្តបដ្ឋិយេ ឧទុក្ខោ វិយ សារថី ។

ឃី អនាគតទ្វានំ បដិបត្តិ កវិស្សតិ

ភិក្ខុនី ភិក្ខុនីនេវា បត្តេ កាលុប្បិ បដិមេ ។

ថេរោថា តិសមិយាត

បុគ្គលណា ជាអ្នកបត្តិសីល មានគំនិតអាក្រក់ ប្រាកដជាអ្នកទ្រុស្តសីល ធ្វើតាមតែប្រាថ្នា មានចិត្តរាយមាយ មិនមានធម៌សបុគ្គលនោះ មិនគួរ(ស្ងៀកដណ្តប់) នូវសំពត់កាសាវៈឡើយ ។

លុះតែបុគ្គលណា បរិបូណ៌ដោយសីល ប្រាសចាកធនុរាគ មានចិត្តតាំងមាំ មានសេចក្តីត្រិះរិះក្នុងចិត្តដ៏ស បុគ្គលនោះឯង ទើបគួរ(ស្ងៀកដណ្តប់) នូវសំពត់កាសាវៈ ។ សីលរបស់បុគ្គលណាមិនមាន បុគ្គលនោះ ជាអ្នករើរវាយ ក្រអឺតក្រអោង ជាបុគ្គលពាលគួរតែ (ស្ងៀកដណ្តប់) នូវសំពត់មានពណ៌ស នឹងស្ងៀកដណ្តប់នូវសំពត់កាសាវៈដូចមេចកើត ។ ក្នុងកាលជាអនាគត ពួកភិក្ខុ ភិក្ខុនី ជាអ្នកមានចិត្តប្រទូស្ត ជាអ្នកឃើសយូង នឹងសង្កត់សង្កិន នូវពួកលោកដែលប្រកបដោយតាទិគុណ មានចិត្តប្រកបដោយមេត្តា ។

ពួកភិក្ខុពាល ដែលមានគំនិតអាក្រក់ ប្រាកដជាអ្នកទ្រុស្តសីល ធ្វើតាមតែប្រាថ្នា កាលបើពួកព្រះថេរៈបង្ហាត់នូវការស្ងៀកដណ្តប់ចីវរ នឹងមិនព្រមស្តាប់ ។ ពួកភិក្ខុពាលទាំងនោះ ដែលទុបដ្ឋាយាចារ្យឱ្យសិក្សាយ៉ាងនោះហើយ ក៏ជាបុគ្គលមិនមានការគោរពគ្នានឹងគ្នា នឹងមិនអើពើចំពោះទុបដ្ឋាយាចារ្យ ដូចសេះមានពុតត្បូត មិនអើពើនឹងនាយសារថី ។ ក្នុងកាលជាអនាគត ពួកភិក្ខុ ភិក្ខុនី នឹងមានសេចក្តីប្រតិបត្តិ ហ្មឺងនេះ ក្នុងបច្ច័យកាល ដែលមកដល់ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ថេរគាថា

បុរា អាគុច្ឆតេ ឯតំ អនាគតំ មហាព្រហ្មំ
 សុត្វចា ហោថ សទិលា អញ្ញាមញ្ញំ សតារា ។
 មេត្តចិត្តា កាវុណិកា ហោថ សីលេសុ សំរុត្តា
 អារទ្ធវិយា បហិតត្តា ជំនុំ ទទ្ធិបរក្កមា ។
 បមាទិ ភយតោ ទិស្វា អប្បមាទញ្ច ខេមតោ
 ភាវេថ ជ្ជង្គិកំ មកំ ជុស្តង្គិ អមតំ បទង្គិ ។

កុស្យត្ថេរោ^(១) ។

[២៦០] យថាចារី យថាសតោ សតិមា

យថាសង្កប្បវិយា យ^(២) អប្បមតោ

អជ្ឈតតោ សុសមាហិតតោ

ឯកោ សន្តសិតោ តមាហុ ភិក្ខុំ ។

អល្លំ សុត្តំ វ កុញ្ញតោ ទតាធិ្យំ សុហិតោ សិយា

ឡង្គិទេវោ មិតាហារោ សតោ ភិក្ខុ បរិព្វជេ។

ចត្តារោ បញ្ចា អាណាបេ អកុត្តា ខុទ្ទកំ បិវេ

អលំ ជាសុវិហារាយ បហិតត្តស្ស ភិក្ខុនោ ។

១ ឧ. ម. កុស្យត្ថេរោ ។ ២ សំយតសង្កត្តបរិវាហយិទិ អន្តរាថយំ ទិស្សតិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ថេរីយាន

ភ័យដ៏ធំនេះ ដែលមិនបានមកដល់ ក៏រមែងមកដល់មុនមិនខាន អ្នក
 ទាំងឡាយ ចូរជាបុគ្គលប្រដៅដោយ មានចិត្តដ៏ទៃ ប្រកបដោយ
 សេចក្តីគោរពដល់ត្រាង្គនឹងតាច្នេះ ។ អ្នកទាំងឡាយ ចូរជាបុគ្គលមានចិត្ត
 មេត្តា ករុណា សង្រួមក្នុងសីលទាំងឡាយ មានការព្យាយាមតឹងតែង
 មានចិត្តស្ងប់នៅកាន់ទិព្វាន មានសេចក្តីសង្ឃឹម អស់កាលជានិច្ច
 ច្រើន ។ អ្នកទាំងឡាយ បើឃើញសេចក្តីប្រមាទថាជាក័យ ទាំងឃើញ
 នូវសេចក្តីមិនប្រមាទថាជាទីក្សេមហើយ ចូរចំរើននូវមគ្គមានអង្គ ៨
 (កាលបើយ៉ាងនេះ) ពួកភិក្ខុ ក៏រមែងបាននូវអមតបទគ្រឹះទិព្វាន ។

បុស្សត្ថេរ ។

(២៦០) បុគ្គលណា ជាអ្នកប្រព្រឹត្តសមគួរ ជាអ្នកស្ងប់សមគួរ មាន
 ស្មារតី ជាអ្នកមិនធ្វេសប្រហែស ក្នុងការត្រិះរិះ និងការ
 ប្រព្រឹត្តិសមគួរ ត្រេកអរដោយការនាគក្នុងសន្តាន មានចិត្ត
 តាំងមាំ ជាបុគ្គលម្នាក់ឯង មានសេចក្តីសន្តោស អ្នកប្រាជ្ញ
 ទាំងឡាយ ហៅបុគ្គលនោះថាជាភិក្ខុ ។

ភិក្ខុកាលបរិភោគ នូវអាហារស្រស់ ឬក្រៀម មិនគប្បីឱ្យឆ្អែតជ្រុលទេ
 គប្បីជាអ្នកមានពោះច្រើន មានអាហារដ៏ល្អមានស្មារតីវៀរចេញ ។ ភិក្ខុ
 ឈប់បរិភោគ៤ឬ៥ពិន្ទុ(ក្នុងកាលដិតឆ្អែត)ហើយគប្បីផឹកទឹកនេះជាការ
 ល្អដល់កិរិយានៅជាសុខ នៃភិក្ខុអ្នកមានចិត្តស្ងប់នៅរក (ព្រះទិព្វាន)។

កក្ក្យាយតញ្ច អាទេតិ^(១)

ជីវំ ឥទមត្ថកំ

អលំ ដាសុវិហារាយ

បហិតតុស្ស ភិក្ខុនោ ។

មល្លង្កេន ធិសិទ្ធស្ស

ជណ្ឌកេ នាភិវស្សតិ

អលំ ដាសុវិហារាយ

បហិតតុស្ស ភិក្ខុនោ ។

យោ សុខំ ទុក្ខតោ អន្ត

ទុក្ខំ អន្តកំ សល្លតោ

ឧភយន្តវេន នាហោសិ

កេន លោកស្មំ កី សិយា។

មា មេ តនាចំ ចាបិច្ឆោ

កុសីតោ ហិទ្ធវិយោ

អប្បស្សតោ អនាទរោ

កេន លោកស្មំ កី សិយា។

តហ្មស្សតោ ច មេធាវី

សីលេសុ សុសមាហិតោ

ចេតោសមថេនុយុតោ

អបិ មន្តនំ តិដ្ឋតុ ។

យោ បបញ្ចមនុយុតោ

បបញ្ចាភិវតោ មនោ

វិរាជយំ សោ ធិព្វានំ

យោគត្ថេមំ អនុត្តរំ ។

ថេរីកថា តិសនិបាត

ភិក្ខុស្ងៀកដណ្តប់ នូវចីវរជាតប្បិយៈ ប្រយោជន៍ (ត្រឹមតែការពារ
ត្រជាក់ជាដើម) នេះ ជាការគួរដល់ភិក្ខុនៅជាសុខ នៃភិក្ខុអ្នកមាន
ចិត្តស្ងួនទៅរក(ព្រះនិព្វាន) ។ កាលភិក្ខុអង្គុយដោយភ្នែក ភ្លៀងមិន
ស្រក់ត្រូវត្រង់ផង្គំទាំងពីរ នេះជាការគួរដល់ភិក្ខុនៅជាសុខ នៃ
ភិក្ខុអ្នកមានចិត្តស្ងួនទៅរក (ព្រះនិព្វាន) ។ បុគ្គលណាបានឃើញ
សុខ ថាជាទុក្ខ បានឃើញទុក្ខ ថាជាគ្រឿងចាក់ដោត ដូចកូនសរ
ការជាប់ចំពាក់មិនមានក្នុងចន្លោះនៃសុខនឹងទុក្ខទាំងពីរ បុគ្គលនោះ
គប្បីជាប់ក្នុងលោកដូចម្តេច គប្បីមានដោយកិលេសដូចម្តេចបាន ។
បុគ្គលមានសេចក្តីប្រាថ្នាគាត់ ជាអ្នកខ្ជិលច្រអូស មានការ
ព្យាយាមថោកទាប ជាអ្នករៀនសូត្រតិច មិនអើពើ(ចំពោះធម៌នឹង
វិន័យ) សូមកុំមានក្នុងសំណាក់ខ្ញុំ ក្នុងកាលណាឡើយ ប្រយោជន៍
អ្វីដោយឡែកទុក្ខលោក គប្បីមាន (ដល់បុគ្គលនោះ) ដោយបការៈ
ដូចម្តេច ។ មួយទៀត បុគ្គលអ្នកចេះដឹងច្រើន មានប្រាជ្ញាជាគ្រឿង
ទំលាយកិលេស តាំងមាំក្នុងសីល ប្រកបរឿយនូវចេតនាសមថៈ សូម
បិតនៅសូម្បីលើក្បាល ។ បុគ្គលណាមានចិត្តប្រកបរឿយនូវធម៌
ជាគ្រឿងយឺតយូរ ត្រេកអរចំពោះធម៌ជាគ្រឿងយឺតយូរ បុគ្គលនោះ
ឈ្មោះថា ឃ្លាតចាកព្រះនិព្វាន ជាទីក្សេមចាកយោគៈដ៏ប្រសើរ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស បេរគាថា

យោ ច បបត្ថាំ ហិត្វាន	និប្បបញ្ចបថេ រតោ
អារាជយី សោ និព្វានំ	យោគក្ខេមំ អនុត្តរំ ។
តាមេ វា យទិ វារញ្ញោ	និរុទ្ធេ វា យទិ វា ថេរេ
យត្ថ អរហន្តោ វិហារិន្តិ	តំ ភូមិភមណោយ្យតំ ។
រមណីយានិ អរញ្ញានិ	យត្ថ ន រមតី ជនោ
វីតរាតា រមិស្សន្តិ	ន តេ កាមគវេសិនោ ។
និធិនំវ បវត្តារំ	យំ បស្សេ វជ្ជនស្សនំ
និក្ខយេវាទី មេធាវី	តាទិសំ បណ្ឌិតំ កជេ
តាទិសំ កដមាទស្ស	សេយ្យោហោតិ ន ចាបិយោ។
ឱវុទេយ្យទុសាសេយ្យ	អសត្តា ច និវារយេ
សតំ ហិ សោ បិយោហោតិ	អសតំ ហោតិ អប្បិយោ។
អញ្ញាស្ស កកវា តុន្តោ	ធម្មំ នេសេសំ ចក្កុមា
ធម្មេ នេសិយមាទម្មិ	សោតមោធសិមត្តិកោ។
តំមេ អមោយំ សវនំ	វិមុត្តោម្ហិ អនាសវេ
នេវ បុព្វេនិវាសាយ	នបិ ទិព្វស្ស ចក្កុនោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ បេរិយាយ

បុគ្គលណា លះបង់នូវធម៌ជាគ្រឿងយឺតយូរ ត្រេកអរក្នុងធម៌ជាផ្លូវមិន
យឺតយូរ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថា ត្រេកអរនឹងព្រះឱព្វាន ជាទីក្សេមបាក
យោគៈដ៏ប្រសើរ ។ ព្រះអរហន្តទាំងឡាយនៅក្នុងទីណា ទោះបីស្រុក
ឬព្រៃ ទោះបីទំនាប ឬទួល ទីនោះឯង ជាទីគួរត្រេកអរ ។ ជនអ្នក
(ស្វែងរកកាម) រមែងមិនត្រេកអរក្នុងព្រៃជាទីគួរត្រេកអរទេ ពួកបុគ្គល
អ្នកប្រាសចាកពតៈ ទើបត្រេកអរ ព្រោះពួកលោកទាំងនោះ មិន
មែនជាអ្នកស្វែងរកកាម ។ បុគ្គលឃើញអ្នកប្រាជ្ញណា ជាអ្នកពោល
សន្តត្តសន្តិម ជាអ្នកបញ្ញាពោល ដូចគេបញ្ញាញនូវកំណប់ទ្រព្យ គួរ
គប្បីរកអ្នកប្រាជ្ញមានសភាពដូច្នោះ ។ កាលបើបុគ្គលគប្បីរកអ្នកប្រាជ្ញ
ប្រាកដដូច្នោះ សេចក្តីប្រសើររមែងមាន សេចក្តីអាក្រក់ពុំមានទេ ។
បុគ្គលណា ទូន្មានប្រៀនប្រដៅ ហាមឃាត់ (គេ) ចាកអសប្បវិសធម៌
បុគ្គលនោះ រមែងជាទីស្រឡាញ់របស់ពួកសប្បវស តែមិនជាទី
ស្រឡាញ់របស់ពួកអសប្បវសទេ ។ ព្រះពុទ្ធ មានព្រះភាគ មាន
ចក្ខុ បានសំដែងធម៌ដល់បុគ្គលដទៃ នាកាលធម៌ដែលព្រះអង្គសំដែង
ខ្ញុំមានសេចក្តីត្រូវការផ្តល់សោតប្បសាទ ។ ការស្តាប់របស់ខ្ញុំនោះ
មិនឥតអំពើទេ (ព្រោះ) ខ្ញុំជាអ្នកមិនមានកាសាវៈ រួចស្រឡះហើយ ខ្ញុំ
មិនមានការតាំងចិត្តចំពោះបុព្វនិវាសនស្សតិវិជ្ជា ឬចិត្តចក្ខុវិជ្ជាឡើយ ។

ចេតោ បរិយាយ ឥន្ទ្រិយា	ចុតិយា ឧបបត្តិយា
សោតនាតុវិសុទ្ធិយា	បណ្ឌិត មេ ធម៌វិជ្ជិត ។
វត្ថុមូលំ វ ធិស្សយ	មុណ្ណា សង្ឃដ៏ចារុតោ
បញ្ញាយ ឧត្តមោ ថេរោ	ឧបតិស្សវ ឈាយតិ ។
អវិគត្តិ សមាបន្នោ	សម្មាសម្ពុទ្ធសាវកោ
អរិយេន តុណ្ហិកាវេន	ឧបេតោ ហោតិ តាវនេ ។
យថាបិ បព្វតោ សេលោ	អចលោ សុបតិដ្ឋិតោ
ឃីវំ មោហាត្វយា ភិក្ខុ	បព្វតាវ ន វេជតិ ។
អនុដ្ឋណស្ស ចោសស្ស	ធិត្ថំ សុចិត្តវេសិទោ
វាលត្ថមត្តំ បាបស្ស	អត្តា មត្តំវ ខាយតិ ។
នាភិនប្បាមិ មរណំ	នាភិនប្បាមិ ជីវិតំ
ធិត្ថបិស្សំ ឥមំ កាយំ	សម្មជាទោ បតិស្សតោ ។
នាភិនប្បាមិ មរណំ ។ បេ ។	ធិត្ថសំ ភតតោ យថា ។

ឧកយេនមិទំ មរណាមេវ

នាមរណំ បច្ចា វា បុរេ វា

បដិបដ្ឋេថ មា វិនិស្សេថ	ខណោ វេ មា ឧបច្ចតា ។
នករំ យថា បច្ចន្តំ	តុត្តំ សន្តតាហិវំ
ឃីវំ តោបេថ អត្តានំ	ខណោ វេ មា ឧបច្ចតា

បើកាថា តំសនិបាត

ខ្ញុំមិនមានការតាំងចិត្តចំពោះចេតនាបរិយវិជ្ជា ឥន្ទ្រិយវិជ្ជា ឬក្បួនបុរាណ-
 វិជ្ជា នឹងសេចក្តីបរិសុទ្ធនៃសោតធាតុឡើយ ។ ព្រះថេរៈឈ្មោះ
 ឧបតិស្សៈ ខ្ពង់ខ្ពស់ដោយប្រាជ្ញា ទើបការថ្មីៗ ដណ្តប់សង្ស័យ
 ពាស្រ័យនៅក្រោមម្លប់ឈើ ចំរើនឈាន ។ សាវ័ករបស់ព្រះសម្មា-
 សម្ពុទ្ធ ចូលកាន់ឈាន មិនមានវត្តក្កៈ ប្រកបដោយតុណ្ហភាពដ៏
 ប្រសើរ ក្នុងឈ្មោះនោះឯង ។ ភ្នំប៉ូ មិនកក្រើក បិតនឹងថ្កល់យ៉ាង
 ណា ភិក្ខុ ព្រោះអស់ទៅនៃមោហៈ ក៏មិនញាប់ញ័រដូចភ្នំយ៉ាងនោះ
 ដែរ ។ បុគ្គលអ្នកមិនមានទីទួលគឺកិលេស ស្វែងរកនូវធម៌ដ៏ស្អាត
 អស់កាលជានិច្ច សូម្បីបាបប្រមាណប៉ុនចុងរោមក្នុងសត្វ រមែង
 ប្រាកដដូច(ព្រះចន្ទ្រ)ដែលផុតចាកពពក ។ ខ្ញុំមិនត្រេកអរនឹងសេចក្តី
 ស្លាប់ មិនត្រេកអរនឹងការរស់នៅ ខ្ញុំជាបុគ្គលដ៏ធំខ្លួន មានស្មារតី
 ខ្ជាប់ខ្ជួន ទំលាយចោលនូវរាងកាយនេះ ។ ខ្ញុំមិនត្រេកអរនឹងសេចក្តី
 ស្លាប់ទេ ។ បេ ។ ដូចអ្នកស៊ីឈ្នួលទន្ធនឹងតែការអស់ទៅនៃថ្ងៃ ។

មរណៈនេះឯង រមែងមានក្នុងកាលទាំងពីរ មរណៈមិនមែន
 មានតែក្នុងកាលខាងក្រោយ ឬខាងមុខទេ អ្នកទាំងឡាយ ចូរ
 ប្រតិបត្តិ អ្នកទាំងឡាយចូរកុំវិនាស កុំឲ្យខណៈប្រព្រឹត្តកន្លង ។
 អ្នកទាំងឡាយ ចូរគ្រប់គ្រងខ្លួន ឲ្យដូចជានគរត្រង់ទីប្រទល់ដែន
 ដែលគេគ្រប់គ្រងទាំងខាងក្នុងទាំងខាងក្រៅ កុំឲ្យខណៈប្រព្រឹត្តកន្លង ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ថេរីភាថា

ឧណាត្ថតា ហំ សោចន្តិ ឆិរយម្ហិ សមប្បតា ។

ឧបសន្តោ ឧបរតោ មន្តកាលំ អនុទ្ធតោ

ធុនាតិ ចាបកេ ធម្មេ ទុមបត្តំ មាលុតោ ។

ឧបសន្តោ ឧបរតោ មន្តកាលំ អនុទ្ធតោ

អត្ថហិ ចាបកេ ធម្មេ ទុមបត្តំ មាលុតោ ។

ឧបសន្តោ អនាយាសោ វិប្បសន្នមនាវិលោ

កល្យាណសីលោ មេនាវី ទុក្ខស្សន្តករោ សិយា ។

ន វិស្សសេ ឯកតិយេស្ក ឯ

អតាវស្ក បព្វជិតេស្ក ចាបិ

សាធូបិ ហុត្វាន អសាធូ ហោន្តិ

អសាធូ ហុត្វា បុន សាធូ ហោន្តិ ។

កាមច្ឆន្ទោ ច ព្យាបាទោ បីនមិទ្ធិញ្ច កិត្តនោ

ឧទ្ធច្ឆំ វិចិត្តិច្ឆា ច បញ្ចតេ ចិត្តកេលីសា ។

យស្សសក្កិយមាណស្ស អសក្ការេន ច្ចុតយំ

សមាធិ ន វិកម្យតិ អប្បមាទវិហារិនោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ថេរីយាន

ព្រោះថា ពួកបុគ្គលដែលមានខណៈកន្លងហួសហើយ រមែងសាក
 ស្វាយដេរជាស ក្នុងនរក ។ បុគ្គលអ្នកស្ងប់ វៀរចាកបាប ពោល
 ពាក្យដោយយោបល់ ជាបុគ្គលមិនរាយមាយ រមែងកំចាត់បង់នូវធម៌
 ដ៏លាមកបាន ដូចខ្យល់កំចាត់បង់នូវស្លឹកឈើ ។ បុគ្គលអ្នកស្ងប់
 វៀរចាកបាប ពោលពាក្យដោយយោបល់ ជាបុគ្គលមិនរាយមាយ
 រមែងដកភើប នូវពួកធម៌ដ៏លាមកចេញបាន ដូចខ្យល់បក់ផ្កាចំនូវ
 ស្លឹកឈើ ។ បុគ្គលអ្នកស្ងប់ មិនមានសេចក្តីក្រវល់ក្រវាយ មាន
 ចិត្តថ្លាមិនល្អក់ មានកល្យាណសីល មានប្រាជ្ញាជាគ្រឿងជំនួយ
 បង់នូវកិលេស គប្បីធ្វើនូវទីបំផុតនៃទុក្ខបាន ។

បុគ្គលមិនគប្បីស្ម័គ្រស្មាល ចំពោះបុប្ផជនពួកខ្លះ ទាំង
 គ្រហស្ថទាំងបញ្ចវគ្គ ព្រោះថា ពួកជន សូម្បីជា
 បុគ្គលល្អហើយ បែរទៅជាមិនល្អវិញក៏មាន ជាបុគ្គល
 មិនល្អហើយ បែរទៅជាល្អវិញ ក៏មាន ។

កាមច្ឆន្ទៈ១ ព្យាបាទៈ១ បីនមិទ្ធៈ១ ទទ្ធច្ចៈ១ វិចិត្តច្ចា១ ទាំង៥
 នោះ ជាគ្រឿងសៅហ្មងចិត្ត របស់ភិក្ខុ ។ ភិក្ខុណា កាលគេធ្វើ
 សក្ការៈ ឬមិនធ្វើសក្ការៈទាំងពីរ (មិនត្រេកអរមិនទោមនស្ស) សមាធិ
 របស់ភិក្ខុអ្នកនៅដោយសេចក្តីមិនប្រមាទនោះ រមែងមិនញាប់ញ័រ ។

ថេរពាយ គំសន្ធិពោ

តំ ឈាយំ នំ សាតតំ តំ សុខុមទិដ្ឋិបស្សតំ
 ឧបាទានក្ខយាវមំ អាហុ សប្បវិសោ ឥតិ ។
 មហាសមុទ្ទោ បឋវី បព្វតោ អនិលោបិ ច
 ឧបមាយ ន យុញ្ញនំ សត្វ វរិមត្តិយា ។
 ចក្កានុវត្តតោ ថេរោ មហាញ្ញាណំ សមាហិតោ
 បដវបត្តិ សមាទោ ន រជ្ជតំ ន ទុស្សតំ ។
 បញ្ចាទាវមិតំ បតោ មហាវុទ្ធិ មហាមុនិ
 អជន្នោ ជន្នុសមាទោ សទា ចរតិ និព្វតោ ។
 បរិចិណ្ណោ មយា សត្តា។បេ។ កវិនេត្តិ សម្មហតា ។
 សម្មាទេថប្បមាទេន ឯសា មេ អនុសាសនំ
 ហន្តាហំ បរិនិព្វិស្សំ វិប្បមុត្តោម្ហិ សព្វជិតំ ។
 សារីបុត្តោ ថេរោ ។

(២៦០) បិសុណោ ច កោធនេន

មច្ឆរិយា ច វិក្ខតិនន្ទិយា

សឡតំ ន ករយ្យ បណ្ឌិតោ

ចាទោ កាប្បវិសេន សន្តមោ ។

បើជាថា តិសនិបាត

អ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយ សរសើរ នូវភិក្ខុអ្នកមានឈាន មានព្យាយាម
 ទៀងទាត់ មានការឃើញច្បាស់ដោយសុខុមទិដ្ឋិ ត្រេកអរក្នុងធម៌
 ជាទីអស់ទៅនៃ បាទាននោះថា ជាសប្បុរស ។ មហាសមុទ្រ ប្រើថ្មី
 ក្នុងនឹងរូប មិនគួរឧបមា នឹងវិមុត្តិដ៏ប្រសើរ របស់ព្រះសាស្តាទេ ។
 ព្រះថេរៈអ្នកញ៉ាំងចក្ខុធម៌ឲ្យប្រព្រឹត្តទៅតាម (ព្រះសារីបុត្ត) លោក
 មានប្រាជ្ញាច្រើន មានចិត្តឆាប់ខ្លួន ស្មើដោយដ៏ទឹកភ្លើង មិនត្រេកអរ
 មិនប្រឡូក ។ ព្រះថេរៈ សម្រេចនូវបញ្ញាបារមី មានប្រាជ្ញាច្រើន
 ជាមហាមុនី ជាបុគ្គលមិនគ តែមានសភាពដូចជាគ មានចិត្តដ៏
 ត្រជាក់គ្រប់កាល ។ ព្រះសាស្តា ខ្ញុំបានបំរើហើយ ។ បេ ។ គណ្ណា
 ជាគ្រឿងនាំទៅកាន់កត ខ្ញុំក៏បានដកចេញហើយ ។ អ្នកទាំង
 ឡាយ ចូរញ៉ាំងសេចក្តីមិនប្រមាទឲ្យបរិបូណ៌ នេះជាភារក្សប្រៀន
 ប្រដៅរបស់ខ្ញុំ ឥឡូវនេះ ខ្ញុំនឹងបរិនិព្វាន ខ្ញុំជាបុគ្គលដុតស្រឡះ
 ចាកភិលេសតាមទាំងអស់ ។

សារីបុត្តន្តរ ។

(២៦១) បណ្ឌិតមិនគួរធ្វើសិកាត គឺភាពជាសំឡាញ់នឹង
 បុគ្គលអ្នកញុះញង់ អ្នកក្រែកក្រោធ អ្នកកំណាញ់
 ទាំងអស់អ្នកត្រកេអរនឹងសេចក្តីវិនាសទេ (ព្រោះថា)
 ការសមគម្ភនឹងបុរសអាក្រក់ ជាអំពើដ៏លាមក ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស វេរីតាថា

សន្នេន ច បេសលេន ច

បញ្ចវត្ថុតា តហ្មស្សតេន ច
ឃ

សខិតំ ហិ កេរយ្យេ បណ្ឌិតោ

កន្ថោ សប្បវិសេហិ សង្កមោ ។

បស្ស ចិត្តកតំ តម្ពំ អរុកាយំ សម្មស្សិតំ

អាត្មំ តហ្មស្សតេន យស្ស នត្ថិ ជុំ វិតំ ។

តហ្មស្សតោ ចិត្តកថំ ពុទ្ធស្ស បរិចារកោ

បន្ទភាពេ វិសញ្ញតោ សេយ្យំ កប្បេតំ តោតមោ ។

ឱណាសវេ វិសញ្ញតោ សង្កតតោ សុទ្ធិតោ

ជាវេតិ អនិមំ ធម៌ំ ជាតិមរណាចារុ ។

យស្ស វតិដ្ឋតា ធម្មា ពុទ្ធស្សនិព្វពុទ្ធនោ

និព្វានគមនេ មក្កេ សោយំ តិដ្ឋតំ តោតមោ ។

ទ្វាសីតិ ពុទ្ធតោ តណ្ហី ទ្វេ សហស្សនិ ភិក្ខុតោ

ចតុរាសីតិ សហស្សនិ យេ មេ ធម្មា បរិត្តនោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ បេរិយាយ

បណ្ឌិតគួរធ្វើសិទ្ធិភាពនឹងបុគ្គលអ្នកមានសទ្ធា មានសីល

ជាទីស្រឡាញ់ អ្នកមានប្រាជ្ញា មានការចេះដឹងច្រើន

(ព្រោះថា) ការសមគប្បនឹងពួកសប្បុរស ជាតាមរំពៃន ។

អ្នកចូរមើលនូវពុទ្ធគម្ពុតភាពដែលធ្វើឲ្យវិចិត្រ ជាទីប្រជុំនៃដំបៅ
 ផ្លែឡើង (ដោយឆ្នាំ ៣០០ កំណត់) ជាគ្រឿងរោលរាល ជាទី
 ប្រាថ្នានៃជនច្រើន ជាកាយឥតទៀងទាត់បំផុត ព្រះមាននូវតួរជា
 គោតមគោត្រ ជាអ្នកចេះដឹងច្រើន មានវត្ថុវិចិត្រ ជាអ្នកបំរើនូវ
 ព្រះពុទ្ធ បានដាក់ចុះនូវការៈ ជាអ្នកប្រាសចាកកិលេសជាគ្រឿង
 ប្រកប សម្រេចនូវការសិន ។ ព្រះមាននូវតួរ ជាវិណាស្រព
 ប្រាសចាកកិលេសជាគ្រឿងប្រកប កន្លងនូវកិលេសជាគ្រឿងជាប់
 ចំពាក់ មានចិត្តត្រជាក់ល្អ ដល់នូវត្រើយនៃជាតិ នឹងមរណៈ
 ទ្រទ្រង់ទុកនូវអត្តភាពជាប់ផុត ។ សាសនធម៌ទាំងឡាយ របស់ព្រះ
 ពុទ្ធ ជាអាទិបូព៌ានុ ប្រតិស្ឋានក្នុងព្រះមាននូវតួរណា ព្រះមាននូវតួរ
 នោះ ជាគោតមគោត្រ បិតានៅក្នុងផ្លូវជាទីរក្សាព្រះនិព្វាន ។
 សាសនធម៌ទាំងឡាយ ណា ដែលប្រព្រឹត្តទៅ(ក្នុងហឫទ័យ) របស់ខ្ញុំ
 សាសនធម៌ទាំងឡាយនោះ មាន៨ ហ្មឺន ៤ ពាន់ធម៌កន្លង ខ្ញុំបានរៀន
 អំពីព្រះពុទ្ធ ៨ ហ្មឺន ៤ ពាន់ធម៌កន្លង អំពីពួកភិក្ខុ ៤ ពាន់ធម៌កន្លង ។

បើកថាយ តំលៃពិធី

អប្បស្សតាយំ បុរិសោ ពលីវន្តោវ ជីវិតំ
 មំសានិ តស្ស វឌ្ឍនំ បញ្ញា តស្ស ន វឌ្ឍនំ ។
 តហ្មស្សតោ អប្បស្សនំ យោ សុតេជានតមញ្ញតំ
 អន្តោ បដិបទាភោ តថេវ បដិកាតំ មំ ។
 តហ្មស្សនំ ឧទាសេយ្យ សុតញ្ញ ន វិទាសយេ
 តំ មូលំ ព្រហ្មចរិយស្ស តស្មា ធម្មតោ សិយា ។
 បុត្តាបរា អតញ្ញ ជីវិតំ បទេកោវិទោ
 សុត្តហិតញ្ញ តណ្ហាតំ អត្ថកោបបរិត្តតំ ។
 ឧន្យា ធម្មិកតោ ហោតំ ឧស្សហិតោ តុលេតំ តំ
 សមយេ សោ បទហិតំ អន្ល័តំ សុស មាហិតោ ។
 តហ្មស្សនំ ធម្មតំ សប្បញ្ញំ តុទ្ធសាវកំ
 ធម្មវិញ្ញាណមាគន្ធិ តំ គរេវ តថាវិជំ ។
 តហ្មស្សតោ ធម្មតោ កោសាវត្ថោ មហេសីនោ
 បទុស្កុស្កុលោកស្ស មូលានយ្យោ តហ្មស្សតោ ។

បើរកថា តិសិទ្ធិបាត

បុរសនេះមិនបានរៀនសូត្រ រមែងចាស់(ឥតអំពើ) ដូចគោបំរើចំរើន
តែសាច់ ត្រង់ប្រាជ្ញារបស់វា មិនចំរើនឡើយ ។ បុគ្គលណា ជាអ្នករៀន
សូត្រច្រើន ហើយមើលឆាយបុគ្គលអ្នកមិនបានរៀនសូត្រ ដោយការ
រៀនសូត្រ (របស់ខ្លួន) បុគ្គលនោះ ដូចមនុស្សខ្វាក់កាន់ប្រទីប រមែងភ្លឺ
ច្បាស់ដល់ខ្ញុំយ៉ាងនេះឯង ។ បុគ្គលគួរចូលទៅអង្គុយជិតនឹងអ្នករៀន
សូត្រច្រើនផង មិនគប្បីញ៉ាំងការរៀនសូត្រឲ្យវិនាសផង (ព្រោះថា)
ការរៀនសូត្រនោះជាបូសគល់នៃព្រហ្មចរិយធម៌ ហេតុនោះ បុគ្គលគួរ
ជាអ្នកទ្រទ្រង់ធម៌ ។ បុគ្គលអ្នកចេះដឹង នូវខាងដើម នឹងខាងចុង
(នៃកាសិត) ជាអ្នកដឹងអត្ថឃ្លាសន្តវក្កន្ត (កាសា) នឹងបទ(ដ៏សេស)
រមែងកាន់យកនូវធម៌ឲ្យជាធម៌ដែលកាន់យកល្អហើយផង ពិចារណា
នូវសេចក្តីផង ។ បុគ្គលអ្នកមានសេចក្តីប្រាថ្នា (ក្នុងធម៌) ដោយ
សេចក្តីអត់ធន់ រមែងខ្សឹម្បាត ពិចារណានូវនាមរូបនោះ បុគ្គលនោះ
មានចិត្តតាំងមាំលុខាងក្នុងសន្តាន រមែងផងចិត្តទុកក្នុងសម័យដ៏គួរ ។
បុគ្គល កាលប្រាថ្នានូវការដឹងធម៌ គប្បីគប្បីរកអ្នករៀនសូត្រច្រើនអ្នក
ចង់ចាំនូវធម៌ អ្នកមានប្រាជ្ញា ជាសាវ័ករបស់ព្រះពុទ្ធ បែបដូច្នោះនោះ ។
បុគ្គលអ្នករៀនសូត្រច្រើន រមែងអ្នកចង់ចាំនូវធម៌ អ្នករក្សាទុកនូវឃ្លាំង
ធម៌របស់ព្រះពុទ្ធ ទ្រង់ស្វែងរកនូវគុណដ៏ធំ ឯបុគ្គលអ្នករៀនសូត្រច្រើន
នោះឈ្មោះថា ជាចក្ររបស់សត្វលោកទាំងពួង ជាបុគ្គលគួររកបូជា ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស បើរាជា

ធម្មារាមោ ធម្មតោ	ធម្មំ អនុវិច្ឆិកាយំ
ធម្មំ អនុស្សំ ភិក្ខុ	សទ្ធម្មា ន បរិហាយតិ ។
កាយមន្តេតុនោ	ហិយ្យមាទេ អនុដ្ឋេហេ
សវ័សុខកិទ្ធស្ស	តុតោ សមណាដាសុតា ។
ន បក្ខន្តំ ទិសា សញ្ញា	ធម្មា ន បដិក្ខន្តំ មិ
តតេ កល្យាណមិត្តមិ	អន្ធការំ ខាយតិ ។
អត្ថតិសហាយស្ស	អត្ថតតតសត្ថនោ
នត្ថំ ឯតាទិសំ មិត្តំ	យថា កាយតតា សតិ ។
យេ ចុរាណា អតីតា តេ	ន វេហំ ន សមេតិ មេ
ស្វដ្ឋំ ឯកោវ ឈាយាមិ	វស្សបេតោវ បក្ខិមា ។
ទស្សនាយ អតិក្កន្តេ	នាទាវេជ្ជតេ ពហុ
មា វាយត្ថ សោតារោ	បស្សនុ សមយោ មមំ ។
ទស្សនាយ អតិក្កន្តេ	នាទាវេជ្ជតេ បុថុ
ករោតិសត្ថា ឱកាសំ	ន និវរេត ចក្កមា ។
បណ្ណាវសតិ វស្សនំ	សេត្តត្ថតស្ស មេ សតោ
ន កាមសញ្ញា ឧប្បជ្ជេ	បស្ស ធម្មសុធម្មតិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ថេរោថា

ភិក្ខុមានធម៌ជាទីត្រេកអរ ត្រេកអរក្នុងធម៌ កាលគិតរឿយ ។ នូវធម៌
 រលឹករឿយ ។ នូវធម៌ រមែងមិនសាបសូន្យចាកព្រះសង្ឃម្នាក់ ។ បុគ្គល
 អ្នកធ្ងន់ដោយសេចក្តីកំណាញ់(ថ្នម) កាយ (កាលបើកាយនឹងជីវិត)
 សាបសូន្យទៅ ក៏មិនខ្សោច (ចំពោះភិក្ខុវត្ថុរឿយ) បុគ្គលអ្នកជាប់ចំពាក់
 ដោយសេចក្តីសុខក្នុងសរីរៈ តើសេចក្តីសប្បាយ ដោយសមណភាព
 (នឹងមានមក) អំពីទីណា ។ ទិសទាំងអស់ រមែងមិនប្រាកដ
 ធម៌មិនភ័យស្រងូតដល់ខ្ញុំ កាលបើព្រះសាវ័បុត្ត ជាគល្យាណមិត្ត ទៅ
 (កាន់និព្វាន) ហើយ សត្វលោក ប្រាកដដូចជាទីនឹងត្រឡប់ ។ បុគ្គល
 ដែលមានសំឡេងព្រាត់ប្រាសហើយ មានសាស្តាកន្លងទៅហើយ
 រមែងមិនមានមិត្តបែបនេះ ដូចជាកាយគតាសតិឡើយ ។ ពួកព្រះ
 ថេរៈណាហ៍ស៍ ។ ពួកព្រះថេរៈនោះ កន្លងទៅហើយ ចិត្តរបស់ខ្ញុំមិន
 ល្មមនឹងកំភ័យ ថ្ងៃនេះ ខ្ញុំចំរើនឈានតែម្នាក់ឯង ដូចសត្វបក្សីចូល
 ទៅសម្ងំក្នុងសម្បក ក្នុងរដូវក្សៀវ ។ អ្នកកុំឃាត់ពួកជនច្រើននៅ
 ក្នុងប្រទេសផ្សេងៗ ដែលពុំទាន់បានចូល ឯពួកអ្នកស្តាប់ ចូរមកចូល
 ចុះ ព្រោះថាជាសម័យ (គួរចូល) នឹងខ្ញុំហើយ ។ ព្រះសាស្តាមានចក្ខុ
 ទ្រង់ប្រទានឧត្តាសមិនហាមឃាត់ពួកជនច្រើននៅក្នុងប្រទេសផ្សេងៗ
 ដែលពុំទាន់បានចូល ។ កាលខ្ញុំនៅជាសេតុបុគ្គលអស់ ២៥ ឆ្នាំ
 កាមសញ្ញាមិនកើតឡើងទេ អ្នកចូរមើលនូវសភាពល្អរបស់ធម៌ចុះ ។

ថេរោថាយ វិសនិពោ

បណ្ណាវីសតិ វស្សានិ	សេខក្ខតស្ស មេ សតោ
ន ឆោសសត្តា ឧប្បជ្ឈិ	បស្ស ធម្មសុធម្មតំ ។
បណ្ណាវីសតិ វស្សានិ	ភក្កវន្តំ ឧបដ្ឋហី
មេត្តេន កាយកម្មេន	នាយាវ អនុចាយិដី ។
បណ្ណាវីសតិ វស្សានិ	ភក្កវន្តំ ឧបដ្ឋហី
មេត្តេន វចកម្មេន	នាយាវ អនុចាយិដី ។
បណ្ណាវីសតិ វស្សានិ	ភក្កវន្តំ ឧបដ្ឋហី
មេត្តេន មនោកម្មេន	នាយាវ អនុចាយិដី ។
ពុទ្ធស្ស ចម្ពេន្តស្ស	បិដ្ឋិតោ អនុចន្តមី
ធម្មេ ទេសិយមានម្ហិ	ញាណំ មេ ឧទបដ្ឋេថ ។
អហំ សក្កវណ្ណោម្ហិ	សេត្វោ អប្បត្តមានសោ
សត្តុ ច បរិនិព្វានំ	យោ អម្ហំ អនុកកម្មកោ ។
តទាសិ យំ ភីសនកំ	តទាសិ លោមហំសនំ
សព្វាភារវុបេតេ	សមុទ្ធេ បរិនិព្វតេ ។
តហុស្សតោ ធម្មធរោ	កោសារក្ខោ មហេសីនោ
ចក្កុសព្វស្ស លោកស្ស	អានន្តោ បរិនិព្វតោ ។
តហុស្សតោ ធម្មធរោ	កោសារក្ខោ មហេសីនោ
ចក្កុសព្វស្ស លោកស្ស	អនុកោវេ តមោនុនោ ។

បើកថា តិសនិបាត

កាលខ្ញុំនៅជាសេឧបុត្តលអស់ ២៥ ឆ្នាំ ទោសសញ្ញាមិនកើតឡើង
 ទេ អ្នកចូរមើលនូវភាពល្អរបស់ធម៌ចុះ ។ ខ្ញុំបានបំរើព្រះមានព្រះ
 ភាគ ដោយកាយកម្ម ប្រកបដោយមេត្តា អស់ ២៥ ឆ្នាំ ដូចជា
 ស្រមោលជាប់តាមរូប ។ ខ្ញុំបានបំរើព្រះមានព្រះភាគ ដោយវចកកម្ម
 ប្រកបដោយមេត្តា អស់ ២៥ ឆ្នាំ ដូចជាស្រមោលជាប់តាមរូប ។
 ខ្ញុំបានបំរើព្រះមានព្រះភាគ ដោយមនោកម្ម ប្រកបដោយមេត្តា
 អស់ ២៥ ឆ្នាំ ដូចជាស្រមោលជាប់តាមរូប ។ កាលព្រះពុទ្ធម្ចាស់
 ទ្រង់ចង្រ្គម ខ្ញុំបានចង្រ្គមតាមក្រោយព្រះអង្គ នាកាលធម៌ដែលព្រះ
 អង្គសំដែង ញាណរបស់ខ្ញុំក៏កើតឡើង ។ ខ្ញុំជាសេឧបុត្តល ប្រកប
 ដោយកិច្ច មានសេចក្តីប្រាថ្នាក្នុងចិត្តមិនទាន់សម្រេច (អរហត្តផល)
 ព្រះសាស្តា ព្រះអង្គអនុគ្រោះខ្ញុំ ទ្រង់បរិនិព្វាន ។ កាលព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ
 ប្រកបដោយពាការដ៏ប្រសើរគ្រប់យ៉ាង ទ្រង់បរិនិព្វានហើយ សេចក្តី
 ស្ងប់ស្ងៀននៃខ្ញុំក៏កើតមាន សេចក្តីព្រំពេលនៃខ្ញុំក៏កើតមាន ។ ព្រះអានន្ទ
 ជាពហុស្សត អ្នកចង់ចាំនូវធម៌ រក្សាទុកនូវឃ្លាំងធម៌នៃព្រះពុទ្ធ
 ទ្រង់ស្វែងរកនូវគុណដ៏ប្រសើរ លោកជាចក្ខុនៃសត្វលោកទាំងអស់
 បរិនិព្វានហើយ ។ ព្រះអានន្ទជាពហុស្សត អ្នកចង់ចាំនូវធម៌ ជាឃ្លាំង
 រក្សាទុកនូវធម៌នៃព្រះពុទ្ធ ទ្រង់ស្វែងរកនូវគុណដ៏ប្រសើរ លោក
 ជាចក្ខុនៃសត្វលោកទាំងអស់ ជាអ្នកបន្តរូបន៍នូវធម៌ ក្នុងទីដ៏ឆ្លងឆ្លាក់។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ថេរគាថា

កតិមន្តោ សតិមន្តោ ជិតិមន្តោ ច យោ វេសិ
 សទ្ធម្មាធារកោ^(១) ថេរោ អាណន្តោ រតនាគរោ ។
 បរិចិណ្ណោ មយា សត្តា ។ បេ។ កវនេត្តិ សម្មហតាតិ។

អាណន្តោ ថេរោ ។

ឧទ្ទាស្សំ

បុស្សោ ឧបតិស្សោ អាណន្តោ តយោតិមេ បកិត្តតា
 តថាយោ តត្ថ សទ្ធាតា សតិ បញ្ច ច ឧត្តរតិ ។

គីលនិបាតោ និដ្ឋិតោ ។

១ ម. សទ្ធម្មាធារកោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ បេរោជា

ព្រះអានន្ទត្ថេរ មានញាណគតិ មានស្មារតី មានប្រាជ្ញាជាគ្រឿង
 ទ្រទ្រង់ ជាអ្នកស្វែងរកនូវគុណ ទ្រទ្រង់ទុកនូវព្រះសង្ឃម្នាក់ ជាអណ្តូង
 នៃធម្មតនៈ ។ ព្រះសាស្តា ខ្ញុំបានបំរើហើយ ។ បេ ។
 គណ្តាជាគ្រឿងនាំទៅកាន់ភព ខ្ញុំក៏បានដកចេញហើយ ។

អានន្ទត្ថេរ ។

ឧទ្ទាស

ព្រះថេរៈ ៣ អង្គនេះគឺ ព្រះបុស្សៈ១ ព្រះទបតិស្សៈ១ ព្រះអានន្ទ១
 លោកបានសំដែងតាម ដែលបានពោលទុកក្នុងទីនោះ១០៥តាម ។

ចប់ គឺសនិបាត ។

បើកហាយ បង្ហាញសនិបាតោ

(២៦២) ន គណន បុរុកុតោ ចរ

វិមលោ ហោតិ សមាធិ ធុល្លកោ

នាណជនសង្កហោ ធុក្ខោ

ឥតិ ទិស្វាន គណំ ន រោចយេ ។

ន កុលានំ ឧបព្វជេ មុនំ

វិមលោ ហោតិ សមាធិ ធុល្លកោ

សោ ឧស្សុកោ រសានុតិទ្វោ

អត្ថំ វិញ្ញាតិ យោ សុខាធិវហោ ^(១) ។

បដ្ឋោតិ ហិ នំ អវេទយំ

យាយំ វន្តនប្បជេនា កុលេសុ

សុខមំ សល្លំ ធុរុច្ឆយំ ^(២)

សក្ការោ កាបុរសេន ធុដ្ឋហោ ។

សេនាសនម្ហា ឱរយ ធនំ បិណ្ឌាយ ចាវិសី ។

កុញ្ញំ បុរិសំ កុដ្ឋំ សក្កច្ឆន្តំ ឧបដ្ឋហំ ។

^(៣) សោ មេ បក្កេន ហត្ថេន អាណេបំ ឧបនាមយំ

អាណេបំ បក្ខិបនស្ស អង្គលំ ចេត្តំ ធិដ្ឋិតិ ^(៤) ។

១ ឧ. ម. សុខាវហោ ។ ២ ឧ. ឡុញ្ញំ ។ ម. ឡុញ្ញំ ។ ៣ ឧ. ម. តំ ។

៤ ឧ. ម. ធិដ្ឋិតិ ។

បើកាហ៍ បុត្តាឡើយសនិបាត

(២៦២) ភិក្ខុមិនគប្បីប្រព្រឹត្តមានគណៈចោមពេម (ព្រោះ) វេមន៍មាន

ចិត្តក្តៅក្រហាយ បានសមាធិ ដោយលំបាក ការសង្គ្រោះ

ជននានា នាំមកនូវសេចក្តីទុក្ខ ភិក្ខុឃើញដូច្នេះហើយ មិន

គប្បីត្រេកអរនឹងគណៈឡើយ ។ អ្នកប្រាជ្ញ មិនគប្បីចូលទៅ

អែបអបនឹងត្រកូលទាំងឡាយទេ (ព្រោះ) វេមន៍មានចិត្តក្តៅ

ក្រហាយ បានសមាធិដោយលំបាក ភិក្ខុណាជាអ្នកស្មោះត្រង់

រសមានចម្ងាញ់ ភិក្ខុនោះជាអ្នករន្ធត់ ជាប់ចិត្តក្នុងរស

វេមន៍ខូចបង់ប្រយោជន៍ ។ វេមន៍ពិត អ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយ បាន

ដឹង នូវការថ្វាយបង្គំនឹងការបូជាក្នុងត្រកូលទាំងឡាយ ថាដូច

ជាគក់ (ព្រោះថា) សរនីកិលេសល្អិតៗភិក្ខុកន្លងបង់បានដោយ

លំបាក គ្រឿងសក្ការៈ បុរសលាមក លះបង់បានដោយក្រ ។

ខ្ញុំចុះឆាកសេនាសនៈ (លើភ្នំ) ចូលទៅកាន់នគរ ដើម្បីបិណ្ឌ-

បាត ។ ខ្ញុំបានយកចិត្តទុកដាក់ចូលទៅឈរជិតបុរសយូន ដែល

កំពុងតែបរិភោគ ។ បុរសនោះ បានបង្ហាត់ពន្លឺតបាយដល់ខ្ញុំ

ដោយដៃ ដែលបានរោងយូន ទុំផេរ ។ ហើយ កាលបុរសនោះ

កំពុងដាក់ពន្លឺតបាយ ព្រមដៃក៏ដាច់ធ្លាក់ ទៅក្នុងបាត្រនោះ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ថេរីគាថា

កុឡម្ភលញ្ច ជិស្សាយ	អាណេបន្តំ អភ្នំសំ
កុញ្ញមាធនេ ច កុត្តេ វា	ជេតុន្តំ មេ ន វិជ្ជតិ ។
ឌុត្តជ្ជបិណ្ឌោ អាហារោ	បូតិម្ភតញ្ច ឌុសនំ
សេនាសនំ រុក្ខមូលំ	បិសុក្ខលញ្ច ជីវំ
យស្សតេ អភិសម្ភា	ស វេទានុទ្ទិសោ នរោ ។
យត្ថ ឯកេ វិហារានិ	អារាហន្តា សិល្បច្ចយំ
តត្ថ ^(១) ពុទ្ធស្សនាយានោ	សម្មជាតោ បតិស្សតោ
ឥន្ទ្រលេនុបត្ថនោ	កស្សតោ អភិរូហតិ ។
បិណ្ឌាចាតប្បដិក្កតោ	សេលមារុយ្ហ កស្សតោ
ឈាយតិ អនុចាទានោ	បហំនកយកោរោ ។
បិណ្ឌាចាតប្បដិក្កតោ	សេលមារុយ្ហ កស្សតោ
ឈាយតិ អនុចាទានោ	ឌុយ្ហមាធនេ ជិត្តតោ ។
បិណ្ឌាចាតប្បដិក្កតោ	សេលមារុយ្ហ កស្សតោ
ឈាយតិ អនុចាទានោ	កតត្ថនោ អនាសរោ ។
កកោរោលាវិតតា	ភូមិភាតា មនោរមា
កុញ្ញាភក្កិនា រម្មា	តេសេលា រមយន្តំ មំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ បេរិកាថា

ខ្ញុំផ្អែកនឹងជញ្ជាំងផ្ទះ ហើយក៏បានឆាន់នូវតំនូតបាយនោះ កាល
 តំនូតបាយដែលខ្ញុំកំពុងបរិភោគក្តី បរិភោគរួចហើយក្តី ខ្ញុំមិនមាន
 សេចក្តីខ្ពើមរអើមឡើយ ។ ដុំបាយដែលភិតទៅឈរទៀបទ្វារផ្ទះ
 នៃជនដទៃ ហើយបានមកជាអាហារ ១ សមរស្រស់ដោយ
 ទឹកម្ស្រាតស្អុយជាស្រេច ១ ម្ហូបឈើជាសេនាសនៈ ១ សំពត់បង្ក-
 កូលបីវ៉ា ១ ភិតុណាបានបរិភោគនូវរបស់ទាំងនេះហើយ ភិតុនោះ
 អាចនៅក្នុងទិសទាំង ៤ បាន ។ ពួកមនុស្សខ្លះ កាលឡើងក្នុ
 តែងតែលំបាកចិត្តក្នុងបច្ច័យណា កស្សប ជាតាយាទរបស់ព្រះ
 ពុទ្ធ ជាអ្នកដឹងខ្លួន មានស្មារតីមាំ រឹងប៉ឹងដោយកំឡាំងបូជ្ជ ឡើង(ក្នុ)
 ក្នុងបច្ច័យនោះបាន ។ កស្សប តែឆាន់រួចហើយ ឡើងទៅលើ
 ក្នុ ហើយចំរើនឈាន ជាអ្នកមិនមានសេចក្តីប្រកាន់ មានភ័យដ៏ពន្លឺក
 លះចាលហើយ ។ កស្សប តែឆាន់រួចហើយ ឡើងទៅលើក្នុ
 ហើយចំរើនឈាន ជាអ្នកមិនមានសេចក្តីប្រកាន់ កាលពួកសត្វត្រកា
 ក្រហាយ លោកក៏ជាបុគ្គលត្រជាក់ ។ កស្សប តែឆាន់រួចហើយ
 ឡើងទៅលើក្នុ ហើយចំរើនឈាន ជាអ្នកមិនមានសេចក្តីប្រកាន់
 មានកិច្ចធ្វើហើយ មិនមានកាសវៈ ។ ចំណែកផែនដីដែល
 ផ្សាយទៅដោយភ្លើងនៃផ្កាក្នុង ជាទីត្រេកអរនៃចិត្ត សម្រែកនៃដំរី
 ជាទីត្រេកអរ ក្នុទាំងឡាយនោះ រមែងញ៉ាំងខ្ញុំ ឲ្យត្រេកអរ ។

ថេរពាយ ចិត្តវិសនិបាតោ

និលត្ថវណ្ណា រុច្ឆិកា	វិសីតា សុច្ឆិកា
និលត្ថាបកសញ្ញា	តេ សេលា រមយន្តិមំ ។
និលត្ថក្ខន្ធសទិសា	ក្ខន្ធាតារវរមា
វិរណាភិរុទ្ធា រម្មា	តេ សេលា រមយន្តិមំ ។
អភិវុដ្ឋា រម្មតលា	នតា នសិកិ សេវិតា
អព្ភន្តិកា ^(១) សិទ្ធិកិ	តេ សេលា រមយន្តិមំ ។
អលំ ឈាយិត្តកាមស្ស	បហិតត្តស្ស មេ សតោ
អលំ មេ អត្តកាមស្ស	បហិតត្តស្ស ភិក្ខុនោ
អលំ មេ ជាសុកាមស្ស	បហិតត្តស្ស សិក្ខិតោ ^(២)
អលំ មេ យោគកាមស្ស	បហិតត្តស្ស តាទិនោ ។
ឧម្មាបុប្ផវសមាទា	កុក្ខនាវត្តនាទិកា
នាទាទិជគណាកិណ្ណា	តេ សេលា រមយន្តិមំ ។
អនាកិណ្ណា គហដ្ឋេហិ	មិត្តសង្ឃនិសេវិតា
នាទាទិជគណាកិណ្ណា	តេ សេលា រមយន្តិមំ ។
អន្តោទិកា បុថុសីលា	តោណាវ័លមិតាយុតា
អមសេវាលសញ្ញា	តេ សេលា រមយន្តិមំ ។

បើរកថា ចតុត្ថយសនិបាត

ក្នុងទាំងនោះ មានពណ៌ដូចពពកខៀវ ដ៏រុងរឿង មានទឹកត្រជាក់
 ទ្រទ្រង់នូវវត្ថុដ៏ស្អាត ដេរដាសដោយភ្លៀង តែងញ៉ាំងខ្ញុំឲ្យត្រេក-
 អរ ។ ក្នុងទាំងនោះ ប្រាកដស្មើដោយកំពូលពពកដ៏ខៀវ ឧបមា
 ដូចផ្ទះមានកំពូលដ៏ប្រសើរ មានបំរែកនៃដំរី ជាទីត្រេកអរ តែង
 ញ៉ាំងខ្ញុំឲ្យត្រេកអរ ។ ក្នុងទាំងនោះ ដែលភ្លៀងបន្តរហើយ មានផ្ទៃ
 ជាទីត្រេកអរ ដែលឥសីទំឡាយធ្លាប់អាស្រ័យនៅហើយ ដែលពួក
 សត្វភ្ញាក់ ស្រែកយំហើយ តែងញ៉ាំងខ្ញុំឲ្យត្រេកអរ ។ (ក្នុងទាំង
 ឡាយ) គួរដល់ខ្ញុំ ដែលប្រាថ្នាដើម្បីចំរើនឈាន មានចិត្តស្ងួនទៅ
 រកព្រះនិព្វាន គួរដល់ខ្ញុំ ដែលប្រាថ្នាប្រយោជន៍ ជាភិក្ខុមានចិត្ត
 ស្ងួនទៅរកព្រះនិព្វាន គួរដល់ខ្ញុំ ដែលប្រាថ្នារកសេចក្តីស្រួល មាន
 ចិត្តស្ងួនទៅរកព្រះនិព្វាន ជាអ្នកសិក្សា គួរដល់ខ្ញុំ ដែលប្រាថ្នាព្យា-
 យាម មានចិត្តស្ងួនទៅរកព្រះនិព្វាន ជាតាទីបុគ្គល ។ ក្នុងទាំងនោះ
 ដ៏ដេរដាសដោយផ្កាឆណ្ឌិត រីកព្រោងព្រាត ដូចផ្ទៃមេឃ ដេរដាស
 ដោយពួកបក្សីផ្សេងៗ តែងញ៉ាំងខ្ញុំឲ្យត្រេកអរ ។ ក្នុងទាំងឡាយនោះ
 មិនច្រឡំច្រឡំដោយពួកគ្រហ ឬ មានតែពួកម្រឹតនៅអាស្រ័យ
 ដេរដាសដោយពួកបក្សីផ្សេងៗ តែងញ៉ាំងខ្ញុំឲ្យត្រេកអរ ។ ក្នុងទាំង
 នោះមានទឹកថ្លា មានថ្មក្រាស់ ប្រកបដោយពួកម្រឹតមានកន្ទុយដូច
 គោ ដេរដាសដោយទឹកនឹងសាពាយ តែងញ៉ាំងខ្ញុំឲ្យត្រេកអរ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស បេរិយាយ

បញ្ចង្គិកេន តុរិយេន ន រតិ ហោតិ តាទិសី
យថា ឯកត្ថចិត្តស្ស សម្មា ធម្មំ វិបស្សតោ ។

កម្មំ ពហុកំ ន ការាយេ

បរិវេជ្ជយ្យ ជនំ ន ឧយ្យមេ

សោ ឧស្សកោ រសានុតិទ្វោ

អត្ថំ វិញ្ញាតិ យោ សុខាធិវហោ ។

កម្មំ ពហុកំ ន ការាយេ

បរិវេជ្ជយ្យ អនត្តមេត្ថំ^(១)

កិច្ចតិ កាយោ តិលមតិ

ទុក្ខតោ សោ សមមំ ន វិន្ទតិ ។

ឱដ្ឋបហាតមត្តេន អត្តានិបំ ន បស្សតិ

បត្តទូតិ^(២) ចរតិ អហំ សេយ្យតិ មញ្ញតិ ។

អសេយ្យេសេយ្យសមាជំ ពាលោ មញ្ញតិ អត្តានិ

ន តំ វិញ្ញា បសំសង្ខំ បត្តទូមនសី នរំ ។

យោ ច សេយ្យេហមស្មីតិ ឆាហំ សេយ្យតិ វា បុន

ហំ ឆាហំ សទិសោ វតិ វិជាសុ ន វិភេទ្គតិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ថេរីយាន

សេចក្តីត្រេកអរ (នៃខ្ញុំ) ដោយសារត្រូវត្រឡប់មកដោយអង្គ៥ប្រាកដ
ដូច្នេះមិនមានឡើយ ដូច (ការមិនមានសេចក្តីត្រេកអរ) នៃព្រះយោគី
ដែលមានចិត្តមានការម្នាក់ម្នាលតែមួយ ឃើញច្បាស់នូវធម៌ដោយប្រពៃ។

បុគ្គលមិនត្រូវធ្វើការងារឱ្យច្រើន ត្រូវរៀន (មិនមែនជា
កល្យាណមិត្ត) មិនត្រូវខ្វះខាត(ដើម្បីបង្ខំ) បុគ្គលណា
ជាអ្នកលាភក្នុងរបបរាជមាតា បុគ្គលនោះ ជាអ្នកខ្វះខាត
ជាប់ចិត្តក្នុងរស រមែងខូចបង់ប្រយោជន៍ បុគ្គលមិនត្រូវធ្វើ
ការងារឱ្យច្រើន ត្រូវរៀនចាកជន (មិនមែនជាកល្យាណមិត្ត
ព្រោះ) ការងារនេះ មិនមែនជាប្រយោជន៍ កាយរមែងលំបាក
ខ្សោយព្រួយ បុគ្គលអ្នកដល់ នូវសេចក្តីនឿយព្រួយនោះ
រមែងមិនបាននូវសេចក្តីស្ងប់រម្ងាប់ឡើយ ។

បុគ្គលមិនពិចារណា ឃើញខ្លួនឯង ដោយត្រឹមតែរលាស់បឋមមាត់
(ស្វាគ្វាយពុទ្ធវិចារៈ) បុគ្គលប្រព្រឹត្តវិនិច្ឆ័យ តែងសំគាល់ថា អាត្មាអញ
ប្រសើរ ។ បុគ្គលណា មិនប្រសើរ តែងសំគាល់ខ្លួនថា ស្មើនឹងបុគ្គល
ប្រសើរ អ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយ មិនសរសើរជនអ្នកមានចិត្តវិនិច្ឆ័យនោះ
ឡើយ ។ បុគ្គលណា មិនញាប់ញ័រក្នុងមានៈ (ទាំង៨ណាមួយ) ដោយ
ចិត្តកើតឡើងថា អញជាមនុស្សប្រសើរ ឬថា អញជាមនុស្សមិន
ប្រសើរ អញជាមនុស្សថោក ឬថា អញជាមនុស្សប្រពៃហលនឹងគេ ។

បើកាយ ចន្ទាប្បិសន្តិកោ

បញ្ចវន្តំ តថាវនិ	សីលេសុ សុសមាហិតំ
ចេតោសមថមនុយុត្តំ ^(១)	តំ វេ វិញ្ញា បសំសរ ។
យស្ស សុព្រហ្មចារីសុ	តារវេ ទ្ធិបលត្តតិ
អារកា ហោតិ សទ្ធិមា	នកសោ បុថវី យថា ។
យេសង្ខា ហិវឌ្ឍិតប្បំ	សនា សម្មា ឧបដ្ឋិតំ
វិទ្យុព្រហ្មចរិយា	តេសំ វិណា បុណ្ណវា ។
ឧទ្ធតោ ចបលោ ភិក្ខុ	បិសុក្ខលេន ចារុតោ
កថិវ សីហចម្មេន	ន សោ តេនុបសោភតិ។
អនុទតោ អចបលោ	និបកោ សំវិត្តិជ្ជិយោ
សោភតិ បិសុក្ខលេន	សីហោវ ភិក្ខុត្តរ ។
ឯតេ សម្ពហុលា ទេវា	ឥទ្ធិមន្តោ យសស្សំនោ
នស ទេវសមាស្សនំ	សព្វេតេ ព្រហ្មកាយិកា
ធម្មសេនាបតី ធីរំ	មហាយាយី សមាហិតំ
សាវប្បត្តំ ន មស្សនា	ភិដ្ឋន្តំ បញ្ចាលីកតា
នមោ តេ បុរិសាជញ្ញ	នមោ តេ បុរិសុត្តម
យស្ស តេ នាភិជានាម	យេមំ និស្សាយ ឈាយតិ។

១. ឧ. ម. បេកោសមបិសំយុត្តំ ។

បើពាហិ ចត្តាឡីសន្ធិបាត

អ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយ តែងសរសើរបុគ្គលនោះ ថាជាអ្នកមានប្រាជ្ញា
អ្នកនិយាយទៀងទាត់ អ្នកមានចិត្តតម្កល់មាំក្នុងសីលទាំងឡាយ អ្នក
ប្រកបរឿយៗនូវការស្ងប់ស្ងាត់ចិត្ត ។ បុគ្គលណា មិនបានគោរព
សព្វហ្មឋានបុគ្គលទាំងឡាយទេ បុគ្គលនោះ រមែងឆ្ងាយចាកព្រះ
សង្ឃម្ម ដូចដែនដី(ឆ្ងាយ)ពីមេឃ ។ បុគ្គលទាំងឡាយណា មានហិរ
នីន័ត្តច្បុះតម្កល់នៅ ដោយប្រពៃ គ្រប់ពេល បុគ្គលទាំងនោះ មាន
ព្រហ្មចារ្យដុះចំរើនហើយ មានភពិច្ច័ស្តហើយ ។ ភិក្ខុណា មានចិត្ត
រើរវេរយ យូងយោង ស្ងៀកដណ្តប់សំពត់បង្ក្រួល ភិក្ខុនោះ មិន
សមនឹងសំពត់បង្ក្រួលនោះឡើយ ដូចស្វាដណ្តប់ស្បែកស៊ីហៈ ។
ភិក្ខុណា មានចិត្តមិនរើរវេរយ មិនយូងយោង ជាអ្នកមានប្រាជ្ញា
ចាស់ សង្រួមឆ្មៃ បែបសមនឹងសំពត់បង្ក្រួល ដូចស៊ីហៈ
ក្នុងច្រកក្តី ។ ពួកទេវតាដ៏ច្រើន មានប្ញដ្ឋី មានយសសក្តី ទេវតា
មួយហ្នឹង ទាំងអស់នេះ ជាពួកព្រហ្ម ឈរនមស្តារ ប្រណម្យ
អញ្ចាលី ចំពោះព្រះសាវ័បុត្ត ជាធម្មសេនាបតី ជាអ្នកប្រាជ្ញ មាន
ឈានច្រើន មានចិត្តតម្កល់ហ្នឹង ថា បពិត្របុរសអាជានេយ្យ ខ្ញុំសូម
ក្រាបថ្វាយបង្គំលោកម្ចាស់ បពិត្របុរសដ៏ឧត្តម ខ្ញុំសូមក្រាបថ្វាយ
បង្គំលោកម្ចាស់ លោកម្ចាស់ដ៏រឹងឈាន តាស្រ័យការម្នាក់ណា
ពួកយើងខ្ញុំមិនពូកែដឹង នូវពាក្យយល់នោះ របស់លោកម្ចាស់ទេ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ថេរាថា

អន្លោ វត្ថុ តុន្តានិ តម្កីរោ តោចរោ សកោ

យេ មយំ នាភិជាតាម ពាលវេជ្ជំ សមាភតា ។

តំ តថា ទេវកាយេហិ បូជិតំ បូជនារហំ

សាវ័ប្បតំ តទា ទិស្វា កកប្បនស្ស សិតំ អហុ ។

យាវតា តុន្តខេត្តមិ វេបយិត្តា មហាមុនី

ធុតតុណ្ហោ វិសិដ្ឋាហំ សទិសោ មេ ន វិជ្ជតិ ។

បរិជណ្ឌោ មយា សត្តា កតំ តុន្តស្ស សាសនំ

ឌុហិតោ កុកោ ភារោ កវនេត្តំ សមូហតា ។

ន ចីវរេ ន សយនេ កោជនេ នូបលិប្បតិ

តោតមោ អនប្បមេយ្យោ មុន្យាលិប្បប្បំ វិមលំវ

អម្ពតា និក្ខម្ពនិដ្ឋោ តិកភំភិនិស្សដោ ។

សតិប្បដ្ឋានភិវេ សោ សទ្ធាហិតោ មហាមុនី

បញ្ចាសីសោ មហាញ្ញាណំ សទា ចរិតំ និព្វតោតិ ។

មហាស្សបេ ថេរោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ បេរោថា

អស្ចារ្យហ្ន៎ ការម្មណ៍របស់ពួកលោកអ្នកគ្រាសំដឹងនូវសច្ចៈទាំង ៤ ជា
 ការម្មណ៍ដ៏ជ្រាលជ្រៅ (ពិបាកដឹងណាស់) ពួកយើង ដូចពួកខ្មាន់ធ្ម
 បាញ់នូវពេមកន្ទុយសត្វ មកប្រជុំគ្នា (ពិចារណា) នៅតែមិនដឹង ។
 ព្រះកប្បិនត្រូវបានញញឹម ព្រោះឃើញព្រះសាវ័បុត្តត្រូវនោះ គួរ
 ជាទីបូជា ដែលពួកទេវតាបូជាហើយ ដោយប្រការដូច្នោះ ។
 ក្នុងពុទ្ធចក្ខុទាំងមូល ខ្ញុំជាមនុស្សវិសេសខាងធុត្តន្តគុណ គ្មានលោក
 ណាស្មើនឹងខ្ញុំទេ លើកលែងតែព្រះមហាមុនីចេញ ។ ព្រះសាស្តា
 ខ្ញុំបានបំរើហើយ ពាក្យប្រៀនប្រដៅរបស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើ
 ហើយ ការធ្ងន់ខ្ញុំដាក់ចោលហើយ គណ្តាជាគ្រឿងនាំសត្វទៅ
 កាន់ភពទៀត ខ្ញុំក៏ដកចោលហើយ ។ ព្រះគោតម មានគុណ
 ប្រមាណមិនបាន មានព្រះហឫទ័យទុនទៅរកនេត្តម្មៈ រលាស់ចោល
 នូវភពទាំង ៣ មិនជាប់ចំពាក់ក្នុងចីវរ មិនជាប់ចំពាក់ក្នុងសេនា-
 សនៈ មិនជាប់ចំពាក់ក្នុងភោជនាហារ ដូចផ្កាឈូក មិនមានមន្ទិល
 សៅហ្មង មិនជាប់ដោយទឹក ។ ព្រះមហាមុនីនោះ មាន
 សតិវ្យជ្ជានជាព្រះសូត្រ មានសង្ខជាព្រះហស្ត មានប្រាជ្ញាជា
 ព្រះសិរ្សៈ មានព្រះញាណធំ ព្រះអង្គប្រព្រឹត្តរំលងខ្ញុំ គ្រប់ពេល ។

ព្រះមហាសូបត្ថេរ ។

បើតាម ចតុរ្យសីលគោ

ឧទ្ទាត្ត

ចតុរ្យសីលនិព្វាន មហាភិក្ខុប្បវេណី

ឯកោវចេរោតាថាយោ ចតុរ្យសីលនុវេចិត្តំ ។

ចតុរ្យសីលគោ សមត្តោ ។

បើជាថា ចត្តាឡីសន្ធិបាត

ឧទ្ទាស

ក្នុងចត្តាឡីសន្ធិបាត (នេះ) ព្រះថេរៈព្រះនាមមហាកស្សប

តែមួយព្រះអង្គឯង បានសំដែងនូវតាថាទាំងឡាយ ៤២ ។

ចប់ ចត្តាឡីសន្ធិបាត ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស បេរិយាយ

បេរិយាយ បញ្ញាសនិបាតោ

(២៦៣) កុណ ធុហំ បព្វតកក្កុរាស្ស

ឯកាកាយោ អន្តិកាយោ វិហស្សំ

អនិច្ចតោ សព្វករំ វិបស្សំ

តំ មេ ឥន្ទំ ធុ កុណ ករិស្សតិ ។

កុណ ធុហំ ភិក្ខុបដទ្ធកោ មុនិ

កាសាវវត្ថោ អមមោ និរាសយោ ^(១)

រាគញំ ជោសញំ តថេវ មោហំ

ហិត្វា ^(២) សុទ្ធំ បវននតោ វិហស្សំ ។

កុណ អនិច្ចំ វជរោគនិច្ចំ ^(៣)

កាយំ ឥមំ មច្ចុរាជស្ស ^(៤) បទ្ធពតំ

វិបស្សមាណោ វីតកយោ វិហស្សំ

ឯកោ វេនេ តំ ធុ កុណ ករិស្សតិ ។

កុណ ធុហំ កយជននី ធុក្កាវហំ

តណ្ហាលតំ តហវិទាធុវត្ថនី

បញ្ញាមយំ តិច្ឆណាមសី កហិត្វា

នេត្វា វសេ តម្បំ កុណ ករិស្សតិ ។

១. ម. និរាសោ ។ ២. ធុ. ម. រាគ្គា ។ ៣. ធុ. ម. វេរោគនីវ្យំ ។ ៤. ធុ. ម. មច្ចុរាជយុបទ្ធពតំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ថេរគាថា

ថេរគាថា បញ្ញាសនិបាត

(២៦៣) កាលណា⁺ហ្ន៎ អាត្មាអញនឹងបានជាបុគ្គលម្នាក់ឯង មិន
 មានគណ្តាជាគំរប់ពីរ នឹងឃើញនូវភពទាំងអស់ ថាជារបស់មិន
 ទៀង នៅក្នុងជ្រោះកំទាំងឡាយ គំនិតនោះ អាត្មាអញបាន
 ត្រិះរិះហើយថា កាលណា⁺ហ្ន៎ បំណងនេះនឹងសម្រេច ។
 កាលណា⁺ហ្ន៎ អាត្មាអញបានបួស ទ្រទ្រង់នូវផ្ទាំងសំពត់ដែល
 កាត់ដាច់ ស្លៀកសំពត់ជ្រលក់ដោយទឹកចត់ ហើយជាអ្នក
 មិនមានសេចក្តីប្រកាន់ខ្ជាប់ របស់អញ ជាបុគ្គលមិនមាន
 សេចក្តីប្រាថ្នា ហើយបានលះនូវរាគៈ ទោសៈ មោហៈ ដោយ
 ប្រការដូច្នោះ ជាបុគ្គលដល់នូវសេចក្តីសុខ ហើយចូលទៅ
 នៅក្នុងព្រៃធំ ។ កាលណា⁺ហ្ន៎ អាត្មាអញនឹងពិចារណាឃើញ
 នូវកាយមិនទៀងនេះ ជាសម្បករបស់មរណៈនឹងរេក ដែល
 មច្ចុប្ប័តបៀនហើយ ជាបុគ្គលប្រាសចាកភ័យ នៅម្នាក់ឯង
 ក្នុងព្រៃ គំនិតនោះកាលណា នឹងសម្រេច ។ កាលណា⁺ហ្ន៎
 អាត្មាអញនឹងបានកាន់ដាវដ៏មុត គឺមគ្គប្បញ្ញា ហើយក្របែល
 នូវវិល្ល័ គឺគណ្តា ដែលជាធម្មជាតិញ៉ាំងភ័យឲ្យកើត ជាគ្រឿង
 នាំមកនូវសេចក្តីទុក្ខ ប្រព្រឹត្តតាមការម្សឈ៍ដ៏ច្រើន ឲ្យលុះក្នុង
 អំណាច (របស់ខ្លួនបាន) គំនិតនោះ កាលណានឹងសម្រេច ។

បើជាថាយ បញ្ចាសនិបាតោ
 ឬ

កកា នុ បញ្ចាមយមត្ថតេជំ
 សត្តំ ឥសំនំ អហាមាទយិត្តា^(១)
 មារំ សសេនំ សហសា កក្កាស្សំ
 សំហាសនេ តន្ត កកា កក្កាស្សតិ ។
 កកា នុហំ សត្តំ សមាគមេសុ
 ទិដ្ឋោ កកេ ធម្មត្ថហំ តាទិហំ
 យថាវិនេស្សីហំ ជិតិទ្រិយេហំ^(២)
 បណ្ឌិយោ តន្ត កកា កក្កាស្សតិ ។
 កកា នុ មំ តន្តិទុទាមិចាសា
 វតាតតា តីដសីរិសហា វា
 ទិពាធយស្សនំ ន តំ កក្កាដេ
 អត្តតិយំ តន្ត កកា កក្កាស្សតិ ។
 កកា នុ ខោ យំ វិនិតំ មហោសិទា
 ចត្តារិ សត្តានំ សុទ្ធិទ្ធសានំ
 សមាហិតតោ សតិមា អតន្ត
 បញ្ចាយ តំ តន្ត កកា កក្កាស្សតិ ។

១ ឧ. ម. សហាមាទយិត្តា ។ ២ ម. ជិតិទ្រិយេហំ ។

វេរីភាថា បញ្ញាសនិបាត

កាលណា⁺ ភាគ្នាអញនឹងបានកាន់យកនូវសង្គ្រាមដ៏មុតថ្លា
 គឺប្រាជ្ញា របស់ឥសីទាំងឡាយ ហើយនឹងបំបាក់នូវមារព្រម
 ទាំងសេនាមារដោយឆាប់រហ័ស លើសីហាសនៈ (ថេរសនៈ)
 បំណងនោះ កាលណា⁺ នឹងសម្រេច ។ កាលណា⁺ ពួក
 លោកអ្នកសប្បុរស ជាអ្នកគោរពក្នុងធម៌ ប្រកបដោយតាទិ-
 គុណ អ្នកឃើញតាមពិត មានឥន្ទ្រិយឈ្នះហើយ មើល
 ឃើញអញ ថាជាអ្នកមានព្យាយាម ក្នុងសមាគមទាំងឡាយ
 បំណងនោះកាលណា⁺ នឹងសម្រេច ។ កាលណា⁺ សេចក្តី
 ខ្ជិល ការឃ្លាន ការស្រេក ខ្យល់ កំដៅថ្ងៃ ស្រាំង ស្រួយ
 ពស់តូច ពស់ធំ នឹងមិនបៀតបៀន នូវភាគ្នាអញនោះ
 អ្នកមានប្រយោជន៍ចំពោះខ្លួន ក្នុងក្តី ឬច្រកក្តី បំណងនោះ
 កាលណា⁺ នឹងសម្រេច ។ សច្ចៈ ៤ យ៉ាងណា ដែលឃើញ
 បានដោយក្រ ដែលព្រះមហេសីសម្មាសម្ពុទ្ធ បានត្រាស់ដឹង
 ហើយ កាលណា⁺ ភាគ្នាអញ នឹងបានជាអ្នកមានចិត្ត
 តម្កល់មាំ មានស្មារតី បានត្រាស់ដឹង នូវសច្ចៈទាំង ៤ នោះ
 ដោយបញ្ញា បំណងនោះ កាលណា⁺ នឹងសម្រេច ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ថេរកាថា

កកា នុ រូបេ អមិតេ ច សន្និ
 កន្ធ រសេ ដុស្តិតេ ច ធម្ម
 អាទិត្តតោហំ សមថេហំ យុត្តា
 បញ្ញាយ ទត្ថំ^(១) តទិទំ កកា មេ ។
 កកា នុហំ ទុព្វចនេន វុត្តា
 តតោនិមិត្តំ វិមលោ ន ហេស្សំ
 អថា បសដ្ឋាបំ តតោនិមិត្តំ
 តុដ្ឋោ ន ហេស្សំ តទិទំ កកា មេ ។
 កកា នុ កក្កេ ច តិលោ លតា ច
 ខន្ធ សមេហំ អមិតេ ច ធម្ម
 អដ្ឋិត្តកាធនេ ច ពាហិរនិ ច
 សមំ តុលេយ្យំ តទិទំ កកា មេ ។
 កកា នុ មំ ចាវុសកាលមេយោ
 ធនេន តោយេន សច្ចំ វនេ
 សសិច្ឆយាតម្ហិ បថេ វជន្តិ
 ឡិវស្សតេ តន្ត កកា អវស្សតិ ។

១ ម. បញ្ញាយ ទត្ថំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ថេរីកថា

កាលណា⁺ ហ្ន៎ អាត្មាអញនឹងបានប្រកបដោយសមថៈទាំងឡាយ
ហើយបានឃើញដោយបញ្ញា នូវរូប សំឡេង ក្លិន រស
ផោដ្ឋព្វៈនឹងធម្មារម្មណ៍ទាំងឡាយ កំណត់មិនបាន ថាជារបស់
ដែលកើតឆេះហើយ បំណងរបស់អាត្មាអញនោះ កាលណា
នឹងសម្រេច ។ កាលណា⁺ ហ្ន៎ អាត្មាអញ ត្រូវគេពោលពាក្យ
អាគ្រកម៌ករក មិនគប្បីទោមនស្ស ព្រោះសំដីនោះជាហេតុ
ថ្មថា ទោះបី គេសរសើរ ក៏មិនត្រេកអរ ព្រោះការសរសើរ
នោះជាហេតុ បំណងរបស់អាត្មាអញនោះ កាលណានឹង
សម្រេច ។ កាលណា⁺ ហ្ន៎ អាត្មាអញនឹងពិចារណាឃើញ នូវ
កំណត់ឈើទាំងឡាយផង ស្មៅទាំងឡាយផង វៃល្ល័យទាំង
ឡាយផង ខន្ធ ៥ ទាំងឡាយនេះផង ធម៌ទាំងឡាយ ទាំងខាង
ក្នុង ខាងក្រៅ មានប្រមាណមិនបានផង ឲ្យស្មើៗ គ្នា(ដោយ
សេចក្តីមិនទៀងជាដើម នឹងមិនមានខ្លឹមសារ) បំណងរបស់
អាត្មាអញនោះ កាលណានឹងសម្រេច ។ កាលណា⁺ ហ្ន៎
ភ្លឺងពុំដូចកាលមានទឹកថ្មី ត្រជាក់ បង្កើតក្នុងមក ត្រូវលើ
អាត្មាអញ ព្រមទាំងចម្រើន ដែលកំពុងដើរក្នុងផ្លូវ ដែល
ពួកលោកអ្នកស្វែងរកគុណធំ (មានព្រះពុទ្ធជាដើម) ត្រាច់ទៅ
ក្នុងព្រៃ បំណងរបស់អាត្មាអញនោះ កាលណានឹងសម្រេច ។

ប្រែកថា បញ្ចសិទ្ធិតោ
 ង

កុដា មយ្ហរស្ស សិខន្តិណោ វនេ
 ទិជស្ស សុត្វា កិកត្តរេ វុត្តិ
 បក្ខជហិត្វា អមតស្ស បតិយា
 សត្វានុយេ តន្ត កុដា កវិស្សតិ ។
 កុដា នុ កន្តំ យមុនំ សរស្សតិ
 បាតាលខិត្តំ វន្យវាមុខត្វា
 អសន្តិមាណោ បតរយ្យមិទ្ធិយា
 វិកិសនំ តំ នុ កុដា កវិស្សតិ ។
 កុដា នុ ណតោវ សន្តិមចាវ
 បបាលយេ កាមតុលោសុ ធន្តំ
 ទិព្វជ្ជយំ សព្វសុតំ ទិមិត្តំ
 ឈានេ យុត្តោ^(១) តន្ត កុដា កវិស្សតិ ។
 កុដា វណ្ណោវ ទលិទ្ធកោ ធន្តិ
 អារាធយិត្វា ធនិកេហិ បិទ្បិតោ
 តុដ្ឋោ កវិស្សំ អធិកម្ម សាសនំ
 មហាសីនោ តន្ត កុដា កវិស្សតិ ។
 ពហ្វនំ វស្សនំ តយាម្ហិ យាចិតោ

បើជាថា បញ្ចសន្តិបាត

កាលណា⁺ អាត្មាអញនឹងបានឮសូរសំឡេងក្បែរ ជាសត្វ
 មានកំប្លោង កើតអំពីអណ្ណៈ ជាសត្វកើតពីរដង យំក្នុងច្រក
 ក្នុងក្រុង ហើយក្រោកឡើងធ្វើទុកក្នុងចិត្ត (ដោយលក្ខណៈ
 មានអន្ធិលក្ខណៈជាដើម) ដើម្បីឲ្យបានសម្រេច ដល់ព្រះ
 និព្វាន បំណងនោះ កាលណានឹងសម្រេច ។ កាលណា⁺
 អាត្មាអញ គប្បីធ្វើនូវទានុគត្តិ យមុតា សរស្សត្ត នឹងមហា-
 សមុទ្រដ៏ជ្រៅ ដូចជាធ្លាក់ទៅក្នុងបាតាល ជាគ្រឿងញ៉ាំងក្បាល
 ឲ្យកើត ដោយប្លន្ទមិនទើសទាក់ បំណងនោះ កាលណា
 នឹងសម្រេច ។ កាលណា⁺ អាត្មាអញ គប្បីរៀននូវសុក្កនិមិត្ត
 ពាំងអស់ ប្រកបក្នុងឈាន ហើយទំលាយនូវសេចក្តីប្រាថ្នា
 ក្នុងតាមគុណពាំងឡាយ ដូចជាដំរី គ្រាប់ទៅក្នុងសង្រ្គាម
 បំណងនោះ កាលណានឹងសម្រេច ។ កាលណា⁺ អាត្មាអញ
 បានដឹងសាសនាព្រះពុទ្ធ អ្នកស្វែងរកគុណដ៏ធំហើយត្រេកអរ
 ដូចជាបុរសកំសត់ ចំពាក់បំណុលរត់ ដែលពួកម្ចាស់ទ្រព្យមក
 តឹងទារ ក៏បាននូវរំលាប់ទ្រព្យ ហើយត្រេកអរ បំណងនោះ
 កាលណានឹងសម្រេច ។ អ្នកអង្វរយើងច្រើនឆ្នាំហើយ

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស បើរោហ

អតារវាសេន អលំ នុ តេ ឥទ្ធំ

តំនាទំ មំ បព្វជិតំ សមាទំ

កីការណំ ចិត្ត តុំ និយុញ្ញសិ ។

ននុ អហំ ចិត្ត តយាម្ហំ យាចិតោ

តិវត្ថុជេ ចិត្រធនា វិហង្គមា

មហំនុយោសត្ថនិតាភិក្ខុជ្ជោ

តេ តំ វមិស្សន្តំ វនម្ហំ ឈាយនំ ។

កុលម្ហំ មិត្ត ច បិយេ ច ញាតតោ

ទិដ្ឋារតី កាមគុណញ្ច លោកេ

សត្វំ បហាយ ឥទមជ្ឈមាគតោ

អថាបិ តុំ ចិត្ត ន មយ្ហ តុស្សសិ ។

មមេវ ឯតំ ន ហិតំ បរេសំ

សន្នាហកាលេ បរិទេវិតេន តេ

សត្វំ ឥទ្ធំ ចលំ ឥតិ បេក្ខមាថោ

អភិក្ខុក្ខមី អមតំ បទំ ជិតិបំ ។

សុវត្ថភទ្ធ^(៦) ទ្ធិបទានមត្តមោ

មហាភិសក្កោ នរទិដ្ឋសារិទិ

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ បើរោចថា

នេះជាការគួរនៅគ្រប់គ្រងផ្ទះ របស់អ្នកឬ ម្ចាស់ចិត្ត ឥឡូវនេះ
 ហេតុអ្វីក៏អ្នកនៅតែប្រកបយើងដែលជាអ្នកបួសហើយនោះ ។
 ម្ចាស់ចិត្ត ក្រែងអ្នកអង្វរយើងឬ ពួកភោគ ជាសត្វបក្សីមាន
 ស្លាបជ័រចិត្រ ទៅតាមអាកាស ជាសត្វស្រែកយំរំពង់តក្រើក
 ដ៏ ក្នុងញាតិ ពួកភោគទាំងនោះ នឹងត្រេកអរចំពោះអ្នក
 ជាអ្នកចម្រើនឈាន ក្នុងព្រៃ ។ ម្ចាស់ចិត្ត អ្នកលះបង់ត្រកូល
 ផង ពួកមិត្តផង ពួកញាតិជាទីស្រឡាញ់ផង សេចក្តីត្រេកអរ
 នឹងល្បែងផង តាមគុណទាំងអស់ក្នុងលោកផង ហើយ
 ចូលរួមនៅក្នុងព្រៃនេះ ម្ចីងហើយ អ្នកនៅតែមិនត្រេកអរនឹង
 យើង ។ ចិត្តរបស់យើងនេះ មិនមែនជាប្រយោជន៍ដល់
 ជនទាំងឡាយដទៃឡើយ ប្រយោជន៍អ្វី ដោយការខ្វែកខ្វល់
 ក្នុងកាលដែលខ្លួនប្រុងប្រៀប (ដើម្បីច្បាំងនឹងកិលេសមារ)
 យើងសំឡឹងមើល នូវភពបីទាំងអស់នេះ ថាជារបស់នាំឲ្យ
 ញាប់ញ័រ ទើបចេញមកស្វែងរកអមតបទ ។ ព្រះសម្មា-
 សម្ពុទ្ធ ព្រះគង្គជាបុគ្គលប្រសើរជាងសត្វជើង ២ ជាមហាពេជ្យ
 ជាធម្មសារថី របស់សត្វ អ្នកពោលនូវពាក្យសុភាសិត

ថេរពាយ បញ្ចសន្តតោ
 ឲ្យ

ចិត្តំ ចលំ មគ្គដសន្តិកំ ឥតិ
 អវិភាគេន សុទ្ធិន្តិករិយំ ។
 កាមា ហិ ចិត្រា មជ្ជកា មនោរមា
 អវិទូសុ យត្ថ សីតា បុត្តជ្ជនា
 តេ ទុក្ខមិច្ឆន្តិ បុនព្វវេសីនោ
 ចិត្តេន នីតា និរយេ និរត្តតា ។
 មយ្យកោត្តាភិរុទ្ធម្ហំ កាណេ
 ទិបិហិ ព្យាក្សេហិ បុរុត្ថតោ វេសំ
 កាយេ អមេត្តំ ជហា មា បរាជយ (១)
 ឥតិស្សំ មិ ចិត្ត បុរេ និយុញ្ញាសិ ។
 កាវេហិ ឈានានំ ច ឥន្ទ្រិយានំ ច
 ពលានំ ពោជ្ឈន្តសមាធិការីនា
 តិស្សោ ច វិជ្ជា ធុស ពុទ្ធសាសនេ
 ឥតិស្សំ មិ ចិត្ត បុរេ និយុញ្ញាសិ ។
 កាវេហិ មគ្គំ អមតស្ស បត្តិយា
 និយ្យានិកំ សព្វទុក្ខក្ខយោគនំ
 អដ្ឋង្គិកំ សព្វតិរិយោលោហានំ

បើជាង បញ្ចសនិបាត

ចិត្ត ជាធម្មជាតិញាប់ញាប់ ដូចស្វា បុគ្គលមិនទាន់ប្រាសចាក
 រាគៈ មិនងាយនឹងរាងបាន ។ ក៏តាមទាំងឡាយ ជាបស
 ដ៍វិចិត្រ ជាបសដ៍ផ្អែម ជាទីរីករាយនៃចិត្ត ជាបសដ៍ដល
 ពួកបុថុជន អ្នកល្ងង់ខ្លៅ ជាបចំពាក់ ពួកបុថុជននោះ ជាអ្នក
 ស្វែងរកកតប្បី តែងប្រាថ្នារូសេចក្តីទុក្ខ(បុថុជនទាំងនោះ)ត្រូវ
 ចិត្តរបស់ខ្លួនឯង ដឹកនាំទៅឲ្យកក់ក្តៅ ធ្វើឲ្យឃ្លាតចាក
 សេចក្តីសុខ ។ អ្នកកាលនៅក្នុងព្រៃ ជាកន្លែងឮសូរសព្ទភ្លេក
 នឹងត្រឡប់យំ មានទាំងខ្លាដង្កូវ ខ្លាធំ ចោមរោម ចូរអ្នក
 លះបង់ នូវសេចក្តីគាឡោះអាសយ ក្នុងកាយចេញ ចូរ
 កុំឲ្យ(ខណៈ) ឃ្លាតទៅទុក ម្ចាស់ចិត្ត អ្នកគួរតែប្រកបយើង
 (ក្នុងសម្មាប្រតិបត្តិ) ក្នុងកាលមុន ដោយប្រការដូច្នេះ
 វិញ ។ អ្នកចូរចំរើនឈាន ឥន្ទ្រិយ ពលៈ ពោជ្ឈន្ត នឹង
 សម្មាធិការវិញ ចូរសង្រួបនូវវិជ្ជា ៗ ក្នុងសាសនារបស់ព្រះពុទ្ធ
 ម្ចាស់ចិត្ត អ្នកប្រកបយើង ក្នុងកាលមុន ដោយប្រការ
 ដូច្នេះ ។ ពួកចូរចំរើននូវចិត្ត ជាបុគ្គលិកសត្វឲ្យរួចចាកវដ្តទុក្ខ
 ជាហេតុចូរកាន់ការអស់ទុក្ខទាំងពួង ប្រកបដោយអង្គ ៨ ប្រការ
 ជាគ្រឿងជីវៈ នូវកាលលះបង់ពួង ឯម្យ៉ាងរស់នៅព្រះនិព្វាន

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស បេរិយាយិ

ឥតិស្សំ មំ ចិត្តំ បុរេ ធិយុញ្ញសិ ។
 ធុត្តន្តំ ខន្ធ បដិបស្សំ យោជន្តោ
 យតោ ច ធុត្តំ សមុទេតិ តំ ជហ
 ឥនេវ ធុត្តស្ស កកោហិ អន្តំ
 ឥតិស្សំ មំ ចិត្តំ បុរេ ធិយុញ្ញសិ ។
 អន្តិកំ ធុត្តន្តំ វិបស្សំ យោជន្តោ
 សុញ្ញំ អនត្តាតិ អយំ វិជន្តិ ច
 មនោវិចារេ ធុបុន្ធ ចេតសោ
 ឥតិស្សំ មំ ចិត្តំ បុរេ ធិយុញ្ញសិ ។
 បុណ្ណោ វិវុចោ អភិសាបមាតតោ
 កកាលហត្ថោវ កុលេសុ ភិក្ខុស្សំ^(១)
 យុញ្ញស្ស សត្តំ វិចនេ មហេសីនោ
 ឥតិស្សំ មំ ចិត្តំ បុរេ ធិយុញ្ញសិ ។
 សុសំវត្តោ វិសិខន្តំ ចរំ
 កុលេសុ កោមេសុ អសង្កមាធសោ
 ចន្ទោ យថា នោសិនបុណ្ណាមាសិយា
 ឥតិស្សំ មំ ចិត្តំ បុរេ ធិយុញ្ញសិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ បេរិយាយ

ម្នាលចិត្ត អ្នកប្រកបយើងក្នុងកាលមុន ដោយប្រការដូច្នេះ ។
អ្នកចូរមើលទុក្ខទានក្នុង ថាជាទុក្ខ ដោយទុក្ខនៃបញ្ញា
កាលណា គណ្តាញ៉ាំងទុក្ខឱ្យកើតឡើង អ្នកចូរលះបង់នូវ
គណ្តានោះចោលចេញ ចូរធ្វើនូវទីបំផុតនៃទុក្ខ ក្នុងអត្តភាពនេះ
ឱ្យបាន ម្នាលចិត្ត អ្នកប្រកបយើងក្នុងកាលមុន ដោយប្រការ
ដូច្នេះ ។ អ្នកចូរឃើញឱ្យច្បាស់ ដោយទុក្ខនៃប្រាជ្ញា
ថាជារបស់មិនទៀងផង ជាទុក្ខផង ថាជារបស់សោះសូន្យ
មិនមែនខ្លួនប្រាណផង ថាជារបស់ឈាមកជាគ្រឿងសម្លាប់ផង
ហើយចូរបិទ នូវការពិចារណាក្នុងចិត្ត ដោយចិត្តរបស់ខ្លួន
ម្នាលចិត្ត អ្នកប្រកបយើង ក្នុងកាលមុន ដោយប្រការដូច្នេះ ។
អ្នកជាស្រមណីកំណេរ មានភេទប្លែកពីគ្រហស្ថហើយ ជា
អ្នកគ្រាប់ទៅដើម្បីតាហារ មានអម្បែងក្នុងដៃ ស៊ីគេក្នុងត្រកូល
ទាំងឡាយ ចូរអ្នកប្រកបតាមព្រះពុទ្ធដីការរបស់ព្រះសាស្តា
អ្នកស្វែងរកតុណ្ហជីជីវិត ម្នាលចិត្ត អ្នកប្រកបយើងក្នុងកាល
មុន ដោយប្រការដូច្នេះ ។ អ្នកចូរសង្រួបឱ្យល្អ ដើរទៅក្នុង
ចន្លោះច្រក មិនមានចិត្តជាប់ចំណក់ ក្នុងត្រកូល ក្នុងកាមទាំង
ឡាយ ដូចព្រះចន្ទ្រពេញបូណ៌ មិនមាននរណាសៅហ្មង
ម្នាលចិត្ត អ្នកប្រកបយើង ក្នុងកាលមុន ដោយប្រការដូច្នេះ ។

បេតិកភណ្ឌ បញ្ចក្ខណៈ

អារាមកោ ហោហិ ច បិណ្ឌាចារិកោ
 សោសាដិកោ ហោហិ ច មិសុត្រុលីកោ
 ធរេស្មីកោ ហោហិ សនា ធុតេ រតោ
 ឥតិស្ស មិ ចិត្ត បុរេ និយុញ្ជសិ ។
 ហេបេត្វា រុក្ខានិ យេថា ដលេសិ
 មូលេ ត្បូ ឆេត្ត តមេវេ ឥត្ថសិ
 តដ្ឋបមិ ចិត្ត ឥទ្ធិ ករោសិ
 យម្ហិ អនិច្ចមិ ចលេ និយុញ្ជសិ ។
 អរូប ទ្វិវត្ថម ឯកោហិ
 ន តេ ករិស្សំ វេចនិ ឥនាដិបាំ
 ទុក្ខោ ហិ កាមា កដ្ឋកា មហាត្ថយា
 និព្វានមេវាភិមនោ ចរិស្សំ ។
 នាហិ អលក្ខ្យ អហិកតតាយ វា
 ន ចិត្តហេតុ ន ច ទ្វិវត្ថន្តនា
 អាដិវហេតុ ច អហិ ន និក្ខមិ
 កតោ ច តេ ចិត្ត បដិស្សវោ មយោ ។
 អប្បិច្ឆតា សប្បវិសេហិ វណ្ណតា
 មត្តុច្ឆហានំ វិបសមោ ទុក្ខស្ស

ថេរីកាថា បញ្ចាសនិបាត

អ្នកចូរជាបុគ្គលប្រព្រឹត្តនៅក្នុងព្រៃ ប្រព្រឹត្តបិណ្ឌបាត ប្រព្រឹត្ត
នៅក្នុងព្រៃសួសាន ទ្រទ្រង់សំពត់បង្កក្បាល ប្រព្រឹត្តអង្គុយ
(មិនជេក) គ្រេកអរក្នុងធុត្តិគុណសព្វកាល ម្ចាស់ចិត្ត អ្នក
ប្រកបយើង ក្នុងកាលជាដំបូង ដោយប្រការដូច្នេះ ។
បុរសអ្នកស្វែងរកផ្លែឈើ ដាំដើមឈើទាំងឡាយ ហើយប្រា-
ថ្នាំដើម្បីកាប់នូវដើមឈើនោះ ត្រង់គល់ មានទប់មាដូចម្តេច
មិញ ម្ចាស់ចិត្ត អ្នកធ្វើហេតុនេះ ក៏មានទប់មេឃ្យដូច្នោះ
អ្នកប្រកបយើង ក្នុងសេចក្តីញាប់ញ័រ មិនទៀងទាត់ ។
ម្ចាស់អរូប (ចិត្ត) ទៅកាន់ទីឆ្ងាយ ត្រាច់ទៅតែម្នាក់ឯង
ឥឡូវនេះ យើងលែងធ្វើតាមសំដីអ្នកហើយ ព្រោះថា
តាមទាំងឡាយ ជាទុក្ខ ក្តៅផ្សា មានភ័យធំ យើងនឹងមាន
ចិត្តទទួលទៅរកព្រះនិព្វានហើយ ។ យើងមិនមែនចេញ
បួស ព្រោះតែឥតបុណ្យ ព្រោះតែឥតសេចក្តីអៀនឱស
ព្រោះហេតុតែលុះក្នុងអំណាចរបស់ចិត្ត ព្រោះហេតុតែដើរផ្លូវ
ឆ្ងាយ ឬព្រោះហេតុតែការចិញ្ចឹមពីវត្តទេ ម្ចាស់ចិត្ត ការ
ល្អជា យើងបានធ្វើដល់អ្នកហើយ ។ ភាពជាបុគ្គលប្រាថ្នាតិច
ការលះបង់ នូវសេចក្តីលុបគុណគេ ការម្យ៉ាងនូវទុក្ខ (ទាំងនេះ)
សប្បុរសទាំងឡាយ (មានព្រះពុទ្ធជាដើម) សរសើរហើយ

ពុទ្ធក្នុងបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ថេរីគាថា

ឥតិស្ស មី ចិត្ត តទា និយ្យញ្ចាសិ
 ឥនាជំ ត្ថំ ត្ថង្គសិ បុព្វចិណ្ឌំ ។
 តណ្ហារិដ្ឋា ច បិយាបិយេត្ថា
 សុភានិ រូបានិ សុខា ច វេទនា
 មនោបិយា^(១) កាមគុណា ច វន្តា
 វន្តេ អហំ អារិស័ត្តំ^(២) ន ឧស្សហេ ។
 សព្វត្ថ តេ ចិត្ត វិចារ កតំ មយា
 ពហុសុ ជាតិសុ ន មេសិ កោបិតោ
 អជ្ឈត្ថសម្មវោ កតត្ថាតាយ តេ
 ធុក្ខេ ចំរំ សំសរិតំ តយា កតេ ។
 ត្រពោរ នោ ចិត្ត ករោសិ ព្រាហ្មណោ
 ត្ថំ ខត្តិយេ វាជិសិ ករោសិ
 វេស្សា ច សុទ្ធា ច កវម ឯកទា
 ទេវត្តនំ វាបិ តវេវ វាហសា ។
 តវេវ ហេតុ អស្សវា កវមសេ
 ត្ថំ មូលកំ នេរយិកា កវមសេ
 អថោ តិវច្ឆានតតាបិ ឯកទា

១ ឧ. ម. មនាបិយា ។ ២ ឧ. អាតមិកុំ ។ ម. អារមិកុំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ថេរីយាន

ម្នាលចិត្ត អ្នកបានប្រកបយើង ក្នុងកាលណោះ ដោយប្រការ
ដូច្នេះ ឥឡូវនេះ អ្នកដល់នូវ (សេចក្តីប្រាថ្នាធំ) ដែលខ្លួនធ្លាប់
ប្រព្រឹត្តមកហើយ ។ ឥណ្ឌា អរិយៗ សេចក្តីស្រឡាញ់ សេចក្តី
មិនស្រឡាញ់ រូបទាំងឡាយដ៏ល្អ សុខវេទនាទាំងឡាយ នឹង
កាមគុណទាំងឡាយជាទីពេញចិត្ត (ទាំងនេះ) យើងលះបង់
អស់ហើយ យើងមិនអាចនៅគ្រប់គ្រងតិលេសធម៌ ដែលយើង
លះបង់អស់ហើយទេ ។ ម្នាលចិត្ត យើងបានធ្វើតាមពាក្យអ្នក
គ្រប់ជាតិទាំងឡាយច្រើនហើយ អ្នកតាមយើងមិនទាន់ទេ
ការប្រឡូកប្រឡំខាងក្នុង អ្នកបានធ្វើឲ្យកក្រើក ព្រោះតែអ្នក
ជឿគុណ ដែលអ្នកដទៃធ្វើហើយ អ្នកធ្វើឲ្យយើងត្រាច់ទៅ
ក្នុងសង្ស័យទុក្ខ អស់កាលយូរហើយ ។ ម្នាលចិត្ត អ្នកធ្វើ
យើងឲ្យជាព្រាហ្មណ៍ អ្នកធ្វើយើងឲ្យជាខត្តិយៈ ជាស្តេច ជា
ឥសី ជួនណា យើងកើតជាវេស្សៈ ឬជាសុទ្ធៈ មួយទៀត
អ្នកធ្វើនូវភាពជាទេវតា (ដល់យើង) ព្រោះហេតុតែអ្នក ។
យើងជាអសុរ ព្រោះហេតុតែអ្នក យើងជាសត្វនរក ក៏ព្រោះ
អ្នកជាហេតុ មួយវិញទៀត ជួនកាល យើងកើតជាតិវិញបាន

បើកាយ បញ្ចសនិកោ

បេតត្ថនំ វាបិ តេវេ វាហសា ។

ន ទ្ធីន ទ្ធីត្ថស្សនំ មំ បុនប្បនំ

មុហំ មុហំ វាល្ហកំ ទ្ធីស្សហំ^(១)

ឧបត្ថកេនេវ មយា បលោកសំ

តិញ្ចាបិ តេ ចិត្តវិវាជិតំ^(២) មយា ។

ឥទំ បុរេ ចិត្តមចារិ ចារិកំ

យេនិច្ឆតិ យត្ថកាមិ យថាសុខំ

តទ្ធគហំ ទ្ធីត្ថហស្សមិ យោនិសោ

ហត្ថិ បភិទ្ធិ វិយ អន្តរសត្វហោ ។

សត្វា ច មេ លោកមិមំ អនិជ្ជហិ

អនិច្ចតោ អទ្ធាតោ អសារតោ

បត្តទ្ធី មំ ចិត្ត ជិនស្ស សាសនេ

តាវេហិ ឱយា មហាតោ សុទ្ធត្ថរា ។

ន តេ ឥទំ ចិត្ត យថាបុរាណកំ

នាហំ អលំ តុយ្ហ វិសេ ជិត្តតំ

មហាសិនោ បព្វជិតោម្ហិ សាសនេ

ថេរីកាថា បញ្ចសនិបាត

កើតជាប្រេត ព្រោះហេតុតែអ្នក ។ អ្នកនឹងប្រទស្សន៍យើង
 រឿយ ។ មិនបានទេ អ្នកធ្លាប់ប្រលោមយើង ដូចជាបុគ្គលត្រួត
 បូដូចជាបុរស បញ្ញាញនូវហេតុនៃលោករឿយ ។ ម្នាលចិត្ត
 យើងបានកំចាត់បង្គំអ្នកជ្រះស្រឡះហើយ ។ កាលពីដើម
 ចិត្តនេះបានគ្រាប់ទៅកាន់ចារិក តាមចំណង់ តាមប្រាថ្នា
 តាមសប្បាយ ថ្ងៃនេះ យើងនឹងផ្សព្វផ្សាយចិត្តនោះ ដោយ
 ទុក្ខនៃប្រាថ្នា ដូចហ្នឹងកាន់កងរ បង្កើតដំបូន្មានប្រេត ។
 (ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ) ជាត្រង់នៃយើង ទ្រង់តាំងទុកនូវលោកនេះ
 ថាជាបស់មិនទៀង ជាបស់មិនមាំមួន ជាបស់រក្សាមសារ
 គ្មាន ម្នាលចិត្ត អ្នកចូរញ៉ាំងយើងឲ្យស្ទុះទៅ ក្នុងសាសនា នៃ
 ព្រះជិនស្រីវិញ អ្នកចូរញ៉ាំងយើងឲ្យឆ្លងផុតចាកជំនន់ជំងឺ
 ដែលគេឆ្លងបានដោយកម្រវិញ ។ ម្នាលចិត្ត ផ្ទុះគឺអត្តភាពនេះ
 ដូចជារបស់ចាស់ មិនមានដល់អ្នកទៀតទេ យើងមិនគួរនឹង
 ប្រព្រឹត្តទៅ ក្នុងអំណាច របស់អ្នកឡើយ យើងជាអ្នកបួស
 ក្នុងសាសនានៃព្រះមានព្រះភាគ ព្រះអង្គស្វែងរកនូវតុណ្ហជ័យ

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស បើរោចិ

ន មាទិសា ហោន្តិ វិនាសាធារិនោ ។
 នតា សមុទ្ធា សុតា វសុន្តរា
 ទិសា ចតស្សោ វិទិសា អនោទិសា
 សព្វេ អនិច្ចា តិកវា ឧបទ្គតា
 កុហំ តតោ ចិត្ត សុខំ រមិស្សសិ ។
 ដ^(១) ដ បរំ កី មម ចិត្ត កាហសិ
 ន តេ អលំ ចិត្ត វសានុវត្តកោ
 ន ជាតុ ភស្តំ ទុកតោ មុខំ ធម្មេ
 ជិត្ត ប្បំ នវសោតសន្និធិ ។
 វាហាឯណាយ្យវតាឡសេវិតោ
 បញ្ញាវក្កដេ បកដេវ សុន្តរេ
 នវមនា ចាវសសិត្តកាននេ
 តហំ គុហាតេហតតោ រមិស្សសិ ។
 សុន្និលតីវា សុសិទ្ធា សុបេឡណា
 សុតិវុត្តបត្តច្ឆន្ទនា វិហាជ្ជមា
 សុមត្តាយោសត្តនិកាធិត្ថន្ទីនោ
 តេ តំ រមិស្សន្តំ វន្តិណំ លាហិណំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ បេរិយាយ

ពួកបុគ្គលដូចយើង មិនមែនជាអ្នកទ្រទ្រង់ នូវសេចក្តីវិនាស
 ឡើយ ។ ក្នុង សមុទ្រ ស្ទឹង ដែនដី ទិសឆ័តាំង ៤ ទិសតូច
 ទិសខាងក្រោម ភព ៣ ទាំងអស់ ជាប់រស់មិនទៀង ត្រូវ
 កតាទឹកលេសបៀតបៀនហើយ ម្ចាស់ចិត្ត អ្នកនៅក្នុងទីណា
 នឹងត្រេកអរសប្បាយបាន ។ ម្ចាស់ចិត្ត ថ្វីយៗ អ្នកនឹងធ្វើអំពើ
 អ្វីដទៃទៀតដល់យើង ម្ចាស់ចិត្ត យើងមិនគួរប្រព្រឹត្តទៅតាម
 អំណាចអ្នកឡើយ (ដូច)បុគ្គលមិនហ៊ានពាល់ទៃ ដែលមាន
 មាត់ទាំងពីរខាង ថ្វីយ (រូបនេះ) សន្លឹពេញ (ដោយរបស់មិន
 ស្អាត) សម្រាប់ហូរចេញនូវវត្ថុមិនស្អាតតាមមុខដំបៅទាំង ៩ ។
 អ្នកនៅក្នុងផ្ទះគឺគុហា ត្រេកអរក្នុងញាកក្នុង កំពូលក្នុង ជាទីផ្ទុក
 តាមប្រក្រតី មានព្រៃដែលទឹកភ្លៀងថ្មីធ្លាក់ចុះ ជាទីដែលពួក
 ជ្រូកនឹងព្រាយចុះឡើងគាស្រយំនៅហើយនោះ ។ ហ្វូងបក្សី
 (ភ្លោក)មានកង្វើរល្អ មានសិរល្អ មានភ្លឺស្វាបល្អ មានរោម
 ស្វាបដ៏រិចត្រួតល្អ មានសំឡេងស្រែកយំ ឮសូរពីពោះក្រវែល
 នោះ នឹងត្រេកអរចំពោះអ្នក ចំរើនឈាន ក្នុងព្រៃនោះឯង) ។

បើកថាយ បញ្ចសន្តិពោ
ឲ្យ

វដ្តមី នេវេ ចតុវដ្តលេ តិលោ

សម្បជ្ជិតេ មេយនិកម្មំ កាណនេ

នគន្ធព វដ្តមីសមោ សយស្សំ

តំ មេ មុទ្ធ ហោហិតំ ត្វលសន្តិកំ ។

តថា តុ ករិស្សមិ^(១) យថាបិ វស្សរោ

យំ លត្តតំ តេនបិ ហោតុ មេ អលំ

តំ តំ ករិស្សមិ យថា អតន្តតោ

វិទ្យារកស្តំ យថា សុមន្តតំ ។

តថា តុ ករិស្សមិ យថាបិ វស្សរោ

យំ លត្តតំ តេនបិ ហោតុ មេ អលំ

វិយេន តំ មយ្ហ វសានយស្សំ

តជំវេ មត្តំ កុសលវដ្តសត្វហោ ។

តយា សុទន្តេន អវត្តតេន^(២) ហិ

ហាយេន យោត្តាចរិយោវ ឧដ្ឋនា

បហោមិ មត្តំ បដិបដ្ឋិតំ សិរិ

វិត្តានុវត្តហិ សទា ជិសេវិតំ ។

បើរាជា បញ្ចសន្តិពាត

កាលភ្លៀងបង្កចុះមកហើយ កាលស្មៅដុះឡើងប្រវែង ៤ ឆ្នាំបំ
 កាលព្រៃមានសម្បជួបមេឃ មានផ្កាក្រូចស្លាយហើយ យើង
 ក៏ប្រហែលនឹងដើមឈើ នឹងដេកត្រង់ចន្លោះនៃព្រៃភ្នំ ឯកន្លែង
 ដេករបស់យើងនោះ នឹងមានសម្បស្សទន់ដូចជាសំឡី ។ បុរស
 ផាត់ស្បូវៈ (ធ្វើទាសកម្មករឲ្យលុះក្នុងអំណាចខ្លួន) យ៉ាងណា
 មិញ (ម្នាលចិត្ត) យើងនឹងធ្វើ (អ្នកឲ្យលុះក្នុងអំណាច) យ៉ាង
 នោះ យើងបានបច្ច័យណា បច្ច័យនោះសូមឲ្យល្មមដល់យើង
 (ម្នាលចិត្ត) ព្រោះហេតុនេះ បុគ្គលមិនខ្ជិលយ៉ាងណា យើង
 នឹងធ្វើអ្នក យ៉ាងនោះ ឲ្យដូចស្បែកសំពោចដែលគេសម្លាប់ល្អ
 ហើយ ។ បុរសផាត់ស្បូវៈ(ធ្វើទាសកម្មករឲ្យលុះក្នុងអំណាចខ្លួន)
 យ៉ាងណាមិញ យើងនឹងធ្វើ (អ្នកឲ្យលុះក្នុងអំណាចខ្លួន) ក៏យ៉ាង
 នោះដែរ យើងបានបច្ច័យណា បច្ច័យនោះសូមឲ្យល្មមដល់
 យើង (ម្នាលចិត្ត) យើងនឹងដឹកនាំអ្នកឲ្យលុះក្នុងអំណាចរបស់
 យើង ដោយសេចក្តីព្យាយាម ដូចហ្មឺដីដីច្រើនប៉ុន្មាន កាន់កេរ្តិ៍
 ពាស្រ័យដីចុះច្រើន ។ យើងអាចដើរទៅកាន់ផ្លូវដីក្សេម ដែល
 ពួកលោកអ្នករក្សាចិត្ត ធ្លាប់សព្វហើយសព្វកាល ដោយសារ
 អ្នក ដែលទូន្មានប្តូរហើយ តាំងមាំហើយ ដូចហ្មសេះ បង្ហាត់
 នោះ (ឲ្យទៅ...និងទៅដល់យើង) ដោយសារសេស្តត្រង់ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ថេរគាថា

អារម្មណេ តំ ពលសា ធិតាជ្ជិស្សំ^(១)

ឆានំ មម្ពំ ទទ្យាយ រជ្ជយា

តម្មេ សុគុតំ សតិយា សុភាវិតំ

អធិស្ឋិតំ សព្វកវេសុ ហេហិសិ ។

បញ្ចាយ ធម្មតា វិបថាទុសារិទំ

យោគេន ធិតុយ្ហ បថេ ធិវេសិយ

ទិស្វា សមុទយំ វិកវេញ សម្ពំ

នាយាទតោ ហេហិសិ អត្តវាទិនោ ។

ចតុត្ថបល្លាសវសំ អធិជ្ជិតំ

តាមណ្ឌលំវេ បរិទេសិ ចិត្តំ មិ

នន្ទ សញ្ញាជនពន្ធនច្ឆិទំ

សំសេវសេ កាវុណិកំ មហាមុដ្ឋំ ។

មិតោ យថា សេវី សុចិត្តកាននេ

រម្មំ កិរី ចាវសិ អត្តមាលិនំ^(២)

អនាគុលេ តត្ថ នគេ រមិស្សសិ

អសំសយំ ចិត្តំ បរាភវិស្សសិ ។

១ ឧ. ម. គំពន្ធិលី ។ ២ ម. បាវុល អត្តមាលិនំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ វេរាគថា

(ហ្មឺវិចីក្រៀក) ជីវនីសសរ ដោយខ្សែដ៏មាំ យ៉ាងណា
 យើងនឹងចងអ្នកទុក ក្នុងកម្មដានារម្មណ៍ ដោយកំឡាំងការវា
 យ៉ាងនោះដែរ (ម្នាលចិត្ត) អ្នកនោះដែលយើងគ្រប់គ្រងហើយ
 ចំរើនល្អហើយ ដោយសតិ នឹងទៅជាអ្នកមានគណ្ណានិស្ស័យ
 ជាដើមមិនស្រឡាញ់ ត្រង់កតតាំងឡើយ ។ អ្នកបើបានផ្តាច់
 ដំណើរទៅកាន់ផ្លូវខុស ដោយប្រាថ្នា រួចផ្លូវផ្តាច់ដោយ
 ព្យាយាម ឲ្យតម្កល់នៅក្នុងផ្លូវ រឹបសូន្យវិញ ហើយឃើញនូវ
 សេចក្តីកើត សេចក្តីវិនាសនឹងសេចក្តីចំរើននោះ នឹងបានជា
 ទាយាទនៃព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ព្រះអង្គពោលពាក្យដ៏ប្រសើរ ។
 ម្នាលចិត្ត អ្នកទាំងឡាយយើងឲ្យលុះចំណាប់នៃវិបល្លាស^(១)
 ដូចជាកូនក្មេងអ្នកស្រុក ក្រែងអ្នកបានសេពតប្ប នឹងព្រះ
 មហាមុទី ប្រកបដោយសេចក្តីករុណា ជាអ្នកផ្តាច់នូវចំណង
 គឺសំយោជនៈហើយឬ ។ ម្រឹគមានសេរី ចូលទៅកាន់ភ្នំ ជាទី
 ត្រេកអរ ដេរដាសដោយរបៀបពាក្យ ក្នុងព្រៃដ៏រីចិត្រល្អ
 យ៉ាងណា អ្នកនឹងត្រេកអរក្នុងភ្នំនោះ ដែលមិនរីករវៃ ក៏យ៉ាង
 នោះដែរ ម្នាលចិត្ត អ្នកនឹងវិនាស ឥតមានសង្ស័យឡើយ ។

១ វិបល្លាស ៥ គឺ សំគាល់ថាទៀង ក្នុងរបស់មិនទៀង ១ សំគាល់ថាឈ្ន ក្នុងរបស់មិនឈ្ន
 សំគាល់ថាសុខ ក្នុងរបស់មិនមែនសុខ ១ សំគាល់ថាខ្លួន ក្នុងសភាពមិនមែនខ្លួន ១ ។ អន្តរាគមន៍

ថេរគាថាយ បញ្ចសន្តិបាតោ

យេ តុយ្យ ធន្ទេន វសេន វត្ថុនោ
 នវា ច ធាវ ច អនុកោន្តិ យំ សុខំ
 អវិទុស្ស មារវសាធុវត្ថុនោ
 ភវកំនន្ត តវ ចិត្ត សេវកោតិ ។

តាលប្បដោ ថេរោ ។

ឧទ្ទិសំ

បញ្ចសម្ពិ ធិបាតម្ពិ ឯកោ តាលប្បដោ សុច្ច
 តាថាយោ តត្ថ បញ្ចស បុន បញ្ច ច ឧត្តរត្ថ ។

បញ្ចសន្តិបាតោ សមត្តោ ។

ថេរីកាថា បញ្ញាសនិបាត

មាលចិត្ត ជនប្រុសស្រីទាំងឡាយណា ជាអ្នកប្រព្រឹត្តទៅតាម
សេចក្តីប្រាថ្នា ទៅតាមអំណាចរបស់អ្នក រមែងទទួលសេចក្តី
សុខណា ជនប្រុសស្រីទាំងនោះ ជាអ្នកល្ងង់ខ្លៅ ប្រព្រឹត្ត
ទៅតាមអំណាចនៃមារ ជាអ្នកត្រេកអរនឹងភព ជាសេវកៈ
របស់អ្នក (រមែងបាននូវសេចក្តីសុខនោះគឺសាមីសសុខ) ។

ព្រះតាលបុជិត្តេរ ។

ឱទ្ធានិ

ក្នុងបញ្ញាសនិបាតនោះ ព្រះតាលបុជិត្តេរ អ្នកបរិសុទ្ធ ១ អង្គ
ពោលនូវគាថាទាំងឡាយ ៥៥ ។

ចប់ បញ្ញាសនិបាត ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ថេរគាថា

បើគាថាយ សង្ឃកនិបាតោ

[២៦២] អារាហ៍កា បិណ្ឌាចារិកា ឧញ្ញាបត្តាគតេ រតា

នាលេម្ប មច្ចុនោ សេនំ អជ្ឈត្ថំ សុសមាហិតា ។

អារាហ៍កា បិណ្ឌាចារិកា ឧញ្ញាបត្តាគតេ រតា

ធូនាម្ប^(១) មច្ចុនោ សេនំ នធូតារវំ កុញ្ញរោ ។

រុក្ខម្ពលំកា សាតតិកា ឧញ្ញាបត្តាគតេ រតា

នាលេម្ប មច្ចុនោ សេនំ អជ្ឈត្ថំ សុសមាហិតា ។

រុក្ខម្ពលំកា សាតតិកា ឧញ្ញាបត្តាគតេ រតា

ធូនាម្ប មច្ចុនោ សេនំ នធូតារវំ កុញ្ញរោ ។

អដ្ឋកន្ត្រលក្កដិកេ មិសន្តារប្បសិទ្ធិតេ

និរត្តំ ប្បរេ ទិកន្តេ បរគត្តេ មហាយសេ ។

កុប្បកស្តេ តថោនន្តេ ឧរុតណ្ហាបិសាចិនិ

នវំ សោតានិ តេ កាយេ យានិ សន្នន្តិ សព្វនា ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ បេរិកាថា

បេរិកាថា សង្កឹកនិបាត

(២៦២) ពួកយើង ជាអ្នកប្រព្រឹត្តនៅក្នុងព្រៃ ប្រព្រឹត្តបិណ្ឌបាត ត្រេកអរ
 ក្នុងវត្ថុដែលមាននៅក្នុងបាត ដោយការស្វែងរក ជាអ្នកមានចិត្ត
 តាំងមាំល្អខាងក្នុង ចូរទំលាយនូវសេនារបស់មច្ចុ (តិលេស) ។ ពួក
 យើង ជាអ្នកប្រព្រឹត្តនៅក្នុងព្រៃ ប្រព្រឹត្តបិណ្ឌបាត ត្រេកអរក្នុងវត្ថុ
 ដែលមាននៅក្នុងបាត ដោយការស្វែងរក ចូរកំចាត់បង្គំនូវសេនា
 របស់មច្ចុ ដូចដំរីកំចាត់កំចាយនូវផ្ទះបបួស ។ ពួកយើងជាអ្នក
 ប្រព្រឹត្តនៅក្រោមម្លប់ឈើ មានព្យាយាមប្រព្រឹត្តទៅរឿយ ។
 ត្រេកអរក្នុងវត្ថុដែលមាននៅក្នុងបាត ដោយការស្វែងរក ជាអ្នក
 មានចិត្តតាំងមាំល្អខាងក្នុង ចូរទំលាយនូវសេនារបស់មច្ចុ ។ ពួក
 យើងជាអ្នកប្រព្រឹត្តនៅក្រោមម្លប់ឈើ មានព្យាយាមប្រព្រឹត្តទៅ
 រឿយ ។ ត្រេកអរក្នុងវត្ថុដែលមាននៅក្នុងបាត ដោយការស្វែងរក
 ចូរកំចាត់បង្គំនូវសេនារបស់មច្ចុ ដូចដំរីកំចាត់បង្គំនូវផ្ទះបបួស ។
 (នៃស្រីផ្កាមាស) ថ្វីយ នាងរាប់អានខ្លួនអ្នកដទៃ ដែលជាខ្លួនឯងឆ្អឹង
 បែបចម្អិន ។ មានសាច់ទន់សរសៃរូបរាងហើយ ពេញ (ដោយគ្រឿង
 មិនស្អាត) មានភ្លិន្ទស្អុយ ។ ម្ចាស់នាងមានពាក្យដ៏ខ្លាំង ដូចបិសាច
 ក្នុងកាយរបស់នាង ដែលពេញដោយលាមក ស្រោបដោយស្បែក
 (នេះ) មានទ្វារសម្រាប់ចង្អុលចេញ តែងហៀរហូរគ្រប់រាល់ ។

បើកាយ សង្កឹកនិយម

តវ ស្រី នវសោតំ ទុក្ខទុក្ខំ បវរ្ម័យ្យ^(១)

ភិក្ខុ បវរ្ម័យ្យតេ តំ មិទ្ធិ្យ យថា សុចិកាមោ។

ឯវោតំ ជនោ ជញ្ញា យថា ជានាមិ តំ អហំ

អារកា បវរ្ម័យ្យ ក្នុងដ្ឋានំ ចារុសេ ។

ឯវមេតំ មហារី យថា សមណ កាសសំ

ឯតុ ចេតេ វិសិទ្ធិ បដ្ឋមី ជក្ករោ ។

អាតាសម្មិ ហលិទ្ធាយ យោ មពោជ រជេតវេ

អញ្ញោ វិចី រជេន វិយាតុទយមេវ តំ ។

តនាតាសសមិ ចិត្តំ អជ្ឈតំ សុសមាហិតំ

មាចាបចិត្តោ អាសាទិ^(២) អត្ថក្ខន្ធុរ បត្តមា ។

បស្ស ចិត្តកតំ វិមិ អរកាយំ សម្មស្សិតំ

អាតុរំ ឧហស្សត្ថប្បំ យស្ស នត្ថំ ច្បំ វិចិត ។

តនាសំ យំ ភីសនតិ តនាសំ លោមហិសនំ

ថេរតាថា សន្តិកនិពាត

ភិក្ខុគប្បវៀរបង់ទូរសរីរៈនាង ដែលមានមុខហូរ ៧ មានភ្នែកក្រក់
 បុគ្គលអ្នកចង់ស្អាត ដើរវាងគូថៈ យ៉ាងណាមិញ ភិក្ខុចៀសវាងទូរ
 សរីរៈរបស់នាង ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ អាត្មាដឹងទូរសរីរៈនោះយ៉ាងណា
 បើមហាជនដឹងទូរសរីរៈនោះយ៉ាងនោះ គប្បីតែចៀសវាងសរីរៈនោះ
 អំពីចម្ងាយ ដូចគេចៀសវាងកន្លែងគូថៈក្នុងកាលដែលភ្លៀងបង្ករចុះ។

បពិត្រសមណៈ លោកមានថេរវាចាយ៉ាងណា បពិត្រលោកអ្នក
 មានព្យាយាមច្រើន ហេតុនេះក៏យ៉ាងនឹងមែនហើយ តែគង់មានជន
 ពួកខ្លះ លិចនៅក្នុងសរីរៈនេះដែរ ដូចគេចាស់លិចនៅក្នុងភក់ ។

នរណាសំគាល់ដើម្បីជ្រួលកន្លែងអាគាស ដោយរមៀតបូជាដោយ
 គ្រឿងជ្រួលក្នុងទៀត ការងាររបស់បុគ្គលនោះ នាំឲ្យតែកើតសេចក្តី
 លំបាកទេ ។ ចិត្តដែលតម្កល់នៅលក្ខណៈសន្តាននោះ ក៏ស្មើគ្នាទឹង
 អាគាស នាងកុំត្រេកអរ (នឹងយើង) ដោយចិត្តលាមក ដូចសត្វ
 ស្លាប (មមាច) ត្រេកអរនឹងគំនរភ្លើងឡើយ ។ នាងចូរមើលរាង
 កាយដែលធ្វើឲ្យរិចត្រៃហើយ ជាទីប្រជុំនៃដំបៅ ដែលផ្គង់ ៣០០
 កំណាត់ផ្គុំគ្នាហើយ ឈឺជានិច្ច ដែលពួកជនពាលប្រាថ្នាដោយច្រើន
 សេចក្តីទៀងទាត់នឹងការមាំមួនរបស់រាងកាយនេះ មិនមានឡើយ ។

កាលព្រះសាវ័បុត្រ បរិបូណ៌ដោយអាការដ៏ច្រើន បរិនិព្វាន
 ហើយ សេចក្តីស្ងប់ស្ងៀម សេចក្តីព្រំពេក ក៏កើតមានឡើងថា ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស បើរោថា

អនេកា កាវសម្មន្នេ សាវ័ប្បត្តម្ហំ និព្វតេ ។

អនិច្ចា វត សុដ្ឋារា ឧប្បាទវយេនម្ហំនោ

ឧប្បជ្ឈិតា និរុជ្ឈន្តិ តេសំ វ្យាសោសោ សុខោ ។

សុខុម្ហំ តេ បដិវជ្ឈន្តិ វាលក្ខំ ឧស្មា យថា

យេ បញ្ចក្ខន្ធបស្សន្តិ បរតោ នោ ច អត្តតោ ។

យេ ច បស្សន្តិ សុដ្ឋារេ បរតោ នោ ច អត្តតោ

បច្ចព្យាធិស្មំ និប្បណំ វាលក្ខំ ឧស្មា យថា ។

(សត្តិយា វិយ ឱមដ្ឋោ ឧយ្ហមាទេវ មត្តតោ

កាមរាគប្បហានាយ សតោ ភិក្ខុ បរិព្វជេ) ។

សត្តិយា វិយ ឱមដ្ឋោ ឧយ្ហមាទេវ មត្តតោ

ករុរាគប្បហានាយ សតោ ភិក្ខុ បរិព្វជេ ។

ចោទិតោ ភាវិតត្ថេន សវ័ន្តិមជារិណ

មតាវមាតុ ចាសាទំ ចាទ្យ័ដ្ឋេន កម្មយី ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ បេរិយាយ

ឧហ្ម៌ សង្ខារតាំងឡាយ មិនទៀងទេ មានការកើតឡើងនឹងការ
វិនាសទៅជាធម្មតា កើតឡើងហើយតែងរលត់វិញ ការរម្ងាប់នូវ
សង្ខារតាំងនោះ ទើបនាំមកនូវសុខ ។ ពួកព្រះយោគីណា ពិចារ-
ណាលើញព្យាសន៍នូវខន្ធតាំង៥ ថាជារបស់ដទៃ តាំងមិនមែនជារបស់
ខ្លួន ពួកព្រះយោគីនោះ តែងចាក់ធ្លុះនូវធម៌ដ៏សុខុមបាន ដូចបុគ្គល
បាញ់ចុងរោមកន្ទុយ ដោយព្រួញ ។ មួយទៀត ពួកព្រះយោគី
ណា ពិចារណាលើញព្យាសន៍ នូវសង្ខារតាំងឡាយ ថាជារបស់
ដទៃ តាំងមិនមែនជារបស់ខ្លួន ពួកព្រះយោគីនោះ ឈ្មោះថា បាន
ចាក់ធ្លុះនូវធម៌ដ៏ល្អិត ដូចបុគ្គលបាញ់ចុងរោមកន្ទុយ ដោយព្រួញ ។

(ភិក្ខុអ្នកមានស្មារតី គប្បីវៀរ ដើម្បីលះបង់នូវកាមរាគ ដូចជាគេ
បោះបូកយន្តិលំតែង ទំលុះពីលើមកក្រោម ពុំនោះសោតដូចជាគេ
លត់ភ្លើងកំពុងឆេះឮដ៏ក្បាល) ។ ភិក្ខុអ្នកមានស្មារតីគប្បីវៀរ ដើម្បី
លះបង់នូវភវរាគ ដូចជាគេបោះ បូកយន្តិលំតែង ទំលុះពីលើមក
ក្រោម ពុំនោះសោត ដូចជាគេលត់ភ្លើងដែលកំពុងឆេះឮដ៏ក្បាល ។

ខ្ញុំ លុះព្រះសាស្តាចារ្យ ព្រះអង្គមានព្រះកាយអបរិហើយ
ព្រះអង្គទ្រទ្រង់ នូវសរីរៈជាទីបំផុត ទ្រង់បានដាស់តឿនហើយ
ក៏ញ៉ាំងមិត្តារមាតុប្រាសាទ ឲ្យកក្រើកបាន ដោយចុងមេដើង ។

ថេរភាវាយ សង្ខារនិរោធ

ន យំទំ សំចីលមារក្ខំ ន យំទំ អប្បន ថាមសា

និព្វានមនិក្ខន្ធាំ សព្វគន្ធបមោចនំ ។

អយត្តា ធម្មារោ ភិក្ខុ អយម្ភតមាទារិសោ

ជាវេតិ អន្តិមំ ទេហំ ជេត្វា មារំ សវហនំ ។

វិវេមនុបតន្តំ វិជ្ជតា វេការស្ស ច បណ្ឌវស្ស ច

នតវិវតតោ ច ឈាយតិ បុត្តោ អប្បជិមស្ស តាទិនោ។

ឧបសន្តោ ឧបវតោ បន្តសេនាសនោ មុនិ

នាយានោ ពុទ្ធសេដ្ឋស្ស ព្រហ្មណ អភិវន្តិតោ ។

ឧបសន្តំ ឧបវតំ បន្តសេនាសនំ មុនី

នាយានំ ពុទ្ធសេដ្ឋស្ស វន្ត ព្រាហ្មណ កស្សបំ។

យោ ច ជាតិសតំ តច្ឆេ សព្វា ព្រាហ្មណជាតិយោ

សោត្តយោ វេទសម្បជ្ជោ មនុស្សសុ បុណ្យនំ ។

អជ្ឈាយកោបិ ច អស្ស តិណ្ឌំ វេទាន ទារក្ខ

ឯតស្ស វន្តនាយេកំ កលំ ធាត្យតិ សោឡសំ។

បើរោងថា សុដ្ឋិតនិបាត

បុគ្គលប្រាជ្ញការវិវរណាមួយធូរៗ ឬដោយកំឡាំងព្យាយាមស្អប់
ស្ដើង មិនងាយបានដល់ព្រះនិព្វាន ដែលជាគ្រឿងរួចចាកគន្លង
ទាំងពួងទេ ។ កិត្តកំឡោះនេះក្ដី ឬសង្ឃតមនេះក្ដី បានឈ្នះនូវមារ
ព្រមទាំងសេនាវនិមារ ហើយទ្រទ្រង់នូវរាងកាយ ជាទីបំផុតបាន ។

ផ្នែកបន្ទោរទាំងឡាយ រមែងធ្លាក់ក្នុងចន្លោះ នៃក្នុងឈ្មោះវេការៈនឹង
ក្នុងឈ្មោះបណ្ឌវៈ ឯបុគ្គលនៃព្រះពុទ្ធជាតាទីបុគ្គល រកបុគ្គលប្រៀបស្មើ
មិនបាន លោកនៅក្នុងចន្លោះក្នុង រមែងផុត (នូវធម៌ជាសត្រូវ) ។
មហាព្រហ្មថ្វាយបង្គំហើយ នូវមុនិអ្នកស្ងប់ស្ងាត់ ត្រេកអរនឹងការស្ងប់
រម្ងាប់ នៅក្នុងសេនាសនៈដ៏ស្ងាត់ ជាទាយាទរបស់ព្រះពុទ្ធដ៏ប្រសើរ ។
ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ អ្នកចូរថ្វាយបង្គំព្រះកស្សប ជាមុនី អ្នកស្ងប់ស្ងាត់
ត្រេកអរនឹងការស្ងប់ស្ងាត់ នៅក្នុងសេនាសនៈដ៏ស្ងាត់ ជាទាយាទ
របស់ព្រះពុទ្ធដ៏ប្រសើរចុះ ។ បើបុគ្គលណា ទៅយកកំណើតជា
ព្រាហ្មណ៍គ្រប់ ៗ ជាតិ អស់ ១០០ ជាតិ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថា
ព្រាហ្មណ៍ បរិបូណ៌ដោយវេទ ក្នុងពួកមនុស្សរឿយៗ ។ តែបើទុក
ជាព្រាហ្មណ៍នោះ ជាអ្នកចេះចាំមន្ត ដល់នូវត្រើយ នៃវេទទាំង ៣
ក៏ដោយចុះ ក៏នៅតែមិនដល់មួយចំណិតនៃចំណែក ដែលគេចែក
១៦ ៗ ដង នៃការថ្វាយបង្គំចំពោះព្រះមហាកស្សបត្ថេរនុ៎ះឡើយ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ថេរីគាថា

យោ សោ អដ្ឋវិមោក្ខានិ បុរេកតំ អដ្ឋស្សយំ^(១)

អនុលោមំ បដិលោមំ តតោ បិណ្ឌាយ ឥច្ឆតិ

តាទិសំ ភិក្ខុំ មាសាទិ^(២) មាត្តានំ ខណំ ព្រាហ្មណ

អភិប្បសាទេហិ មមំ អរហន្តម្ហិ តាទិនេ

ទិប្បំ បញ្ចលីកោ វន្ត មាតេ វិជជំ មត្តកំ ។

ន សោ បស្សតិ សទ្ធិម្ហិ សំសារេន បុរក្ខតោ

អចង្គមំ ជិម្ពបដិ កុមុត្តមនុជានតិ ។

តិម្ហវ មិឡបលីតោ សង្ខារេ អនិម្មត្តតោ

បតាឡោ លាភសក្ការេ តុច្ឆោ ឥច្ឆតិ ចោជ្ជីលោ ។

តមញ្ច បស្ស អាយស្មនំ សាវ័បុតិ សុទស្សនំ

វិមុត្តំ ខុកតោ ភាគេ អដ្ឋតិ សុសមាហិតំ ។

វិសល្យំ ខីណសំយោគំ តេវជ្ជំ មច្ចុហាយិនំ

នត្ថុលោយ្យំ មនុស្សនំ បុញ្ញត្ថេត្តមនុត្ថំ ។

ឯតេ សម្ពហុលា ទេវា ឥន្ទ្រមន្តោ យសស្សនោ

នស ទេវសមាស្សនិ សព្វេ ព្រហ្មបុរោហិតា

មោក្ខល្លានំ នមស្សនា តិច្ឆន្តិ បញ្ចលីកតា

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ថេរីយាន

ភិក្ខុណាបាទិមោក្ខន៍ ក្នុងវេលាមុនភក្តិ ជាអនុលោមបដិលោម
 លុះចេញចាកនិរោធសមាបត្តិនោះហើយ ទើបទៅ ដើម្បីបិណ្ឌបាត
 ម្ហូបព្រាហ្មណ៍ អ្នកចូរត្រេកអរនឹងភិក្ខុបែបនោះ អ្នកកុំគាស់រំលើង
 ខ្លួនឡើយ អ្នកចូរធ្វើចិត្តឲ្យត្រេកអរចំពោះព្រះអរហន្ត ជាតាទិបុគ្គល
 ចូរប្រណម្យអញ្ជាលី ថ្វាយបង្គំឲ្យឆាប់ កុំឲ្យក្បាលអ្នកបែកជា៧ ភាគ
 ឡើយ ។ បោដ្ឋលភិក្ខុនោះ ត្រូវចំណង គឺសង្សារវដ្តបរិវត្តហើយ
 មិនបានឃើញនូវព្រះសទ្ធម្ម ស្ទុះទៅរកមិច្ឆាជីវៈ ជាផ្លូវដែលមិនគួរ
 ទៅ ជាផ្លូវវៀច ផ្លូវពាក្រក់ ។ តួបោដ្ឋលភិក្ខុ ឯបច្ចុះ ក្នុងសង្ខារ
 (ដែលច្រឡំដោយតិលេស ជាគ្រឿងមិនស្អាត) លិចចុះ ក្នុងលាភៈ
 នឹងសក្ការៈ ដូចជាជង្គុវប្រលាក់ដោយលាមក ។

អ្នកចូរមើលព្រះសាវ័បុត្រ ដ៏មានអាយុនេះ លោកជាអ្នកឃើញ
 ដោយប្រវត្ត ជាអ្នកផុតចាកចំណែកទាំងពីរ^(១) ជាអ្នកមានចិត្តដ៏កល់
 មាំក្នុងសន្តាន មិនមានសរតីរាគៈជាដើម មានសំយោជនៈអស់ហើយ
 បានសម្រេចវិជ្ជា ៣ ញ៉ាំងមច្ចុរាជឲ្យវិនាស ជាទុក្ខិណយ្យបុគ្គល
 ជាបុត្រាភេត្តជ័ប្រសើរ របស់មនុស្សទាំងឡាយ ។

ពួកទេវតាជាច្រើនចំនួនមួយ ហ្នឹងអង្គ មានប្លន្ទ មានយស ទេវតាទាំង
 អស់⁺នេះទាំងពួកព្រហ្មបុរោហិត ឈរប្រណម្យនមស្ការព្រះមាគ្គល្លាន

១ ផ្ដើមចាករូបកាយដោយអរូបសមាបត្តិ ១ ចាកនាមកាយដោយមគ្គ ១ ។

បើកថាយ សង្ឃឹកនិពន្ធ

នមោ តេ បុរិសាជិតា នមោ តេ បុរិសុតម
យស្សតេ អាសវា វិណា នត្តិណោយ្យសិ មារិស ។

ពូជិតោ នរទេវេន ឧប្បន្នោ មរណភិក្ខុ
បុណ្ណរិក្ខវំ តោយេន សម្ពាវេ នោបលិម្បតិ ។

យស្ស មុហុតេ សហស្សនា លោកោ

សិរិទិតោ សព្វហ្មតប្បោ វសី

ឥទ្ធិគុណោ ចុត្តបទាតេ កាលេ

បស្សតិ នេវតា ស ភិក្ខុ ។

សារីបុត្រោ បព្វាយ សីលេន ឧបសមេន ច

យោបិ ចារុត្តតោ ភិក្ខុ ឯតាវបរមោ សិយា ។

កោដិសតសហស្សស្ស អត្តការំ ខណោន ធិម្ពនេ

អហិរិកុញ្ញនាសុ កុសលោ វសីភូតោម្ពិ ឥទ្ធិយា ។

សមាធិវិជ្ជាវសី ចារមិតតោ

មោក្កល្លានតោត្តោ អសិទស្ស សាសនេ

ជីវេ សមុច្ឆន្ទិ សមាហិតន្ទ្រិយោ

នាតោ យថា បូតិលតិវំ ពន្ធនំ ។

ថេរីយា សង្កឹកនិបាត

ថា បពិត្រលោកជាបុរសអាជានេយ្យ យើងខ្ញុំសូមមមស្ការ ចំពោះលោក
បពិត្រលោកជាបុរសដ៏ទុត្តម យើងខ្ញុំសូមមមស្ការ ចំពោះលោក បពិត្រ
លោកនិទិក្ខុ លោកមានអាសវៈអស់ហើយ លោកជាទុក្ខិណេយ្យបុគ្គល ។

(ព្រះមោគ្គល្លាន) ដែលនរជននឹងទៅតាមដំណើរហើយ លោកកើត
(ដោយអរិយជាតិ) ជាអ្នកគ្របសង្កត់នូវសេចក្តីស្លាប់បាន មិនជាប់
ចំពាក់ក្នុងសង្ខារ ដូចជាផ្កាយកស មិនប្រឡាក់ដោយទឹក ។

ព្រះមោគ្គល្លានណា ប្រាប់នូវឱកាសលោកមួយពាន់ ក្នុងកាលមួយ
រំពេច ព្រះមោគ្គល្លាននោះ ស្មើនឹងមហាព្រហ្ម ជាអ្នកស្ទាត់ក្នុងវិទ្យា
គុណនឹងចូតូបបាតៈ លោកជាកិក្ខុ ឃើញពួកទៅតាមក្នុងកាលគួរ ។

ព្រះសារីបុត្តត្ថេរ (ប្រសើរ) ដោយប្រាជ្ញា ដោយសីល ដោយទុបសមៈ
ទុកជាកិក្ខុណា ជាអ្នកដល់នូវត្រើយ កិក្ខុនោះ គប្បីជាអ្នកមានគុណយ៉ាង
ក្រៃលែង ដូច្នេះឯង ។

ចំណែកអាត្មា អាចនិម្មិតនូវអត្តភាពមួយសែនកោដ៏បានដោយមួយ
រំពេច ជាអ្នកល្ងាសវៃក្នុងប្លង់ភិក្ខុការធ្វើផ្សេង ។ ជាអ្នកស្ទាត់ជំនាញ
ក្នុងប្លង់ ។ អាត្មា ជាមោគ្គល្លានគោត្រ ដល់នូវទីបំផុតដោយសមាធិ
នឹងការៈស្ទាត់ក្នុងវិជ្ជា ជាអ្នកប្រាជ្ញ មានឥន្ទ្រិយតាំងមាំ ក្នុងសាសនា
(នៃព្រះសាស្តា) ប្រាសចាកតណ្ហានិស្ស័យជាដើម បានកាត់នូវ
ចំណងភិក្ខុលេស ដូចដំរីផ្តាច់ទន្ធន៍ ដែលគេធ្វើដោយវល្លិស្ស ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស ថេរីកថា

បរិច្ឆេណា មយា សត្វា ។ បេ ។ កវនេត្តិ សម្មហតា ។

យស្ស ចត្តាយ បព្វជិតោ អតាស្មា អនតារយំ

សោ មេ អត្តោ អនុប្បត្តោ សព្វសំយោជនក្ខយោ ។

កំធិសោ ជិវយោ អាសិ យត្ថ ទុស្សី អបច្ចថ

វិជុវំ សាវកមាសដ្ឋ កកុសន្ធា ព្រាហ្មណំ ។

សតំ អាសិ អយោសត្ថំ សព្វ បច្ចត្តវេទនា

ឡំធិសោ ជិវយោ អាសិ យត្ថ ទុស្សី អបច្ចថ

វិជុវំ សាវកមាសដ្ឋ កកុសន្ធា ព្រាហ្មណំ ។

យោ ឯតមភិជាតាតិ ភិក្ខុ ពុទ្ធស្ស សាវកោ

តាទិសំ ភិក្ខុមាសដ្ឋ កល្លា ទុត្តំ ធិតច្ចសិ ។

មជ្ឈេ សាវតស្មី តិដ្ឋនំ វិមាណ កប្បដ្ឋាយំនោ

វេទ្យុយវណ្ណា រុចិរា ^(៦) អច្ចមន្តោ បភស្សរា

អច្ចរា តត្ថ នច្ចត្តំ បុថុ ធានត្តវណ្ណយោ

យោ ឯតមភិជាតាតិ ។ បេ ។ កល្លា ទុត្តំ ធិតច្ចសិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ បើរោចថា

ព្រះសាស្តា ខ្ញុំបម្រើហើយ ។ បេ ។ តណ្ហាដែលជាធម្មជាតិ
នាំសត្វទៅកាន់ភព ខ្ញុំបានដកហើយ ។ កុលបុត្រចេញចាកផ្ទះ
ហើយទៅបួស ក្នុងសំណាក់បុគ្គលមិនមានផ្ទះ ដើម្បីប្រយោជន៍
ណា ប្រយោជន៍ជាត្រឡឹងអស់សំយោជនៈគ្រប់យ៉ាងនោះ ក៏ខ្ញុំបាន
សម្រេចហើយ ។ ទុស្សីមារ បៀតបៀននូវព្រាហ្មណ៍គឺអគ្គសាវ័ក
ឈ្មោះវិជ្ជរាជ ខ្ញុំព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធច្រង់ព្រះនាមកកសន្ទៈផង ហើយ
ឆេះនៅក្នុងនរកណា នរកនោះ ដូចម្តេចទៅ ។ ទុស្សីមារ
បៀតបៀននូវព្រាហ្មណ៍គឺសាវ័កឈ្មោះវិជ្ជរាជ ខ្ញុំព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ
ច្រង់ព្រះនាមកកសន្ទៈផង ហើយឆេះនៅក្នុងនរកណា នរកនោះ
ប្រាកដដូច្នេះ គឺកត្តាវិជក ១០០ កើតវេទនាផ្សេង ។ គ្នាគ្រប់
យ៉ាង ។ ភិក្ខុណា ជាសាវ័ករបស់ព្រះពុទ្ធ ដឹងជាក់លាក់នូវផល
នៃកម្មនោះ មាលមានចិត្តទៅ អ្នកបៀតបៀននូវភិក្ខុបែបនោះ
ហើយ នឹងដល់នូវសេចក្តីទុក្ខមិនខាន ។ វិមានទាំងឡាយណា
តាំងនៅអស់មួយកប្ប បិតនៅក្នុងកណ្តាលសាគរ មានព័ណ៌ដូចជា
កែវពិឡ័យ ដ៏រុងរឿង មានពន្លឺភ្លឺផ្អែក មានពួកស្រីអប្សរាដ៏ច្រើនមាន
វណ្ណៈផ្សេងៗ ពុំក្នុងវិមានទាំងនោះ ភិក្ខុណា ដឹងជាក់លាក់នូវផល
នៃកម្មនោះ ។ បេ ។ មាលមានចិត្តទៅ អ្នកនឹងដល់នូវសេចក្តីទុក្ខ ។

បើកថាយ សង្ឃតន៍ពោ

យោ ច តុទ្ធន ចោទិតោ ភិក្ខុសង្ឃស្ស មេត្តតោ

មតារមាតុ ចាសាទំ ចានង្គដ្ឋេន កម្មយំ ។

យោ ឯតមភិដាជានតិ ។ បេ ។ កណ្ណា ទុក្ខំ និកច្ចសិ ។

យោ វេជយន្តចាសាទំ ចានង្គដ្ឋេន កម្មយំ

ឥទ្ធិពលេនុបត្តទ្វោ សំវេជសំ ច ទេវតា ។

យោ ឯតមភិដាជានតិ ។ បេ ។ កណ្ណា ទុក្ខំ និកច្ចសិ ។

យោ វេជយន្តចាសាទេ សក្កំ សោ បរិបុច្ឆតិ

អបិ អាវុសោ ជាជានិ តណ្ហាត្ថយរិមតិយោ

តស្ស សក្កោ វិយាកាសំ បញ្ញំ បុដ្ឋោ យថាតថំ

យោ ឯតមភិដាជានតិ ។ បេ ។ កណ្ណា ទុក្ខំ និកច្ចសិ ។

យោ ព្រហ្មានំ បរិបុច្ឆតិ^(១) សុធម្មាយំ អភិតោសភំ^(២)

អដ្ឋាបិ តេ អាវុសោ សា ទិដ្ឋិ យា តេ ទិដ្ឋិ បុរេ អហូ

ចស្សសិ វីតិវត្ថន្តំ ព្រហ្មលោកេ បកស្សនំ

តស្ស ព្រហ្មា វិកាយាសំ^(៣) បញ្ញំ បុដ្ឋោ យថាតថំ

១ ម. បុច្ឆតិ ។ ២ ម. បិតោសភំ ។ ៣ ម. វិយាកាសំ ។

ថេរតាថា សន្តិកនិបាត

មួយទៀត ភិក្ខុណា ដែលព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ទ្រង់ជាសំគៀនហើយ
 កាលភិក្ខុសង្ឃកំពុងមើល (ភិក្ខុនោះ) បានធ្វើមិគាវមាតុប្រាសាទឲ្យ
 កក្រើកញាប់ញ័រ ដោយចុងមេជើង ។ ភិក្ខុណាដឹងជាក់លាក់នូវផល
 នៃកម្មនោះបាន ។ បេ។ ម្ចាស់មានចិត្តទៅ អ្នកនឹងដល់នូវសេចក្តី
 ទុក្ខ ។ ភិក្ខុណាធ្វើវេជយន្តប្រាសាទ ឲ្យកក្រើកញាប់ញ័រដោយចុង
 មេជើង ភិក្ខុនោះ ជាអ្នកអង់អាចដោយកំឡាំងឫទ្ធិ ធ្វើឲ្យកក្រើក
 ឲ្យសង្វេគហើយ ។ ភិក្ខុណាដឹងជាក់លាក់នូវផលនៃកម្មនោះបាន ។ បេ។
 ម្ចាស់មានចិត្តទៅ អ្នកនឹងដល់នូវសេចក្តីទុក្ខ ។ ភិក្ខុណា (គង់លើ)
 វេជយន្តប្រាសាទ ភិក្ខុនោះក៏សួរសក្ត្យទៅរាជថា ម្ចាស់អាវុសោ អ្នក
 ដឹងនូវការអស់នឹងការផុតស្រឡះចាកតណ្ហាដែរឬទេ សក្ត្យទៅរាជ
 លុះព្រះថេរសួរប្រស្នាហើយ ក៏ឆ្លើយដោះស្រាយតាមសេចក្តីពិត
 ដល់លោក ភិក្ខុណាដឹងជាក់លាក់នូវផលនៃកម្មនោះ ។ បេ។ ម្ចាស់មាន
 ចិត្តទៅ អ្នកនឹងដល់នូវសេចក្តីទុក្ខ ។ ភិក្ខុណា ជាបុគ្គលកៀវក្លា
 សួរប្រស្នានឹងព្រហ្ម ក្នុងសភាឈ្លោះសុធម្មថា ម្ចាស់អាវុសោ សេចក្តី
 យល់ណាបស់អ្នក ដែលមានហើយ ក្នុងកាលពីដើម សេចក្តីយល់
 របស់អ្នកនោះ នៅដូចថ្ងៃនេះឬ អ្នកឃើញពន្លឺរស្មី (នៃព្រះមាន
 បុណ្យនឹងសារីរ) គ្រប់សង្កត់ក្នុងព្រហ្មលោកដែរឬទេ ព្រហ្មលុះព្រះ
 ថេរសួរប្រស្នាហើយ ក៏ឆ្លើយដោះស្រាយតាមសេចក្តីពិតដល់លោកថា

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ថេរកថា

ន មេ មាស សា ទិដ្ឋិ យា មេ ទិដ្ឋិ បុរេ អហ្ម។
 បស្សមី វិត្តត្ថន្តំ ព្រហ្មលោកេ បកស្សំ
 សោហមជ្ឈ កថំ វជ្ជំ អហំ និច្ចោម្ហំ បស្សតោ។
 យោ ឯតមភិជាធាតុ ។ បេ ។ កល្យាណំ ទុក្ខំ និក្ខត្តសំ ។
 យោ មហានេរុដោ ក្ខន្ធិ វិមោក្ខន អបស្សយំ
 វនំ បុព្វវិទេហានំ យេ ច ភូមិសយា នវា
 យោ ឯតមភិជាធាតុ ។ បេ ។ កល្យាណំ ទុក្ខំ និក្ខត្តសំ ។
 ន វេ អក្កំ ចេតយតិ អហំ ពាលំ ទហាមតិ
 ពាលោ ច ជលិតមក្កំ អាសជ្ជំ នំ បឌុយ្ហតិ
 ឯវមេវ តុំ មារ អាសជ្ជំ នំ តថាគតំ
 សយំ ទហិស្សមត្តានំ ពាលោ អក្កំ សម្មសំ ។
 អបុព្វំ បស្សី^(១) មារោ អាសជ្ជំ នំ តថាគតំ
 តិច្ឆ មពាសិ ចាបិម ន មេ ចាបិ វិបត្តតិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ថេរីយាន

បតិត្រលោកនិទ្ទិក សេចក្តីយល់ណាម្យ៉ាង ដែលមានហើយ
ក្នុងកាលពីដើម សេចក្តីយល់របស់ខ្ញុំនោះ មិនមានទេ ។ ខ្ញុំឃើញ
ពន្លឺរស្មី (របស់ព្រះមានបុណ្យនឹងសាវ័ក) គ្របសង្កត់ក្នុងព្រហ្មលោក
ខ្ញុំនោះនឹងលះបង់ទូរពាក្យរបស់ខ្ញុំដែលយល់ឃើញថា គាត់អញ្ចា
បុគ្គលទៀងទាត់ (នោះ) ក្នុងថ្ងៃនេះហើយ ។ ភិក្ខុណា ដឹងជាក់លាក់ទូរ
ផលនៃកម្មនោះ ។ បេ ។ ម្ចាស់មានចិត្តខ្លៅ អ្នកនឹងដល់ទូរសេចក្តី
ទុក្ខ ។ ភិក្ខុណា បានឃើញកំពូលភ្នំមហាសិរីនេរុផង ឃើញជម្លោះបង្ក
ឃើញបុព្វវិទេហទ្វីបផង ឃើញពួកមនុស្សដេកលើផែនដី (នៅក្នុង
អបរតោយានទ្វីប នឹងទុត្តរក្សទ្វីប) ផង ដោយឈានវិមោក្ខ ភិក្ខុ
ណា ដឹងជាក់លាក់ទូរផលនៃកម្មនោះ ។ បេ ។ ម្ចាស់មានចិត្តខ្លៅ
អ្នកនឹងដល់ទូរសេចក្តីទុក្ខ ។ ធម្មតាភ្លើង មិនដែលគិតថា អញនឹងឆេះ
រលាកមនុស្សពាលទេ តែប្រសិនជាមនុស្សពាលពាលភ្លើងដែល
ឆេះហើយ (ភ្លើង) ក៏ឆេះរលាកទូរពាលនោះឯង ម្ចាស់មាន អ្នក
បៀតបៀនទូរព្រះតថាគតនោះ មុខជាទីនឹងឆេះរលាកខ្លួនឯងវិញ
ដូចមនុស្សពាលពាលភ្លើង យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្ចាស់មានចិត្តបាប
មានឯង បៀតបៀនទូរព្រះតថាគតនោះ មុខជាទីនឹងបាបសាយ
បាប អ្នកសំគាល់ថា បាបនឹងមិនឱ្យដល់ដល់អញ ឬអ្វី ។

បើកថាយ សង្ឃឹមនិយោគ

ករតោតេ មិយ្យតេ ចាបំ ចំរត្ថាយ អន្តក

មារ ធិត្ថំន្ទ ពុទ្ធមា អាសំ មាគាសំ ភិក្ខុសុ។

ឥតិ មារំ អតជ្ជេសំ ភិក្ខុ ភេសកឡាវនេ

តតោសោ ទុម្ពនោ យក្ខោ តត្រូវន្តរនាយត័ត ។

ឥត្ថំ សុទ្ធិ អាយស្មា មហាមោគ្គល្លានោ បេរោ តាថាយោ

អភាសិត្ថាតិ ។

ឧទ្ទាសំ ភវិតិ

សង្ឃិតម្ហំ ធិចាតម្ហំ មោគ្គល្លានោ មហាទ្វិកោ

ឯកោវបេរោ តាថាយោ អជ្ជសង្ឃំ ភវន្តំ តាតិ ។

សង្ឃិកោ និយោគោ និម្មិតោ^(១) ។

១ ឧ. ម. និម្មិតោតិ នត្ថិ ។

ថេរពាថា សន្តិកនិបាត

ម្នាលមានានចិត្តលាមក បាបរបស់អ្នកកាលធ្វើ រមែងប្រព្រឹត្តទៅ
(មិនជាប្រយោជន៍) អស់កាលដ៏យូរ ម្នាលមាន អ្នកចូរឡើយណាយ
ចាកបុគ្គលអ្នកគ្រាស់ជីវិតនូវសច្ចៈទាំង ៤ ប្រការ អ្នកកុំធ្វើនូវសេចក្តី
ប៉ុនប៉ង ដើម្បីបៀតបៀនភិក្ខុឡើយ ។

ភិក្ខុ (មោគ្គល្លានត្ថេរ) បានគម្រាមមាន ក្នុងភេសកឡារ៉ែនដោយ
ប្រការដូច្នេះហើយ មានជាយក្ខនោះ ក៏តាក់អន់ចិត្ត ហើយបាត់ទៅ
ក្នុងទីនោះឯង ព្រោះហេតុតែសេចក្តីគម្រាម (នៃព្រះមោគ្គល្លាន) ។
ពួកថា ព្រះមហាមោគ្គល្លានត្ថេរ មានអាយុ បានសំដែងនូវគាថាទាំងឡាយ
ដោយប្រការដូច្នេះឯង ។

ឱទ្វាជ

ព្រះមោគ្គល្លានត្ថេរ មានប្ញទ្ធិច្រើន តែមួយអង្គឯង សំដែងនូវគាថា
ទាំងឡាយ ក្នុងសង្គកនិបាត គាថាទាំងនោះមានចំនួន ៦៨ គាថា ។

ចប់ សន្តិកនិបាត ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស បេរិកាថា

បេរិកាថាយ មហានិប្បត្តិ

(២៦៥) និក្ខន្ធនំ វត្ថុ មំ សន្ធនំ អតារស្មា អនតារិយំ

វត្ថុកា ឧបកវន្តំ បតត្តា កល្យាណោ ឥមេ

ឧត្តបុត្តា មហាស្សាសា សិក្ខតា ទទ្ធជម្មិនោ

សមន្តា បរិកិរេយ្យំ សហស្សំ អបលាយិនំ ។

សចេមិ ឯត្ថកា ភិយ្យោ អាគមិស្សន្តំ ឥត្ថិយោ

នេវ មំ ព្យាធយិស្សន្តំ ធម្មស្វម្មិ បតិដ្ឋិតោ ។

សកី ហិ មេ សុតំ ឯត្ថំ^(១) តុទ្ធស្សាទិច្ចតន្តរោ

និព្វានគមនំ មត្តំ តត្ថ មេ និរតោ មនោ ។

ឯវព្វោ មំ វិហារន្តំ ចាបិម ឧបកញ្ចសិ^(២)

តថា មច្ចុ ករិស្សាមិ ន មេ មត្តំ ឧទិក្ខសិ ។

អរតី វត្ថុញ្ច បហាយ

សត្វតោ គេហសីតញ្ច វត្ថុត្តិ

វននី ន ករេយ្យ កុហិត្តំ

និព្វនថា អវនថោ^(៣) ស ហិ ភិក្ខុ ។

១ ឧ. ឯត្ថំ ។ ម. មត្តំ ។ ២ ឧ. ម. ឧបកញ្ចសិ ។ ៣ ម. និព្វនកោ អវនកោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ បេរិយាយ

បេរិយាយ មហានិបាត

(២៦៥) វិតក្កៈទាំងឡាយនេះ ជាសកាវៈឃ្មើសឃ្មើស ព្រោះជាវរបស់លាមក
 តែងគ្របសង្កត់អាត្មាអញ ដែលចេញចាកផ្ទះ បួសក្នុងព្រះពុទ្ធសា-
 សនា(ដូច)ពួកខ្មាន់ធម៌ប្រសើរ ជាកូនអ្នកខ្ពង់ខ្ពស់ សិក្សាស្វាត់ហើយ
 មានធម៌មាំ គប្បីបាញ់ប្រសាចនូវព្រាញ ទាំងពាន់ជុំវិញខ្លួន (សត្រូវ)
 មិនឲ្យរត់រួចបាន ។ បើពួកស្រីបុណ្ណៈ (ឬ) លើសជាងនេះ
 នឹងមក ក៏គង់បៀតបៀនអាត្មាអញមិនបាន (ព្រោះ) អាត្មាអញបាន
 តាំងមាំនៅក្នុងធម៌ទាំងឡាយហើយ ។ ព្រះពុទ្ធដីការបស់ព្រះពុទ្ធ
 ជាអាទិច្ចាន អាត្មាអញបានស្តាប់ម្តងហើយ ចិត្តរបស់អាត្មាអញ
 ត្រេកអរ ក្នុងផ្លូវជាទីទៅកាន់ព្រះនិព្វាននោះហើយ ។ ម្ចាស់មារ
 លាមក បើអ្នកចូលមកបំបាក់យើង ដែលកំពុងចុះចិត្តស៊ីបក្នុង
 វិបស្សនាយ៉ាងនេះ អ្នកមិនបានឃើញផ្លូវរបស់យើង យ៉ាងណា
 យើងនឹងធ្វើអ្នកឲ្យដល់នូវសេចក្តីស្ងាច់ យ៉ាងនោះដែរ ។

បុគ្គលណា លះបង់នូវសេចក្តីអផ្សុក នូវសេចក្តីត្រេកអរ នូវ
 សេចក្តីត្រិះរិះ ដែលអាស្រ័យនូវផ្ទះ ដោយប្រការទាំងពួង មិន
 ធ្វើនូវសេចក្តីប្រាថ្នាក្នុងវត្ថុណាមួយ ជាអ្នកមិនមានសេចក្តីប្រាថ្នា
 ព្រោះមិនមានសេចក្តីប្រាថ្នា បុគ្គលនោះឈ្មោះថា ភិក្ខុ ។

ថេរភាពាយ មហានិពាតោ

យមិធ បថវិញ្ចា វិហាសំ

រូបកតំ ជកតោតតំ តិញ្ចា

បរិជ័យ្យតិ សព្វមនិក្ខំ

ឃុំសមេច្ច ចរន្តំ មុត្តនា ។

ឧបដិស្ស ជនា ភជិតាសេ

ទិដ្ឋសុតេ បដិយេ ច មុតេ ច

ឯត្ថ វិនោទយ ធន្តមនេនោ

យោ ហេតុ ន លីម្បតិ មុនិ តមាហា ។

អដ្ឋសដ្ឋិសិតា សវិតក្កា

បុត្រដ្ឋនតាយ អធម្មនិវិដ្ឋា

ន ច វត្ថុកតិស្ស កុហិត្វា

នោ បន ទុដ្ឋល្អកាលា^(១) ស ភិក្ខុ ។

នព្វោ ចរន្តំ សមាហិតោ

អកុហិតោ និបកោ អបិហាលុ

សន្តំ បទមជ្ឈកមា មុនិ

បដិច្ច បរិជិត្វតោ កត្វតិ កាលំ ។

បើរកថា មហាទិបាត

ក្នុងលោកនេះ វត្តណាមួយ នៅលើផែនដីក្តី លើអាកាសក្តី
 ដែលរាប់ចូលក្នុងភព ៣ មានសភាវៈវិនាសទៅ វត្តទាំងអស់
 នោះជាប់រស់មិនឡើង រមែងទ្រុឌទ្រោមទៅ អ្នកប្រាជ្ញទាំង
 ឡាយ រមែងយល់ច្បាស់យ៉ាងនេះ ។ ពួកជនរមែងជាប់ចំពាក់
 ក្នុងឧបធិគំរូបនឹងសំឡេង ដែលឃើញហើយ ឮហើយផង គឺ
 ភ្លឺន រសនឹងដោយផ្ទះ ដែលទង្គិចហើយប៉ះពាល់ហើយផង អ្នក
 ចូរជាបុគ្គលមិនមានសេចក្តីញាប់ញ័រ បន្ទាប់នឹងសេចក្តី
 ប្រាថ្នា ក្នុងកាមទាំងនោះចេញ ព្រោះបុគ្គលណាមិនជាប់ក្នុង
 កាមតុណ្ហនេះ ពួកអ្នកប្រាជ្ញទើបហៅបុគ្គលនោះ ថាជាមុនី ។
 បុគ្គលអន្ធពាលមានវិតក្កៈ អាស្រ័យនូវទិដ្ឋិ ៦៨ រមែងជាអ្នក
 តាំងនៅមាំហើយក្នុងអធមិ ព្រោះតែខ្លួនជាបុគ្គល បុគ្គលណា
 មិនលះក្នុងពួកនៃមិច្ឆាទិដ្ឋិ ក្នុងវត្តណាមួយ ទាំងជាអ្នកមិន
 និយាយអាក្រក់ បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថា ភិក្ខុ ។ អ្នកប្រាជ្ញ
 មានចិត្តដ៏កល់មាំ អស់កាលយូរហើយ ជាអ្នកមិនកុហក
 មានប្រាជ្ញាល្អិត មិនមានតណ្ហា ជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយ
 មោទនយ្យធម៌ រំលត់តិលេស ហើយបានសម្រេចនូវសន្តបទ
 ព្រោះអាស្រ័យ (ព្រះនិព្វាន) រង់ចាំតែបរិនិព្វានកាល ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ថេរីតាថា

មាណ្ឌំ បដហស្សំ តោតម

មាណ្ឌបថញ្ច បដហស្សំ អសេសំ

មាណ្ឌបថស្មី សម្មច្ឆតោ

វិប្បដិសារី ហត្ថា ចិវរត្ថំ ។

មក្ខេន មក្ខិតា បជា

មាណហតា ជិវយំ បតន្តំ

សោចន្តំ ជនា ចិវរត្ថំ

មាណហតា ជិវយំ ឧបបន្នា ។

ន ហិ សោចតិ ភិក្ខុ កកានិ

មក្ខដិលោ^(១) សម្មាបដិបន្នោ

កិត្តិញ សុខញ្ញានុកោតិ

ធម្មនសោតិ តមាហុ តថត្ថំ ។

តស្មា អឱលោ វេជ បជានវា

ជីវរណានិ បហាយ វិស្សន្នោ

មាណញ្ច បហាយ អសេសំ

វិជ្ជាយន្តករោ សមិតារី ។

១ ម. មក្ខដិលោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ថេរីយាន

មាលអ្នកជាគោត្រង់ព្រះគោតម អ្នកចូលលះបង់នូវមានៈផង
 ចូលលះបង់នូវផ្លូវនៃមានៈ កុំឲ្យមានសេសសល់ផង (ព្រោះ)
 បុគ្គលជ្រប់នៅ ក្នុងផ្លូវនៃមានៈហើយ រមែងមានសេចក្តីក្តៅ
 ក្រហាយ អស់កាលយូរ ។ ពួកសត្វ ដែលត្រូវសេចក្តីលុបតុណ្ហ
 គ្របសង្កត់ ត្រូវមានៈបៀតបៀនហើយ រមែងធ្លាក់ទៅក្នុងនរក
 ពួកជនដែលមានៈបៀតបៀនហើយ រមែងទៅកើតក្នុងនរក
 សោកសៅ អស់កាលយូរ ។ ភិក្ខុអ្នកឈ្នះកិលេសដោយ
 មគ្គ អ្នកប្រតិបត្តិដោយប្រពៃ រមែងមិនសោកសៅ ក្នុង
 កាលណាម្តងឡើយ ភិក្ខុណា បាននូវកិត្តិយសផង បាន
 នូវសេចក្តីសុខផង ពួកបណ្ឌិតតែងហៅភិក្ខុនោះ ថាជាអ្នក
 ឃើញធម៌ ដោយពិត ។ ហេតុនោះ ភិក្ខុអ្នកមិនឆ្កែស
 មានព្យាយាមក្នុងសាសនានេះ លះបង់នូវនិវរណៈទាំងឡាយ
 ជាអ្នកបរិសុទ្ធ លះបង់នូវមានៈ មិនឲ្យមានសេសសល់
 រមែងជាអ្នកធ្វើនូវទីបំផុតនៃវិជ្ជា ជាអ្នកស្ងប់រម្ងាប់កិលេស ។

ថេរគាថាយ មហានិព្វកោ

កាមរាគេន ឌុយាមិ	ចិត្តំ មេ បរិឌុយាតិ
សាធុ និព្វាបនំ ព្រហ្ម	អនុគម្យាយ តោតម ។
សញ្ញាយ វិបរិយេសា	ចិត្តន្តេ បរិឌុយាតិ
និមិត្តំ បរិវេដ្ឋហិ	សុភំ រាគូបសញ្ញាតិ ។
អស្សកាយ ចិត្តំ កាវេហិ	ឯកក្ខំ សុសមាហិតំ
សត្វំ កាយគតា ត្យត្ថ	និព្វិទានហុលោ កវ ។
អនិមិត្តញ្ច កាវេហិ	មាណុសយមុដ្ឋហ
តតោ មាណកិសមយា	ឧបសន្តោ ចរិស្សសិ ។
តមេវ វាចំ កាសេយ្យ	យាយត្តានំ ន តាបយេ
បរេ ច ន វិហឹសេយ្យ	សា វេ វាចា សុភាសិតា។
បិយេវាចមេវ កាសេយ្យ	យា វាចា បដិទន្ធិតា
យំ អនាទាយ ចាចានិ	បរេសំ ភាសតេ បិយំ ។
សក្ខំ វេ អមតា វាចា	ឯស ធម្មោ សនន្តោ
សច្ចេ អត្តេ ច ធម្មេ ច	អហុ សន្តោ បតិដ្ឋិតា ។
យំ ពុទ្ធនោ ភាសតី វាចំ	ខេមំ និព្វានបត្តិយា
ធុត្តស្សន្ត កិរិយាយ	សា វេ វាចានមុត្តមា ។

ថេរីកាថា មហានិបាត

ខ្ញុំក្តៅក្រហាយ ចិត្តរបស់ខ្ញុំ អន្ទះអន្ទែង ព្រោះតែកាមរាគ
បពិត្រព្រះអានន្ទ ជាគោតមគោត្រ សូមលោកមេត្តាសំដែងនូវធម៌
ជាគ្រឿងញ៉ាំងកាមរាគនោះឲ្យរលត់ ដោយសេចក្តីអនុគ្រោះចុះ ។

ចិត្តរបស់លោកអន្ទះអន្ទែង ព្រោះតែវិបល្លាសនៃសញ្ញា លោកចូរ
លះបង់នូវសុភវិនិច្ឆ័យ ដែលប្រកបដោយកាមរាគចោលចេញ ។

លោកចូរចំរើនឯកត្តតាចិត្ត ឲ្យតម្កល់មាល្ល ក្នុងអស្មុកសញ្ញា ពាំង
កាយគតាសតិ ក៏ចូរឲ្យមានដល់លោក លោកចូរមានសេចក្តីនឿយ
ណាយឲ្យច្រើនចុះ ។ ចូរចំរើនអវិនិច្ឆ័យ គឺអវិបាកុបស្សនា ចូរផ្តាច់នូវ
មានានុស័យ តទៅលោកនឹងបានស្ងប់រម្ងាប់ ព្រោះលះបង់មានៈ ។

បុគ្គល មិនគប្បីញ៉ាំងខ្លួនឲ្យក្តៅក្រហាយ ដោយវេទនា គប្បី
ពោលតែវេទនានោះ បុគ្គលមិនគប្បីបៀតបៀន ពួកបុគ្គលដទៃ ដោយ
វេទនា វេទនានោះឯងជាសុភាសិត ។ វេទនា ដែលគេទទួល
ត្រេកអរ បុគ្គលគប្បីពោលតែវេទនាជាទីស្រឡាញ់នោះឯង បុគ្គលកុំ
កាន់យកពាក្យកាក្រក់ ពោលតែពាក្យដែលជាទីពេញចិត្តនៃពួក
ជនដទៃ ។ ពាក្យពិត ជាពាក្យមិនស្លាប់ នេះជាធម៌មានមកពីបុរាណ
ពួកសម្បុរស តាំងមកក្នុងសច្ចៈផង ក្នុងអត្ថៈផង ក្នុងធម្មៈផង ។ ព្រះពុទ្ធ
ទ្រង់ពោលវេទនា ជាវេទនាក្រម ដើម្បីដល់នូវព្រះនិព្វាន ដើម្បីធ្វើ
នូវទីបំផុតនៃទុក្ខ វេទនានោះឯង ជាវេទនាត្រឹម ជាវេទនាពិត ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ថេរោថា

កម្មវបញ្ចោ មេធាវី មត្តាមត្តស្ស កោវិនោ
 សាវបុត្តោ មហាបញ្ចោ ធម៌ំ ទេសេតិ ភិក្ខុនំ ។
 សង្ខតេនបិ ទេសេតិ វិត្តារេនបិ ភាសតិ
 សាលិកាយេវ និគ្យាសោ បដិកាណំ ឧទិយ្យតិ ។
 តស្សតំ ទេសយន្តស្ស សុណាត្ថា មជ្ឈំ កំ
 សវេន វជជ្ជិយេន សវជ្ជិយេន វត្ថុនា
 ឧទក្ខត្តោ មុទិតា សោតំ ឱធន្តំ ភិក្ខុវេ ។
 អជ្ជេ បណ្ណាសេ វិសុទ្ធិយា ភិក្ខុ បញ្ចសតា សមាគតា
 សិយោជនពន្ធនច្ឆនា អជ្ជយា ឱណប្បនត្តវាសី^(១) ។
 ចក្កវត្ថំ យថា រាជា អមច្ចបរិវារិតោ
 សមន្តា អនុបរិយេតិ សាគរន្តំ មហី ឥមំ ។
 ឃំ វិជិតសង្ខាមំ សត្តវាហំ អនុត្តរំ
 សាវត្ថា បយុទ្ធាសន្តំ តេវិជ្ជា មច្ចហាយំនោ ។
 សព្វេ កកវតោ បុត្តា បលាទោ^(២) ឯត្ថ ន វិជ្ជតិ
 តណ្ហាសល្លស្ស ហត្ថារំ វន្តេ អាទិច្ចពន្ធនំ ។

១ ម. ឥតិ ។ ២ ម. បណ្ណោត្ត ន វិជ្ជតិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ថេរីយាន

សារីបុត្រ ជាបុគ្គលមានប្រាជ្ញាជ្រាលជ្រៅ ជាអ្នកប្រាជ្ញ យល់ផ្លូវ
 នឹងមិនមែនផ្លូវ មានប្រាជ្ញាច្រើន រមែងសំដែងធម៌ដល់ពួកភិក្ខុ ។
 សារីបុត្រសំដែងធម៌ដោយសន្លេងបក្ខីបាន សំដែងដោយពិស្តារក៏បាន
 លោកមានសំឡេងឆក់កងពីរោះ ដូចសំឡេងសាលិកា ទាំងមានបដិ-
 ភាណផុសផុល ។ កាលសារីបុត្រកំពុងសំដែងធម៌នោះ ពួកភិក្ខុកំពុង
 ស្តាប់សំឡេងដ៏ពីរោះ ក៏មានចិត្តអវិជ្ជាតអណ្តូង ត្រេកអរ ផ្លែសោត-
 ប្បសាទទៅរកសំឡេង ដែលគួរត្រេកអរ គួរចង់ស្តាប់ គួរប្រាថ្នា ។

ពួកភិក្ខុ ៥០០ រូប ជាអ្នកផ្តាច់បង់នូវចំណង គឺសំយោជនៈ
 ជាអ្នកមិនមានទុក្ខ មានកតិប្បិកសរហើយ ជាអ្នកស្វែងរកគុណ
 បានមកជួបជុំគ្នា ដើម្បីវិសុទ្ធិបរវរណាក្នុងថ្ងៃ ១៥ នេះ ។ ព្រះ
 ពរជាចក្រពត្តិ មានអាមាត្យចោមរោម យាងប្រទក្សិណផែនដីដែល
 មានសាគរជាទីបំផុតនេះ ដោយជុំវិញ យ៉ាងណា ។ ពួកសាវ័ក
 មានវិជ្ជា៣ អ្នកបំផ្លាញនូវមច្ចុរាជ រមែងអង្គុយជិត (ព្រះសាស្តា)
 ព្រះអង្គជាបុគ្គលប្រសើរ លើសលុប ឃ្លេះសង្គ្រាម គឺកិលេស
 អ្នកដក់ទាំ នូវពួកក្រុម ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ពួកសាវ័កទាំងអស់
 ជាបុត្រនៃព្រះមានព្រះភាគ សភាវៈសោះសូម្ប ក្នុងពួកនោះមិន
 មានឡើយ ខ្ញុំព្រះករុណា សូមក្រាបថ្វាយបង្គំចំពោះព្រះសាស្តា
 ជាដៅពង្សនៃព្រះអាទិក្ស ព្រះអង្គជាអ្នកបំផ្លាញនូវសរ គឺតណ្ហា ។

បើកថាយ មហានិពាហេ

បរោសហស្សំ កិត្តិកំ សុគតំ បយុទ្ធាសតិ
 ទេសេន្តំ វិជំ ធម្មំ ទិព្វានំ អកុតោកយំ ។
 សុណាន្តំ ធម្មំ វិបុលំ សម្មាសមុទ្ធនេសិតំ
 សោភតិ វត សមុទ្រោ កិត្តិសង្ឃបុគ្គតោ ។
 ធាតុធាមោសិ កកវំ ឥសីនំ ឥសីសត្តមោ
 មហាមេយោវ ហុត្វាន សាវតោ អភិវស្សសិ ។
 ទិវវិហារា ទិក្ខុម្ហ សត្តនស្សនកកម្យតា
 សាវតោ តេ មហាវិរ ចានេ វន្តតិ វង្គិសោ ។

ឧម្ពុតបបំ មារស្ស
 អភិកុយ្យ ពរតិ បកិដ្ឋ ទំណនំ
 តំ បស្សៈ ពន្ធនបម្ពញ្ញតរំ
 អសីតវំ កាតសោ បរិកដ្ឋ ។
 ឡិយស្ស ហិ ទិវុរណាន្តំ
 អនេកវិហិតំ មគ្គំ អក្ខាសិ
 តស្មីញ្ច អមតេ អក្ខាតេ
 ធម្មនសា វិតា អសីហិវា ។

ថេរីភាថា មហានិបាត

ពួកភិក្ខុច្រើនជាងពាន់ អង្គុយជិតព្រះសុគត ដែលកំពុងសំដែង
 ធម៌ជាគ្រឿងប្រាសចាករាគៈគឺព្រះនិព្វាន ឥតមានភ័យអំពីទីណា ។
 ពួកសាវ័កស្តាប់ធម៌ដ៏ធំទូលាយ ដែលព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធទ្រង់សំដែង
 ហើយ ឱហ្មា⁺ ព្រះសម្មុទ្ធ មានភិក្ខុចោមរោមហើយ ល្អណាស់តើ ។
 បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ ព្រះអង្គមានព្រះនាមថានាគ ជាឥសីគំរប
 ៧^(១) នៃឥសីទាំងឡាយ ព្រះអង្គជាអ្នកបង្កនូវធម៌ស្រោចពួកសាវ័ក
 មានសភាពដូចជាមហាមេឃបង្កនូវភ្លៀង ។ បពិត្រព្រះអង្គមានព្យា-
 យាមធំ វង្គីសៈជាសាវ័ក ចេញចាកទីនៅក្នុងវេលាថ្ងៃ ព្រោះមានសេច-
 ក្តីប្រាថ្នាចង់គាល់ព្រះសាស្តា ថ្វាយបង្គំព្រះបាទា របស់ព្រះអង្គ ។

ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គ្របបង្កិតផ្លូវខុសគឺកំលេសមារ បាន
 ប្រព្រឹត្តទំលាយបង្គោលគឺកំលេស អ្នកទាំងឡាយចូរមើលព្រះ
 ពុទ្ធនោះ ព្រះអង្គធ្វើឲ្យរួចចាកចំណង មិនអាស្រ័យតណ្ហា ទ្រង់
 ចែករំលែកធម៌ តាមចំណែក ។ ព្រោះថា ព្រះអង្គបានប្រាប់
 ផ្លូវច្រើនប្រការ ដើម្បីជាគ្រឿងរលាស់ឧយៈចោល កាលទ្រង់
 សំដែងប្រាប់អបគមហៈនិព្វាននោះហើយ ពួកជនក៏បានឃើញ
 ព្យាសន៍នូវធម៌ តម្កល់នៅនឹង មិនមានអ្នកណាដឹកនាំទៅបាន ។

១ រាប់ទាំងពី ព្រះវិបស្សនាបុគ្គល៤០០នាក់ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ថេរគាថា

បដ្ឋោតកករោ អតិវិជ្ជា

សព្វវិភីតំ អតិក្កមមទ្ធិ^(១)

ញត្វា ច សច្ចិកត្វា ច

អត្ថំ សោ ទេសយំ ទស្សនំ ។

ឯវំ សុទេសិតេ ធម្មេ

កោ បមាទោ វិជានតំ ធម្មំ

តស្មា ហិតស្ស ភកវតោ សាសនេ

អប្បមត្តោ សទា នមស្សមនុស្សេត្វ ។

ពុទ្ធានុពុទ្ធា យោ ថេរោ កោណ្ឌញ្ញោ តិព្វនិក្ខមោ

លាភំ សុខវិហារាទំ វិវេកាទំ អភិឈ្លាសោ ។

យំ សាវតេន បត្តតំ សត្វសាសនការិនា

សព្វស្ស តំ អនុប្បតំ អប្បមត្តស្ស សិក្ខតោ ។

មហានុភារោ តេវិជ្ជា ចេតោបរិយកោវិទោ

កោណ្ឌញ្ញោ ពុទ្ធានុយាទោ ចានេ វន្តតិ សត្វនោ ។

នកស្ស បស្ស អាសីទំ មុនី ទុក្ខស្ស ចារតិ

សាវតោ បយិវចាសន្តិ តេវិជ្ជា មត្តហាយិនោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ថេរីយានិក

ព្រះពុទ្ធនោះអ្នកធ្វើនូវពន្លឺទ្រង់ឆ្លុះ រកវិញ្ញាណត្ថិតិរបស់សត្វទាំង
 អស់បានត្រាស់ដឹងផង ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ផងទ្រង់យាងកន្លងផ្លូវ
 ឆ្ងាយបាន ហើយសំដែងធម៌ដ៏ប្រសើរដល់ពួកបញ្ចវគ្គិយភិក្ខុ
 អ្នកមានសទ្ធាត្រាស់ដឹងធម៌មុនគេបង្អស់ ។ កាលបើធម៌ដែល
 ព្រះតថាគត សំដែងល្អយ៉ាងនេះហើយ សេចក្តីប្រមាទដូចម្តេច
 នឹងមានដល់ពួកជនដែលជាអ្នកដឹងច្បាស់នូវធម៌បាន ព្រោះហេតុ
 នោះ បុគ្គលមិនគប្បីជាអ្នកប្រមាទ ក្នុងសាសនា របស់ព្រះមាន
 ព្រះភាគនោះឡើយ គប្បីនមស្ការសិក្សាតាម សព្វៗ កាល ។

អញ្ញាកោណ្ឌញ្ញតេរ ជាអ្នកត្រាស់ដឹងតាមព្រះពុទ្ធ មានសេចក្តី
 ព្យាយាមមាំមួន ជាអ្នកបាននូវវិវេក ជាគ្រឿងនៅជាសុខរឿយ ។។
 កិច្ចណាដែលសាវ័ក អ្នកធ្វើធាតុសាសនានៃព្រះសាស្តា គប្បី
 សម្រេច កិច្ចនោះ ព្រះអញ្ញាកោណ្ឌញ្ញតេរ អ្នកមិនប្រហែសធ្វេស
 សិក្សា បានសម្រេចទាំងអស់ហើយ ។ អញ្ញាកោណ្ឌញ្ញតេរ មាន
 គានុភាពច្រើន បានសម្រេចវិជ្ជាៗ ស្ម័គ្រក្នុងចេតោបរិយញ្ញាណ
 ជាពុទ្ធាយាទ ថ្វាយបង្គំព្រះបូជានៃព្រះសាស្តា ។

ពួកសាវ័ក បានសម្រេចវិជ្ជា ៣ ជាអ្នកសាបសូន្យចាកមច្ចុក្កដ
 នាំគ្នាអង្គុយជិតព្រះមុនី ព្រះអង្គជាអ្នកដល់ នូវត្រ័យនៃទុក្ខ
 ទ្រង់គង់នៅ (ដោយចេតោបរិយញ្ញាណ) ខាងក្នុងសីតិលី ។

ចេតសា អនុបរិយេតិ មោក្ខល្លាដោ មហិន្ទុកោ

ចិត្តំ នេសំ សមន្នេសំ វិប្បមុត្តំ ធិរូបដី ។

ឯវំ សព្វដ៏សម្បជ្ជំ មុនី ទុក្ខស្ស ចារកុំ

អនេកាការសម្បជ្ជំ បយិរុចាសន្តំ តោតម ។

ចន្ទោ យថា វិភត្តវលាហកេ នកេ

វិរោចតំ វិភមលោវ កាល្យាណ

ឯវំបិ អដ្ឋិរស ត្វំ មហាមុនី

អតិរោចសំ យសសា សព្វលោកំ ។

កាវេយ្យមត្តា វិចរីម្ហា បុព្វេ តាមា តាមំ បុរា បុរំ

អថទ្គសាម សមុទ្ធិំ សព្វធម្មាន ចារកុំ ។

សោមេធម្មនេសេសំ មុនី ទុក្ខស្ស ចារកុំ

ធម្មំ សុត្វា បស័ទ្ទិម សទ្ធា^(១) ដោ ឱបបដ្ឋេជ ។

តស្សហំ វចនំ សុត្វា ខន្ធ អាយតនានិ ច

នាតុយោ ច វិទិត្វាន បព្វជី អនការិយំ ។

ថេរីយាថា មហានិបាត

ព្រះមោគ្គល្លានត្ថោ មានប្ញទ្ធិច្រើន យកចិត្តទុកដាក់ស្វះស្វែងរក
 ចិត្តដែលផុតចាកកិលេស ជាចិត្តមិនមានទុបដិ របស់ព្រះវិណា-
 សវិភក្កុំទាំងឡាយនុ៎ះ ។ បពិត្រព្រះគោតម ពួកសាវ័ក តែង
 អង្គុយជិតព្រះអង្គ ជាព្រះមុនី បរិបូណ៌ដោយអវយវៈគ្រប់យ៉ាង
 ព្រះអង្គដល់នូវត្រើយនៃទុក្ខ ព្រះអង្គបរិបូណ៌ដោយអាការៈច្រើន
 ប្រការ យ៉ាងនេះ ។

ព្រះចន្ទ្រ រុងរឿង ឆ្លងកាល័យ ដែលប្រាសចាកពពក
 ព្រះអាទិត្យ ប្រាសចាកមន្ទិល យ៉ាងណាមិញ បពិត្រ
 ព្រះមហាមុនី ព្រះនាមអង្គីរសៈ ព្រះអង្គរុងរឿង ផ្សាយទៅ
 កាន់លោកទាំងមូល ដោយយសបរិវារ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

កាលពីដើម យើងខ្ញុំពួកករីរាប័កាន បានដើរចេញពីស្រុកមួយ
 ទៅស្រុកមួយ ពីបុរីមួយ ទៅបុរីមួយ វេលានោះ យើងខ្ញុំបាន
 ឃើញព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ព្រះអង្គបានដល់ នូវត្រើយនៃធម៌ទាំងពួង ។
 ព្រះមុនីនោះ ព្រះអង្គជាអ្នកដល់នូវត្រើយនៃទុក្ខ បានសំដែង
 ធម៌ដល់ខ្ញុំ យើងខ្ញុំលុះបានស្តាប់ធម៌ហើយ ក៏មានចិត្តជ្រះថ្លា មាន
 សទ្ធាកើតឡើង ។ ខ្ញុំបានស្តាប់ ព្រះពុទ្ធដីកា នៃព្រះមុនី
 នោះហើយក៏បានដឹងច្បាស់ នូវខន្ធ អាយតនៈ នឹងធាតុទាំងឡាយ
 ហើយចេញចាកផ្ទះ បួសក្នុងសំណាក់ នៃបុគ្គលមិនមានផ្ទះ ។

ពហ្វនំ វត អត្តាយ ឧប្បជ្ជន្តំ តថាគតា
 ឥត្ថនំ បុរិសានញ្ច យេ តេ សាសនការកា។
 តេសំ ខេវត អត្តាយ ពោជិមជ្ឈតមា មុនិ
 ភិក្ខុនំ ភិក្ខុនីនញ្ច យេ និយាមតតំទសា ។
 សុទេសិតា ចក្កមតា ពុទ្ធានិច្ចពន្ធា
 ចត្តារិ អរិយសច្ចានំ អនុកម្មាយ ចាណំនំ
 ទុក្ខំ ទុក្ខសមុប្បាទំ ទុក្ខស្ស ច អតិក្កមំ
 អរិយញ្ញដ្ឋន្តិកំ មគ្គំ ទុក្ខបសមតាមំនំ ។
 ឯវមេតេ តថា វត្ថា និដ្ឋា មេ តេ យថា តថា
 សទិតោ មេ អនុប្បត្តោ កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។
 ស្វាគតំ វត មេ អាសំ មម ពុទ្ធស្ស សន្តិកេ
 សុវិភត្តេសុ ធម្មេសុ យំ សេដ្ឋំ តទុទានមី ។
 អភិញ្ញាទាមិប្បត្តោ សោតជាតុរិសោជិតោ
 តេវិជ្ជោ ឥទ្ធិបត្តោមិ ចេតោបរិយកោវិទោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ថេរីយាន

ឥហ្ម ព្រះតថាគតទាំងឡាយកើតឡើង ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ស្រីនឹង
 ប្រសង្កេតច្រើន ដែលជាអ្នកធ្វើតាមពាក្យប្រៀនប្រដៅ ។ ពួកភិក្ខុ
 នឹងពួកភិក្ខុនិណ្ឌ បានឃើញ នូវកំណត់ ដែលគេកត់ទុកហើយ
 ព្រះមុនី បានត្រាស់ដឹងពោធិញ្ញាណ ដើម្បីប្រយោជន៍ ដល់ពួក
 ភិក្ខុនឹងពួកភិក្ខុនិណ្ឌទាំងនោះឯង ។ អរិយសច្ចទាំង ៤ ប្រការ គឺ ទុក្ខ ១
 ការកើតនៃទុក្ខ ១ ការកន្លងផុតនូវទុក្ខ ១ មគ្គប្រកបដោយអង្គ
 ៨ ប្រការដ៏ប្រសើរ ជាដំណើរទៅកាន់សេចក្តីរលត់ទុក្ខ ១ ព្រះពុទ្ធ
 ជាវង្សនៃព្រះអាទិត្យ មានចក្ខុគឺប្រាជ្ញា ទ្រង់បានសំដែងទុក្ខល្អ
 ហើយ ដើម្បីអនុគ្រោះដល់សត្វទាំងឡាយ ។ ធម៌គឺអរិយសច្ច
 ទាំងឡាយនេះ ជាធម៌ពិត ព្រះពុទ្ធទ្រង់សំដែងហើយ យ៉ាងនេះ
 អរិយសច្ចទាំងនោះ ខ្ញុំបានឃើញតាមពិត ប្រយោជន៍ខ្លួន ខ្ញុំបាន
 សម្រេចហើយ ទាំងពាក្យប្រៀនប្រដៅរបស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំក៏បានធ្វើ
 ហើយ ។ ខ្ញុំមកល្អហើយ ក្នុងសំណាក់នៃព្រះពុទ្ធរបស់ខ្ញុំ កិច្ចណាដ៏
 ប្រសើរក្នុងធម៌ទាំងឡាយ ដែលព្រះពុទ្ធទ្រង់សំដែងវែកញែកហើយ
 ដោយប្រពៃ ខ្ញុំក៏បានសម្រេចកិច្ចនោះហើយ ។ ខ្ញុំបានសម្រេច
 អភិញ្ញាបារមី បានជំរះនូវសោតធាតុ បាននូវវិជ្ជា ៣ បាន
 សម្រេចប្បវត្តិ ជាអ្នកឈ្លាសវៃ ក្នុងចេតោបរិយញ្ញាណ ។

បើពោធិយ មហានិព្វតោ

បុត្តាមិ សត្តារមនោមបញ្ច
 ធិន្ទេវ ធម្មេ យោ វិចិត្តិន្ទំ ធម្មតា
 អតាធឿ កាលមកាសំ ភិក្ខុ
 ញាតោ យសស្សំ អភិធម្មតោ ។
 ធិត្រាធកប្បោ ឥតិ តស្សំ ធាមំ
 តយា កតំ ភតវា ព្រាហ្មណស្ស
 សោ តំ ធម្មស្សំ អចរិ មុត្យបេក្ខោ
 អារទ្ធកិយោ ធម្មធម្មធម្មស្សំ ។
 តំ សាវកំ សក្ក មយម្យំ សព្វ
 អញ្ញាតមិច្ឆាម សមន្តចក្ខុ
 សម្មវដ្តិតា^(១) ឆោ សវនាយ សោតំ
 តុំ នុ សត្តា ត្រមន្តតោសិ ។
 ធិន្ទេវ ឆោ វិចិត្តិន្ទំ ព្រហ្ម មេតំ
 បរិធម្មតំ វេទយ កុរិបញ្ច
 មជ្ឈេវ ឆោ ភាស សមន្តចក្ខុ
 សក្កោវ ធម្មវិន សហស្សធម្មតោ ។

ថេរីយាថា មហានិបាត

ខ្ញុំព្រះអង្គសូមទូលសួរព្រះសាស្តា ជាបុគ្គលមានប្រាជ្ញាមិន
 ថោកថយ ភិក្ខុណា បានផ្តាច់បង់វិចិត្តក្នុងអត្តភាពនេះ មាន
 កេរ្តិ៍ឈ្មោះល្បីល្បាញ សម្បូរដោយយស មានចិត្តរំលត់
 ក្តៅក្រហាយ បានធ្វើមរណកាល ក្នុងអត្តាឡូវចេតិយ ។
 បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ នាមនៃភិក្ខុ ជាព្រាហ្មណ៍នោះ
 ព្រះអង្គឱ្យឈ្មោះថា និគ្រោធកប្បៈ លោកនោះមានព្យាយាម
 តឹងតែង ជាអ្នកយល់ឃើញធម៌មុតមាំ ប្រាថ្នាខ្ញុំព្រះនិព្វាន
 បានប្រព្រឹត្តនិមស្តារព្រះអង្គ ។ បពិត្រព្រះអង្គ ជាសក្កៈ
 មានចក្ខុជុំវិញ យើងខ្ញុំទាំងអស់គ្នា ប្រាថ្នាចង់ដឹងសាវ័កនោះ
 យើងខ្ញុំប្រុងសោតដើម្បីស្តាប់ ព្រះអង្គជាសាស្តារបស់យើងខ្ញុំ
 ព្រះអង្គជាបុគ្គលប្រសើរបំផុត ។ សូមព្រះអង្គទ្រង់កាត់
 សេចក្តីសង្ស័យរបស់យើងខ្ញុំ សូមព្រះអង្គប្រាប់ខ្ញុំសាវ័កនោះ
 បពិត្រព្រះអង្គមានបញ្ញាដូចផែនដី មានចក្ខុជុំវិញ ព្រះអង្គ
 ទ្រង់ជ្រាបនូវព្រាហ្មណ៍ដែលបរិនិព្វានហើយ សូមសំដែងក្នុង
 កណ្តាលនៃពួកយើងខ្ញុំ ដូចជាសក្កទេវរាជ មានព្រះនេត្រ
 មួយពាន់ (សំដែងក្នុងកណ្តាល) នៃទេវតាទាំងឡាយ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស បើរោច

យេ កេចិ កុត្តា វេទ មោហមត្តា

អញ្ញាណបត្តា វិចិត្តជ្ជដ្ឋានា

តថាគតំ បត្វា ន តេ កវ្ព័ន្តំ

ចក្កំ ហិ ឯតំ បរមំ នរណំ ។

នោ ចេ ហិ ជាតុ បុរសោ កិលេសេ

វាតោ យថា អត្ថយនំ វិហារេ

តមោវស្ស ជិត្យតោ សត្វលោកោ

ដោតមន្តោបិ ន បកាសេយ្យំ ។

ជីវា ច បដ្ឋោតករា កវ្ព័ន្តំ

តន្តំ អហំ ជីវ តថេវ មញ្ញេ

វិបស្សនំ ជានមុច្ចាតមិម

បរិសាយ នោ អារិករោហិ កប្បំ ។

ទិប្បំ តំ វរយ វត្ថុ វត្ថុ

ហិសោវ បត្តយ សនិកំ និក្ខនំ

តន្តស្សវេន សុវិត្តប្បតេន

សត្វេវ តេ ឧដ្ឋតតា សុណាម ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ថេរីគាថា

គន្លះទាំងឡាយ (មានអភិជ្ឈាគន្លះជាដើម) ណាមួយ ជាផ្លូវ
នាំឲ្យវង្វេង ជាបទុញ្ញកនៃការមិនដឹង ជាទីតាំងនៃសេចក្តី
សង្ស័យ ក្នុងលោកនេះ គន្លះទាំងនោះ មកប៉ះនឹងព្រះតថាគត
ហើយ រមែងមិនកើតឡើយ ព្រោះបញ្ញាចក្ខុរបស់ព្រះអង្គ⁺
ទុក្ខមជ្ឈិមទាំងឡាយ ។ ប្រសិនបើបុរស (ព្រះមានព្រះភាគ)
មិនកំចាត់បង់នូវកិលេសទាំងឡាយ ដូចជាខ្យល់កំចាត់នូវដុំ
នៃធាតុខេ លោកទាំងមូលដែលអវិជ្ជារូបរឹតហើយ សមនឹង
នឹងតដោយពិត សូម្បីអ្នកមានពន្លឺគឺបញ្ញាក៏មិនអាចបំភ្លឺបាន ។
អ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយ ជាអ្នកធ្វើពន្លឺ ខ្ញុំព្រះអង្គសំគាល់ព្រះអង្គ
នោះថាជាអ្នកប្រាជ្ញយ៉ាងនោះដែរ យើងខ្ញុំដឹង (នូវធម៌ទាំង
អស់) របស់ជនអ្នកចេះដឹងទាំងឡាយ ទើបបានចូលមកដិត
សូមព្រះអង្គសំដែងប្រាប់នូវនិគ្រោធកប្បត្តរ (ជាឧបជ្ឈាយ៍)
ឲ្យច្បាស់លាស់ ដល់យើងខ្ញុំ ក្នុងកណ្តាលបរិស័ទ ។
បពិត្រព្រះអង្គមានព្រះសូរសៀងពីរោះ សូមព្រះអង្គបញ្ចេញ
ឆាប់ៗ នូវព្រះពុទ្ធដីកាដ៏ពីរោះ ដោយព្រះសូរសៀងមូល ដែល
បច្ច័យតាក់តែងល្អហើយ ដូចហង្សជ្រកហើយស្រែកតិចៗ
ពួកយើងខ្ញុំទាំងអស់គ្នានោះ មានចិត្តត្រង់ ប្រុងចាំស្តាប់ ។

ថេរគាថាយ មហានិព្វាន

បហំនជាតិមរណំ អសេសំ
 ធិកុយ្យ ឆោនំ វនេស្សាមិ^(១) ធម្មំ
 ន កាមការោ ហិ បុប្ផជ្ជនាទំ
 សង្កេយ្យការោ តថាគតាទំ ។
 សម្មន្ទវេយ្យករណំ តវេទំ
 សម្មជ្ជបញ្ចស្ស សម្មត្ថហិតំ
 អយមញ្ញលំ បច្ឆិមោ សុបណាមិតោ
 មា មោហយំ ជានមនោមបញ្ច ។
 បរោវំ អរិយធម្មំ វិនិត្យា
 មា មោហយំ ជានមនោមរិយ
 វរំ យថា យម្មនិយម្មតត្ថោ
 វាចាភិក្ខុម្ភាមិ សុតំ បវេស្ស ។
 យទត្ថិតំ^(២) ព្រហ្មចរិយំ អចារិ
 កប្បយនោ កច្ចិស្ស តំ អមោយំ
 ធិញ្ចយំ សោ អាទុ សធិនាទិសេសោ
 យថា វិមុត្តោ អហុ តំ សុណោម ។

១ ម. បដិវេទិយាមិ ។ ២ ឱ. យទត្ថិយំ ។

បើរោថា មហានិព្វាត

តថាគតបានផ្ដល់ផ្ដល់នូវជាតិ នឹងមរណៈឲ្យសាបសូន្យមិន
ឲ្យមានសេសសល់ នឹងសំដែងនូវធម៌ ជាគ្រឿងកំចាត់បង់នូវ
បាប មែនពិត បុប្ផជនទាំងឡាយ មិនមានការធ្វើបានតាម
ប្រាថ្នាទេ ព្រះតថាគតទាំងឡាយមានការធ្វើបានតាមបញ្ញា ។

វេយ្យាករណ៍ ដំបូងនេះ ព្រះអង្គជាបុគ្គលមាន
ប្រាជ្ញាត្រង់ល្អ ផ្ដល់ផ្ដល់ហើយដោយប្រពៃ ការធ្វើអញ្ញាល័
ជាទីបំផុតនេះ ខ្ញុំព្រះអង្គបានប្រណម្យហើយ ដោយល្អ
បពិត្រព្រះអង្គ ជាបុគ្គលមានប្រាជ្ញាជំនួយ កាលបើព្រះអង្គ
ជ្រាប សូមកុំធ្វើឲ្យខ្ញុំព្រះអង្គវង្វេងឡើយ ។ បពិត្រព្រះអង្គ
ជាបុគ្គលមានព្យាយាមមាំ ព្រះអង្គជ្រាបច្បាស់នូវអរិយធម៌ គឺ
សច្ចៈទាំង ៤ ដ៏ល្អ (ដោយអំណាចលោកិយធម៌) កាលបើទ្រង់
ជ្រាបច្បាស់ហើយ សូមកុំធ្វើឲ្យខ្ញុំព្រះអង្គវង្វេងឡើយ ខ្ញុំព្រះអង្គ
ប្រាថ្នាចង់ស្ដាប់ព្រះពុទ្ធដីកា ដូចជាបុរសមានខ្លួនក្ដៅអន្ទះអន្ទែង
ក្នុងកាលក្ដៅ ប្រាថ្នាចង់បានទឹក សូមព្រះអង្គបង្គំរន្ធីសុភ័
គឺធម្មទេសនា ។ និគ្រោធកប្បត្ថេវ បានប្រព្រឹត្តនូវព្រហ្មចារ្យ
ប្រកបដោយប្រយោជន៍ណា ការប្រព្រឹត្តព្រហ្មចារ្យរបស់លោក
នោះមិនសាបសូន្យទេឬ និគ្រោធកប្បត្ថេវនោះនិព្វានហើយ ដូច
អសេក្ខវិមុត្តិ ឬសុធាទិសេសៈទេ យើងខ្ញុំចង់ស្ដាប់រឿងនោះ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស បេរគាថា

អច្ឆេច្នំ តណ្ហាំ វេទ នាមរូបេ (តំ ភគវា)

តណ្ហាយ សោតំ ធិយត្តានុសយិតំ

អតារំ ជាតិមរណំ អសេសំ

ឥច្ឆាព្រវី ភគវា បញ្ចសេដ្ឋោ ។

ឯស សុត្វា បសីទាមិ វេទោ តេ វេសិសត្តម

អមោយំ កិវ មេ បុដ្ឋំ នមិវេញ្ចសិព្រាហ្មណោ។

យថាវាទី តថាការី អហុ ពុទ្ធស្ស សាវកោ

បច្ឆ័ន្តំ^(១) មច្ចុនោ ជាលំ តតំ មាយាវេនោ ទទ្ធំ ។

អន្តស ភគវា អាទី ឱបាទានស្ស កប្បិយោ

អច្ឆតា វេត កប្បាយនោ មច្ចុនេយ្យំ សុទ្ធតំ ។

តំ ទេវទេវំ វជ្ជាមិ បុត្តនេ ទ្ធិបទុតម

អនុជាតំ មហារីរំ នាតំ នាគស្ស ឱវសន្តំ ។

ឥត្ថំ សុទ្ធិ អាយស្មាវន្តិសោ វេរោ តាថាយោ អភាសិតាតិ។

មហានិពាតោ និដ្ឋិតោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ថេរីយាន

(ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា) និគ្រោធកប្បភិក្ខុ បាន
 ផ្ដាច់បង់នូវសេចក្ដីប្រាថ្នាក្នុងនាមរូបនេះអស់ហើយ បានផ្ដាច់
 បង់នូវវិទ្យានៃសេចក្ដីប្រាថ្នា ជាដីដេកនៅរឿយៗ ក្នុងសន្តាន
 អស់រាត្រីកាលដ៏វែង ទាំងបានឆ្លងចាកជាតិនឹងមរណៈ ឥត
 មានសេសសល់ ព្រះមានព្រះភាគ ប្រសើរដោយឥន្ទ្រិយ ៥
 (មានសិទ្ធិន្ទ្រិយជាដើម) បានត្រាស់ហើយយ៉ាងនេះ ។

បពិត្រព្រះអង្គជាតសីគំរបេព ខ្ញុំព្រះអង្គនេះបានឮព្រះពុទ្ធដីការរបស់ព្រះ
 អង្គហើយក៏ជ្រះថ្លា ឯកិច្ចការដែលខ្ញុំព្រះអង្គសួរហើយ មិនសោះសូន្យទេ
 ព្រះវិណាសវិញ្ញាណ មិនបញ្ចេញខ្ញុំព្រះអង្គ ។ សាវ័ករបស់ព្រះ
 ពុទ្ធតោលយ៉ាងណា ធ្វើយ៉ាងនោះ បានផ្ដាច់នូវសំណាញ់ដ៏មាំដែលមច្ចុ
 អ្នកមានមាយាជ្រុយទៅហើយ ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់គួរបានទត
 ឃើញច្បាស់ នូវខាងដើមនៃឧបាទាន កប្បត្ថេរបានកន្លងនូវលំនៅនៃ
 មច្ចុរាជ ដែលគេឆ្លងបានដោយកម្រ ។ បពិត្រព្រះអង្គឧត្តមជាងសត្វ
 ជើងពីរ ខ្ញុំព្រះអង្គសូមក្រាបថ្វាយបង្គំនិគ្រោធកប្បត្ថេរនោះ ជាបុត្រ
 របស់ព្រះអង្គ ដែលទុកដូចជាទៅតាមក្ដមជាងទៅតា ជាអនុជាតបុត្ត
 មានព្យាយាមធំ ជាបុគ្គលមិនធ្វើបាប ជាឧរសនៃព្រះពុទ្ធនាគ ។

ឮថា វិន្ដិសត្ថេរ មានកាយ បានសំដែងតាមទាំងឡាយ ដោយប្រការដូច្នេះ។

បើកាយ មហានិព្វាន

សត្វតម្កិ និព្វានតម្កិ វិជ្ជីសោ បដិកាល្ក
 ឯកោវ ថេរោ នត្ថញ្ញោ តាថាយោ ឯកសត្វត ។
 សហស្សំហោន្តំ តា តាថា វិណី សង្ខសតានំ ច
 ថេរោ ច ទ្វេ សតា សង្ខំ ចត្តារោ ច បកាសិតា
 សីហនានំ ននិត្តានំ ពុទ្ធបុត្តា អនាសវា
 ខេមន្តំ ចាបុណ្ហានំ អត្តត្ថុប្បាវ និព្វតាតិ ។

បើកាយ និព្វិត ។

ថេរកាថា មហាវិហារ

ក្នុងសត្វតិរិច្ឆិតប្រាស្រ័យសត្វ អ្នកមានបដិសាសនា តែ១អង្គឯង
 ឥតមានព្រះថេរៈឯទៀតឡើយ (បានសំដែង) នូវគាថាទាំង
 ឡាយ ៧១ ។ គាថាទាំងនោះមាន ១.៣៦០ ព្រះថេរៈទាំងអស់
 ២៦៤ អង្គ ជាបុត្ររបស់ព្រះពុទ្ធ មិនមានកាសវៈ បានបន្លឺ
 សីហនាទសំដែងហើយ បានដល់នូវទីបំផុតដ៏ក្សេមក្សាន្ត និព្វាន
 ហើយ ដូចជាគំនរភ្លើងរលត់ហើយ ។

ចប់ ថេរកាថា

សត្តន្តបិដកេ
១៨១

ខុទ្ទកនិកាយស្ស បើគាថា

នមោ ភស្ស ភគវតោ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស ។

បើគាថាយ ឯកនិបាតោ

(២៦៦) សុខំ សុទាហំ យេវកេ កត្វា ចោឡេន ចារុតា

ឧបសន្តោ ហំ តេ វតោ សុត្តន្តា កំវ កុម្មិយំ ។

ឥត្ថំ សុទ្ធំ អញ្ចត្តវា យេវ អបញ្ចត្តា ភិក្ខុនំ តាបិ

អកាសិតាតិ ។

(២៦៧) មុត្តេ មុត្តា ស្ស យោគេហំ ចន្ទោ វហុត្តហោ ឥវ

វិប្បមុត្តេន ចិត្តេន អនណា ភុត្តាហំ បិណ្ឌកំ ។

ឥត្ថំ សុទ្ធំ ភគវា មុត្តំ សុត្តមាទំ ឥហាយ តាថាយ

អភិណ្ឌំ ឱវទតិ ។

សត្តន្តបិដក

១៣១

ខុទ្ទកនិកាយ បើរគាហ៍

១៤

សូមមេស្តា ចំពោះព្រះមានព្រះភាគ អរហន្ត សម្មាសម្ពុទ្ធ អង្គនោះ ។

បើរគាហ៍ ឯកនិបាត

(២៦៦) ម្នាលបើរ នាងចូរដេកលក់ស្រួល នាងចូរធ្វើ (ប៊ីវប៊ី) ដោយ
សំពត់ (បង្ក្រួល) ហើយស្ងៀកដណ្តប់ចុះ ព្រោះរាគៈរបស់នាង
ស្ងប់រម្ងាប់ហើយ ដូចជាបន្លែស្លក្នុងឆ្នាំង ។

ឮថា ភិក្ខុនីមួយរូបជាបើរ មិនប្រាកដ (ដោយនាមនឹងគាត្រជាដើម)
បានពោលគាថា មានបការៈដូច្នេះ ។

(២៦៧) ម្នាលនាងមុត្តា នាងចូររួចខាតយោគៈទាំងឡាយ ដូចជាព្រះចន្ទ្រ
ដែលរាហូចាប់ (ហើយរួចអំពីដៃ) នាងមានចិត្តរួចស្រឡះ មិនមាន
បំណុលទេ ចូរហរកោតជុំប្រាយចុះ ។

ឮថា ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ទូន្មានរឿយៗ នូវសិក្ខាមាតា ឈ្មោះមុត្តា
ដោយគាថា មានបការៈដូច្នេះ ។

ថេរីភាសិយ ឯកនិបាតោ

(២៦៨) ចុណោ ចុរុស្ស័យ ធម្មេហិ ចន្ទោ បណ្ណាសេវិវ
 បរិច្ចណាយ បញ្ញាយ តតោ ត្វន្ធិ បទាលយេ ។
 បុណ្ណ ។

(២៦៩) តិស្សេ សិក្ខុស្ស សិក្ខុយ មា តំ យោតា ឧបច្ចតុ
 សព្វយោនវិសិយុត្តា ចរលោកេ អនាសវា ។
 តិស្ស ។

(២៧០) តិស្សេ យុត្តាស្ស ធម្មេហិ ខណោ តំ មា ឧបច្ចតា
 ខណាតីតា ហិ សោចន្ធិ វិរយម្មិ សមប្បតា ។
 អញ្ញាតា តិស្ស ។

(២៧១) ជីវេ ជីវោនំ ឥសេហិ សញ្ញាវបសមំ សុខំ
 អារាធយេហិ និព្វានំ យោនតត្វមំ អនុត្តរំ ។
 ជីវ ។

(២៧២) ជីវេ ជីវេហិ ធម្មេហិ ភិក្ខុនំ ភាវិត្ត្រយា
 ជារហិ អន្តិមំ ទេហំ ជេត្វា មារំ សវហានំ ។
 អញ្ញាតា ជីវ ។

ថេរីតាថា ឯកនិយាត

(២៦៨) ម្ចាស់នាងបុណ្ណា នាងចូរពេញដោយរោងបង្ខំយធម៌ទាំងឡាយ
ដូចជាព្រះចន្ទ្រក្នុងថ្ងៃ ១៥ កើត នាងចូរទំលាយនូវនិរន្តរ៍នីត
តម្លាហា: ដោយបញ្ចាដំបូរិយូណិ ។

បុណ្ណាថេរី ។

(២៦៩) ម្ចាស់នាងតិស្សា ចូរនាងសិក្សាតាមសិក្ខា កុំឲ្យយោគ:ទាំង
ឡាយគ្របសង្កត់នាងបាន នាងចូរជាស្រីប្រាសចាកយោគ:ទាំង
អស់ មិនមានអាសវ: ប្រព្រឹត្តនៅក្នុងលោក ។

តិស្សាថេរី ។

(២៧០) ម្ចាស់នាងតិស្សា ចូរនាងប្រកបដោយធម៌ទាំងឡាយ ខណៈកុំ
កន្លងនាងឡើយ ព្រោះពួកជនដែលខណៈកន្លងហើយ វេមន
សោកស្តាយពេញប្រៀប ក្នុងនរក ។

តិស្សាថេរីអ្វយរូប ។

(២៧១) ម្ចាស់នាងធីតានាងចូរពាល់ត្រូវនូវនិរោធជាសុខ ជាទីរម្ងាប់នូវសញ្ញា
នាងចូរត្រេកអរនឹងព្រះនិព្វាន ដ៏ក្សេមចាកយោគ: ប្រសើរបំផុត ។

ធីតាថេរី ។

(២៧២) ធីតាភិក្ខុនី មានឥន្ទ្រិយអប់រំហើយ ដោយធម៌ទាំងឡាយ ជា
ប្រធាននៃព្យាយាម នាងចូរផ្ដាញ់នូវមារ ព្រមទាំងវាហន: ហើយ
ទ្រទ្រង់នូវរាងកាយជាទីបំផុត ។

ធីតាថេរីអ្វយរូប ។

[២៧៣] សទ្ធាយ បព្វជីវ្គាន មិត្តេ មិត្តរតា ភវ

ភវេហិ កុសលេ ធម្មេ យោគក្ខេមស្ស បតីយា ។

មិត្តា ។

[២៧៤] សទ្ធាយ បព្វជីវ្គាន ភទ្រេ ភទ្ររតា ភវ

ភវេហិ កុសលេ ធម្មេ យោគក្ខេមំ អនុត្តរំ ។

ភព្រា ។

[២៧៥] ឧបសមេ តវេ ឱយំ មន្ទុធម្យំ សុទ្ធត្តរំ

ធាវេហិ អន្តិមំ ទេហំ ជេត្វា មារំ សភហានំ ។

ឧបសមា ។

[២៧៦] សុមត្តា សាជំ មត្តមំ តីហិ ខុដ្ឋេហិ មត្តិយា

ឱទ្ធត្ថលេន មុសលេន បតីនា ខុដ្ឋកេន ច

មត្តមំ ជាតិមរណា ភវនេត្តិ សម្មហតា ។

មត្តា ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ថេរីគម្ព

[២៧៣] ម្នាលនាងមិត្តា នាងបួសដោយសទ្ធាហើយ ចូរជាអ្នកត្រេកអរ
ក្នុងកល្យាណមិត្រ ចូរចំរើននូវកុសលធម៌ទាំងឡាយ ដើម្បីដល់នូវ
ព្រះនិព្វាន ជាទីក្សេមចាកយោគៈ ។

មិត្តាថេរី ។

[២៧៤] ម្នាលនាងកត្រា នាងបួសដោយសទ្ធាហើយ ចូរជាអ្នកត្រេកអរក្នុង
ធម៌ដ៏ចំរើន (មានសីលជាដើម) នាងចូរចំរើននូវកុសលធម៌ទាំងឡាយ
(ដើម្បីដល់) នូវព្រះនិព្វាន ជាទីក្សេមចាកយោគៈ ជ័ប្រសើរបំផុត ។

កត្រាថេរី ។

[២៧៥] ម្នាលនាងឧបសមា នាងតប្បីឆ្លងអន្ទង់គឺសង្សារ ជាទីនៅនៃម្រឹក្ស
ដែលពួកសត្វឆ្លងបានដោយកម្រវែកពេក ចូរនាងផ្ដាញ់នូវមារព្រម
ទាំងវេហនៈ ហើយទ្រទ្រង់នូវកងកាយ ជាទីបំផុត ។

ឧបសមាថេរី ។

[២៧៦] ខ្ញុំជាអ្នករួចដោយល្អ រួចដោយប្រពៃ ព្រោះការរួចចាកអាការគម
បឺយ៉ាន់ គឺត្បាល់^(១) ១ អវ្រៃ^(២) ១ ប្ដីគម^(៣) ១ ខ្ញុំជាអ្នករួចចាកជាតិនឹង
មរណៈហើយ គណ្ដាជាគ្រឿងនាំទៅកាន់កត ខ្ញុំដកចេញហើយ ។

មុត្តាថេរី ។

១ ស្ត្រីកាលលូកដៃដាក់ប្រមូលប្រាប់ស្រូវក្នុងឆ្នាល ត្រូវបង្កោនខ្នងឱ្យពោងដូចមនុស្សធម៌។

២ លើកអង្រែបុកស្រូវ ឬត្រូវបង្កោនខ្នងដូចគ្នា ។ ៣ ចំណែកស្វាមីជាមនុស្សធម៌ដែរ ។

បើតាម ឯកនិពន្ធ

[២៧៧] ឆន្ទជាតា អវសាយ^(១) មនសា ច ផុត^(២) សីលា

កាមេស្ម អប្បជិតទូចិត្តា ឧទ្ធិ សោតាតិ វុច្ឆតិ ។

ធម្មទីតា ។

[២៧៨] កកេជ តុទ្ធសាសនំ យំ កត្វា នាទុតប្បតិ

ទិប្ប ចាទានិ នោវិត្វា ឯកមន្តេ និស័នេជ ។

វិសាខ ។

[២៧៩] ឆាតុយោ ទុក្ខតោ ទិស្វា មា ជាតិ^(៣) បុណតមិ

កវេ ឆន្ទំ វិវាជេត្វា ឧបសន្តា ចរិស្សសិ ។

សុមនា ។

[២៨០] កាយេន សំវុតា អាសី វាចាយ ឧទ ចេតសា

សម្បលំ តណ្ហំ អត្ថយ សីតភូតមិ និត្តតា ។

ឧត្តរា ។

បើតាថា ឯកធិបាត

(២៧៧) នាងបើណា មានចំណង់កើតហើយ (ដើម្បីផលដ៏ប្រសើរ)

ញ៉ាំងសមណកិច្ចឲ្យសម្រេចហើយ គប្បីជាអ្នកពាល់ត្រូវ (នូវព្រះ
និព្វាន) ដោយមគ្គចិត្ត (បីខាងក្រោម) មានចិត្តមិនជាប់ទាក់ទង
ក្នុងកាមទាំងឡាយ (នាងបើនោះ) បណ្ឌិតតែងហៅថាទុំសោតា
(អ្នកមានវិទ្យាគឺមគ្គ និងវិទ្យាសង្សារក្នុងខាងលើ) ។

ធម្មទិន្នាថេរី ។

(២៧៨) អ្នកទាំងឡាយ ចូរធ្វើតាមព្រះពុទ្ធសាសនា ដែលគេធ្វើហើយ
មិនក្តៅក្រហាយតាមក្រោយ ចូរលាងជើងទាំងឡាយ ឲ្យឆាប់
ហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។

វិសាខាថេរី ។

(២៧៩) នាងឃើញធាតុទាំងឡាយ ថាជាទុក្ខ កុំមកកាន់កំណើតថ្មីទៀត
ឡើយ នាងរំសាយចំណង់ក្នុងភពចេញ ទើបស្ងប់រម្ងាប់បាន ។
សុមេតាថេរី ។

(២៨០) ខ្ញុំជាអ្នកសង្រួមដោយកាយ ដោយវេទ ដោយចិត្ត បានដក
តណ្ហា ព្រមទាំងបួស (ឬព្រមទាំងអវិជ្ជា) ជាអ្នកមានចិត្តត្រជាក់
សម្រេចអនុបាទិសសនិព្វានធាតុ ។

ឧត្តរាថេរី ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស បើរតាថា

(២៨០) សុខំ ត្វំ វុឌ្ឍិកេ សេហិ កត្វា ចោឡេន ចារុតា
 ឧបសន្តោ ហិ តេ វាតោ សីតិក្ខតាសិ និព្វតា ។
 សុមតា វុឌ្ឍិបញ្ចដិតា ។

(១)

(២៨២) បិណ្ឌាចាតំ ចរិត្វាន ធន្ទាមាធាយ ធុព្វលា
 វេធមាធនហិ កត្តហិ តត្ថេវ និបតី ធមា
 ធិស្វា អាធិនំ កាយេ អថ ចិត្តំ វិមុច្ចិ មេ ។
 ធម្មា ។

(២៨៣) ហិត្វា យេ បព្វជិត្វា ហិត្វា បុត្តំ បសិ បិយំ
 ហិត្វា វាគញ្ច ធាសញ្ច អវិជ្ជញ្ច វិវាជិយ
 សម្មលំ តណ្ហំ អព្វយ្ហ ឧបសន្តមិ និព្វតា ។
 សង្ឃេ ។

ឯកនិបាតោ សមញ្ញោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ថេរីគម្ពីរ

[២៨១] ម្ចាស់ រាងចំរើនដោយសីលាទិតុណា នាងចូរដេកស្រួល នាងចូរធ្វើ
 (ចីវរ) ដោយសំពត់ (បង្កុកូល) ស្បែកដណ្តប់ ព្រោះថាបើរាត្រៈរបស់
 នាងស្ងប់រម្ងាប់ហើយ នាងនឹងជាស្រ្តីមានចិត្តត្រជាក់រលត់កិលេស ។
 សុមនាចេរីបួសឯបាស់ ។

[២៨២] ខ្ញុំមានកំឡាំងថយ កាន់ឈើច្រត់ ដើរទៅបិណ្ឌបាត មានខ្លួន
 ឆេងជោង ដួលលើផែនដីក្នុងទីនោះឯង លំដាប់នោះ ចិត្តរបស់ខ្ញុំ
 ក៏រួចស្រឡះ (ថា កិលេស) ព្រោះឃើញទោសក្នុងកាយ ។
 ធម្មាចេរី ។

[២៨៣] ខ្ញុំបានលះបង់ផ្ទះ លះកូនជាទីស្រឡាញ់ នឹងសត្វចិញ្ចឹម ហើយ
 មកបួស បានលះរាត្រៈនឹងទោសៈ រំសាយអវិជ្ជាគឺមោហៈ បានដក
 ភក្ត្រា ព្រមទាំងបួស ជាស្រីស្ងប់រម្ងាប់ ហើយបានសម្រេច
 អនុបាទិសេសនិព្វានធាតុ ។
 សង្ឃាចេរី ។

ចប់ ឯកវិចិត្រ ។

បើកាយ ទុកនិបាតោ

(២៨៤) អាត្មំ អសុច្ច បូតិ បស្សនន្ទេ សមុស្សយំ
 អសុកាយ ចិត្តំ កាវេហិ ឯកត្តំ សុសមាហិតំ ។
 អនិមិត្តញ្ច កាវេហិ មាណុសយមុជ្ជហ
 តតោ មាណវិកសមយា ឧបសម្ពា ចរិស្សសិ ។
 ឥត្តំ សុទ្ធិ ភគវា នន្ទំ សិក្ខាមាណំ ឥមាហិ តាថាហិ អភិណ្ឌំ
 ឌុវនតិ ។

ឧត្តា ។

(២៨៥) យេ ឥមេ សត្តតោជ្ឈង្គា មត្តា និព្វានបត្តិយា
 ការិតា តេ មយា សព្វេ យថា ពុទ្ធននេសិតា។
 ទិដ្ឋា ហិ មេ សោ ភគវា អន្តិមោយំ សមុស្សយោ
 វិត្តិណោ ជាតិសំសារោ នត្តិទានិ បុណ្យោ ។
 ជិត្តា (១) ។

(២៨៦) សុមុត្តិកេ សុមុត្តិកា សាធុ មុត្តិកម្មំ មុសលស្ស
 អហរិកោ មេ ធនតិ វាបិ ឧត្តលកោ មេ ទលន្ទិកាវតិ។

បើកាហ្មា ទុកនិបាត

[២៨៤] ម្ចាស់នាងនន្ទា នាងចូរមើល (រាងកាយនេះ) មានជម្ងឺជានិច្ច
មិនស្អាត ជាប់ស្រព័ន្ធដែលធ្វើឱ្យ ១០០ កំណាត់ផ្គុំឡើងហើយ ចូរ
នាងអប់រំចិត្តដោយអសុភសញ្ញា ឱ្យជាចិត្តមានអារម្មណ៍តែមួយ តាំង
នៅមាំល្អ ។ ចូរនាងចំរើននូវអនិមិត្ត ចូរលះចោលនូវមាណស័យ
នាងនឹងបានស្ងប់រម្ងាប់ ព្រោះបានលះនូវមានៈនោះ ។

ឮថា ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់ទូន្មានហើយ ។ នូវសិទ្ធិមាន ឈ្មោះនន្ទា
ដោយគាថាទាំងនេះ ដោយប្រការដូច្នេះ ។

នត្ថាថេរី ។

[២៨៥] ពោជ្ឈង្គប្រាសាទនេះណា ជាទុបាយដើម្បីដល់ នូវព្រះនិព្វាន
ពោជ្ឈង្គទាំងអស់នោះ ខ្ញុំបានចំរើន តាមលំអាន ដែលព្រះ
ពុទ្ធទ្រង់សំដែងហើយ ។ ព្រោះថា ព្រះមានព្រះភាគអង្គនោះ ខ្ញុំ
បានឃើញហើយ រាងកាយនេះ មានកងទ័បផុត ជាតិសង្សារ (នៃខ្ញុំ)
អសរលើងហើយ ឥឡូវនេះ ភពថ្មី មិនមានទៀតឡើយ ។

នត្ថាថេរី ។

[២៨៦] អញ្ញចេស្រឡះ ផុតស្រឡះ រួចហើយចាកអង្រែ (ប្តីរបស់អញ)
មិនមានសេចក្តីអៀនខ្មាស (អញមិនគាប់ចិត្ត) ទាំងឆត្រ (ក៏មិនគាប់
ចិត្ត) អញដែរ អញ(ផុតស្រឡះ)ចាកឆ្នាំង ចាកកាតជាអ្នកកំសត់ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ថេរីគាថា

ភកត្តា អហំ ទោសត្ថា វិនិច្ឆន្តន្តំ វិហារមិ

សាវុក្ខមូលមុបតម្ម អហោសុខន្តំ សុខតោ ឈាយាមិ។

អញ្ចករា ថេរីភិក្ខុនី អបញ្ចករា ។

(២៨៧) យាវកាសិជនបទោ សុត្តោ មេ តត្ថកោ អហុ
 តំ កត្តា និគមោ អត្បំ អក្សេនត្បំ^(១) វេសេសិ មិ ។
 អថ និព្វិន្ទហំ រូបេ និព្វិន្ទត្ថា វិវដ្តហំ
 មា បុន ជាតិសំសារំ សន្ធាវេយ្យំ បុនប្បុនំ
 តិស្សោ វិជ្ជា សង្ខតតា កតំ តុទ្ធស្ស សាសនំ ។

អឌ្ឍកាសី ។

(២៨៨) តិញ្ចាបិខោម្ហំ តិសិកា តិលាធា ពាឡុទ្ធាលា
 ទិណ្ណាមោលុត្ត តត្ថាមិ បព្វតំ អភិរូហិយ ។
 សង្ឃដំ និក្ខិបិត្វាន បត្តតត្ថា និកុដ្ឋិយ
 វេលេ ខម្ពេសី អត្តានំ តមោត្ថុន្ធិ បទាលិយ ។

បិត្តា ។

(២៨៩) តិញ្ចាបិខោម្ហំ ទុក្ខតា ទុក្ខលា តតយោព្វធា
 ទិណ្ណាមោលុត្ត តត្ថាមិ បព្វតំ អភិរូហិយ ។

១ ពាក្យនេះត្រូវថា “អក្សេនត្បំ” ប្រែថា មានជំងឺឈាមដោយថ្លើមពាក្យពាក្យល ។

រឿបសមន៍ដំណោះថា “អឌ្ឍកាសី” ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ បើកថា

អញ្ញបានផ្គុំផ្គុំលាភៈនឹងទោសៈហើយ អញ្ញនោះចូលទៅរកគល់
ឈើ ហើយចំរើនឈាន ជាសុខថា ឧសុខណាស់តើ ។

បើរីកពុទ្ធិមួយរូប មាននាមនឹងគោត្រមិនប្រាកដ ។

(២៨៧) សួយក្នុងជនបទឈ្មោះកាសី មានចំនួនប៉ុន្មាន សួយរបស់ខ្ញុំ ក៏
មានចំនួនប៉ុណ្ណោះដែរ អ្នកនិគម បានធ្វើ (ទ្រព្យចំនួន៥០០) នោះ
ឲ្យជាថ្ងៃ ហើយតាំងទុកនូវខ្ញុំ (ដោយឈ្មោះថា អន្លាសី) ដែល
មានថ្ងៃដោយថ្ងៃ ។ ក្នុងកាលជាខាងក្រោយមក ខ្ញុំក៏បាននឿយ
ណាយក្នុងរូប កាលបើនឿយណាយ ក៏រសាយចិត្តថា សូមកុំឲ្យ
ខ្ញុំអន្ទោលទៅកាន់ជាតិសង្សារឡើយ ។ ទៀត វិជ្ជា ៣ ខ្ញុំបានធ្វើ
ឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ សាសនាព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។

អន្លាសីបើរី ។

(២៨៨) ពិតមែនតែខ្ញុំជាស្រីស្តម មានជម្ងឺ មានកំឡាំងថយខ្លាំង ច្រវែងឡើង
ឡើងទៅលើភ្នំ ។ ដាក់នូវសង្សារដ៏ ផ្គាប់នូវបាត្រទុក (អង្គុយ) លើ
ភ្នំ អាចទំលាយនូវគំនរងងឹត គឺមោហៈបាន ហើយសង្កត់សង្កិន
នូវខ្លួន (ដោយការទំលាយនូវគំនរងងឹត គឺមោហៈនោះឯង) ។

ចិត្តាថើរ ។

(២៨៩) ពិតមែនហើយតែខ្ញុំ ជាអ្នករងទុក្ខ មានកំឡាំងថយថយ
មានវ័យកន្លងជ្រុលហើយ ច្រវែងឡើងទៅលើភ្នំ ។

បើរាថាយ ទុកនិពា

និគ្គិហិត្តាន សង្ឃដ៏ បត្តតាញ និគ្គិហិត្ត
 និសង្ខារ ចម្លង សេសសង្ខារ អថ ចិត្ត វិមុត្តិ មេ
 តិស្សោ វិជ្ជា អនុវត្តតា កតំ វុទ្ធស្ស សាសនំ ។

មេត្តិកា ។

(២៧០) បាតុទ្ធស្ស^(១) បញ្ចនស្ស យា ច បត្តស្ស អដ្ឋមី
 ចាដិហារិកបត្តតា អដ្ឋង្គសុសមាគតំ
 ឧបោសថំ ឧបគត្តំ ទេវកាយាភិទដ្ឋិដ្ឋំ ។
 សាដ្ឋ ឯកេន កត្តេន មុណ្ណា សង្ឃដិចារតា
 ទេវកាយំ ន បត្តេហំ វិនិយ្យ ហធម្មេ ទំ ។

មីត្តា ។

(២៧១) ឧទ្ធិចាទតលា អម្ព អនោ ចេ តេសមត្តកា
 បច្ចវេត្តស្សមី កាយំ អសុច្ឆិ ច្ចត្តកដ្ឋតំ ។
 ឯវំ វិហារមាធាយ កតោ វាតោ សម្មហតោ
 បរិជ្ឈាហោ សម្មត្ថនោ សត្តកតម្មំ ជំរុតា^(២) ។

អរយមាហា ។

(២៧២) អកយេ ភិទុកេ កាយោ យត្ត សត្តា ចុត្តដ្ឋនា
 និគ្គិហិត្តានមី ទេហំ សម្មជានា បដិសតា^(៣) ។

១ ម. បាតុទ្ធស្ស បញ្ចនស្ស ។ ២ ម. វិជ្ជា ។ ៣ ម. បដិសតា ។

ថេរីកាថា ទុកធិបាត

ដាក់រូបសង្ឃដ៏ ផ្គាប់ទូរ្យបាត អង្គុយលើភ្នំ លំដាប់នោះ ចិត្តរបស់ខ្ញុំ
រួចស្រឡះហើយ វិជ្ជាព ខ្ញុំបានសម្រេចហើយ សាសនាព្រះពុទ្ធ
ខ្ញុំក៏បានធ្វើហើយ ។

មេត្តាថេរី ។

[២៩០] ខ្ញុំជាអ្នកក្រេកករនឹងពួកទេវតា (ក្នុងឋានចាតុម្មហារាជីកា) បាន
រក្សាទុករូបស្រី ប្រកបដោយអង្គ ៨ អស់តិច្ឆី ១៤ តិច្ឆី ១៥ នឹងតិច្ឆី
ទី ៨ នៃបក្សផង នឹងបាដិហារិកបន្ទុះផងថ្ងៃនេះ ខ្ញុំនោះមានកត្តតែម្តង
ការសក់ ដណ្តប់សង្ឃដ៏ មិនគប្បីប្រាថ្នា ទូរ្យបាត (ណាមួយ)
ទេ គប្បីបន្ទាប់នឹងទូរ្យសេចក្តីក្រវល់ក្រវាយក្នុងព្រះយម (តែប៉ុណ្ណោះ) ។

មិត្តាថេរី ។

[២៩១] បពិត្រ ទេវតា សូមរលាភពិបាករាជីកាយនេះ ជាបេសមិនស្អាត
មានភ្លើងស្អុយ ខាងលើអំពីបាទដើម ខាងក្រោមអំពីចុងសក់ ។ កាល
ខ្ញុំប្រព្រឹត្តយ៉ាងនេះ បានដកពរៈខាងពួងហើយ បានផ្គាប់សេចក្តី
ក្រវល់ក្រវាយ អស់ហើយ ជាអ្នកមានចិត្តត្រជាក់ រលត់ទូរ្យហើយ ។

អរយមាតាថេរី ។

[២៩២] ម្ចាស់ខាងអកយា ពួកបុប្ផនដប់ចំពាក់ ក្នុងរាជីកាយណា
រាជីកាយ (នោះ) ជាសភាពបែកបាក់ អាត្មាអញដ៏អ្នកដឹងខ្លួន
ចាតុម្មហារីទាំងស្រុង នឹងដាក់ចុះ ទូរ្យរាជីកាយនេះចោលចេញ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស បើរីជាថា

តហ្វហ៍ ធុត្តធម្មហ៍ អប្បមាធរតាយ មេ
តណ្ហាត្វយោ អនុប្បត្តោ កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ^(១) ។

អរយត្ថេរី ។

(២៧៣) ចតុត្តតំ បញ្ចត្តតំ វិហារា ឧបនិក្ខមី
អលទ្ធា ចេតសោ សន្តិ ចិត្តេ អវសវត្តនំ ។
តស្ស មេ អដ្ឋមី វត្តិ^(២) យតោ តណ្ហា សម្មហតា
តហ្វហ៍ ធុត្តធម្មហ៍ អប្បមាធរតាយ មេ
តណ្ហាត្វយោ អនុប្បត្តោ កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

សាមា ។

ខុទ្ទកនិកាយ សមត្តោ ។

១ ឱ. ម. សាសនត្ថិ ។ ២ ឱ. ម. តណ្ហា មញ្ញំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ថេរីគាថា

អាត្មាអញត្រូវទុក្ខធម៌ ជាច្រើនពាល់ត្រូវហើយ ជាអ្នកត្រេកអរក្នុង
សេចក្តីមិនប្រមាទ បានសម្រេចនូវការអស់ទៅនៃគណ្ណា សាសនា
របស់ព្រះពុទ្ធ អាត្មាអញបានធ្វើហើយ ។

អរយាថេរី ។

(២៩៣) អាត្មាអញ មិនទាន់បានសេចក្តីស្ងប់រម្ងាប់នៃចិត្ត មិនលុះអំណាច
ក្នុងការនាចិត្ត បានចេញទៅខាងក្រៅអំពីលំនៅ ៤ ដង ៥ ដង ។
អាត្មាអញនោះ ត្រូវទុក្ខធម៌ជាច្រើនពាល់ត្រូវហើយ បានដកគណ្ណា
ហើយក្នុងវត្ថុទី ៨ អាត្មាអញ ជាអ្នកត្រេកអរក្នុងសេចក្តីមិនប្រមាទ
បានសម្រេច នូវការអស់ទៅនៃគណ្ណា សាសនារបស់ព្រះពុទ្ធ
អាត្មាអញបានធ្វើហើយ ។

សាមាថេរី ។

ចប់ ខុទ្ទកនិកាយ ។

បើកថាវាយ ពិភពិបាតោ

[២៩៤] បណ្ណាវសត្ថំ វស្សាជំ យតោ បព្វជិតាយ មេ
 នាភិជាជានិ ចិត្តស្ស សមំ លទ្ធិ តុណាចនំ ។
 អលទ្ធា ចេតសោ សង្ខំ ចិត្ត អវសវត្ថំ
 តតោ សំវេកមាចានំ សវិត្តា ជនសាសនំ ។
 តហ្វហិ ធុត្តធម្មហិ អប្បមាធនតាយ មេ
 តណ្ហាត្វយោ អនុប្បតោ កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ
 អដ្ឋ មេ សត្តមំ វត្ថំ យតោ តណ្ហាវិសោសិតា។

អពាណិ សាមា ។

[២៩៥] ចតុត្ថត្ថំ បព្វត្ថត្ថំ វិហារា ឧបនិត្តមី
 អលទ្ធា ចេតសោ សង្ខំ ចិត្ត អវសវត្ថំ ។
 សា ភិក្ខុនី ឧបាសិកា^(១) យា មេ សទ្ធាយិតាអហ្ម
 សា មេ ធម្មបទេសេសំ ទទ្ធាយតននាតុយោ ។
 តស្សា ធម្មំ សុណិត្តាន យថា មំ អនុសាសិ សា
 សត្តាហំ វិភាបល្មត្តេ ជនីនី បតិសុខមប្បតា^(២) ។
 អដ្ឋមិយា ចានេ បសាវេសំ តមោត្ថន្ធំ បដាលីយ ។

ឧត្តមា ។

១ ម. សា ភិក្ខុនី ឧបាសិកា ។ ២ ម. បីពិសុខសម្បត្តិ ។

បើគាថា ពិភពិបាត

(២៩៤) តាំងពីកាលអាត្មាអញបួសមកបាន ៤៥ ឆ្នាំហើយ អាត្មាអញមិន
 ខាន់បានស្គាល់នូវសេចក្តីស្ងប់ចិត្តម្តងទេ ។ អាត្មាអញមិនបាន
 សេចក្តីស្ងប់ចិត្ត មិនលុះអំណាចក្នុងការវិនាសចិត្ត តែតែមកអាត្មាអញ
 រក្សាដល់សាសនា នៃព្រះជិនស្រី ក៏បានដល់នូវសេចក្តីសំរេត ។
 អាត្មាអញ ត្រូវទុក្ខធម៌ជាច្រើនពាល់ត្រូវហើយ ជាអ្នកគ្រេកអរក្នុង
 សេចក្តីមិនប្រមាទ បានសម្រេចនូវការអស់ទៅនៃឥណ្ឌា សាសនា
 របស់ព្រះពុទ្ធ អាត្មាអញ បានធ្វើហើយ ថ្ងៃនេះជាកត្រី ទី ៧
 របស់អាត្មាអញ ជាកត្រីដែលឥណ្ឌាវិនិស្វ័ត ។

សាមាថេរី ដទៃទៀត ។

(២៩៥) អាត្មាអញ មិនបានសេចក្តីស្ងប់រម្ងាប់ចិត្ត មិនលុះក្នុងអំណាច
 ការវិនាសចិត្ត បានចេញទៅ ខាងក្រៅអំពីលំនៅ ៤ ជង ៥ ជង ។
 អាត្មាអញនោះ បានចូលទៅកកក្នុងនី ដែលអាត្មាអញគួរជឿ
 (បដាចារកថា) កកក្នុងនោះបានសំដែងធម៌ គឺខន្ធ អាយតនៈ ធាតុ ដល់
 អាត្មាអញ ។ លុះអាត្មាអញ បានស្តាប់ធម៌របស់លោក តាមទំនង
 ដែលលោកបានប្រៀនប្រដៅ អាត្មាអញក៏ឆ្កែងដោយបីតិរិន័យសុខៈ
 អង្គុយលើបល្ល័ង្កមួយ អស់ ៧ ថ្ងៃ ។ ក្នុងថ្ងៃទី ៨ អាត្មាអញបាន
 ទំលាយគំនរនឹងគឺ គឺមោហៈ ហើយសណ្តូកជើងទាំងគូ ។

ឧត្តមាថេរី ។

(២៩៦) យេ ឥមេ សត្ត ពោជ្ឈង្គា មត្តា និព្វានបត្តិយា

ភាវិតា តេ មយា សព្វេ យថា ពុទ្ធន ទេសិតា ។

សុត្តាភស្សន្តិមិត្តស្ស លាភិដិហំ យទិច្ឆតិ

ឱរសា ដិតា ពុទ្ធស្ស និព្វានាភិវត្តា សទា ។

សព្វេ កាមា សមុច្ឆិន្ទា យេ ទិព្វា យេ ច មាណុសា

វិត្តីលោកា ជាតិសំសារោ នត្តិនានិ បុនន្តរោ ។

អញ្ញាណ ខន្តមា ។

(២៩៧) ទិវា វិហារោ និត្តម្ម ភិជ្ឈក្កដម្មំ បព្វតេ

នាគំ ឱតាហមិត្តលំ នទីតវម្មំ អន្តសំ ។

បុរិសោ អង្គសមាទាយ ទេហំ ចាទន្តិ យាចតិ

នាតោ បសារយំ ចាទំ បុរិសោ នាគមារុហំ ។

ទិស្វា អទន្តំ ទមិតំ មនុស្សនំ វសំ កតំ

តតោ ចិត្តំ សមាធម៌ ខលុ តាយ វនំ តតា ។

ទន្តិកា ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ថេរីភាថា

(២៧៩) ពោជ្ឈន្តំទាំង ៧ ណា ជាទុបាយដើម្បីដល់នូវព្រះនិព្វាន ពោជ្ឈន្តំ
ទាំងអស់នោះ អាត្មាអញបានចម្រើនហើយ តាមលំអានដែលព្រះពុទ្ធ
សំដែងហើយ ។ អាត្មាអញជាឱរសធីតា របស់ព្រះពុទ្ធ ជាអ្នកក្រេកអរ
ចំពោះព្រះនិព្វាន ក្នុងកាលទាំងពួង ជាអ្នកបានសុញ្ញតសមាបត្តិ
នឹងអនិមិត្តសមាបត្តិតាមប្រាថ្នា ។ តាមទាំងអស់ នោះជាទិព្វក្តី
ជារបស់មនុស្សក្តី អាត្មាអញបានកាត់ផ្តាច់ផ្តល់ហើយ ជាតិសង្សារ
របស់អាត្មាអញ អស់រលីងហើយ ឥឡូវនេះ ភព្វថ្មីមិនមានទេ ។

ទន្តមាថេរី មួយរូប ។

(២៨៧) អាត្មាអញបានចេញទៅ អំពីទីសម្រាក ក្នុងវេលាថ្ងៃ លើក្ខំ
ឈ្មោះតិជ្ឈក្ខដ ហើយបានឃើញដំរីដែលចុះឡើង ក្បែរឆ្នេរស្ទឹង
(ឈ្មោះចន្ទកាតា) ។ បុរសកាន់កន្សែ បង្គាប់ថា ឯងចូរជូន
ជើងមក ដំរីក៏ជូនជើង ហើយបុរសក៏ឡើងជិះដំរី ។ អាត្មាអញបាន
ឃើញដំរីដែលគេមិនទាន់ទូន្មាន គេអាចទូន្មានឲ្យលុះក្នុងអំណាច
របស់ពួកមនុស្សបាន ហើយក៏ទៅកាន់ព្រៃ តាមកិរិយារបស់ដំរីនោះ
ក៏បានធ្វើចិត្តឲ្យនឹងធីនី ព្រោះឃើញដំរីនោះ ។

ទន្តិកាថេរី ។

(២៧៨) អញ ដឹងតែ វេលា ក្នុងស័ក អត្តានិ អង្គិក ឧត្តរ

ក្នុងស័កសហស្សន័ សព្វា ដ៏សោយមិកា

ឯតម្លាឡាហនេ ធុញ្ញា តាសំ កម្មនុសោចសិ ។

អត្ថបា^(១) វត មេ សល្ល ធុញ្ញាសំ ហនេយនិស្សតិ

យំ មេ សោកបរោតាយ ធុញ្ញាសោតិ ព្យាបាធុនិ ។

សាជ្ជ អត្ថធុសល្លាហំ ធុញ្ញាតា បរិធុត្ថតា

តុនិ ធុម្ពញ្ញា សធុញ្ញា ឧបេមិ សាលំ មុនិ ។

ឧត្តរ ។

(២៧៩) ក៏ មេ កតា រាជកហោ មនុស្សា មន្តិ បតាវ អញ

យេ សុត្តំ ន ឧបាសន្តំ នេសេន្តំ^(២) តុនុសាសនំ ។

តញ្ច អប្បដិវាទិយំ អសេចនកហោជិ

បរិធុ មញ្ញា សប្បញ្ញា វលាហានិវត្តត្ថ ។

បើកថា ពិភពបាត

(២៨៨) ម្ចាស់ទាំងឡាយ នាគក្នុងក្រុង ឬក៏ព្រៃថា ម្ចាស់ជីវៈ
 មាសម្តាយ ដូច្នេះ នាគក្នុងជីវៈ ក្នុងស្រីរបស់នាគទាំងអស់
 ៨៤០០០ មានឈ្មោះថា ជីវៈ ដូចគ្នា ត្រូវដេញចង ឈាបនដ្ឋាននេះ
 បណ្តាក្នុងស្រីទាំងនោះ តើនាគសោកចំពោះកូនស្រីណា ។

សេចក្តីសោកសៅ ពេស្រយនូវព្រះអង្គរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គ ជាប់របស់
 ដែលគេឃើញបានដោយក្រ បានដកបញ្ចេញហើយ ព្រះអង្គបាន
 បន្ទោបង់នូវសេចក្តីសោកព្រោះកូនស្រី របស់ខ្ញុំព្រះអង្គ ដែលត្រូវ
 សេចក្តីសោកគ្របសង្កត់ហើយ ។ ក្នុងថ្ងៃនេះ ខ្ញុំព្រះអង្គនោះមាន
 សរសើរហើយ ជាអ្នកមិនមានសេចក្តីស្រេកឃ្លាន បានរំលត់ទុក
 ហើយ ខ្ញុំព្រះអង្គ សូមដល់ព្រះពុទ្ធជាអ្នកប្រាជ្ញផង ព្រះធម៌ផង
 ព្រះសង្ឃផង ជាសរណៈ ។

ឡើយបើ ។

(២៨៩) ពួកមនុស្ស ក្នុងក្រុងព័ន្ធនេះ សម្បូរភិក្ខុអ្វី ដូចជាបុគ្គល
 សម្បូរផឹកទឹកយ៉ូ ក៏មិននាំគ្នាចូលទៅរកនាងសុភាមី ដែលកំពុង
 ប្រកាសព្រះពុទ្ធសាសនា ។ ពួកបណ្ឌិតបុរស ប្រកបដោយប្រាជ្ញា
 ទំនងជាបានក្រេបងឹក ឡើយនោះ ជាធម៌មិនគប្បីដឹកនាំបុគ្គល
 ឲ្យត្រឡប់ថយ ជាធម៌មិនលាយឡំ ពន្យល់សេ ដូចជាពួក
 អ្នកដើរផ្លូវឆ្ងាយ បានក្រេបងឹកនូវផ្លូវភៀស ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស ថេរីគាថា

សុក្កា សុក្កេហំ ធម្មេហំ វីតនកា សមាហិតា

ជារតី អន្តិមំ ទេហំ ជេត្វា មារំ សវហំ ។

សុក្កា ។

(៣០០) នត្ថំ និស្សរណំ លោកេ កី វិវេកេន កាហសំ

ភុញ្ញាហំ កាមរតិយោ មាហុ បច្ឆាទិតាបិដំ ។

សត្តិស្វល្លបមា កាមា ខន្ធានំ អនិក្កដនា

យំ ភិក្ខុ កាមរតី ព្រុសំ អរតិទានំ សា មមំ ។

សព្វត្ថ វិហិតា នន្តំ តមោក្ខន្ធា បទាលិតោ

ឃី ជាតាហំ បាបិម ធិហិតោ ត្រមសំ អន្តកេ ។

សេលា ។

(៣០១) យន្តំ ឥសីហំ បត្តត្ថំ ហំ នំ ធុរកិសម្ពរំ

ន តំ ទ្ធព្វលំ បញ្ចាយ យ សក្កា បប្បោត្តមិត្តិយា ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ថេរីគាថា

ព្រះនាងសុក្កាថេរី មានលោកុត្តរធម៌ ធីបរិសុទ្ធល្អ ជាស្រីប្រាសចាក
ពន្លះហើយ ជាអ្នកនឹងធីន៍ ឈ្នះមារព្រមទាំងពុំមានៈ ហើយ
ទ្រទ្រង់រាងកាយ មានក្នុងទីបំផុត ។

សុត្តាថេរី ។

(៣០០) ការរលាស់ខ្លួនចេញ(ចាកភព) ក្នុងលោក របស់នាងមិនមានទេ
នាងនឹងធ្វើអ្វីដោយវិវេក នាងចូរបរិភោគនូវតម្រេកដែលអាស្រ័យនូវ
តាមទាំងឡាយ កុំឲ្យក្តៅក្រហាយ ក្នុងកាលជាខាងក្រោយឡើយ ។

តាមទាំងឡាយ មានទេវមារដោយលំពែងនឹងដែកសូល ជាគ្រឿង
កាប់ចិត្តនូវទុប្បាទនក្នុងទាំងឡាយ អ្នកឯងពោល (សំដៅ)តម្រេក
ក្នុងតាមណា ឥឡូវនេះ តម្រេកក្នុងតាមនោះ ជាទីអផ្សុកដល់អាត្មា
ទេវតី ។ សេចក្តីរីករាយក្នុងអារម្មណ៍ទាំងពួង យើងបានកំចាត់
ចេញហើយ គំនរនឹងត យើងបានទំលុះទំលាយហើយ ម្ចាស់មារ
មានចិត្តបាប អ្នកឯងចូរជីវិតនេះចុះ ម្ចាស់មារថោកទាប
អ្នកឯងយើងកំចាត់ចេញបានហើយ ។

សេណាថេរី ។

(៣០១) ពួកឥសី (មានព្រះពុទ្ធជាដើម) គប្បីដល់ នូវឋានៈណា ដែល
បុគ្គលដទៃ មិនងាយនឹងបានសម្ពុត ស្រ្តីមិនអាចនឹងដល់ នូវឋានៈ
នោះ ដោយប្រាជ្ញាប្រវែងពីរឆ្នាំបំប៉នទេ ។

ថេរីភាមយ ចក្កនិបាតោ

វត្ថុភាវេនោ កីតិយេន ចិត្តម្ហី សុសមាហិតេ

ញាណម្ហី វត្ថុមាណម្ហី សម្មា ធម្មំ វិបស្សតោ ។

សព្វត្ថ វិហិតា នន្ទំ តមោត្តនោ បណាលិតោ

ឯវំ ជាតាហិ ចាបិម និហិតោ ត្រមសិ អន្តតោ ។

សោមា ។

តិកនិបាតោ និដ្ឋិតោ ។

ថេរីជាថា ពិភពិបាត

កាលបើចិត្តរបស់បុគ្គល អ្នកឃើញច្បាស់នូវធម៌ ដោយប្រពៃ
បានដកលំអំហើយ កាលបើញ្ញាណកំពុងតែប្រព្រឹត្តទៅ តើស្រីភាព
ហេតុម្តេចមិនគប្បីធ្វើឱ្យវាមាននោះបាន ។ សេចក្តីរករកយកក្នុងការម្នាក់
ទាំងពួង យើងបានកំចាត់ចេញហើយ គំនរធីត យើងបានទំលុះ
ទំលាយហើយ ម្ចាស់មានចិត្តបាប អ្នកឯងចូរផ្លឹងយកផ្លូវនេះចុះ
ម្ចាស់មានថោកទាប អ្នកឯង យើងកំចាត់ចេញបានហើយ ។

សោមាថេរី ។

ចប់ ពិភពិបាត ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ថេរីភាថា

បើគាថាយ បត្តកុនិបាតោ

(៣០២) បុត្តោតុទ្ធស្សនាយាដោ កស្សទោសុសមាហិតោ

បុត្រេនីវាសំសោ^(១)វេទិ សត្តានាយញ្ច បស្សតិ

អថោជានិត្តយំបត្តោ អភិញ្ញាវេសិតោមុនិ

ឯតាហិតីហិតិវិជ្ជាហិតោវិជ្ជោហោតិព្រាហ្មណោ។

តថេវភទ្ទកាបាលានិ^(២) តេវិជ្ជាមច្ចហាយិនិ

នាវេតិអន្តមំទេហំ ជេត្វាមាសវាហានិ។

ទិស្វាអាទិនិវលោកេ ឧភោបព្វជិតាមយំ

ត្យម្ភិជីណាសវាទន្តា សីតិភូតម្ភិ ជិត្យតាតិ។

ភទ្ទកបិណនី ។

បត្តកុនិបាតោ និដ្ឋិតោ ។

១ ឧ. ម. យោ ។ ២ ឧ. ភទ្ទកបិណនី ។ ម. ភទ្ទកបិណនី ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ថេរីគាថា

ថេរីគាថា បត្តកុណិបាត

[៣០២] ព្រះថេរីឈ្មោះកស្សប ជាបុត្តពុទ្ធាយាទ មានចិត្តដ៏កល់មាំល្អ
 លោកបានផ្ទុកឲ្យបុត្រនិវាស ទាំងឃើញឋានសួគ៌នឹងអបាយ លំដាប់
 អំពីនោះមក លោកបានដល់នូវធម៌ជាទីអស់ទៅនៃជាតិ បានសម្រេច
 នូវអភិញ្ញា ជាអ្នកប្រាជ្ញ ជាព្រាហ្មណ៍ បានសម្រេចវិជ្ជា ៣ ដោយ
 វិជ្ជា ៣នេះ ។ ព្រះថេរីឈ្មោះ ភទ្ទកាបិលានី ក៏យាងនោះដែរ បាន
 សម្រេចវិជ្ជា ៣ ញ៉ាំងមច្ចុទ្យសាបសូន្យ ឈ្នះមារព្រមទាំងវេទនៈ
 ហើយទ្រទ្រង់រាងកាយ ជាទីបំផុត ។ យើងទាំងពីររូប បានឃើញ
 ទោសក្នុងលោក ហើយមកបួស យើងទាំងនោះ ជាព្រះវិណាស្រត
 បានខ្លួនខ្លួនហើយ ជាអ្នកមានចិត្តត្រជាក់ បាននិព្វានហើយ ។

ភទ្ទកាបិលានីថេរី ។

ចប់ បត្តកុណិបាត ។

បើកាយាយ បញ្ចកនិបាតោ

[៣០៣] បណ្ណាវីសតិវស្សានំ យតោ បព្វជិតា អហំ
 អន្ធខសដ្ឋតមត្ថម្បំ ចិត្តស្សបសមជ្ឈតំ ។
 អលទ្ធា ចេតសោ សន្តិ កាមរកេន វស្សតា
 ពាហា បក្កយ កន្លងំ វិហារំ ចារិសី អហំ ។
 សា ភិក្ខុនី ឱចាគន្ធិ^(១) យា មេ សទ្ធាយិកា អហុ
 សា មេ ធម្មមនេសេសំ ឧទ្ធាយតននាតុយោ ។
 តស្ស ធម្មំ សុណត្វាន ឯកមន្តេ ឱចារិសី
 បុព្វេនិវាសំ ជាធម៌ ទិព្វចក្ខុំ វិសោធិតំ ។
 ចេតោ បរិច្ចញ្ញាលាញ ភោតនាតុ វិសោធិតា
 ឥទ្ធិមិ មេ សច្ចកតា បត្តា មេ អាសវត្ថុយោ
 ន មេភិញ្ញា សច្ចកតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

អញ្ញាណ វិក្កនំ អប្បញ្ញតា ។

[៣០៤] មត្តា វិណ្ឌន រូបេន សោ ភក្កេន យសេន ច
 យោពូជេន តុបបទ្ធា អញ្ញា សមតិមត្តាហំ ។
 វិក្កសេត្វា ឥមំ កាយំ សុចិត្តំ ពាលលាបនំ^(២)
 អដ្ឋាសី វេសិទ្ធាវមិ លុទ្ធា ចាសមិវេដ្ឋិយា^(៣) ។

១. ម. វិក្កនំ ឧបទ្ធា ២. វ. ពាលលាបនំ ៣. វ. បាសមិវេដ្ឋិយា ម. បាសមិវេដ្ឋិយំ។

បើកថា បញ្ចកន្តិបាត

[៣០៣] តាំងពីកាលអាត្មាអញបួសមកបាន ២៥ វស្សាហើយ មិនបាន
 សេចក្តីស្ងប់ចិត្ត សូម្បីត្រឹមមួយផ្កាតម្រាមដែរ ។ អាត្មាអញមានចិត្ត
 ទទឹកដោយកាមរាគ មិនបានសេចក្តីស្ងប់ចិត្ត ផ្តង់ដើមដែកទុកកន្លែង
 ហើយចូលទៅកាមលំនៅ ។ អាត្មាអញនោះ ចូលទៅរកភិក្ខុនី
 (ធម្មទិន្នាថេរី) ជាស្រ្តីដែលអាត្មាអញគួរជឿ លោកបានសំដែងធម៌
 គឺខន្ធ អាយតនៈ ធាតុ ដល់អាត្មាអញ ។ លុះអាត្មាអញបានស្តាប់
 ធម៌របស់លោកហើយ បានចូលទៅក្នុងទ័សមគ្គ ដឹងនូវបុព្វេនិរាស
 បានជម្រះទិព្វចក្ខុ ។ ចេតោបរិយញ្ញាណនឹងសោតធាតុ អាត្មាអញ
 បានជម្រះហើយ បូជ្ជ អាត្មាអញបានធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់ហើយ ការអស់
 ទៅនៃកាសវៈ អាត្មាអញបានសម្រេចហើយ អភិញ្ញាត អាត្មាអញ
 បានធ្វើឲ្យច្បាស់ហើយ ព្រះពុទ្ធសាសនាអាត្មាអញក៏បានធ្វើហើយ ។
 ភិក្ខុនីមួយរូប មានឆាមនឹងពោត្រមិនប្រាកដ ។

[៣០៤] អាត្មាអញស្រវឹង រឹងមាំ ដោយការសរសើរគុណផង
 ដោយរូបសម្បត្តិផង ដោយលិអង្គលើសផង ដោយយសផង
 ដោយវ័យផង បានមើលឆាយពួកស្រីដទៃ ។ អាត្មាអញស្អិតស្អាង
 រាងកាយនេះ ឲ្យវិចិត្រល្អ ឲ្យជាទីរាក់ទាក់នៃជនពាល ហើយ
 ឈរក្បែរទ្វារផ្ទះ នៃស្រីពេស្យា ដូចជាព្រានម្រឹក ដាក់អន្ទាក់ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ថេរីគាថា

បិណ្ឌនំ វិទិស្សនំ^(១) កុយំ បកាសិតំ ពហំ
អកាសំ វិជំ មាយំ ឧដ្ឋក្សនំ ពហំ ជនំ ។
សាជ្ជំ បិណ្ឌំ ចរិតានំ មណ្ឌា សង្ឃាដិចារតា
ដិសិដ្ឋា វុត្តមលម្ហំ អវិតក្កស្ស លាភិនំ ។
សព្វេយោតា សម្មច្ឆន្នា យេ ទិព្វា យេ ច មាណសា
ខេបេត្វា អាសវេសព្វេ សីតិក្ខតម្ហំ ទិព្វតា ។
វិមលា បុរណគណីកា ។

(៣០៥) អយោនិសោមនសីតារា តាមរាគេន អទ្ធិតា^(២)

អហោសំ ឧទ្ធជា បុព្វេ ចិត្តេ អវសវត្តនំ ។
បរិយុដ្ឋិតា តិលេសេហិ សុខសញ្ញានុវត្តនំ
សមំ ចិត្តស្ស មាលភី រាគិច្ឆវសានុតា ។
តិសា បណ្ឌា វិវណ្ណា ច សត្ត វស្សាដិចារិហំ
ជាហំ ទិវា វា វត្តិ វា សុខំ វិជ្ជំ សុទ្ធិក្ខតា ។
តតោ វជ្ជំ តហេត្វានំ ចារិសី វនមន្តរំ

១ ឧ ម. វិទិស្សនំ ។ ២ ឧ. អទ្ធិកា ។ ម. អទ្ធិតា ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ បេរិយាយ

អាត្មាអញសំដែងគ្រឿងប្រដាប់នឹងអវយវៈដ៏កំបាំង ឲ្យដាក់ច្បាស់ជា
 ច្រើនសេចក្តីកាកក្តាយ បានធ្វើមាយាច្រើនយ៉ាង (ដើម្បី) ញ៉ាំងជនពាល
 ជាច្រើន (ឲ្យស្រេចស្រាល) ។ ក្នុងថ្ងៃនេះ អាត្មាអញនោះ បានការ
 សក់ដណ្តប់សង្ឃដ៏ ដើរទៅចិណ្ឌបាត រួចអង្គុយក្រោមម្លប់ឈើ ជា
 អ្នកបាននូវធម៌ដែលមិនមានវិតក្កៈ។ គ្រឿងប្រកបទាំងពួងនោះជាទិព្វក្តី
 ជារបស់មនុស្សក្តី អាត្មាអញបានផ្តាច់ផ្តិលហើយ អាត្មាអញបានញ៉ាំង
 អាសវៈទាំងពួងឲ្យអស់ហើយ ជាអ្នកមានចិត្តត្រជាក់ រំលត់ទុក្ខហើយ ។

វិមលាថេរី ជាស្រីពេស្សព័ដើម ។

(៣០៥) កាលពីដើម អាត្មាអញត្រូវតាមរាគបៀតបៀន ជាអ្នកមាន
 ចិត្តរវើរវាយ មិនលុះក្នុងអំណាចការនាចិត្ត ព្រោះធ្វើទុកក្នុងចិត្តមិនជា
 ទុបាយនៃប្រាជ្ញា ។ អាត្មាអញ លុះត្រូវកំលេសទាំងឡាយរួចរឹត
 ហើយ ជាអ្នកប្រព្រឹត្តតាមសេចក្តីសំគាល់ក្នុងកាមថាជាសុខ ជាអ្នក
 លុះក្នុងអំណាចនៃចិត្តដែលប្រកបដោយរាគៈ ក៏មិនបាននូវសេចក្តី
 ស្ងប់ចិត្តឡើយ ។ អាត្មាអញទៅជាស្តម រស្មីស្វាង ភ្ជាប់សម្បុរ
 ប្រព្រឹត្តមកអស់រណ្តាំហើយ អាត្មាអញដល់នូវសេចក្តីទុក្ខក្រៃពេក មិន
 បានសេចក្តីសុខ ទាំងថ្ងៃទាំងយប់ ។ ព្រោះមិនមានសេចក្តីសុខនោះ
 អាត្មាអញ ក៏បានការខ្សែចូលទៅក្នុងចន្លោះព្រៃ (ដោយគិតថា)

ថ្ងៃព្រហស្បតិ៍ បញ្ចក្សតាតោ

[illegible]

ទទ្យបាសំ កក្កតានុ រក្កសាខាយ តន្ថយ

បក្ខប ចាន កាយ អង្គ ប្រតិបត្តិ មេ ។

សំបក ។

(၈၀၆) အနက် အနက် ပုဒ် ပုဒ် ပုဒ် ပုဒ် ပုဒ် ပုဒ် ပုဒ် ပုဒ် ပုဒ် ပုဒ်

អស្សកាយ ចិត្ត កាវេហ៍ ឯកាន្ត ស្មស មាហាត្ថ ។

យថា សំ តថា ឯតំ យថា ឯតំ តថា សំ

ឆ្នាំ ១៩៧៥ រាជធានី ភ្នំពេញ ពេល ១២ ម៉ោង ព្រឹក ។

ឯកសារ អត្ថបទ រដ្ឋបាល

ត្រៃសកាយ បញ្ចាយ អភិធម្ម ទិក្ខុស ។

តស៊ូ មេ អប្បមត្តាយ វិច័ន្ទន្តយា យោន៍សោ

យថាភុតំ អយំ កាលោ ឯដ្ឋោ សុទ្ធិពាហិ វ ។

អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា អង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា

អប្បមត្តា វិសំយត្តា ឧបសន្នមី ជិត្តតា ។

৪৬ ৭

ថេរីតាថា បញ្ចកនិបាត

អាត្មាអញចង់កក្កដ៍នេះប្រសើរ ត្រង់វិលវៅកាន់ភេទថាគឺជាបរិញ្ញា
 មិនប្រសើរឡើយ ។ អាត្មាអញបានធ្វើអន្ទាក់យ៉ាងមាំ ចង់ទីនិមិក
 ឈើ ដាក់អន្ទាក់ត្រង់ក ក៏ស្រាប់តែចិត្តរបស់អាត្មាអញរួចស្រឡះ ។
 សីហាថេរី ។

(៣០៦) ម្ចាស់នាងនន្ទា នាងចូរមើលរាងកាយ ដែលមានជម្ងឺជានិច្ច មិន
 ស្អាត ជាប់របស់ពុករលួយ ដែលឆ្អឹង ៣០០ កំណាត់ផ្គុំឡើងហើយ
 (នេះ) នាងចូរអប់រំចិត្តដោយអស្មុកស្មញ្ញា ឲ្យជាចិត្តមានការម្នាក់តែ
 មួយ តាំងនៅមាំល្អ ។ សរីរៈនេះយ៉ាងណា សរីរៈរបស់នាងហ្នឹង
 ក៏យ៉ាងនោះដែរ សរីរៈរបស់នាងហ្នឹងយ៉ាងណា សរីរៈនេះក៏យ៉ាង
 នោះដែរ នាងកុំខិតខំប្រកួស ខំពិចារណារាងកាយនេះ ទាំងយប់
 ទាំងថ្ងៃ យ៉ាងនេះឯងថា សរីរៈ (នេះ) ដែលពួកជនពាលរីករាយ ជា
 របស់ពុករលួយ មានភ្លិនអាត្រក់ ។ លំដាប់អំពីនោះ ខ្ញុំក៏បាន
 ពិនិត្យឃើញដោយប្រាជ្ញារបស់ខ្លួន ។ ខ្ញុំនោះមិនធ្វេសប្រហែស
 ខំពិចារណាដោយទុក្ខយន្តប្រាជ្ញា ក៏បានឃើញកាយនេះ ទាំង
 ខាងក្នុងទាំងខាងក្រៅ តាមពិត ។ ខាងក្រោយមក ខ្ញុំឡើយ
 ណាយក្នុងកាយ រសាយក្នុងសន្តាន ជាអ្នកមិនធ្វេសប្រហែស
 ក៏បានប្រាសចាកយោគៈ មានចិត្តស្ងប់ មានទុក្ខរលត់ហើយ ។
 នន្ទាថេរី ។

(៣០៧) អត្ថំ ចន្ទញ្ច សុរិយញ្ច ទេវតា ច នមស្សំហំ

នធិត្ថិត្វានំ កន្ធាន ឧទកំ ឱរហាមិហំ ។

តហុវុតសមាទាធា អឡំ សីសស្ស ឱលិទ្ធំ

នមាយ សេយ្យំ កប្បមំ រត្តកត្តំ ន កុញ្ញហំ ។

វិក្ខុសមណ្ឌនវតា ញាបនន្ទាទនេហំ ច

ឧបកាសី ឥមំ កាយំ កាមរកេន អទ្ធិតា ។

តតោ សទ្ធិំ លក្ខិត្វាន បព្វជី អនតារិយំ

ទិស្វា កាយំ យថាភូតំ កាមរតោ សម្មហតោ ។

សព្វេ ភវា សម្មច្ឆន្ទា ឥន្ទា ច បត្តនា មិ ច

សព្វយោកវិសិយុត្តា សន្តិមាបុណី ចេតសោ ។

នន្តរា ថេរី ។

(៣០៨) សទ្ធាយ បព្វជិត្វាន អតារស្មា អនតារិយំ

វិធជិហំ តេន តេន លាភសក្ការឧស្សុកា ។

(៣០៧) អាត្មាអញបានថ្វាយបង្គំភ្លើងផង ព្រះចន្ទ្រផង ព្រះអាទិត្យផង
 ពួកទេវតាផង រួចហើយ អាត្មាអញទៅកាន់កំពង់នៃស្ទឹងទាំងឡាយ
 ហើយចុះទៅក្នុងទឹក ។ អាត្មាអញសមាទាននូវវត្ថុច្រើនយ៉ាង
 គឺការក្បាលភាគកណ្តាល សម្រេចការដេកលើផែនដី មិនបាន
 បរិភោគបាយក្នុងវេលាយប់ ។ អាត្មាអញត្រេកអរក្នុងការស្ថិតស្ថាន
 នឹងការប្រដាប់ លុះតាមរាត្របៀតបៀនហើយ ក៏បានទំនុកបំរុងកាយ
 នេះ ដោយគ្រឿងឆ្ងល់ នឹងគ្រឿងអប់ ។ ក្នុងកាលខាងក្រោយ
 មក ខ្ញុំបាននូវសត្វ (ក្នុងសំណាក់ នៃព្រះមហាមោគ្គល្លានត្ថេរ)
 ហើយបួសក្នុងធម្មវិន័យ តាមរាត្រ ខ្ញុំបានដកចេញហើយ ព្រោះបាន
 ឃើញនូវរាងកាយ តាមពិត ។ ភពទាំងអស់ផង សេចក្តីប្រាថ្នាផង
 សេចក្តីតាំងចិត្តទុកផង អាត្មាអញបានផ្តាច់ផ្តិលហើយ អាត្មាអញបាន
 ប្រាសចាកយោគៈទាំងពួងហើយ បានដល់នូវសេចក្តីស្ងប់ចិត្ត ។
 នន្តត្តាថេរី ។

(៣០៨) អាត្មាអញចេញអំពីផ្ទះ ហើយមកបួសក្នុងធម្មវិន័យ ដោយសត្វ
 ខ្វល់ខ្វាយក្នុងលាភៈនឹងសក្ការៈ ប្រព្រឹត្តដោយហេតុ (ដែលញ៉ាំង
 លាភឲ្យកើតឡើង មានពាហុសច្ចៈនឹងធម្មកថាជាដើម) នោះៗ ។

បើកាយ បញ្ចករិយ

វិញ្ញាណ បរមំ អត្តំ បរិមមត្តំ អសេវិហំ
 កិលេសាមំ វសំ កុណំ សាមញ្ញត្តំ ធិរដ្ឋិហំ ។
 តស្ស មេ អហំ សំវេតោ ធិសិដ្ឋាយ វិហារកេ
 ឧមគ្គបដិបទ្ធិម្ហំ តណ្ហាយ វសមាគតា ។
 អប្បកំ ធិវតំ មយ្ហំ ជក ព្យាដំ ច មទ្គតំ
 បុរយំ ភិដ្ឋតំ កាយោ ន មេ កាយោ បមដ្ឋិតុំ ។
 យថាភូតមវេត្តន្តំ ឧទ្ធានំ ឧទយត្ថយំ
 វិមត្តចិត្តា ឧដ្ឋាសី កតំ ឧទ្ធស្ស សាសនំ ។

មិត្តកាលំ ។

(៣០៩) អតារស្មំ វសន្តិហំ ធម្មំ សុត្វាន ភិក្ខុនោ
 អទ្ធសំ វិរជំ ធម្មំ ធិព្វានំ បទមទ្គតំ ។
 សាហំ បុត្តំ ធិតារា ធនធានា ធិឧយ
 កេសេ ធនាបយត្វាន បព្វជី អនតារិយំ ។
 សិក្ខុមាណ អហំ សន្តំ កាវេដ្ឋំ បក្កមញ្ញាសំ
 បហាសំ រាគនោសញ្ច តនេកដ្ឋេ ច អាសវេ ។

ថេរីភាថា ចញ្ចុកនិបាត

អាត្មាអញបានលះប្រយោជន៍ដ៏ទុក្ខមហាល ហើយសេពនូវប្រយោជន៍
 ថោកទាប ពុទ្ធក្នុងអំណាចនៃគិលេសទាំងឡាយ មិនត្រេកអរនឹង
 ប្រយោជន៍នៃសមណៈ ។ សេចក្តីសង្កេត ក៏មានដល់អាត្មាអញនោះ
 ដែលអង្គុយក្នុងលំទៅថា អាត្មាអញដើរផ្លូវខុសលុះក្នុងអំណាចតណ្ហា។
 ជីវិតរបស់អាត្មាអញមានប្រមាណតិច ដរាបនឹងព្យាធិតែងញ៉ាំញី មុន
 កាយនេះនឹងបែកផ្លាស់ មិនមែនជាគោលគួរ អាត្មាអញធ្វេសប្រហែស
 ឡើយ ។ អាត្មាអញកាលពិចារណានូវការកើតឡើង នឹងការសូន្យ
 ទៅនៃខន្ធទាំងឡាយ តាមពិត ក៏មានចិត្តរួចស្រឡះ ហើយចេញ
 (ចាកគិលេសទាំងឡាយ) ពុទ្ធសាសនា អាត្មាអញបានធ្វើហើយ ។
 មិត្តកាលីថេរី ។

(៣០៩) អាត្មាអញកាលនៅក្នុងផ្ទះ បានស្តាប់ធម៌របស់ភិក្ខុហើយឃើញ
 ធម៌ ប្រាសចាកចូលគិលេស ជាធម៌នាំសត្វឲ្យចេញចាកតណ្ហា
 ជាហេតុនាំឲ្យបានសេចក្តីសុខ មិនយូរ ។ អាត្មាអញនោះបានបោះ
 បង់ចោលនូវកូនប្រុសធំ កូនស្រីធំ ទ្រព្យនឹងស្រូវផង បានឲ្យគេ
 កោរសក់ ហើយមកប្តូរក្នុងធម៌និយម ។ អាត្មាអញកាលនៅជា
 សិក្ខុមា ។ បានញ៉ាំងមន្ត្រីទាំងលើឲ្យកើត បានលះរាគៈនឹងទោសៈផង
 រាស្ត្រទាំងឡាយដែលតាំងនៅជាមួយគ្នានឹងរាគៈទោសៈនោះផង ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស បើរោចិ

ភិក្ខុនី ឧបសម្បជ្ជ	បុព្វជាតិមនុស្សី
ទិព្វចក្ខុំ វិសោធនំ	វិមលំ សាធុការិកំ ។
សម្មារេ បរតោ ទិស្វា	ហេតុជាតេ បលោកិនេ
បហាសំ អាសវេ សព្វេ	សីតិភូតម្ហំ ទិព្វតា ។

សរុណ ។

(៣០០) ទស បុត្តេ វិជាយិត្វា	អស្មី រូបសមុស្សយេ
តតោហំ ទុព្វលា ដិណ្ណា	ភិក្ខុនី ឧបសម្បជ្ជមី ។
សា មេ ធម្មមនេសេសំ	ខន្ធយេតននិធាតុយោ
តស្សា ធម្មំ សុណិត្វាន	កេសេ នេត្វាន បព្វជី
តស្សា មេ សិក្ខុមាធាយ	ទិព្វចក្ខុំ វិសោធនំ
បុព្វេនិវាសំ ជាធម៌	យត្ថ មេ វិសិកំ បុរេ ។
អនិមិត្តញ្ច ការេមិ	ឯកត្តា សុសមាហិតា
អនន្តរា វិមោក្ខាសី	អនុចាធាយ ទិព្វតា ។
បញ្ចក្ខន្ធា បរិញ្ញាតា	តិដ្ឋនិ ទិដ្ឋមូលកា
បិតិវត្ថជនេជម្ហិ	នត្ថនាទិ បុនព្វរោ ។

សរុណ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ថេរីគាថា

លុះអាត្មាអញបានឧបសម្បទាជាកិត្តន៍ហើយ ក៏រកឃើញនូវបុព្វជាតិ
ទាំងទិព្វចក្ខុមិនមានមន្ទិល ដែលពួកសប្បុរសចំរើនហើយ ក៏អាត្មា
អញបានជម្រះហើយ ។ អាត្មាអញបានឃើញសង្ខារទាំងឡាយដែល
កើតអំពីហេតុ មានសភាពទ្រុឌទ្រោម ថាជារបស់ដទៃ ហើយបាន
លះអាសវៈទាំងអស់ ជាអ្នកមានចិត្តត្រជាក់ បានរលត់ទុក្ខហើយ ។

សកុណថេរី ។

(៣១០) អាត្មាអញបានសម្រាលកូនដប់ ក្នុងសរីរៈភ័យនេះ ព្រោះហេតុ
នោះ អាត្មាអញមានកំឡាំងថយ គ្រាំគ្រា បានចូលទៅកកក្នុង មួយ
រូប ។ លោកបានសំដែងធម៌ គឺខន្ធ អាយតនៈ ធាតុ ដល់អាត្មាអញ
លុះអាត្មាអញបានស្តាប់ធម៌របស់លោកហើយ ក៏បានការសក់បួស
អាត្មាអញនោះ កំពុងសិក្សា (សិក្ខាប័) បានជម្រះទិព្វចក្ខុ ដឹងនូវ
បុព្វេនិវាស ដែលអាត្មាអញបានអាស្រ័យនៅហើយក្នុងកាលមុន ។
អាត្មាអញមានអារម្មណ៍តែមួយ មានចិត្តតំកល់មាំ ចំរើនអនិមិត្ត-
វិមោក្ខ ជាអ្នកបានវិមោក្ខក្នុងលំដាប់ (នៃមគ្គដ៍ប្រសើរ) រលត់កិលេស
ហើយ ព្រោះមិនប្រកាន់ ។ បញ្ចក្ខន្ធ អាត្មាអញបានកំណត់ហើយ
មានបួសផ្តាច់ផ្តិលហើយ អាត្មាអញមិនមានតណ្ហាដែលកើតអំពីវត្ថុ
ដែលតាំងនៅ ឥឡូវនេះ ភព្វមិនមាន ។

សោណាថេរី ។

[៣១១] ល្អនកេសី បន្តិធី ឯកសាដី បុរេ ចរី

អវជ្ជេ វជ្ជមតិដ៏

វជ្ជេ ចាវជ្ជនស្សីដ៏

ទិវាវិហារា ទិក្ខុម្ម

ភិក្ខុក្ខុដម្ម បព្វតេ

អន្តសំ វិជី តុទ្ធំ

ភិក្ខុសង្ឃបុរក្ខតំ

ទិហត្ថ ជានិ វន្តត្ថា

សម្ពា អញ្ញាលី អហំ ។

ឯហិ កន្តេតិ អវច

សា មេ អាស្មបសម្ពនា។

ចិណ្ណា អត្តា ច មគទា

វជ្ជី កាសី ច កោសលា

អនណា បណ្ណាសវស្សនិ វជ្ជបិណ្ឌំ អកុត្តហំ ។

បុត្តំ ច បសវី^(១) តហំ សប្បញ្ញោយ^(២) ឧទាសកោ

យោ ភណ្ឌាយ ចរិមនាសិ មុត្តាយ សព្វតន្តេហិ ។

ភទ្ក កុណ្ឌលា^(៣) ។

[៣១២] នន្ត្រេហិ កាសី ខេត្តំ តីជានិ បវបំ ធម្មា

បុត្តនារាជំ ចោសេត្តា នន្ត្រំ វិទ្ធីតំ មាណវំ ។

១ ឧ. បសវី ។ ម. បុត្តាវត បសវី ។ ២ ឧ. សប្បញ្ញោវតាយំ ។ ៣ ឧ. ភទ្ក

បុរាណនិគណ្ឌំ ។ ម. ភទ្ក បុរាណនិគណ្ឌំ ។

បើកថា បញ្ចកនិបាត

(៣១១) អាត្មាអញមានសក់ដកហើយ (ដោយបន្ទាន្តាត) ទ្រទ្រង់ភក់ មាន
 សំពត់សាដកតែមួយ ប្រព្រឹត្តក្នុងកាលមុន មានសេចក្តីសំគាល់ថា
 ទោសក្នុងរបស់ដែលមិនមានទោស ទាំងមានសេចក្តីយល់ឃើញថា
 មិនមានទោសក្នុងរបស់ដែលមានទោស ចេញទៅអំពីទីសម្រាកក្នុង
 វេលាថ្ងៃបានឃើញព្រះពុទ្ធទ្រង់ប្រាសចាកធូលីគឺភាគទីក្តិលេស មាន
 ភិក្ខុសង្ឃហែហម លើកដំរីក្នុង កំលុតជង្គង់ថ្វាយបង្គំ ប្រណម្យ
 អញ្ជូលក្នុងទីចំពោះព្រះភក្ត្រ ។ ព្រះមានព្រះភាគបានត្រាស់ថា ម្ចាស់
 នាង នាងចូរមកចុះ ទបសម្បទានោះក៏សម្រេចដល់ខ្ញុំ ។ អាត្មា
 អញបានដើរទៅកាន់ជនបណ្តោះអាសន្នៈ មគធៈ វដ្តី កាសី នឹងកោ-
 សលៈ ជាអ្នកមិនមានបំណុល បានបរិភោគដុំបាយរបស់ជនអ្នកនៅ
 ក្នុងដែន (នោះៗ) អស់ ៥០ ឆ្នាំ ។ ទបាសកណាបានឲ្យចិញ្ចឹមដល់
 នាងភត្តា ដែលរួចចាកគន្លុះទាំងពួង ទបាសកនោះ ប្រកបដោយ
 បញ្ញា បានសោយបុណ្យច្រើន ។

ភត្តាបុណ្យលាបើ ។

(៣១២) ពួកមាណាវក្ខរស្រែដោយនង្គ័ល ទាំងឡាយ ហើយព្រោះពូជទាំង
 ឡាយលើដែនដី តែងបានទទួលទ្រព្យចិញ្ចឹមក្នុងនឹងប្រពន្ធទាំងឡាយ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស បើរោង

ក៏មហំ សីលសម្បជ្ជា សុត្ត សាសនការីកា
 ជំពូនំ ឆានិកក្កាមិ អកុសីតា អនុទ្ធា ។
 ចានេ បក្ខាលយិត្វាន ឱនេកេសុ ករោមហំ
 ចានោនកកញ្ច ជិស្វាន ថលតោ ជិន្នមាគតំ
 តតោ ចិត្តំ សមាធនី អស្សោ កប្រោរជាជិយោ^(១)
 តតោ ជីវិ កហត្វាន វិហារំ ចារិសី អហំ
 សេយ្យំ ឱលោកយិត្វា មញ្ញកម្មិ ឱចារិសី ។
 តតោ សូចី តហត្វាន វដ្តំ ឱកស្សយាមហំ
 បដ្ឋោតស្ស្រ^(២) ជំពូនំ វិមោក្ខា អហុ ចេតសោ។
 បដិហារ ។

[៣ ១ ៣] មុសលាជំកហត្វាន ឆត្តំ កោដ្ឋន្តំ មាលាវា
 បុត្តនារាជំ ចោសេនា ឆនំ វិន្តន្តំ មាលាវា ។
 ករោថ តុទ្ធសាសនំ យំ កត្វា ឆានុតប្បតិ
 ឱប្បំ ចានាជំ ជោរិត្វា ឯកមន្តេ ជិសីនថ
 ចេតោសមថមនុយុត្តា ករោថ តុទ្ធសាសនំ ។

១ ឱ. ម. អស្ស រាជ្យំ ពិនិយំ ។ ២ ឱ. ម. បទីបល្ល័យ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ថេរីភាគ

អាត្មាអញ្ញាបរិបូណ៌ដោយសីល មិនខ្ជិល មិនរើកាយ ធ្វើតាម
 សាសនារបស់ព្រះសាស្តា ដូចម្តេចក៏មិនបានព្រះនិព្វាន ។ អាត្មា
 អញ្ញាលាងជើងក្នុងទឹក ឃើញទឹកសម្រាប់លាងជើងហ្ន៎អំពីទីទួលមក
 កាន់ទីតាប ហើយធ្វើ (ឲ្យជានិមិត្ត) ក្នុងទឹកទាំងឡាយ លំដាប់ពី
 នោះមក អាត្មាអញ្ញាបានតំកល់ចិត្តមាំ ដូចសេះអាជានីយដ៏ចម្រើន ។
 លំដាប់នោះ អាត្មាអញ្ញាកាន់ប្រទីប ចូលទៅកាន់លំនៅ រមិលមើល
 ដំណេក ហើយអង្គុយលើគ្រែតូច ។ ក្នុងកាលនោះ អាត្មាអញ្ញ
 កាន់រនុកទ្វារ ហើយពន្លឺមចុះនូវប្រឆេះ (នៃប្រទីប) ចិត្តក៏បាន
 រួចស្រឡះចាកកិលេស ដូចជាភារាលតនៃប្រទីប ។

ចធិបាតថេរី ។

[៣១៣] ពួកមាណព កាន់អវ្រ្ម័តទាំងឡាយចុកស្រូវ តែងបាននូវទ្រព្យ
 ទាំងឡាយ ចិញ្ចឹមកូននឹងប្រពន្ធ ។ ពួកនាង ចូរធ្វើនូវពុទ្ធសាសនា
 ដែលគេធ្វើហើយមិនក្តៅក្រហាយតាមក្រោយ ចូរលាងជើងទាំង
 ឡាយឲ្យឆាប់ ហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ប្រកបរឿយ ។ នូវសេចក្តី
 ស្ងប់ចិត្ត ហើយចូរធ្វើនូវពុទ្ធសាសនាចុះ ។

តស្សា តា វចនំ សុត្វា បដាចារាយ សាសនំ

ចានេ បក្ខាលយិត្វាន ឯកមន្តំ ឧបាវិស្សំ

ចេតោសមថមនុយុត្តា អភិស្សំ ពុទ្ធសាសនំ ។

វត្ថុយា បុរិមេ យាមេ បុព្វជាតិមនុស្សំ

វត្ថុយា មជ្ឈិមេ យាមេ ទិព្វតក្កំ វិសោធយំ

វត្ថុយា បច្ឆិមេ យាមេ តោត្វន្តំ បទាលយំ ។

ឧដ្ឋាយ ចានេ វជ្ជិស្សំ កតា តេ អនុសាសនី

សន្តិវ ទេវា តិទសា សន្តិមេ អបរាជិតំ

បុរត្ថិត្វា វិហរិស្សាម^(១) តេវិជ្ជន្តា អនាសវា ។

ឯតិមា តិសបត្តា ថេរីកិត្វនិយោ បដាចារាយ

សន្តិកេ អន្តិ ព្យាគរិស្សំ^(២) ។

(៣០៤) ទុត្តតាហិ បុរេ អាសី វិជរា ច អប្បត្តិតា

វិហា មិគ្គេហិ ញាតិហិ ភត្តោលស្ស ធានីតំ ។

ថេរីតាថា បញ្ចកន្តិបាត

ភិក្ខុនីទាំងនោះ បានស្តាប់ពាក្យប្រៀនប្រដៅរបស់បដាចារ្យថេរី
 នោះហើយ ក៏លាងជើង ហើយចូលទៅក្នុងទីសមគួរ ប្រកប
 រឿយៗ នូវសមថធម៌ បានធ្វើនូវ (កិច្ចកង) ពុទ្ធសាសនា ។
 ក្នុងបឋមយាមនៃរាត្រី ពួកព្រះថេរីក៏បានរំលឹកឃើញនូវបុព្វជាតិ
 ក្នុងមជ្ឈិមយាមនៃរាត្រី បានជម្រះនូវទិព្វចក្ខុ ក្នុងបច្ចិមយាមនៃរាត្រី
 ក៏បានទំលាយនូវគំនរងងឹត ។ ពួកព្រះថេរីទាំងនោះ ក្រោកឡើង
 ថ្វាយបង្គំបាទ (នៃបដាចារ្យថេរី ហើយពោលថា) ពាក្យប្រៀន
 ប្រដៅរបស់នាង យើងបានធ្វើតាមហើយ ពួកទេវតានៅក្នុងឋាន
 ត្រៃត្រីវិញ (វៃហហម) ព្រះឥន្ទ្រ ដែលបានឈ្នះក្នុងសង្គ្រាមយ៉ាង
 ណា ពួកយើង ជាអ្នកមានវង្សា មិនមានអាសវៈ នឹងនៅវៃហហម
 (នាងយ៉ាងនោះ) ។ ពួកភិក្ខុនីជាថេរី ចំនួន ៣០ រូបនេះ បានធ្វើ
 ឲ្យច្បាស់លាស់នូវព្រះអរហន្ត ក្នុងសំណាក់នៃបដាចារ្យថេរី ។

(៣១៤) កាលពីដើម អាត្មាអញជាស្រីទុគ៌ិត ជាស្រីមេម៉ាយ មិន
 មានកូន ព្រាត់ប្រាសចាកមិត្ត ចាកញាតិទាំងឡាយ មិនដែល
 បានបាយ នឹងសំរែត (បរិភោគប្រើប្រាស់គ្រប់គ្រាន់) ទេ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស បើរតថា

បត្តំ ទិណ្ឌំ ច ភណ្ឌាត្វា ភិក្ខុមាណា កុលាកុលំ
 សីតុល្លោន ច ឧយ្ហន្តំ សត្ត វស្សនំ ចារិហំ ។
 ភិក្ខុនី បុន ទិស្វាន អន្ធនានស្ស លាភិនី
 ឧបសង្កម្ម អភេតំ បព្វជី អនតារិយំ ។
 សា ច មិ អនុគម្យាយ បញ្ចជេសិ បដាចារា
 តតោ មិ ឱវទិត្វាន បរមត្ថេ និយោជយេ ។
 តស្សាហំ វចនំ សុត្វា អកាសី អនុសាសនំ
 អមោយោ អយ្យាយ ឱវទោ តេវិជ្ជមិ អនាសវំ ។

ចន្ទា ។

បញ្ចកនិកាតោ សមត្តោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ថេរីគោថា

អាត្មាអញកាន់កាជន៍ដ៏នឹងឈឺច្រត់ ដើរសូមអំពីត្រកូលមួយទៅកាន់
ត្រកូលមួយ ត្រូវត្រជាក់នឹងក្តៅបៀតបៀន ដើរទៅអស់៧ ឆ្នាំ ។
លុះកាលជាខាងក្រោយមកអាត្មាអញបានឃើញភិក្ខុនី(បង្គោលថេរី)
ជាស្រីបានបាយនឹងទឹក ហើយចូលទៅនិយាយ សូមបួសក្នុងធម្ម-
វិន័យ ។ ឯបង្គោលភិក្ខុនីនោះ បានបំបួសអាត្មាអញ ដោយសេចក្តី
អនុគ្រោះ ខាងក្រោយអំពីនោះមកលោកបានទូន្មានអាត្មាអញ ដឹក
នាំក្នុងប្រយោជន៍យ៉ាងសំខាន់ ។ អាត្មាអញបានស្តាប់ពាក្យរបស់
លោកក៏បានធ្វើតាមពាក្យប្រៀនប្រដៅ ឯឧវាទរបស់ព្រះថេរីជាម្ចាស់
មិនឥតអំពើឡើយ ខ្ញុំជាអ្នកមានវិជ្ជាបី មិនមានអាសវៈ ។

ចន្ទាថេរី ។

ចប់ បទពន្លាត ។

បើគាហាយ ឆ្កៀងបាតោ

(៣០៥) យស្ស មគ្គំ ន ជាធាសី អាគតស្ស គតស្ស វា

តំ កុតោ អាគតំ បុត្តំ មម បុត្តោតិ រោទសី ។

មគ្គញ្ច ខោស្ស ជាធាសី អាគតស្ស គតស្ស វា

ន នំ សមនុសោចេសី ឯវំធម្មា ហិ ចាលំវោ ។

អយាចិតោ តតោកង្ខំ អនន្តញ្ញតោ ឥតោ គតោ

កុតោបិ នន អាគន្ធិ វសំត្វា កតិចាហកំ ។

ឥតោបិ អញ្ញោនកតោ តតោ អញ្ញោន កង្ខតំ

បេតោ មនុស្សរូបេន សំសរន្តោ គមិស្សតិ

យថាគតោ តថា គតោ កា តត្ថំ បរិនេវោ ។

អព្ភុញ្ញំ វត មេ សល្លំ ទុទ្ធសំ ហនយនិស្សំតំ

យា មេ សោកបវេតាយ បុត្តសោកំ ព្យាបាទុទំ ។

បើគាថា ឆក្កនិបាត

(៣១៥) នាងមិនដឹងផ្លូវរបស់សត្វណា ដែលមក ឬទៅទេ ហើយយំរក

កូន ដែល(មិនដឹងជា)មកអំពីទីណានោះថា ឱកូនអាត្មាអញអើយ ។

ទុកជានាងដឹងផ្លូវរបស់កូននោះ ដែលមក ឬទៅ ក៏មិនគប្បីសោក

រកកូននោះឡើយ ព្រោះសត្វមានយ៉ាងនេះជាធម្មតា ។ (សត្វនោះ)

មិនមានអ្នកណាមួយអង្វរ ឲ្យមកអំពីបរលោកនោះ ទាំងមិនមាន

អ្នកណាមួយអនុញ្ញាតឲ្យទៅអំពីលោកនេះឡើយ ទំនងជាមកអំពី

ទីណាមួយ (មានទរកជាដើម) មកអាស្រ័យនៅ (ក្នុងទីនេះ) អស់

ពីរបីថ្ងៃ ។ សត្វស្អប់ទៅអំពីភពនេះ មកកាន់ភពដទៃ ទៅអំពីភព

នោះ ទៅកាន់ភពដទៃ ចែកឋានទៅហើយ ដោយសភាពជា

មនុស្ស នឹងអន្ទោលទៅ បើមកយ៉ាងណា ក៏ទៅយ៉ាងនោះ

ការឡើងខ្យល់ ព្រោះតែសត្វនោះ មានប្រយោជន៍អ្វី ។

លោកម្ចាស់បានដកព្រញាតិសេចក្តីសោក ដែលឃើញដោយ

កម្រ អាស្រ័យទូលំទូលាយរបស់ខ្ញុំ លោកម្ចាស់បានបន្ទោបង់សេចក្តី

សោកព្រោះកូនរបស់ខ្ញុំ ដែលត្រូវសេចក្តីសោកគ្របសង្កត់ហើយ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស បើរីកាវ

សាដ្ឋ អត្ថន្ទ្រាបណ្ណាហំ ឯត្តាតា បរិនិព្វតា

តុទ្ធិំ ធម្មញ្ញា សង្ឃញ្ញា ឧបេមិ សរណំ មុនី ។

បញ្ចសតា បដិបាស ។

(៣០៦) បុត្តសោកេនាហំ អដ្ឋា ឯត្តចិត្តា វិសញ្ញាដ៏

នត្តា បកិណ្ណកេសិ ច ហេទិំ តេន^(១) វិចារិហំ ។

វិចិសង្ការក្ខដេសុ សុសារនេ វចិយាសុ ច

អចរិំ តិណំ វស្សានំ ឧប្បវិទាសាសមប្បតា ។

អថទ្ធសាមិ សុកតំ នករំ មិចិលំ កតំ

អនត្តានំ នមេតារំ សម្ពុទ្ធិំ អកុតោភយំ ។

សចិត្តំ បដិលទ្ធាន វន្តត្វាន ឧចារិសី

សោ មេ ធម្មមនេសេសំ អនុកម្មាយ តោតមោ។

តស្ស ធម្មំ សុណិត្វាន បព្វជីំ អនតារិយំ

យុញ្ញនំ សត្តំ វចនេ សញ្ញាកាសំ បទំ សិរំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ថេរីគាថា

ក្នុងថ្ងៃនេះ ខ្ញុំនោះ មានព្រញារដកហើយ មិនមានសម្រេកគំលាន
មានទុក្ខរលត់ហើយ ខ្ញុំសូមដល់នូវព្រះពុទ្ធជាអ្នកប្រាជ្ញផង ព្រះ
ធម៌ផង ព្រះសង្ឃផង ជាសរណៈ ។

(១)

បដិបាកថេរី ៥០០ ។

(៣១៦) អាត្មាអញត្រូវសេចក្តីសោកព្រោះកូនបៀតបៀនហើយ មានចិត្ត
រាយមាយ ប្រាសចាកសញ្ញា មានកាយអាក្រក់ មានសត់រត់រាយ
អាត្មាអញដើរទ្រហោយំ ។ អាត្មាអញពោពេញដោយសេចក្តី
ស្រេកឃ្លាន បានដើរទៅលើគំនរសម្រាមក្បែរថ្នល់ផង ក្នុងព្រៃ
សួសានផង ក្នុងច្រករហកផង អស់បីឆ្នាំ ។ ក្នុងកាលជាខាង
ក្រោយមក អាត្មាអញបានច្នៃប្រឌិតនឹងព្រះសុគត ព្រះអង្គទូន្មាននូវ
ពួកសត្វដែលមានខ្លួនមិនទាន់បានទូន្មាន ទ្រង់ត្រាស់ដឹងដោយព្រះ
អង្គឯង មិនមានភ័យអំពីទីណា កំពុងស្តេចទៅកាន់ក្រុងមិថិលា ។
អាត្មាអញ ត្រឡប់បាននូវចិត្តជាប្រក្រតី ហើយក៏ចូលទៅជិត
ថ្វាយបង្គំ ឯព្រះគោតមនោះ បានសំដែងធម៌ដល់អាត្មាអញ ដោយ
សេចក្តីអនុគ្រោះ ។ លុះអាត្មាអញបានស្តាប់ធម៌ របស់ព្រះអង្គ
ហើយ ក៏បានបួសក្នុងធម្មវិន័យ ប្រកបព្យាយាមក្នុងសាសនានៃ
ព្រះសាស្តា បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវព្រះនិព្វានបទ ដ៏ជាទីក្សេម ។

១ បានជាហៅបដិបាកដែរ ព្រោះបានស្តាប់ឱកាសរបស់នាងបដិបាកថេរី ។

សព្វ សោកា សម្មាសម្ពុទ្ធា បរិវារ ឯតទ្ធិកា

បរិវារតា ហិ មេវត្ថ យតោ សោកាន សម្មាសម្ពុទ្ធា ។

វិស្ស ។

(៣១៧) ធម្មាសម្ពុទ្ធា អបិម ធម្មាសម្ពុទ្ធា យុវ

បញ្ចក្ខត្តេន តុរិយេន ឯហិ ទេវេ រមាមសេ ។

តមិទា បុត្តិកាយេន អាត្មេន បក្ខត្តេន

អទ្ធិយាមិ ហរាយាមិ កាមតណ្ហា សម្មាសម្ពុទ្ធា ។

សត្តស្វបមា កាមា ខន្ធនំ អនិក្កដ្ឋនា

យំ ត្ថំ កាមរតី ព្រសំ អរតិទានំ សា មមំ ។

សព្វត្ថំ វិហតា នន្ទំ តមោក្ខន្ធា បទាលំតោ

ឯហិ ជាតាហិ មាមិម ឯហិតោ ត្រមសំ អន្តក ។

នក្ខត្តានំ នមស្សន្តា អក្ខំ បរិច្ឆំ វិទេ

យថាភុត្ថមជាទន្ធា ពាលា ស្មុទ្ធិ អមតាថ ។

ថេរីវាថា ធុន្តិយាត

សេចក្តីសោកទាំងឡាយទាំងពួង អាត្មាអញផ្តាច់ផ្តិលហើយ បាន
 លះបង់ហើយ ឲ្យមានទីបំផុតត្រឹមព្រះអរហត្តនេះ ព្រោះថា វត្ថុទាំង
 ឡាយដែលជាដែនកើតនៃសេចក្តីសោក អាត្មាអញកំណត់ហើយ ។
 វិសិដ្ឋិថេរី ។

(៣១៧) ហែនាងខេមា នាងនៅក្មេង ជាស្រីមានរូប យើងសោតក៏នៅ
 ក្មេង កំឡោះ នាងចូរមក យើងនឹងត្រេកត្រអាលដោយតូរ្យត្រន្ត្រី
 ប្រកបដោយអង្គ ៥ ។

អាត្មាឡើយណាយ ធុញ្ញត្រាន់ ដោយកាយស្អុយ ដែលមាន
 ជម្ងឺជាទីចំ ពុកផុយនេះ កាមតណ្ហា អាត្មាបានដកចេញហើយ ។
 កាមទាំងឡាយ មានទុបមាដោយលំពៃនឹងអណ្តោត ជាទីកាប់
 ចិត្តឲ្យខ្វែងទាំងឡាយ អ្នកនិយាយចំពោះតម្រេកក្នុងកាមណា
 ឥឡូវនេះ តម្រេកក្នុងកាមនោះ មិនជាទីត្រេកអរនៃអាត្មាទេ ។
 សេចក្តីរីករាយក្នុងអារម្មណ៍ទាំងពួង អាត្មាបានកំចាត់ចេញហើយ
 គំនរងងឹត អាត្មាក៏បានទំលាយហើយ ម្ចាស់មារ មានចិត្តបាប
 អ្នកចូរជើងយ៉ាងនេះចុះ ម្ចាស់មារលាមក អ្នកឯងអាត្មាបានកំចាត់
 ចេញហើយ ។ ពួកជនពាល មិនជឿតាមពិត សំពះទុក្ខតូចៗ
 ទាំងឡាយ ឬជាភ្លើងក្នុងព្រៃ ហើយសំគាល់ថាជាការបរិសុទ្ធ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស បើរតថា

អហញ្ច ខោ នមស្សនំ សម្ពុទ្ធំ បរិសុត្តមំ
បរិមត្តា សព្វទុក្ខេហិ សត្តសាសនការិកា ។

ខេម ។

[៣ ១៨] អលង្កតា សុវសនា មាលិនី ចន្ទនោក្ខតា
សព្វាភរណសព្វាណ្ឌា ធាសីភណបុរក្ខតា ។
អន្ធមំ ចានំ ច អាណាយ ខន្ធមំ កោដ្ឋំ អនប្បកំ
តេហតោ និក្ខមិត្តាន ឧយ្យានមភិហារយី ។
តត្ថ រមិត្តា ក៏ឡត្តា អាតច្ឆន្តី សកំ យរំ
វិហារំ នក្ខំ ចារិសំ សាកេតេ អញ្ញនំ វនំ ។
ទិស្វាន លោកបដ្ឋោតំ វន្តិត្តាន ឧចារិសី
សោ មេ ធម្មមនេសេសី អនុកម្មាយ ចក្កមា ។
សុត្តា ច ខោ មហេសីស្ស សុទ្ធមំ សម្បដិវិជ្ឈហំ
តត្ថេវ វិជំ ធម្មំ ជុសយី អមតំ បទំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ បើរតាថា

ចំណែកខាងអាត្មា នមស្ការព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជាបុរសខ្ពង់ខ្ពស់ជាអ្នកធ្វើតាម
សាសនារបស់ព្រះសាស្តា បានរួចស្រឡះហើយចាកទុក្ខទាំងឡាយ ។
ទេវាចារី ។

(៣១៨) អាត្មាអញមានខ្លួនស្អិតស្អាង មានគ្រឿងស្បែកពាក់ល្អ ទ្រទ្រង់
ផ្កាកម្រង លាបស្រឡាបដោយខ្លឹមចន្ទន៍ បិទបាំងជិតដោយ
គ្រឿងអាករណៈគ្រប់យ៉ាង មានពួកទាសីហែហមហើយ ។ អាត្មា
អញ បានយកបាយទឹកបង្អែមនិងចំណីផ្សេងៗ ចេញទៅអំពីគ្រឹហា
នាំចូលទៅកាន់ឧទ្យាន ។ អាត្មាអញត្រេកអរ លេងក្នុងឧទ្យាន
នោះ រួចហើយក៏មកកាន់ផ្ទះរបស់ខ្លួន បានឃើញវិហារ ហើយក៏
ចូលទៅកាន់វិហារ ក្នុងព្រៃអញ្ជ្រួន ជិតក្រុងសាគេត ។ អាត្មាអញ
បានឃើញព្រះពុទ្ធ ជាប្រជីបវ័នលោក ហើយចូលទៅថ្វាយបង្គំ
ឯព្រះអង្គ ជាបុគ្គលមានចក្ខុ បានសំដែងធម៌ដល់អាត្មាអញ ដោយ
សេចក្តីអនុគ្រោះ ។ លុះអាត្មាអញបានស្តាប់ធម៌របស់ព្រះមហេសី
ហើយ ក៏បានចាកផ្ទះទៅស្ទើរ បានសម្រេចទូរនិព្វានបទ ឈ្មោះ
អមតៈ ជាធម៌មិនមានផ្ទុល គឺកិលេស ក្នុងវិហារនោះឯង ។

តតោ វិញ្ញាតសទ្ធា បព្វជី អនតារិយំ

តស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា អមោយំ ពុទ្ធសាសនំ ។

សុដិពា ។

(៣១៧) ឱច្ឆេ កុលេ អហំ ជាតា តហរិត្តេ មហាទ្វនេ

វណ្ណារុបេន សម្បត្តា ជីតា មេយិស្ស អត្រជា ។

បត្តិតា រាជបុត្រហិ សេដ្ឋីបុត្រហិ តិជ្ឈិតា

បិតុមេ បេសយិ ទ្ធិតំ ទេវេ មយ្ហំ អនោបមំ ។

យត្តកំ តុលិតា ឯសា តុយ្ហំ ជីតា អនោបមា

តតោ អដ្ឋកុលំ ទស្សំ ហិរញ្ញាតនាទិ ច ។

សាហំ ទិស្វាន សមុទ្ធិំ លោកដេដ្ឋំ អនុត្តរំ

តស្ស ទាទានិ វិទិត្តា ឯកមន្តំ ឧចារិសី ។

សោ មេ ធម្មមនេសេសំ អនុកម្មាយ តោតមោ

ទិសិដ្ឋា អាសនេ តស្មី ដុសយំ តតយំ ដលំ ។

បើកាថា ឆក្កនិបាត

លំដាប់ពីនោះ អាត្មាអញបានដឹងច្បាស់នូវព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ហើយបួសក្នុង
ធម្មនិយម បានសម្រេចត្រឡប់ជា ព្រះពុទ្ធសាសនា មិនឥតអំពើឡើយ ។

សុដាតាថេរី ។

(៣១៩) អាត្មាអញ កើតក្នុងត្រកូលខ្ពង់ខ្ពស់ ដែលមានគ្រឿងទុបករណ៍ជា
ទឹកកាយច្រើន មានទ្រព្យច្រើន ជាស្រីបរិបូណ៌ដោយសម្បទានិវរូប
ជាធិតាបង្កើតនៃសេដ្ឋី ឈ្មោះមេឃី ។ ពួកព្រះរាជបុត្រក៏ចង់បាន
ពួកសេដ្ឋីបុត្រក៏ជាប់ចិត្ត ទើបប្រើទូតទៅ (ក្នុងសំណាក់) បិតារបស់
អាត្មាអញ (ថា) សូមអ្នកឱ្យនាងអនោបមាដល់ខ្ញុំ ។ ធិតារបស់អ្នក
ឈ្មោះអនោបមា⁺ (លទ្ធផលក្នុងនាម) កាត់ថ្លៃចំនួនទ្រព្យប៉ុន្មាន ខ្ញុំ
សូមជូនប្រាក់នឹងតែវាជា ៨ គុណ អំពីទ្រព្យនោះ ។ អាត្មាអញនោះ
បានឃើញព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ជាចម្បងនៃលោក ព្រះអង្គប្រសើរបំផុត ក៏
ចូលទៅក្នុងទីសមធម៌ ថ្វាយបង្គំព្រះបាទារបស់ព្រះអង្គ ។ ព្រះភាគម
នោះ បានសំដែងធម៌ដល់អាត្មាអញដោយសេចក្តីអនុគ្រោះ អាត្មា
អញអង្គុយរលីកាសនៈនោះ ហើយបានសម្រេចនូវផលទី ៣ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ថេរីគាថា

តតោគោសានំ នេត្វាន បព្វជី អនតារិយំ

សាជ្ជេ មេ សត្តមីរត្ថំ យតោ តណ្ហា វិសោសិតា ។

អនោបមា ។

[៣២០] តុទ្ធវីរំ នមោ ត្យត្ថំ សព្វសត្តានមុត្តម

យោ មំ ទុក្ខា បមោចេសិ អញ្ញញ្ច តហុតំ ជនំ ។

សព្វទុក្ខំ បរិញ្ញតំ ហេតុតណ្ហា វិសោសិតា

ភាវិតដ្ឋង្គិកោ^(១) មត្តោ និរោធន៍ ដុសិតោ មយា ។

មាតា បុត្តោ បិតា ភាតា អយ្យកោ ច បុរេ អហំ

យថាភុតំ អជានន្តំ សំសរិហំ អនត្ថិសំ

ទិដ្ឋា ហិ មេ សោ កតវា អន្តិមោយំ សមុស្សយោ

វិត្តុណោ ជាតិសំសារោ នត្ថនាជំ បុណ្ណេវា ។

អាទ្ធវីរិយេ បហិតតេ និច្ចំ ទទ្សបរក្កមេ

សមត្តោ សាវតេ បស្ស ឯសា តុទ្ធវាន វិជ្ជនា ។

១ វិ. ម. អរិយដ្ឋង្គិកោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ថេរីវិថាថា

លំដាប់ពីនោះមក អាត្មាអញបានគោរសក់ទាំងឡាយ ហើយបួស
ក្នុងធម្មវិន័យ រាត្រីតំបៗ របស់អាត្មាអញ ក្នុងថ្ងៃនេះ ជា
រាត្រីដែលតណ្ហារឹងស្ងួត ។

អនោបមាថេរី ។

(៣២០) បពិត្រព្រះពុទ្ធ មានព្យាយាម អ្នកខ្ពង់ខ្ពស់ ជាងសព្វសត្វទាំងឡាយ
ខ្ញុំសូមថ្វាយបង្គំព្រះអង្គ ដែលទ្រង់បានប្រោសខ្ញុំព្រះអង្គនឹងជន
ដទៃច្រើនគ្នា ឲ្យរួចចាកទុក្ខ ។ សេចក្តីទុកទាំងពួង ខ្ញុំព្រះ
អង្គបានកំណត់ដឹងហើយ តណ្ហាជាដើមចម (នៃទុក្ខ) ខ្ញុំព្រះអង្គ
បានធ្វើឲ្យរឹងស្ងួតហើយ មគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ខ្ញុំព្រះអង្គបាន
ចំរើនហើយ និរោធដមិ ខ្ញុំព្រះអង្គបានសម្រេចហើយ ។ មាតា
បិតា បុត្រ បងប្អូននឹងជីដូនជីតា ដែលមានក្នុងកាលមុន ខ្ញុំព្រះអង្គក៏
មិនដឹងតាមពិត មិនបាន (នូវទីពឹងក្នុងសមុទ្រតិសង្សារ) បាន
អនោលទៅ (យកកំណើតឡើង ។) ព្រះមានព្រះភាគអង្គនោះ
ខ្ញុំព្រះអង្គបានឃើញហើយ ពន្លឹកាយ (របស់ខ្ញុំព្រះអង្គ) នេះ
ជាទីបំផុតហើយ ជាតិសង្សាររបស់របងហើយ ឥឡូវនេះ ភពថ្មី
មិនមាន ។ សូមព្រះអង្គទតនូវពួកសាវ័ក អ្នកមានព្យាយាមតឹងតែង
មានចិត្តស្ងួតទៅរកព្រះនិព្វាន មានព្យាយាមមាំជានិច្ច ជាអ្នក
ព្រមព្រៀងគ្នា នេះជាការថ្វាយបង្គំចំពោះព្រះពុទ្ធទាំងឡាយ ។

ថេរីតាថាយ ឆក្កនិពកោ

តហ្វុំ វត្ត អត្តាយ មាយា ជនយំ តោតមំ

ព្យាដិមរណាតុនាដំ ទុក្ខក្ខន្ធំ ព្យាបាទុទិ ។

មហាបដិបត្តិ តោតមី ។

(៣២០) គុត្តេ យទត្ថំ បព្វជ្ជា ហិត្វា បុត្តំ សមុស្សយំ

តមេវេ អនុព្រហ្មហិ មា ចិត្តស្ស វសំ កមិ ។

ចិត្តេន វញ្ចិតា សត្តា មារស្ស វិសយេ វតា

អនេកជាតិសំសារំ សន្ធាវិន្ទំ អវិន្ទីសុ ។

កាមច្ចទ្គញ្ច ព្យាបាទិ សក្កាយទិដ្ឋិមេវេ ច

សីលព្វតបរាមាសំ វិចិត្តច្ចញ្ច បញ្ចមិ ។

សំយោជនានិ ឯតានិ បដហេត្វាន ភិក្ខុនី

ឡិវម្ហាភមនីយានិ នយេទិ បុនរហាសិ ។

ភតំ មាដំ អវិជញ្ច ទុទ្ធចញ្ច វិជ្ជិយ

សំយោជនានិ នេត្វាន ទុក្ខស្សន្តំ កាវស្សសិ ។

ទេវេត្វា ជាតិសំសារំ បរិញាយ បុនត្បវិ

ទិដ្ឋេ ធម្មេវ និច្ឆាតា ឧបសន្តា ចរិស្សសិ ។

ធូត្តា ។

បើកាថា ធូត្តនិបាត

⁺ ឱន ព្រះនាងមាយា បានបង្កើតព្រះគោតម ដើម្បីជាប្រយោជន៍ដល់
ពួកជនច្រើនគ្នា (ព្រោះថា) ព្រះគោតមបានបន្ទោបង្ខំនូវតំនរទុក
នៃពួកជន ដែលត្រូវព្យាធិនឹងមរណៈចាក់ដោត ។

មហាបដិបត្តិពោធិបិដិ ។

[៣២១] ម្ចាស់នាងគុត្តា ការដែលនាងលះបង់កូននឹងតំនរទ្រព្យហើយបួស
ដើម្បីប្រយោជន៍ណា នាងចូរចំរើនឲ្យរឿយ ។ នូវប្រយោជន៍នោះឯង
នាងកុំលុះអំណាចនៃចិត្តឡើយ ។ ពួកសត្វ ត្រូវចិត្តបញ្ឆោតហើយ
ត្រេកអរក្នុងវិស័យនៃមារ មិនដឹងថា អាត្មាអញគ្រាប់រង្គត់ទៅកាន់
សង្សារអស់ជាតិមិនតែមួយ ។ កាមច្ចនៈ ព្យាបាទៈ សក្កាយទិដ្ឋិ
សីលពួកបរាមាសៈ នឹងរឹចភិច្ចាជាតំរប់៥ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុនី លុះនាង
លះនូវសំយោជនៈ ជាចំណែកខាងក្រោមទាំងនោះហើយ ទើបលែង
រំលឹកកាន់កម្មតនេះទៀត ។ នាងបើខំសង្កត់សង្កិនកាត់ផ្តាច់
នូវសំយោជនៈទាំងឡាយ គឺរូបរាគៈ អរូបរាគៈ មានៈ អវិជ្ជា ទុក្ខច្ចៈ
ហើយ នឹងធ្វើនូវព្រះនិព្វានជាទីបំផុតនៃទុក្ខបាន ។ នាងបើញ៉ាំង
ជាតិសង្សារឲ្យអស់ ហើយកំណត់ដឹងនូវភពថ្មី នឹងទៅជាអ្នកមិនមាន
តណ្ហា ប្រព្រឹត្តសូបរម្ងាប់ ក្នុងចេតនា ពិតប្រាកដបាន ។

គុត្តាបិដិ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស លើក្រោយ

(៣២២) ចតុត្ថតំ បញ្ចត្ថតំ វិហារា ឧបនិក្ខមី
អនន្ទា ចេតសោ សន្តិ តិគ្គេ អវសវត្ថំ ។
ភក្ខំ ឧបសង្កម ភក្ខំ ភក្ខំ បរិប្បដហំ
សា មេ ធម្មមនេសេសំ ជាតុអាយតនានំ ច
ចត្តារិ អរិយសត្វានំ ឥន្ទ្រិយានំ ពលានំ ច
ពោជ្ឈន្តន្តិកំ មគ្គំ ឧត្តមត្ថស្ស បត្តិយោ ។
តស្សហំ វចនំ សុត្វា តកោន្តំ អនុសាសនំ
វត្ថិយា បរិមេ យាមេ បុព្វជាតិមនុស្សំ
វត្ថិយា មជ្ឈិមេ យាមេ ទិព្វត្ថំ វិសោធយី
វត្ថិយា បន្តិមេ យាមេ តមោក្ខន្ធិ បទាលយី
បតិសុខេន ច កាយំ ជរិត្វា វិហរី តទា
សត្តមិយា ចារេ បសាវសំ (១) តមោក្ខន្ធិ បទាលិយ ។

វិជយា ។

ឆន្ទនិយតោ សមត្តោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ បើរីកថា

(៣២២) អាត្មាអញមិនលុះអំណាចក្នុងការវិនាសចិត្ត មិនបានសេចក្តីស្ងប់ចិត្ត

បានចេញអំពីលំនៅ ៤ លើក ៥ លើក ។ អាត្មាអញបានចូលទៅកេ

ភិក្ខុនី (ព្រះថេរីឈ្មោះខេមា) ហើយសាកសួរដោយគោរព លោក

បានសំដែងធម៌ គឺ ធាតុ អាយតនៈ អរិយសច្ច៤ ឥន្ទ្រិយ ពលៈ

ពោជ្ឈង្គ អដ្ឋង្គិកមគ្គ ដល់អាត្មាអញ ដើម្បីដល់នូវប្រយោជន៍ដ៏

ទុក្ខម ។ លុះអាត្មាអញបានស្តាប់ពាក្យរបស់ភិក្ខុនីនោះហើយ ក៏បាន

ធ្វើតាមពាក្យប្រៀនប្រដៅ របស់លោក ក្នុងបុរិមយាម នៃរាត្រី

បានព្យាករឃើញនូវបុព្វជាតិ ក្នុងមជ្ឈិមយាម នៃរាត្រី បានជម្រះនូវ

ចិត្តចក្ខុ ក្នុងបច្ចិមយាមនៃរាត្រី បានទំលាយនូវគំនរឆន្ទីត វេលា

នោះ អាត្មាអញបានជ្រួតជ្រាបកាយដោយបីគំនើងសុខៈ ទំលាយនូវ

គំនរឆន្ទីត ហើយលាងជើងទាំងគូ ក្នុងរាត្រីទី ៧ ។

វិជហាថេរី ។

បើគាថាយ សត្វកំណើត

[៣២៣] ឫសលាង តម្រាង ឆ្នាំ កោដ្ឋន្ត មាណវ

ឫត្តនាវាង ចោសេន្តា ឆន្ទ វិទ្យន្ត មាណវ ។

យដេថ ឫទ្ធិសាសនេ យំ កត្វា បាណុតប្បតិ

ទិប្បំ ចាទាង ចោវត្ថា ឯកមន្តំ ជិសីទថ ។

ចិត្តំ ឧបដ្ឋបេត្វាន ឯកត្តំ សុសមាហិតំ

បក្ខវេត្ថថ សង្ខារេ បរោតោ ច អត្តតោ ។

តស្សហំ វចនំ សុត្វា បដាចារាណុសាសនី

ចានេ បក្ខាលយិត្វាន ឯកមន្តេ ឧចារិសី ។

វតិយា បុរិមេ យាមេ បុព្វជាតិមនុស្សី

វតិយា មជ្ឈិមេ យាមេ ទិព្វតត្ថំ វិសោធយី ។

វតិយា បច្ចិមេ យាមេ តមោក្ខន្ធិ បទាលយី

តេវិជ្ជា អថ វិជ្ជាមិ តតា តេ អនុសាសនី ។

សត្តវំ ទេវំ តិទសា សង្ខារេ អបរាជិតំ

បុរេត្វត្វា វិហារមិ តេវិជ្ជមិ អនាសវា ។

បើក្លាហា សត្វកនិបាត

(៣២៣) ពួកមាណព កាន់អង្រែទាំងឡាយបុគ្គល ពួកមាណព
 រមែងបាននូវទ្រព្យ ចិញ្ចឹមកូននឹងប្រពន្ធទាំងឡាយ ។ នាងទាំង
 ឡាយចូរព្យាយាមធ្វើអំពើ ដែលធ្វើហើយ មិនក្តៅក្រហាយតាម
 ក្រោយ ក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនា ចូរលាងជើងទាំងឡាយ ឲ្យឆាប់
 ហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ នាងទាំងឡាយ ចូរតាំងចិត្ត តំកល់ឲ្យ
 មាំ ឲ្យមានការម្នាក់តែមួយ ហើយពិចារណានូវសង្ខារទាំងឡាយ
 ថាជាបេសដៃទ ទាំងមិនមែនជាបេសខ្លួន ។

អាត្មាបានស្តាប់ពាក្យរបស់ព្រះថេរីនោះ គឺជាពាក្យប្រៀនប្រដៅ
 របស់ព្រះថេរីឈ្មោះបដាចារ ហើយបានលាងជើង រួចចូលទៅ
 អង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ ក្នុងបុរិមយាមនៃពត្រី អាត្មាបានរត់ក្រោយ
 នូវបុព្វជាតិ ក្នុងមជ្ឈិមយាមនៃពត្រី អាត្មាបានជម្រះនូវទិព្វចក្ខុ ។ ក្នុង
 បច្ចិមយាមនៃពត្រី អាត្មាបានទំលាយនូវគំនរនឹងត ជាស្រីបាន
 នូវត្រៃវិជ្ជា បានក្រោកចេញ (អំពីអាសនៈ) ក្នុងកាលជាខាងក្រោយ
 ពាក្យប្រៀនប្រដៅ របស់លោកម្ចាស់ ខ្ញុំបានប្រព្រឹត្តហើយ ។
 ពួកទេវតាក្នុងឋានត្រៃត្រីន្ស័យ (វៃហាម) នូវសក្កទេវរាជដែលឈ្នះ
 ក្នុងសង្គ្រាមយ៉ាងណា ខ្ញុំបាននូវត្រៃវិជ្ជា មិនមានអាសវៈក៏វៃហាម
 (លោកម្ចាស់) យ៉ាងនោះដែរ ។

(៣២៤) សត្តិ ឧបជ្ឈបេត្វាន ភិក្ខុនី ភាវិត្តិយា
 បដិវិជ្ឈំ បទំ សន្តំ សង្ខារបសមំ សុខំ ។
 កំ នុ ឧទ្ទិស្សមុណ្ណាសំ សមណំ វិយ ទិស្សសំ
 ន ច រោចេសំ ចាសណ្ណោ កំមិទំ ចរសំ មោឡហា ។
 វតោ ពហំន្វា ចាសណ្ណា ទិដ្ឋិយោ ឧបទិស្សិតា
 ន តេ ធម្មំ វិជានន្តំ ន តេ ធម្មស្ស កោវិទា ។
 អត្ថំ សក្យកុលេ ជាតោ ពុទ្ធា អប្បដិប្បកុលោ
 សោ មេ ធម្មមនេសេសំ ទិដ្ឋនំ សមតិក្កមំ
 ទុក្ខំ ទុក្ខសមុប្បាទំ ទុក្ខស្ស ច អតិក្កមំ
 អរិយដ្ឋង្គិកំ មគ្គំ ទុក្ខបសមតាមិទំ ។
 តស្សហំ វចនំ សុត្វា វិហរី សាសនេ វតា
 តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។
 សព្វត្ថំ វិហតា នន្ទំ តមោក្ខន្ធា បណាលំតោ
 ឯវំ ជាធាហិ ចាបិម ទិហតោ ភូមសំ អន្តក ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ បេរិគោថា

(៣២៤) អាត្មាជាភិក្ខុនី បានចំរើននូវឥន្ទ្រិយ ផ្ចង់ស្មារតី បានចាត់
ធុរៈនូវព្រះនិព្វាន ជាទីស្ងប់ រម្ងាប់នូវសង្ខារ ជាសុខក្រៃលែង ។

នាងជាស្រ្តីកំណាវ ប្រាកដដូចជាសមណី តើទុំស្ទុះចំពោះលទ្ធិ
ណា នាងមិនគាប់ចិត្តនឹងលទ្ធិទាំងឡាយ ហេតុអ្វីក៏នាងជាស្រ្តីវង្វេង
ប្រព្រឹត្តបែបនេះ ។

លទ្ធិទាំងឡាយ ខាងក្រៅអំពីសាសនានេះ អាស្រ័យនូវទិដ្ឋិទាំង
ឡាយ ពួកជន(ប្រកាន់លទ្ធិ)នោះ មិនដឹងច្បាស់នូវធម៌ ពួកជននោះ
មិនរាងវែកឆ្មារធម៌ ។ មាន (ព្រះរាជបុត្រមួយអង្គ) កើតក្នុងសក្យ-
ត្រកូល បានត្រាស់ជាព្រះពុទ្ធ មិនមានបុគ្គលផ្ទុយបាន ព្រះអង្គបាន
សំដែងប្រាប់អាត្មានូវអរិយសច្ចធម៌ ជាធម៌ប្រព្រឹត្តកន្លងនូវទិដ្ឋិ គឺ
ទុក្ខ១ ហេតុនាំឱ្យកើតទុក្ខ១ ទីដែលប្រព្រឹត្តកន្លងនូវទុក្ខ១ មគ្គ
ប្រកបដោយអង្គ៨ដ៏ប្រសើរជាដំណើរទៅកាន់ទីរំលត់ទុក្ខ១ ។ អាត្មា
បានស្តាប់ព្រះពុទ្ធដីកា របស់ព្រះអង្គហើយ ក៏ក្រេកអរក្នុងសាសនា
ត្រូវវិជ្ជាអាត្មាបានសម្រេចហើយ សាសនារបស់ព្រះពុទ្ធ អាត្មាបាន
ធ្វើហើយ ។ សេចក្តីរីករាយក្នុងការម្នាក់ទាំងពួង អាត្មាបានកំចាត់
ហើយ គំនរឆឹងត អាត្មាបានទំលាយហើយ ម្ចាស់មារកំបាប អ្នកចូរ
ដឹងយ៉ាងនេះចុះ ម្ចាស់មារលាមក អ្នកឯងយើងកំចាត់ចេញហើយ ។

ចាណបើ ។

បើកាយ សត្វធម៌

(៣២៥) សត្វមត៌ ចក្ខុមត៌ ភិក្ខុន៍ ការិត្តិយា

បដិវិជ្ជ៍ បទំ សន្តិ អនាហ្មិសសេវិតំ ។

កី នុ ជាតិ ន រោចសិ ជាតោ កាមាជិ កុញ្ញតិ

កុញ្ញាហិ កាមរត៌យោ មាហុ បច្ឆានុតាមិជំ ។

ជាតស្ស មរណំ ហោតិ ហត្ថចានាន ធននិ

វេទនាទុបក្ខេបំ^(១) ជាតោ ទុក្ខំ និក្ខច្ឆតំ ។

អត្ថំ សក្យកុល ជាតោ សម្មាសោ អបរាជិតោ

សោមេធម្មមនោសសំ ជាតិយា សមត្ថកម៌

ទុក្ខំ ទុក្ខសមុប្បាទំ ទុក្ខស្ស ច អត្ថកម៌

អរិយដ្ឋង្គិកំ មក្ខំ ទុក្ខបសមតាមិជំ ។

តស្សាហិ វេទនំ សុត្វា វិហរី សាសនេ រតា

តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

បើកថា សត្វកំណត

(៣២៥) អាត្មាជាភិក្ខុនី មានស្មារតី មានចក្ខុភិបញ្ញា មានឥន្ទ្រិយចំរើន ហើយ បានចាកផ្ទះនូវព្រះនិព្វាន ជាទីស្ងប់ ដែលបុរសថាពតាប មិនដែលបានសេចក្តីហើយ ។

នាងមិនគាប់ចិត្តនឹងជាតិទេព្វ សត្វដែលកើតហើយ តែងបរិភោគកាមទាំងឡាយ នាងចូរបរិភោគនូវតម្រេកក្នុងកាមទាំងឡាយ កុំឱ្យមានសេចក្តីស្តាយក្រោយ ។

សេចក្តីស្ងប់ នឹងការកាត់នូវដៃជើង រមែងមានដល់សត្វដែលកើតហើយ សត្វដែលកើតហើយរមែងដល់នូវសេចក្តីទុក្ខ មានការសម្លាប់នឹងការចងជាភិក្ខុ ។ មាន (ព្រះរាជបុត្រមួយព្រះអង្គ) កើតក្នុងសក្យត្រកូល បានត្រាស់ជាព្រះពុទ្ធ ព្រះអង្គផ្ចាញ់នូវមារមានកិលេសមារជាដើម ព្រះអង្គបានសំដែងប្រាប់អាត្មានូវអរិយសច្ចធម៌ជាធម៌កន្លងនូវជាតិ គឺទុក្ខ ១ ហេតុនាំឱ្យកើតទុក្ខ ១ ចីដែលប្រព្រឹត្តកន្លងនូវទុក្ខ ១ មគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ជាដំណើរទៅកាន់ទិវលតទុក្ខ ១ ។ អាត្មាបានស្តាប់ព្រះពុទ្ធដ៏ការបស់ព្រះអង្គហើយ ក៏ត្រេកអរក្នុងសាសនា ត្រៃវិជ្ជាអាត្មា បានសម្រេចហើយសាសនាបេសព្រះពុទ្ធ អាត្មាបានធ្វើហើយ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស បើកថាថា

សព្វត្ថ វិហតា នន្ទំ តមោក្ខន្ធោ បណាលិតោ

ឯវំ ជាធាហិ ទាបិម ឯហតោ ត្រមសិ អន្តកេ។

ឧបាសា ។

សុត្តន្តបិដកោ សមត្តោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ថេរីគាថា

សេចក្តីរករាយ ក្នុងការម្ស្នាក់ទាំងពួង អាត្មាបានកំចាត់ចេញហើយ
 គំនរផងឆ្អឹង អាត្មាបានទំលាយចេញហើយ ម្ចាស់មារកំបាប អ្នកចូរផង
 យាងនេះចុះ ម្ចាស់មារលាមក អ្នកឯង យើងកំចាត់ចេញហើយ ។

ឧបចារណថេរី ។

ចប់ សុត្តន្តបិដក ។

បើគាថាយ អង្គកន្តិបុត្រា

(៣២២) កិត្តន្តិ សីលសម្មា នង្គ្រិយេសុ សុសីតា

អធិកច្ឆេ បទំ សន្តំ អសេចនកមោជ្ជំ ។

តាវត្ថុសា ច យាមា ច តុសីតា ចាបិ ទេវតា

និម្មានតនោ ទេវា យេ ទេវា វសវត្ថុនោ

តត្ថ ចិត្តំ បណិដេហិ យត្ថ តេ វុស្សតំ បុរេ ។

តាវត្ថុសា ច យាមា ច តុសីតា ចាបិ ទេវតា

និម្មានតនោ ទេវា យេ ទេវា វសវត្ថុនោ

កាលំ កាលំ ភវាភំ សក្កាយស្មី បុរក្ខតា

អតីតវត្ថុ សក្កាយំ ជាតិមរណសារីនោ ។

សព្វោ អាទិបិតោ លោកោ សព្វោ លោកោ បរិទិបិតោ

សព្វោ បដ្ឋលិតោ លោកោ សព្វោ លោកោ បកម្យតោ ។

អកម្យតំ អតុល័យំ អបុថុជ្ជនសេវិតំ

ពុទ្ធា ធម្មំ មេ ទេសេសិ តត្ថ មេ ជិតតោ មនោ ។

បើកាហ៍ អធិកនិបាត

[៣២៦] ភិក្ខុនី បរិបូណ៌ដោយសីល សង្រួមដោយប្រពៃ ក្នុងឥន្ទ្រិយ
ទាំងឡាយ គប្បីបាននូវព្រះនិព្វាន ជាទីស្ងប់ មានឧដៈមិនច្របូក
ច្របល់ដោយវត្ថុអ្វីមួយ ។

ពួកទេវតាណា នៅក្នុងឋានតាវត្ថិន្យក្តី នៅក្នុងឋានយាមៈក្តី
នៅក្នុងឋានតុសិតក្តី ពួកទេវតា នៅក្នុងឋាននិម្មានរត្តក្តី ពួកទេវតា
នៅក្នុងឋានបរនិម្មិតវសវត្ថក្តី នាងចូរតាំងចិត្តទៅក្នុងពួកទេវតាទាំង
នោះ ដែលនាងធ្លាប់នៅហើយក្នុងកាលមុន ។

ពួកទេវតាណា នៅក្នុងឋានតាវត្ថិន្យក្តី នៅក្នុងឋានយាមៈក្តី
នៅក្នុងឋានតុសិតក្តី ពួកទេវតានៅក្នុងឋាននិម្មានរត្តក្តី ពួកទេវតា
នៅក្នុងឋានបរនិម្មិតវសវត្ថក្តី (ទេវតាទាំងនោះចេញ) អំពីភព
ទៅកាន់ភពសព្វ ។ កាល តំកល់នៅក្នុងសក្កាយគឺខន្ធបញ្ចកៈ មិន
ប្រព្រឹត្តកន្លងនូវសក្កាយ ជាអ្នកអន្ទោលទៅកាន់ជាតិនឹងមរណៈ ។
លោកទាំងមូលនេះ លោកទាំងមូលព្រាលរន្ទាល លោកទាំងមូល
សន្លោសន្លៅ លោកទាំងមូលញាប់ញ័រ (ដោយភ្លើង១១ មានរាគៈ
ជាដើម) ។ ព្រះពុទ្ធបានសំដែងធម៌ប្រាប់អាត្មា ជាធម៌ដែលមិន
កម្រើក មិនមានអ្វីផ្ទុំបាន ដែលបុប្ផផ្លូវសេត មិនបានហើយ
ចិត្តរបស់អាត្មាត្រេកអរចំពោះ ក្នុងធម៌នោះ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ថេរីតាថា

តស្សោហំ វេចនំ សុត្វា វិហរី សាសនេ រតា

តស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

សព្វត្ថ វិហតា នន្ទំ តមោក្ខន្ធា បទាលីតោ

ឯវំ ជានាហំ ចាបិម ឯហិតោ ត្រមសិ អន្តក ។

សីស្សចបាលា ។

អន្តិកនិបាតោ សមត្តោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ថេរីគាថា

ភត្តាបានស្តាប់ព្រះពុទ្ធដ៏កា របស់ព្រះអង្គហើយ ក៏ត្រេកអរក្នុង
 សាសនា ត្រៃវិជ្ជា ភត្តាបានសម្រេចហើយ សាសនារបស់
 ព្រះពុទ្ធ ភត្តាបានធ្វើហើយ ។ សេចក្តីរីករាយក្នុងអារម្មណ៍
 ទាំងពួង ភត្តាបានកំចាត់ចេញហើយ គំនរងងឹត ភត្តាបាន
 ទំលាយចេញហើយ ម្នាលមារកំបាប អ្នកចូរដឹងយ៉ាងនេះចុះ
 ម្នាលមារលាមក អ្នកឯង យើងកំចាត់ចេញហើយ ។

សីស្លបបាណថេរី ។

ចប់ អដ្ឋកថា ។

បើគាហាយ នរិកនិបាតោ

(៣២៧) មា សុតេ វឌ្ឍនោកម្មំ វនថោ អហុ កុណាចនំ

មា បុត្តក បុនប្បុនំ អហុ ទុក្ខស្ស ភាគិមា ។

សុខំ ហិ វឌ្ឍ មុនយោ អនេជា ជិន្ធសំសយា

សីតក្ខតា នមប្បត្តា វិហារន្តំ អនាសវា ។

តេហានុច្ឆិណំ ឥសីភិ មត្តំ នស្សនបត្តិយា

ទុក្ខស្សនកិរិយាយ ត្វំ វឌ្ឍ អនុព្រហយ ។

វិសារនាវ ភណាសិ ឯតមត្តំ ជនេត្តិ មេ

មញ្ញាមិ ទ្ធន មាមិកេ វនថោ តេ ន វិជ្ជតិ ។

យេ កេចិ វឌ្ឍ សង្ខារា ហីនទុក្ខដមជ្ឈិមា

អណាមិ អណាមត្តោមិ វនថោ មេ ន វិជ្ជតិ ។

សព្វេ មេ អាសវា ជីណា អប្បមត្តស្ស ឈាយតោ

តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

បើគាត់ ឆក្រវិល

(៣២៧) ហែវៈ ហែវៈ គឺគឺលេស កុំមានដល់លោក ក្នុងកាលណា ។
 ឡើយ ហែវៈ លោកកុំមានចំណែកនៃសេចក្តីទុក្ខរឿយ ។ ឡើយ ។
 ហែវៈ ព្រោះថា អ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយ លោកមិនមានតណ្ហា
 កាត់សេចក្តីសង្ស័យ ជាអ្នកត្រជាក់ត្រជុំ ដល់នូវសេចក្តីរាបសា
 មិនមានអាសវៈ តែងនៅជាសុខ ។ ហែវៈ ចូរលោកចំរើនឲ្យ
 រឿយ ។ ដើម្បីដល់ នូវការឃើញមគ្គ ដែលពួកឥសានៈ ធ្លាប់
 សន្សំមកហើយ ដើម្បីធ្វើនូវព្រះនិព្វានជាទីបំផុតទុក ។

បពិត្រមាតា លោកក្លៀវក្លា ប្រាប់សេចក្តីនេះ ដល់ខ្ញុំ
 បពិត្រមាតា ខ្ញុំសំគាល់ថា ហែវៈ គឺគឺលេស របស់លោក មិនមាន
 ដោយពិត ។

ហែវៈ សង្ឃារទាំងឡាយ ឯណាមួយដ៏ថោក
 ទាប ទុក្ខម ទឹកកណ្តាល ហែវៈ គឺគឺលេស សូម្បីតូចតាត
 សូម្បីបន្តិចបន្តួច ក៏ នៃខ្ញុំមិនមានឡើយ ។ ខ្ញុំជាអ្នកមិន
 ប្រមាទ បានចំរើនឈាន មានអាសវៈទាំងពួងអស់ហើយ ត្រូវជា
 ខ្ញុំបានសម្រេចហើយ សាសនារបស់ព្រះពុទ្ធ ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ថេរីភាថា

ឧទ្ធច្ឆរំ វេត មេ មាតា បតេជំ សមវស្សំ
 បរមគ្គសញ្ញាតា តាថា យថាបិ អនុគម្បីតា ។
 តស្សហិ វចនំ សុត្វា អនុសិដ្ឋី ជនេត្ថិយា
 ធម្មសំវេតមាថាជី យោគត្រេមស្ស បត្ថិយា ។
 សោហិ បដានបហិតតោ វត្ថុន្ទ្រមត្ថន្ទ្រោ
 មាតរា ចោទិតោ សត្តោ អដ្ឋសី សត្ថម្បត្ថម្ភំ ។

វិទ្យុមាតា ។

នវិកនិបាតោ សមត្តោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ថេរីភាសា

មាតារបស់ខ្ញុំ បានចាក់ចង្កូញ ដំណើសលុប គឺតាជាប្រកប
 ដោយប្រយោជន៍យ៉ាងសំខាន់ ។ ដោយពិត ដូចជាពួកជនអ្នក
 អនុគ្រោះ ។ ខ្ញុំបានស្តាប់ពាក្យប្រៀនប្រដៅរបស់លោកដែលជា
 មាតាបង្កើតហើយក៏ដល់នូវធម្មសង្ខេប ដើម្បីដល់នូវព្រះនិព្វានជាទី
 ក្សេមក្សាយោគៈ ។ ខ្ញុំនោះ មានចិត្តស្ងប់ទៅរកព្រះនិព្វាន ដោយ
 សម្បជាន មិនខ្ជិលច្រអូសទាំងយប់ទាំងថ្ងៃ ជាអ្នកដែលមាតា
 ជាសំគៀនហើយ ក៏ស្ងប់រម្ងាប់បានសម្រេចនូវព្រះនិព្វាន ដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់។

វិទ្យុមាតាថេរី ។

ចប់ នរោត្តម ។

បើកាហ្វាយ ឯកាទេសកនិប្បតោ

[៣ ២៨] គល្យាណមិត្តតា មុជិទា លោកនំអាទិស្សវណ្ណតា

គល្យាណមិត្ត ភជមាទោ អបិពាលោ បណ្ឌិតោ អស្ស។

ភជិតតា សម្បវសា បញ្ញា តថាបិ វុទ្ធិតិ

ភជន្តាមំ ភជមាទោ យោ គោនិ ខត្តិយាទិកោ

សម្បវសេ សម្លេហិវិ ទុក្ខេហិ នេវ មោធមេ ^(១)

ទុក្ខញ្ចេវ វិជានេយ្យ ទុក្ខស្ស ច សមុទយំ

ឯរោធគដ្ឋន្តិកមន្តិ ^(២) ចត្តាវិ អរិយសច្ចាទិ ច ។

ទុក្ខោ នត្ថិភារោ អត្ថោតោ បុរិសទម្មសារថិទា ។

សបត្តិកម្មំ ហិ ទុក្ខំ អប្បេកក្ខាសតី វិជិតាយោ

គលតេ អបតិទ្ធិន្តិ បុខ្មាលិយោ វិសាទិ ខាទន្តិ

ដនបារតមជ្ឈតតា ទ្វេ ព្យសនាទុកោន្តិបិ ។

ទុបវជញ្ញា តន្តិ អន្តសាហំ បតី មតិ

បទ្ទេ វិជាយិត្វាទ អប្បត្តាហំ សតំ គេហំ ។

ប្រើការងារ ឯការសក្ខីបាត

(៣២៨) ភាពនៃកល្យាណមិត្តចំពោះសក្ខីលោក ព្រះមុនី ទ្រង់សរសើរ

ហើយ បុគ្គលកាលគប្បកន្លែងកល្យាណមិត្ត សូម្បីខ្លួនជាបុគ្គល

ពាល ក៏គង់បានទៅជាបណ្ឌិត ។ បុគ្គលគួរគប្បកន្លែងសប្បុរស

ប្រាជ្ញនៃពួកបុគ្គលដែលរាប់រក (នូវសប្បុរស) រមែងចំរើនដោយពិត

បុគ្គល ឯណាមួយ មានក្សត្រជាដើម កាលគប្បកន្លែងសប្បុរស

គប្បីច្បាប់ទុកទុកទាំងអស់ផង គប្បីដឹងនូវអាយសច្ចៈទាំង៤ ផង គឺ

ទុក្ខសច្ចៈ ១ ទុក្ខសមុទយសច្ចៈ ១ ទុក្ខនិរោធសច្ចៈ ១ មគ្គសច្ចៈ ប្រកប

ដោយអង្គ៨ ប្រការ ១ ។ ព្រះមានព្រះភាគ ជាសារប័ទ្ធនាននូវ

បុរស ទ្រង់ត្រាស់ថា ឥត្តិភាព នាំមកនូវសេចក្តីទុក្ខ ។ រមែងពិត

ការនៅរួមជាមួយនឹងស្វាមី នាំមកនូវទុក្ខ ស្រីពួកខ្លះ សម្រាល

បុត្រតែម្តង ដាច់បំពង់ស្បូន (ស្លាប់) ក៏មាន (ស្រីពួកខ្លះ) ជា

សុខុមាលជាតិ មានគភ៌រវាងពាក់កណ្តាល ប្រាជ្ញសម្លាប់កូនក្នុងគភ៌

ស្ម័គ្រចិត្ត ដល់នូវសេចក្តីវិនាស ទាំងពីរនាក់(កូននឹងម្តាយ)ក៏មាន ។

ខ្ញុំ កាលទៅរកទីសម្រាល (កូន) បានឃើញប្តីស្លាប់ ខ្ញុំទៅ

មិនទាន់ដល់ផ្ទះរបស់ខ្លួន ក៏សម្រាល (កូន) កណ្តាលផ្ទះ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ថេរីគាថា

ទ្វេ បុត្តា កាលកតា បតិ ច បន្ថេ មតោ កបណីកាយ

មាតា មតា ច ភាតា ច ឡយ្ហន្តំ ឯកនិគកាយំ ។

ទីណាកុលម្មំ^(១) កបណោ អនុក្ខតំ តេ ទុក្ខំ អបរិមាណំ

អស្ស ច តេ បរិវត្តំ ហំ តហ្វនំ ជាតិសហស្សនំ ។

បស្ស្គំ^(២) តំ សុសានមជ្ឈេ អថាបិ ខាធិតានំ បុត្តមិសានំ

ហតកុលីកា សព្វករហិតា មតបតិកាអមតំ អធិក្ខន្ធិ ។

ភារិតោ មេ អយំ មត្តោ អរិយោដ្ឋង្គិកោ អមតតាមិ

និព្វានំបិ សច្ចិកតំ ធម្មាទានំ អរេត្តិហំ^(៣) ។

អហម្មំ កន្តសល្លា ឡិហិតភារក កតំ មេ ករណីយំ

កសាកោតមិ យេវ សុរិមត្តចិត្តា វិមិ កណីតិ ។

កីសាពោធិមី ។

ឯកាទសកនិបាតោ សមត្តោ ។

១ ខ. ទីណាកុលីនេ ។ ម. ទីណាកុលីនេ ។ ២ ម. បស្ស្គិ ។ ៣ ឱ. អបេក្ខិហំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ថេរីនិកាយ

កូនទាំងពីរក៏ធ្វើមរណកាល ប្តីរបស់ខ្ញុំក៏ស្លាប់ក្នុងផ្ទះ ខ្ញុំជាស្រីកំព្រា
 ឯមាតា បិតា នឹងបងប្អូនប្រុស ក៏ត្រូវតែដុតក្នុងជើងថ្កូវជាមួយគ្នា ។
 នាងវង់ទុក្ខប្រមាណមិនបាន ក្នុងត្រកូលដែលអស់ភាគសម្បត្តិ ជា
 ត្រកូលកំព្រា ទឹកភ្នែករបស់នាងប្រព្រឹត្តទៅអស់ពាន់ជាតិជាច្រើន ។
 ខ្ញុំឃើញនាង (កើតជា) ចរចកញ្ជី ស៊ីសាច់មនុស្សក្នុងកណ្តាលព្រៃ
 សួសាន មួយទៀតសាច់កូនក៏នាងបានស៊ីហើយ (ក្នុងអត្តភាពនេះ)
 ខ្ញុំមានវង់ត្រកូលសាបសូន្យ ត្រូវអ្នកផងនិះដៀល មានប្តីក៏ស្លាប់
 តែបានត្រាស់ជើងនូវអមតៈ ។ អរិយមគ្គប្រកបដោយអង្គ៨ ជាដំណើរ
 ទៅកាន់ព្រះនិព្វានឈ្មោះអមតៈនេះ ខ្ញុំបានចំរើនហើយ ទាំងព្រះ
 និព្វាន ខ្ញុំក៏បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយដែរ ខ្ញុំបានឃើញហើយនូវ
 កញ្ចក់គឺធម៌ ។ ខ្ញុំមានសរគឺវាគាទិក្ខុលេសកាត់ហើយ មានការៈ
 ជាក់ចុះហើយ កិច្ចដែលគួរធ្វើ ខ្ញុំបានធ្វើច្រើនហើយ នាង
 ក៏សាគោតមីថេរី មានចិត្តផុតស្រឡះហើយ (ចាកកិលេស) បាន
 ពោលនូវសេចក្តីនេះ ។

ព័សោភោតមីថេរី ។

ចប់ ឯកាទសកនិបាត ។

បើកថាយ ព្រាសកន្តិបុត្តោ

[២២៩] ឧកោ មាតា ច ជីតា ច មយំ អាស្សំ សបត្តិយោ

តស្ស មេ អហំ សំវេតោ អត្ថតោ លោមហិសនោ ។

ជីវត្តំ កាមា អស្មិនំ ទុក្ខត្វា តហុក្កណ្ណកា

យត្ត មាតា ច ជីតា ច សហភរិយា មយំ អហំ ។

កាមេស្វាទីនំ ទិស្វា នេក្ខម្មំ ទដ្ឋខេមតោ^(១)

សា បព្វជី វជិតហេ អតារស្មា អនតារិយំ ។

បុព្វេនិវាសំ ជាតាមិ ទីពូជត្តំ វិសោធិតំ

ចេតោបរិយញ្ញាណញ្ញា សោតធាតុ វិសោធិតា ។

ឥន្ទ្រិច មេ សុន្ទិតតា បត្តោ មេ អាសវត្តយោ

ឆ មេ អភិញ្ញា សុន្ទិតតា តតិ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

ឥន្ទ្រិយា អភិធម្មតា ចតុស្សំ រមិ អហំ

ពុទ្ធស្ស ចានេ វជិតា លោកនាថស្ស សិរីមតោ ។

សុបុត្តតត្ថំ ឧបកម្ម ចានបំ

ឯកា តុំ តិដ្ឋសំ រុក្ខមូលេ

ន ចាបំ តេ ទុតិយោ អត្ថំ កោនិ

ន ត្វំ ពាលេ កាយសំ ធម្មតាកាដំ ។

ប្រើការងារ ទ្វាទសកន្តិបាត

(៣២៩) យើងទាំងពីរនាក់ គឺមាតានឹងធីតា មានថ្មីជាមួយគ្នា (ភរិយារួមថ្មី)

សេចក្តីតក់ស្លុត សេចក្តីព្រឺរោម អស្ចារ្យចំឡែក កើតមានដល់
 ខ្ញុំនោះ ។ ថ្វីយ កាមទាំងឡាយ ជារបស់មិនស្អាត មានកូនកាក្រក់
 ដូចជាបន្ទាច្រើនយ៉ាង ដែលនាំយើងទាំងពីរនាក់ គឺមាតា នឹងធីតា
 ឲ្យជាភរិយាជាមួយគ្នា ។ លុះខ្ញុំឃើញទោសក្នុងកាមទាំងឡាយ
 ហើយឃើញនេក្ខម្មៈថាជារបស់ក្រម ទើបចេញចាកផ្ទះក្នុងក្រុងរាជ-
 ត្រឹះ ចូលកាន់ផ្ទះ ។ ខ្ញុំដឹងនូវបុព្វេនិវាស ឯទិព្វចក្ខុ នឹងចេតនា-
 បរិយញ្ញាណ ខ្ញុំជម្រះហើយ ទិព្វសោតធាតុ ខ្ញុំជម្រះហើយដែរ ។ ទាំង
 បួន ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ការអស់ទៅនៃអាសវៈ ខ្ញុំបាន
 ដល់ហើយ អភិញ្ញា ៦ ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ហើយ ពុទ្ធសាសនា
 ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។ ខ្ញុំនិម្មិតនូវថេរីមសេះ៤ ដោយបួន ហើយថ្វាយ
 បង្គំព្រះបាទទាំងគូនព្រះពុទ្ធ ដ៏មានសិរី ជាទីពឹងនៃសត្វលោក ។

នាងជាស្រីម្នាក់ឯងចូលមកកាន់ដើមពុទ្ធិ ដែលនៅចុងមានផ្ការីក
 ស្ទុះស្ទាយ ហើយឈរនៅទៀបគល់ឈើ បុគ្គលណាមួយជាតំរូវពីរ
 របស់នាងក៏មិនមាន នៃស្រ្តីពាល នាងមិនខ្លាចពួកអ្នកលេងទេ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស បើរតាថា

សតំ សហស្សនិបំ ធូត្តកានំ

សមាគតា ឯទិសកា កវេយ្យំ

លោមំ ន ឥញ្ញោ នបិ សម្បវេជេ

កំ មេ តុំ មា កវស្សសេកោ ។

ឯសា អន្តរាយាមិ កុច្ឆំ វា បរិសាមិ តេ

កម្មកន្តវេបិ តិដ្ឋាមិ តិដ្ឋន្តិ មំ ន ធូត្តសំ ។

ធូត្តមំ វស្សតាហំ ឥទ្ធិនាទា សុការតា

ឆ មេកិញ្ច សង្ខតតា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

សត្តស្សល្អបមា កាមា ខន្ធនំ អធិកុដ្ឋនា

យំ តុំ កាមរតី ព្រុសិ អរតិនានំ សា មម ។

សព្វតុ វិហតា នន្តំ តមោក្ខន្តោ បទាលិតោ

ឯវំ ជាតាហំ ចាបិម ឯហតោ ត្រមសិ អន្តកាតំ ។

ឡេវណ្ណំ ។

ព្រះសកនិយោ លមញ្ចោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ថេរីគថា

បើទុកជាអ្នកលេងទាំងឡាយ មួយរយបួមួយពាន់ ជាបុគ្គល
មានសភាពយ៉ាងនេះ មកចូលជុំគ្នា ក៏រោម(របស់យើង) មិនព្រឺព្រួច
មិនញាប់ញ័រ នៃមារ អ្នកម្នាក់ឯង នឹងធ្វើឲ្យអ្វីដល់យើងកើត ។
យើងនេះនឹងបាត់ទៅ ឬនឹងចូលទៅ កាន់ផ្ទះរបស់អ្នកក៏បាន ឬបើ
ទុកជាឈរនៅក្បែរចន្លោះចិញ្ចឹមរបស់អ្នក ក៏អ្នកមើលមិនឃើញ
យើងឈរដែរ ។ យើងជាស្រ្តីស្អាតក្នុងអធិប័ត្ត ឥឡូវទាំងឡាយ
យើងបានចំរើនហើយដោយប្រពៃ អភិញ្ញា ៦ យើងបានធ្វើឲ្យជាក់
ច្បាស់ហើយ ពុទ្ធសាសនា យើងបានធ្វើហើយ ។ កាមទាំងឡាយ
ប្រៀបដោយលំពែងនឹងឈើស្រួច សម្រាប់ចំព្រាំងនូវខន្ធទាំងឡាយ
អ្នកពោលនូវតម្រេកក្នុងតាមណា ឥឡូវនេះ តម្រេកក្នុងតាមនោះ
មិនមែនជាតម្រេករបស់យើងឡើយ ។ សេចក្តីរីករាយក្នុងតាមទាំង
អស់ យើងបានកំចាត់ចេញហើយ គំនរនៃនឹងត (អវិជ្ជា) យើង
បានទំលាយចោលហើយ នៃមារមានចិត្តបាប អ្នកចូរដឹងយ៉ាងនេះ
ចុះ នៃមារថោកទាប អ្នក យើងកំចាត់ចេញហើយ ។

ឧប្បលវណ្ណាថេរី ។

ចប់ ព្រះសកនិបាត ។

បើកាយ សោឡសភីបាតោ

[៣៣០] ឧទកហាវ អហំ សីតេ សនា ឧទកហោតវ

អយ្យនំ ឧណ្ហកយភីតា វាចាទោសកយដ្ឋិតា ។

កស្សប្រាហ្មណ ភ្នំភីតោ សនា ឧទកហោតវ

វេទមាទេហិ តត្ថេហិ សីតំ វេទយសេ ភុសំ ។

ជានន្តំ ច ភុំ កោតិ បុណ្ណិកេ បរិបុច្ឆសិ

កកេន្តំ កុសលំ កម្មំ វុជន្តំ កម្មចាបកំ ។

យោ ច វុឡ្យុ ធិហារោ វា ចាបកម្មំ បក្សត្ថិ

ឧទកាភិសេចនា សោមិ ចាបកម្មា បម្បត្ថតិ ។

កោ ធុតេ ឥធមក្ខាសិ អជានន្តស្ស ជានកោ

ឧទកាភិសេចនា ធាម ចាបកម្មា បម្បត្ថតិ

សត្តំ ធូន ភមិស្សន្តំ សព្វេ មណ្ឌកកក្ខចា

នាតា ច សុសុមារា ច យេ ចពោ ឧទកេ ចរា ។

ឡិញ្ចិកា សូករិកា មច្ឆិកា មិគតន្តរិកា

ចោរា ច វុជ្ឈយាតា ច យេ ចពោ ចាបកម្មំ ឆោ

ឧទកាភិសេចនា តេមិ ចាបកម្មា បម្បត្ថរេ ។

សចេ ឥមា ននិយោ តេ ចាបំ បុព្វេ កតំ វេហយ្យំ^(១)

បើគាថា សោឡសកនិបាត

(៣៣០) ខ្ញុំជាស្រ្តីអ្នកដឹងទឹក មានការខ្លាចទណ្ឌភ័យនៃជនជាម្ចាស់ទាំង
ឡាយ ត្រូវភ័យអំពីកំចាត់នឹងទោសបៀតបៀន ហើយចុះទឹករាល់ពេល
ក្នុងកាលត្រជាក់រងារ ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ អ្នកខ្លាចអ្នកណា ទើប
ចុះទឹករាល់ពេល មានខ្លួនញាប់ញ័រ ទទួលរងរងារដ៏ក្រៃលែង ។

ម្ចាស់នាងបុណ្យកាដិចំរើន នាងដឹង (ថាខ្ញុំ) កំពុងធ្វើកុសលកម្ម
ជាគ្រឿងបិទនូវបាបកម្មដែរ ម្តេចក៏សួរដេញដោល ។ បុគ្គល
ណា ទោះចាស់ក្តី ក្មេងក្តី ធ្វើបាបកម្ម បុគ្គលនោះ រមែងរួចចាក
បាបកម្ម ព្រោះការស្រោចស្រប់ដោយទឹក ។

អ្នកល្ងង់ណាហ្ន៎ បាននិយាយពាក្យនេះ ទៅរកអ្នកដែលល្ងង់
ដែរ (ថាបុគ្គល) រមែងរួចចាកបាបកម្ម ព្រោះការស្រោច
ស្រប់ដោយទឹក (បើដូច្នោះ) កន្ត្រៃប អណ្តើក នាគ គ្រព័
បួសតូដនៃណាមួយ ដែលគ្រាប់ទៅក្នុងទឹកទាំងអស់ នឹងទៅកាន់
ឋានសួគ៌ដោយពិត ។ ពួកជនអ្នកសម្លាប់ត្រាយ សម្លាប់ជ្រូក
នេសាទត្រី អ្នកចាប់ម្រឹក ពួកចោរ ពួករាជ្យយាត ឬពួក
ជនឯទៀត ដែលមានកម្មផ្តល់មាត់ ពួកជនទាំងនោះ ក៏រួចចាក
បាបកម្ម ព្រោះការស្រោចស្រប់ដោយទឹក ។ ប្រសិន បើស្ត្រី
ទាំងនោះ អាចបន្ស្រង់ចោលនូវបាប ដែលអ្នកធ្វើក្នុងកាលមុនបាន

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ថេរីភិក្ខុ

បុត្តាបិមា វហេយ្យំ តេ តេន ភិក្ខុ បរិពាហិ វេ អស្ស។
 យស្ស ព្រាហ្មណ៍ ភិក្ខុ ភិក្ខុ សទា ឧទកមោតវិ
 តមេវ ព្រហ្ម មាគាសិ មា តេ សីតំ ធម៌ ហនេ ។
 កុម្មត្ថបដិប្បន្នំ មិ អរិយមគ្គំ សមាធយំ
 ឧទកាភិសេចនំ កោតិ ឥមំ សាដកំ ទទាម តេ ។
 តុយ្យេវ សាដកោ ហេតុ ធាហមិ ប្លាមិ សាដកំ ។
 សចេ ភាយសិ ទុក្ខស្ស សចេ តេ ទុក្ខមប្បិយំ
 មាគាសិ ឆាបកំ កម្មំ អារិ វា យនិ វា វហោ ។
 សចេ ច ឆាបកំ កម្មំ ករិស្សសិ ករេសិ វា
 ន តេ ទុក្ខា បមុត្យតិ ឧបេច្ចាបិ បលាយតោ ។
 សចេ ភាយសិ ទុក្ខស្ស សចេ តេ ទុក្ខមប្បិយំ
 ឧបេហិ តុទ្ធិំ សរណំ ធម្មំ សង្ឃារុ តាទិនំ
 សមាទិយាហិ សីលានិ តន្តោ មោក្ខាយ ហេស្សតិ ។
 ព្រហ្មតន្តំ បុរេ អាសី អដ្ឋមិ សក្ខំ ព្រាហ្មណោ
 តេវីន្ទោ វេទសម្បន្នោ សោតិយោ ចម្ហិ ប្លាតកោ ។

បុណ្ណិកា ។

សោឡសកនិបាតោ សមតោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ថេរីយាន

ស្នឹងទាំងនោះ ក៏អាចបន្យាត់ចោលនូវបុណ្យរបស់អ្នកបានដែរ ព្រោះ
ហេតុនោះ ខ្លួនអ្នកនឹងទៅជាបុគ្គលក្រៅស្រឡះ ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍
អ្នកខ្លាច ចំពោះបាបកម្មណា ហើយចុះត្រាំទឹក គ្រប់ៗពេល
ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ អ្នកកុំធ្វើនូវបាបនោះវិញ កុំ(ចុះត្រាំទឹក) ឲ្យរងា
បៀតបៀននូវសម្បុរសរីរៈរបស់អ្នកឡើយ ។

នាងដឹកនាំខ្ញុំដែលដើរផ្លូវខ្ពស់ ឲ្យដើរទៅតាមផ្លូវដ៏ប្រសើរ ម្ចាស់
នាងដ៏ចម្រើន ខ្ញុំសូមជូនសាដកសម្រាប់ស្រោចស្រប់ទឹកនេះដល់នាង។

សំពត់សាដកចូរនៅជារបស់អ្នកដដែលចុះ ខ្ញុំមិនត្រូវការសំពត់
សាដក (របស់អ្នក)ទេ ។ បើអ្នកខ្លាចសេចក្តីទុក្ខ បើសេចក្តីទុក្ខមិនជាទី
ស្រឡាញ់នៃអ្នកទេ អ្នកកុំធ្វើបាបកម្ម ពោះបីកង់ទីពាលក៏ កង់ទីកំបាំង
ក៏ ។ បើអ្នកនឹងធ្វើ ឬកំពុងធ្វើនូវបាបកម្ម សូម្បីអ្នកហោះរត់ទៅក៏មិនរួច
ចាកទុក្ខ ។ បើអ្នកខ្លាចសេចក្តីទុក្ខ បើសេចក្តីទុក្ខមិនជាទីស្រឡាញ់
របស់អ្នកទេ អ្នកចូរដល់ នូវព្រះពុទ្ធជាតាទីបុគ្គលផង នូវព្រះធម៌ផង នូវ
ព្រះសង្ឃផង ជាទីពឹងចុះ ចូរសមាទានសីលទាំងឡាយចុះ ការដល់នូវ
ទីពឹងនឹងការសមាទានសីលនោះ នឹងញ៉ាំងអ្នកឲ្យរួចចាក (ទុក្ខ) ។

ពីដើមខ្ញុំជាព្រាហ្មណ៍តែពូជ ថ្ងៃនេះខ្ញុំជាព្រាហ្មណ៍ពិត មាន
គ្រូវិជ្ជា បរិបូណ៌ដោយវេទ ជាអ្នកមានស្មស្តី ជាអ្នកលាងបាប ។

បុណ្ណិកាថេរី ។

បើកាយ វិសត្តិនិបាតោ

[៣៣០] កាឡកា ភមវណ្ណសទិសា

វេល្លតត្តា មម មុទ្ធជា អហំ

តេ ជរាយ សាលាវកសទិសា

សទ្ធវាទិវចនំ អនត្តាថា ។

វាសិតោវ សុភកិករណ្ណកោ

ពុច្ឆប្ប មម ឧត្តមង្គត្ថតោ

តំ ជរាយ សសលោមគន្ធិកំ

សទ្ធវាទិវចនំ អនត្តាថា ។

កាណនំ សហិតំ សុរោចិតំ

កោច្ឆស្វច្ឆវិចិត្តត្ថសោភិតំ

តំ ជរាយ វិរឌ្យំ តហី តហី

សទ្ធវាទិវចនំ អនត្តាថា ។

សលាគន្ធិកសុវណ្ណមណ្ឌិតំ^(១)

សោភតេ សុ វេណិហិ អលង្កតំ

តំ ជរាយ ខលិតំ^(២) សិរំ កតំ

បើកាហា វីសតិនិបាត

(៣៣១) កាលពីដើមសក់របស់ខ្ញុំមានចុងដ៏ មានពណ៌ខ្មៅ ប្រាកដ
 ស្មើដោយពណ៌នៃស្លាបកន្ទីរ ឥឡូវនេះ សក់ទាំងឡាយនោះ
 ប្រាកដស្មើដោយសម្បកវៃធ្ម នឹងសម្បកក្រចៅ ព្រោះតែជញ្ជក់
 ព្រះពុទ្ធដីកា របស់ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ព្រះអង្គពោលនូវ
 ពាក្យពិត មិនប្រែប្រួល ។ (កាលពីដើម) សំណុំសក់របស់
 ខ្ញុំ ពេញដោយផ្កា ហាក់ដូចជាប្រអប់ដាក់ត្រឡឹងក្រអូប
 ដែលគេអប់ (ឥឡូវនេះ) សំណុំសក់នោះ មានភ្លិនដូច
 ជាភ្លិន នៃរោមទន្សាយ ព្រោះតែជញ្ជក់ ព្រះពុទ្ធដីកា របស់
 ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ព្រះអង្គពោលនូវពាក្យពិត មិនប្រែប្រួល ។
 (កាលពីដើម) សក់របស់ខ្ញុំរឹតតែដោយក្រាសនឹងស្បៃតសក់
 ល្អលើសលប់ ដូចជាព្រៃឫស្សីដុះស្លាប់ល្អ (ឥឡូវនេះ) សក់
 នោះ ល្អព្រះរង្វើល ក្នុងសីលប្រទេសនោះៗ ព្រោះតែជញ្ជក់
 ព្រះពុទ្ធដីកា របស់ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ព្រះអង្គពោលនូវពាក្យពិត
 មិនប្រែប្រួល ។ (កាលពីដើមសក់របស់ខ្ញុំ) ល្អិត មានភ្លិន
 ក្រអូប ស្អិតស្អាងដោយក្រាសមាស ប្រដាប់ដោយផ្ទុកទាំង
 ឡាយដ៏ល្អត្រកាល (ឥឡូវនេះ) សក់នោះថ្លែក ព្រោះតែជញ្ជក់

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ថេរីគាថា

សត្វភំទិវចនំ អនត្តាថា ។

ចិត្តការសុកតាវ លេខិតា

សោភតេ សុ ភម្មកា បុរេ មម

តា ជរាយ វលីហិ បលម្ពិតា

សត្វភំទិវចនំ អនត្តាថា ។

ភស្សរា ស្សនិរា យថា មណី

នេត្តាហេស្មិ អភិជ្ជលមាយតា

តេ ជរាយភិហតា ន សោភតេ

សត្វភំទិវចនំ អនត្តាថា ។

សណ្ឋាត្តស្មិទិសី ច^(១) ជាសិកា

សោភតេ សុ អភិយោឲ្យនំ បតិ

សា ជរាយ ឧបក្ខលីតា វិយ

សត្វភំទិវចនំ អនត្តាថា ។

កត្តណំវ^(២) សុកតំ សុទ្ធិជ្ជនំ

សោភតេ សុ មម ភណ្ឌាទាឡិយោ បុរេ

តា ជរាយ វលីហិ បលម្ពិតា

១ សណ្ឋាបិក្ខុសទិសី វិភិ អន្តរាយំ ទិស្សតិ ។ ២ កកាណំវិភិ អន្តរាយំ ទិស្សតិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ថេរីយាន

ព្រះពុទ្ធជីកា របស់ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ព្រះអង្គពោលនូវពាក្យពិត
 មិនប្រែប្រួល ។ (កាលពីដើម) ចិញ្ចឹមទាំងឡាយ របស់ខ្ញុំ
 ស្អាតល្អ ដូចជាគំនូសដែលជាងរចនាល្អ (ឥឡូវនេះ) ចិញ្ចឹម
 ទាំងនោះ យុវយាវ ដោយសាការជ្រុញជ្រីវ ព្រោះតែផក
 ព្រះពុទ្ធជីកា របស់ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ព្រះអង្គពោលនូវពាក្យ
 ពិត មិនប្រែប្រួល ។ (កាលពីដើម) ភ្នែកទាំងឡាយ មាន
 សម្បុរថ្លា ខៀវស្រឡាត់ រុងរឿង ល្អក្រឡង់ ដូចជាតែមណី
 (ឥឡូវនេះ) ភ្នែកទាំងនោះ ត្រូវជកញ្ចាំញី ក៏បែរជាមិនល្អ
 ព្រះពុទ្ធជីការបស់ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ព្រះអង្គពោលនូវពាក្យពិត
 មិនប្រែប្រួល ។ ច្រមុះ (របស់ខ្ញុំ) ប្រាកដស្មើដោយដម្បារ
 មាស ដែលគេម្នីដ៏ល្អ ល្អក្នុងកាលនៃខ្លួននៅក្រមុំ (ឥឡូវ
 នេះ) ច្រមុះនោះ ហាក់ដូចជាទ្រុឌទ្រោម ព្រោះតែផក
 ព្រះពុទ្ធជីកា របស់ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ព្រះអង្គពោលនូវពាក្យ
 ពិត មិនប្រែប្រួល ។ កាលពីដើម ស្លឹកត្រចៀកទាំងឡាយ
 របស់ខ្ញុំល្អ ហាក់ដូចជាដម្បារមាស ដែលជាងធ្វើល្អហើយ
 ដែលសម្រេចហើយដោយប្រពៃ (ឥឡូវនេះ) ស្លឹកត្រចៀក
 ទាំងនោះ យុវយាវ ដោយសាការជ្រុញជ្រីវ ព្រោះតែផក

បើជាថ្វាយ វិសតិធិពោ

សត្វព្រំទីវចនំ អនតាថា ។
 ញ

បត្តលមក្កុលវណ្ណសទិសា

សោគតេ សុ ទន្ធា បុរ មម

តេ ជរាយ ខណ្ឌ យវបតកា

សត្វព្រំទីវចនំ អនតាថា ។
 ញ

កាននស្មី វនសណ្ឋាចារណ៍^(១)

កោតិលាវ មជ្ឈំ និក្ខជិតំ

តំ ជរាយ មលតំ តហំ តហំ

សត្វព្រំទីវចនំ អនតាថា ។
 ញ

សណ្ឋាតម្មដ្ឋី^(២) សុប្បមជ្ជិតា

សោគតេ សុ តិវ បុរ មម

សា ជរាយ កត្តា វិធាមិតា^(៣)

សត្វព្រំទីវចនំ អនតាថា ។
 ញ

វជ្ជបលយ សទិសោបមា ឧកោ

សោគតេ សុ តាហា បុរ មម

១ កាននស្មី វនសណ្ឋាចារណ៍ អន្តរាយំ វិស្សតិ ។

២ ឧ. សណ្ឋាតម្មដ្ឋី ។ ម. សណ្ឋាតម្មដ្ឋី ។ ៣ ឧ. វិធាមិតា ។

បើតាថា វិសតិណ្ឌត

ព្រះពុទ្ធជីកា របស់ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ព្រះអង្គពោលនូវពាក្យពិត
 មិនប្រែប្រួល ។ កាលពីដើម ធ្វើញទាំងឡាយ របស់ខ្ញុំល្អ
 ណាស់ ប្រាកដស្មើដោយពណ៌នៃផ្កាប្រឡើងក្រពុំ (ឥឡូវនេះ)
 ធ្វើញទាំងនោះ បាក់ មានពណ៌លឿង ដូចជាស្រូវដំណើប
 ព្រោះតែជក ព្រះពុទ្ធជីកា របស់ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ព្រះអង្គ
 ពោលនូវពាក្យពិត មិនប្រែប្រួល ។ (កាលពីដើម) សំដី
 ដែលខ្ញុំនិយាយ ពីពេន ដូចជាសំដីមេតារៅ ដែលហើរទៅ
 កាន់ព្រៃស្រោង ក្នុងព្រៃ (ឥឡូវនេះ) សំដីនោះស្អកស្អា ព្រោះ
 តែជក ព្រះពុទ្ធជីកា របស់ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ព្រះអង្គពោលនូវ
 ពាក្យពិត មិនប្រែប្រួល ។ កាលពីដើម ករបស់ខ្ញុំល្អ ដូចជា
 ស័ង្កមាស ដែលជាងខាតហើយដោយល្អ (ឥឡូវនេះ) កនោះ
 បាក់ ទុន ព្រោះតែជក ព្រះពុទ្ធជីកា របស់ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ
 ព្រះអង្គពោលនូវពាក្យពិត មិនប្រែប្រួល ។ កាលពីដើម ដើម
 ដៃទាំងពីររបស់ខ្ញុំល្អដូចជាសសរខៀន ដែលជាងលញ្ឆោតហើយ

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស បើរីភាហ

តា ជរាយ យថា ចាដល់ប្បុរសតា^(១)

សច្ចវាទីវចនំ អនុញាថា ។

សណ្តាមុទ្ធិកា សុវណ្ណាមណ្ឌិតា

សោភតេ សុ ហត្ថា បុរេ មម

តេ ជរាយ យថា មូលមូលកា

សច្ចវាទីវចនំ អនុញាថា ។

បីដវដ្ឋបហិតុត្តតា ឧកោបិ

សោភតេ សុ វេនកា បុរេ មម

បើរីតិ^(២) លម្ពន្តោនោនកា

សច្ចវាទីវចនំ អនុញាថា ។

កញ្ចនស្ស វេលកីវ សុមជ្ជំ

សោភតេ សុ កាយោ បុរេ មម

សោ វលីហិ សុខុមាហិ ឱតតោ

សច្ចវាទីវចនំ អនុញាថា ។

នាគកោតសទិសោបមា ឧកោ

សោភតេ សុ ឡូ បុរេ មម

តា ជរាយ យថា វេទ្យនាឡិយោ

១ ឧ. បាដិលំ ទុត្តរិកា ។ ២ ឧ. កេរិវិរិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ថេរីគាថា

(ឥឡូវនេះ) ដើម្បីដៃទាំងនោះ ដូចជាស័ន្ធម្នៃកហើយ ព្រោះ
 តែជក ព្រះពុទ្ធដីកា របស់ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ព្រះអង្គពោលនូវ
 ពាក្យពិត មិនប្រែប្រួល ។ កាលពីដើម ដៃទាំងឡាយរបស់
 ខ្ញុំមានចិញ្ចៀនល្អ ប្រដាប់ដោយមាស សមរម្យល្អ(ឥឡូវនេះ)
 ដៃទាំងនោះ ដូចជាមើមដំឡូងយារ ព្រោះតែជក ព្រះពុទ្ធដីកា
 របស់ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ព្រះអង្គពោលនូវពាក្យពិត មិនប្រែ
 ប្រួល ។ កាលពីដើម ដោះទាំងពីរ របស់ខ្ញុំ ពេញលេញ
 មូលក្បកៀកគ្នា មានសណ្តងដ៏ត្រង់ ល្អណាស់ (ឥឡូវនេះ
 ដោះទាំងនោះ) មិនមានទឹក (ជ្រាយ) បាក់សំយុងចុះ ដូច
 ជាបំពង់ទឹក ព្រះពុទ្ធដីកា របស់ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ព្រះអង្គ
 ពោលនូវពាក្យពិត មិនប្រែប្រួល ។ កាលពីដើម កាយ
 របស់ខ្ញុំល្អស្រស់ ដូចជាផែនការមាស ដែលគេខាត់ហើយ
 ដោយប្រពៃ (ឥឡូវនេះ) កាយនោះប្រែប្រួល ដោយ
 អាការជ្រួញជ្រវដ៏ល្អិត ព្រះពុទ្ធដីកា របស់ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ
 ព្រះអង្គពោលនូវពាក្យពិត មិនប្រែប្រួល ។ កាលពីដើម
 ភ្លៅទាំងពីររបស់ខ្ញុំ ល្អល្អ ដូចជាប្រមោយនៃដំរីដ៏ប្រសើរ
 (ឥឡូវនេះ) ភ្លៅទាំងនោះ ដូចជាថ្នាំឫស្សី ព្រោះតែជក

ថេរពាយ វិសគិលគោ

សច្ចវាទីវចនំ អនុញ្ញាតា ។

សណ្ឋានបុរស្យណមណ្ឌិតា

សោគតេ សុ ជជ្ឈា បុរេ មម

តា ជរាយ តិលទណ្ឌការិវ

សច្ចវាទីវចនំ អនុញ្ញាតា ។

ត្វលប្បណ្ណសទិសោបមា ឧកោ

សោគតេ សុ ចាតា បុរេ មម

តេ ជរាយ ធុដិកា វល័មតា

សច្ចវាទីវចនំ អនុញ្ញាតា ។

ឯទិសោ អហុ អយំ សមុស្សយោ

ជជ្ឈរោ តហុទុក្ខានមាលយោ

សោបលេបបតិតោ ជរាយរោ

សច្ចវាទីវចនំ អនុញ្ញាតា ។

អប្បពលំ ។

(៣៣២) សមណាតិ គោតិ មិ វិបស្សី សមណាតិ បដិពុជ្ឈសិ

សមណានមេវ តិរត្តសិ សមណំ ទូន កវិស្សសិ ។

វិបុលំ អនុញ្ញា ចានញ្ច សមណានំ បវេច្ឆសិ

ថេរីភាថា វិសតិធិបាត

ព្រះពុទ្ធដីកា របស់ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ព្រះអង្គពោលនូវពាក្យពិត
 មិនប្រែប្រួល ។ កាលពីដើម ស្ទង់ទាំងឡាយរបស់ខ្ញុំ ប្រដាប់
 ដោយស្រាមជាវិការៈនៃមាស ដែលគេបាក់ជិតស្និទ្ធល្អណាស់
 (ឥឡូវនេះ) ស្ទង់ទាំងនោះ ដូចជាដើមល្វ ព្រោះតែជក ព្រះ
 ពុទ្ធដីកា របស់ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ព្រះអង្គពោលនូវពាក្យពិត
 មិនប្រែប្រួល ។ កាលពីដើម ជើងទាំងពីរ របស់ខ្ញុំល្អ ដូចជា
 ទ្រទាប់ជើង ដែលគេញាត់ហើយដោយប៉ុយរកា (ឥឡូវនេះ)
 ជើងទាំងនោះ ប្រេះបែកជ្រួញជ្រីវ ព្រោះតែជក ព្រះពុទ្ធដីកា
 របស់ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ព្រះអង្គពោលនូវពាក្យពិត មិនប្រែ
 ប្រួល ។ គ្រាន់តែកាយ មានសភាពដូច្នេះនេះ គ្រាំគ្រា ជា
 លំនៅនៃសេចក្តីទុក្ខច្រើនប្រការ គ្រាន់តែកាយនោះ ដូចជាផ្ទះ
 ចាស់ដែលមានគ្រឿងបូកលាបជ្រុះចុះ ព្រះពុទ្ធដីការបស់ព្រះ
 សម្មាសម្ពុទ្ធ ព្រះអង្គពោលនូវពាក្យពិត មិនប្រែប្រួល ។

អម្ពុបាលីថេរី ។

[៣៣២] (បិតាសួរនាងរោហិណីថា) នៃនាងដ៏ចម្រើន នាងដូចនឹងខ្ញុំ
 ពោលថាសមណៈ នាងក្រាត់ឡើង ក៏ពោលថា សមណៈ នាងសរ.
 សើរចំពោះពួកសមណៈតែម្យ៉ាង នាងនឹងជាសមណី ដោយពិត ។
 នាងតែងផ្គត់ផ្គង់ បាយ ទឹក ដ៏ច្រើន ចំពោះពួកសមណៈ

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ថេរីគាថា

រោហិណ្ឌានាមិ បុត្រាមិ តេនតេ សមណា បិយា។

អកម្មកាមា អនលសា បរទត្តបជីវោ

អាសិស្សកា សាធុកាមា តេនតេ សមណា បិយា។

ចរិស្សំ វត មិ តាត សមណានិ បរិបុច្ឆសិ

តេសន្តេ កិត្តយិស្សាមិ បញ្ចាសីលបរក្កមំ ។

កម្មកាមា អនលសា កម្មសេដ្ឋស្ស ការកា

រាតនោសំ បជហន្តិ តេនមេ សមណា បិយា ។

តិណិ វាបស្ស មូលានិ ធុនន្តិ សុតិការិវោ

សព្វទាមំ បហំនេសំ តេនមេ សមណា បិយា ។

កាយកម្មំ សុតិវេសំ វចកម្ពញ្ច តាទិសំ

មនោកម្មំ សុតិវេសំ តេនមេ សមណា បិយា ។

វិមលា សដ្ឋមត្តាវ សុទ្ធា សន្តរាហិរា

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ បើតាថា

នៃនាងរោហិណី ឥឡូវនេះ យើងសួរនាង ចុះនាងមានសេចក្តី
 ស្រឡាញ់ពួកសមណៈ តើដោយហេតុដូចម្តេច ។ ពួកសមណៈជា
 អ្នកមិនប្រាថ្នាក្នុងការងារ ខ្ជិលច្រអូស រស់នៅដោយសារទានដែល
 បុគ្គលដទៃទៀត ជាអ្នកប៉ុនប៉ងប្រាថ្នាតែតាហារមានសេចក្តីស្រឡាញ់
 មានសេចក្តីស្រឡាញ់ពួកសមណៈ តើដោយហេតុដូចម្តេច ។

(នាងរោហិណីតបថា) បពិត្របិតា អ្នកជេញដោលសួរខ្ញុំ អំពីពួក
 សមណៈអស់កាលយូរណាស់ហើយ ខ្ញុំនឹងសំដែង នូវបញ្ហា សីលនឹង
 សេចក្តីខ្ជិលឃ្មាត របស់សមណៈទាំងនោះ ដល់អ្នក ។ ពួកសមណៈ ជា
 អ្នកប្រាថ្នានូវការងារ មិនខ្ជិលច្រអូស ធ្វើចំពោះតែការងារដ៏ប្រសើរ
 រមែងលះបង់ នូវកតៈ នឹងទោសៈ ខ្ញុំមានសេចក្តីស្រឡាញ់ពួក
 សមណៈ ដោយហេតុនោះឯង ។ ពួកសមណៈជាអ្នកធ្វើនូវកម្មស្អាត
 រមែងកំចាត់បង់នូវឫសនៃបាបទាំងបី សមណៈទាំងនេះ បានលះបង់
 នូវបាបទាំងអស់ ខ្ញុំមានសេចក្តីស្រឡាញ់ពួកសមណៈ ដោយហេតុ
 នោះឯង ។ កាយកម្មរបស់សមណៈទាំងនោះស្អាត ចិត្តកម្មស្អាតដូច
 គ្នា ទាំងមនោកម្មរបស់សមណៈទាំងនោះក៏ស្អាត ខ្ញុំមានសេចក្តីស្រ-
 ឡាញ់ពួកសមណៈ ដោយហេតុនោះឯង ។ ពួកសមណៈ ប្រាសចាក
 មន្ទិល ស្អាតទាំងខាងក្នុងទាំងខាងក្រៅ ដូចជាស័ង្កដែលខាត់ហើយ

១ ឫសគល់នៃបាប ៣ យ៉ាងគឺ លោភៈ១ ទោសៈ១ មោហៈ១ ។ អដ្ឋកថា ។

បើកថាយ វិសតិវិញ្ញាណ

បុណ្ណា សុត្តេហិ ជម្មេហិ ^(១) តេន មេ សមណា បិយា ។

តហ្មស្សតា ធម្មធារា អរិយា ធម្មជីវិតោ

អត្ថំ ធម្មញ្ញំ ទេសេន្តំ តេន មេ សមណា បិយា ។

តហ្មស្សតា ធម្មធារា អរិយា ធម្មជីវិតោ

ឯកក្កច្ឆិតា សត្តមន្តោ តេន មេ សមណា បិយា ។

ទ្វិវដ្ឋមា សត្តមន្តោ មន្តកាលំ អនុទ្ធីតា

ទុក្ខស្សន្តំ បដាជន្តំ តេន មេ សមណា បិយា ។

យម្ហា តាមា បក្កមន្តំ ន វិលោកេន្តំ កត្វានិ

អនបេក្ខាវំ តន្តន្តំ តេន មេ សមណា បិយា ។

ន តេសំ កោដ្ឋេ ឡិសេន្តំ ^(២) ន ក្កម្ពំ ន កឡោបិយំ

បរិនិដ្ឋិតមេសាធា តេន មេ សមណា បិយា ។

ន តេ ហិរញ្ញំ តណ្ហានិ ន សុវណ្ណំ ន រូបិយំ

បើតែថា វិសត្តិនិពាត

ពេញដោយធម៌សទាំងឡាយ ខ្ញុំមានសេចក្តីស្រឡាញ់ពួកសមណៈ
 ដោយហេតុនោះឯង ។ ពួកសមណៈ ជាពហុស្ស្ចត ទ្រទ្រង់នូវ
 ធម៌ ជាអរិយៈ រស់នៅដោយធម៌ តែងសំដែងនូវអត្តនឹងធម៌ ខ្ញុំមាន
 សេចក្តីស្រឡាញ់ពួកសមណៈ ដោយហេតុនោះឯង ។ ពួកសមណៈ
 ជាពហុស្ស្ចត ទ្រទ្រង់នូវធម៌ ជាអរិយៈ រស់នៅដោយធម៌ មានចិត្ត
 ប្រសើរ មានការម្នាក់តែមួយ មានស្មារតី ខ្ញុំមានសេចក្តីស្រឡាញ់
 ពួកសមណៈ ដោយហេតុនោះឯង ។ ពួកសមណៈទៅកាន់ទី
 ឆ្ងាយបាន(តាមសេចក្តីពេញចិត្ត) មានស្មារតី ពោលដោយឧបាយ
 ប្រាជ្ញា មិនរាយមាយ តែងដឹងនូវព្រះនិព្វាន ជាទីបំផុតនៃទុក្ខ ខ្ញុំមាន
 សេចក្តីស្រឡាញ់ពួកសមណៈ ដោយហេតុនោះឯង ។ ពួកសមណៈ
 ចៀសចេញទៅអំពីស្រុកណា រមែងមិនមើលអ្វីមួយ (ក្នុងស្រុកនោះ)
 ចេញទៅឥតពាល័យ ខ្ញុំមានសេចក្តីស្រឡាញ់ពួកសមណៈ ដោយ
 ហេតុនោះឯង ។ សមណៈទាំងនោះ មិនទុកដាក់ (សម្បត្តិ) ក្នុង
 ជម្រក មិនទុកដាក់ឆ្នាំងអ្វីឡើយ មិនទុកដាក់ល្អិតញើ ឥស្សន៍រក
 ចំពោះតែភោជន ដែលសម្រេចហើយ ខ្ញុំមានសេចក្តីស្រឡាញ់ពួក
 សមណៈ ដោយហេតុនោះឯង ។ សមណៈទាំងនោះ មិនទទួល
 នូវហិរញ្ញវត្ថុ (ឥហាបណៈ) មិនទទួលនូវទាន មិនទទួលនូវប្រាក់

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ថេរីភាថា

បច្ចុប្បន្នេន យាបេន្តិ តេន មេ សមណា បិយា ។

នាណកុលា បព្វជិតា នាណជនបទេហិ ច

អតាមតា បិយាយន្តិ តេន មេ សមណា បិយា ។

អត្ថាយ វត នោ ភោតិ កុលេ ជាតាសិ រេហិណិ

សទ្ធា ពុទ្ធេ ច ធម្មេ ច សង្ឃេ ច វិញ្ញាណា ។

តុំ ហេតិ បដាណសិ បព្វាក្ខតំ អនុតំ

អម្មិមំ ឯតេ សមណា បដិគ្គហន្តិ នក្ខណំ

បតិជ្ជិតោ ហេតុ យញ្ញោ វិបុលោ នោ ភវិស្សតិ ។

សចេកាយសិ នុត្តស្ស សចេតេ នុត្តមឃ្លីយំ

ឱបេហិ ពុទ្ធំ សរណំ ធម្មំ សង្ឃញ្ច តានិទំ

សមាទិយាហិ សីលានំ តន្តេ អត្ថាយ ហេហិតិ ។

ឱបេមិ ពុទ្ធំ សរណំ ធម្មំ សង្ឃញ្ច តានិទំ

សមាទិយាមិ សីលានំ តំ មេ អត្ថាយ ហេហិតិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ថេរីយាន

ញ៉ាំងអត្តភាពឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ ដោយវត្ថុ ដែលកើតឡើងចំពោះមុខ
ខ្ញុំមានសេចក្តីស្រឡាញ់ពួកសមណៈ ដោយហេតុនោះឯង ។ ពួក
សមណៈចេញអំពីត្រកូលផ្សេងៗ អំពីជនបទផ្សេងៗ ទៅបួស រមែង
រាប់រកគ្នា ទៅវិញទៅមក ខ្ញុំមានសេចក្តីស្រឡាញ់ពួកសមណៈ
ដោយហេតុនោះឯង ។

(បិសានិយាយថា) ម្ចាស់នាងរោហិណីដ៏ចម្រើន នាងកើតក្នុង
ត្រកូលនៃយើងដើម្បីប្រយោជន៍ពិត នាងជាស្រ្តីមានសទ្ធា មាន
សេចក្តីគោរពដ៏មុតមាំ ក្នុងព្រះពុទ្ធផង ព្រះធម៌ផង ព្រះសង្ឃផង ។
ដ្បិតនាងស្គាល់នូវបញ្ចកេតនៈ⁺ ជាបញ្ចកេតនៈមុតមាំតិរិះមែន បើបាន
សមណៈទាំងនេះ ទទួលទទួលបានរបស់ខ្ញុំ ប្រហែលគ្រឿងបូជា
ដែលខ្ញុំអម្បាលហើយ ចំពោះសមណៈទាំងនេះ នឹងមានផលបរិបូណ៌ ។

(នាងរោហិណីពោលថា) បើអ្នកខ្លាចខ្លាច បើទុកមិនជាទី
ស្រឡាញ់របស់អ្នកទេ អ្នកច្បងរស់នៅព្រះពុទ្ធជាតាទិបុគ្គលផង ព្រះ
ធម៌ផង ព្រះសង្ឃផង ជាទីពឹង ចូរសមាទានសីលទាំងឡាយចុះ ការ
រស់នៅទីពឹងនឹងការសមាទានសីលនោះនឹងមានប្រយោជន៍ដល់អ្នក។

(បិសានិយាយថា) ខ្ញុំសូមរស់នៅព្រះពុទ្ធ ជាតាទិបុគ្គលផង
ព្រះធម៌ផង ព្រះសង្ឃផង ជាទីពឹង សូមសមាទានសីលទាំងឡាយ
ការរស់នៅទីពឹងនឹងសមាទានសីលនេះ⁺ នឹងមានប្រយោជន៍ដល់ខ្ញុំ ។

ថេរីភាវយ វិសតិធិពាគោ

ព្រហ្មតន្ត ឬរេ អាសី សោ ននាធិម្ហី ព្រាហ្មណោ

តេវិជ្ជោ សោត្តិយោ ធម្មី វេទត្ថ ធម្មី ប្លាតកោ ។

ពេហិណំ ។

(៣៣៣) លង្កិហត្ថោ ឬរេ អាសី សោនាធិ មិត្តល្អុន្តកោ

អាសាយ បលីតា យោក ធាសត្ថិ ទាវមេតុសេ ។

សុមត្ថំ មំ មពាមាធា ចាចា បុត្តមតោសយំ

ចាចាយ តន្តំ ធម្មតា បព្វជិស្សំ ឬរេ^(១) អហំ ។

មា មេ កុជ្ឈ មហាវីរ មា មេ កុជ្ឈ មហាមុនី

ន ហិ កោធបរេតស្ស សុទ្ធិ អតិ កុតោ តថោ ។

បក្កតិស្សញ្ច ឆាលាតោ កោធិ ឆាលាយ វិជ្ជតិ

តន្តំ នត្ថិវេន សមណោ ធម្មដីវិនោ ។

ឯហិ កាឡ ឯវត្ថុស្ស កុញ្ច កាមេ យថា ឬរេ

ថ្ងៃជាថ្នាំ វិសេសនិបាត

ក្នុងកាលមុន ខ្ញុំជាព្រាហ្មណ៍តែនៅឯស្បៀង ឥឡូវនេះ ខ្ញុំជាព្រាហ្មណ៍
ពិត (មានបាបបន្យាត់ចោលហើយ) ផង មានត្រៃវិជ្ជាផង មានស្នូស្តី
ផង ដល់នូវវេទផង ជាអ្នកធូតលាងបាបផង ។

ហេហ៍ណ៍ថេរី ។

[៣៣៣] (ទបកៈពោលថា) កាលពីដើម ខ្ញុំមានដៃកាន់ដំបង ឥឡូវនេះ
ខ្ញុំនោះជាព្រានម្រឹត មិនអាចបានដល់នូវត្រើយគឺព្រះនិព្វាន ព្រោះ
សេចក្តីប្រាថ្នាគឺតណ្ហា ព្រោះភក្តីភាមី និងទិដ្ឋដ៏ខ្លាំងក្លា ។ នាង
ចាបា ស្មាននូវខ្ញុំ ថាជាមនុស្សស្រវឹងជ្រប់ ទើបល្អងកូន^(១) ខ្ញុំកាត់
ចំណងភិកិលេស របស់នាងចាបា ហើយទៅបួសម្តងទៀត ។

(នាងចាបាពោលថា) បពិត្រមហាវិបុលេ សូមអ្នក កុំខឹងនឹងខ្ញុំ
បពិត្រមហាមុនី សូមអ្នកកុំខឹងនឹងខ្ញុំ សេចក្តីស្អាតមិនមានដល់បុគ្គល
ដែលមានសេចក្តីក្រោធម្របសង្កត់ទេ ឥបដង នឹងមានមកពីណា ។

(ទបកៈពោលថា) ខ្ញុំនឹងគេចចេញពីស្រុកចាស់ អ្នកណា
នឹងទៅក្នុងស្រុកចាស់នេះបាន បើពួកស្រី ៗ ចង់នូវសមណៈទាំង
ឡាយ ដែលរស់នៅដោយធម៌ ដោយរួចនៃស្ត្រី ។

(នាងចាបាពោលថា) ម្ចាស់បុរសទៅ សូមអ្នកផ្សព្វផ្សាយកសិន
សម្រេចរំពឹង សូមបរិភោគនូវ របាំងឡាយ ដូចក្នុងកាលមុនចុះ

១ ពោលពាក្យថា នាងចាបាជាអ្នកប្រានជ្រឹង ឯនាងប្អូនទបកៈថេរី ៗ ឥឡូវថា ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស បេរីភាថា

អហំ ច តេ វ សីតតា យេ ច មេសង្ខំ ញាតតា ។

ឯត្ថោ ចេវ ចតុញ្ចកំ យថា កាសសី តំ ចាបេ

តយិ វត្ថុស្ស ហោសស្ស ឧទ្យាវំ វត តំ សីយា ។

កាឡន្ទិដ្ឋីវ តត្ថាវ បុត្តំ តិវិមុទ្ធិ

ដុល្លំ ជាលីកលដ្ឋីវ អន្តោដ្ឋីបេវ ចាដលី

ហិច ឧទ្ធអត្ថន្តិ កាសីកុត្តមដាវិដ

តំ មំ វុបវតិ សង្ខំ កស្ស ឌីហាយ តច្ឆសិ ។

សាតុណីកោវ សកុណី^(១) យថា ពង្សតុម្ពត្តិ

វាហាវមេន វុបេន ន បំ ភំ ពាជយិស្សសិ ។

វេមញ្ច មេ បុត្តដលី កាឡ ឧប្បនិតំ តយា

តំ មំ បុត្តវតិ សង្ខំ កស្ស ឌីហាយ តច្ឆសិ ។

ជហន្តិ បុត្តេ សប្បញ្ញា តតោ ញាតិ តតោ ជនំ

បព្វជន្តិ មហាវីរា នាតោ តេត្វាវ ពង្សនំ ។

១ ឧ. ម. សកុណីកោវ សកុណី ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ថេរីគាថា

ជនទាំងឡាយណា ជាញាតិរបស់ខ្ញុំ ខ្ញុំនឹងធ្វើជនទាំងនោះឲ្យលុះក្នុង
អំណាចនៃអ្នក ។

ម្ចាស់នាងចាបា នាងពោលនូវពាក្យនោះឲ្យមានភាគ ៤ អំពី
ពាក្យនេះក៏ដោយ ពាក្យនោះ គប្បីជាពាក្យឆ្លើតតាម ចំពោះ
តែបុរសដែលត្រេកអរ នឹងនាងប៉ុណ្ណោះទេ ។

ម្ចាស់បុរសខ្មៅ ហេតុអ្វី ទើបអ្នកលះបង់ចោលខ្ញុំ ជាស្រ្តីមាន
រូបឆោម លាបស្រឡាបអវយវៈដោយខ្លឹមចន្ទន៍ក្រហម ទ្រទ្រង់នូវ
កាសិកពស្រ្តដ៏ឧត្តម (សំពត់ដែលគេនាំមកអំពីដែនកាសី) ជាស្រ្តី
មានអវយវៈល្អ ដូចជាត្នោតសាវដែលរីកលើកំពូលភ្នំ ឬដូចជាវល្លី
កេសរីកហើយ ឬក៏ដូចជាឈើជ្រូង (រីកហើយ) ខាងក្នុងទ្វីប ។

ព្រានសត្វស្លាប ប្រាថ្នាចាប់សត្វស្លាបយ៉ាងណា នាងនឹងបៀត
បៀនអញ ដោយរូបដែលស្អិតស្អាង (យ៉ាងនោះ) ពុំបានទេ ។

នៃបុរសខ្មៅ ហេតុអ្វីទើបអ្នកលះបង់ចោលនូវផ្នត់កូនខ្ញុំ ដែល
អ្នកបង្កើតនេះផង លះបង់ខ្ញុំដែលជាស្រ្តីមានកូនប្រាកដដូច្នោះផង ។

មហាវីរបុរសទាំងឡាយ ដែលមានប្រាថ្នា តែងលះបង់នូវកូន
ទាំងឡាយ ទាំងពួកញាតិ ទាំងទ្រព្យ ហើយបួស ដូចជាដំរី
ដ៏ប្រសើរ ផ្តាច់នូវចំណង (ហើយគេចចេញទៅ) ។

ថេរីកាថាយ វិសតិវិចារោ

ឥនាជំ តេ ឥមំ បុត្តំ ទណ្ឌាន ជុក្ខកាយ វា
 ភូមិយំ វំ ធិស្សន្តយ្យំ^(១) បុត្តសោកំ^(២) ន កច្ចសិ ។
 សុខេ បុត្តំបិ សិកាលានំ កុក្ករានំ បទាហិសិ
 ន បិ បុត្តតតតេ ជម្មំ បុណ្យវត្ថុយិស្សសិ ។
 ហន្ត ខោនាជំ កម្ពុន្តេ តុហិ កាឡ ភមិស្សសិ
 តតមិ តាមិ និកមិ នករំ រាជនាជិយោ ។
 អហុត្ត បុត្រេ កណិជោ អសមណា សមណាមាជិជោ
 តាមេន តាមិ វិចារិម្ហំ នករេ រាជនាជិយោ ។
 ឯសោ ហិ កកវា តុទ្ធោ ននិ នេវញ្ជំ បតិ
 សព្វុត្តុត្តប្បហាយ នម្មំ នេសេសិ វាណំ
 តស្សាហំ សន្តិកេ កច្ចំ សោ មេ សត្វា ភវិស្សតិ ។
 វន្តនិទានំ វដ្ឋាសិ លោកនាមំ អនុត្តរំ
 បទត្ថុណាញ កត្វាន អាទិសេយ្យសិ ទត្ថុណំ ។
 ដតិខោ លត្តមម្លេហិ យថា កាសសិ តំចារេ^(៣)
 វន្តនិទានំ តេ វដ្ឋំ លោកនាមំ អនុត្តរំ
 បទត្ថុណាញ កត្វាន អាទិសិស្សាមិ ទត្ថុណំ ។

១ ប. ធិស្សន្តយ្យ ។ ២ វ. ប. បុត្តសោក ។ ៣ ប. ភាសិត្តវគ្គបដិ វិស្សតិ ។

បើជាថា វិសតិណាត

ឈ្មោះខ្ញុំនឹងបៀតបៀនកូនអ្នកនេះ ដោយដំបង ឬក្តីចង់ដោយក្រចក
ឬ (បោក) លើផែនដី អ្នកមិនដល់នូវការយំស្តាយចំពោះកូនខ្មោច ។

នៃស្ត្រីលាមក មានកូនតូច បើទុកជាទាសឱ្យកូនទៅសត្វចងកន្លឹះ
ពួកវា ក៏នាងញ៉ាំងអញឱ្យត្រឡប់វិញពុំបានឡើយ ។

នៃបុរសខ្មៅ ឈ្មោះចុះ ឥឡូវនេះ បើអ្នកនឹងទៅក្នុងទីណា គឺ
ស្រុកណា នគរណា នគរណា រាជធានីណា (ក៏ទៅចុះ) ។

កាលពីដើម យើងជាអ្នកមានពួក មិនមែនជាសមណៈ សំគាល់
ថាជាសមណៈហើយចេញពីស្រុកទៅកាន់ស្រុក កាន់នគរ រាជធានី។
មែនពិត ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ទ្រង់មានជោគអង្គនោះ តែងសំដែងធម៌ប្រោស
ពួកសត្វ ដើម្បីលះបង់សេចក្តីទុក្ខទាំងពួង ក្នុងទីដ៏តស៊ូនៃរោង
ខ្ញុំនឹងទៅក្នុងសំណាក់នៃព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធនោះ ព្រះអង្គនឹងជាគ្រូនៃខ្ញុំ ។

ឥឡូវនេះ អ្នកឧប្បទ្ទលរៀបរាប់អំពីកិច្ចថ្វាយបង្គំ (របស់ខ្ញុំ) ចំពោះ
ព្រះលោកនាថ ជាបុគ្គលប្រសើរ រួចហើយធ្វើប្រទក្សិណ ទទួលនូវ
ទុក្ខណាទាន ។

ម្ចាស់នាងចាបា នាងពោលនូវពាក្យនោះយ៉ាងណាយើងឧប្បទ្ទាន
(អាចឱ្យ) នូវចំណែកបុណ្យនោះ ឥឡូវនេះខ្ញុំនឹងទូលរៀបរាប់នូវ
កិច្ចថ្វាយបង្គំរបស់នាង ចំពោះព្រះលោកនាថ ជាបុគ្គលប្រសើរ
នឹងធ្វើប្រទក្សិណ ទទួលនូវទុក្ខណា (បុណ្យ) ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស បើរតាថា

តតោ ច កាឡោ បក្កាមី ននី នេរញ្ញំ បតិ
 សោ អន្ធសាសិ សុត្តំ ទេសេន្តំ អមតំ បទំ
 ទុក្ខំ ទុក្ខសមុប្បាទំ ទុក្ខសង្ខ ច អតីត្តមិ
 អរិយដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ទុក្ខបសមតាមិនំ ។
 តស្ស ចាទានិ វិន្ទិតា កត្វាន នំ បទិត្តិណំ
 ចាចាយ អាទិសិត្វាន បព្វជំ អនតារិយំ ។
 តស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

៣៣ ។

(៣៣៤) បេតានិ ភោតិ បុត្តានិ ខាទមាទា តុំ បុរេ
 តុំ ទិវា ច រត្តោ ច អតីវ បរិតប្បសិ ។
 សាជ្ជ សព្វានិ ខាទិត្វា សត្ត បុត្តានិ ព្រាហ្មណ៍
 វាសិដ្ឋំ កេន វណ្ណេន ន ពាជ្ឈិ បរិតប្បសិ ។
 តហ្វនិ មេ បុត្តសតានិ ញាតិសង្ឃសតានិ ច
 ខាទិតានិ អតីតិសេ មម តុយ្ហញ្ច ព្រាហ្មណ។
 សាហំ និស្សរណំ ញត្វា ជាតិយា មរណស្ស ច
 ន សោចាមិ ន រោទាមិ ន ចាហំ បរិតប្បាមិ^(៦) ។

៦ ម បរិតប្បាយំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ បើរតាថា

លំដាប់នោះឯង បុរសខ្មៅចៀសចេញអំពីទីនោះទៅ បុរសខ្មៅនោះ
 ក៏បានច្នួបនឹងព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ក្បែរស្ទឹងនេរោត្តរ កំពុងសំដែងនូវឧបាយ
 នៃព្រះនិព្វានឈ្មោះអមតៈ គឺទុក្ខ ហេតុកើតឡើងនៃទុក្ខ ការកន្លង
 នូវទុក្ខ មគ្គប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរជាដំណើរទៅកាន់ទីលត់
 ទុក្ខ ។ បុរសខ្មៅថ្វាយបង្គំនូវព្រះបាទទាំងឡាយ របស់ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ
 នោះ ហើយធ្វើប្រទក្សិណ ចំពោះព្រះអង្គទទួលដល់នាងចាបាហើយ
 ចូលកាន់ផ្លូវ ។ វិជ្ជាបីខ្ញុំបានហើយ ពុទ្ធសាសនាខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។
 បាបាបើ ។

[២៣២] (ព្រាហ្មណ៍ជាបិតាសួរថា) នៃនាងដ៏ចម្រើន ក្នុងកាលមុន នាង
 កាលស៊ីកូន^(១)ទាំងឡាយ ដែលស្លាប់ហើយ នាងក្តៅក្រហាយក្រៃពេក
 ទាំងថ្ងៃទាំងយប់ ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ជាវតីសិដ្ឋតោត្រ ថ្ងៃនេះ នាង
 ស៊ីកូនទាំងអស់៧ នាក់ ព្រោះហេតុអ្វី នាងមិនក្តៅក្រហាយខ្លាំង ។
 (វតីសិដ្ឋថេរីពោលថា) ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ កូនទាំងរយ ពួកញាតិ
 ទាំងរយ ជាច្រើន របស់ខ្ញុំ គឺខ្ញុំនឹងអ្នកស៊ីហើយ ក្នុងចំណែក
 កន្លងទៅហើយ ។ ខ្ញុំនោះដឹងនូវព្រះនិព្វាន ជាគ្រឿងរលាស់
 ជាតិនឹងមរណៈ ទើបមិនសោក មិនយំ ទាំងមិនក្តៅក្រហាយ ។

១ ពាក្យថា ស៊ីកូន ក្នុងនេះ មិនមែនសំដៅយកការស៊ីពិតមែននោះទេ សំដៅយកមនុស្ស
 ដែលមានកូនស្លាប់ ជាពាក្យសម្រាប់ដេញដោយអំណាចសេចក្តីទាំង ។ អដ្ឋកថា ។

អត្តតំ វត វាសិដ្ឋំ វាចំ កាសសិ ឯទិសំ

កស្ស ត្ថំ ធម្មមញ្ញាយ តំ កាសសិ ឯទិសំ ។

ឯស ព្រាហ្មណ សម្ពុត្តោ នកំ មិច្ឆិលំ បតិ

សព្វទុក្ខប្បហានាយ ធម្មំ ទេសេសិ ចាលំនំ ។

តស្ស ហំ ព្រាហ្មណ អរហតោ ធម្មំ សុត្វា និរុបដិ

តត្ថ វិញ្ញាតសទ្ធម្មា បុត្តសោកំ ព្យាបាទំ ។

សោ អហំមិ តមិស្សមិ នកំ មិច្ឆិលំ បតិ

អប្បេ មិ សោ ភគវា សព្វទុក្ខា បរោចយេ ។

អទ្គស ព្រាហ្មណោ ពុទ្ធំ វិប្បមុត្តំ និរុបដិ

តស្ស ធម្មមទេសេសិ មុនំ ទុក្ខស្ស ចារត្ថ

ទុក្ខំ ទុក្ខសមុប្បទំ ទុក្ខស្ស ច អតីត្តមំ

អរិយដ្ឋង្គិកំ មត្តំ ទុក្ខបសមតាមិនំ ។

តត្ថ វិញ្ញាតសទ្ធម្មា បព្វជ្ជំ សមរោចយិ

សុជាតោ តីហំ វតីហំ តិស្សោ វិជ្ជា អដស្សយំ ។

ឯហំ សារមិ តត្ថាហំ រមិ នីយាទយាហំមិ

អារោគ្យំ ព្រាហ្មណី វជ្ជំ បព្វជីតោនាមំ ព្រាហ្មណោ

សុជាតោ តីហំ វតីហំ តិស្សោ វិជ្ជា អដស្សយំ ។

ថេរីកាថា វិសតិធិបាត

ឧទានជាវាសិដ្ឋតាត្រ វាននិយាយសំដីបែបនេះ អស្ចារ្យណាស់
វានដឹងច្បាស់នូវធម៌របស់អ្នកណា ទើបនិយាយសំដីបែបនេះ ។

ម្នាលព្រាហ្មណ៍ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធអង្គនោះ សំដែងធម៌ដល់សត្វទាំង
ឡាយ ដើម្បីលះបង់នូវទុក្ខទាំងពួង ជិតនគរមិថិលា ។ ម្នាល
ព្រាហ្មណ៍ ខ្ញុំបានស្តាប់ធម៌របស់ព្រះអរហន្តអង្គនោះ ដែលជាធម៌
មិនមានទុបធិតិលេស បានដឹងច្បាស់នូវសច្ចធម៌ហើយក្នុងទីនោះ
ទើបបន្ទាបង់នូវសេចក្តីសោកព្រោះកូនបាន ។

ខ្ញុំនោះនឹងទៅក្នុងទីជិតក្រុងមិថិលាដែរ ធ្វើដូចម្តេចហ្ន៎ ព្រះមាន
ជោគអង្គនោះ គប្បីដោះខ្ញុំចាកទុក្ខទាំងពួងបាន ។

ព្រាហ្មណ៍បានឮបន្តិចព្រះពុទ្ធ ព្រះអង្គផុតស្រឡះចាក(តិលេស)
មិនមានទុបធិតិលេស ព្រះមុនទ្រង់ដល់នូវត្រើយនៃទុក្ខ បានសំដែង
ប្រាប់ព្រាហ្មណ៍នោះនូវសច្ចធម៌ គឺទុក្ខ១ ហេតុកើតឡើងនៃទុក្ខ ១
ការកន្លងនូវទុក្ខ ១ មគ្គប្រកបដោយអង្គប្រាំបីដ៏ប្រសើរជាងណាដែល
កាន់ទីលត់ទុក្ខ១ ។ សុជាតព្រាហ្មណ៍មាន បច្ចធម៌ដឹងច្បាស់ហើយ
ក្នុងទីនោះ ពេញចិត្តនឹងបញ្ចេញ បានសម្រេចវិជ្ជាដ៏បរិសុទ្ធត្រឹម ។

ព្រាហ្មណ៍ពោលថា ម្នាលសារថី អ្នកចូរមក អ្នកចូរទៅ ចូរនាំ
រថនេះទៅវិញចុះ រួចចូរប្រាប់ព្រាហ្មណ៍ កុំឲ្យមានមោះមែថា ឥឡូវ
នេះ សុជាតព្រាហ្មណ៍ចូសហើយ បានសម្រេចវិជ្ជាដ៏បរិសុទ្ធត្រឹម ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស បើរតាថា

តតោ ត វេទនាទាយ សហស្សញ្ញាបិ សារថិ

អាហេក្សំព្រាហ្មណី អរោច

បព្វជិតោទានិ ព្រាហ្មណោ

សុជាតោ តីហិ វត្ថីហិ តិស្សេវីដ្ឋា អដស្សយំ ។

ឯតញ្ញាហំ អស្សរថិ សហស្សញ្ញាបិ សារថិ

តេវិជ្ជំព្រាហ្មណំ សុត្វា បុណ្ណាបត្តំ ទទាមិ តេ ។

តុម្ពេវ ហោតុ អស្សរថោ សហស្សញ្ញាបិ ព្រាហ្មណំ

អហំបិ បព្វជិត្ស្វមិ វេបញ្ញស្ស សន្តិកេ ។

ហត្ថិតវស្សំ មណិកុណ្ណាលញ្ច

ដីតញ្ចមិ តេហវិតតំ បហាយ

បិតា បព្វជិតោ តុយ្ហំ កុញ្ច ភោតានិ សុន្ទរំ

តុំ ទាយាទីកា កុលេ ។

ហត្ថិតវស្សំ មណិកុណ្ណាលញ្ច

វម្មញ្ចមិ តេហវិតតំ បហាយ

បិតា បព្វជិតោ មយ្ហំ បុត្តសោកេន អន្ធិតោ^(១)

អហំបិ បព្វជិត្ស្វមិ ភាតុសោកេន អន្ធិតោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ថេរីគាថា

(លំដាប់នោះ សារថី នាំយករបស់ផង កហាបណៈមួយពាន់ផង ហើយប្រាប់នាងព្រាហ្មណី មិនឱ្យរោះមែថា ឥឡូវនេះ សុជាត ព្រាហ្មណ៍បួសហើយ បានសម្រេចវិជ្ជាបីដោយរកត្រីបីហើយ) ។

(ព្រាហ្មណីពោលថា) ម្ចាស់សារថី ខ្ញុំសូមឱ្យរថដែលទឹម ដោយសេះនេះ នឹងកហាបណៈមួយពាន់នេះ ជាអំណោយ ដល់អ្នក ព្រោះបានឮថា ព្រាហ្មណ៍បានត្រីវិជ្ជា ។

(សារថីពោលថា) ម្ចាស់ព្រាហ្មណី រថដែលទឹមដោយសេះនឹង កហាបណៈ មួយពាន់នេះ ចូរនៅជាប់របស់នាងដដែលចុះ ខ្ញុំនឹងបួស ក្នុងសំណាក់នៃព្រះសាស្ត្រ ព្រះអង្គមានប្រាជ្ញាដ៏ប្រសើរដែរ ។

(ព្រាហ្មណីពោលនឹងនាងសុន្ទរីថា) នៃនាងសុន្ទរី

បិតារបស់នាងលះបង់នូវជីវិត គោ សេះ កែវមណីនឹង

កុណ្ឌល ទ្រព្យសម្បត្តិដ៏សកស្តម្ភ នៅក្នុងផ្ទះនេះ

ទៅបួសហើយ នាងចូរប្រើប្រាស់ នូវកោតៈទាំង

ឡាយចុះ (ព្រោះថា) នាងជាទាយាទក្នុងត្រកូល ។

(នាងសុន្ទរីពោលថា) បិតារបស់ខ្ញុំលះបង់នូវជីវិត គោ សេះ

កែវមណី កុណ្ឌល នឹងទ្រព្យសម្បត្តិដែលមានក្នុងផ្ទះនេះ ទៅបួស

ព្រោះត្រូវសេចក្តីសោកនឹងកូនគ្របសង្កត់ ចំណែកខាងខ្ញុំក៏នឹងបួស

ដែរ ព្រោះត្រូវសេចក្តីសោកនឹងបងគ្របសង្កត់ ។

បើកាយ វិសតិវិញ្ញាណ

សោតេ ឥជ្ឈតុ សង្កប្បោ យំ ភំ បត្តសិ សុន្ទរំ

ឧត្តជ្ជបិណ្ឌោ ឧត្តោ ច បិសុក្ខលក្ខណំ ចរំ

ឯតានិ អភិសម្ពោធិ៍ បរលោកេ អនាសវំ ។

សត្វមាណយ មេ អយ្យេ ទិព្វចក្ខុំ វិសោធិតំ

បុព្វេនិវាសំ ជាតាមិ យត្ថ មេ សុវិតំ បុរេ ។

តុំ ធិស្សយ កល្យាណំ ថេរីសង្ឃស្ស សោភណោ

តិស្សោ វិជ្ជា អនុប្បត្តា កតំ ពុទ្ធស្ស សាសនំ ។

អនុជាតាហិ មេ អយ្យេ ឥន្ទ្រ សាវត្ថំ កន្តវេ

សីហនាទិ នធិស្សមិ ពុទ្ធសេដ្ឋស្ស សន្តិកេ ។

បស្ស សុន្ទរំ សត្តារំ ហោមវណ្ណំ ហាវត្ថំ

អនុន្តានំ ធម្មតារំ សមុទ្ធមក្កតោកយំ ។

បស្ស សុន្ទរិមាយន្តំ វិប្បមត្តំ ទិវបដិ

វិភាគំ វិសិយត្តំ កតតកិច្ចមនាសវំ ។

ថេរីភាពា វិសតិធិពា

(ព្រាហ្មណីពោលថា) វៃហនាងសុន្ទរី នាងប្រាជ្ញាទូរតម្រិះណា
សូមឲ្យនាងបានសម្រេច នូវតម្រិះនោះ ដុំបាយតាមលំដាប់ផ្ទះក្តី
អាហារចំណីក្តី បំប៉នក្នុងចីវរក្តី(ដែលនាងត្រូវស្វែងរក)កាលបើនាង
ជំរះនូវវត្ថុទាំងនេះ នឹងបានជាស្រីមិនមានអាសវៈក្នុងបរលោក ។

(នាងសុន្ទរីនិយាយនឹងឧបជ្ឈាយ៍ថា) បពិត្រព្រះនាងជាម្ចាស់ ខ្ញុំនៅ
ជាសិក្ខមាតា បានជំរះទិព្វចក្ខុហើយ កាលពីដើម ខ្ញុំធ្លាប់នៅអាស្រ័យ
ក្នុងទីណា ខ្ញុំដឹងនូវបុព្វេនវាស ក្នុងទីនោះ។ បពិត្រព្រះនាងជាគល្យា-
ណីដ៏ល្អ របស់ថេរីសង្ឃ វិជ្ជាដ៏បី ខ្ញុំបានដល់ហើយ ពុទ្ធសាសនា ខ្ញុំ
បានធ្វើហើយ ព្រោះតែអាស្រ័យនូវព្រះនាង ។ បពិត្រព្រះនាងជា
ម្ចាស់ ខ្ញុំចង់ទៅរកក្រុងសាវត្ថី សូមព្រះនាងអនុញ្ញាតដល់ខ្ញុំឲ្យ
ទាន ខ្ញុំនឹងបន្តនូវសីហនាម ក្នុងសំណាក់នៃព្រះពុទ្ធដ៏ប្រសើរ ។

ម្ចាស់នាងសុន្ទរី នាងបូរមីលព្រះសាស្តា ព្រះអង្គមានសម្បុរ
ដូចមាស មានព្រះរាជពណ៌ដូចមាស ទ្រង់ខ្លួនពួកសត្វដែល
គេមិនទាន់ខ្លួន ព្រះអង្គជាអ្នកប្រោសដ៏ដ៏ឯង ឥតមានភ័យអំពីណា
ឡើយ ។ សូមព្រះអង្គនិមន្តទត នាងសុន្ទរីដែលកំពុងដើរមក ជាស្រ្តី
ផុតប្រឡេះ(ចាកកិលេស)ឥតមានឧបទ្វី ប្រាសចាកគម្រោក ប្រាស
ចាកគ្រឿងប្រកួត មានហេតុសាសន៍ដ៏ល្អហើយ ប៉ុន្មានអាសវៈ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស ថេរីភាថា

ពារាណសីតោ និក្ខម្ភ តវ សង្កកមាគតា
 សារីកា តេ មហារីរ បាទេ វន្តតិ សុន្ទរី ។
 តុំ ពុទ្ធោ តុំ សត្វា តុយំ ធិតម្មំ ព្រាហ្មណ
 ឱរសា មុខតោ ជាតា កតកិច្ចា អនាសវា ។
 តស្ស តេ ស្វាគតំ ភន្តេ តតោ តេ អនុរាគតំ
 ឃំ ហំ ធន្តា អាយត្តំ សត្តំ បាទានំ វន្តកា
 រីតរាតា វិសំយុត្តា កតកិច្ចា អនាសវា ។

សុន្ទរី ។

(៣៣៥) ធម្មារាហំ សុន្ទរសនា យំ បុរេ ធម្មមាសុណី
 តស្ស មេ អប្បមត្តាយ សទ្ធាភិសមយោ អហំ ។
 តតោហំ សព្វកាមេស្ស ភ្នំ អរតិមជ្ឈតំ
 សក្កាយស្មី ភយំ ទិស្វា ធម្មត្ថស្ម័យ្យំ បិហាយេ ។
 ហិត្វាធាហំ ញាតិគណំ ទាសកម្មករាធិ ច
 តាមខេត្តានំ ធីតានំ រមណីយេ បមោទិតេ
 បហាយាហំ បព្វជិតា សាបតេយ្យំ អនប្បកំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ថេរីគម្ព

បពិត្រព្រះអង្គជាមហាវិបុល នាងសុន្ទរី ជាសាវិការបស់ព្រះអង្គ
ចេញអំពីក្រុងពាណសី មកកាន់សំណាក់ព្រះអង្គ ថ្វាយបង្គំទូលំព្រះ
បាទទាំងឡាយ ។ បពិត្រព្រះមានព្រះភាគ ជាទីណាសវព្រាហ្មណ៍
ព្រះអង្គជាព្រះពុទ្ធ ព្រះអង្គជាគ្រូ (របស់ខ្ញុំ) ខ្ញុំព្រះអង្គជាធិតារបស់ព្រះ
អង្គ ជាឧរសកើតអំពីព្រះធុស្គ មានកិច្ចធ្វើរួចហើយ ឥតមានអាសវៈ។

ម្ចាស់នាងដ៏ចម្រើន ដំណើរបស់នាងមកល្អហើយ ដំណើរបស់
នាងមកអំពីទីនោះ មិនឆ្ងាយទេ ព្រោះពួកអ្នកមានឥទ្ធិយទូន្មាន
ហើយប្រាសចាកតម្រេក ប្រាសចាកគ្រឿងប្រកប មានកិច្ចធ្វើហើយ
ឥតមានអាសវៈ រមែងមកថ្វាយបង្គំព្រះបាទព្រះសាស្តាដូចនាងដែរ។

សុន្ទរីថេរី ។

(៣៣៥) កាលពីដើម ខ្ញុំនៅក្រមុំ មានគ្រឿងស្បៀកពាក់ដ៏ស្អាត បាន
ស្លាប់ធម៌ ការត្រាស់ដឹងសច្ចធម៌ក៏កើតមានដល់ខ្ញុំនោះ ជាស្រ្តីមិន
ប្រហែសធ្វេស ។ ហេតុនោះ ខ្ញុំមិនត្រេកអរក្រៃពេក ក្នុងការម្ស្នាក់
ទាំងអស់ ឃើញក្បែរក្នុងសក្កាយ ហើយពេញចិត្តនឹងការចេញសាង
ផ្ទះសង់តែម្យ៉ាង ។ ខ្ញុំលះបង់ពួកញាតិ ទាសកម្មករ ស្រុក ស្រែ
ទាំងឡាយដ៏ស្មុគស្មាញ (នឹងគំនរ នៃកោតទាំងឡាយ) ដែល
គួរត្រេកអរ គួររីករាយ ខ្ញុំលះបង់ទូលំសម្បត្តិដ៏ច្រើន ហើយបួស ។

បើតាងយ វីសគិនិបាតោ

ឃំ សទ្ធាយ និក្ខម្ម សទ្ធម្មេ សុប្បវេទិតេ
 ន មេតំ អស្ស បដិវ្យំ អាត្មញ្ញំ ហិ បត្តយេ
 យា ជាត្របរជតំ វេចត្វា បុណកមេ ។
 រជតំ ជាត្របំ វា នត្ថេតស្សបំ សន្តិយា^(១)
 ន ឃតំ សមណសារុប្បំ ន ឃតំ អរិយធនំ ។
 លោភនំ មទនំ ចេតំ សមោហនំ រជតន្តំ^(២)
 សាសន្តំ ពហុអាយាសំ នត្ថំ ចេតុ ធុរំ វិតំ ។
 ឃត្តាវតា^(៣) បមត្តា ច សន្តិលីដ្ឋមនា នវា
 អពាមពោន ព្យាវទា បុត្តំ កុម្មន្តំ មេធាតំ ។
 វិជា ពន្លោ បរិក្ខេសោ^(៤) ជាតិ សោភវិទ្ពុកោ
 កាមេស្ម អធិបន្នានំ ធិស្សនត ព្យាសនំ ពហុំ ។
 តិបំ ព្យាតំ អមិត្តាវ កី មំ កាមេស្ម យុញ្ញាជ
 ជាតាជ មំ បព្វជិតំ កាមេស្ម កយេនស្សនំ ។

១ វ. ន ពោធិយ ន សន្តិយេ ។ ម. ន ពោធិយ ន សន្តិយា ។ ២ ទ. ម;

រជិត្តនំ ។ ៣ ទ. ម. ធិត្តវតា ។ ៤ ម. បរិក្ខេសោ ។

បើជាថា វិសតិវិបាក

ខ្ញុំចេញ (ចាកផ្ទះ) ដោយសទ្ធាយ៉ាងនេះហើយ (ឬស) ក្នុងព្រះសទ្ធម្ម
 ដែលព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ត្រាស់សំដែងហើយដោយប្រពៃ ខ្ញុំប្រាថ្នានូវ
 សេចក្តីមិនកង្វល់ ព្រោះការត្រឡប់មករកកាមនោះមិនសមគួរដល់ខ្ញុំ
 ទេ អ្នកណាលះចោលមាសនឹងប្រាក់ហើយគប្បីត្រឡប់មកយកវិញ ។
 ប្រាក់ក្តី មាសក្តី របស់បុគ្គលនេះ មិនមែនមានដើម្បីព្រះនិព្វានជាទីស្ងប់
 ទេ ការទទួលមាសនឹងប្រាក់នេះ មិនសមគួរដល់សមណៈទេ ការ
 ទទួលនូវប្រាក់នឹងមាសនេះ មិនមែនជាទ្រព្យប្រសើរទេ ។ ការទទួល
 នូវប្រាក់នឹងមាសនេះ សុទ្ធតែជាគ្រឿងឱ្យកើតលោភ ជាគ្រឿងស្រវឹង
 ជាគ្រឿងវង្វេង ជាគ្រឿងព័ន្ធព័ន្ធដោយគុលគិតលេស ប្រកបដោយ
 សេចក្តីរង្វៀស មានសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ច្រើន សេចក្តីទៀងទាត់បិត
 ថេរក្នុងទ្រព្យនេះមិនមានទេ ។ ពួកនរជន (ដែលត្រេកអរ) ដោយ
 ទ្រព្យប៉ុណ្ណោះ ឈ្មោះថាជាអ្នកប្រហែសធ្វើស ជាអ្នកមានចិត្តសៅហ្មង
 ជាអ្នកកាក់អន់ រមែងធ្វើនូវជំលោះជាច្រើនទៅវិញទៅមក ។ សេចក្តី
 វិនាសច្រើនប្រការគឺការសម្លាប់ ការចង ការសៅហ្មង សេចក្តីវិនាស
 សេចក្តីសោក ខ្សឹកខ្សួល រមែងកើតប្រាកដដល់ពួកជន ដែលជេក
 ត្រាំក្នុងកាមទាំងឡាយ ។ អ្នកទាំងឡាយជាញាតិមែន តែហាក់ដូចជា
 សត្រូវ ល្បួងខ្ញុំនោះក្នុងកាមទាំងឡាយធ្វើអ្វី (ព្រោះ) អ្នកទាំងឡាយ
 ជ្រាបនូវខ្ញុំថាជាអ្នកឬស ជាស្រីឃើញនូវភ័យក្នុងកាមទាំងឡាយ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស បើតាថា

ន ហិរតាសុវណ្ណាន បរិត្តិយន្តិ អាសវា

អមិត្តា វេជកា កាមា សបត្តា សល្លតទ្ធា ។

និបិ ញាតិ អមិត្តាវេ តិ មំ កាមេសុ យុញ្ញថ

ជាធាថ មំ បព្វជិតំ មុណ្ណំ សង្ឃាដិចារុតិ ។

ឧត្តិដ្ឋបិណ្ឌោ ឧញោ ច បិសុត្តុលញ្ច ជីវំ

ឯតំ ខោ មម សារុប្បំ អនតារូបនិស្សយោ ។

វេន្តា មហេសីហំ កាមា យេ និញ្ច យេ ថ មាទុសា

ខេមដ្ឋានេ វិមិត្តា តេ បត្តា តេ អចលំ សុខំ ។

មាហំ កាមេហំ សង្កត្តំ យេសុ តាលំ ន វិជ្ជតិ

អមិត្តា វេជកា កាមា អត្តិត្តទ្ធិបមា ធុទា ។

អបរសុទ្ធោ វិសោ សកយោ សវិយាតោ សត្តស្លោកោ

តោតោ សុវិសមោ ចេសោ មហាត្ថោ មហាបាមុខោ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ បើរោជា

អាសវៈទាំងឡាយមិនមែនអស់ទៅព្រោះប្រាក់នឹងមាស កាមទាំង
 ឡាយមិនមែនជាមិត្ត ជាសភាវៈសម្លាប់ (នូវប្រយោជន៍) ជាសត្រូវ
 ជាគ្រឿងចងទុកនូវសរគីតិលេស ។ អ្នកទាំងឡាយជាញាតិមែន
 តែហាក់ដូចជាសត្រូវ ល្បងខ្ញុំនោះក្នុងកាមទាំងឡាយធ្វើអ្វី (ព្រោះ)
 អ្នកទាំងឡាយប្រាប់នូវខ្ញុំថាជាអ្នកបួស មានក្បាលត្រជោល ដណ្តប់
 នូវសង្ស័យ ។ ដុំបាយតាមលំដាប់ផ្ទះក្តី អាហារចំណីក្តី បង្កក្បាល
 ចីវរក្តី នេះឯងជាអំពើដ៏សមគួរដល់ខ្ញុំ ជាបរិក្ខារ ជាទីអាស្រ័យ
 របស់អ្នកបួស ។ លោកអ្នកស្វែងរកនូវគុណដ៏ធំទាំងឡាយ ខ្ញុំក៏
 ចោលនូវកាមទាំងឡាយ ដែលជាទិព្វ នឹងជារបស់មនុស្ស បុគ្គល
 អ្នកស្វែងរកនូវគុណធំទាំងនោះ មានចិត្តទុនទៅក្នុងព្រះនិព្វានជា
 ទីដ៏ក្សេម បុគ្គលអ្នកស្វែងរកនូវគុណធំទាំងនោះ បានដល់នូវសេចក្តី
 សុខ ផុតកំរើក ។ ទីដ៏កករមែនមិនមាន ក្នុងកាមទាំងឡាយណា
 ខ្ញុំមិនស្ម័គ្រចំ ដោយកាមទាំងឡាយនោះខៀវតទេ កាមទាំងឡាយ
 មិនមែនជាមិត្ត ដូចជាអ្នកសម្លាប់ ឬដូចជាគំនរភ្លើង នឹមកន្លូវ
 សេចក្តីព្រួយ ។ កាមនោះបិនស្អាត ប្រកបដោយភ័យ ប្រកប
 ដោយសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ ដូចជាបន្ទា កាមនុះជាគ្រឿងញ៉ាំង ជា
 គ្រឿងកម្ទេចប្រលែង មានមុខឈមទៅកោសចក្តីវង្វេងជំងឺ ។

ឧបសគ្គោ ភិម្ភុទោ ច កាមា សប្បស្ស័យមា
 យេ ពាលា អភិទន្ធនំ អន្ធក្ខតា បុថុជ្ជនា ។
 កាមសំសគ្គសត្តា^(១) ហិ ជនា តហ្ម លោកេ អវិជ្ជេស្ម
 បរិយន្តំ ជាតិជានន្តំ ជាតិយា មរណស្ស ច ។
 ឧត្តតិកមំ មត្តំ មនុស្សា កាមហេតុតំ
 តហ្ម វេ បដិបន្តនំ អត្តនោ រោគមាវហំ ។
 ឃំ អមិត្តជននា តាមនា សន្តិលេសិកា
 លោកាមិសា តន្ធនិយោ កាមា មរណតន្ធជា ។
 ឧម្មាទនា ឧល្លាសនា កាមា ភិក្ខុប្បមាទិនោ
 សត្តានំ សន្តិលេសាយ វិប្បំ មារេន ឌីឌ្នំ ។
 អនន្តរិយនំ កាមា តហ្មធុត្វា មហាវិសា
 អប្បស្សនា រណតកា សុត្តបត្តិសោសនា ។
 សាហំ ឯតានិសំ ហិត្វា ព្យាសនំ កាមហេតុតំ
 ន តំ បច្ឆាតម៌ស្សាបិ ជំព្វានភិក្ខុតា សនា ។
 រណំ ភិក្ខុតា កាមានំ សីតិភាវិកិត្តន្តិជំ

១ ឧ. កាមបង្កសត្តា ។ ម. កាមបង្កើត សត្តា ។

ថេរីកាថា វិសេនិបាត

កាមគុណជាទុបសគ្គៈផង មានសភាពគួរខ្លាចផង កាមារម្មណ៍ទាំង
ឡាយ មានទុបមាដូចក្បាលពស់ ពួកបុគ្គល្លង់ខ្លាចដូចជាបុគ្គល
ខ្លាច តែងត្រេកត្រអាល ។ ព្រោះថា ពួកជនច្រើនរូបដែលចំពាក់
ដោយគ្រឿងចំពាក់គឺតាម វេមន៍បាទ (សេចក្តីទុក) ក្នុងលោក
វេមន៍មិនដឹងច្បាស់នូវទីបំផុតនៃជាតិនឹងមរណៈ ។ មនុស្សទាំងឡាយ
ជាច្រើនតែងដើរទៅកាន់ផ្លូវ ជាទីទៅកាន់ទុគ្គតិ មានកាមជាហេតុ
ជាគ្រឿងនាំមកនូវរោគដល់ខ្លួន ។ កាមទាំងឡាយ ជាគ្រឿងញ៉ាំង
សត្រូវឲ្យកើតយ៉ាងនេះ ជាហេតុញ៉ាំងសត្វឲ្យក្តៅក្រហាយ នាំមក
នូវសេចក្តីសៅហ្មង ជាទុយរបស់សត្វលោក ជាទីតាំងនៃគ្រឿង
ចង ជាចំណងនៃសេចក្តីស្លាប់ ។ កាមទាំងឡាយជាគ្រឿងញ៉ាំង
សត្វឲ្យឆ្គួត ឲ្យនិយាយបំប៉ាច់បំប៉ាច់ ញ៉ាំងចិត្តឲ្យភ្លាំងភ្លាត់ មានគឺ
កាមរបស់ពួកសត្វ តែងរួបរួមដោយសេចក្តីសៅហ្មង យ៉ាងឆាប់
រហ័ស ។ កាមទាំងឡាយ មានទោសរកទីបំផុតគ្មាន មានទុក្ខច្រើន
យ៉ាង មានពិសដ៏ខ្លាំងក្លា មានវេទនាញ៉ាំង ជាគ្រឿងធ្វើនូវចម្បាំង
ញ៉ាំងចំណែកនៃធម៌សឲ្យសាបសូន្យទៅ ។ ខ្ញុំនោះលះបង់នូវសេចក្តី
វិនាសដែលមានកាមជាហេតុ បែបនេះ ត្រេកអរចំពោះព្រះនិព្វាន
សព្វ ។ កាល មិនត្រឡប់មកកាន់កាមនោះវិញទេ ។ ខ្ញុំជាស្រ្តីប្រាថ្នា
នូវភាពជិត្រជាក់ (ព្រះអរហត្ត) ធ្វើនូវចម្បាំងចំពោះកាមទាំងឡាយ

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ថេរីភាថា

អប្បមត្តា វិហរិស្សាមិ រតា^(១) សំយោជនត្វយេ ។
 អសោកំ វិរជំ ខេមិ អរិយដ្ឋង្គិកំ ឧដ្ឋិ
 តំ មក្កំ អនុគត្តាមិ យេន តណ្ហា មហេសីនោ ។
 ឥមិ បស្សេយ ធម្មដ្ឋំ សុកំ កម្មារជិតំ
 អនេជំ ឧបសម្ព័ន្ធ រុក្ខមូលមិ ឈាយតិ ។
 អដ្ឋដ្ឋមិ បព្វជីតា សទ្ធា សទ្ធម្មសោភណា^(២)
 វិជិតា ឧប្បលវណ្ណាយ តេវជ្ជា មច្ចហាយជី ។
 សាយំ ភុជិស្សា អនណា ភិក្ខុនិ ភាវិត្រ្យា
 សព្វយោគវិស័យត្តា កតតតិច្ឆា អនាសវា ។
 តំ សក្កោ ទេវសង្ឃេន ឧបសង្កម្ម ឥន្ទ្រិយា
 ធមស្សតិ ភូតបតិ សុកំ កម្មារជិតរន្តិ ។
 ពុរា កម្មារជិតា ។

វិសតិទិបាតោ សមញ្ញោ ។

១ ឧ. គេសំ ។ ម. ភាសំ ។ ២ ម. សុទ្ធាសោភណា ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ថេរីគាថា

ជាអ្នកមិនប្រមាទ ត្រេកអរចំពោះព្រះនិព្វាន ជាទីអស់ទៅនៃ
សំយោជនៈ ។ បុគ្គលអ្នកស្វែងរកនូវគុណដ៏ធំទាំងឡាយ ឆ្លងហើយ
តាមផ្លូវណា ខ្ញុំនឹងដើរទៅតាមផ្លូវនោះ ជាផ្លូវឥតសោក មានធូលី
ទៅប្រាសហើយ ជាផ្លូវក្សេម ដ៏គ្រង់ ប្រកបដោយអង្គ៨ ដ៏ប្រសើរ។

(ព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ថា) អ្នកទាំងឡាយ ចូរមើលខ្ញុំនាង
សុភាគម្នារធិតានេះ ជាស្រ្តីបិតនៅក្នុងធម៌ នាងបានចូលទៅកាន់
ឈាន ឥតមានសេចក្តីញាប់ញ័រ ហើយស្ម័គ្រស្មាញទៀបគល់ឈើ ។
នាងសុភាគម្នារធិតា បួសបាន៨ថ្ងៃនឹងថ្ងៃនេះហើយ ជាកិត្តិន៍មាន
សត្វ លក្ខណ៍ព្រះសង្ឃ ដែលនាងទទួលរំលោភ ទូន្មានហើយ
ជាស្រ្តីមានវិជ្ជា ៣ លះបង់នូវមច្ចុប្បាទ ។ កិត្តិន៍នេះ ជាអ្នកនៅឥតមាន
បំណុល មានឥន្ទ្រិយចំរើនហើយ ប្រាសចាកកិលេសគ្រឿងប្រកប
ទាំងពួង មានកិច្ចធ្វើរួចហើយ មិនមានអាសវៈ ។ ទៅរាជឈ្មោះ
សក្កៈ ជាម្ចាស់នៃពួកសត្វ ព្រមទាំងពួកទេវតា ចូលទៅនមស្ការ
ចំពោះកិត្តិន៍ឈ្មោះសុភាគម្នារធិតានេះ ដោយបូជ្ជៈ (របស់ខ្លួន) ។

សុភាគម្នារធិតាថេរី ។

ចប់ វិសត្តិនិយាត ។

ប្រែកថាបាយ តិសនិបាតោ

(៣៣៦) ជីវត្តម្ហូបនំ រម្មំ កង្កង្គំ ភិក្ខុនំ សុភំ

ជុត្តកោ សង្ការេសំ តមេនំ អត្រា សុភា ។

កី តេ អបរាជិតំ មយា យំ មំ ឡីវទិយានុតិដ្ឋសំ^(១)

ន ហិ បព្វជិតាយ អាវុសោ បុរិសោ សម្មសនាយ កប្បតិ។

កុកេ មម សត្តុ សាសនេ យា សិក្ខា សុគតេន ទេសិតា

បរិសុទ្ធបទំ អនុដ្ឋលំ កី មំ ឡីវទិយានុតិដ្ឋសំ ។

អាវិលចិត្តោ អនាវិលំ សរោជោ វីតរនំ អនុដ្ឋលំ

សព្វត្ថ វិមុត្តមានសំ កី មំ ឡីវទិយានុតិដ្ឋសំ ។

ឧហារា ច អចាបិយា ចាសិ កិណ្ឌេ បព្វជ្ជា កវិស្សតិ

និក្ខិប កាសាយនីវំ ឯហិ រមាមសេ សុប្បច្ឆិតេ វនេ ។

មជ្ជាញា បវន្តិ សព្វសោ កុសុមរនេន សមុដ្ឋិតា ទុមា^(២)

១ ឧ. ម. ឱវិយានុតិដ្ឋសំ ។ ២ ឧ. សមុទ្ធា ។

បើគាត់ តិសនិបាត

(៣៣៦) (សុវណ្ណការបុត្ត) ជាអ្នកលេង រាងភិក្ខុនិយ្លាយសុភា កំពុង
 ដើរទៅកាន់ដីវត្តម្តង ជាទីរករាយ ភិក្ខុនិយ្លាយសុភា ក៏បានពោល
 នឹងសុវណ្ណការបុត្តនោះថា ។ កំហុសដូចម្តេច ដែលអាត្មាប្រឡូក
 ដល់អ្នក បានជាអ្នកឈររាំងអាត្មា នៃអារុសោ បុរសមិនគួរប៉ះពាល់
 នូវស្រ្តីជាបព្វជិតទេ ។ សិទ្ធិទាំងឡាយក្នុងសាសនា របស់ព្រះ
 សាស្តា ជាសិទ្ធិគួរគោរព ព្រះសុគត បានសំដែងហើយដល់អាត្មា
 ហេតុដូចម្តេច ក៏អ្នកមកឈររាំងអាត្មា ដែលជាស្រីមានចំណែកនៃ
 ធម៌ដ៏បរិសុទ្ធ មិនមានទិព្វលក្ខណៈ ។ អ្នកជាបុគ្គលមានចិត្តល្អ
 ប្រកបដោយធូលីគឺរាគៈ ហេតុដូចម្តេច ក៏អ្នកមកឈររាំងអាត្មា ដែល
 ជាស្រីមានចិត្តថ្លាស្អាត ប្រាសចាកធូលី គឺរាគៈ មិនមានទិព្វលក្ខ
 ណៈ មានចិត្តផុតស្រឡះហើយ (ចាកខន្ធបញ្ចកៈ) ទាំងអស់ ។

(អ្នកលេងពោលថា) នាងជាស្រ្តីនៅក្រមុំផង មិនអាចក្រក់ផង
 បញ្ចូលនឹងធ្វើប្រយោជន៍អ្វីដល់នាង ចូរនាងបោះចោលកាសាយចំរើ
 ចេញទៅ ហើយចូរមក យើងនឹងបានត្រេកត្រកាល ក្នុងព្រៃ
 ដែលមានផ្កាវិកល ។ ដើមឈើទាំងឡាយ ហាក់ដូចជាតាំង
 ឡើងដោយលំអង់ផ្កា បក់ផ្សែងរុក្ខជាតិក្នុងដីក្រអូប សព្វទិស

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស បើរតាប

បឋមវសន្តោ សុខោ ធុតុ ឯហិ វមាមសេ សុប្បត្តេ វនេ ។

កុសុមិតសិខរា ច បាទបា អភិក្កដ្ឋន្តិវ មាលុតេវតា

កា តុយ្ហំ វតិ កវិស្សតិ យទិ ឯកា វនមោតាហិស្សសិ ។

វា ឡមិតសជ្ឈសេវិតំ កុញ្ញវមត្តកវេណុលោឡិតំ

អសហាយិកា តន្តមិត្តសិ វហិតំ ភីសនកំ មហាវនំ ។

តបន្ថយកតាវ ជិតិកា វិចរសិ ចិត្តវថេវ អប្បរា

កាសិកសុខុមេហិ វត្ថុហិ^(១) សោកសិ ឯវសនេហិ ឆាបមេ ។

អហិ តវវសានុតោសិយំ យទិ វិហរេមសិ កាននន្តរេ

ន ហិ មត្តិ តយា បិយតរោ ចាលោកា តន្តវមិត្តលោចនេ ។

យទិ មេ វចនំ កវិស្សសិ សុខិតា ឯហា អតារាវស

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ថេរីគាថា

(នេះ) ជាវសន្តរដ្ឋ ជាដំបូង ជាដ្ឋនាំមកនូវសុខ នាងចូរមក
 យើងនឹងត្រេកត្រកាល ក្នុងព្រៃ ដែលមានផ្កាភ័ក្ត្រ ។ ដើមឈើទាំង
 ឡាយ មានចុងស្ករស្កាយដោយផ្កា លុះត្រូវខ្យល់បក់មក ក៏ហាក់
 ដូចជាបន្ទំសំឡេងឡើង ប្រសិនបើ នាងនឹងចូលទៅក្នុងព្រៃម្នាក់ឯង
 នាងនឹងត្រេកត្រកាលដូចម្តេចកើត ។ នាងជាស្រ្តីឥតមិត្តសំឡាញ់
 ចង់ទៅកាន់ព្រៃធំ ដែលប្រាសចាក(មនុស្ស)គួរឲ្យស្ងប់ស្ងួន ជាព្រៃ
 ដែលហ្វូងម្រឹកសាហាវនៅអាស្រ័យ ជាព្រៃដែលដំបូះប្រេងនឹងមេ
 ដំបូកបែន ។ នាងប្រៀបដូចរូបតុក្កតាដែលសូនដោយមាសឆ្អិន ឬ
 ដូចជាស្រ្តីទេពអប្សរ ត្រាច់ទៅក្នុងឧទ្យានឈ្មោះចិត្តរថ ម្ចាស់នាង
 ជាស្រ្តីល្អឥតបរមា នាងល្អដោយសំរាត់សម្រាប់ស្បៀកដណ្តប់ មាន
 សាច់ដ៏ល្អិតស្អុយ ដែលកើតក្នុងផែនកាសី ។ បើនាងនៅក្នុងចន្លោះ
 ព្រៃ ខ្ញុំនឹងលុះក្នុងអំណាចនៃនាង ម្ចាស់នាងជាស្រ្តីមានភ្នែកស្រទន់
 ដូចកិន្ទី ដ៏រិត(របស់ខ្ញុំ)ជាទីស្រឡាញ់ក្រៃលែងជាងនាង មិនមានទេ។
 បើនាងនឹងធ្វើតាមពាក្យខ្ញុំ នាងចូរមក ចូរនៅគ្រប់គ្រងផ្ទះជាសុខចុះ

បាសាទនិវាតវាសិនី បរិកម្មន្តេ ករោន្ត ឆារិយោ។
 កាសិកសុខុមាទិ ឆារិយោ^(៦) អភិរោមេហិ ច មាលវណ្ណាភិ
 កញ្ចនមណ្ឌមុត្តភិ ពហំ វិវិដំ អាករណំ ករោមិ តេ ។
 សុដោតវជបច្ឆទំ សុភំ តោណាកត្វលក្ខសន្តតំ ជំ
 អភិរូហំ សយនំ មហារាហំ ចន្តនមណ្ឌតំ សារាគន្ធិភិ ។
 ឧប្បលំ ច ឧទកតោ ឧត្តតំ យថា យំ អមនុស្សសេវិតំ
 ឯវំ តុំព្រហ្មចារិទិ សកេសុ អន្តេសុ ជំគមិស្សសិ។
 កិរោន្ត វេទ សារសម្ពុតំ កុណាបប្បមំ សុសាធរឡន
 កេទនធម្មេ កឡោវេ យំ ទិស្វាវិមលោ ឧទិត្វសិ ។
 អក្ខនិ ច តុរិយារិវ កិណ្ឌរិយារិវ បព្វតន្តរ
 តវមេ នយនានិ ទត្ថិយ ភិយ្យោ កាមរតិ បវឡតិ ។

ថេរីពាថា តិសនិបាត

នាងនឹងនៅក្នុងប្រាសាទមិនមានខ្យល់ ពួកនាងនារី ចូរធ្វើនូវការ
 ខ្យល់ខ្យាយបម្រើដល់នាង ។ ចូរនាងទ្រទ្រង់នូវសំពត់ មានសាច់មង្គ
 ដែលនាំមកអំពីដែនកាសី ចូរនាងតែងខ្លួន ដោយផ្កាកម្រងនឹងគ្រឿង
 លាបចុះ ខ្ញុំនឹងផ្គត់ផ្គង់គ្រឿងអាករណៈផ្សេងៗច្រើនយ៉ាង ដែល
 រចនាហើយដោយមាស កែវមណី នឹងកែវមុក្ខា ដល់នាង ។
 ចូរនាងឡើងកាន់ដំណេក ថ្មីល្អ ដែលស្អាតគ្មានធូលី ព្រោះជំរះលាង
 ប្រពៃ ដែលគ្រាលដោយកម្រាលរោមចៀម ញាត់ដោយសំឡី
 មានតម្លៃច្រើន ប្រដាប់ដោយខ្លឹមចន្ទន៍ មានក្លិនក្រអូប ។ នាងជា
 ស្រីប្រព្រឹត្តព្រហ្មចារ្យ នាងនឹងដល់នូវការចាស់គ្រាំគ្រា ត្រង់អវយវៈ
 ទាំងឡាយរបស់ខ្លួន ដូចជាផ្កាឫស្សីលូតផុតទឹក ដែលអមនុស្ស
 ហ្នឹងហែងរក្សា (នឹងជារតន៍ត្រង់មានអ្នកណាប្រើប្រាស់កើត) ។

(នាងថេរីពោលថា) ហេតុដូចម្តេច ក៏អ្នកមានគំនិតខុស សំឡឹង
 មើល (អាត្មា) ព្រោះឃើញនូវការម្នាក់ដែលសន្មតថាមានខ្លឹម ក្នុង
 រាងកាយនេះ ដ៏ពេញដោយសាកសព គ្រាន់តែការចំរើនរបស់
 ព្រៃស្មសាន ជារាងកាយបែកធ្លាយជាធម្មតា ។

(អ្នកលេងពោលថា) ភ្នែកទាំងឡាយ (របស់នាង) ដូចជាភ្នែក
 កូនម្រឹតញី ឬដូចជាភ្នែកនៃក្ដីរីក ក្នុងចន្លោះនៃភ្នំ គម្រោកក្នុងកាម
 របស់ខ្ញុំ រមែងចំរើនក្រលែង ព្រោះឃើញនូវភ្នែករបស់នាង ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស បើជាថា

ឧប្បលសិទ្ធភោជនាទិភេ វិមលេ ហោជកសន្និភេ មុខ

តវ មេ នយនាទិ ឧត្តិយ ភិយ្យោ កាមតុលោ បវឡតិ។

អថ ន្ទរតតា សវេម្ហសេ អាយតបម្ហេ វិសុទ្ធពស្សនេ

ន ហិ មត្តំ តយា បិយតព នយនា តិណ្ឌវិមន្តលោចនេ។

អថថេន បយាតុមិច្ឆសិ ចន្ទំ តិណ្ឌនកំ កវេសសិ

សិ^(១)នេ លង្កេតុមិច្ឆសិ យោ ត្វំ តុទ្ធសុតំ បត្តេសិ^(២)។

ឧត្តំ ហិ លោកេ សនេវកេ ពតោ យត្តបិដានំ មេ សិយា

នបិ នំ ជានាមិ កិរិសោ អថ មត្តេន ហតោ សម្ពុលកោ។

ឥឡិច្ចឡយវេ ឧឡិកោ វិសបត្តោវិ អត្តតោ កតោ

នបិ នំ បស្សមិ កិរិសោ អថ មត្តេន ហតោ សម្ពុលកោ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ថេរីយាន

តាមគុណរបស់ខ្ញុំ រមែងចំរើនឡើងក្រែកលែង ព្រោះឃើញភ្នែក
 របស់នាង ដែលប្រៀបដោយគ្របកនៃផ្កាឧប្បល ត្រង់មុខប្រាស
 ចាកមន្ទិល ប្រាកដស្មើដោយមាស ។ នៃនាងមានរូបស្រស់
 ស្រោង មានភ្នែកថ្លាស្អាត បើទុកជាយើងទៅកាន់ទីឆ្ងាយ ក៏នៅតែ
 រលឹកឃើញ ម្ចាស់នាងមានភ្នែកថ្លាដូចភ្នែកកំនើ ឥតមានអ្វីមួយ ជាទី
 ស្រឡាញ់នៃខ្ញុំ ជាងភ្នែករបស់នាងទេ ។

(នាងថេរីពោលថា) អ្នកប្រាថ្នានូវធីតា ជាឧរសរបស់
 ព្រះពុទ្ធ (នេះ) ឈ្មោះថាប្រាថ្នាដើម្បីដើរទៅតាមផ្លូវខុស ឈ្មោះថា
 ស្វែងរកព្រះចន្ទ្រមកធ្វើជាស្វែង ឈ្មោះថាប្រាថ្នាដើម្បីលោតឡើង
 កាន់ភ្នំសំនេរ ។ ឥឡូវនេះ ប្រសិនបើពត៌ៈឥហ្មីមានដល់អាត្មាក្នុង
 ការម្នាណ៍ណា ការម្នាណ៍នោះមិនមានក្នុងលោក ព្រមទាំងទៅលោក
 អាត្មាមិនដឹងនូវដំណើរនោះថា មានការវិវត្តស្មើ (ដោយពត៌ៈ) ទេ
 បានជា(ពត៌ៈនោះ) អាត្មាដកចោលទាំងចូស ដោយអរិយមគ្គហើយ ។
 (ពត៌ៈនោះ) អាត្មាបានកំចាត់ចេញហើយ ដូចជាកាដនៈដាក់នៅថ្នាំ
 ពិស ដែលបុគ្គលបោះចោល ក្នុងរន្ធកេងហើយ អាត្មាមិនឃើញ
 នូវដំណើរនោះថា មានសភាវៈអ្វីស្មើ (ដោយពត៌ៈ) ទេ បានជា
 (ពត៌ៈនោះ) អាត្មាដកចោលទាំងចូស ដោយអរិយមគ្គហើយ ។

យស្សា សិយា អបច្ចវេត្តិតំ សត្តា វា អនុសាសិតោ សិយា

ត្វំ តាទិសិកំ បលោកយ ជា នង្គិសោ វេមំ វិហាញាសិ ។

មយំ ហំ អក្កដ្ឋវេត្តិតោ សុខទុក្ខោ ច សតិ ឧបដ្ឋិតា

សង្កតមសុភន្តិ ជានិយ សព្វត្រូវ មនោ ន លំម្បតិ ។

សាហំ សុភតស្ស សាវិកា មគ្គដ្ឋង្គិតយា នយាយិជំ

ឧទ្ធដសល្លា អនាសវា សុញ្ញាតារតតា រមាមិហំ ។

ទិដ្ឋា ហំ មយា សុចត្តិតា សោ^(១) ញា ធារុកចិល្លកា នវា

តន្តិហំ ច ឡិលកេហំ ច វិនិពទ្ធា វិវិដំ បនច្ចតា ។

តមទ្ធវេ តន្តិឡិលកេ វិសដ្ឋេ វិកាលេ បរិបក្កតេ

អវិន្ទេ ខណ្ឌសោ កតេ កិម្ហំ តត្ថ មនំ និវេសយេ ។

តដ្ឋបមំ ទេហកានិ មំតេហិ ធម្មេហំ វិនា ន វត្តន្តិ

ធម្មេហំ វិនា ន វត្តន្តិ កិម្ហំ តត្ថ មនំ និវេសយេ ។

ថេរីតាថា តិសនិបាត

ខន្ធបញ្ចកៈដែលស្រ្តីណា មិនបានពិចារណាឃើញ ថា ស្រ្តីណា
 ដែលមិនបានចូលទៅអង្គុយជិតព្រះសាស្តា អ្នកចូរប្រឡោមនូវស្រ្តី
 ប្រាកដដូច្នោះចុះ អ្នកនោះ នឹងចង្អៀតចង្អល់ (ព្រោះអាស្រ័យ) កិត្តុន្ត
 នេះ ជាអ្នកដឹង (អរិយសច្ច) ។ ព្រោះថា ស្មារតីរបស់អាត្មាបានតម្កល់
 ខ្ជាប់ហើយ ក្នុងបុគ្គលអ្នកដេរ នឹងអ្នកថ្វាយបង្គំ ក្នុងសុខនឹងទុក្ខ
 ចិត្តរបស់អាត្មាមិនជាប់ក្នុងការម្នាក់ទាំងអស់នោះ ព្រោះដឹងច្បាស់ថា
 សង្ខារម្នាក់ ជាប់របស់មិនស្អាត ។ អាត្មាជាសារីការរបស់ព្រះសុគត
 ជាអ្នកដើរទៅដោយយានគឺរាងកាយ មានសរីរកិលេសដកចោល
 ហើយ ឥតមានអាសវៈ ជាអ្នកត្រួតអារក្នុងផ្ទះស្ងាត់ ។ ព្រោះថាអាត្មា
 បានឃើញរូបយន្តឈើជាគ្រាន់ប៉ុណ្ណោះដែលភាគតែងដំរីចិត្តចង់រឹតដោយ
 ឡែសរសៃទាំងឡាយ នឹងឈើកន្លាស់ទាំងឡាយដូចជាគេរាំដោយ
 ភាគារផ្សេងៗ ។ កាលបើឡែសរសៃនឹងឈើកន្លាស់នោះដាច់ដេក
 ចេញពីរាងរាងរាងរាងនោះបាក់បែកខ្ចាត់ខ្ចាយ កាលបើរូបយន្តរាង្គៈ
 ដាច់ខ្ចាត់ខ្ចាយហើយ បុគ្គលមិនគប្បីបាន (រូបយន្តនោះ) ទេ បុគ្គល
 គប្បីតែរកលំបាកក្នុងរូបនោះ ដូចម្តេចកើត ។ រាងកាយទាំងឡាយរបស់
 ខ្ញុំដូចគ្នានឹងរូបយន្តដែរ បើវៀរចាករូបធម៌មានចក្ខុជាដើមនោះហើយ
 វាមិនប្រព្រឹត្តទៅមិនបាន រាងកាយបើវៀរចាករូបធម៌ហើយ ប្រព្រឹត្ត
 ទៅមិនបានទេ បុគ្គលគប្បីតែរកលំបាកក្នុងរាងកាយនោះដូចម្តេចកើត ។

យថា ហរិតាលេន មត្តតំ អន្តស ចិត្តតំ ភិក្ខុយា កតំ

តថ្វិ តេ វិបរិតទស្សនំ បញ្ចា មាណុសិកា ជិត្តិកា។

មាយំ វិយ អត្តតោ កតំ សុប្បន្នេវ សុវណ្ណាចារិយំ

ឧបទាសំ អន្ត វត្តតំ ជនមជ្ឈេវ វុប្បរូបតំ ។

វដ្តនិវរំ កោដវហិតា មជ្ឈេវុទ្ធុកា សអស្សកា

បិដ្ឋកោឡិកា ចេត្តជាយតិ វិវិទា ចត្តវិទាវ មណ្ឌិតា។^(១)

ឧបាជិយ^(២) ចារុទស្សនា ន ច បដ្ឋិតុ អលត្តមានសា^(៣)

ហន្ត តេ ចត្តំ ហរស្សតំ តស្ស ធរស្ស អទាសំ តាវទេ។

តស្ស ច វិហាសំ តាវទេ ពតោ តត្ថ ឧបាបយំ ជនំ

សោត្តិសិយា ព្រហ្មចារិនំ ន មុតោ វិទិសកំ ភវិស្សតិ។

១ ខ. ម. ចិល្ចតា ។ ២ ខ. ម. ឧប្បជិយ ។ ៣ ទ. ម. អលត្តមានសា ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ថេរីគថា

បុគ្គលឃើញរូបស្រ្តី ដែលគេគូរនឹងដក់កាំ លាបលនដោយថ្នាំ
 ដ៏ស្រស់យ៉ាងណា មិញ អ្នកមានការឃើញរូបរិត ក្នុងរូបនោះ ក៏
 យ៉ាងនោះដែរ បញ្ញាជារបស់មនុស្ស ឥតប្រយោជន៍ទេឬ ។ នៃ
 បុគ្គលអន្តពាល អ្នកស្ទុះចូលមកជិតនូវអត្តភាពដ៏ទៃទេ ដែលប្រៀប
 ដូចជាថ្ងៃបណ្តើរកូនតាំងនៅក្នុងខាងមុខ ឬដូចជាយល់សប្តិឃើញ
 ដើមឈើមាស ពុំនោះដូចជារូបយន្តគ្រាំគ្រាក្នុងកណ្តាលនៃជន ។
 ពពុះបាំងស្បែកកណ្តាលភ្នែក ឬព្រៀតទឹកភ្នែក ឬក៏ពាក្យយកភ្នែក
 តែងកើតក្នុងមណ្ឌលនៃភ្នែកនោះ ដូចជាពពុះទឹកល្អក្នុងដែលបុគ្គល
 ច្រស់លើកម្រាលចៀមស្នូត ព្រោះថាសណ្ឋានរបស់ភ្នែក មាន
 ពណ៌ផ្សេង ។ ដែលសង្ខារទាក់តែងហើយ ។

នាងសុភាគីកុនី មានចិត្តឥតជាប់ចំពាក់ បានឆ្លៀតភ្នែកជាទី
 ស្រឡាញ់ មិនជាប់ចំពាក់ ហើយក៏ឲ្យដល់បុរសនោះក្នុងរោងនោះ
 ដោយពាក្យថា ហ៊ានគ្នាឱ្យភ្នែកដល់អ្នក ចូរអ្នកយកភ្នែកនោះទៅ
 ចុះ ។ កងរបស់បុរសនោះ ក៏ប្រាសចេញក្នុងខណៈនោះផង បុរស
 នោះបានញ៉ាំងកិត្តិមីនោះឲ្យអត់ទោសក្នុងទីនោះផង ដោយពាក្យថា
 ម្ចាស់នាងជាព្រហ្មចារិនី សួស្តីចូរមាន(ដល់នាង) ការប្រព្រឹត្តិ
 អនាថាវេបបនេះ នឹងមិនមានដល់ខ្ញុំទេ ។

បើជាពាយ គំនិតពិភព

អាហារនិយម ឯទិស ជនី អតីត បដិសន្ធិ លិខិត
 កណ្តាលស្នំ អាស័យសិរី អថ នុស្សាត្តិ សិយា ខមេហ៍ រោង
 មត្តា ចតតោ សា ភិក្ខុនី អតថ ពុទ្ធវរស្ស សន្តិកំ
 បស្ស័យ វេយ្យាស ត្រណី ចត្វា អាសិយ ថា បុរាណគតិ ។
 សុភា ជីវិតម្តង ។

គំនិតពិភព សមត្ថ ។

ថេរីធាថា តីសនិបាត

បើខ្ញុំបៀតបៀនជន (ដែលគ្មានរាគៈ) យ៉ាងនេះ ក៏ហាក់ដូចជា

ខ្ញុំទុបក្លាំងកំពុងឆេះសន្លាសន្លា ឬចាប់ខ្សែស្រទាស បើដូច្នោះ

សូមសួរតើមានដល់នាង សូមនាងអត់ទោសដល់ខ្ញុំ ។

ភិក្ខុនីនោះ លុះរួចអំពីបុរសជាអ្នកលេងនោះហើយ ក៏បានទៅ

កាន់សំណាក់នៃព្រះពុទ្ធដ៏ប្រសើរ ចក្ខុក៏កើតឡើងដូចពីដើម ព្រោះ

បានឃើញនូវមហាបុរិសលក្ខណៈ ដែលកើតអំពីបុព្វសម្ភារ ដ៏

ប្រសើរ ។

សុភាថេរី នៅក្នុងជីវិតអ្នកនេះ ។

ចប់ តីសនិបាត ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស បើរតថា

បើគាថាយ បញ្ចក្កវល្លិបាតោ

(៣៣៧) នករម្មំ កុសុមនាមេ

នាដលីបុត្តមិ បឋវីយា

មណ្ឌោ សក្យកុលកុលីនាយោ

ទ្វេភិក្ខុនិយោ គុណវត្ថយោ ។

ឥសិនាសិ តត្ថ ឯកា

ទុតិយា ^(១) ពោធិតិ សីលសម្បជ្ជា ច

យាធម្មយនរតាយោ

តហុស្សតាយោ ធុតតិលេសាយោ ។

តា បណ្ឌាយ ចរិត្យាន

កត្តត្ថំ ករិយ ធាតាបត្តាយោ

រហិតម្មំ សុខនិស្សំ

ឥមា ភិកា អត្តវិទេសិ ^(២) ។

ចាសាធិកាសិ អយ្យេ ឥសិនាសិ

វាយោបិ តេ អបរិហំនោ

កី ទិស្វាន វលីកិ អថាសិ

នេត្តិមមនុយុត្តា ។

១ ម. ពោធិបេរី ។ ២ ឧ ម. អត្តវិទេសិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ បើរតនា

បើគាថា បញ្ចវគ្គសនិបាត

(៣៣៧) ភិក្ខុនីតិរូប ជាគុលវត្ថុក្នុងសាស្ត្រគុល ជាអ្នក

មានគុណសម្បត្តិ ក្នុងនគរកុសុមបាដលិបុត្ត ដែលជា

មណ្ឌលនៃដែនដី ។ បណ្តាភិក្ខុនីទាំងពីររូបនោះ ភិក្ខុនី

១ រូបឈ្មោះ ឥសិទាសី ភិក្ខុនីទី២ ឈ្មោះពោធិ ជាអ្នក

បរិបូណ៌ដោយសីល ជាអ្នកត្រេកអរដោយការរំពឹង ក្នុង

ឈាន ជាពហុស្សត មានកិលេសកំចាត់បង់ហើយ ។

ភិក្ខុនីទាំងពីររូបនោះ ត្រាច់ទៅបិណ្ឌបាត ហើយធ្វើនូវ

ភត្តកិច្ច លុះលាងបាតហើយ អង្គុយជាសុខ ក្នុង

ទីស្ងាត់ ទើបផ្ដើមនិយាយសំដីទាំងឡាយនេះថា ។

ម្ចាស់នាងម្ចាស់ ឈ្មោះឥសិទាសី នាងជាស្រីគួរជ្រះថ្លា

ទាំងវ័យរបស់នាងក៏មិនទាន់សាបសូន្យ អើចុះ នាង

ឃើញទោសដូចម្តេច ទើបមកប្រកបខ្លួនក្នុងបព្វជា ។

ថេរីតាថាយ ចត្តាភ្នំសនិបាតោ

ឯវមនុស្សេន្តាមាណា សា

ហិរេន ធម្មទេសនាគុសលា

ឥសិនាសី ឥទិវចនមាត្រាវិ

សុណា ពោធិយថាម្ហិបព្វជិតា ។

ឥតោ បរិវិសដ្ឋនកថា

ឧដ្ឋេនិយា បុរោមម្ហិ បិតា សីលសិរីតោ សេដ្ឋ

តស្សម្ហិ ឯកា ជិតា បិយា មនាថា និយិតា ច ។

អថមេសាគេតតោវរកោ អាគន្ធិ ឧត្តមគុលីនោ

សេដ្ឋ តហុតតនោ តស្ស មិ សុស្សំ អាណាសី តាតោ ។

សស្សុយា សស្សុស្សុច សាយំ ចាតំ បណាមមុបតម្ម

សិរសា ករោមិ ចានេ វន្តាមិ យថាម្ហិ អនុសិដ្ឋា ។

យា មម្ហិ សាមិកស្ស ភគិនិយោ ភាគុនោ បរិជេនោ វា

តំ ឯកវរកំបិ និស្វា ឧត្តត្តា អាសនំ ទេមិ ។

អន្តេន ចានេន ច ឧដ្ឋេន ច យញ្ច តត្ថ សុដ្ឋិហិតំ

នាទេមិ ឧបនយាមិ ច ទេមិ ច យំ យស្ស បដ្ឋិបិ ។

ចើរីតាថា ចត្តាឡីសន្ធិបាត

ឥសិទ្ធាសីកិត្តិនីនោះ ជាអ្នកឈ្លាសវៃក្នុងធម្មទេសនា
 កាលបើពោធិកិត្តិនី សាកសួរ ក្នុងហេតុជាប្រយោជន៍
 យ៉ាងនេះហើយ ក៏បានពោលនូវពាក្យនេះថា ម្ចាស់នាង
 ពោធិ នាងចូរស្តាប់តាមដំណើរដែលខ្ញុំបួសចុះ ។

លំដាប់អំពីនេះទៅ គឺជាពាក្យវិសដ្ឋនា

សេដ្ឋីអ្នកសង្រួមក្នុងសីល ជាបិតារបស់ខ្ញុំ ក្នុងបុរីដ៏ប្រសើរឈ្មោះ
 ឧដ្ឋនី (ក្នុងដែនអវនី) ខ្ញុំជាធីតាម្នាក់ ជាទីស្រឡាញ់ពេញចិត្ត ជាអ្នក
 គួរទទួលសេចក្តីអនុគ្រោះរបស់បិតានោះ ។ លុះចំណេរមកខាង
 ក្រោយ សេដ្ឋីមានត្រកូលដ៏ទុតម មានទ្រព្យច្រើន មកអំពីនគរ
 សាកេត ដណ្តឹងខ្ញុំ បិតាក៏បានឲ្យខ្ញុំជាកូនប្រសារបស់សេដ្ឋីនោះ ។
 ខ្ញុំចូលទៅក្រាបក្បាល ថ្វាយចង្គ្គំ នូវជើងម្តាយ ភ្នែកនឹងឥតុកភ្នែករាល់
 ល្ងាចព្រឹក តាមដំណើរដែលមាតាបិតាប្រៀនប្រដៅ ។ ខ្ញុំឃើញនូវ
 អ្នកដណ្តឹងសូម្បីម្នាក់ ដែលជាបងប្អូនស្រី បងប្អូនប្រុស ឬជាបរិវារ
 របស់ស្វាមី ខ្ញុំក៏រលះរលាំងក្រាលអាសនៈ ។ ខ្ញុំអង្គុយសង្កត់ផ្ចង់ ឲ្យ
 បាយ ទឹក នឹងបង្អែម ដែលមានក្នុងលំនៅនោះ តាមសមត្ថភាពដល់វត្ថុ
 ដែលគេត្រូវការ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស ថេរីគាថា

កាលេន ឧដ្ឋហិត្តា ច បតិយំ សមុបកមី

ឧម្មារុដោតហត្ថចាទា បញ្ចលំកា សាមិកមុបេមីហំ ។

កោដ្ឋំ ចាសាទំ អញ្ញនញ្ច អាទាសកញ្ច កុល្លាត្ថា

បរិកម្មការិកា វិយ សយមេវ បតី វិក្ខុសេមី ។

សយមេវ ឧទំ សាធយាមិ សយមេវ ភាជនំ ធាវី

មាតាវ ឯកបុត្តតំ តថា កត្តាវ បរិចារមី ។

ឯវំ មំ កត្តិកតំ អនុត្តរំ ការិកំ តំ និហតមាទំ

ឧដ្ឋាយិកំ អនលសំ សីលវតី ធុស្សតេ កត្តា ។

សោ មាតវញ្ច បិតវញ្ច កលាតិ អាបុត្តាហំ តមិស្សមិ

ឥសិទាសិយា ន សហវុត្ថំ ឯកាតារហំ សហវុត្ថំ ។

មា ឯវំ បុត្ត អវច ឥសិទាសី បណ្ឌិតា បរិព្យតា

ឧដ្ឋាយិកា អនលសា តី តុយ្ហំ ន រោចតេ បុត្ត ។

ន ច មេហិសតិ តិញ្ចំ ន ចាហំ ឥសិទាសិយា សហវុត្ថំ

ទេស្សាវ មេ អលំ មេ អាបុត្តាហំ តមិស្សមិ ។

តស្ស វចនំ សុណិត្ថា សស្សសស្សរោ ច មំ អបុត្តិសុ

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ថេរីគាថា

ខ្ញុំក្រោកឡើងតាមកាលគួរហើយចូលទៅកាន់ផ្ទះរបស់ប្តី ដូតសំអាត
 នូវធរណីទារ (ជាដើម) នឹងដៃជើង ផ្គងអញ្ចាល ចូលទៅរកប្តី ។
 ខ្ញុំយកស្មិតសក់ ម្សៅបម្រាប់លាបមុខ ថ្នាំសម្រាប់បន្តក់ភ្នែក នឹង
 កញ្ចក់ ស្មិតស្អាងឲ្យប្តីដោយខ្លួនឯង ហាក់ដូចជា(វណ្ណទាសី) អ្នកធ្វើ
 នូវការបំរើ ។ ខ្ញុំដាំបាយខ្លួនឯង លាងកាជន់ខ្លួនឯង បំរើកស្តាដូច
 ជាមាតាប្តីមកូនខ្ចី ។ តែកស្តាតែងខឹងសម្បារនឹងខ្ញុំ ដែលជាស្រ្តីបំរើ
 បាយ គ្មានស្រ្តីណាឈឺស ជាស្រ្តីធ្វើការ(គ្រប់យ៉ាង)ជាស្រ្តីមិនមាន
 សេចក្តីប្រកាន់ មានសេចក្តីព្យាយាម មិនខ្ជិលច្រអូស មានមារ-
 យាទ យ៉ាងនេះ ។ ស្វាមីនោះនិយាយនឹងមាតាបិតារបស់គេថា ខ្ញុំ
 សូមលា (អ្នកម្តាយលោកឪពុក) ទៅ (ក្នុងទីណាមួយ) (ព្រោះ) ខ្ញុំ
 មិនអាចនៅរួមគ្នាក្នុងផ្ទះមួយ ជាមួយនឹងនាងឥសិទាសីឡើយ ។

(មាតាបិតាពោលថា) នែកូន កុំពោលយ៉ាងនេះឡើយ
 នាងឥសិទាសី ជាបណ្ឌិតឈ្លាសវៃ ជាស្រ្តីមានសេចក្តីព្យាយាម
 មិនខ្ជិលច្រអូសទេ ម្ចាស់កូន ហេតុអ្វី ក៏កូនឯងមិនពេញចិត្ត ។

(កូនពោលថា) នាងឥសិទាសី មិនបៀតបៀនអ្វីៗ ដល់ខ្ញុំទេ
 ប៉ុន្តែខ្ញុំមិនអាចនៅជាមួយនឹងនាងឥសិទាសី ព្រោះថានាងឥសិទាសី
 ជាស្រ្តីសំអប់របស់ខ្ញុំ ខ្ញុំមិនគួរនឹងនៅរួមទេ ខ្ញុំសូមលាទៅហើយ ។

ម្តាយក្មេកនឹងឪពុកក្មេក បានស្តាប់ពាក្យកូននោះហើយ សួរខ្ញុំថា

បើកាយ ចតុរ្គិសនិពន្ធ

តិស្សតយា អបរទ្ធំ កណ្តា តតិ វិស្សដ្ឋា យថាភ្នំ ។
 នបិហំ អបរជ្ឈំ តត្ថា នបិ ហិសេវ ន កណាមិ
 ទុព្វចន្តំ តិស្សតា កាតុយេ យេ មិ វិទេស្សតេ ភត្តា ។
 តេ មិ បិតុ យំ បដិ - នយីសុវិមនា ទុក្ខេន
 អវិភតា បុត្តមនុក្ខមាណា ជិណ្ឌមសេ រូបនី លង្គិ ។
 អថ មិ អនាសិ តាតោ អធិស្ឋយាមិ ទុតិយតុលំ តិស្ស
 តតោ ទុបធិស្ឋយេន យេន មិ វិន្ទុថ សេដ្ឋិ ។
 តិស្សបិ យាមិ មាសំ អវសំ អថ សោបិ មិ បដិច្ចតិ
 ទាសិវ ទុបជ្ឈហន្តិ អន្ទសិកំ សីលសម្បជ្ឈំ ។
 ភិក្ខុយ ច វិចារន្តំ ទមកំ ទន្តិ មេ បិតា កណាតិ
 សោ ហិសិ មេ ជាមាតា និត្តិប ចោន្តិញ្ច យជិតញ្ច ។
 សោបិ វិសិត្តា បក្ខំ ^(១) អថ តាត កណាតិ ទេហិ មេ
 ចោន្តិ យជិតញ្ច តបល្លកញ្ច ^(២) បុនបិ ភិក្ខុ ចរិស្សាមិ ។
 អថ នំ កណាតិ តាតោ អម្ពា សព្វោ ច មេ ញាតិកណាវត្តា

បើតាថា តំសនិបាត

នាងធ្វើខុសអ្វីទេ នាងចូរប្រាប់កំហុសដែលនាងធ្វើហើយ នាងចូរ
ដោះស្រាយ តាមសេចក្តីពិតមកចុះ ។

(ខ្ញុំក៏ឆ្លើយថា) ខ្ញុំមិនបានប្រទូស្តអ្វី ៗទេ ខ្ញុំមិនបៀតបៀនមិន
ពោលពាក្យអាក្រក់ (ដល់គាត់ទេ) កសាស្ត្របង្ខំឲ្យខ្ញុំអាចធ្វើអ្វីកើត ។
ម្តាយភ្នែកនឹងឡុកភ្នែកទាំងឡាយនោះ ក៏អាក់អន់ចិត្ត ត្រូវសេចក្តី
ព្រួយត្របសង្កត់ ក៏នាំខ្ញុំត្រឡប់ ទៅកាន់ផ្ទះបិតាវិញ រក្សាទូរកូន
(ដោយគិតថា) យើងនឹងរកឲ្យបាននូវស្រ្តីមានរូបឆោមដ៏មានសិរី ។
គ្រាត្រាយមក បិតាបានឲ្យខ្ញុំក្នុងផ្ទះនៃត្រកូលទី ២ ជាអ្នកស្តុកស្តម្ភ
ដោយជំនួនពាក់កណ្តាលអំពីជំនួនដែលសេដ្ឋីបានជូនមកខ្ញុំមុននោះ ។
ខ្ញុំបាននៅក្នុងផ្ទះនៃប្តីទី ២ នោះ អស់ ១ ខែ គ្រានោះ គាត់ក៏បណ្តេញ
ខ្ញុំ ដែលជាស្រ្តីខ្លះខ្លាំងបំផុតជាទាសី ជាស្រ្តីមិនប្រទូស្ត មានមា-
យាទល្អ ។ បិតារបស់ខ្ញុំ និយាយនឹងបុរសអ្នកទូន្មាន(ចិត្ត)
អ្នកទូន្មាន (តាមនឹងវេទ) ដែលកំពុងត្រាច់ទៅដើម្បីភិក្ខុថា អ្នក
ចូរជាកូនប្រសាររបស់ខ្ញុំ អ្នកចូរបោះចោលនូវកំណាត់សំពត់ និង
ឆ្នាំង ។ ស្វាមីទី ៣ នោះ បាននៅ (ជាមួយនឹងខ្ញុំ) រស់បូក ១
(កន្លះខែ) ក៏និយាយនឹងបិតាខ្ញុំថា អ្នកចូរឲ្យកំណាត់សំពត់ ឆ្នាំង
និងអំបែងមកខ្ញុំវិញ ខ្ញុំនឹងត្រាច់ទៅដើម្បីភិក្ខុទៀត ។ គ្រានោះ បិតា
ទាតា និងពល្លកញ្ញាពីរនាក់របស់ខ្ញុំ និយាយនឹងបុរសនោះថា

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយស្ស បើរីកាថា

កន្លែង ន ករតិ ឥធ កណា វិប្បំ យន្តេ ករិហិតំ ។

ឯវំ កណ៌តោ កណតិ យទិមេ អត្តា សក្កោតិ អលំ មយ្ហំ

ឥសិទាសិយា ន វុច្ចំ ឯកយវេហំ សហវត្ថុំ ។

វិសង្ខតោ កតោ សោអហិមិ ឯកាកំដំ វិចិន្តេមិ

អាប្បុត្តត្វាន កត្វាមិ មរិតុំ វា បព្វជិតុំ^(១) ។

អថ អយ្យា ជិនទត្តា អាត្ម័ន្ត តោចរាយ ចរមាណ

តាតកុលំ វិនយធរំ តហុស្សុតា សីលសម្មាណា។

តំ ទិស្វាន អម្ពាតំ ឱដ្ឋាយាសនំ តស្សា បញ្ចបយំ

និសិដ្ឋាយ ច ចានេ វុច្ចតា កោដនមទាសី ។

អន្ធមានេន ខន្ធលេន ច យញ្ច តត្ថ សង្ខិហិតំ

សន្តប្បយត្វាន អវចំ អយ្យេ ឥត្វាមិ បព្វជិតុំ ។

អថ មំ កណតិ តាតោ ឥនេវ បុត្តកេ^(២) ចរហំ តំ ធម្មំ

អន្ធលេន ច ចានេន ច សន្តប្បយ សមគោ ទ្ធិជានីត ។

១ ឱ. ម. អាប្បុត្តត្វេ កត្តំ មរិតុយេ បព្វជិតុំ វា ។ ២ ឱ. បុត្តក ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ថេរីយាន

អ្នកណាមិនធ្វើតាមអ្នកក្នុងទីនេះឬ អ្នកចូរព្រាប់ហេតុដែលគេធ្វើដល់
អ្នកឲ្យឆាប់ ។ បុរសនោះ កាលបើគេពោលយ៉ាងនេះហើយក៏ពោល
តបថា បើខ្ញុំរលស់ខ្ញុំអាចនៅបាន (ក៏នាងឥសិទាសី) មិនគួរដល់ខ្ញុំ
(ព្រោះហេតុនោះ) ខ្ញុំមិននៅជាមួយនាងឥសិទាសីក្នុងផ្ទះមួយជាមួយ
គ្នាទេ ។ បុរសនោះ កាលបើ (បិតារបស់ខ្ញុំ) លះបង់ហើយ ក៏ទៅ
បាត់ទៅ ចំណែកខាងខ្ញុំជាស្រ្តីនៅតែម្នាក់ឯង គិតថាអាត្មាអញ
នឹងលាមាតាបិតាទៅស្លាប់ឬទៅឬស ។ គ្រានោះ នាងថេរីជាម្ចាស់
ឈ្មោះជិនទត្តា ជាអ្នកទ្រទ្រង់នូវវិន័យ ជាពហុស្ស្តក បរិច្ចណ៍
ដោយសីល កាលត្រាប់ទៅដើម្បីភិក្ខុហារ ក៏បាននិមន្តមកកាន់
ត្រកូលនៃបិតា (ខ្ញុំ) ។ ខ្ញុំឃើញនាងជិនទត្តាថេរីនោះ ក៏ក្រោក
ឡើង ក្រាលអាសនៈរបស់យើងប្រគេននាងថេរីនោះ លុះព្រះ
នាងគង់ហើយ ខ្ញុំក៏ថ្វាយបង្គំនូវព្រះបាទា ហើយប្រគេនភោជន ។
ខ្ញុំញ៉ាំងជិនទត្តាថេរី ឲ្យឆ្អែតស្តាប់ស្តាប់ ដោយបាយនឹងបង្អែម ដែល
មានក្នុងលំនៅនោះ ហើយពោលថា បពិត្រព្រះនាងជាម្ចាស់ ខ្ញុំចង់
ឬស ។ គ្រានោះ បិតាពោលនឹងខ្ញុំថា ម្ចាស់កូនស្រីកូច នាងចូរ
ប្រព្រឹត្តធម៌នោះក្នុងផ្ទះនេះទៅចុះ ចូរញ៉ាំងសមណៈទាំងឡាយផង
ព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយផង ឲ្យឆ្អែតស្តាប់ស្តាប់ដោយបាយនឹងទឹកចុះ ។

អថាហំ កណាមិ តាតិ រោទិ្ត អញ្ញលី បណាមេត្វា
 អនុជាធាហំ មិ តាត មយា កតិ^(១) កម្មំ តំ ជិដ្ឋវស្សមិ ។
 អថ មិ កណាតិ តាតោ ចាបុណ ពោជិត្វា អត្ថធម្មញ្ញ
 ជិត្វានញ្ញ លកស្ស យំ សង្ខតិ ធិបទសេដ្ឋោ ។
 មាតាបិត្វា អភិវាទយិត្វា សព្វញ្ញ ញាតិកណាវត្ថុ
 សត្តាហំ បព្វជិតា តិស្សោ វិជ្ជា អប្បស្សយី^(២) ។
 ជាធាមិ អត្ថនោ សត្ត ជាតិយោ យស្សយំ ផលំ វិចារោ
 តំ តវ អាចិត្តស្សំ តំ ឯកមនា ជិសាមេហិ
 ធកម្មំ ឯកកក្កេ ឥណ្ឌា កាវោ អហំ បហុតធនោ
 យោព្វធម៌ធន មត្តោសោ បរទារំ អាសេវីហំ ។
 សោហំ តតោ ចរិត្វា ជិវយម្ហំ អបច្ឆិសំ ចិរំ
 បក្កោ តតោ ច ឧដ្ឋហិត្វា ចក្កដិយា តុច្ឆិមោក្កមី ។
 សត្តាហំ ជាតកម្មំ មហាកមិ យុដោ ជិល្ហន្តសិ
 តស្សតំ កម្មផលំ យថាបិ កត្វាន បរទារំ ។
 សោហំ តតោ ចរិត្វា កាលំ ករិត្វា សិទ្ធករាញ្ញ
 កាលាយ ច ខញ្ញាយ ច ឯដ្ឋតិយា តុច្ឆិមោក្កមី ។

១ ទី. ម. ធម៌ ហិ មយា បរតំ ។ ២ ទី. អប្បស្សយី ។ ៣ អប្បស្សយី ។

បើតាថា តំសនិបាត

លំដាប់នោះ ខ្ញុំក៏ប្រណម្យអញ្ជូលី យំពោលនឹងបិតាថា បពិត្របិតា
សូមលោកអនុញ្ញាតខ្ញុំ ខ្ញុំនឹងញ៉ាំងបាបកម្មដែលខ្ញុំធ្វើហើយនោះ ឲ្យ
វិនាស ។ គ្រានោះ បិតាពោលនឹងខ្ញុំថា (ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ)ព្រះអង្គ
ប្រសើរជាងសត្វដើរពីរ ទ្រង់ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវលោកុត្តរធម៌ណា
នាងចូរបានលុះនូវពាជិញ្ញាណ នឹងអគ្គធម៌នឹងព្រះនិព្វាននោះចុះ ។
ខ្ញុំថ្វាយបង្គំលាបិតាមាតា នឹងពពួកនៃញាតិទាំងអស់ ហើយបួស
បាន៧ថ្ងៃ តំសម្រេចវិជ្ជាបី ។ ខ្ញុំជំងឺជាតិរបស់ខ្លួន បាន៧ ជាតិ ផល
វិបាកនេះរបស់កម្មណា ខ្ញុំនឹងប្រាប់នូវកម្មនោះដល់នាង នាងចូរមាន
ចិត្តតែមួយ ចាំផ្សំស្តាប់នូវកម្មនោះ ដូចគេទៅនេះ ខ្ញុំជាជាងមាស
មានទ្រព្យច្រើន ក្នុងឧគរឈ្មោះឯកកច្ចៈ ខ្ញុំនោះជាមនុស្សស្រវឹង
ព្រោះអារស្រវឹងរឹម បានប្រព្រឹត្តសេពសំភពនឹងប្រពន្ធបុគ្គលដទៃ។
ខ្ញុំនោះលុះហួតចាកអត្តភាពនោះហើយ ក៏ឆេះពេលពេល ក្នុងនរក
អស់កាលយូរ លុះរួចចាកនរកនោះហើយ មកចាប់បដិសន្ធិក្នុងផ្ទៃ
នៃមេស្វា ។ ស្វាយ្យាលធំ ជាស្វាសនៃហ្វូង ខំដាច់នូវជាតកម្ម គឺ
កន្ត្រងាត (របស់ខ្ញុំ) ដែលទើបនឹងកើតបាន៧ថ្ងៃ នេះជាផលនៃកម្ម
របស់ខ្ញុំនោះ ដែលគប់កន្សុំប្រពន្ធនៃបុគ្គលដទៃ ។ ខ្ញុំនោះ ធ្វើ
មរណកាល ច្យុតចាកកំណើតនៃស្វានោះហើយ ក៏ចាប់បដិសន្ធិ
ក្នុងផ្ទៃនៃមេតាវត្ថុទុដ្ឋង ខ្លកដង ក្នុងវេសនៃស្នេចសិរីរុវៈ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស ថេរីជាថា

ប្បាទសវស្សនំ អហំ ធិល្បន្និតោ ជារតេ បរិហិតា
 តិរិមិដា វដ្តោ អកលោ យថាបិ កុត្តាន បរទារំ ។
 សោហំ តតោ ចរិត្វា តោវណិជតស្ស តាវិយា
 ជាតោ វត្តោ លាខាតត្តោ ធិល្បន្និតោ ប្បាទសេ មាសេ។
 តេ បុន ឧដ្ឋលមហំ សកដំ ច ជារយាមិ
 អដ្ឋោ វដ្តោ អកលោ យថាបិ កុត្តាន បរទារំ ។
 សោហំ តតោ ចរិត្វា វិថិយា ទាសិយា យេ ជាតោ
 ឆេវ បហិលា ឧ បុរិសោ យថាបិ កុត្តាន បរទារំ ។
 តិសតិវស្សន្តិ មតោ សាគដ៍តកុលម្ហិ ទាវតា
 វាតា តបលាម្ហិ អប្បភោតេ ធន៍តបុរិសទាតតហុលម្ហិ។
 តំ មំ តតោ សត្តវហោ ឧស្សន្ទាយ វិបុលាយ វឌ្ឍិយា
 ឌុកឡុតិ វិលបដ្ឋិ អន្តិដ្ឋិតា កុលយរស្ស^(១) ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ បើតាថា

ខ្ញុំត្រូវគេព្រមានក្នុងក្នុងអស់ ១២ ឆ្នាំ ត្រូវគេត្រៀម ត្រូវដង្ហែបៀត
 បៀន ឈឺចាប់ ព្រោះតែអំពើដែលខ្ញុំសេព នូវប្រពន្ធរបស់បុគ្គល
 ដទៃ ។ ខ្ញុំនោះច្យុតចាកកំណើតនៃពិភពនោះហើយ ក៏កើតជាកូន
 គោ អំពីមេគោរបស់ឈ្មួញគោ បាន១២ខែ មានពេមក្រហមដូចជា
 ជ្រលក់ល្វែង ហើយត្រូវគេត្រៀម ។ ខ្ញុំតែងទាញនូវនង្គ័លនឹងរទេះ
 ទ្វារក៏ ខ្លក ឈឺ ព្រោះតែខ្ញុំសេពនូវប្រពន្ធរបស់បុគ្គលដទៃ ។ ខ្ញុំនោះ
 ជាសត្វច្យុតចាកកំណើត នៃគោនោះហើយ ក៏កើតក្នុងផ្ទៃនៃទាសី
 ក្នុងផ្ទះ ក្បែរថ្នល់ មិនប្រាកដជាស្រី មិនប្រាកដជាប្រុស (ឡើយ)
 ព្រោះតែខ្ញុំសេព នូវប្រពន្ធនៃបុគ្គលដទៃ ។ ខ្ញុំស្លាប់ក្នុងអាយុ
 ៣០ ឆ្នាំ ហើយក៏កើតជាទាវិកា ក្នុងត្រកូលនៃអ្នករទេះ ដែលជា
 ត្រកូលកំព្រា គ្មានភោគសម្បត្តិ ត្រូវបុរសជាម្ចាស់ទ្រព្យរឹបជាទ័
 ច្រើន ។ កាលការប្រាក់ចំរើនច្រើនឡើងហើយ នាយឈ្មួញរទេះ
 ក៏អូបទាញខ្ញុំ អំពីផ្ទះនៃត្រកូល ដែលកំពុងយំឱ្យកខ្វល ។

ដើរតាម ចតុត្ថាសនិបាតោ

អថ សោ ឡាសមេវស្សេ ទិស្វានំ មំ បត្តយោព្វំ
 តត្ថា ឌីរុទ្ធ តស្ស បុត្តោ តិរិទាសោ នាម នាមេន។
 តស្សបិ អត្តា ភវិយា សីលវតី កុណវតី ច
 អនុវត្តា ភត្តាវំ តស្ស ហំ វិទ្ធេសនមកាសី ។
 តស្សេតិ កក្កដលំ យំ មំ អបកវត្ថុន កក្កដំ
 ទាសីវំ ឧបដ្ឋហន្តំ តស្សបិ អន្តោ កតោ មយាតិ ។

និសិទ្ធិ ។

ចតុត្ថាសនិបាតោ សមត្តោ ។

មើលពាក្យ ចត្តាប្បិសនីធាតុ

គ្រានោះ បុត្តរបស់យញ្ញរាជនោះ ឈ្មោះគិរិទាសៈ បានឃើញខ្ញុំ
 ជាស្រ្តីនៅក្រមុំ មានវ័យចំរើន ក្នុងឆ្នាំជាតំរប់ ១៦ ក៏ហ្លួងហែង
 ទុក(ក្នុងផ្ទះរបស់ខ្លួន) ។ ប្រពន្ធដទៃរបស់គិរិទាសៈ ជាស្រ្តីមាន
 សីលផង មានគុណផង ជាស្រ្តីប្រព្រឹត្តតាមភក្ត្រ ខ្ញុំក៏បានធ្វើការ
 ស្អប់នូវប្រពន្ធរបស់គាត់ ។ ប្តីទាំងឡាយ លះលែងខ្ញុំ ដែលជា
 អ្នកខ្លះខ្លួនបំរើដូចជាទាសី ព្រោះផលនៃកម្មណា ៗ⁺នេះជាផលកម្ម
 (របស់ខ្ញុំ)នោះ ទីបំផុតនៃបាបកម្មនោះឯង ខ្ញុំបានធ្វើហើយ ។

ឥសិទាសីមើរ ។

ចប់ ចត្តាប្បិសនីធាតុ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស បើរោជា

បើគាថាយ មហានិបាតោ

(៣៣៨) មន្តាវត្ថយា នករេ រត្តោ កោត្តស្ស អត្តមហេស័យា

ជីតា អាសី^(១) សុមេធា ចាសាទិកា សាសនករេហិ។សីលវត្ថ ចិត្តកថិកា^(៣) ពហុស្សុតា តុទ្ធសាសនេវជីតា

មាតាបិតារេ ឧបគម្ម ភណតិ ឧកយោ និសាមេថ ។

និព្វានាភិរតា អហំ អសស្សុតំ ភវិតតំ យទិបំ ទិតុំ

កឹមង្គំ បន តុច្ឆា កាមា អប្បស្សនា ពហុវិយាតា ។

កាមា កដុកា អាសីវិស្វបមា យេសុ មុត្តិតា ពាលា

តេ ជីយវត្ថំ និរយេ សមប្បិតា ហព្វាន្តេ ទុត្តិតា។

សោចន្តំ ចាបកកម្មា វិនិច្ឆាតេ ចាបតុទ្ធិនោ

សទា កាយេន វាចាយ ច មនសា ត អសីវិតា ពាលា ។

ពាលា តេ ទុប្បញ្ញា អនេតនា ទុត្តសមុទយោវុទ្ធា

នេសេន្តេ អជានន្តា ន តុជ្ឈរេ អរិយសច្ចានិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ បើរតាថា

បើរតាថា មហានិបាត

(៣៣៨) នាងសុមេធា ជាតីតា នៃអគ្គមហេសី របស់ព្រះរាជា

ទ្រង់ព្រះនាមកោត្តារៈ ក្នុងនគរឈ្មោះមន្តាវតី ជាស្រ្តីដែលព្រះអរិយៈ
អ្នកធ្វើសាសនាឱ្យជ្រះថ្លាហើយ ។ នាងសុមេធា ជាស្រីមានសីល
ជាធម្មកថិកាដ៏វិចិត្រ ជាពហុស្ស្ទត ជាស្រីបានបទក្នុងព្រះពុទ្ធសាស-
នា ចូលទៅជិតព្រះមាតាបិតាហើយទូលថា សូមទ្រង់ទាំងព័រស្តាប់
(ពាក្យខ្ញុំម្ចាស់) ។ ខ្ញុំម្ចាស់ជាអ្នកត្រេកអរ ចំពោះព្រះនិព្វាន ភព
សូម្បីជាទិព្វ ក៏ជារបស់មិនទៀងទាត់ នឹងចាំបាច់ពោលទៅថ្វី
ដល់កាមទាំងឡាយ ដែលជារបស់សោះសូន្យ មានការត្រេកអរតិច
មានសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ច្រើន ។ ពួកជនពាល ឈ្នក់ ក្នុងកាម
ទាំងឡាយណា កាមទាំងឡាយនោះ ជាសភាវៈខ្លោចផ្សា ទុបមា
ដូចជាអាសិរិទិស ពួកជនពាលទាំងនោះ សឹងពេញវណ្ណនត្រៀប
ត្រាក្នុងនរក រងទុក្ខលំបាកអស់កាលដ៏អវិជ្ជ ។ ពួកជនពាល
មានកម្មផ្តលាមក មានគំនិតអាក្រក់ មិនសង្រួម កាយ វេទា ចិត្ត
រមែងសង្រួងសង្រួល ក្នុងវិនិបាត (អបាយ) សព្វៗកាល ។
ជនពាលទាំងនោះ ជាអ្នកឥតប្រាជ្ញា ឥតចេតនា ត្រូវតណ្ហា
ជាហេតុនៃទុក្ខរូបវិត មិនដឹង (នូវចតុសច្ចធម៌) ដែលព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ
ទ្រង់សម្តែង រមែងមិនត្រាស់ដឹង នូវអរិយសច្ច់ទាំងឡាយ ។

ថេរីតាថាយ មហាសិប្បកោ

សុទ្ធានំ អប្បុរុទ្ធវិទេសីតានំ តេ ឧហុតរា អដាធន្តា
 យេ អភិទន្ធនំ កវតតំ មិហានំ ទេវេសុ ឧបបត្តំ ។
 ទេវេសុមិ ឧបបត្តំ អសស្សតា កវតតេ អនិច្ចមិ
 ន ច ឧត្តសន្តិ^(១) ពាលា បុណ្យំ ជាយិតព្វស្ស ។
 ចត្តារោ វិជិតាតា ទ្វេ ច គតិយោ តថញ្ចំ លព្វន្តំ
 ន ច វិជិតាតតតានំ បព្វជ្ជា អត្ថំ ជិវេយេសុ ។
 អនុជាធាថ មំ ឧកយោ បព្វជិតំ ទសពលស្ស ចាវចនេ
 អប្បោស្សត្តា យជិស្សំ ជាតិមរណប្បហានាយ ។
 កី កវតតេន អភិទន្ធតេន កាយកលីនា អសារេន
 កវតត្ថានំ រោធាយ អនុជាធាថ បព្វជិស្សាមិ ។
 តុទ្ធានំ ឧប្បោទោ វិវដ្តិតោ អត្តុណោ ខណោ លទ្ធោ
 សីលានំ ព្រហ្មចរិយំ យាវជីវំ ន ទ្វេសេយ្យំ ។
 ឃំ កណាតិ សុមេធា អថ នំ មាតាមិតរោ អហំ^(២) សុ
 ន មយំ តហជ្ជា^(៣) មរណាវសំ តតាវ ជិវោស្សាម^(៤) ។

១ ឧ. ម. ន ច សន្តសន្តិ ។ ២ ឧ. មាតាមិតរោ ន តាវ អាហារំ ។ ម. មាតាមិតរោ ន តាវ ។
 ៣ ម. អាហារំ អាហារិក្យំ គហដ្ឋិ ។ ឧ. អាហារិយ គហដ្ឋិ ។ ៤ ឧ. ម. គតាវ ហេស្សាមិ ។

ថេរីកាថា មហានិយាម

បតិគ្រព្រះមាតា ជនទាំងឡាយ ជាច្រើននាក់ណាស់ ដែលមិនដឹង
 នូវសច្ចធម៌ ដ៏ជាធម៌គឺព្រះពុទ្ធដ៏ប្រសើរទ្រង់សំដែង ហើយត្រេកអរ
 តែនឹងកតា ពេញចិត្តតែនឹងការកើតក្នុងពួកទេវតា ។ សូម្បីការ
 កើតក្នុងពួកទេវតា ក៏មិនទៀង កាលបើកតាមិនទៀង ពួកជន
 ពាលក៏នៅតែមិនតក់ស្លុត នឹងកតាដែលសត្វ ត្រូវកើតញ្ជាយ ។ ។
 វិនិច្ឆ័យ^(១) នឹងគតិ ២ បុគ្គលឥឡូវបានដូចម្តេចកើត បញ្ចូលរបស់ពួក
 សត្វវិនិច្ឆ័យក្នុងនរកមិនមានឡើយ ។ សូមទ្រង់ទាំងពីរអនុញ្ញាតឱ្យខ្ញុំ
 ម្ចាស់ ទៅបួសក្នុងសាសនានៃព្រះទេសពល ខ្ញុំម្ចាស់នឹងជាស្រ្តីមាន
 សេចក្តីខ្វល់ខ្វាយតិច ប្រឹងប្រែងដើម្បីលះបង់ នូវជាតិទីនឹងមរណៈ ។
 ប្រយោជន៍អ្វី ដោយកតាដែលអ្នកផងត្រេកត្រកាល ប្រយោជន៍អ្វី
 ដោយកាយជាទោស ឥតខ្ចីមសារ សូមទ្រង់អនុញ្ញាត ខ្ញុំម្ចាស់នឹង
 បួស ដើម្បីរំលត់នូវកតាឈ្លា ។ ការកើតឡើងនៃព្រះពុទ្ធទាំងឡាយ
 (ខ្ញុំម្ចាស់បានច្នៃប្រឌិតហើយ) កាលមិនមែនជាខណៈ ខ្ញុំម្ចាស់វៀរ
 ស្រឡាហើយ ខណៈខ្ញុំម្ចាស់បានហើយ ខ្ញុំម្ចាស់មិនប្រហូសនូវសីល
 នឹងព្រហ្មចរិយៈ រហូតអស់មួយជីវិត ។

លុះនាងសុមេធា ក្រាបទូលយាងនេះ ត្រាវនោះព្រះមាតាបិតា
 បានមានបទលនឹងនាងថា យើងទាំងឡាយ ជាគ្រហស្ថ សុទ្ធតែ
 លុះក្នុងអំណាចនៃសេចក្តីស្លាប់ នឹងលះបង់មិនបានទេ ។

១, វិនិច្ឆ័យ ៤ គឺ នរក, តិរច្ឆាន, ប្រេត, អសុរាយ ។ អង្គកថា ។

សុត្តន្តបដិកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស បើរាជា

មាតា ធុត្ថតា រោទិត បិតា ច

ធុត្ថតោ តថា សោកសម្មិក្ខតោ^(១)

យដេន្តំ តំ សញ្ញាបេតុំ

មាសាទតលេ ធម្មា បតីតំ ។

ឧដ្ឋេហំ បុត្តកេ កី សោចិតេន ទិដ្ឋាសី វារណាវតីមិ

រាជា អនិករត្តោ អភិវចោ តស្ស ត្វំ ទិដ្ឋា ។

អត្តមហេសី ភវីស្សសិ អនិករត្តស្ស រាជេនោ ភរិយា

សីលាទិ^(២) ព្រហ្មចរិយំ បព្វជ្ជា ធុត្តរា បុត្តកេ^(៣) ។

រដ្ឋេ អាណា ធនមិស្សរិយំ កោតា សុខា ទហរិកាបិ

តស្មា កុញ្ញាហំ កាមភោតេ វារេយ្យំ ហោតុ តេ បុត្ត ។

អថ នេ ភណតិ សុមេធា មា ឯទិសកាធិ ភវតតំ អសារំ

បព្វជ្ជា វា ហោតុ^(៤) មរណំ វា តេន ចេវ វារេយ្យំ ។

កិមិវ បូតិកាយំ អសុទ្ធិ សវនេន្ទំ ភយានកំ

១ ឧ. ម. អស្សសព្វសោ សមភិសាតា ។ ២ ម. អរិយសីលាទិ ។ ៣ ឧ. ម. បុត្តរា ។

៤ ឧ. ម. ហោហិទិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ថេរីគម្ព

មាតាជាទុក្ខស្រែកយំ បិតាក៏ជាទុក្ខ ត្រូវសេចក្តីសោក
ស្តាយគ្របសង្កត់ដូចគ្នា ប្រឹងប្រែងសង្រួបសង្រួមជីវិត
នោះ ដែលដួលចុះលើផែនដី នាវិជ្ជប្រាសាទថា ។

ម្នាលកូនស្រី ចូរនាងក្រោកឡើង ប្រយោជន៍អ្វីដោយការសោក
(ដើម្បីចង់ឬស) យើងបានថ្វាយនាងដល់ស្តេច ទ្រង់ព្រះនាម
អនិកត្តៈ ជាស្តេចមានរូបល្អ ក្នុងនគរឈ្មោះវររាជាតែហើយ ។
នាងនឹងបានជាអគ្គមហេសី នឹងបានជាកិរិយា របស់ស្តេចអនិកត្តៈ
នៃកូនស្រី សីល ព្រហ្មចរិយធម៌ នឹងបញ្ចេញ គេធ្វើបានកម្រណាស់។
អាណាចក្រក្នុងពិស័យ (នៃស្តេចអនិកត្តៈ) ទ្រព្យនឹងឥស្សរិយយស
(ក៏មានច្រើន) កោតសម្បទ៍ទាំងឡាយនាំមកនូវសេចក្តីសុខ ទាំងខ្លួន
នាងក៏នៅក្រមុំ ព្រោះហេតុនោះ នាងចូរប្រើប្រាស់កោតសម្បទ៍តាម
ប្រាថ្នាចុះ ម្នាលកូនស្រី កិច្ចដែលគេត្រូវដណ្តឹង ចូរមានដល់នាង ។

គ្រាខាងនោះ នាងសុមេធា ក្រាបទូលមាតាបិតានោះថា សម្បត្តិ
ទាំងឡាយប្រាកដដូច្នេះ ចូរកុំមាន (ដល់ខ្ញុំម្ចាស់) ភតជារបស់គ្មាន
ខ្លឹមសារ បញ្ចេញឬមរណៈចូរមានដល់ខ្ញុំម្ចាស់ ព្រោះហេតុនោះ កិច្ច
ដែលគេត្រូវដណ្តឹង(ចូរកុំមានដល់ខ្ញុំម្ចាស់ឡើយ) ។ (សរីរៈនេះ) ដូច
ជាដង្កូវ ជាតាយស្អុយ មិនស្អាត មានក្លិនផ្សាយទៅ គួរឲ្យខ្លាច

បើកថាយ មហាវិហារ

កុណាបំ អភិសិទ្ធិសេយ្យំ គត្តំ សតិបក្ខវត្ថុ អស្មត្ថបុណ្ណំ ។
 កតិម្ព តាហំ ជានិព្វំ វិគ្គលកំ មិស្សលោហិតុបលីត្តំ^(១)
 កតិមកុណាលយេ សកុណាគត្តំ កឡេវំ កស្សនិយ្យតិវត្ថុ ។
 និព្វយ្យតិ សុសានំ អចំ កាយោ អបេតវិញ្ញាណោ
 ធម្មតោ^(២) កលំផ្គំ វិយ ជិតុន្តមាធមហិ ញាតិហិ ។
 ធម្មនំ នំ សុសានេ បរគត្តំ^(៣) ញាយន្តំ ជិតុន្តនា
 និយកា មាតាបិតរោ កំ បន សាធារណា ជនតា ។
 អដ្ឋោសិតា អសារេ កឡេវេ អដ្ឋិញ្ញាសដ្ឋរេត
 ខេឡស្សមុញ្ញាទទសាវ^(៤) បរិបុណ្ណោ ម្ចតិកាយម្ហំ ។
 យោ នំ វិនិព្វជិត្វា អត្តនរមស្ស តាហិវំ
 កលិវា គន្ធស្ស អសហមាធ�ា សកាបិ មាតា ជិតុន្តេយ្យ ។
 ខន្ធនាតុអាយតនំ សង្ខតំ ជាតិម្ពលកំ
 ធុត្តំ យោ និសោ អវីតិ កណ្តំ វាយេយ្យំ កស្ស វេន្តេយ្យំ ។
 ទិវសេ ទិវសេ តិសត្តិសតានំ នវនវា ចានេយ្យំ កាយម្ហំ

១ ឱ. មិស្សលោហិតុបលីត្តំ ។ ម. មិស្សលោហិតុបលីត្តំ ។ ២ ឱ. ម. ធុត្តោ ។
 ៣ បុត្តស្ស គត្តន្តំ អដ្ឋិកថាយំ វិស្សតិ ។ ៤ ខ ខេឡស្សមុញ្ញាស្ស ។

ថេរីកថា មហានិបាត

ដូចជាតារុន្តជាវិការនៃស្បែក ពេញដោយសាកសព ពេញដោយ
 របស់មិនស្អាត ដែលហូរចេញក្នុងកាលម្តងៗ ។ ខ្ញុំម្ចាស់ដឹងឲ្យស្រីរៈ
 នោះថា ដូចជាអ្វីមួយ ដែលបូកលាប ដោយសាច់និងឈាម ជារបស់
 គួរឆ្លើមក្រពេក ជាលំនៅនៃហ្វូងដង្កូវ ជាចំណីនៃសត្វស្លាប ជា
 សាកសព(គេ)នឹងឲ្យដល់អ្នកណាម្តេចបាន ។ កាយដែលមានវិញ្ញាណ
 ប្រាសចេញហើយ មិនយូរប៉ុន្មាន គេតែងដុតក្នុងព្រៃស្នូសាន ពួក
 ញាតិដែលឆ្លើមរមើម ក៏បោះបង់ចោល ដូចជាអង្កត់អុស ។ មាតាបិតា
 របស់ខ្លួន ចោលសាកសពនោះ ឲ្យជាចំណីសត្វដទៃក្នុងព្រៃស្នូសាន
 ឆ្លើមរមើម ឆ្លូតលាង (ខ្លួនដើរចេញទៅ) ចំណង់បើសាធារណជន (នឹង
 មិនឆ្លើម) ដូចម្តេចកើត ។ សត្វទាំងឡាយតែងជ្រុលជ្រប់ក្នុងគ្រាង
 កាយ ជាសាកសពឥតខ្ចីសារ ដែលសង្ខារផ្សំផ្គុំដោយឆ្អឹងនិងសរសៃ
 ជាកាយស្អុយ ពេញដោយទឹកមាត់ ទឹកភ្នែក ទឹកសង្សារ នឹង
 ទឹកវង់ ។ បើបុគ្គលពន្លាត់រង់កាយនោះ ធ្វើការការខាងក្នុងនៃវាឲ្យ
 ត្រឡប់មកវាងក្រៅវិញ សូម្បីមាតារបស់ខ្លួនក៏ឆ្លើមរមើមអត់ទ្រាំនឹង
 ភ័នចំបាន ។ ខ្ញុំម្ចាស់និយាយដោយឧទាហរណ៍នៃប្រាជ្ញា ឲ្យខ្លួន ធាតុ
 កាយគនៈ ដែលសង្ខារតាត់តែង ថាមានជាតិជាបូសគល់ នាំមកឲ្យ
 ទុក្ខ មិនជាទីពេញចិត្ត មិនប្រាថ្នាឲ្យកិច្ចដែលគេត្រូវដណ្តឹងដើម្បីអ្វី ។
 លំពែងព្យាយាម ដែលសំលៀងថ្មីៗ គប្បីធ្លាក់ចុះលើកាយពល់ ។ ថ្ម

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស បើរោចិ

វស្សសតម្បី^(១) បយាតោ សេយ្យេ ទុក្ខស្ស ចេវ ខយោ ។

អដ្ឋបតន្នេ យាតំ យោ វិញ្ញា ឃំ សត្តោ វចនំ

ទីយោ ច តេសំ សំសារោ បុណ្យំ បាញាមាណំ ។

ទេវេសុ មនុស្សេសុ ច និរត្តានយោនិយា អសុរកាយេសុ

បេតេសុ ច និរយេសុ ច អបរិមិតា ទិស្សន្តេ យាតា ។

និរយេសុ ពហូ វិជិតាត— កតស្ស កិលស្សមាណស្ស

ទេវេសុបិ អត្តាលំ ទិញ្ចានុសុខា បរំ នត្ថំ ។

បត្តា តេ ទិញ្ចានំ យេ យុត្តា ទិសតលស្ស ចាវចនេ

អប្បាស្សក្កា យដេត្ថំ ជាតិវណាប្បហានាយ ។

អដ្ឋេវ តាត អភិទិក្ខមិស្សំ កោតេហិ កី អសារេហិ

ទិញ្ចណា មេ កាមា វន្តសមា តាលវត្ថុកតា ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ថេរីគាថា

ប្រសិនបើ ការអស់ទៅនៃទុក្ខ សូម្បីមានការលំបាក(យ៉ាងនេះ) អស់
 រយេឆ្នាំ ជាការប្រសើរ ។ បុគ្គលណា ដឹងព្រះពុទ្ធដ៏ការបស់ព្រះសាស្តា
 យ៉ាងនេះ ហើយបានទទួលនូវសេចក្តីលំបាក(ការអស់ទៅនៃទុក្ខតែង
 មានដល់បុគ្គលនោះ) សង្សារ (ការអន្ទោលទៅ) របស់បុគ្គលពាល
 ទាំងឡាយ ដែលលំបាករឿយ ។ ជាសង្សារវែងឆ្ងាយ ។ ការលំបាក
 តានតឹងមិនមានប្រមាណ រមែងប្រាកដក្នុងពួកទេវតា ពួកមនុស្ស
 ក្នុងកំណើតតិរច្ឆាន ក្នុងពួកអសុរកាយ ក្នុងពួកប្រេតនិងក្នុងពួកនរក ។
 ក្នុងនរក មានសេចក្តីលំបាកច្រើន សត្វដែលកើតក្នុងវិនិបាត ក៏
 លំបាក សូម្បីក្នុងពួកទេវតា ក៏មិនមានទីពឹង សេចក្តីសុខដ៏ទៃក្រ
 លែង ជាងសេចក្តីសុខក្នុងព្រះនិព្វាន មិនមានទេ ។ បុគ្គលពួកណា ខំ
 ប្រឹងប្រែងក្នុងសាសនា របស់ព្រះទសពាល ជាអ្នកមានសេចក្តីខ្វល់
 ខ្វាយតិច ខំព្យាយាមលះបង់ជាតិនឹងមរណៈ បុគ្គលពួកនោះ ឈ្មោះថា
 បានព្រះនិព្វាន ។ បពិត្រព្រះបិតា ខ្ញុំម្ចាស់នឹងចេញឬស ក្នុងថ្ងៃនេះ
 ប្រយោជន៍អ្វីដោយភោគៈទាំងឡាយ ដែលឥតខ្ចីមសារ កាមទាំង
 ឡាយ ទុកស្មើតែដែលឆ្លាក់ចោល ខ្ញុំម្ចាស់ឡើយ ណាយហើយ
 ធ្វើឲ្យដូចដើមតាមមិនមានទីកើត (ដែលបុគ្គលដកចោលហើយ) ។

បើតាថាយ មហានិពា

សា ចេរំ ភណ្ឌតំ បិតំ អនិករត្ថោ ច យស្ស ទិន្នា

ឧបយាសិបិ តុណ្ហារុតោ^(១) វិវេយ្យំ ឧបជ្ឈិតេ កាលេ ។

អថ អសិទ្ធិនិចតម្ភុតោ កេសេ ខត្តេន និជ្ជិយ

សុមេធា ចាសាទញ្ច បិដេត្វា បឋមជ្ឈនំ សមាបជ្ឈិ ។

សមាបត្តិហិ សមាបជ្ជា អនិករត្ថោ ច អាតតោ នករំ

ចាសាទេវ សុមេធា អនិច្ចសញ្ញា សុភាវេតិ ។

សា ច មនសិ ករោតិ អនិករត្ថោ ច អារុហិ តុរិទំ

មណិកេនកក្ខសិតត្ថោ កតញ្ចលំ យាចតិ សុមេធិ ។

រដ្ឋេ អាណា ធនមិស្សន្តិយំ កោតា សុខា ទហិកាបិ

កុញ្ញហិ កាមភោតេ កាមសុខា ទុល្លភា លោកេ ។

និសង្កំ តេ រដ្ឋំ កោតេវ កុញ្ញស្ស ទេហិ ធានានិ

មា ទុម្ពនា អហោសិ មាតាបិតរោ តេ ទុត្វិតា ។

ថេរីតាថា មហានិបាត

នាងសុមេធានោះ កំពុងនិយាយនឹងបិតាយ៉ាងនេះ ស្រាប់តែព្រះ
 បាទអនិករត្តៈ ដែលបិតាបានថ្វាយនាងដល់ទ្រង់ ស្តេចព្រះរាជ-
 ដំណើរចូលទៅដល់ ដោយមានពួកកំឡោះហែហម (ព្រោះ)ការ
 ត្រូវដណ្តឹងមានក្នុងកាលប្រាកដហើយ។ ក្នុងកាលនោះ នាងសុមេធា
 កាត់នូវសក់ទាំងឡាយ ដែលមានពណ៌ខ្មៅរលើប ស្ងួតទន់ ដោយ
 ព្រះខាន់ ហើយបិទទ្វារប្រាសាទ រួចចូលបឋមជ្ឈាន ។ នាងសុមេធា
 កំពុងតែចូលសមាបត្តិ ចំរើននូវអនិច្ចសញ្ញាលើប្រាសាទ តាមប្លន
 ស្តេចអនិករត្តៈក៏យាងមកដល់នគរ ។ នាងសុមេធានោះ កំពុងតែ
 ធ្វើទុកក្នុងចិត្ត (នូវអនិច្ចសញ្ញា) ស្តេចអនិករត្តៈ ដែលស្ម័គ្រស្មាង
 ព្រះអង្គ ដោយប្រៀងអលង្ការជាវិការៈកែរមណីនីមាស ក៏ឡើង
 មកដោយរួសរាន់ ហើយធ្វើអញ្ជាញអង្វរនាងសុមេធាថា ។ អាជ្ញា
 ក្នុងរាជ្យ របស់យើង ទ្រព្យនឹងឥស្សរិយយសៈ (ក៏មានច្រើន) ភោគ
 សម្បទទាំងឡាយ នាំមកនូវសេចក្តីសុខ ទាំងខ្លួននាងសោត ក៏នៅ
 ក្រមុំ នាងចូរប្រើប្រាស់ភោគសម្បទតាមប្រាថ្នាចុះ (ព្រោះថា) កាម-
 សុខ ក្នុងលោក គេរកបានដោយកម្រណាស់ ។ រាជសម្បត្តិ យើង
 ប្រគល់ផ្តាច់ឲ្យនាង នាងចូរប្រើប្រាស់នូវភោគសម្បទទាំងឡាយ
 ចូរឲ្យនូវបានចុះ នាងក៏គួបចិត្តឡើយ មាតាបិតារបស់នាង ជាទុក្ខ ។

តន្តំ ភណ្ឌតំ សុមេធា កាមេហំ អនត្ថកា វិតតមោហា

មា កាមេ អភិនន្តំ កាមេស្វាទីនំ បស្ស ។

ចាតុដ្ឋិចោ រាជា មន្ទាតា អាសំ កាមភោគិនំ អត្តោ

អត្តត្តោ កាលកតោ ន បស្សបរិច្ឆរិតា ឥច្ឆា ។

សត្ត រតនានំ វស្សយ្យ វុដ្ឋិមា ទិសទិសា សមន្តេន

ន ចត្ថំ តត្ថំ កាមាទំ អត្តត្តាវ មរតំ នរា ។

អស្មិក្ខុល្លបមា កាមា កាមា សប្បសិរោបមា

ឧត្តោបមា អនុទហន្តំ អដ្ឋិកត្ថ្នាលសដ្ឋិកា ។

អនិច្ឆា អន្ទរា កាមា តហ្មធិត្វា មហាវិសា

អយោគុដ្ឋោវ សន្តត្តោ អយម្បលា ធិត្តប្បលា^(១) ។

វុត្តប្បល្លបមា កាមា មិសបេស្សបមា ធុទា

សុបិដោបមា វព្វនិយា កាមា យាចិតត្តបមា ។

សត្តិស្មល្លបមា កាមា ហេតោ កល្យាណ អយំ និយំ

១ វុត្តប្បលាតិ អដ្ឋិកត្ថយំ វិស្សតិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ថេរីជាថា

នាងសុមេធា ជាស្រ្តីមិនត្រូវការដោយកាម មានមោហៈទៅប្រាស
ហើយ ក៏ទូលតបស្តេចអនិករត្តៈនោះថា ព្រះអង្គកុំត្រេកត្រអាលចំពោះ
កាមទាំងឡាយ ព្រះអង្គចូរឃើញទោសក្នុងកាមទាំងឡាយវិញ ។
ព្រះរាជាទ្រង់ព្រះនាមមន្ទាតុ ជាធំលើទ្វីបទាំងបួន ជាបុគ្គលប្រសើរ
ផុត ជាងពួកជនអ្នកបរិភោគកាម ទ្រង់មិនឆ្កែតឆ្កួន (ដោយកាមទាំង
ឡាយ) ទ្រង់ទិវង្គតទៅ សេចក្តីប្រាថ្នារបស់ស្តេចនោះ នៅតែមិន
ពេញគ្រប់គ្រាន់នៅឡើយ ។ ភ្ញៀនគប្បីបង្កើនចុះនូវរតនៈទាំងឡាយ
៧ ប្រការ ដុំវិញ គ្រប់ទិសទីទាំង ១០ សេចក្តីឆ្កែតចំពោះកាមទាំង
ឡាយក៏នៅតែមិនល្មម ពួកនរោត្តម រមែងស្លាប់ទៅទាំងមិនឆ្កែត ។
កាមទាំងឡាយប្រៀបដូចជារំនឹងឈើស្រួច កាមទាំងឡាយ ប្រៀប
ដូចជាក្បាលនៃពស់ ឬប្រៀបដូចជាគបក្វើន ក្រៀមក្រោះដូចជា
រាងឆ្អឹង តែងដុតកំដៅឡើយ ។ កាមទាំងឡាយ មិនទៀង
ទាត់ មិនបីតថេរ មានទុក្ខច្រើន មានពិសខ្លាំង មានសេចក្តី
តានតឹងជាបួសគល់ មានសេចក្តីទុក្ខជាផល ដូចជាដុំដែកដែលកំពុង
ឆេះ ។ កាមទាំងឡាយ ប្រៀបដូចជាផ្ទៃឈើ ឬប្រៀបដូចដុំ
សាច់ នាំមកនូវទុក្ខ កាមទាំងឡាយដូចការយល់សម្តី ជាគ្រឿង
បញ្ចាត ដូចជារបស់ខ្ចីរត ។ កាមទាំងឡាយ ដូចជាលំពែងនឹងដែក
ស្រួច ដូចជារោគ ឬដូចជាបួស ជាគ្រឿងតានតឹង ចង្អៀតចង្អល់

បើតាម មហាជំពូក

អង្គរកោស្យសនិសា	អយម្ភលំ កយំ វេនា ។
ឃុំ តប្បុរ្តតា តាមា	អត្ថតា អន្តរាយតា
ក្នុង ឈ មេ កតតេ	វិស្សសោ អត្ថ អត្ថនោ ។
កំ មម បរោ ករិស្សត្ថ	អត្ថនោ សិស្សមិ ឧយ្យមាណមិ
អនុតន្ត ជរាមរណោ	តស្ស យាតាយ យន្តិតំ ។
ឡា អនាប្បណិត្តនាយំ	មាតាបិតារោ អនិករត្តញ្ច
និស្សាន ធម៌ និសិទ្ធោ	រោទន្ត វេទមរោច
ដីយោ ពាលាន សិស្សារោ	បុណ្យនញ្ច រោទន្ត
អនមតត្ថ បិតុ មរណោ	កាតុវេន អត្ថនោ ច វេន ។
អស្សុវត្ថំ វត្ថំ សិស្សាវ	អនមតត្ថតោ សាវ
សត្តានំ សិស្សតំ សរាហំ	អដ្ឋនញ្ច សដ្ឋនយំ ។
សា ធនុរោទដី ឧបន្ថេត	អស្សុវត្ថាវត្ថិមិ
សា ឯកតតវ្យមដ្ឋនំ	សញ្ចយំ វិបុលេន សមំ ។

បើតាថា មហានិពាត

តាមទាំងឡាយ ប្រាកដស្មើដោយរណ្តៅនៃរោងក្រើន មានសេចក្តីតាន
 តឹងជាបួស ជាក៏យ ជាខ្លាំង ។ តាមទាំងឡាយ មានសេចក្តីទុក្ខប្រើន
 យ៉ាងនេះ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ជាសភាវៈធ្វើនូវសេចក្តី
 អន្តរាយ សូមព្រះអង្គយោងទៅវិញចុះ សេចក្តីស្មោះស្មាលក្នុងភព របស់
 ខ្ញុំម្ចាស់ មិនមានទេ ។ បុគ្គលដទៃនឹងធ្វើនូវប្រយោជន៍ដូចម្តេច ដល់ខ្ញុំ
 ម្ចាស់កើត កាលបើក្បាលរបស់ខ្លួនត្រូវក្រើនឆេះ កាលបើជរាមរណៈកំពុង
 ជាប់តាម ខ្ញុំម្ចាស់ត្រូវប្រឹងប្រែង ដើម្បីកំចាត់បង់នូវជរាមរណៈនោះ ។

នាងសុមេធានេះ លុះឃើញមាតាបិតា នឹងស្តេច អនិករត្តៈ
 ដែលមកមិនទាន់ដល់ទ្វារ កំពុងគង់យំ លើផែនដី ក៏ទូលនូវ
 ពាក្យនេះថា សង្ឃារ របស់បុគ្គលអន្តរាល ដែលយំឡូញញយ។
 ចំពោះសេចក្តីស្លាប់ របស់បិតា សេចក្តីស្លាប់ របស់បងប្អូន នឹង
 សេចក្តីស្លាប់របស់ខ្លួន ក្នុងសង្ឃារវដ្ត ដែលគេមិនអាចដឹងទីបំផុតបាន
 ជាសង្ឃារវែងឆ្ងាយ ។ សូមទ្រង់ទាំងឡាយរលឹកនូវទឹកភ្នែក ទឹកដោះ
 នឹងឈាម កាលទ្រង់អន្ទោលទៅ ព្រោះសង្ឃារ ដែលគេមិនអាចដឹង
 ទីបំផុតបាន សូមទ្រង់រលឹកនូវតំនរឆ្អឹងទាំងឡាយ របស់ពួកសត្វ
 ដែលអន្ទោលដៅមកៗ ។ សូមទ្រង់រលឹកដល់ទឹកភ្នែក ទឹកដោះ
 នឹងឈាម ដែលប្រៀបធៀបនឹងសមុទ្រធំ ទាំង ៤ សូមទ្រង់រលឹក
 នូវតំនរនៃឆ្អឹងទាំងឡាយ ក្នុងកប្បមួយៗ ដែលស្មើនឹងក្នុងវត្ថុល្អៗ ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស បើរោថា

អនមតត្ថោ សំសរតោ មហី ជម្ពុជ្ជបម្មបដិទំ

កោលជ្ជមតត្ថកុទ្ធិកា មាតាបិត្វស្វេនប្បហោន្តិ ។

សាវត្ថណកដ្ឋសាខាបលាសំ ឱបដិទំ អនមតត្ថោ

បិត្វស្វេនប្បហោន្តិ យដិកា បិត្វបិត្វស្វេនប្បហោន្តិ ។

សាវត្ថណកដ្ឋបំ បុត្រ សមុទ្ធ អបរតោ ច យុត្តិជ្ជំ

សំ តស្ស ច បដិមកំ មនុស្សលាភម្ហំ ឱបម្ហំ ។

សាវត្ថំ ដេវាបិណ្ឌោ បមស្ស កាយកលំនោ អសារស្ស

ខន្ធ បស្ស អនិច្ចេ សភហិ និរយេ តហរិយាតេ ។

សាវត្ថំ វិទ្យន្តេ បុនប្បនំ តាសុ តាសុ ជាតិសុ

សាវត្ថំ កុម្មលកយានំ ច សភហិ ចត្តារិ សត្វានំ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ បេរិគោថា

ដុំដីប៉ុនគ្រាប់ក្រចៅ ដែលបុគ្គលលញ្ឆក់ដីសំព័ន្ធជម្ពូប ក៏មិនល្មម
 គឺតិច ជាងមាតាបិតាទាំងឡាយ របស់សត្វ កាលអន្តោលទៅ
 ក្នុងសង្សារ ដែលគេមិនអាចដឹងទីបំផុតបាន ។ សូមទ្រង់រលឹកនូវស្មៅ
 កំណាត់ឈើ មែកឈើនឹងស្លឹកឈើ ដែលគេនាំមកប្រៀបធៀប
 ខ្ជាប់ទាំងឡាយ (របស់ស្មៅជាដើមនោះ) ប្រហែលបួនធ្លាប់ ។ ក៏មិន
 ល្មមស្មើនឹងបិតានឹងដីតាទាំងឡាយ ព្រោះសង្សារ មានទីបំផុតគេមិន
 អាចដឹងបាន ។ សូមទ្រង់នឹកមើលនូវអណ្តើកខ្វាក់ នឹងប្រហោងនឹម
 (ដែលខ្យល់បក់បង្វិល) ទៅក្នុងសមុទ្រ អំពីត្រើយខាងកើតទៅត្រើយ
 ដទៃទៀត នឹងក្បាលអណ្តើកនោះ ដែលចូលទៅ (ក្នុងប្រហោងនឹម)
 នេះ ជាសេចក្តីទុបមាក្នុងការបានអត្តភាពជាមនុស្ស ។ សូមទ្រង់
 រលឹកនូវរូប របស់គ្រោងកាយ ជាទោស ឥតខ្ចីមសារ មានទុបមា
 ដូចដុំនៃពពុះទឹក សូមទ្រង់ឃើញនូវខន្ធទាំងឡាយ ថាជាសភាវៈមិន
 ទៀងទាត់ សូមទ្រង់រលឹកនូវនរកទាំងឡាយ ដែលមានសេចក្តីទុក្ខ
 ក្នុងក្តៅជាច្រើន ។ សូមទ្រង់រលឹកនូវសត្វទាំងឡាយ ដែលញ៉ាំងទី
 ស្មសានឲ្យចំរើនរឿយ ។ ក្នុងជាតិទាំងឡាយនោះ ។ សូមរលឹកនូវ
 ភ័យក្នុងការចិញ្ចឹមពោះផង សូមរលឹកនូវអរិយសច្ច ទាំង ៤ ផង ។

អមត្មំ វិជ្ជមានេ កី តវ បញ្ចកដុកេន បីតេន
សញ្ញា ហិ កាមរតិយោ កដុកតវ បញ្ចកដុកេន ។

អមត្មំ វិជ្ជមានេ

កី តវ កាមេហិ យេ បរិឡាហា

សញ្ញា ហិ កាមរតិយោ

ជលំតា ច កុបំតា កុបំតា សញ្ញាបំតា ។

អសបត្តមំ សមាធនេ

កី តវ កាមេហិ យេ តហុសបត្តា

រាជត្ថិតោធិទិកប្បិយេហិ

សាធាណោ កាមា តហុសបត្តា ។

មោត្ថមំ វិជ្ជមានេ កី តវ^(១) កាមេហិ យេ សុវិជតោ

កាមេសុ ហិ វិជតោ កាមកាមា ទុក្ខានិ អនុកោនិ ។

អាទីបំតា តិណ្ហកា តណ្ហនំ ទហនំ នេវ មញ្ញនំ

ឧក្កោបមា ហិ កាមា ទហនំ យេ តេន មញ្ញនំ ។

១ ម. កី តវ កាមេហិ យេ បរិណហា ។

ថេរីកាថា មហានិពាត

កាលបើអមតធម៌ មាន ប្រយោជន៍អ្វី ដោយហេតុក្តៅផ្សា^(១)
៥ យ៉ាង ដែលទ្រង់សោយហើយ ដ្បិតតម្រេកក្នុងកាមទាំងអស់ ក្តៅ
ផ្សាគ្រឿង ព្រោះហេតុក្តៅផ្សា ៥ យ៉ាង ។

កាលបើអមតធម៌ មាន ទ្រង់មានប្រយោជន៍អ្វី ដោយកាម
ទាំងឡាយ ដែលជារបស់ក្តៅក្រហាយ ដ្បិតតម្រេកក្នុងកាម
ទាំងអស់ (ត្រូវភ្លើង ១១ កង) នេះពុះឡើង ញាប់ញ័រ ក្តៅ
សព្វ ។ កាលបើធម៌ដែលឥតសត្រូវ(នេត្តម្មៈ)មាន ទ្រង់មាន
ប្រយោជន៍អ្វី ដោយកាមទាំងឡាយ ដែលមានសត្រូវច្រើន
កាមទាំងឡាយ ជាសាធារណៈ មានសត្រូវច្រើន គឺសត្រូវ
អំពីស្តេច ភ្លើង ចោរ ទឹក និងបុគ្គលមិនជាទីស្រឡាញ់ ។

កាលបើព្រះនិព្វាន មាន ទ្រង់មានប្រយោជន៍អ្វី ដោយកាមទាំងឡាយ
ដែលជាគ្រឿងសម្លាប់ ជាគ្រឿងចង ព្រោះថា កាមទាំងឡាយ តែង
មានគ្រឿងសម្លាប់នឹងគ្រឿងចង ពួកសត្វនេះ តែងទទួលសេចក្តីទុក
ទាំងឡាយ ព្រោះតែការប្រាថ្នាកាម ។ គប់ស្មៅ ដែលភ្លើងកំពុងនេះ
តែងនេះនូវបុគ្គលអ្នកទាន់ មិនលែងចេញ ព្រោះថាកាមទាំងឡាយ
ប្រៀបដូចជាគប់ភ្លើង តែងនេះនូវពួកសត្វ ដែលមិនលែងចេញ ។

១ ហេតុនៃក្តៅផ្សារបស់កាមគុណ មាន ៥ យ៉ាង បដិសា ការប្រាថ្នា ១ បរិយេសនា
ការស្វែងរក ១ បរិគ្គហោ ការរំលោភ ១ អារាហ្ម ការរក្សាទុកទៅមិនដាច់ ១
បរិកោតោ ការប្រើប្រាស់លែងរក ។ អន្តិកថា ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស លើកដំបូង

មា អប្បកុស្ត្រ ហេតុ កាម- សុខស្ស វិបុលំ ជហំ សុខំ

មា បុត្តុលោមោវ ពលំសំ គិដ្ឋិត្វា បច្ឆា វិហាញសំ ។

កាមេហំ មា^(១) បរិត្តមសំ សុខខោវ សុដ្ឋុលាតនោ

កាហន្តិ^(២) ខុត្តំ កាមា ធាតា សុខខំវ ចណ្ណាលា ។

អបរិមិត្តញ្ច ទុក្ខំ តហ្វិ ច ចិត្តនោមនស្សនិ

អនុកោហិសំ កាមយុត្តោ បដិទិស្សជ អន្ទុវ កាមេ ។

អជរម្ហំ វិជ្ជមាទេ កីតវ កាមេហំ យេសុ ជរា

មរណាព្យាធិគហិតា សព្វា សព្វត្ថ ជាតិយោ ។

ឥន្ទមជរមិទមមរណំ ឥន្ទមជរាមរណាមិទមសោកំ

អសបត្តមសម្មាសិ អខលិតមកយំ និរុបតាបិ ។

អធិគតមិទំ តហ្វិហំ អមតំ អជ្ជាបិ ច លកដិយំ ឥទំ

យោ យោនិសោ បយុញ្ជតិ ន ច សក្កា អយដមាទេន ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ថេរីភាថា

សូមទ្រង់កុំលះបង់ នូវសេចក្តីសុខដ៏ធំទូលាយ ព្រោះហេតុតែសុខក្នុង
 កាមបន្តិចបន្តួចឡើយ សូមទ្រង់កុំក្តៅក្រហាយក្នុងកាលជាខាងក្រោយ
 ដូចជាត្រីលេបនូវសន្ធឹច ។ សូមទ្រង់កុំប្រាស់ប្រាស់ ព្រោះតែកាមទាំង
 ឡាយ ដូចសុខខ ដែលគេចង់ភ្ជាប់នឹងបង្គោល ឧ សត្វទាំងឡាយ
 ជាអ្នកស្រេកឃ្លាន តែងធ្វើតាមសេចក្តីប្រាថ្នា ដូចជាពួកចណ្ឌាល
 (ព្រានបណ្តើរឆ្កែ ដល់នូវសេចក្តីវិនាស ព្រោះបាន) នូវឆ្កែ ។ បើទ្រង់
 ប្រកបខ្លួនក្នុងកាម នឹងរងទុក្ខ មិនមានប្រមាណផង រងទោមនស្ស
 ក្នុងចិត្តដ៏ច្រើនផង សូមទ្រង់ លះបង់កាមទាំងឡាយ ជារបស់មិន
 ទៀងចេញ ។ កាលបើព្រះនិព្វាន ជាធម្មជាតិ មិនចេះចាស់ មាន
 ទ្រង់មានប្រយោជន៍អ្វី ដោយកាមទាំងឡាយ ជារបស់ចាស់ កំណើត
 ទាំងអស់ ក្នុងកតាមទាំងពួង (សុទ្ធតែ) ត្រូវមរណៈនឹងព្យាធិបដាន ។
 ព្រះនិព្វាននេះ មិនចាស់ មិនស្លាប់ ព្រះនិព្វាននេះ ទាំងមិនចាស់មិន
 ស្លាប់ មិនមានសោក មិនមានសត្រូវ មិនចង្អៀត មិនក្លាំងក្លាត់ មិន
 មានភ័យ មិនក្តៅរោលរល ។ អមតនិព្វាននេះ ព្រះអរិយៈទាំង
 ឡាយ មានព្រះពុទ្ធជាដើម ច្រើនបូជាទេវហិយ មិនតែប៉ុណ្ណោះទេ
 ព្រះនិព្វាននេះ គេគប្បីបានក្នុងកាលសព្វថ្ងៃនេះ បុគ្គលណាព្យាយាម
 ដោយទុបាយប្រាថ្នា (បុគ្គលនោះ រមែងបាននូវព្រះនិព្វាន) តែបុគ្គល
 ដែលមិនមានសេចក្តីច្រើនច្រើន មិនអាចបាននូវព្រះនិព្វានឡើយ ។

ឃឹ កណ្តតិ សុមេធា សង្ខារតតេ វតី អនុភមាណ

អនុនេដ្ឋំ អនិកតត្ថំ កោសេវ ធម៌ ធុបិ សុមេធា ។

ឧដ្ឋាយ អនិកតតតោ បញ្ចលំកោ យាចិ តស្សា បិវរំ សោ

វិស្សជ្ជេថ សុមេធិ បព្វជិតំ វិមោក្ខសច្ចទស្សវី ។

សា វិស្សជ្ជិតា មាតាបិតុហិ បព្វជិ សោកកយភីតា

ធម៌ អភិញ្ញា សង្ខតតា អត្តដលំ សិក្ខមាធាយ ។

អច្ឆរិយមត្តតត្ថំ ជិត្វាជំ អាសិ រាជកញ្ញាយ

បុព្វេនិវាសចរិតំ យថា ព្យាករំ បច្ឆិមេ កាលេ ។

ភតវតី កោណតមនេ សង្ឃារមម្ហំ នវនិវេសម្ហំ

សខិយោ តិស្សេ^(១) ជនិយោ វិហារនាជំ អនាសិម្ហា ។

ទសក្ខត្ថំ សតក្ខត្ថំ ទសសតក្ខត្ថំ សតានិ ច សតក្ខត្ថំ

នេវេសុ ឧបបដ្ឋិម្ហា កោ បន វាទោ មាណុសកេសុ^(២) ។

ថេរីកាថា មហានិពាគ

នាងសុមេធា មិនបាននូវសេចក្តីត្រេកអរ ក្នុងសង្ខារ ពោលយ៉ាង
 នេះ នាងសុមេធា កាលពន្យល់ស្តេចអនិករត្តៈហើយ ក៏បោះ
 សក់ទាំងឡាយចោលលើផែនដី ។ ស្តេចអនិករត្តៈនោះ ក្រោក
 ឡើងផ្គងអញ្ជាលី អង្វរចិត្តរបស់នាងសុមេធានោះថា សូមព្រះអង្គ
 អនុញ្ញាត បើករាជបុត្រីឈ្មោះនាងសុមេធា ឲ្យបួសចុះ ដើម្បីឲ្យ
 នាងឃើញនូវព្រះនិព្វាន ដែលជាគុណជាតទៀងទាត់ ។

នាងសុមេធានោះ ដែលជាស្រ្តីតក់ស្លុតចំពោះសោកនឹងភ័យ
 លុះមាតាបិតាបើកឲ្យ ក៏បួស ហើយសិក្សានូវអគ្គផល បានធ្វើឲ្យ
 ជាក់ច្បាស់នូវអភិញ្ញា ៦ ។ ព្រះនិព្វាននោះ ជាគុណជាតអស្ចារ្យ
 ចម្លែក បានកើតមានដល់រាជកញ្ញា លុះក្នុងកាលជាទីបំផុត (ទៀប
 នឹងបរិនិព្វាន) នាងបានសំដែង នូវបុព្វេនិក្ខេបចរិតថា ។ កាលព្រះ
 មានព្រះភាគ ទ្រង់ព្រះនាមកោនាគមនៈ (ត្រាស់ឡើងក្នុងលោក)
 ឃើងជាសំឡេញទ្រង់គ្នាទាំងបីនាក់ (គឺនាងធម្មញ្ញានី ១ នាង
 ខេមា ១ ខ្ញុំ ១) បានថ្វាយវិហារទាន ក្នុងអារាមនៃសង្ឃ ជា
 និវេសន៍ដ៏ថ្មី ។ (ដោយតានិសង្ឃនៃវិហារទាននេះ) ឃើងទាំង
 ឡាយ បានទៅកើតក្នុងពួកទេវតា ១០ ដង ១០០ ដង ១.០០០
 ដង ១០.០០០ ដង នឹងបាច់និយាយទៅពី ក្នុងពួកមនុស្ស ។

សុត្តន្តបិដកេ ខុទ្ទកនិកាយស្ស បើកាថា

ទេវស្ស មហិទ្ធិកា អហ្មម្ហា មាណុសកម្មី កោ បន វាទោ ^(១)

សត្តរតនស្ស មហេសី ឥត្ថរតនំ អហំ អាសី ។

សោ ហេតុ សោ បករោ តំ មូលំ ច សាសនេ ខម្មី ^(២)

តំ បឋមសមោធានំ តំ ធម្មតាយ និព្វានំ ។

ឯវំ កថេន្តិយេ សទ្ធមហន្តិ វចនំ អនោមបញ្ចស្ស

និព្វិន្ទន្តិ កវតតេ និព្វិន្ទត្វា វិន្ទន្តិតំ ។

សុមេធា ។

មហានិពាគេ សមត្តោ ។

តាថាសតានំ ចត្តារិ អសីតំ បុន ចុទ្ធស

ថេរិយេ កុត្តរសត្តតំ សព្វា តា អាសវត្ថុយាតំ ។

ថេរិយា គាថាយោ សមត្តា ។

១ ខ. ម. មនុស្សកម្មី ។ ២ ខ. សុត្តន្តសនេ ខន្តិ ។

សុត្តន្តបិដក ខុទ្ទកនិកាយ ថេរីគាថា

យើងជាអ្នកមានបុព្វប្រឹក្ស ក្នុងពួកទេវតា នឹងបាច់និយាយទៅថ្វីក្នុង
 ពួកមនុស្ស ខ្ញុំបានកើតជាស្រ្តីកែវ ជាអគ្គមហេសី នៃស្តេចដែល
 មានឆនៈទាំង ៧ ប្រការ ។ អានិសង្សនៃវិហារទាននោះ ជាហេតុ
 អានិសង្សនោះ ជាប្រភព (ដែលកើត) អំណោយទាននោះ ជាបូស
 គល់ដ៏ពេញចិត្តក្នុងសាសនា អំណោយទាននោះ ជាការចូបជុំមុនដំបូង
 អំណោយទាននោះ ជាហេតុឱ្យរលត់កិលេស (ព្រះនិព្វាន) របស់ខ្ញុំ
 ដែលជាអ្នកគ្រេកអរក្នុងធម៌ ។ ពួកជនណា ជឿនូវព្រះពុទ្ធដ៏កា
 របស់ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ព្រះអង្គមានប្រាជ្ញាមិនថោកថយ ពួកជន
 នោះ រមែងពោលយ៉ាងនេះថា ពួកជន នឿយណាយក្នុងភព គឺ
 សង្សារវដ្ត លុះនឿយណាយហើយ ប្រាសចាកតម្រេក ។

សុមេតាថេរី ។

ចប់ មហានិបាត ។

ថេរីគាថានេះ មានគាថា ៤៨០ នឹង ១៤ គាថាទៀត ថេរីទាំង
 អស់នោះ ៧១ អង្គ ជាភិក្ខុនីអស់សាសវៈ ។

ចប់ ថេរីគាថា ។

សត្តកនិបិដក
១៣១

ខុទ្ទកនិកាយស្ស បេរគាថា
១៤

ឆដ្ឋោ ភាគោ

មាតិកា

អង្វែរ

បេរគាថាយ

សត្តកនិបាតោ

បេរគាថាយ សត្តកនិបាតោ	សុន្ទរសមុទ្ទកេត្តស្ស គាថា	១
	លក្ខណ្ឌកេត្តស្ស គាថា	"
	ភទ្ទកេត្តស្ស គាថា	២
	សោប្បាកេត្តស្ស គាថា	៣
	សវកន្ត្រីកេត្តស្ស គាថា	៥

អដ្ឋកនិបាតោ

អដ្ឋកនិបាតោ	មហាគច្ចាយនកេត្តស្ស គាថា	៧
	សិរីមត្តកេត្តស្ស គាថា	៨
	មហាបន្ទកេត្តស្ស គាថា	៩

នវកនិបាតោ

នវកនិបាតោ	ភូតកេត្តស្ស គាថា	១១

សត្វនិបិដក

ខុទ្ទកនិកាយ បេរគាហ៍

ឆដ្ឋភាគ

មាតិកា

ទំព័រ

បេរគាហ៍

សត្វកនិបាត

បេរគាហ៍ សត្វកនិបាត គាហ៍	ព្រះសុខ្មរសមុទ្ធក្មេរ	១
គាហ៍	ព្រះលក្ខណ្តក្មេរ	»
គាហ៍	ព្រះភទ្ធក្មេរ	២
គាហ៍	ព្រះសោធាក្មេរ	៣
គាហ៍	ព្រះសរាភក្កក្មេរ	៥

អដ្ឋកនិបាត

អដ្ឋកនិបាត គាហ៍	ព្រះមហាកក្កាយនក្មេរ	៧
គាហ៍	ព្រះសិរីមិត្តក្មេរ	៨
គាហ៍	ព្រះមហាបន្ទុកក្មេរ	៩

នវិកនិបាត

នវិកនិបាត គាហ៍	ព្រះភូតក្មេរ	១១

បើកការងារ

ទស្សនវិស័យ

បើកការងារ ទស្សនវិស័យ	ការងារប្រចាំថ្ងៃ គាថា	១៤
	ឯករាជ្យប្រចាំថ្ងៃ គាថា	១៥
	ក្រុមប្រឹក្សាប្រចាំថ្ងៃ គាថា	១៧
	ប្រធានប្រឹក្សាប្រចាំថ្ងៃ គាថា	១៨
	ក្រុមប្រឹក្សាប្រចាំថ្ងៃ គាថា	២១
	ទស្សនវិស័យប្រចាំថ្ងៃ គាថា	២២
	គោតមប្រចាំថ្ងៃ គាថា	២៣

ឯករាជ្យប្រចាំថ្ងៃ

ឯករាជ្យប្រចាំថ្ងៃ	ស្រីប្រចាំថ្ងៃ គាថា	២៦

ក្រុមប្រឹក្សាប្រចាំថ្ងៃ

ក្រុមប្រឹក្សាប្រចាំថ្ងៃ	ស្រីប្រចាំថ្ងៃ គាថា	២៨
	ស្រីប្រចាំថ្ងៃ គាថា	២៩

សង្ខេបប្រាមមាតិកា

មាតិកា

ទំព័រ

បើរគាថា

ទស្សកន្តិបាត

បើរគាថា ទស្សកន្តិបាត គាថា ព្រះកាឡុយន្ត្រេ	១៤
គាថា ព្រះឯកវិហារិយន្ត្រេ	១៦
គាថា ព្រះមហាកញ្ញន្ត្រេ	១៧
គាថា ព្រះចូឡបន្តន្ត្រេ	១៨
គាថា ព្រះកប្បន្ត្រេ	២១
គាថា ព្រះឧបសេនវន្តន្ត្រេ	២២
គាថា ព្រះគោតមន្ត្រេ	២៣

ឯកាទស្សកន្តិបាត

ឯកាទស្សកន្តិបាត គាថា ព្រះសន្តិក្ខន្ត្រេ	២៦

ទ្វាទស្សកន្តិបាត

ទ្វាទស្សកន្តិបាត គាថា ព្រះសីលវន្ត្រេ	២៨
គាថា ព្រះសុន្តិកន្ត្រេ	២៩

មាតិកា បន្តាន

មាតិកា

អង្គ

បើកជាថ្មី

តេស្តកម្មវិធី

បើកជាថ្មី តេស្តកម្មវិធី សោណរក្សាវិស័យស្រូវ គាថា ៣២

ប្រទេសកម្មវិធី

ប្រទេសកម្មវិធី អភិវឌ្ឍន៍ស្រូវ គាថា ៣៥

គោរពស្រូវស្រូវ គាថា ៣៦

សោឡសកម្មវិធី

សោឡសកម្មវិធី អភិវឌ្ឍន៍ស្រូវ គាថា ៤០

ទទួលបានស្រូវ គាថា ៤២

វិស័យកម្មវិធី

វិស័យកម្មវិធី អភិវឌ្ឍន៍ស្រូវ គាថា ៤៥

ប្រាសាទស្រូវ គាថា ៤៨

គេហស្ថានស្រូវ គាថា ៥១

រដ្ឋបាលស្រូវ គាថា ៥៥

មាណវិទ្យាស្រូវ គាថា ៦០

សង្ខេបប្រាជ្ញាបណ្ឌិត

មាតិកា

ទំព័រ

បើកគាថា

តេជសកនិបាត

បើកគាថា	តេជសកនិបាត	គាថា	ព្រះសោណកោឡិវិសត្ថេរ	១២

បុទ្ទសកនិបាត

បុទ្ទសកនិបាត	គាថា	ព្រះវេតត្ថេរ	៣៥
	គាថា	ព្រះគោទត្ថេរ	៣៦

សោឡសកនិបាត

សោឡសកនិបាត	គាថា	ព្រះអញ្ញកោណ្ឌញ្ញត្ថេរ	៤០
	គាថា	ព្រះឧទាយត្ថេរ	៤២

វិសតិកនិបាត

វិសតិកនិបាត	គាថា	ព្រះអធិមុត្តត្ថេរ	៤៥
	គាថា	ព្រះបាវសវិយត្ថេរ	៤៨
	គាថា	ព្រះតេលុកានិកត្ថេរ	៥១
	គាថា	ព្រះវជ្ជបាលត្ថេរ	៥៥
	គាថា	ព្រះមាលុត្ត្របុត្តត្ថេរ	៦០

មាតិកាបន្តាន

មាតិកា

កន្លែង

បើគាថាយ

វិសតិណិបាតោ

បើគាថាយ វិសតិណិបាតោ	សេសត្រូវស្យ គាថា	៦៤
	កង្ខេប កាលគោតបុត្តត្រូវស្យ គាថា . . .	៦៨
	អង្គលមាលត្រូវស្យ គាថា	៧០
	អនុទ្ធត្រូវស្យ គាថា	៧៥
	បុរាសរិយត្រូវស្យ គាថា	៧៨

តិសនិបាតោ

តិសនិបាតោ	បុស្សត្រូវស្យ គាថា	៨៤
	សារីបុត្តត្រូវស្យ គាថា	៨៨
	អាទន្តត្រូវស្យ គាថា	៩៣

បត្តាវ្យាសនិបាតោ

បត្តាវ្យាសនិបាតោ	មហាកស្សបត្រូវស្យ គាថា	៩៩

បញ្ចាសនិបាតោ

បញ្ចាសនិបាតោ	គាលបុជត្រូវស្យ គាថា	១០៦

សង្ខេបប្រាប័នមាតិកា

មាតិកា

ទំព័រ

បើរគាថា

វិសតិសិបាត

បើរគាថា វិសតិសិបាត	គាថា ព្រះសេសន្តេរ	៦៤
	គាថា ព្រះភឿយកាលិគោតបុត្តន្តេរ	៦៨
	គាថា ព្រះអង្គុលីមាលន្តេរ	៧០
	គាថា ព្រះអន្តរុទ្ធន្តេរ	៧៥
	គាថា ព្រះបារាសរិយន្តេរ	៧៨

តិសនិបាត

តិសនិបាត	គាថា ព្រះបុស្សន្តេរ	៨៤
	គាថា ព្រះសារីរេត្តន្តេរ	៨៨
	គាថា ព្រះអាទន្ទន្តេរ	៩៣

បត្តាឡីសនិបាត

បត្តាឡីសនិបាត	គាថា ព្រះបណ្ឌិតស្សបន្តេរ	៩៩

បញ្ញាសនិបាត

បញ្ញាសនិបាត	គាថា ព្រះកាលបុរិសន្តេរ	១០៦

មាតិកា បត្រា ជំ

មាតិកា

អង្គ

បើកគាថាយ

សង្កឹកនិបាតោ

បើកគាថាយ សង្កឹកនិបាតោ មហាវេទន្តក្កាខេត្តស្វាយ គាថា ១២០

មហាវេទន្តក្កា

មហាវេទន្តក្កា វេទន្តក្កាខេត្តស្វាយ គាថា ១៣០

សង្ឃីតប្រាប់មាតិកា

មាតិកា

ទំព័រ

បើរគាថា

សង្ឃីកនិបាត

បើរគាថា	សង្ឃីកនិបាត	គាថា	ព្រះមហាមោក្ខស្វាសន្តេរ	១២០

មហានិបាត

មហានិបាត	គាថា	ព្រះវង្សសន្តេរ	១៣០

សត្តន្តបិដកេ
១១១

ខុទ្ទកនិកាយស្ស បើរីគាថា

មាតិកា

អង្គ

បើរីគាថាយ

ឯកនិបាតោ

បើរីគាថាយ ឯកនិបាតោ	អពាតកថេរិយា គាថា	១៤៤
	មគ្គាថេរិយា គាថា	"
	បុណ្ណាថេរិយា គាថា	១៤៥
	តិស្សាថេរិយា គាថា	"
	អពាតកាយ តិស្សាថេរិយា គាថា	"
	ធីកថេរិយា គាថា	"
	អពាតកាយ ធីកថេរិយា គាថា	"
	មគ្គាថេរិយា គាថា	១៤៦
	ភត្រាថេរិយា គាថា	"
	ឧបសមាថេរិយា គាថា	"
	មគ្គាថេរិយា គាថា	"
	ធម្មទិន្ទាថេរិយា គាថា	១៤៧
	វិសាខាថេរិយា គាថា	"

សត្តន្តបិដក
១១១

ខុទ្ទកនិកាយ បើរគាថា
១៤

បើរគាថា

មាតិកា	ឯកនិបាត	ទំព័រ
បើរគាថា ឯកនិបាត	គាថា អញ្ញាតរាថើ	១៤៤
	គាថា មុត្តាថើ	"
	គាថា បុណ្ណាថើ	១៤៥
	គាថា គិស្សាថើ	"
	គាថា អញ្ញាតរា គិស្សាថើ	"
	គាថា ឆីរាថើ	"
	គាថា អញ្ញាតរា ឆីរាថើ	"
	គាថា មិច្ឆាថើ	១៤៦
	គាថា ភាស្រាថើ	"
	គាថា ធម្មសោថើ	"
	គាថា ផុត្តាថើ	"
	គាថា ផុត្តិកាថើ	១៤៧
	គាថា រាហាថើ	"

មាតិកាបន្ត និង

មាតិកា

អន្តរ

លើកដំបូង

ឯកនិបាតោ

លើកដំបូង ឯកនិបាតោ	សុមនាថេរីយា ភាថ	១៤៧
	ទុក្ខាថេរីយា ភាថ	"
	សុមនាយ វុទ្ធបញ្ញាជីវិតាថេរីយា ភាថ . .	១៤៨
	ធម្មាថេរីយា ភាថ	"
	សន្និបាតោ ភាថ	"

ទុក្ខនិបាតោ

ទុក្ខនិបាតោ	នន្ទាថេរីយា ភាថ	១៤៩
	ជន្ទាថេរីយា ភាថ	"
	អនាគរិយថេរីកុំភិក្ខុនិយា អបញ្ញាតាយ ភាថ ១៥០	
	អន្ធរាសីថេរីយា ភាថ	"
	ចិត្តាថេរីយា ភាថ	"
	មេត្តិកាថេរីយា ភាថ	"
	មិត្តាថេរីយា ភាថ	១៥១
	អភយមាត្រថេរីយា ភាថ	"

សង្ឃកម្មប្រាជ្ញាមាតិកា

មាតិកា

ទំព័រ

បើកគាថា

ឯកនិបាត

បើកគាថា	ឯកនិបាត	គាថា	សុមនាថេរី	១៤៧
		គាថា	ឧត្តរថេរី	"
		គាថា	សុមនា វុទ្ធិបព្វជិតាថេរី	១៤៨
		គាថា	ធម្មាថេរី	"
		គាថា	សង្ខារថេរី	"

ទុក្ខនិបាត

ទុក្ខនិបាត	គាថា	ឧត្តាថេរី	១៤៩
	គាថា	ជិត្តាថេរី	"
	គាថា	អប្បាទា ថេរីភិក្ខុនី មិនប្រាកដនាមគោត្រ	១៥០
	គាថា	អន្ធឺរាសីថេរី	"
	គាថា	ចិត្តាថេរី	"
	គាថា	មេត្តិកាថេរី	"
	គាថា	មិត្តាថេរី	១៥១
	គាថា	អរាមហតុត្ថេរី	"

មាតិកាបន្ត

មាតិកា

អង្គ

បើកថាបាយ

ទុកនិព្វតោ

បើកថាបាយ ទុកនិព្វតោ	អភយាថេរិយា ភាថ	១៥១
	សាមាថេរិយា ភាថ	១៥២

តិកនិព្វតោ

តិកនិព្វតោ	អត្តាភយ សាមាថេរិយា ភាថ	១៥៣
	ទុកនិព្វតោ ភាថ	"
	អត្តាភយ ថេរិយា ភាថ	១៥៤
	ទុកនិព្វតោ ភាថ	"
	ទុកនិព្វតោ ភាថ	១៥៥
	សុត្តាថេរិយា ភាថ	"
	សេណាថេរិយា ភាថ	១៥៦
	សោមាថេរិយា ភាថ	"

បត្តិកនិព្វតោ

បត្តិកនិព្វតោ	ភទ្ទកាថយន៍ថេរិយា ភាថ	១៥៧

សន្និកម្មប្រាប់មាតិកា

មាតិកា

ទំព័រ

បើកគាថា

ទុក្ខនិបាត

បើកគាថា ទុក្ខនិបាត	គាថា អរហន្តបើក	១៥១
	គាថា សាមាបើក	១៥២

តិក្កនិបាត

តិក្កនិបាត	គាថា អញ្ញតរា សាមាបើក	១៥៣
	គាថា ឧត្តមាបើក :	"
	គាថា អញ្ញតរាបើក	១៥៤
	គាថា ទុក្ខិកាបើក	"
	គាថា ឧប្បត្តិ	១៥៥
	គាថា សុត្តន្តបើក	"
	គាថា សេសាបើក, ...	១៥៦
	គាថា សោមាបើក , ...	"

បិដក្កនិបាត

បិដក្កនិបាត	គាថា បិដក្កនិបាត	១៥៧

បើកថាបាយ

បញ្ចកន្តិបាតោ

បើកថាបាយ បញ្ចកន្តិបាតោ

អត្ថាត្ថរាយ ភិក្ខុនិយា អប្បញ្ញាតាយ

ថេរីយា គាថា ១៤៧

វិមលា បុរាណគណិកាថេរីយា គាថា . . .

សីហាថេរីយា គាថា ១៦០

នន្ទាថេរីយា គាថា ១៦១

នន្ទត្ថរាថេរីយា គាថា ១៦២

មិត្តកាលីថេរីយា គាថា "

សកុលាថេរីយា គាថា ១៦៣

សោណាថេរីយា គាថា ១៦៤

ភិក្ខុកុណ្ឌលាថេរីយា គាថា ១៦៥

បដាចារាថេរីយា គាថា "

តិសាថេរីភិក្ខុនិយា គាថា ១៦៦

ចន្ទាថេរីយា គាថា ១៦៧

បើកថាយ

បញ្ចក្ខន្ធិបាតោ

បើកថាយ បញ្ចក្ខន្ធិបាតោ	អត្ថកថាយ ភិក្ខុនិយា អប្បញ្ញកថាយ
	ថេរីយា គាថា ១៤៧
	វិមលា បុព្វណ្ណគណិកាថេរីយា គាថា
	សីហាថេរីយា គាថា ១៦០
	នន្ទាថេរីយា គាថា ១៦១
	នន្ទត្ថកថេរីយា គាថា ១៦២
	មិត្តកាលីថេរីយា គាថា "
	សកុលាថេរីយា គាថា ១៦៣
	សោណាថេរីយា គាថា ១៦៤
	ភិក្ខុភ័ណ្ឌលាថេរីយា គាថា ១៦៥
	បដាចារាថេរីយា គាថា "
	តិសថេរីភិក្ខុនិយា គាថា ១៦៦
	ចន្ទាថេរីយា គាថា ១៦៧

សង្ខេបប្រាប់មាតិកា

មាតិកា

ទំព័រ

បើក្រិកា

បញ្ចកនិបាត

បើក្រិកា បញ្ចកនិបាត	ជាថា អញ្ញាតភក្កុនី មិនប្រាកដនាមគោត្រ . . .	៥៨
ជាថា វិមលបុរាណគណិកាថើ	"	
ជាថា សីហាថើ	១៦០	
ជាថា នន្ទាថើ	១៦១	
ជាថា នន្ទុន្ទាថើ	១៦២	
ជាថា មិត្តកាល់ថើ	"	
ជាថា សកុលាថើ	១៦៣	
ជាថា សោណាថើ	១៦៤	
ជាថា រាត្រាបុណ្យលាថើ	១៦៥	
ជាថា បដិច្ចាថើ	"	
ជាថា ភាវៈកុនីថើ ៣០១២	១៦៦	
ជាថា ធម្មាថើ	១៦៧	

មាតិកា បន្តទៀត

មាតិកា

អង្កេត

ថេរីគាថាយ

ឆក្កនិបាតោ

ថេរីគាថាយ ឆក្កនិបាតោ	បញ្ចសគានំ បដាចារាថេរីទំ ភាថា . . .	១៦៧
	វាសិដ្ឋថេរីយា ភាថា	១៧០
	ខេមាថេរីយា ភាថា	១៧១
	សុដាគាថេរីយា ភាថា	១៧២
	អនោបមាថេរីយា ភាថា	១៧៣
	មហាបដាបតីគោតមីថេរីយា ភាថា . .	១៧៤
	គុតារថេរីយា ភាថា	១៧៥
	វិជយាថេរីយា ភាថា	១៧៦

សត្តកនិបាតោ

សត្តកនិបាតោ	ឧត្តរាថេរីយា ភាថា	១៧៧
	ចាលាថេរីយា ភាថា	១៧៨
	ឧបចាលាថេរីយា ភាថា	១៧៩

អដ្ឋកនិបាតោ

អដ្ឋកនិបាតោ	សីស្សបចាលាថេរីយា ភាថា	១៨១

សង្ខេបត្រាប័ណ្ណាតិកា

មាតិកា

ទំព័រ

ថេរីគាថា

ឆក្កនិបាត

ថេរីគាថា	ឆក្កនិបាត	គាថា បដិបាទថេរី ៥០០	១៦៨
		គាថា វាសន្តីថេរី	១៧០
		គាថា ទេមាថេរី	១៧១
		គាថា សុដាតាថេរី	១៧២
		គាថា អនោបមាថេរី	១៧៣
		គាថា មហាបដិបត្តិគោតមីថេរី	១៧៤
		គាថា គុត្តាថេរី	១៧៥
		គាថា វិជយាថេរី	១៧៦

សត្តកនិបាត

សត្តកនិបាត	គាថា ឧត្តរាថេរី	១៧៧
	គាថា បាលាថេរី	១៧៨
	គាថា ឧបបាលាថេរី	១៧៩

អដ្ឋកនិបាត

អដ្ឋកនិបាត	គាថា សីសុបបាលាថេរី	១៨១

មាតិកាបន្តាន

មាតិកា

អង្គ

បើកាយ

នវិកនិបាតោ

បើកាយ នវិកនិបាតោ វុទ្ធមាតុត្ថិយា ភាថ ១៨៣

ឯកាទសកនិបាតោ

ឯកាទសកនិបាតោ ភីសាគោតមីថេរិយា ភាថ ១៨៥

ទ្វាទសកនិបាតោ

ទ្វាទសកនិបាតោ ទុប្បលវណ្ណាថេរិយា ភាថ ១៨៧

សោឡសកនិបាតោ

សោឡសកនិបាតោ បុណ្ណិកាថេរិយា ភាថ ១៨៨

វិសត្តិនិបាតោ

វិសត្តិនិបាតោ អម្ពបាលីថេរិយា ភាថ ១៨១

រោហិណីថេរិយា ភាថ ១៨៥

ចាប្តាថេរិយា ភាថ ១៨៧

សុន្ទរីថេរិយា ភាថ ២០២

សុភាកម្មាវធិត្ថិយា ភាថ ២០៦

សង្ខេបប្រាជ្ញាមាតិកា

មាតិកា

ទំព័រ

បើកគាថា

នវិកនិបាត

បើកគាថា នវិកនិបាត គាថា វិទ្យុមាតុត្ថេរី ១៨៣

ឯកាទសកនិបាត

ឯកាទសកនិបាត គាថា ក៏សាធានមមើរី ១៨៥

ទ្វាទសកនិបាត

ទ្វាទសកនិបាត គាថា ឧប្បល្លាសមើរី ១៨៧

សោឡសកនិបាត

សោឡសកនិបាត គាថា បុណ្ណិកាមើរី ១៨៨

វិសតិនិបាត

វិសតិនិបាត គាថា អន្តរាលីមើរី ១៨១

 គាថា ហេហិណីមើរី ១៨៥

 គាថា បាយាមើរី ១៨៨

 គាថា សុន្ទរីមើរី ២០២

 គាថា សុភាគម្មាធិនុត្ថេរី ២០៦

មាតិកា បត្តានិ

មាតិកា

អង្គ
ន

បើក្រិកាយ

តិសនិបាតោ

បើក្រិកាយ តិសនិបាតោ សុភាជីវកម្មវិនិកាបេរិយា ភាថ ២១១

បត្តាឡីសនិបាតោ

បត្តាឡីសនិបាតោ ឥសិទ្ធសីបេរិយា ភាថ ២១៨

មហានិបាតោ

មហានិបាតោ សុមេធាបេរិយា ភាថ ២២៦

សង្ខេបប្រាថ្នាមាតិកា

មាតិកា

ទំព័រ

បើកកាតា

តំសនិបាត

បើកកាតា តំសនិបាត គាថា សុភាសិតអនុវត្តិកថា ២៤១

បញ្ញាឡីសនិបាត

បញ្ញាឡីសនិបាត គាថា ពិសេសកថា ២៤៧

មហានិបាត

មហានិបាត គាថា សុមេតកថា ២៥៦

វិវិទូបត្តិ

វិវិទូបាហោ	អវិវិទូបាហោ	អង្កេ	រដ្ឋលេខាយ
សរីរមាត្រា	សរីរមាត្រា	៧	១២
„	„	១០	១៧
(១២៤)	(២៤៤)	៣២	៣
សំយុត្ត	សំយុត្ត	៣៦	១៦
អប្បច្ចេ	អប្បច្ចេ	៦៧	„
ទេវកាយស្មី	ទេវកាយស្មី	៧៧	៣
ម ៗ កថា វិទ្យុន្ត	ម ម.កថា វិទ្យុន្ត	៨១	១៦
សុត្តន្ត	សុត្តន្ត	៨៨	៣
បឋកបត្តិ សមាសនា	បឋកបត្តិសមាសនា	៧៣	៧
ន មស្សនា	នមស្សនា	១០៣	១៥
វិហស្ស	វិហស្ស	១០៦	១០
វិប្ប	វិប្ប	១៤៧	៦
អប្បវ	អប្បវ	១៥៥	១០
សោ កត្តន	សោកត្តន	១៥៧	១៤
សុត្តនបិដក	សុត្តនបិដក	១៦៤	១

វិវិទ្យាវិទ្យាបត្តិ
_{1 ឧ 1 ឧ 1 ឧ 1 ឧ}

វិវិទ្យាបត្តិ
_{1 ឧ}

មេរតាថាយ

„

អាបប័ត្តន
_{1 ឧ 1 ឧ}

អវិវិទ្យាបត្តិ
_{1 ឧ}

មេរតាថាយ

„

អាបប័ត្តន
_{1 ឧ 1 ឧ}

អង្គ រដ្ឋលេខាយ
_{1 ឧ}

១៧១

១៧៥

២២២

១

១

១៥

សន្លឹកប្រាប់ពាក្យខុសត្រូវ

ពាក្យខុស	ពាក្យត្រូវ	ទំព័រ	បន្ទាត់
សរីរមិត្តភក្តិ	សរីរមិត្តភក្តិ	១០	១៨
កំព្រោះពូជ	ព្រោះពូជ	១៤	១៤
អ្នកប្រាជ្ញ	អ្នកប្រាជ្ញ	១៧	១១
នូវអ្នកប្រាជ្ញ	នូវពួកអ្នកប្រាជ្ញ	"	១៣
បាត់មោក្ខ	បាត់មោក្ខ	២៣	៥
កងសសនា	កងសាសនា	"	១៦
ត្រកូលពា	ត្រកូលពាច	២៧	១៤
សម្បុរស	សប្បុរស	៣៥	១៥
អ្នកប្រាជ្ញ	អ្នកប្រាជ្ញ	៣៨	៦
ក៏យ	អ្វី	៤៧	៣
ពួងយើង	ពួងយើង	៥៦	៧
តម្រេក	តម្រេក	៦៤	១០
ប្រកបក	ប្រាប	៧៣	១៧
សមរ	សម	១០០	៥
ស្មើ	ស្មើ	១០១	៤
គ្រប់សន្តត	គ្រប់សន្តត	១២៧	១៨

សន្លឹកប្រាប់ពាក្យខុស-ត្រូវ

ពាក្យខុស	ពាក្យត្រូវ	ទំព័រ	បន្ទាត់
វិញ្ញាណភ័ក្តិ	វិញ្ញាណដ្ឋតិ	១៣៦	២
ថ្ងៃនេះ	ៗ ថ្ងៃនេះ	១៥១	៨
សរីរនេះ	សរីរៈនេះ	១៦១	១០
សុត្តន្តបិដក	សុត្តនបិដក	១៦៤	១
ហូ	ហូរ	១៦៦	៤
កាជន៍ដី	កាជន៍ដី	១៦៨	២
ពោរពេញ	ពោរពេញ	១៧០	៨
ការបរិសុទ្ធ	ការបរិសុទ្ធិ	១៧១	១៨
លាតជើង	លាតជើង	១៧៦	១២
បរិបូណ៌ដោយសីល	បរិបូណ៌ដោយសីល	១៨១	២
នោក្ន	នោក្ន	,,	៧
សេចក្តី	សេចក្តី	១៨៥	១៤
ជ្រួញជ្រវ	ជ្រួញជ្រវ	១៨៤	១៥
ដោយហេតុនោះ	ដោយហេតុនោះ	១៨៧	៨
សុជាត-	សុជាត	២០៤	៣
វិជ្ជាធិប	វិជ្ជាធិ	២០៥	៧

សន្លឹកប្រាប់ពាក្យខុស-ត្រូវ

ពាក្យខុស	ពាក្យត្រូវ	ទំព័រ	បន្ទាត់
កោគ	កោគៈ	២០៦	១៧
គីកលេស	គីកលេស	២០៧	១០
បង្សកូល	បង្សកូល	២០៨	៧
ពោធិ	ពោញ	២១៧	៨
វិក្ខុសេមី	វិទ្យុសេមី	២២០	៥
ធាវី	ធាវី	,,	៦
កង្កែប	កង្កែប	,,	១២
អាសិរិពិស	អាសិរិពិស	២២៦	១៣
ការកើត	ការកើត	២២៧	១៣
សង្ស័យ	សង្ស័យ	២៣០	៦
កោគ	កោគៈ	២៣១	១៣
ខុទ្ទកនិកាយ	ខុទ្ទកនិកាយ	២៣៤	១

